

PESTY FRIGYES

[KÉZIRATOS HELYNÉVTÁRA]

MÁRAMAROS
VÁRMEGYE

Pesty Frigyes kéziratos helynévtára 1864
Máramaros vármegye

**Pesty Frigyes kéziratos helynévtára
1864**

Máramaros vármegye

**Közzéteszi:
† Mizser Lajos és Sebestyén Zsolt**

**Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
Debrecen, 2023**

A kiadvány az Országos Széchényi Könyvtár kéziratok anyagának
(Fol. Hung. 1114/27) felhasználásával
a Magyar Nemzeti Helynévtár Program keretében készült.

A kiadvány megjelenését az MTA Tudomány a Magyar Nyelvért Nemzeti Program
támogatta.

Szerkesztette Kis Tamás

Borítóterv: Gacsályi Gábor
Térkép: Barkóczy Norbert

© Mizser Lajos örököse, Sebestyén Zsolt, 2023
© Debreceni Egyetemi Kiadó, beleértve az egyetemi hálózaton belüli
elektronikus terjesztés jogát, 2023

ISBN 978-963-615-064-8

Előszó

Pesty Frigyes történész, a Magyar Tudományos Akadémia tagja az 1860-as évek elején elhatározta, hogy kísérletet tesz „a haza helyneveinek gyűjtésére és összeírására”. A temesvári születésű tudós – aki polgári foglalkozását tekintve ekkor szülővárosa kereskedelmi és iparkamarájának titkára – felismerte, hogy a „topographiai megnevezések” sokféle tanulsággal szolgálnak egy-egy nép nyelvének, történetének alakulásáról, s úgy gondolta, hogy a helynevek összegyűjtése és magyarázata révén jelentősen hozzájárulhat a magyarság múltjának megismeréséhez. Pesty az országos méretűre tervezett gyűjtés előkészítéséhez 1862-ben fogott hozzá. Elgondolását két nagy tekintélyű tudományos társaság, a Magyar Tudományos Akadémia és az Erdélyi Múzeum-Egyesület is felkarolta. A nagyszabású munkához azonban meg kellett nyernie a hivatalos szervek, a Magyar Királyi Helytartótanács és az Erdélyi Főkormányzóság támogatását is. E hivatalok – belátva a kezdeményezés fontosságát – vállalkoztak arra, hogy az ország közigazgatási apparátusának felhasználásával megszervezik a gyűjtést.

Pesty Frigyes a munkát segítő útmutatót és kérdőívet szerkesztett, amely a magyar mellett német, román és szlovák nyelven is elkészült.¹ Az utasítást a helytartótanács és a főkormányzóság minden településnek megküldte, és elrendelte, hogy a gyűjtést a helyi hatóságok végezzék el, és terjesszék fel az elkészült anyagot.

A gyűjtés 1864-ben indult meg, de a munka a következő évben is folyt, mivel ahonnan kevés anyag érkezett, vagy a felhívásra egyáltalán nem jött válasz, ott a hivatalos szervek újragyűjtést rendeltek el. Főleg a helybeli jegyzők, körjegyzők teljesítették a feladatot, de néhol tanítók, egyházi tisztségviselők is részt vettek a munkában. A felterjesztéseket általában a helyi önkormányzatok vezetői: bírók, esküdtek hitelesítették.

A munkát – mint bármely más hivatali teendőt is – egyesek nagyon lelkiismeretesen elvégezték, mások viszont nem tekintették igazán szívügyüknek. Az összegyűjtött anyag színvonala ennek megfelelően nagyon egyenetlen lett, vannak közöttük nagyon jó gyűjtések, de akadnak teljesen használhatatlanok is. A munka eredményeként mindenesetre hatalmas anyag gyűlt össze: a teljes gyűjtést 63 vas-kos kéziratos kötet tartalmazza, amelyek jelenleg az Országos Széchényi Könyvtár kézirattárában található (jelzete: Fol. Hung. 1114). A Máramaros megye településeiről beküldött válaszokat is jellemzi az említett egyenetlenség, összességében azonban úgy tűnik, hogy a helyi szervek többsége derekas munkát végzett.

¹ A magyar nyelvű szöveg a Hoffmann István és Kis Tamás által közreadott Bihar vármegyei gyűjteményt tartalmazó kiadványunk (Debrecen, 1996–1998) első kötetének 5–7. lapjain található.

A Pesty Frigyes által elgondolt gyűjtés eredményeként a 19. századi tudományos kutatás értékes anyaghoz jutott. A hatalmas gyűjtemény egészének feldolgozására azonban napjainkig sem futotta a magyar tudomány erejéből. A mai kutatások számára e névtár a korábbiaknál is fontosabbá vált. Leginkább azért, mert 1864 óta nem született egyetlen olyan mű sem, amely a történelmi Magyarország egész területéről egyetlen időmetszetből Pesty gyűjtését akár csak megközelítő bőséggel tett volna közzé helynévi adatokat. Emellett az azóta eltelt 160 év a 19. századi magyar történelemnek is fontos dokumentumává tette e munkát.

Ezért született meg a döntés, hogy a Magyar Nemzeti Helynévtár Program keretében hozzáférhetővé tesszük Pesty Frigyes 1864-1865-ben összegyűjtött helynévtárának eddig még kiadatlan részeit. Az első ebben a sorban Máramaros megye anyaga, melynek lejegyzését Mizser Lajos hagyatékát felhasználva, ellenőrizve és kiegészítve Sebestyén Zsolt készítette el. A munkához jelentős segítség volt, hogy az Országos Széchényi Könyvtár a Magyar Nemzeti Helynévtár Program rendelkezésére bocsátotta a Pesty Frigyes helynévtáráról készült mikrofilmek digitalizált változatát.

A szöveg kiadásában az alábbiak szerint jártunk el.

Pesty helynévtárának 27. kötete tartalmazza Máramaros megye anyagát. Ennek megfelelően adjuk mi is közre a kézirat szövegét. A kötet a felvett települések gyűjtései mellett részletes tárgy- és névmutatót, valamint térképmellékletet tartalmaz.

Az eredeti kézirat lapszámozására a szövegben szögletes zárójelbe tett félkövér számmal utalunk. A hiányzó lapszámok a kötetben üres oldalak, illetőleg csupán Pesty kérdőívének nyomtatott szövegét tartalmazzák. Elhagytuk a felterjesztések borítóira írt, az ügyiratkezelés részleteire vonatkozó szövegrészeket is.

A helynévanyagot a települések eredeti rendjének megfelelően adjuk közre. A kötetben előfej segíti a tájékozódást. Az ott szereplő névforma mai helyesírással közli a 19. század közepén használt településnév-változatot. A településeknek a mai hivatalos nevük szerint történő visszakeresését a kötet végére iktatott mutató teszi lehetővé. Ahol az egyes helységek anyagának élén nem szerepel a település neve, szögletes zárójelben adjuk meg, a szövegből megállapítható formában.

A közzétételben a szövegek eredeti elrendezésének lehető legpontosabb visszaadása helyett pusztán a ki- és bekezdések jellegének, egymáshoz való viszonyuknak az érzékeltetésére törekedtünk. A ma már nem használt betű- és írásjel-formákat mai megfelelőikkel adtuk vissza, továbbá egységesítettük a különböző aláhúzásokat, kiemeléseket is.

A nyilvánvaló hibákra schol sem hívtuk fel külön a figyelmet. A nem egyértelműen olvasható részeket dőlt betűvel írtuk. A szövegben – legjobb igyekeztünk ellenére – ezek mellett is előfordulhatnak rosszul olvasott részletek.

A szerkesztő

[1a] **Helynevek**
Akna és Bocskó Raho községből, Maramoros
megyéből.

[2a] **Helynevek**
Rahói Községnek, mely Maramaros Varmegyében vagyon bekebelezve.

Rahó helység, ruthen nyelven „Ráchovo” fekszik Máramaros Varmegye Tisza völgyi Szolgabiroi járásában, határos napkeletről Bogdán, északról Borkut, és napnyugotról Trebusai, Helységekkel; déltől pedig a’ terjedelmes. és magos Visoi, Petrovai, Ruszkopolyáni, és helybéli Kincstari Rahoi havasaival. – .

Elnevezése bizonytalan, és mesés származású; monda szerint Rahó ruthenül „Ráchovo” annyit teszzen mint számlálni, számolni, állitatik mintha onnan az elnevezése származott volna, miszerint ős időkben az itteni nép, és lakosság rengeteg, és átjárhatatlan erdőségekben tartzkodván, utonállás, és fosztogatásból elősködött, és a’ Gátshoni Kereskedőket magyarországi útjokban pénzekről, és vagyonoktól megfosztván, életüket sem kémélték meg, hogy ne talantán személyök kitudasson, a’ minek némü nyomai jelenleg is fent vagynak, a Rahoi és Koszópolyanai határok közt látható: és összeve halmozott eltemetett holtak hantyai. – a’ czimboras fosztogatók tehát Rahoi csekély térségen bizonyos időben összeve jönni, és az erőszakosag által megszerzett préda, pénz és egyéb vagyon felett számlát tartani, és osztózni; ruthenül ráchovati szoktak volt, és innen a’ magyar kiejtésü Rahó helység megnevezésének eredete:

Rahónak napkeleti felső részén a’ feje, és fekete tiszta fakadás összeve folyván, e’ helység keresztülmentében azt két részre osztya úgy: hogy a déli része Akna-Rahónak, az éjszaki része pedig Bocsko-Rahónak neveztetik, a’ lakosok nagyobb részt ruthen görögkatholikusok; vagynak itten római katolikus németek is, kiket a’ magas-Kormány 1772. évben a’ Szepeségről ide telepített, hogy a’ fenyőfavágással és leusztatásával foglalkozva, élelmezési keresetbe reszesüllyenek. – nem hianyanak e’ helységbe a’ számos zsidok is, kik lengyelből ide bejövén, és megtelepedvén kereskedéssel, és főképpen palyinka áruval foglalkozva, az összeve népnek részegségre való hajlamát, és az ezt következtető elszegényedését nagyon is előmozdittyák –

[2b] Rahónak eredeti lakosai hihetőleg Oláhok voltak, valamint a’ többi Tiszavölgyi helységeknek is, a’ mit alább leirt havasok, és más helynevekből, mellyek többnyire oláh kifejezésüek; gyanítani lehet: – az oláhok ide szomszéd Erdélyből, és Oláhországból bejöhettek; azonban áldott, és ter-

Rahó (Akna-rahó, Bocskórahó)

mékenyországukba; rövid ideig e' silány hegyes lakjokba tartozkodván; visszatarodtak; emlékül itten létöknek csak a' helyek oláh elnevezéseit magok után hagyván; – az így megüresedett tájakra szomszéd Gátshoni ruthenek megtelepedtek, azonban az oláh helyneveket mai napig-is megtartván –

A Rahói helység tiszafolyas által két részre, és annyi görögkatholikus parochiákra felvagon osztva; az egyik Akna-Rahoirol ruthen emlékiratból annyit tudhatni, hogy 1672^{ik} évben Volyáptiszki Demeter lelkésze volt – 1684. évben pedig Ujbárdi Simon mint lelkész, és Alesperes megnevezetik: a későbbi lelkészek sorozatját nem tudhatni: csak 1782 évben; a midőn Moldávtsuk István lelkész az anyakönyvírását megkezdette, a' parochusoknak neveik nyilvánossá lettek. – a' másik Bocsko-Rahoi javadalamról régiebb adatokat homály fedí: – .

Akna-Rahónak görögkath: ide értven a' Lázi és Vilchovati két fiok helyeket, összes lelkek száma 1704.
ház szám pedig 375.

Bocskó-Rahónak pedig Berlebás fiok egyhazzal együtt lelkek száma összesen 1546
ház szám pedig 333.

Az egész Rahó helységbe talátnak romai katholikus hivek, az ide tartozó fiokhelyekkel együtt összesen 1061.
a parochia romai kath: részről keletkezett 1792^{ik} évben –

Létezik Rahón Magas Kincstári Erdő- és Gazdaszati Hivatal: –

Rahó határában megterem tavaszi buza, és rozs, azutam kukuricza, tokos, és tokatlan árpa – jó minüsegü zab: – nem külömben a' szölöt kivéve mindenmü gyümölcs; – az erdőségek tölgyfa kivételével mindenféle fanemüekkel bövelkednek: létezik Rahó határában elegendő vas, és mészkö, és a' Trebusán pár év előtt felállított Cs. K. Kincstári vasöntöde többnyire innen látatik el szükséges vaskö anyagokkal, vagynak még itten számos vastartalmu forások, és savanyu vizek: – a' lakosok földmivelessel, marha és **[3a]** juhartással, főképpen pedig favágással foglalkoznak, és a' pénz keresetbe hiányt nem szenvednek – köztök a' nyelv többnyire ruthen, a' romai szertartasuak közt a' magyar, és német nyelv is divatozik –

Rahónak határában létező nevezetesebb Havasok, és helyek –

1^{sőre} Gropa Kostyilszka, ebből kvászni nevü patak eredt mellyben a' pizstrang hal bövségben talátnatik; e' havas nevezetesegei közzé tartozik, az, hogy ezen a' legjobb, és bövséges Gentiana „földrepegyükér terem, és mindenféle havasi fü, csemete, és gyükér; s. a. t: végre megemlíteni érdemes, miszerint egyedül e havasnak egyik részében a' hó örökösen megmarad, és napsugárai soha felnem olvaszthattyák:

2^{dik} hávas Gropa Kordisz: itten vagon alló viz „ozero” nevü tengerszem mellynek a' mélysége megmerhetetlen; nevezetes Radomir kies hegyek közti völgy:

Rahó (Akjarahó, Bocskórahó)

3^{ik} Hólgázsá e havason is talaltatik Gentiana:

4^{ik} Harmanyászka Gátshonnal határos.

5^{ik} Rohnyászka.

6^{ik} Lántsinyeszka.

7^{ik} Pietrisz gruny.

8^{ik} Lyátsin.

9^{ik} Kvászni

10^{ik} Seszul

11^{ik} Konecz polonina

12^{ik} Preluka-Magura. es

13^{ik}: Obnits, és Berlebáska:

mind ezen megnevezett havasok a' nyári kövér legelőkön kívül bővelkednek gyönyörű, és bővséges fenyvesekkel, mellyekből a' Magos-Kincstár öszves jövedelmi főrása kimerithetetlen. –

P. H.²

Láner György
Jegyző mk

láttam
Krutsay mk
Szbiro.

² A pecsét felirata: *NOTARIAT RAHO.*

[5a]

Helynevek

Akna Sugatag községből, Máramaros megyéből.

[6a] 1. Akna Sugatag község – Máramaros megyében, Kaszó Járásában, a Máravízi szolgabiroi kerületben fekszik, megyei székhelye: Máramaros Sziget Korona városa.

E községi helynév ősméretes, az abban létező sóbányákról (Aknákról) és volt Sugatag kerületi névről is, – mert Akna Sugatag 1854^{ik} évtől 1860 év végéig „Sugatag kerület” név alatt e helység a kerület székhelye volt. – Máramaros sziget városából e községen át – a közelébe fekvő Erdélybe vezető állam uton, Szathmár megyébe is át utazhatni, ezeken kívül ősméretes a Sugatagi Cs. K. adó hivatal – és a Sugatagi posta hivatal nevezetéről is, mert ezen hivatalok jelenleg is it székelnek.

Akna Sugatag község Kaszójárásának közepén – a Kaszó és mára folyói közötti orom téren fekszik, Akna helyiségeiről (Sóakna telepnek) Handalnak is neveztetik.

A Helység fekvése: – keletről magasabb téres helyen fekszik a helység nagyobb része, – ’s nyugotnak – hol lejtősebb térei léteznek; találatnak a’ most is épségbe lévő Adalbert, Mihályi, és Gábor nevezetű gazdag sóbányák (Aknák). – a helységben 312 házsám létezik, ’s mind ezek a cs. K. Kincstár lakás telkein vagynak.

A község magasabb téres helyén – a keletti részen fekszik a piac közepén a’ magas Kincstár által 1835 évben építetett Romai Katholikai közös egyházi épület, (mert az egyesült ő hitűekkel közösen használtatik) ezen ima ház bel része aleg csinosabb festvényekkel – ’s ékszerekkel van díszesítve, mellyet nagyobb részben a’ községbeli bánya munkás osztályu lakóság öszve tett filléreiből ékesített fel, – a nem magasra emelkedő templom tornya 5. különböző nagyságu harangokkal el vagyon látva.

Az imaház közelében – éjszaknak 50 lépésnyi távolsagra van fölállítva a magas Kir: Kincstár által építetett két osztályu közös elemi iskola, mellyben a helységbeli Nt. Romai Kath: Plébános az iskola Igazgatoja, ’s két tanító működésével évenként 900 nevendeket nyernek vallási – ’s polgárias neveltetést, és oktatást, a’ tanítási nyelv kizárólagosan magyar, – ugyan csak ezen tanitok kezelik a’ virágzó vasárnapi iskolát is.

Az egyházi épület közelében a déli oldalon mint egy 20 lépésnyire fekszik a’ magas Kincstár által épített R. Kath. Csinos Plébánia lak. – nyugotnak az ima házzal szembe mint egy 200 lépésnyi távolságra, – a Cs. K. sóbánya hivatal csinos kő épülete – a Bánya nagy lakjával, melynek környezetében több Cs. K. sóbánya hivatalnokok kincstári csinos lakjai fekszenek. – A helység területében

Aknasugatag

legtöbb csinosan épült házak között. – a Cs. K. adó hivatal szomszédságában a' – [6b] a Gf. Széchényi című gyógyszerész, mely 1861 évben a' megyei bizotmány határozatta folytán t. Osváth Páll gyógyszerésznek – (mint aknasugatagon előzőri engedményezetnek) engedélyeztetett meg nyithatni. – a piacon épült lakházokban több nyílt boltokkal ellátott kereskedők vannak, a helység rendezet utcaiban pedig: asztalos, Lakatos, Kerek-gyárto, Kovács, pintér, Szabo, ács, mészáros, sütő, Suszter s. a. t. kiképezett mesterek műhelyei – gyárai – 's ipar üzletei találhatók.

Akna Sugatag handal határ területe; keletről délnek – onnan nyugotnak – 's éjszagnak, kopár terméketlen, 's még a' mívelésre is alkalmatlan, itt-ott dombos, – 's mindenút hangya bollyokkal árasztott területtel bír, melly a magas Kir. Kincstárnak egyedüli kizárolagos birtoka, e határ területen kelet éjszagnak fekszik az ugy nevezett Királyi erdő Kert.

A Catastralis mérnöki munkálat eredménye szerint e határ következő mennyiséget tartalmaz:

24 hold és	150 □ öll	szánto földet
228 „ „	6002 „ „	Kaszálot
588 „ „	893 „ „	Legelőt
87 „ „	1275 „ „	Erdőséget
84 „ „	900 „ „	terméketlenséget
<hr/>		
Öszvesen	1013 hold és	618 □ öll területen.

Akna Sugatag határ területe határos: Keletről Felső Kálinfalva határával, délkeletről 's dél nyugotrol Szerfalva határával, éjszakrol Gyulafalva község határával.

2.^{or} A község jelenleg Akna Sugatag handal nével bír, 's ezen név alatt ország szerte ősméretes.

3. E községnek Akna Sugatag handal nevéen kívül más neve soha nem volt.

4. Mint az a Sóaknák mívelése alkalmavali kutatások igazolják, a fel talált akna romok szerint itt a hajdan kórban is só aknák voltak, de azokra az utó kórnak semi hagyománybol tudomása nincs, – 's az sem tudatik hogy a hajdan kórban mikép neveztetett legyen e hely, – az ujjabb emlékezetú kór szerint azomban 1777 évben, a' mikor is aleg régíbb ősmert meg nyitattott, említetik e község.

5. Mint azt a' mostan is elő utodok a hagyományok szerint igazolandják, őseik – Máramaros megyebeli Rónaszék Aknahelyről, – s több e megye községeiből – Szathmar megyébe kebelezet Nagy – és felsőbánya városokbol, Szepes megyéből, Erdélyhonbol, Lengyelhonból, és Cseh országbol népesítetett.

6. E helység nevezetett – a hagyományok szerint – a közelébe fekvő Falu Sugatagtól – mint Kincstári volt urbéies állomány községétől kölcsönözte még azon időben, midőn e só akna telep, – egy Vancsa Mihály nevű egyén általi [7a] kutatás folytán a sótest kideritetett, és leg régibben ősmért akna meg is nyitattott.

7. E helységben, és határterületében több nevezetes helyek léteznek, és pedig: – A helység dél nyugoti részén egy Hojpa (Striga) nevű só akna volt, melly elsüllyedvén, jelenleg 30° hoszat, 24° szélet, és a közepén 20° mélységet tartalmaz, 1782^{ik} évben meg 25° volt mélysége, most egy tavat képez.

E helység nyugoti részén szinte a hajdan kórban (a hagyományok) szerint egy só akna létezett, melly még 1845 évben egy tavat képezet, de midőn e tó nyíladéka a művelésben álló aknákra nézve veszélyes volt, a' leírt tó földel behordatott – s betöltetett, – az élő utodok – az őseiktől nyert hagyományok után azt állítják, hogy e helyen, – még Rákoczi idejében só akna volt. –

A helység határa déli részén fekszik a Jánosé nevű kopár legelő, itt ez előtt mint 62 évvel egy János nevű akna nyitván, melly a sónak tisztátalansága miatt – a' meg nyitása után néhány évvel befenekeltetett, e hely a volt Aknátol vette el nevezését. – Jánosé.

A helységen keresztül – délről éjszaknak Gyulafalu felé folyó Sóspatak nyugoti részén a földszínétől a Sótést csak alig 7 lábnyi mélységre fekszik, – honnan a Sótést lejtősége délnek – a most művelésbe álló só Akná felé bukik.

A helység nyugoti részén a Sóspatak a ~~Sóspatak~~ mellett létezett egy Terezia nevű nyílt Sóakna, melly 1807^{ik} évben a vízrohamok rendkívülisége miatt betöltetett, es művelése meg szüntettetett.

A Sóspatak mellett – a helység nyugoti részén van a régi Sós forás (sós kut) helye, mellyből Máramaros megye közönsége a Sós víznek (a legmagasabb kegyelem folytán) mindég szabad élvezetében állott. – ezen Sós forás hely területén – az ahoz tartozó Aknahegy területtel, egy Gyulafalvi nemes Rednik Marincza nevű hajdon a' magos cs. k. Kincstárnak adta el örök áron. – e hely nevezetes – különösen Máramaros megyében, mint olyan, – honnan a' megyei közönség a só hiányát – és legnagyobb szükségét potolta. – ezen Sósforás ez előtt mint egy 18 évvel egészen kiszáradt – és elenyészet, de ennek helyébe a Királyi Kincstár egy más sós víz forást (kutat) nyitattott, mellyből Máramaros megye közönsége a szükségelt sós víz mennyiségét máiglan és szabadon fuvarozandja – ezen hely bár ha betöltetett is, azért még mindig Sósforás (sós kut) helynek neveztetik.

Az Erzsébet nevű régi Akna közelébe éjszaknak volt egy Péter Páll nevű Schacht (kutakna), melly a felette lévő épülettel együtt 1842^{ik} évben elsüllyedvén – egy mélységet képezett; ezen hely földel behordatott, – s bár ha a' süllyedésnek nyoma sem látható, azért még mindég Péter-Páll-nak neveztetik e hely.

[7b] Az Erzsébet nevű régi akna hely terület közelében aleírtakon kívül több kutatási helyek nyomai is vannak, de ezek régiségek léven, nevezetetről e kórnak tudomása nincs.

Geologiai viszonyok

A Sótést elő fordul – a zöldelő fehér szívagba (*míveer* tüff) mely a' sófödezen felől, alatta, és közötté található.

Aknasugatag

A hegyi alakulás (Ghebürger Formation) a Kárpáti fővény-kő (evun *Sandstein*)

A sónak közvetlen felső födezetétt képezi a vízhatlan pallag (*Salz thon*)

A só testnek kikutatott kiterjedése.

Hosszára 800°, széleségre 250°, az az 200.000 □ öllre kikutatott, aleg nagyobb ősmert mélysége pedig 80°.

Régi ősmert aknák

Az Erzsébet Aknája mely a helység nyugoti részén fekszik, meg nyitott 1777 évben, ezen akna 1842 évben részint a tisztátalan só, részint a talpi vizek miatt felhagyott, minek utánna 2.300.000 mázsa tiszta só belőle kitermeltetett volna. – Ezen akna 1858^{ik} évben egészen meg telt vízzel, ennek mélysége volt 81°, hosza 80°, szélesege 20°.

Ujjabb Aknák

Az Abert akna melly nyugotnak fekszik, meg nyitott 1799^{ik} évben, mélysége 60°, hosza 78°, szélesége 30°, ezen akna ideiglenesen fel hagyott.

A Mihály aknája fekszik a helység délnyugoti részén, ezen akna meg nyitott 1802 évben, mélysége 48°, hosza 100°, szélesége 92°.

A Gábor Aknája a helység dél nyugoti részén fekszik, meg nyitott 1821 évben, mélysége 46°, hosza 130°, szélesége 60°.

Ezen aknák jelenleg is miveltenek, 's a Mihály és Gábor aknáiból évenként 400.000 mázsa tiszta só termeltetik.

A só előjvetelének eredetiségei.

- a. A tömör só (Derber Salz)
- b. szemsó (Kristall Salz)
- c. Fehér és vörös szálkás só (Rother Salz)
- d. Só szemek (Salz Kristal)
- e. Só Csepegény (Tropf Salz)
- f. Só ásvány só szénnel (lignit)
- g. Só – köszénnel (Braun Kohle)

[8a]

Az akna munkások száma

Ezen meg nevezett só aknák mivelésénél 319 szegődött, és azonfelül 40 szegődetlen, a munkások gyermekei léteznek.

Akna Sugatag lakosságának lélek száma 1701. mellyek közül: 69% magyar, 20% Román, 7% orosz, 4% német, mindjában magyarul jól beszélnek, mert a helyben uralkodo nyelv a magyar.

Aknasugatag

Vallásukra nézve pedig	1271	Romai	Katholicus.
„ „ „	417	egyessült	ó hitű.
„ „ „	10	Reformata	
„ „ „	3	evangelicus	

Akna Sugatag helységének a tenger tűkrétől emelkedése 1523 láb,

A Gutiny havasnak emelkedése 4715 láb.

A vidéki közép lég mérséklet +7. 5. R. J.

A közép lég mérséklet az aknába +15. – R. J.

A község kelett éjszaki részén fekszik az 1^{ső} pont alatt is meg nevezett Királyi erdőkert, melynek 87 holdnyi területe Tölgyfával és Fenyőfával van ültetve-nyezve, az erdőségen végig séta térrel – a közép tájjon pedig tekéző mulató helyel van ellátva, ezen erdő kert a Kincstár tulajdona, 1815 évben történt létrejövetele óta erdészeti védelem alatt áll.

A Királyi erdő Kert melletti déli részen van a' meg nyitott Akna Sugatagi kifogyhatatlan híres viz csorgó, melly hévséges nyári időkben a helység lakosságának $\frac{3}{4}$ részét alegjobb ívó vízzel tartja, és ki elégíti. – E helységben több helyeken kutak is léteznek, de hévséges nyári időkben azok annyira kiszáradnak, hogy a közönség legtöbbször a' szükségelt viz mennyiséget a' fél óranyi távolságra fekvő Kaszó folyójából, kényszerül be fuvaroztatni.

Akna Sugatag község határ területén, az újabb időkbeni bányák (aknák) kutatása – és meg nyitása alkalmával a Királyi Kincstár által több nemes családoktól vásároltatott öszve és pedig: a Budfalvi nemes Dragus – és Dunka, s Gyulafalvi nemes Redník, és Papp családoktól.

Akna Sugatag handali közönség föld művelést nem gyakorol, eközönség a Cs. K. Kincstári só aknák munkálataira szegődségileg leván kötelezve, 's tisztán csak is a só aknáknál munkálataik telyesítése érdem díjjaiból tartja fen magát. – Regeli 3 orakor kolomp kongása által hívatnak az aknai munkálatra, – estve azonban dobszó által intetnek katonásan a haza meneteli nyugalomra.

Akna Sugatag handal – munkás osztályu lakosága iffjai között egy fél század fegyvert viselő, – és szükség esetén katonai szolgálatott tévő legénység (Berg Militz) létezik, melly a' Rónaszéki – és Szlatinai sóbányászati fegyveres legénységgel többször egyesülve – egy nagy századot képez, – a fegyveres legénység az aknák biztonságára van föl állítva.

[8b] Akna Sugatagon létező tisztí személyzet.

A sóakna telep Főnöke – Banya nagy (Praefectus), ki a' só aknák bel- és kül kezelésére felügyel. – A Számtartó 's Ellenőr a pénztáral foglalkoznak. – A szertárnok a leltárral, – a mázsamesterek 's mázsások a só be- és kiméréssel. – az akna felórrók az Aknatiszt vezetése mellett az akna művelésel foglalkoznak. – a kincstári orvos az aknai munkásokat díjj nélkül tartozik orvosolni, – sőt a gyógy-

szerekkel járó kölcségek is a' kincstári pénztárból fedeztetnek. – Az egész hivatal fűg a Máramarosi Cs. K. Kincstári Bánya, Só, Erdő – és Uradalmi Igazgatóságtól. ezen kívül:

1857 évben szervezett cs. k. posta hivatal is létezik, melyet posta kezelő vezet, a posta jár hetenkint négyszer Máramaros szigetre, és Erdélybe.

Akna Sugatag helységben 1860 évtől felsőbb engedély folytán hetenkint – minden csötörtők napján heti vásárok tartatnak.

A közönség műveltségéről tanuskodik – az, hogy az irodalmat rendkívül pártolják 35.–40 hírlapot járatnak.

1864 évben alakult Casino 24 tagból, mely szinte élénk virágzásnak örvend, ugy szinte helyben létezik egy Sóvágok nevendékeiből egy meglehetősen szervezet Zenekar, melyet a helybeli kántortanító oktat – és vezényel, továbbá:

A Bánya munkások birnak egy ugy nevezett társládával (testvérpénztárral) is – mely egyes adakozások – és havonkinti befizetések mellett – a hivatal kezelése alatt – nő, és gyarapodik, ezen pénz összegből szükség esetén 6% kamatok mellett – a bánya munkások kölcsön segélyt nyerhetnek, és ugyan ezen pénztárból a' beteg munkások naponta 17½ kraiczár gyámolási díjít huznak. – Ugy szinte, bírnak temetkezési pénztárral is – mely 1860 évben alakult, 's a fentebb nevezett modon gyűlt öszve, Czélját nevében fel találjuk.

A népeség rendkívül szapora, majd minden család 6–8 gyermekkel bír, sőt 10–12¹⁰ sem tartozik a' ritkaságok közzé. – a férfiak erőtelyesek – és egészségesek, többnyire 60 évig élnek, de 70 – sőt 80 éves öregek is szép számmal találtnak. – a 40 éves munkások éltük hoszáig nyugdíjban részesülnek.

Az erkölcstelenségből származo nemtelen betegségeknek itt nyomára sem találunk, a rendesen kezelt orvosi Jegyzőkönyvnek 2.–3. évi folyamában alig fordul egy legfelyebb két eset.

[9a]

Sóbányászati ősi dall.

Schacht (kutakna)

1. Ott méljen alatt a sötét helyek közt
légy velünk szerencse légy mi velünk
ha palagos földbe levert Schachtok közt
az iszonyatos mélységbe lépünk.
hol a szörnyű halálnak kiki veti ki
csak az isten vezérli és mentheti ki

2. Éjfél után alig hogy hármát ütött,
a kolomp kongása dologra hívat,
a csakányt sietve veszük 's az ütött,
s folytatni megyünk bus dolgainkat,
ött a' pislogo gyertya világunk után,
az aknába ereszkedünk egymás után.

Akna Sugatag

3. Sorsunkat a végzés határozta ott,
hol mindenűnen a retégésbe vagyunk,
hol a napfény még soha bé nem hattott,
csak örökös éj sötéttségben lakunk,
hol a sok ezer szegletekből a haláll
integet – 's keservesen őll ha talál.

First (menyezet)

Verháu (vágter)

Stoll (bánya menet)

4. A firs alatt nyílt meg az akna üreg
a kimunkált iszonyu Verháukal
hoszába keresztbe a pászmás erek
mindenütt fel vágva kinyílt stolokkal
több munka keservesebb nínksen ennél
a szegény sovágó izadva így él. -

5. Teremtő nagy isten hatalmas urunk
e keserves ügyünkbe légy vezetőnk
kit mélyen a föld alatt is imádunk
hogy a szörnyű haláltól légy őrizőnk
Fejedelmünknek életétt hozzabicsd
mi magyar hazánkkal együtt boldogicsd.

Akna Sugatagon Junius 20ⁿ 1864.

Szabados József
Jegyző által

[11a]

Helynevek

Akna Szlatina községből, Mármaros megyéből.

[12a] Maramoros Megye – Akna Szlatina községe – tartozik Szigeth járási fő Szolgabiroshoz –

a' községnek csak egy neve él – 's nem is volt más elnevezése – keletkezett a' község 1770^{lól} kezdve 1778^{ik} évig – mely idő alatt kapta a' szlatina nevet is –

Népesített leg először a' Ronaszéki só bányáktól át jött magyar és oláh ajku munkások által –

A Községben létező Aknák –

Az első 's legrégebb só bányának neve Christina meg nyitattott 1778^k évben 's lemélyeztetett 39 ölre 's mivel a só test tisztátalan volt, felhagytak vele 1782^{ik} évben 's később a' viz mosások következtében bedült. –

A' 2^{ik} Alberti-sobánya kezdődött 1781 évben – leműveltetett 27 ölre, de a' betoduló éves vizek által kiszorítván 1788^{ik} évben September havában felhagytak a' további munkálattal. –

A' 3^{ik} Cunegunda. sobánya vagy Kinga akna megnyitattott 1789. évben ezen akna jelenben is műveltetik 's mostani mélysége 64^{öl}

A' 4^{ik} Nikoláj sobánya kezdődött September havában 1790. évben mélysége 60 öl a Cunegunda és Nikoláj só akna fő vágtere egyesült 1892 évben – ezen két só akna egyesült fő vágtere 80 öl hoszu az egyik só toroktól a' másikig. – a' Nikoláj fő vágteren látható I Ferencz Jósef piramisa sóból, melynek teteje egy [□] láb, – alja 4 [□] öl, magossága 14 öl ezen piramis magában foglal 30,129 mázsa sót. –

[12b] az 5^{ik} Josephi só akna kezdődött 1804 évben mélysége 50 öl azon felül van a' talpon egy zsomp a' mely 20 öles – jelenleg nincs műveltenben. –

a' 6^{ik} Ferenczi so Akna és

a' 7^{ik} Ludovica só Akna mind a kettő kezdődött 1809 évben a' Ferenczi Akna mélysége 40^{öl} a' Ludovicának 36^{öll} a' Ferenczi művelet alatt van de a' Ludovica Akna már nem műveltetik. –

A' Szlatinai só test dél Kelettől éjszak nyugotnak huzodik, a' só test hajlása 5 gradus szögre 's vastagsága 60 ölre vehető – menyire terjed hosszában 's szélességben még nincs kikutatva – az eddigi kutatások azt igazolják, hogy a' szlatinai só test hosszában 600 és szélességében 360 ölben még mindég létezik, de hogy azon túl még menyire terjed nem tudatik – a' só test kezdődik a' föld alatt 11 öltől 14 ölig, mélységben – a' tisztátalan része a' sónak pallag homokból áll, mely átaljában véve 5%-ra tehető – két akna műveletéből évenként 400,000 tiszta és 120,000 mázsa földes só 300 munkás által termeltetik –

Csics János

fő szbiró

[13a]

Helynevek

Alsó Apsa községből, Máramoros megyéből.

[14a]

Máramoros Megye Alsó Apsa község.

Alsó Apsa község Maramoros Megye Szigeth járási fő szolga birosághoz tartozik. –

A' községnek egy neve él Alsó Apsa – románul Apsa de dzso's – 's más név alatt nem is esmeretes – a' községben lévő okmány szerint 1390 ben említettik leg régibben egy 1390 ben kelt Magistrorum Balk Vojvoda et Drág comitum de Marmaros de l. Maramoros A. Apsa apellatum). Balk és Drág nevűek kérése folytán tett határ járási okmány szerint, mely okmány azonban régisége elavultsága – és rozsz gondviselés mián olvashatlan sokhelyt népesítettett Mármaros megye több Román ajku község lakoiból –

Köztudomás szerént az Apetzka havasból eredő Apsiczafolyótól vette név eredetét – mely havas Közép Apsai birtok –

A község határában elő fordul a' Bótzkó nevezetű düllő mely cserés kaszállokból és ős erdőből irtott 's csak kapával mivelhető tengeri földekből áll – név eredetét a' völgyet ketté hasító Botzkó patakától vette mely több ap- ro patakokat magába véve folyamával, a' községet magát is ketté választja – és az Apsitza folyóba ömlik a' helység alatt – Válye Szkrágyi kaszállok és kapa által mivelhető föld – Szkrágyi nevű pataktól vette nevét mely patak a' Botzkoba ömlik – azonban a' patakokhonna vette elnevezésüket nem tudatik – Nagy és Kis Boucz kaszállok szántok – mind kapával mivelhető szántó földek – szélyelszort házakkal – melyeket szegény sorsu lakosság ez előtt 15 évvel épített – ezen hely mintegy 2 orányira fekszik a' községtől – nagy erdőségek közepette – ez Nagy és kis Boucz (vagyis magyarul nagy és kis ökrötske) elnevezését hol vette nem tudatik – ittvan azugynevezett gyalu intre vej – (patakok közötti hegy) ős erdővel borított nagy hegy – melyen hajdanta temérdek vad állat tanyázott – Nagy és Kis Kékes [14b] (románul Tyetyis) kaszáló és szántó – a völgyet keresztül hasító Kékes patakától vette nevét – mely a' falu felső részén a' Botzkó patakába ömlik – Válye Máluluj kaszáló és kapával mivelhető szántó földekből áll – nevét fejjér és kékes agyagos földjéttől vette – Ritur mocsáros kaszállok – és lapos szántó föld helyiségetől vette.

Dumbráva kaszáló szántó és Legelő – itt ered a' Válye Kimpsorelor (patak melletti mezőtskék) nevű patak – mely egy okmány szerént 1390. ben Ludpatak név alatt volt esmeretes – 's a' Tisza folyamba ömlött –

Besikura egy magas kö bércz melyet 1390^{ben} Hogyagosnak hívtak –

Alsóapsa

Megure egy magas hegy melynek oldalai ős erdőből kiirtva kaszállókul használtatik 1390^{ben} Kuncs hegynek neveztetett ez az Alsó Apsai határ végén esik – de régi elnevezésüket mikor hagyták el nem tudatik –

Szecsél – szántó és kaszálló – Gyálu Urszuluj (Medvék hegye) nagy magas ős erdővel borított hegy láncolat melyen igen sok Medve vaddisznó tanyázott onnan vette elnevezését – 's még mostis sok medve lakó helye – Kli-va és Magura – szintén ős erdővel borított helyek – Tyicsera tölgyes erdő –

Apeczka havas Nyári Marha és juh-legelő – mely a' Közép Apsa község birtoka – de a' Catastralis méréskor e község határához vétegett mert Alsó Apsai határ zárja körül – itten ered az Apsitza nevű nagy patak mely felső Közép és Alsó Apsa községeken keresztül a' Botzkoval egyesül és Körtvélyesen alol a' Hoszumező K. Város határában a' Tisza folyamba ömlik –

Szomszédos Hoszumező Korona Város – Körtvélyes Kökényes, Gánya, Alsó Kálinfalva, Dombó, Krasznisora, Kabola Polyánna, Apsitza felső Apsa – Közép Apsa – falu Szlatina és Szarvaszó községek határaival.

Csics Janos
fő szbiró

[15a]

Helynevek

Alsó Kálfalva községből, Máramaros megyéből.

[16a] Máramaros megye Taracz völgy Domboi Szolgabiroi járás és ugyan csak Domboi Esperesti kerületben letező Alsó Kálfalva községének leírása

Alsókálfalva anya egyház orosz község melyben mostan orosz GK. lelkek száma 1200 zsidóság 126 ezen község orosz neven Kalini (Калины) nevet veszi bizonyos orosz neven nevezendő (Kálinka) veres gyümölcsöt termő erdei fától, e helységnek nincs nem is volt más elnevezése, és régi Helység és lakosai is szintén itteni ős lakosok, fekszik a Taracz folyó mellett, melyet a Taracz vize kette hasítja, melyen a közlekedés csolnok (csajka) által történik, határos Dombo és Gányával azután magas hegyek választják el a Közép és Also Apsától és Tereselpataktól, – fekvése e helységnek és része a határnak síkságon, de ez a folyó hagyománya, miért általában kavicsos, melyen lakosok számára kevés málé, zab, és kolompér terem ha kedvező az idő. –

Az e' határban található helyi nevek és pedig völgyek ezek; a. Veliki, Roszus dzapkuszká, Kuratorovároszus, bergyánszká völgyel, Plítuszká roszus, Gyaloguszkároszus, Roszusczá, Szuchi nagy völgy melyben lakható házak is vannak, Kicsera, zsolobi, Urszulecz mely határszélte képez Gányától és Plitovátá völgy. – b. Hegyek nevei Kozel, Bergyánszki, Kohutuv gruny, Jáfánkovátá, Kurbeluszki, Borszukányi, Berescsánu, Topolyá és Plesá. – c. A mezei elnevezések pedig ezek. – Horb, Poperek polya [16b] Láni, zá Szuchím, Maskáruszkum, és a tulavizen pud plesának nevezik. – A Taracz nagy folyóban található nagyobb halak mint galocza, a veli ki patakban pedig Pisztrang és ugy nevezett bapczy igen jó izü apro halak. –

Az alsókálfalvi nép többnyire marhatenyésztésből él, a szegényebbek pedig a kincstári munkáknál érdembe hozót dijból, – e nép a zsidóság uzsorászkodása miatt ugyan szegény, de morál, – közötté a karankodás, lopás, ritka, tiszteli az előljáróságot, és a törvényeknek engedelmeskedik, mind a mellett eddig ugyszolva temploma sem pedig rendezet Iskolája nincsen, – meg említendő itten még az is, hogy Alsókálfalván e vidéken különösen külömbféle igen jó izü nyári és téli sok gyümölcs terem. –

Alsókálfalván 1846 Julius 30^a

P. H. Mátelésko Andri × biro
Zsedák Jar × és
Uchály fedor × hütösök
Név aláíró
Hadzsega István mk
Ker. Jegyző

[19a]

Helynevek

Maramaros megye Alsó Neresnicze községe

Alsó Neresnicze (oroszul Neresniczi) fekszik a taracsvize bal partján a' legujabbi felosztás szerint a' Királyvölgyi Szbirói kerületben. Mikor keletkezett 's honnan vette nevét e régi község sem hagyományból sem hiteles irományok hiányában kitudni nem lehet.

E község – mellynek lakossága kizarolag a' földművelés és marha tenyésztéssel foglalkozik – hatarában négy dülöre osztatik fel ugymint Verch: Polyanszka, Kicsera Dalnye és Szerednye.

E községbeli határban különösen emlitesre méltó a' Polyanszki dülöben lévő nagy mennyiségű vaskő és köszén, mellynek elseje nagy mennyiségben fuvaroztatik a Szathmár megyei „Huta” nevű vas hámorba, az utóbbi ellenben még tüzetesebb kutatásra van

Továbba az úgynevezett Szolonej völgy mi magyarul sóshelyt jelent, a' közhasználatba e völgy Királyvölgynek neveztetik, hol ez előtt rendes tisztességgel ellátott sobanya hivatal volt, 's a' kö só nagy mennyiségben termeltetett, azonban 1853 évben a' só akna felsőbbi rendelet folytán betemetetvén úgy a' telepítvény valamint minden művelési épület megszűnt létezni, 's jelenleg ott, hol ház helyek 's épületek állottak egy kies gyümölcsöt bőven termő kies völgye van atalakitva, megemlítendő még e helyütt az is [19b] hogy e völgytől veszi elnevezését a legujabbi politicalai megyei beosztás szerint a' taracsvize bal partján elterülő közsegeket magába foglaló szbirói kerület 's e völgyben van továbba az akna helyén egy katlan üregű nagy forrás honnan a vidék lakossága a' legjobb minőségű sóvizet veszi, melyet úgy saját szükségére mint marhaji sózására használ.

Alsó Neresnicze Augustus 29. 864

Bacsinszky János
Szbiro

[21a] Statisztikai Elő adatok. –

Alsó Róna községéből Marmaros Megyéből

az 1^{ső}re

Alsó Róna tartozik Marm. megye Róna vizi kerület, Kaszó járásba, a Marmaros Szigethi törvényszékhez. –

a 2^{ikra}

A község jelenleg csak Alsó Róna neven (Róna de gios) ismeretes. Két féle nyelv van benne Román és Zsidó, – a Román ajkuak lehetnek 800. a Zsidok számíthatnak 400 Lelket.

a 3^{ikra}

A jelenlegi kor nem emlékszik. –

a 4^{ikre}

Bizonyos királyi adományok oklevelekből származását veheti sz István idejétől. –

az 5^{ikre}

Népesedet Nán és Tivodár Ns Családokból, – későbbben ide származot 's letelepedet emberekből. –

a 6^{ikra}

Annyit tudni, hogy mint Román ajku nép még a magyar királyok által ide helyezetttek mint a királyi adományok bizonyítjuk. –

[21b] a 7re

A község határában elő forduló topographiai nevek, – mező Sész, a mi magyarul annyit jelenthet mint lapály a mi igen szép rétekkal bővelkedik, a határ 17 dűlőre osztatik, u m. Iristye szántó földekkel, – itt emlegetik, hogy kolostor lett volna a helye most is megvan; az idők mostohaságába elpusztult, – Pogyinyéj szántó földekkel régent híres tölgy erdővel birt, Dumbrava, és Megure tölgyes erdő a közbirtokosoké, az itt lakó rabló bandárol nevezetes, – a minek következtében a mostani élők is gyakran kincseket általuk elásatatott kutatnak, de még eddig semmi nyoma, – Lál nevét veszi az alatta elfolyó pataktól, – itt a föld gyomrából sikeresen ásatik ki a mészkő, mely ki egetés után ház fejjéítésre igen jó, – Nyujcs, szép hely, hasítja a Lál patakja és végig keresztbe a Róna vize, – Kályá mori magyarul a malom útja, veszi eredetét az e dülön átt menő uttól a már rég elpusztult malomhoz. Ejszakrol dombos. – Valya Urszuluj erdő sűrűséggel, régen nagy rengeteg volt, a hol a vadak nagy számmal tartozkodtak, mert Valya Urszuluj annyit jelent mint Medvék

patakja, – jelenleg is vadak tartozkodnak benne, – Dube Horogyistye magas köszikla hegy, a hol hajdan vár lehetett jelenleg is pincze nyílások vannak

[22a] Szerata regényes tájék két oldalrol dombok által környékeztetik, jó széna termő hely, nevét veszi az ott több helyen kiütött sos forrásokból, miután Szerata magyarul annyit jelent hogy sós. – Csertéz egy Láz cserjékkel benőve jobb része haszonvehetetlen; Bobanlye, erdő és cserjékből kitisztított hely nagyobb része használhatatlan, – Lázu Kosztyi kevés kaszálóval, és össze viss nőt cserjékkel. Kosztyis valaha lehetet erdős, mostan pusztá terméketlen dombok. – La Ptyátre tövis és bokrokbol ki irtott szántó. – és kopár hely. – Irisztinyicz szántó melyen csak zab terem; ezen átt foly a Irisztinyicz nevű csermelyke. – Dolin szántó hely dombos. –

Határoltatik pedig Lonka, Bocskó, Karácsonyfalu, Veresmart, Sziget, farkasrév, Disznópatak, Ronaszék és felső Róna határai által. – Róna vizét mely Ronaszéken ered nagyítja a Héro hegyről lefolyó viz, mely két viz a felső Róna határ szélén jönnek egybe (Rohnisare). a határon átt hasítja nyujcs és Sész dülöt innent átt foly a Szigethi határon és be az Izába, – elvégre pedig nevezetes a régiség által fen álló Román templom mely eredetét veheti a törökök itteni uralkodások kezdetének idejétől, mint ezt a templomba több faragványok és a toronyi kereszt alatt lévő föld hold. –

Kelt Alsó Ronán April 24. 864

Elöttem
Brebán Antal mk
Also Ronai Lelkész

Nán Togyer +
biró
Popovits János +
hütös
Csics Vincze mk
Jegyző.

[23a]

Helynevek.

Máramaros Vármegyébe kebelezett Alsó Szelistye községből. –

1. Máramaros Megye, Patak völgyi szolgabírói kerület melyhez Alsó Szelistye községe tartozik. –
2. A község egyedül csak Szelistye néven ősmertes lakossainak száma 1143. lélekből áll, ezek közül 1036. gör: kat: és 107. héber vallású.
3. A községnek hogy hajdan más hely neve lett volna fel nem fedezhető. –
4. A község legkorábbi említése ki nem puhatolható. –
5. A község honnani meg népesítése nem tudatik. –
6. A község elnevezése le nem származtatható.
7. Alsó Szelistye határa következő dűllőkre oszlik; és pedig:
 - a., Andriková Polyaná vegyesen szántó kaszálló földek és erdőség. –
 - b., Vojku patak, többnyire kaszálló földekből álló. –
 - c., Zelenénszkéj. hasonlóul kaszállókból áll.
 - d., Héméj égres, a benövés között létező térség legelőül használtatik. –

[23b] e., Turtellá ezen dűllő egykoron a Török tábornak rajta fekvésétől nyerte nevezetét, területe égres posványosság 's tsak legelőül használtatik. –

 - f., Bót dűllő a község erdei közötti kaszállókból áll. –
 - g., Valebólu erdőség 's közötté kiírtott kaszállókból áll. –
 - h., Kropevistse, a község leg dusabban termő szántó és kaszálló földekből áll. –

Folyó vizei nincsenek csupán egy a csermelyekből öszvegyűlt patak mely azonban nyáron át rendszeren ki szokott száradni. –
8. Alsó Szelistye határos Husztköz, Soó falva, Ötvösfalva, Gernyész, Herintse Liptse és Iza községének határaival. –

Kelt Husztközön Mártius 29^{ke} 1864.

[25a]

[Barcánfalva]

Mármaros Megye Kaszo Járási Szerfalva Fő Szolga Bírói Székhez tartozó, Iza völgyön lévő Barczán falva község Románul (Berszaná) aleg régibb idők óta csak is ezen neve ismeretes ország szerte, és ezen nevét az első nemzet letelepedése alkalmával kapta, más elnevezése aközségnek soha nem volt, a Romai nép Magyar hon beni letelepedéséből népesítettet, és minyajan Román valásuak, a község határában elő fordulo topographiai nevek, – ugy mint.

- 1^{or} lapályon lévő szántó földek, mely kevés lapályon lévő szántó földeket, az Iza Völgyről folyo Iza vize össze visza szakitot, és csupa terméketlen porondok
- 2^{or} Vályá Kaszelor, nevét vete mivel a hazak közt keresztül az közsegen az Iza folyoba foly, folyásat az Birlog nevű hegy bül veszi, (magyarul Barlang) mely hegyben arégi időkben híres rablok laktak. – Vályá Brádovi, nevét egy Brád nevű fátul kapta, mely fát magyarul nevezve Fenyő fa és az Iza folyoba foly.
- 3^{or} Vályá Cserbovi, nevét Csérbtul kapta (Csérb magyarul szarvas) terméketlen erdős hely, foly Iza vizébe
- 4^{or} Vályá határuvaj nevét mivel ahatarok közt foly onét kapta, folyását az Iza völgybe végzi.
- 5^{or} Vályá Velenyilor nevét aszomszéd községtül kapta, mely községet Románul Veleny neven nevezik, magyarul (Mikolapatak.) folyását az Iza folyoba végzi
- [25b] 6^{or} Gyálu mori egy magas kösziklás és terméketlen hegy alola veszi folyását, Vályá mori nevű patak nevét azon hegytől kapta, folyásat az Iza folyoba végzi.
- 7^{or} Vályá Szlátynyi nevét aszomszéd községtül kapta mely községet Szlatyina néven neveznek, magyarul (Szlatinka) folyosát Szuft Pleskutz nevű hegy alatt Iza folyoba végzi.
- 8^{or} Vályá Szurdukuluj nevét aszomszéd községtül vete, mely községet Szurdoknak nevezik, folyását Iza folyoba végzi.
- 9^{or} Dumbráva egy pusztá meredekes hegy mely legelőnek se használható.
- 10^{or} Árbur egy magas és cserés hegy mely ritkán legelőnek használható, alola veszi folyását egy patak, melyet vályá frumuselinek neveznek,
- 11^{or} Doszu máre egy bikes erdővel benőt hegy mely hegyről alakosok tüzi fát hordanak
- 12 Vályá muntyeluj (magyarul havasi patak) azon nevét azért kapta, mert Kaszo völgyről alakoság azon a patakon menek fel juhaikál és szarvas marháikál az Lengyel Gránitz felé eső havasokra, foly Iza vizébe.
- 13^{or} Gyálu gye myizslok ezen hegy oldalain az lakoság kapákal vetik az málét és zabot, de aföld pusztasága miat, nagyon silány termést ád.

Barcánfalva

- 14^{ef} Csonkás, mely hegyen kevés kaszálo lázok vannak, alola foly, Vályá trésztyi nevü patak magyarul (Nádas patak) nevet mivel azon az patakon [26a] sok nád terem kapta, kevés helyen kaszálható, is
- 15^{of} feczele trésztyi, ezen hegynek oldalain az lakóság szintén kapákal vetik termésüket.
- 16^{of} Doszu Sztrimbe, egy haszon vehetellen cserés hegy, alola veszi folyását, Sztrimbá nevü patak nevét azon hegy töl kapta folyását Vályá Kászlor nevü patakba végzi. Görbe folyása miatt csak is télen mindön anagy hó árkait betölti, járhatóvá lesz igát vono marháinkal.
- 17^{ef} Gyulu vírgyigyiluluj egy pusztá kösziklás és haszon vehetellen hegy, melynek alakóság soha semi hasznát nem veszi csak néha apro állatok vadaszátára.
- 18^{ik} Dumbravitza tölgyes erdővel benöt hegy, melyből évenként alakóság csekély bejövö hasznot az Templom és Iskola részére fordítandgya,

Kelt Barczán falván Martius 27^{én} 864

P. H.³

Papp Peter biro
Barczán Fodor mk
Jegyzö

³ A pecsét felirata: *BARCZANFALVA · HELYSEGENEK · PECSETIE · 1841.*

[27a]

Helynevek Batiza községből, Máramaros megyéből.

Felvétetett Batizán Mártius hó 28^{án} 1864
Mihálka Gábor Sajokerületi Szolgabíró által

Jelenlevők

Petrucs Juon Biro
Schlachta Lajos –
Szabó János Jegyző

Roska Urszu
Brumár Gyerge
Páska Juon
Papp Vászilye

} választmányi tagok

[28a]

Adatgyűjtés

- 1^ö Batiza községe tartozik Máramaros Megye, Felső Járása Sajoi Szolgabírói Kerülethez. Tájéka Iza név alatt ösmeretes – Kerület székhelye Rozávlya. –
- 2^{ik} E községnek csak egy neve él Botyiza (Batiza) ’s ugyan ezen név alatt ösmeretes ország szerte –
- 3^{ik} E községnek hajdan más elnevezése nem volt. –
- 4^{ik} Batiza községe legkorábban a XIV^k században mint Szász Dolhay telepítvénye említették – hagyomány szerint.
- 5^k hagyomány szerint Sajón lakott Szász Dolhay által telepítvény állítattott az ezen helyen lévő ősi erdőségek kiirtása végett – az első telepítvényesek Orosz ajkuak voltak Petrova környékéről; ezen oroszok azonban részben utod nélkül elhalván – részint elrománosodván – az egész község tiszta román ajku –
- 6^k A név eredetéről mit sem lehet tudni, miután hagyományilag Botíz. Botyíz – Botyiza, Batizának említették mindenüt – honnan vette ezen elnevezést nem tudhatni. –
- 7^k Topografiai nevek. 1. Szátu (Falú, Belsőség) mellék nevek Szuszány (Felvég). Zsoszány (alvég) riu Szászuluj (Szász folyóiak) nevét vette az ezen folyónak Vályá Szászuluj nevű völgyből eredete miatt – mely völgy Szász tulajdon volt. – riu Rotyi (Kerek hegy folyóiak) eredetét a Batizai határban lévő Rota. kerek hegyből veszi – Prund (porondiak) a község közepén lévő víz mosásos hely. 2. Bucsum (Tökés) nevét vette a mostan is látható ősi fa tökéitől. 3. Butyianu (Butin hegy) szántó, kaszálló, és Erdőség – 4. Zsgyába luj Teráz (Teráz völgye) kaszálló hely nevét tulajdonosától vette – melléknevek Fáczá-Obcsinyi (Obcsina v magaslat dél része) hegy – Vályá Muncseluluj (Muncsel pataka) 5. Muncselu (Muncsel hegy) szép kaszálló hely – mellék nevek. Brányistye (Tiltás nevét vette mert e helyen a további víz ár eltiltatott. – Doszu

Grosánuluj (Grosán domb háta) Szántó, kaszálló, és Erdő – 6. Szupt Monásztira (Klastrom alatt) nevének eredete ösmeretlen – 7. Szupt poduri az emelkedések alatt, nevét vette a hegyi dombocskáknak ezen helyeni hidak formájú emelkedéseitől – Vályá Szoricze (Szoricza pataka) pusztá patak – 8. Dupa Muncsel (Muncsel után) Pleskucz (Pleskucz hegy) Erdő rész – Pogvereju Szoricze (Szoricza emelkedése) szép sima dombocska szántó és Erdő – 9. Szeke-turi (Soványságok) nevét sovány terméketlensége miatt vette. [28b] 10. Zsgvábului Timus (Timu völgye) szántó nevét tulajdonosától vette. 11. Vályá fáguluj (Bük völgye) nevét a rengeteg bükkes erdőségtől vette – egész lábas erdő – Vályá fáguluj (Bükkes pataka) ezen völgyen folyó patak neve – 12. Picsoru fáguluj Bük lába) a Bükkes erdőség kezdete – Pe Mojnyis (az ugaros) szántó és kaszálló. – 13. Virvu Berleioru (Berle hegy orma) a Batiza és Sajó közötti határ mesde hallom – Birlei (Berlei oldal) szántó, kaszálló és Erdő. 14. Szupt Berlei (Berle alatt) szántó szép tér – Ungyu Pétri (Péter Zuga) szántó nevét tulajdonosától vette – Vályá hotáreloru (határok pataka) Sajó és Batiza közötti határ mesdét teszi – 15. Ploptyis (Jegenyész) hegy nevét vette az ezen helyen most is lévő számos Jegenye fáktól – 16. Fácza Metyieszi (Mátyásnő völgye) nevét vette Mátyás, utána a özvegye Mátyásnő tulajdonosától – szántó. ’s kiirtott cserjés erdő. – 17. Doszu Virvului Metyejeszi (Metyei orom hegy háta) Mátyásnő völgye feletti hegy – Picsoru Berczi (Bercz lába – (hegy láb ép erdővel – Pojána Iváska (Iváska mezősége) nevét Iváska tulajdonosától vette – 18. Bolostyás (Sáros) nevét vette az ezen helyen lévő számos mocsáros sarak miatt – Vályá Boului (Ökör pataka) eredete nem tudatik – 19. Polyána Odotyicze (Odotyia mezősége) nevét tulajdonosától vette – Kosztá Grosuluj (Groszu oldala) hegy oldal, szántó irtás – Gropa Urszuluj (Medvelyuka) nevét vette az ezen helyen hajdan egy örvényben meg fogot. medve miatt – 20. Lázu Blegyi (Blegya láza) kaszálló ’s szántó nevét vette Blegya tulajdonosától. Vályá lupuluj (Farkas völgye) Vályá Lupuluj (Farkas pataka) nevöket Farkas tulajdonosától vették – Oszoj (magas hegy) 21. Fácza oszojului (Oszoj hegy dél része) doszu oszojuluj (oszoj hegy háta), Vályá oszojului (oszoj völgye) Válcsoa oszojului (patak) Anányelye (Onán tisztása) név eredete ösmeretlen (Bucsumi (Tőkés) irtott erdőből tőkés maradvány hely szántó ’s kaszálló, Vályá áre (Szántok völgye) sima fekvésű szántó földek – in Turs (cserjésben) cserje erdőcske – 22. Pe Virvu (az ormon) szántók ezen hely teszi a Batiza és Sajopojanna közötti határ mesdét. Pe Zepogyie (az emelkedésben) sima emelkedés a hegy oldalban, Oszojelyu (Oszoj hegy mélyedései) Lá Zsgváburi (völgyekben) szépfekvésű [29a] völgyek két hegy között – kaszállók – Vályá Lupuluj (Farkas pataka) Korosztu (Koroszt hegye) szép ’s sokat erő ősi tölgyes – tiltott állapotban. 24. Vályá Mihucsoi (Mihucsa hegy völgye) kaszállók, Válcsoa Mihucsoi (patak) Doszu Mihucsoi (Mihucsa hegy háta) 25. Fácza Ritului (a Rét dél része) szép terjedelmes kaszálló – Ngs

Patay Josef ur birtoka Picsoru Borkutului (Borkut lába) kaszálló a hegy oldalban) Szászu (Szász völgye) kaszálló – ezen helyen vann az ugy nevezett Szászu savanyu vize, mely jó izü tisztán iva – borral helyben meglehető – nagy gondal tartatik fent – itten van még a Ns Patay Jozsef Urnak egy fűrés és egy lisztelő malma – Riu Szászului. Szászu folyója. – nevét vette a Sajópojánán lakó Szász család birtokától, honnan a folyó ered – 26. Fáczá Kolburiloru (Hámorok dél része) nevét vette a hajdan ezen helyen volt vas hámor miatt. Picsoru Kirzsi (Kirzs hegy lába) Opcsiná budului (Budhegy orma) igen magas hegy. 27. Belingaria (Havazó) egy magas siku kaszálló nevét vette a román nyelven pe nyingári, magyarul havazó mivel ezen helyen esik a hó leg először, ’s onnan távozik legkésőbbben. Fáczá Szkerisori (Lajtorjás dél része) hegy, Szkerisora (Lajtorjás) hegy – ezen hegyben nagy mennyiségben találta-tik finom minőségű vas kő. 28. Preluka Nyekityi (Nyekita tisztása) kaszálló, nevét tulajdonosától vette – 29. Ársicza (Égés) hegy ösi Erdő – nevét vette mivel ezen helyen vann egy nagy egész el irtott kaszálló – Szeketura (Soványos) kaszálló. azomban szintén terméketlen honnan nevét is kapta – Szeketura gye Mizslok (Közép soványos) Szeketura gye dzsosz (alsó Soványos) Prisztolu (Oltár) nevét vette ezen helyen lévő kötől melly oltár alakú – Preluka Beilor (Bányák tisztása) nevét vette a hajdan ezen helyen volt bányák miatt – ezen bányák jelenleg meg ujjitván egy Felső bányi társalat által mostan ismét művelés alatt vannak. Preluka runkului (Málnás tisztása) nevét vette az ezen helyen termő málnákról – Runksuru (málnás) egy terjedelmes ép bükkes erdő – [29b] Pojána Dolhi (Dolhay tisztása) nevét Dolhai tulajdonosától vette – 30. Izvoru Vinului (Bor forrása) nevét vette az ezen hegy alatt lévő bűdös savanyu víz forrás miatt – Fáczá Izvorului (Forrás dél része) 31. – lá Csundzsi (a Gyűrűzéseknél) nevét vette a fáknek gyűrűzés általi kiirtásától – Zsgyábu Csundziloru (Gyűrűzések völgye) kaszálló hely, Doszu Borkuczelului (Borkutacska háta) Purkerecz (Sertéses) kaszálló nevét vette az ezen helyen hajdan létezett nagy böllesbeni makkoltatás miatt – Turtyele (Füves) kaszálló, ezenhelyen tenyérnyi széleségű fü terem, miért is Turte, polonina – a fü termője miatt – 33. Seszuri (Sikságok) kaszállók, nevét sima sik fekvésétől vette – 34. Válya Seszului (Sikságpataka) Tufelya (mogyoros) ezen helyen vann a legtöbb mogyoró fa, mit a község beliek kerítésekre használnak fel – Ungyeriu (Zug) kaszálló – 35. Lunka (Lonka), kaszállók, 36. Lázu luj Bgyilcz (Bilcz Láza) kaszálló nevét tulajdonosától Bilcztől vette Árinyi Bulyendri (Bulyándra Égresei) Égres Erdő, nevét az ezen helyen régenten. bizonyos Bulyándra nevű tulajdonos által bírt kis tisztástól, kaszállótól vette – Doszu Seszului (Sikság háta) 37. lá Pogyinyi (az asztagoknál) szántó, nevét vett az ezen helyen hajdan volt majortól hol a tulajdonos gabona termés asztagjait helyezte el – Doszu Botyizuluj (Botiz háta) hegy – eredete ösmeretlen – Fáczá Hugnyi (Hugnya déli része) domb – Vádu Csundziloru (Gyűrűzések

átjárója) egy patakon való át meneti hely – Kepreristye (Kecske tanya) nevét vette az ezen helyen ez előtt található volt számos özek miatt – románul Kápra – Kapriora – magyarul özet jelentvén – 38. Zsgyábu Tyicseri (Tyicsera hegy hasa) kaszálló – Kircsmaricza korcsmárosné – nevét vette az ezen helyen lévő hatalmas, 's igen jó ízű víz forrástól – 's miután ezen helyen vezet a Bajuczji gyalog ut [30a] – a nép itten pihenőt tartván, a forrásvizéből íván, elneveztetett ezen forrás Kircsmariczának – Korcsmárosnének – Szeketura Bulyendri (Bulyándra irtása), nevét vette tulajdonosától. 39. Funtuná recse (Hidegkut), nevét hideg jo vizétől – körülötte számos szép kaszállók vannak 40. Pogyereje (Emelkedések) szántok nevét emelkedett sima fekvésétől vette – 41. Lá Gruj (a Tetőnél) magas hegy de szép lejtős fekvésű kaszálló. és Erdő – Vályá Szeráte (Sós patak) nevét vette az ezen patakban lévő Sós források miatt – Vályá Szeráte (Sós völgye) szántok. 42. Fáczá Nyíresuluj (Nyíres dél része) Erdő. 's néhány kaszálló nevét számos nyír fái miatt vette – Jezurnyi (Borz hegye) nevét még most is található számos Borz miatt vette – kaszálló szántó, Erdő. 43. Fáczá csori (varju dél oldala) hegy tömör lábas erdővel benne kevés szántó 's kaszálló – 44. Pe Szeketura (az irtáson). 45. Szeketura lui Petrás (Petrás v Péter irtása). 46. Picsoru de mizslok (közép hegy lába) szántó, kaszálló, Erdő – doszu pujuluj (Csirke háta) hegy tömör Erdőség. Doszu Runkuluj (Málnás háta) hegy Erdő – 47. Doszu Nyíresuluj (Nyíres háta) hegy erdővel – 48. Fáczá Rotyi (Kerek dél része) hegy – szántó, kaszálló és Erdő. 49. Fáczá Zicseláruluj (Vízi borju dél része) hegy nevét vette az ezen hegy tetőn még most is lévő tótol, miben teménytelen, vízi gyík, vízi borju vann – 50. Fáczá runkuluj (Málnás dél része) hegy szántó, kaszálló, 's Erdő – Arsicze (irtás) egy kiirtott terjedelmes kaszálló – 51. Kápu Kimpuluj (mezőség feje) nevét vette az ezen helyen kezdődő síkság mezőség miatt – 52. Doszu gurgujetuluj (Gurgujetü háta) magas hegy tisztás erdő – Fáczá Gurgujetuluj (Gurgujetu déli része) 53. Beicza (Bányácska) hegy, nevét vette a hajdan itten volt bányától, mi jelenleg pusztá – szántó, kaszálló és Erdő – Szekedás (omladvány) hegy nevét omladványos helyeitől vette – Picsoru Szekedásuluj [30b] (Omladványos lába) szántó nagyobb része kaszálló és Erdő – 54. Jegyerelye (Örökzöld) kaszálló helyek – nevét vette az ezen helyen lévő mocsároknál találtató bömenységű örök zöld fütől, mit a fiatalság téli bokkrétának használ. 55. Lá Krúnty – kaszállók a víz mentében – 56. Fundu Maguri (Magura zuga) hegy zug terjedelmes ősi buk 's fenyves erdővel Erdély eli határ mesdét teszi – 57. Dupa hídzsa – két kaszálló hely – 58. Plaju Betrin (Öregut) hegy oldal melyen egy ut vezet – kaszálló, és tömör erdő – 59. Muncsei (Muncsel hegye) kaszállók, két részben szántó és Erdő – 60. Doszu plájuczuluj (Utacska háta). 61. Lá Doszu (a hegy háta). 62. Pogyerei (Emelkedés) az utban eső emelkedett hely két kaszálló. Szupt Plái (az ut alatt) kaszálló mellyfelett az ut vezet – 63. Frászinyisu (Körös) szántó. kaszálló és erdő – számos Körös

Batiza

fáitól vette nevét. Picsoru Mnyízgului (Mízga lába) hegy láb kaszálló – Fáczá Tyiri (Tyira déli része) kaszálló nevét tulajdonosától vette – 64. Pe Máluri (Palás) szántó, kaszálló és Erdő igen magas hegy nevét palla köveitől 's bizonyos fehér földtől, mit a nép épületek belső meszelésére használ fel – 65. Zepogyile Birlí (Birla emelkedései) szántó 's kaszállók – nevét Birla tulajdonosától vette – 66. Kolnyicse (ösvények) hegy rajta nagy Erdőség 's kevés kaszállók nevét vette az erdőségben lévő számos gyalog ösvényektől. 67. Kárbunáristyi (Szenes) Erdő, benne kaszállók – nevét vette az erdő testből égetni szokot Kovácsok részerei szén miatt. 68. Zepogyile málului (Palás emelkedései) Erdő rész kevés kaszálló 's szántó – 69. Buzá Málului (Palás szája) szántó, kaszálló és Erdő nevét vette a Palás hegynek ezen helytöli kezdete miat – Fáczá Melenyie (Melánia dél része) kaszálló, nevét vette Melánka tulajdonosától. Málu (Palás) hegy Erdő része – Szermetyesu (Szermetyes hegy) mesdét teszen Batiza, Budfalva, Kálnfalva, 's Szerfalva között – Veratyeku (Nyaraló) havas, mesdét teszen Batiza, és Erdélyi Bajuczsa között. – Szeku (Szekuli) havas mesdét teszen Batiza és Erdélyi Batiz pojánna között – ezen havas alján vann a híres Szekuli savanyu viz – melly egy meredek kö szirt alol fakadván – hozzá **[31a]** juthatása nyáron is veszélyes – télen által pedig éppen a lehetlenséggel határos. –

Jegyzések – Batiza községe tisztán urbéres. Ns Báí Patay Jozsef tulajdona – a Számmal jegyzet nevek dülök nevei – a számnélküliek mellék nevek a dülökben. –

Kelt mint fent

Mihálka Gábor mk
alszolgabíro

[33a]

Helynevek

Bárdfalva községből, Máramaros megyéből.

[34a] Bárdfalva, Maramaros Megye, Máravizi Kerület. Bárdfalva románul Berbesti, soha más neve nem volt.

E község leg először Nagy Lajos király korában említetik, midőn a Kodra Család a nemes levelét nyerte (Nobilis Kodra de Bárdfalva)

Népesítetett a község a szomszéd vidékrol oda telepedett nemesekkel. A községben előforduló dülők nevei azt mutatják, hogy hajdonkorban e község tiszta magyar lakosokkal birt és jelenleg és bárdfalva községét mind oly nemesek lakják kik magyar királyoktól nyertek nemes leveleiket, ugy mint Birla, Kodrá, Mois, Mánirila, Pop és a Máramarosi románság előtt általánosan csak nem a román faj törzsének elősmert Rednik család.

A határ nevezetességéről sokkat nem lehet mondani mert a községben sem családi sem közös levéltárok nem léteznek s így a múlt emléke, – a generációval mely azt elérte, el is enyészett, – legfeljebb trititionáliter lehetne erről említést tenni, de ez a szomszéd nemes községek trititioival anyira közömbös, – hogy [34b] / azt felemlíteni felesleges.

A határ elnevezésekben semi hisztoricus multott fektetni nem lehet, mivel ezek a jelenkor viszonyaihoz és történelméhez kötvék.

A község fekszik a Kaszonak a' Márábani befolyásánál és a népsége kizárolagosan földművelésből és a marha tenyésztésből él.

Kelt Bárd falván 864 Julius 30^{án}

Rednik Stefan biro +
Datzer Antal jegyző

[36a]

Helynevek.

Maramaros megye.

Bedő községe.

Bedő nemes község oroszul (Bedevlya) fekszik a Tisza job partján egy domb alján: mikor 's ki által alapított nem tudni csak annyi bizonyos, hogy e község már 1336^{ik} évben létezett amint ezt egy a község által őrzött irat, melynek hiteles eredetije a Főtisztelendő egri Kaptalannál létezik; ez irat szerint ugyanis e község Bedew háza név alatt 1336 évben Károly király Ő Felsége által Drágh és Dragus Halaborensium nevű család tulajdonául elismertetik 's e községet oly kép írja le, hogy a maramorosi kerületben fekszik 's határ dombjait Thechew (Técső) helységétől jelöli ki 's így elvitathatlan tény, hogy Bedew háza nem más mint a jelenlegi Bedő, mert Técső jelenlegi korona város Bedővel északnyugatról határos.

E község határában bizonytalan időben letelepített Sz. Bazil rendű szerzetesek laktak, azonban e szerzet József Császár által 1792 évben megszüntetett 's azon hely hol laktak jelenleg is Manászternek hivatik mi annyit tesz magyarul mint Kolostor.

E község határát Keletről a Taracz vize nyugotról a Tisza vize hasítja ketté, mely folyók mind két partján igen termékeny 's mindenféle magot megtermő síkság terül el.

Nevezetesebb dűlői: Köszörű patak, Cserés patak és Farkas patak, mely dűlök a rajtok keresztül [36b] folyó hason nevű patakoktól nyerték elnevezésüket.

E község leg nagyobb nevezetessége a Gr. K. nagy kőtemplom, melyhez hasonló ugy kül csinyre mint belső szerkezetére a maramorosi Gr. K. templomok között felnem található.

Kelt Bedőn Aug. 26^{án} 864.

Bacsinszky János
Szbíro

[38a]

Helynevek

Maramaros Vármegyébe kebelezett Berezna és Alsó Bisztra közös határu községeinek. –

Berezna Máramaros megye Patak völgyi szolgabírói járásban – nagy ág vize jobb partján erdős hegyektől övezet szép völgyben fekszik. eredete bizonytalan, régi lakói oláhok lehettek, kik 1328. évben Robert Károly uralkodása alatt Catholicus vallásra erőszakoltattván készebbek voltak tűzhelyeiktől megválni, mint sem az új vallás tanainak hódolni, – ezt igazolja több dűllők és hegyek elnevezése, mely neveket az elmaradottak vegyűlve ruthenekkel elvesztvén nyelvöket mai napig is fentartották. Jelenlegi lakossai ruthenek és Zsidók számok 780. Tegze-Huszár birtokában 1452. évről szőlő oklevelek találtatnak, melyben Bogoszta, Gerzsa, és Szmetána családok említettnek, földes uraik Nagyidai, Majos és Tegze, az okmányokban maga a község Beleznának említettetik, nevét alkalmasint a benne volt Nyirfa (berezá) erdőtől kapta, mely azonban egészen elpusztult. Határa az 1852^{ik} évi felmérés szerint 2167 hold szántó 2229. hold kaszálló 2738. hold legelő 15566. h. [38b] erdő és 620. h. terméketlen föld felszámítva öszvesen 5853. fr. 6 kr. pf. tiszta jövedelemre. Az egész határ 27 dűllőre van felosztva u: m: 1. Belsőség. 2. Kolo temetova, temető mellék. 3. Vále vungyul. 4. Szádi. 5. Pud turnom, magos hegy alatt fekvő völgy. 6. Priczárinok, tillos mellék. 7. Záverbá. 8. Zászelom. 9. Szudováti. 10. Alexándrovo. 11. Zá verchom, hát mög. 12. Hreblya. 13. Nizsněj és Visněj Priszlop. 14. Holitza. 15. Bezgyánka. 16. Bolezsela. 17. Purkuleta Perenis. 18. Visnyi vodi. 19. Bisztrapatak. 20. Gruny bezsorovi. 21. Verch haluczer. 22. Protivnya. 23. Pudliszkovim. 24. Csumály. 25. Pervolistse. 26. Szkunduly gruny. 27. Kliva. – Nagyobb hegyei Koritistsa, Bót, és Lág havasok és a sziklás Kliva. – melynek közepe táján a község felé néző oldalon egy csekély barlang találtatik, hagyományilag tolvajok laktak benne, mely hagyomány nem egy két embernek kints ásás végett eredmény telen fáradságos munkát szerzett, a barlang alatt úde fórrás létezik. A hegyek nagy-szerű vulcanis musnak köszönik létüket és leg inkább gránit s' mészkövet tartalmaznak. – A jelenlegi fa templom 1736^{ik} évben épült, a régibbről semmi hagyomány nem létezik. 1861. évben pedig kő templomot kezdettek építeni, anya könyve [39a] 1812. évtől van. földje középszerű és csak gyéren műveltetik, a természet leg inkább máléban történik, erdeje a rosz kezelés 's a mindennap szaporodó irtások miatt iszonyuan pusztul, jelenleg még benne kisebb hegyi rengetegek is találtatnak ehez számítandó:

Alsó Bisztra, keletkezése ujjabb kori, csak 1827^{ik} évben nyert engedélyt templom építésre, de minden oldalról betolduló lakosok által a lélek szám

Berezna, Alsóbisztra

795. szaporodot nevét az ott találtató Bisztra (sebes) pataktól vette, melynek valamint a Nagy ág vizének két partján hegyen völgyön szétszórva fekszik, temploma mellett mely a falu köz pontjának mondható alig létezik 10. ház az is többnyire zsidóké, lakossága szegénységgel küzd, 's úgy szolván vad állapotban van, csak vasárnaponként láthatják egymást. Mind két helységnek élelmi főrrásai marha tenyésztés és föld mivélés ezen kívül a fa usztatást is nagyban űzik.

Berezna 1864^{ik} évi Mártíus hó 27^{kén}

[40a]

Helynevek.
Billini községből Máramaros vmegyéből.

1te E kiterjedelmű községnek megyetörvényszéke Szigeth városa, a Tiszavölgyi Szolgabirói járáshoz tartozik, kinek lakhelye Bocskó-Rahó.

2ta Nevének ruthen elemzéséből, hogy azt, az őt közvetlen környező s csaknem a felhőkig emelkedő magas havasoktól vette, könnyen kivehető. Ország-szerte s helybeli nevezete Billin, melynek lakosai csupán ruthenek.

3ta E községnek, minthogy a hegyek szoros összefüggése miatt igen kiterjedelmű völgyre szorítkozik, csak egy s általános elnevezése van.

4te Azon kérdés, hogy mily elnevezéssel birt e község a legkorábbi időkben, homályba van borítva, de mégis annyit mondhatunk rola ahelynek vadonsága s soványsága miatt: hogy csak később vette eredetét. Ugyanis a ruthen nemzedék megyénkben igen elszaporodván; e helyen az erdőknek kiirtása után, kerestek menhelyet táplálási ösztönük kielégíthetésére. Ebből azt következtethetjük: hogy az újabb időkben alapított; s így más nevet nem igen viselhetett.

5te Népesedését illetőleg; részint Moldvából részint pedig Máramaros vmegyé éjszaki részeiből jöttek be egyes családok, kik a helyen letelepedvén a földet művelni s a hegyeket kiirtani kezdték, mi később is folytattatott. –

6ta Ezen helyre legelőször is, a szó hagyomány szerint a Smilyákok jöttek be s itt letelepedtek, kik azért birják [40b] hihetőleg ezen elnevezést, mivel helységük igen gyámoltalan levén harisnyával körülövedzett lábszáraikat sáros időkben szembetűnőleg bemocskolák. – Más részről Moldvából beszállásolván Moldautsukoknak nevezetnek; nem különben egy más hagyomány folytán egy lelkész kebelyezé be magát e helységbe az említett Smilyákok letelepedése után, kitől azután több figyermek származván lassanként elágaztak s magokat Popovicsoknak nevezték el, mely nevű ruthenek még napjainkban is számosan léteznek. Tulajdonképeni nevezetüknek ismeretlensége miatt úgy látszik: hogy e megyének többi helységeiből is telepedtek le; ugyanis vezeték nevök szerint: Apsátzkiék Apsa helységéből, – a Kabalyék, kik Polenáról telepedtek le. –

7te Minthogy a természet e helyet megfosztá legjótékonyabb áldásaitól, azért is csak a vadonságnak lényeges részeit foglalják magukban, mi ugyan nagyszerűsége által dicsőíti a természetet, de nem nagy javára szolgál az emberiség jólétének. Határában előforduló topographiai nevezetességek következők: Napkelet s nyugotról, dombok, hegyek s hegyormok a havasokkal vannak kapcsolatban. E helységet mintegy keresztül metszi az Ausztriai déli Lengyelországgal határos országút, mely különös felügyelete s folytonos tisztán tartása miatt említésre méltó. Az országút mellett közvetlen, a Tisza folyója nagy esése által hullámzik

lefelé, – mely a nép lakóitól s általánosan is „Fekete Tiszának” nevezetik s a határ végén az úgy nevezett Fehér Tiszával egyesül az Usztyi Rika dombnál.

A Fekete Tiszába következő nevezetű patakok ömlenek. Napkeletről: Borkutyenez patak, nevét egy jó izlésű szénszavas savanyú víz forrástól kölcsönzi, melyben avasélecs igen csekély mennyiségben van meg. Továbbá Stevirszki patak, Stevjóra hegyoromtól neveztetett el. Lichig patak, meredek és [41a] kösziklás az átjárásra nagyon alkalmatlan azért enevet (lichi) rossz maga után vonja. Éjszokról: Bilin patak. ahavastól ered: – Terentin patak pedig e két havastól származik um: Terentin és Dozsina, – melyeken keresztül folyva be ömlik a Fekete Tiszába; Dudnyeecsín patak, nevét onnan kapta: hogy a kösziklákon keresztül nagy rohamú dörgő eséssel ömlik be a Tiszába.

E község határában előforduló hegyek és hegyormok nevei Napkeletről: Mezsiriki hegyorom és a Fehér Tisza, mely a Fekete Tiszával egyesül. – Bodogyenka hegyoldal magában foglalja az erdők s rétek elnevezését, Lászki egy igen kavicsos hegyorom, Stevjóra, Stevirszki lapály, mely alakosok laknak; neve egy hasonló pataktól ered; Licha pohár egy meredekséggel összekötött rét, Papádin luh, szinte egy lapályos rét. Napnyugotról: Pohár hegyorom erdőkkel körülvéve; Dohi, Dubnyeeca, Ulohi kaszálló; Dubnyeeci lapályos rét; Kis és Nagy Czihánszki hegyorom igen meredek rét. Nevének eredete egy hasonló pataktól származik.

E községnek havasai s határvonalai: Napkeletről, Konecz polonina havas, határos a Fehér Tisza, Bogdán s a Borkuti kerülettel. Napnyugotról: a Bilini havas, határos a Borkuti s Kaszapolyanai helységekkel, Perelyiszak, Dozsina, Terentin havas.

P. H.⁴

Láner György
Jegyző mk

láttam
Krutsey mk
Szbíro

⁴ A pecsét felirata: *NOTARIAT RAHO*.

[42a]

Helynevek

Bocskó községből, Máramaros megyéből.

[43a] 1. Máramaros Megye. Szigeti járás. Bocskói kerület. Bocskó helysége. A Bocskótól kezdve felfelé Körösmezőig fekvő helységek területe Dominiumnak neveztetik, miután valamennyi helysége ezen u: n: Dominiumnak a Szigeti kincstári uradalomhoz tartozott.

2. A községnek csak egy neve van. Ruthenül Bocskóvá.
 3. Ezen pontokra nézve a községben semmiféle régi okiratok nem találtatván,
 4. csak annyit lehet feljegyezni, hogy a monda szerint a hajdan hires Bocskai
 5. család innét vette volna eredetét, és hogy egy jelenleg a Kincstár birtokában
 6. levő telken lett volna a Bocskaiak curiája. Bocska oroszul hordó, lehet, hogy itt igen sok sós hordó készülvén, ettől vette volna a község elnevezését.
 7. A községben előforduló topographicus nevek:
 - „Za Tiszó na berezi” (a Tiszán innen a Dombon)
 - „Za Tiszó pud berehom (a Tiszán innen a Domb alatt)
 - „Závoj pud Dubrovo” (Füzes a tölgyes alatt)
 - „Dubnek pud Dubrovo” (Csere a tölgyes alatt)
 - „Dubrova” (Tölgyes) erdő.
 - „Kicsera csertéz” (irtás)
 - „Kobeloszki Tószti Álásinószki”
 - „Pud Holyázin”
 - „Pud Kernecsnem” (a források alatt)
- A Tisza folyó, melly kétfelé választja a helységet a Tisza jobb partján van a falu a bal parton az ú: n: handal (kincstári szegődöttek telepítvénye)
- A Sopurka nevü patak elválasztja az u: n: Nagy Bocskót Kis Bocskótól, mellyek különben egy községet képeznek.

[44a]

Helynevek
Borkut községből, Maramoros megyéből.

[45a]

Helynevek
Bórkut községből Máramaros vmegyéből.

1re E község megye törvényszéke Máramaros megye Szigeth városa, szolgabírói járás Tiszavölgy, szolgabírói hivatal Bocskó-Rahó.

2re Országszerte ismeretes neve a községnek Borkút, ruthen nyelven pedig Kvászi, eredetét a savanyú víz-forrásoktól vette; mert a helység lapályosabb részein több ásványtartalmú források léteznek, leginkább vas és bűdöskő tartalmúak, de van egy gazdag Jod (Iblany) tartalmú forrása is. A többek közül kettő nevezetes: az első a falúnak éjszaki részén az országútnak napkeletre fekvő oldalán, mely a csinosan épült kincstári erdész-lak a vendégfogadó közt látható, ez a vas tartalmú. A másik pedig szinte éjszakra fekvő, az elsőtől, mintegy 20 ölnyire, balra az országúttól: egy szakadás alól buzog fel, ez a Jód tartalmú; mind a kettőnek igen gazdag erei vannak. Az első forrástól mintegy 10 ölnyire fekszik a kincstári vendégfogadó a körösmezői kincst. tisztviselők két fürdő szobáival. Itt kiemelendő a Borkúti állami útmester tevékenysége, akinek ugyanis csinos laka, mintegy 12 fürdő és vagy 20 vendégszobája van. A fürdés június hóban veszi kezdetét; s ha anyár kedvező, akkor a fürdő szép számú vendégekkel dicsekszik, kik, – ugyan elég sajnós, de többnyire Gácshoniak. –

3re A falú idősbejének emlékezete óta ahelység más elnevezéssel nem bir.

4re E helység legkorábbi említésének tudomásával nem [45b] bir, minthogy pedig irott emlékei nincsenek, a talán előbb létezett nevet kipuhatolni nem lehet. –

5re Népeességét tekintve; állítólag benépesedett Magyarországnak több ruthen ájkú helységeiből, de ezt biztosan nem állithatni; továbbá Lengyel-honból és Moldvából, ez utóbbi leghitelesebbnek látszik lenni. A hagyomány ugyan annyiból bizonyítja, hogy Moldvából telepedtek le, mivel mai nap is Moldautsuk nevezetű gazdák teszik a falúnak jelentékenyebb részét. –

6re Mint fellebb említők, hogy e községnek irott emlékei nincsenek; a népjáráról mégis annyit tudhatunk, hogy a helység szomszédságában levő éjszaki részről az ugynevezett Körösmező helységéből egy családos ember jött volna először ide a fürdő használat végett s itt meg is telepedett volna; de hogy mikor annak nyomára nem juthatunk?

7re. Fekvése. Ez zilált egyik része a Fekete Tisza mentében nyulik keresztül, a helységen rendes országút vezet, amely a Lengyel határral van kapcsolatban, köröskörül pedig a helység havasaival van körülvéve. –

Patakjai, melyek a Fekete Tiszába ömlenek következők: Napnyugotról: Privin és Dolintsek és Klodivtsik, mind erdő nevezettel, az utolsó természeti sajátosságú, mert sós vizenyős posvány, hová avadak járnak, s ezért nyalónak hivatik. Továbbá: Trosztyinetz, Zaszircsik ez eredetét a hózuhanástól veszi; mert tavasszal a hó iszonyú tömbökben száll alá ezen patakba, továbbá Sesza, Szticsineska, mely másképp Sztimceskának nevezetik meredeksége miatt.

Havasai Keletről Konecz polonina (csarnohora), Nedej s Mencsil havasok. Nyugotról: Bubulek, Brajivka, Strincseska, Sesza havasok az utolsó Bilin és Bórkút községével határos.

[46a] A helység határainak hegyei. Keletről: Tárnitza, Szevjóra, Szhári, Gorganyiv, Gruny Sztrimkaszikla, Rivnyi, Kiveli Peraszehirka, Nagy Kecora, Roszis, Sztrimcsescsik, Szeszivesik, Zaszivesik, Rivna, Oleti, Bilinszky Gruny, mely a szomszéd helység nevét birja. –

Nevezetesebb szántó s kaszáló földei: Keletről Szitni, Poszovicsova pohár tulajdonosa nevéből, Szhári Gorgany és Gruny, Volnyivcsik, Emsik, Hluboki, Pikuj Pohári, Vesznárcsik, Pozses, Vaszkul, Krászályonka, Hego, Poderej és Preluka. Éjszokról: Peraszehirka, Topilnik, Poderej, Moldavcsukova, Kicsirka, Hlisznik, Hutyutyoviü Gruny tulajdonosuk nevéből; továbbá: Hlodi, Dolincsik, Doliná, Kipcsim, Szkorucsenka, Triszenka, Privin, Pohári, Bukivszki és Polyenka; ide tartozik még a helynek vad-vizenyős helyei, melyek közönségesen Báhnáknak hivatnak vagy pedig tulajdonosaik neveit viselik, ezekhez tartoznak a Kolbásznyakok Báhnái.

P. H.⁵

Laner György
Jegyző mk

láttam
Krutsay mk
Szbiro

⁵ A pecsét felirata: *NOTARIAT RAHO*.

[48a]

Helynevek Bréb községből, Maramaros megyéből.

1864 évi Mártius 23^{án} Királyi Biztos úr Ő Méltósága dtt^o Mártius 6-án 1864-1687 Szamu magas rendelet alapján Bréb községében Fejérvári Dumitru 73. – Petrán Todor 70, – Petrán Vászalie 70, – Papp Mihály 72, – Tamás Mihály 70, – éveskoru egyének mind e községben lévő legidősbeji előhivatván, a község alakulása, most és régibbeni megnevezése, fekvése, annak határában létező patakok, hegyek, és minden nevezetesebb helyeinek leírata, – szóval e község és határnak történelmi kipuhatolására vonatkozólag e következőket adtak elő. –

[49a]

Bréb Községe.

- ad 1. Bréb Maramaros Megyében, Kaszó járási főkerületben létezik, és Szigeth város közigazgatási és törvénykezési fő Székhelyéhez tartozik.
- ad. 2. Bréb községe 1607^{ik} évben Oktober 20^{án} Rákoczy Sigmund Erdélyi Fejedelem által ~~kiadott~~ Tamás familia részére kiadott nemes levélből kiderül az, hogy akorában ezen község Hatpataknak neveztetett, – később azonban hogy vévén fel Bréb mostani nevét, nem tudatik. – Kérdéses község valamint a vidéken 's a Megyében, ugy egész Magyarhonban is és a' testvér Erdély országban is, csak Bréb név alatt ismertetik.
- ad 3. Mint már a 2^{ik} pontban említetett Hatpataka nevet viselt. –
- ad 4. Hogy Hatpatak illetőleg most Bréb község eredetének korszaka melyik is századból származik? legkevésbé sem tudhatni, a' mennyiben a' lakosok véneinek 's tekintélyesebb személyeinek eziránt sem írásbeli, sem hagyományos (Traditio) adatai nintsenek, csak annyira emlékeznek a dédek által reájok maradt hagyománybol, hogy ezen hajdan Hatpataka jelenleg Bréb község több év századok előtt, nem a jelenlegi fekvő helyén, hanem a mostani meg levő Szelistye dülőnek a heljén feküdt, és a későbbi nemzedék által lassu-lassu építkezés utján tétetett ide átal; –
- ad 5. Hogy ezen község honnan népesítettett légyen, erre nézve biztos adatok a lakosság levéltára[49b]ban nem léteznek, és nem is tudják hogy valahol léteznének, mert azok a hosszu mult idők alatt vezetett háboruskodások, 's nép ki és bevándorlások által legvalószínűbben és legbizonyosabban el vesztek ~~eh~~; annyit azonban állítanak a déd ősokról egész hozzájuk lehatott szóbeli hagyományok (Traditio) utján, hogy a jelenlegi nép 's illetőleg nemzedék azon ditsőséges és hirneves harcziakból származik, melyet a hajdankori

Romai nagy uralom a terjeszkedő Magyar nép ellen mint ellen harcosokat Magyarhon keleti, illetőleg Erdély országi részeiben – hová akkoriban Maramaros Megye 's így Bréb községe is tartozott – fegyveres erővel kiküldvén, 's hadi megszállás útján letelepítvén, azok egygyes testületei itten örökköppen meghonosultak, kikből osztán leszármazott a jelenlegi Román nemzedék.

ad 6. Ezen kérdés már a 2^{ik} pontban megoldatott.

ad 7. Nevezett község határának szomszéd határai következők: Keletről Szer- és Budfalva, – Délről Budfalu – délnyugatról Szathmár megyében eső Sürgyefalva az ugynevezett Guttin tetőn egyben pontosulo határszél. – holl egy pontba jön megnevezett községeknek határai, – nyugatról Krátsfalva, északról Desze, Hernécs és Hottinka községek határai körvonalozák.

Az összes határnak szántóföld mennyisége teszen 2768 fertályt és 2 rudat (Katasztrális mérték szerint 752 holdat és 968 \square ölet) – a rétek vagy kaszállok tesznek 13.361 fertályt (Katasztrális mértékben 3632 holdat és 836 \square ölet) a legelő teszen 1683 fertályt és 1 rudat (katasztrál[50a]lis mérés szerint 457 holdat és 950 \square ölet), az erdőség teszen 1669 fertályt (katasztrális mérték szerint 453 holdat és 1216 \square ölet) – terméketlen földje vagyon 3047 fertály 4 $\frac{1}{4}$ rud (katasztrális mértékben 828 hold és 834 \square öl) mennyiségben.

Ezen fentebb említett határbeli földek állanak a következőképp megnevezendő dűllőkéből; ugymint: Pa Kémp, – Laurics pa Kimp sub Mál, – Lá Toptyile, – De á supra Máluluj, – En Plopla Kászá Drákuluj, – La Bálte, – La fontáné Máluluj, – La Petrille álbe, – Pe Stejerei lá Hotyén, – La Lonkucze, – Dupe Lonkucze lá Hotyén, – In podurila lá Hotyén, – Ungyu luj Nyisztor, – Zdirecsa, – La fágu máre, – Lá Bulován, – In Dimbu formozu, – Virvu Szocsílor, – Runku, – Pe Szelistye, – Lá csuroj, – Pa Vetsas Ketzeli, – Pe Sztijáru, – Kopácsis, – Areáboti, – Virvu árenyisilor, – In grujecz, – Perudzsinosza, – Zepodia, – Legsore, – Kaleábeji, – La márgina mare, – Arinyis, – Sepoja, – Szolováni, – in Szocs, – In gros, – In Kráme, – Válye Máre, – Freszinis, – Motsíra Álbuluj, – Tetsunosza, – Szecsu, – Szeketura, – Pátyinetu, – Sinetei, – Hucsutyész, – Lá Vádu fetyeszk, – Vályá luj Vlád, – Lázu temesésk, – Rupturilye, – Inponure, – In Págyes, – Lá teu Szarát, – Pa koszta Ruszenyilor, – Pá gárdu Czétinyí, – In Láz, – Gruluki, – Ropogos, – Lázuányi, – La Bulbuk, – Pa Tilbura, – Prehodístye, – Lázu Bogyí, – Guttín, – Magura, – Urzikáre, – Lá Borkut, – Breboicza, – Nyetyityest, – Dorduli, – Trungyui, – Verlope, – In Podur, – La Petrile álbe (Bárdfalvi határfelé, – Kodrisore, [50b] – Muncsél, – La fentina luj Grozes, – Tresztye, – In vervu Kuszti, – La Dimburále. –

Az elősorolt dűllőkben kiemelendők a következő nevezetességek:

a A. Guttin dűllőben maga a hegy, mely Guttinnak nevezetik ['s mely egykoron a ' tövében mai napig is nagy mennyiségben található Láva után ítélve a ' legvalószínűbben vulcán volt, noha a ' tűz elem kitérésének helye 's ugy neve-

zett Craterja a' mai napon már sehol fel nem tűnik.],⁶ a tenger Szinétül 3–4000 láb magoságnyi lehet, azon egy torony formájú alol üreges kő (Kőszikla) létezik. – Továbbá a Petsunosza dülőben a Dunka család ős Kasstélljában egy 20 fertálynyi, állitolag feneketlen tó (Tengerszem) van, mely tó a nemzedékről nemzedékre szálót szóhagyományok szerint oly módon vette eredetét, hogy azon helyen, hol annak jelenlegi kellő közepe van, egy óriási nagyságu odvas bikfa létezett, mely körül a jelenleg is tulajdon jogu és birtoku Dunka családnak egyik akkori juhásza jűh nyájával ottan tanyáztván, több ízben megréműlve tapasztalta, hogy a fabelsőiből edgyes fűttyszóhoz hasonló hangok, későbbben pediglen mint a föld gyomrából eredett mély tompa hangok és morajok halatszottak; – minthogy pedig az akkori emberek még mint bigot hitűek a mesés álhiedelmeknek rabjai valának, ugy ezen juhász is a hallott föld alatti morajoktól szerfelett megijedvén jűhnyájával edjűtt onnan eltavozott, és egy más – a közelben lévő emelkedettebb heljen űtötte fel tanyáját; – mindazon által a kíváncsiság által ősztónoztetve legtöbnyire mindég oda nézet a fára, míg egyszer észre vevé, hogy ellenébe az akkoriban volt csendes időnek a fa eleinte gyökereiben ínogni kezdet 's későbbben sűllyedni 's sűl[51a]jedni míg végtére a kőrülette levő mintegy 20 fertálynyi kiterjedésű földel edjűtt a föld gyomrába alá nem hullott, 's heljében feltolult a mostan is fenálló tóvíz.

Ezen tónak keletkezése későbbben fellette hírnevessé vált anyira, hogy idegen birodalmi országokból érkezett természet buvárok figyelmét sem kerűlte ki, a mennyiben a – mult században ílyenek megjelenvén a helyszinén, deszkákbol készűlt tutajokon rá mentek a vízre, és nehéz ón súlyal ellátott mintegy 4–500 ólnyi hosszúságu erős zsineggel akartak magoknak meggyőződést szerezni a víz mélysége iránt, de biztos eredményhez nem jutottak, a mennyiben az onsuly fenékhez nem jutott. Minthogy ezen tó fentebb körül irt sajtáságu tulajdonánál fogva mint a természet nagy mester műve bővebb vizsgálatra érdemesnek mutatkozik, a közvélemény és különösen a tudományosságához tartozó Statistikai bővebb ismeretség megkívánja – hogy e tekintetben biztos tudomás szeresztessék, minél fogva helyyesnek, célirányosnak és méltányosnak mondatik ki azon índítvány, hogy ezen tó kikűldött szakértők által és az országos alapbol fedezendő költségeken a Nagy Méltoságu Magyar Akademia részérűl egy Szakértő természet vizsgálo egyeniség küldessék ki [’s ez által a tó megvizsgáltatván, a’ netalan sikeres eredmény esetén]⁷ és a Nemzet íllyetén uton egy ujjabb nevezetességgel gazdagitassék. – Megjegyzendő még ezen tóra nézve, hogy az igen sokszor a legcsendesebb időben is saját maga kebelébűl felforr és a tenger apály [51b] és dagályjához hasonló

⁶ Kiegészítés a lap szélén.

⁷ Kiegészítés a lap szélén.

játékokat űz, egyébiránt megszámlálhatatlan mennyiségű oly csúszó mászó álatokat tartalmaz kebelében, melyek fajokra nézve másut sehol nem találhatok, és az emberbe borzadást idéznek elő. –

A. Guttin dülőben En Rippa la kornu Maguri nevű helyen vaskő is mutatkozik mi szintén figyelmet és megemlítést érdemel. – Van továbbá a Borkut dülőben, hol tulajdonképpen kénsavas víz létezik, jelenleg tulajdonképpeni birtokossa T. Szöllősy Balázs ur hová évenként nem csak bel- de külmegyék- ből is betegségben szenvedők szokták meglátogatni, itt nevezett tulajdonos által a keresztényekre nézve külön két – a Zsidoságra pedig nézve egy épület számos szóbákból álitattott fel.

- b. Válya borkuluj (Borkutpataka) mely a Borkut dülőben származik az ugynevezett Picsoru polyánuluj nevű helyen, melyben a fennebi Borkut épületeitől jó alantab belefoly az ugynevezeti Zvoru-Alb (Fejérpatak) mely Megura nevű helyen lévő forrásokból ered. – Breboicza nevű patak mely Iró nevű forrásból veszi eredetét, – Repagus (Ropogos) nevű patak Lázubogyi nevű helyen ered, – Tílbura nevű patak Pelyinet névű helyeni forrásból származik, – továbbá Szinetore nevű patak mely a Guttin kiskötül származik és Lákápu hutsuluj nevű helyen két részre oszlik, délnyugotti része az ugy nevezett Borkut patakába foly, és így ezen patakok összejövételétől Bre[52a]bájának vagy Brébi patakának neveztetik. Ezen patak a községen átfoly, és folynak még bele Vályá kászlor (Házak pataka) mely szintén a község egy részén átfoly a Kápuhutsulujtól megemlített forrásnak edgyik ága. Ezen vízbefolyo patakokkal edjűtt a Hernécsi határban Mára vizében ömlik, míg ellemben szintén Marában ömlő ugy nevezett Vályá Máre, mely a Guttinbol 's már említett tornyos ugynevezett Beszerikucze nevű kőtől ered, és mintegy folyásával a határvonalat képezi.

Vannak ezen község határában még oly kisebb hegyek melyek említésre méltó figyelmet nem igényelnek. Bír e község határa kevés bíkkes erdővel és csekély cseprentével.

Megemlítendő még, hogy Virtope dülőben két dombotska létezik, melyek török háboruk idejében emeltettek, és azon dombok alatt elhullot törökök hullája fedettek. –

Végül nem lehet megjegyzés nélkül hagyni a Bréb községében létező és fából készült Görög Katholika Annya Szentegyházát sem, melyet méltán nevezhetni Maramaros Megye edgyik legjelentékenyebb antiquitásainak; ezen Egyház alegalva színőbben 400 éves lehet, a mennyiben ennek Portáleából a sajátságos templom hajójába vezető ajtó felett még mindég tisztán kivehető Círíl irmodor szerinti számok és betűk tanuskodnak aziránt, hogy az első eredeti és most is meglévő kifestése annak még 1527^{ik} évben eszközöltetett.

[52b] Ezen Egy ház épület fája oly szilárd anyagu tölgyfából van készítve, miszerint az 400 év koruságának daczára is megengedí reményleni még má-

sik 400 évekig tartóságát is. – A' Templom hajójában egész a Sanctuáromig terjedő festmények hű és kedves vissza emlékezést idéznek elő a hazánkbeli és hajdankori ó mívészetre nézve, melyek ámbátor felette háttérbe szorítvák a jelenkor festési művészete által, mégis, az Ókor Szentereklyéeként szolgálván, megérdemlik sérthetetlen állapotokbani meghagyatásukat. – A Sanctuarium felől az oltárfelé vezető részben a' kor igényeihez mért fáratathatlan szorgalma, lélek ísméretes és ájtatos áldozat készsége és ernyedetlen tevékenysége tűnik ki a jelenkorban népei boldogítására működő Lelkésznak, kiis mindent elkövetve megfeszített erővel működik egyházának díszére, de tanusítja ezáltal a Cívílisátio irányába valo tiszteletett is, a menyiben egyrészében Templomának az ókor művészi képzségnek mintáját hagyva hátra, más részt legkevésbbé sem tévesztette szemei elől a jelenkornak e tekintetbeni virágzó előhaladását is. –

[54a]

Helynevek

Brusztura községből, Máramaros megyéből.

[55a] Brusztura Helység, miután e helység hosszában meglehetősen nagy folyókanyarulatokban hömpölyög, – ’s eleinte míg rajta Hidak föl nem állítottak, – természetes, hogy Gázolni e kanyarulatoknál kellett, – Gázló – Ruthen nyelven – Brud – tehát innét kapta Brusztura elnevezését. M: Szigeti Járáshoz tartozik – Székhelye Sziget. –

Procska. Düllő – a rajta keresztül folydogáló Procska pataktól kapta nevét. –

Dóhi. Düllő – e szó – hosszú – Ruthen nyelven – Dóhi – tehát hosszas elterjedésétől vette nevét. –

Arsisni. Düllő – többnyire kőrétegekből áll, a kőréteg – oroszul – Ársicza tehát innét kapta elnevezését.

Veléka. Havas legelő, – e szó ’Nagy’ – Ruthen nyelven. Veléka – tehát nagy elterjedésétől vette nevét. –

Pricsul. Havas legelő, honnati lett elnevezése nem tudatik. –

Szuchároszus. Dülő, a rajta keresztül folyó pataktól kapta nevét. –

Verecsán. Dülő, hegy láncolat fenyő erdőséggel benöve.

Bisztra. Havas legelő az alóla fakkadó Bisztra pataktól kapta nevét, a patak nagy sebességétől, – Bisztra – sebes – kapta nevét.

Tálpes. Havas Legelő simaságától kapta nevét. –

Ragazi. Havas legelő a rajta nagy elterjedésben lévő Ribizlitől kapta – Ragazi – Ribizli – Nevét. –

Vurja. Havas Legelő enéven lett elnevezési oka nem tudatik. –

Csarna. Havas legelő – a rajta apró tömegekben tényésző, ’s messzire feketelő apró fenyőtől kölcsönözte nevét – e szó – fekete, Ruthen nyelven – Csarna. –

Hládin. Völgy, simaságától kapta nevét eszó: Sima Ruthen nyelven – Hládinó –

Tátáruka. Havas legelő enéven lett elnevezési oka nem tudatik.

Pud Kreszán. Havas legelő igen meredek. –

Verch Turbát. Havas legelő az alóla fakkadó Turbát Nagy pataktól kapta nevét. –

[55b] Pudpula. Havas legelő, enéven lett elnevezésének oka nem tudatik.

Mátiászka. Havas legelő d^{to} d^{to} d^{to}

Sándriászka. Havas legelő d^{to} d^{to} d^{to}

Zserápin Gruny. Hosszasan elnyuló hegy orom, a rajta termő veres fenyőtől – zserápin – veresfenyő – kölcsönözte nevét. –

Szvidava. Havas legelő a rajta lévő Szvédóna fanemtől vette nevét.

Dóhi Gruny. Düllő hosszú elterjedésétől vette nevét, hegy orom. –

Vupcsina. Havas legelő enéven lett elnevezésének oka nem tudatik.

Látundur. Düllő, d^{to} d^{to} d^{to}

Bisztrik. düllő a rajta végig futó Bisztra pataktól kölcsönözte nevét. –

- Plávucz. völgy – Plávucz pataktól vette elnevezését.
 Sztári Pláji. Kaszálló völgy Lapály Ruthen nyelven Pláj. –
 Jáblonicza. Kaszálló völgy – valaha rajta tenyésztett sok almafáktól kölcsönözte
 nevét – (Jáblonicza) almás
 Széhlanszky. Völgy, kaszálló a rajta lévő fenyvestől kölcsönzi nevét (fenyves)
 Ruthen nyelven – (Széhla). –
 Bordán Pláj. völgy – lapály. –
 Sászin Gruny. hegy lánczolat. –
 Mátiászcsein Gruny. d^{to} d^{to}
 Mátiászcsek. patak. – két hegyszoros között csörgedez. –
 Bedevelszke. Havas legelő, – valaha Bedő helység birta tehát a falutól kölcsö-
 nözte elnevezését.
 Tempa. Havas legelő, nevének honnat lett elnevezése nem tudatik.
 Spánszka. Havas legelő d^{to} d^{to} d^{to}
 Toszti patak. völgy a hosszában futó pataktól vette nevét. –
 Preluku. völgy – a mellette elfutó patak vizetől, mely kanyarulatosan folydogál
 vette nevét. (Pereluku) kanyarulat. –
[56a] Volovecz. völgy, e néven lett elnevezésének oka nem tudatik. –
 Trosztyánecz. völgy, a rajta termő nádtól kölcsönözte nevét (Nád) – Ruthén
 nyelven (Troszty). –
 Chopunéczky. völgy, elnevezésének oka nem tudatik. –
 Kupénecz. völgy – a rajta lévő sok vakondokturástól vette nevét (Kupéna)
 (vakondokturás) –
Turbáczily. két hegy közti völgy patak viztől mely mellette elfoly, kapta nevét. –
 Szakala. két hegy közti patak. –
 Padisurna. árok. –
 Kruhla. Havas legelő. gömbölydedségétől vette nevét, (Kruhla) (gömbölyü). –
 Bezémenne. – árok, (bezémenne) névtelen. –
 Plétka. Havas legelő elnevezésének oka nem tudatik.
 Harbak. Havas rész d^{to} d^{to} d^{to}
 Tereszuka. patak, ezen pataktól kapta (elnevezését) a Brusztura község hosszá-
 ban folydogáló víz (Taraczvize) elnevezést.
 Berty. Havas legelő. – pataktól kapta elnevezését, a patak alóla fakkadot. –
 Bertyánek. Patak. –
 Groplyánek. patak. –
 Kédreáni patak, a szélén lévő czédrus fától – (Kédra) – (czédrus fa.) kölcsönözte
 elnevezését. –
 Kamárnek. patak, – e néven lett elnevezésének oka nem tudatik.
 Perechresztyánecz. patak, d^{to} d^{to} d^{to}

Bruszturán 1864 Julius 4.^{én}

Riskó István mk
kerületi jegyző

[58a]

Budfalu Kőzsége

- ad. 1. Budfalu kőzsége Máramaros Megyében, Kaszójárási fő kerületben létezik, 's valamint közigazgatási ügy törvénykezési szempontból is Szígeth Korona városbani Főszékhelyhez tartozik. –
- ad 2. Ezen kőzség valamint a' közel lévő vidéken úgy országszerte is Budfalu néven isméretes, a' román nép pedig Budesgydnek nevezi. –
- ad 3. Kérdésben forgó kőzséget bizonyos Bud nevezetű család nyervén Donatio útján, Budfalu nevét ezen családtól vette. –
- ad 4. A Bud család egyik még most is Budfalván lakozó utó ivadéki tagjának kezei között lévő 's Ulászló magyar király által 1511^{ik} évben kiállított 's kegyessen adományozott eredeti Donationalis levélből kiderül, hogy nevezett kőzség már akkor több évek előtt létezett, 's ennek alapján bizony lehet következtetni, hogy az mint egy 400 évvel ez előtt telepítvényeztetett, –
- ad 5. A jelenleg ott lakozó Román nép eredetéről tanuskodó eredeti iratok nem léteznek, a' népek vénei azonban déd őseikről hozzájuk le szivárgott szóbeli hagyományok (Traditio) alapján azt állítják, hogy ők – a' még magyarok bejövetele előtt több századokkal Traján Romai császár által küldött, 's az akkoron úgy nevezett Dácziaába colonisált népekből vették légyen eredetüket, mely Colonisták akkoriban ugyan nagy számmal valának a' jelenlegi magyar hon keleti részeiben, de a sok oldalú harczos viszontagságok miatt annak legnagyobb része a' jelenleg úgy nevezett dunai fejedelemségekbe, Bukovinába, és Gácsországba széjel széledvén csak egy maroknyi nép maradt hátra, melly aztán a' bejött hún[58b]nokkal is testvéri egyetértést eszközölvén ki elfoglalák akkoriban Erdély honhoz tartozó Máramaros Megyét ők is azon helyet kapták légyen osztály részekül mellyen most Barczánfalva létezik, de hogy ezen kőzség hány századok óta és micsoda más név alatt létezett legyen hajdanta? az legkevésbé sem tudatik általuk.
- ad 6. Ezen kérdés a 2^{ik} és 4^{ik} pontokban már megoldott
- ad 7. A kőzség határai következők
- a) Keletről: Kálínfalva, Míkolapatak, Glóód és Batíza kőzségek mesdjéi:
 - b) délkeletről: az ugy nevezett Erdély honba eső Magyar Láposi erdő:
 - c) Délről: a' még mindig tovább terjedő és határt képző úgyan azon Erdő.
 - d) délnyugott felől: a' Guttín nevű óriasi sziklahegyből kifolyó hegy láncz gerincz innen folytatólagossan

e) a' Belső Szolnok megyébe eső Blázsa és Kővár vidékéhez tartozó Tresztya községek, 's végül Kapnik Bánya határ szélei

f) Nyugatról: az úgy nevezett Guttin szikla délnek eső része, hol petrile armenyilor (Örmények kövei) léteznek, 's képezik az ormon lévő határ vonalt.

g) Nyugott éjszak felől: a' tovább haladó Guttin tető vonal össze jöve a' Breebi határral mindaddig míg ez kapcsolatba nem jő

h) a' Szerfalvi határ mesdjével, mely azután képi az éjszaki részt mind addig míg Kalinfalvánál össze nem jön a' keleti határvonallal.

A Határban lévő dülök következő nevezetűek:

Obrezse (emelkedő part), – Pietrosúl, – Tyicsera (rögtön emelkedő part), – Dupe Tyicsera (a' rögtön emelkedő parton túl), – Varatyek (Nyaráló), – Klife, – Prisz lopu variczelor máskep Priszlop, – Priszlop batrín [59a] (öreg Priszlop), – Priszáka, – Mertyu, – Stedgya, – Pripor, – Szkorus, – Sztredinoszta, – la Pietra detonato. –

A határt következő nevű vizek és folyók szelik keresztül; jelesen:

A Batíza, MagyarLápos és Budfalva községeknek három szögben őszpontosuló határain lévő és Szermetes nevezetű kösziklából eredő Kaszó vize, melytől maga a' járás is veszi nevezetét, és melybe kérdéses Budfalva községének határán belől a' következő kisebb patakok folynak be, ugyan is

a) A Szirbura (zavaros patak) délkeletről

b) Varatyek (nyaráló patak) keletről

c) Izvoru nyegrú (fekete patak) éjszak délről

d) Izvoru Rossu (veres patak), – Izvoru in Kelinye, – Izvoru Diczuluj, – Izvoru in pestyi (halászó patak), – Ruzsi nousza (két ágba vágó folyó), – Izvoru Beilor (Bányász forrás) Tótos patak, – mind délről. –

e) Mergyisor, ebből erednek még más két patakok, nevetessen Riu Petri és Izvoru Nyípruluj, – továbbá Izvoru Mergyisor, – Oancza pataka, – Fontana le horgos (horgos kútja), – Izvorelye della Stegye, mellyek a Segya havas részfelől nyugotról éjszak felé egyenesen az ormon végig és le egész a' Bréébi kénsavas fördőhöz szolgálnak, és képezik a' Bréébi és Budfalvi határ vonalt, ugyan ezen már egyesült patakok tovább haladva elérik a' Brébi határszélét képező Repa hotyasuluj dülőt, és innen tovább haladván Pa vurbu Muntyelujon túl az álladalmi uton keresztül folyva, s háta mögött hagyva a Strizselej nevű dülök Szerfalva község határában egyesül a' Kaszó vizével. –

Nevezetességek:

Obrezse, Pietrosúl, Sub Tyicsere, Dupa Tyicsere nevezetű [59b] jelenlegi szántó földeken hajdanta illetőleg a' harmad ágú nemzedék ko-

rában előttünk ezred éve Bükk és fenyves erdők léteztek, 's egész vég ki irtatásuk koráig használatul szolgáltak az „In Bajucze” nevű helyen akkoron dús eredménnyel haszon élvezett ércz bányák olvasztó kemenczéinek, melly kohúk még most is – ámbár már haszonvehetetlen minőségben – fenn állanak és megtekinthetők. – Megjegyzendő itt hogy ezen bedölt, össze omlott ércz bányák minősége illetőleg haszon élvezhetősége v az ellenkező állapotot iránt, a mennyiben a' lakosok értelmesbjei ottan számlálhatatlán mennyiségű kincsek lételet akarják hinni – nem csak méltányos de szükségesnek lenni is véleményeztetik azoknak az országos alapból fedezendő költségek mellett kiküldött szak értők általi megvizsgálásaink. –

A' Klife nevezetű dűlőben szinte volt egy a' fáradságot dúsán jutalmazó aranybánya egykoron, de ez olly régen létezett, hogy még a' hagyományok is képtelenek annak korát megnevezni, sokszor meg történik azonban, hogy egyes vállalkozó szellemű emberek a' jobb remény elvéből indulva ki sokszor kísérleteket tesznek a' kincs feltalálhatásának érdekében, nem győzvéen azonban a' sikeres eredményhez vezető tetemes költségek fedezését, kénytelenek a' félútról visszatérni. –

[60a]

[Bukovec]

Bukovecz Helység Maramaros Varmegyének éczaki Hidegpataki Szolgabiroi Járásban fekszik. Lakoi Görög Katholika Orosz Ruthen ajkuk. – Fekszik Kárpát hegységnek egyik ága alatt, melly itten Borzsova havasnak Poloniná-nak neveztetik, melly havas Grof Semborg tulajdona, ezen havasbul több forásokbul kiszakado patak napnyugotrul keletnek, a helység közepén megfordulva éczaknak a nagy ág vize egyik ágába beömlik Bukovecz nevezet alatt. Ezen patak kétodalában a havas allyán fekszik Zálamisztóje nevü fijok egyház melly 15. haz számu lakosokat számlál, Bukovecz patak hosszába mind a két partyán a lakosok házaikat építették. Ezen község Zalamisztóje nevezetét onnan vette, mivel a havas alatti dombok között egy kevés síkság (planicies) található, melly síkság mint ha beszakadt volna Zalamitóje-misztó melly orosz nyelven beszakadt helyet tészén, innen Zalamisztóje nevezetett kapta.

Ezen Bukovecz patak az egész Bukovecz községen keresztül éczaknak fordulva, a hol Szplina és Holiczja dombok között igen szűk partyán Bukovecz lakosok épülettjei a patak hosszában fekszenek, delrül éczaknak a hol a patak Iszka határában a Nagy ág vize egyik ágába ömlik. Ezen pataktul vette elnevezését Bukovecz Buková-vész, melly annyit tesz Bikfalú, mivel ezen patak ősi bikfa erdőn keresztül e két helységen keresztül folyik, és hajt három malmot.

Ezen helységhez tartozik Kirvávecz patak. Nevezetét kapta valami vérengzéstül, mivel Kirvávij potúk annyit jelent hogy vérpatak. Ezen patak ered szintén Borzsova havas egyik ágából, nyugotrul keletnek Ricska helységen keresztül lefoly **[60b]** de Ricskát elhagyva éczaknak fordulva a Nagy ág vize egyik ágába befoly. Ezen Kirvavecz patak lakosai, kik öszvesen 14 házzal vagynak szintén a patak lefolytában két odalrul házaikat építették, Bukovecz községetül $\frac{1}{2}$ orányi távulságban fekszik. Mivel ezen patak vize sok számtalan forásokbul a havas teteje alatt ered, soha kinemfagy, es kinem szárad, hajt három malmot, és egy paraszt harisnya kallot, ezak felül Bukocztul el záratatik Kopány nevezetü hegy dombal mellynek düllője sovány zab termő föld imit amot fenyőmagtermő bokrocskakal, és bikfa es mogyorofa cserkel boritatik. Ezen patak ösze kapcsolodik Ricska községgel, de miután a Bukoczi határ végebe helyhezve vagyon, Bukovecz községhez tartozik.

Ide tartozik végre Páulovecz patak 13. ház szám lakosaival, kik nyugot felül keletnek lefolyo patakocska hosszában házaikat a patak egyik szűk odalán letelepítették. Bukoczi községetül $\frac{1}{2}$ oranyi távulságba fekszik. Mivel ezen patak lakosai Szplina nevezetü hegy mély völgyébe fekszenek elejente itten csak a Bukoczi lakosai marháikat téli istálokban telették, mivel Szplina

hegyen keresztül szenáikat által nem vihették a nevezet mély völgyből. Később Pál nevű lakos lakását oda áttette, ezt követően többen, innen Páulovecz elnevezést kapta, elzárattatik északról és Keletről Szplina hegységgel, délről pedig Tirsza nevezetű dombal. Tirsza nevezetű domb hogy honnan vette elnevezését, nemtudni. Düllője ezen lakosoknak szintén silány zab termő föld, imit amot mogyorofa, fenyőmagtermő bokrok és cserével borítatik. Itten találtató patakocska Szplina hegy több forrásából ered, [61a] de nyárba többnyire mindég kiszárad.

Ezen helységnek hegyei első Szplina melly delfelé több kisebb ágra szakad. A második hegye Kobza, honnan vették elnevezéseiket nemtudni. A harmadik hegy Haliczja, elnevezését kapta szintén kopár, és silány terméketlen fölgyétől Holá, melly annyit térszen hogy mezételen, innen elnevesztetett Holicza. Napnyugotról összekapcsolódik Borzsova havassal, délről és keletről lenyulik a Bukoczi patakba. Tulso része északnak Iszkai Helység határába végződik.

Ezen hegy dombok ismét más düllőkre oszlanak, detöbbnyire azon családok neveit viselik, kik legtöbb földel birnak, vagy birtak.

Hogy mikor keletkezett ezen helység az időt meghatározni nem lehet. Kelt Bukoczon Ápril hó 1^{én} 1864.

Kiadta
Mesko János
Bukoczi Lelkész

[62a]

Helynevek.

Csomán fálva Községből Márámoros Megyéből.

A Kérdő pontok.

Elsőjére, Márámoros Megye, Taláborvizi Szólga Biroi Járásba tartozó Község Csomán fálva.

Másodikra. Ezen községnek neve jelenleg ország szerte Csomán fálva név alatt isméretes, és a mostani nép emlékezete, és hallása szerint mindég ezen néven fordult elő a község neve

Harmadik. A mostáni nép nem emlékszik, hogy más név alatt ezen község elő fordult volna.

Negyedikre. A község igen régi, mert Donationális okmányok 13^k és 14^k századról szollanak, és már azon időben már e községet Nemesek birtak volt. 16^k százodban Sztójka Jozsef GC. Püspök lakot.

Ötödik. Ezt nem tudja senki, és nem is emlékezik reá, se nem halotta, hogy honnan népesítettett.

Hatodikra. A község idősebb lakossai se nem tudnak, se nem halottak, hogy Csomán fálva, nevét honnan kapta, községnek van két utzája

Hetedikre. Csomán falva határban sik lapaly téren szántó földek, a Bérczen rétek dülőinek neve. Zádvrki. Bolotiscse. Alsó Záberes. Dubniki, U Dolini. Peselinki. Florin Kut. Záverb. Nisznye Pole. Stára dolina. Mohila. Medzevodámi. Zányoka. Zvur. Csertisz. Proválszi. Versa. Nyámeszkigruny. Lálóva. Osterják. Liscsána. Szokirnicza. Zaberés. Csomán falva közsegnek ván két fordulója. alsó, és felső. – Csomán falva határával akövetkező községek hatarai össze jönnek Keletről Krics falva, és Talabor folyó vize, délről Dulfálva nap nyugodról Sándor falva. és Ötvés falva, étzakról Kövesligeth. –

Kelt Csománfálván Aprilis 23^k napján 1864

Nyegre László mk
Szolgabíró

Papp István mk
Jegyző

[64a]

[Darva]

Maramoros megyében Talabor víz kerületben kebeleztet Darva magyar el nevezésű község, a benne székelő Darvay családtól, vagy inkább a Dáro pataktól mely által a község két felé hasítatik, vette é? nem tudni, anyi bizonyos, hogy a helység már 1420^{ban} hiteles irat folytán mint nemes helység létezett, a mikoron is még Darvay név nem létezett, anya nyelvén (Ruthen) Kaladna Kaladátul (Tökétül) állítatik venni, mely a helység közepén létezett, és a víz mosás által hagyatott mint hogy az egész helység Talabor víznek hagyásan lenni látzik, minek bizonságául szolgálnak több a határon átt vonalo természetes víz partok, sött az egész határ köves minősége, miért is töbnyire terméketlen szokot lenni.

Nevezetesebb dülök

Krémnányász (magyarul kovás) azon helyen kova kövek találatnak.

Záritsinsam, a víz ágán túl mely ág a rika folyoból szakad.

Pudhorkámi, dombok alatt fekvő hely.

Hérávká, pusztá haszonvehetetlen posványos és cserés dombotska, miért is Chiráva vagy magyarul sinlödő állapotban lévőnek el neveztetett.

Adáro, ez egy patak völgy, mely Kritsfalva szomszéd községtől le foly községünkbe és görbületes folyása miatt (vadáréj) nevét vette fel.

Ternovetz, ez egy oly hely hol sok kökény tövis létezik, mitől is vette eredetét.

Kutsáné, ez igen szuglyos hely és attul vette fel el nevezését is.

Krévilazak, azon helyen a szántók töbnyire görbe alakban szántatnak, miért is magyarul görbe láznak neveztetik.

Baznikaványa, azon helyen igen sok bodza fa tenyiszet volt, de jelenleg tisztás hely.

Kelt Darván April 27. 864

Nyegre László mk
Szolgabíró

[66a]

Helynevek

Desze községből, Máramaros megyéből.

[67a] Desze községe be van kebeleztve Máramaros megyének úgy nevezett Máravölgyi kerületében.

E vidék a Mára folyamtól veszi nevezetét, melly a Gyulafalvi határban eredve, a Krácsfalvi határon át a Deszei határba jön és innen a Hernécsi határba foly. –

A Mára foly a jobb parton a „valea mare”, melly a Gutin nevű havason ered, a balparton „valea hotáruluj” melly Krácsfalva községével képezi a határvonalat, – „valea sglamemetui”, „valea lui Juon,” – e patak – a tengerszemnek elnevezett, Hernécs községeli határszélén lévő hegyi mocsárból eredve, a faluig „valea jezerului” nevet viseli, a faluba befolyva egy Juon nevű embernek telkét átmetszette ’s innén „valea” lui Juonnak” neveztetett. – Valea caselor ez onnen nyerte elnevezését, hogy partjain a falu épített és így a házak patakának neveztetik. – E patak is a jezer nevű tengerszemből ered. –

A legelső ’s legrégebb elnevezése e’ közsegnek egy II^{ik} András magyar király által a Gyula családnak adott donacionalis levélben „Dezsőháza” név alatt találatik. Nagy Lajos király idejében a Dragus családnak adott okmányban is „Dezsőházának” neveztetik. –

Melly században és milly alkalommal változott át a község neve, a jelenleg általánosan használt Desze névre nem tudatik. – Román nyelven „Desesti”-nek neveztetik, más nyelven nem ösmertetik e község neve. – [67b] A Dragus familiából ösmertetlen időkben ágazott a „Román” család. –

A Dragus családnak egy más ága „Papp”nak elnevezettven, szintén Deszén nem tudni mikor letelepedett, és a három család állapította meg Deszét. –

A mostani lakosság több jövevényekkel szaporodott. –

Desze község határa terjed keletfele, a Brébi határhoz ’s „dupe riu mare”nak neveztetik. Hotinka fele éjszakkeletnek la fagu mare, a hol hajdan korban Kapácsfalva „Kopeltis” nevű falu létezett. E falunak keletkezéséről és elpusztulásáról bővebb tudomás nincsen. – a belső helyek, délnek „la campuri”, sub tyisze az ott volt tiszafáktól elnevezve, – „prihodiste” az ottan a hajdani őserdőbe vezető bejárattól elnevezve – délnyugodtnak „la pietrile corbului”. E hely régebben „la fontina dregutuske” nevet viselt, a 18^{ik} században egy corbu nevű harmia, – e forrásnál predáját elrejtven, annak Nagy Károlyba lett kivégeztetése után e hely a „corbu” nevet megtartotta. – Éjszakknak a Hernécsi határhoz „jezer” az ott lévő ingoványos tótol elnevezve, e tóból ered egy patak melly falusugatag községét átfolya. –

Desze

A mivelési ágakra nézve, a község határa még nem szabályoztatott, a földek részint szántó részint kaszálloként használatnak. –

A határfekvése nyugodtol kelet felé lejtős, – a mára folyoig és onnan dombos a Brébi határ **[68a]** szélig. Deszén még nevezetes a magasságarol a templom tornya, melly bizantínus építési modorjára, – és itten az építésztét gyenge korában történt építésére nézve, – a merészségek közzé tartozik. –

Kelt Deszén 864 Junius 30^{án}

Román Juon k × v biró.

Grácze Károly mk

Jegyző.

[71a]

Helynevek

Dolha községből, Máramoros megyéből

[70a] Dolha mezőváros Máramoros megyéhez, munkácsi gör. kath és Szathmári R. Kath püspöki megyékhez, dolhavizi szolgabírói járáshoz tartozik. Dolhától költsönzé nevét a Borzsa folyó mentében lévő 8 község is, annyiban, mivel a Borzsa folyó völgye a rajta lévő 8 községgel [Dolha, Zadnya, Bronyka, Szucha, Kusnicza, Rókamező, Kereczke – Bereznik]⁸ együtt Dolhaviznek mondatik.

Nevét ez orosz szótól Dolhoje (mint oroszul most is nevezik) vette, mi magyarul hosszút jelent.

Lakosai tiszta oroszok eredetileg, most azonban Gróf Teleky család által felállított hámor miatt bevándoroltak tótok és németek is –

Eredetéről biztos adatok hiányában (mellyek valószínűleg a Gróf Teleky családnál feltalálhatók) semmi bizonyost nem mondhatni; Annyi igaz hogy a város ez előtt talán alig 160. évvel nem a mostani, ha nem ettől mintegy ¼ orányira északnak a Szvinka nevezetű patakban szétszórva feküdt.

Lakosai valószínűleg a nagy Lajos alatt bevándorlott orosz ~~Herzeg~~ Korriathovics orosz herczeggel jöttek, és telepítettek. –

Északról a Borzsa és az Osztrij (magyarul h éles) havasok alól jövő Borzsova folyó a mező várost jobb partján hagyva határát két részre keletire és nyugotira metszi. – Borzsova folyamtól kezdve azon pontnál, a hogy az a dolhai határra lép következő patakok és völgyek következnek egymás után, és pedig a folyó j bal partjától: keletnek

1. Hluboki (orosz szó magyarul: mély)
2. Hrábovoj (d^{to} d^{to} gyertyánfás)
- 3) Zakvasz (d^{to} savanyu vizes hely)
- 4) Metyova –
5. Velikij potük (d^{to} nagy patak)
- 6 Dóvhoje (orosz szó magyarul hosszú)
- 7 Zsübrakóv – (d^{to} – magy. koldusos)
- 8 Pányova – d^{to} urasági
- 9 Lyina – – kopaszos
- 10 Djidovoj velikoj = nagy djidovoj } djidó oroszul
11. d^{to} – maloj kis djidovoj } nagy apó magy.
- 12 Bisztra orosz szó = sebes.

Ezen völgyek a borzsától egy schirokij (magyarul széles) nevű hegy által választatnak el és azok vizei valamint a következők vizei is a 10, 11, 12^{ik} számot ki véve az 5^{ik} számú velikij potük nevezetű patakba ömlenek. Külömben gyönyörű változatos völgyek ezek. A 10. 11. és 12^{ik} számú patakok egyenesen a Borzsába folynak.

⁸ A zárójelben felsorolt településeket a lapszélre szúrta be a lejegyző.

[70b] A Borzsa folyó jobb partján. folytatólag:

1. Zsitnej malij = kis gabonás	}	E patakok Dolhától délnyugotnak, északnyugotnak és északnak fekszenek; többnyire csekély terjedelműek, ki véve a 7.ik számút <u>Szvinkát</u> mely majd ½ geogr. m. hosszú, de ez is keskeny.
2 Zsitnej velikij = nagy gabonás		
3 Malinovi = málnás		
4 Troszna		
5 Bisztra = sebes		
6 Zolota = aranyos		
7 Szvinka = koszorus		

Dülők

A község északi és észak keleti – és keleti oldalán

Ploscsa = térség; szép róna földek

Páporodisse páporogy

Na dolinah = mély föld

Mezsi putyi = két ut közt

Déli délnyugoti és nyugoti oldalán

Ploscsa = térség

Hruscsina = körtés

Tihij brüd = csendes gázló

Záverb = füzes. –

Legnevezetesebb azonban Dolhán a Horodiscse nevű hely mely magyarul ~~nagy~~ kertet jelent, és mely hajdan, – mielőtt e község Gróf Telekiekre szállott volna a Dolhay család vár kertje volt; még most is látszanak e kert délnyugoti oldalán egy kis emelkedésen a hajdani kastélynak nyomai, és a református kápolna mely még épen feláll biztos jele a hajdani fénynek. – E kert a város déli oldalán a Borzsa folyó job partján fekszik.

Nevezetes továbbá a várostól (~~északkeleti~~) északnak mintegy ½ orányira fekvő Scharampü nevezetű hely is hol II^{ik} Rákoczy alatt nagy csata volt, és a hol még most is láthatni a földből felhány bástyák nyomait. –

Az uj udvar jelenleg a város észak keleti részén fekszik.

[72a]

Helynevek

Dombó községből, Máramaros megyéből.

[73a] Máramaros Megyében fekvő Taracz völgyön Domboi Szolgabírói Járás, és Esperesti kerület szinte Domboi, – nevét veszi Dombó ez előtt jobadan kincstári birtoku helysétől, melyben jelenleg 1816 G K. orosz, 70 RK. német magyar, és 98 zsidó lakos van, – Dombó Helységet keté hasítja Máramaros megyének második jelentékeny folyója mely igen sebes és szájozható Taracz vize, mely Helységnek két része egy a magas kincstár által épített fahiddal van ösze kötve. –

Dombó oroszul Dubovoe orosz elnevezését veszi ezen orosz szótól Dub – tölgyfa – Havasok tövében lapályon fekszik határjának épen déli részén, de határja több mértföldekre terjedő, melynek ejszaki szélén Dombótól 4 ora távolságnyira létezik Királymező kincstár által fakezeléshez szükséges német Honból amult század közepén ide hozott Németek telepítvénye; jelenleg 374 lelket számít ezen Németek először Dombon voltak megtelepítve. – Dombon volt ezelőtt Erdő, azután Számtartói, későbbben Ispányi Hivatal, most pedig csak egy fő erdészi állomás létezik, a Németek Erdő Hivatallal együtt a fa munka közelébe előbb Német Mokrára, azután Bruszturára és végtére 1820^{ik} év táján Királymező név alatti Németekből új Kollonia Brusztura, Csorna és Mokra torkolatain épülni kezdett, mely már most elégé népes, itt székel kincstári tisztség Erdő Hivatallal itt vannak fa anyagokat készítő fűrész Malmok, itt télen nyáron nagy szelek járnak, azért a levegője erős közelébe van nagy hatásu Joód féle vegyítékü [73b] Gyogy víz melyet azonban eddig kevesen esmerik és használják.

Dombora behozott Németek javára 1785^{ik} évben a kincstár RK. Papot es oskolát tanítóval fundált, melyek bár a Németek innen eltávoztak, mind eddig itt vannak. – Ez előtt Dombon volt úgy nevezet Vas Hámór a munkásoknak szükséges kenyér készítésére Sütő ház és nagyszerű Serház, de mind ezeknek csak romjai látszanak, jelenleg itten diszlik köanyagból épült Templommal a Kincstári Magtár több kincstári tiszti GK. és RK. Papok lakjaival, 1850^{ik} évbe ide behozattak volt Csendőrök és finánczok, melyekből előbeniek itt lenni megszűntek, az utobiak pedig bár szintén megszűntek volt, de ujra 1862^{ik} évben vissza tétettek. –

Dombo és Királymező közt Krásznisora, Plájszka és Tichovecz völgyek torkolatánál a mult század közepén Apeczka Havas alatt szük völgyben keletkezett Krásznisora orosz Helység, jelenleg 460 lelket számít Domboi lakosokból, itt jelenleg Gotstíbe kő templom épül, itt még kevés málé és gyü-

mölcs is megterem, de Kiralymezőn és felyebb kevés kerti veteményen és fűven kívül egyéb nem terem. –

Dombo ezelőtt régen privat földesurak birtoka volt, melyet amult században a magas kincstár birtokába véve, ős töbnyire bikfa rengeteg erdőben, melyek Havasok aljait fedik, minden féle fák találtattak de amelyekből a magas kincstár által évenként 40–50 ezer darabb csak fenyőfa Só szállítás alá vágatik és Taracz folyon Bustyaházáig a tiszára leusztatik; mely fenyőfáknak nem csak kivágatása de usztatása is [74a] élethalállal van öszekötve, mert ritka esztendő, hogy legalább egy pár ember halál áldozatja ne legyen.

Dombonak bár nagy határa van de nyáron által legelője kevés, mert ez töbnyire Havasokból ál, melyek most kincstári, és más földes uri birtokában vannak, mely ez előtt a volt jobágyoktól földes uri joggal elvétettek, s melyért most a volt jobágyok a volt földesuraknak marhái legeltetéséért dijt fizetni kényszerítettnek.

Valamint Máramarosban másut, ugy itt Dombon is a Havasokat biró földesurak azokat nem a községeknek de egyeseknek szokták kibérelni, ezek pedig kények kedvök szerint másokkal legeltetésre befogadva csak hogy nekik nyereségök legyen a rendre, közjóra, közzgazdszat előmozdítására mit sem gondolnak, a Havasokon semmi rend, nincs sem marha, sem ménes pásztor, nincs Ménló, nincs bika, a tehenek borjukkal fojatnak, s amiatt a közzgazdszat kárát valya, mert itt nem nő szép marha, a kinek marhája is van, ha az egy tehén is kénytelen melette cselédjét vagy gyermekét a Havason tartani, és annak az a rosz következése, hogy ezen rendszer mellett, nem lehet népnevelést rendezni, nem lehet szép szarvas marhát nevelni, bár e vidék csak marha tenyésztésre alkalmas, s amiatt igen ohajtos miszerint amostani felvidéki gazdszazati rosz rendszer a magas kormány közben járása által czélszerübbel váltatnék fel.

Domboi Határban lévő Havasok nevei ezek Apeczka annak alyán Dombo és Krásznisora községek fekszenek ez előtt Domboi birtok volt, de 1830^{ik} év körül Közép [74b] Apsai nemeség per utján ezt magáéva teve azt mostanaig birja ezen Apeczka Havastól lenyulo völgyek ezek, also és felső Dubovecz, Lázurel, Pászicsni, és Tichovecz, patakjai Taracz folyójába ömlenek, Havas Konecz, Spánszka, Mindzsul, ezek völgyei Plájszka és Ozerel, – Havasok Bedevelyszka, Timpa magas csucsával, Mátheászka és Berlyászka, ezek völgye Jáblonicza, evölgy torkolata Brusztura melet van e völgyben a kincstár fenyőfa vágást most már másodsor meg kezdte, Havas Krászna, melyhez tartozik Méncsel és Bojkinya melyekből a Domboi határra ezen völgyek kinyulnak Zányó, Csorná, ennek torkolatánál Királymező kincstári telepítvény. Erdő tisztességgel léteznek. – völgy Bubruka ezen szük völgyben a nap nem igen behathat a magas hegyek miatt völgy Scsobinecz és Krásznisora melynek torkolatán Krásznisora helység léteznek, Havas Kabola, melynek tö-

vében Dombo Helység létezik, s melyből Kabolecz és Viterna völgy kinyulik, vannak még több magas hegyek és ormok, melyek a Havasoknak mint egy támasszai, – Dombo mellett vannak ezek Kósszu (rigo), Kliva, Jászenu, Nicsin, Krászni gruny, Hrobok, Szeredni, Delucz s. a. t.

E Havasok és Hegyek többnyire gránit kősziklák, Ápeczka azonban és Kabola úgy látszik hogy mészkő, Krásznisora völgyben pedig van vasvegyítékű Savanyu víz, melyből gyanítani hogy ott kapható vas kő, e hegyekben lehet hogy léteznek nemesebb ércz kövek is, de azokat senki sem keresi, a Havasokon és erdőkben nyáron által láthatok mindenféle füvek és virágok. –

Királymezőn fölül Taracz folyónak van nagy esése melyet orosz nyelven Huknak neveznek, és Királymezőn alól [75a] két kősziklából álló Hegyek között ezen folyónak van nagy össze szorulata, melyet oroszul Sztupának nevezik itt valamint felyebb a Huknál, ha a víz erejében van nagy eséstől és ütéstől a víz habzik és füstöltni látszik.

Dombón a lakosok élelmére csak kevés málé és kolompér terem, de ameltt mínyájan többnyire vett kenyeren élnek, melynek megvásárlására szegényebbek pénzt érdembe hoznak a kincstári fa kezelésnél, gazdagabbak pedig marháikból élnek, az itteni marha a fentebbi előadott ok miatt kicsi korcs ugyan, denyáron által a Havasokon jól szokott meghizni, miért az Alföldi kupeczek által Técsőn Szeptemberi vásáron minden évben jól fizettetik, – tenyésztetnek itt szép nagy fejér Juhok is melyekből minden tavaszon Ungh, Zempleny és Sárós Megyei Kupeczek által nagy mennyiség vásároltatik, Juhokra nézve Dombo e vidéknek emporialis helye, tartanak idevalók Méhet is, terem többféle jó ízű gyümölcs is nevezetesen téli alma, 1858^{ba} létrejött gyümölcs oltványi iskolai kert is, melynek következtében a lakosok úgy kertjökben mint lázaikban gyümölcs fákat nemesíteni kezdettek, – egy néhány évek mulva itt sok mindenféle jó gyümölcs lesz, a selyem bogár tenyésztése még hát térben maradt azért mert az idevaló nagyszámu orosz népnek még a megkivántató iskolai épülete hibázik, melyben annak tenyésztését meg lehetne kezdeni. –

Az újabb rendszerei e vidékhez alkalmazott hasznosabb gazdaszat előmozdításának nagy akadályul van az, hogy az itteni GK. Lelkésznak parochiális földjei nincsennek – bár régen voltak, de azokat a kincstár maga részére elfoglalta helyökben évenként a papnak 50 ftot fizeti, emiatt nincs hol tenyészteni [75b] a selyem bogárnak szükséges eperfát, nincs hol természetni luczernát, lóherét, бүкőnyt s. a. t. hogy a nép látásból a jobb gazdaszatra okulyon – emiatt az idevaló nép a gazdálkodásnak ősi szokásai melet maradvá a föld czélszerűbb műveltetése hátra marad, egyebb aránt idevaló nép morál, kárankodás, verekedés, lopás köztök ritka, az iszákoskodás azonban a fő hibája, de ez is még megszűnne ha a magas kormány a zsidóság korcsmaít bezáratná, és korcsmák a nép számához úgy rendeznék miszerint az italt mé-

Dombó

rő csak keresztény legyen és ez tán alapja valamint Domboi ugy egész Máramarosi nép jobb léte előmozdításának, mely nélkül ezen jó nép az álóm kárára zsidok markába kerülve szegény szerencsétlen lesz.

Dombo 1864 Julius 31.

P. H.⁹

Rebár Fedor Ivánu × biro
Berezsánszky Petro × és
Nosza Iván × hütösök
Név író
Hadzsega István mk
ker. Jegyző

⁹ A pecsét felirata: *DOMBO · HELYSEGENEK · PECSETIE · 1841.*

[77a]

[Dragomirfalva]

1 Marmaros Megye Izai kerület Vissoi vagy régibb névvel felső Járásban esik

Dragomirfalva falu

2.}

3 }

4. Dragomirfalva – oláhu Dragomiresti, más név alatt nem ösmertetik
4. A 16^k századba említették e' falu a fentebbi név alatt nevét hihetőleg Drag, vagy Drac vajdától vette, ki e' helyet birta és uralta.
5. Népesítése honnén volt először nem tudatik, hihetőleg még a Dákok uralma korában történt.
- 6 Dragomirfalva nevét Drág vagy Drac vajdától vette, kinek egyik fia Dragomir volt, mely néven még most is vagynak Dragomirfalvában birtokos lakosok.
- 7 a) Nagyobb folyója a Bájku, mely a Czibles havas alatt ered, és Dragomirfalván alol az Iza folyóval egyesül; a Bájku nevét onnan vette, mivel sebes rohanó lévén sok bajt okoz, az Iza folyó is ezen falu határán foly keresztül a falutól éjszak felőli oldalon, egyéb folyói vagy jelentékeny patakjai nintsenek.
- b) havasai a Czibles mely Dragomirfalvának déli részén – az órmon – Erdélyi határát teszi, az alyban fenyves erdőségekkel a tetőn legelővel, nagyobb hegyei Magura, Vurvu pietri és Jezunajec erdőkkel és kaszálokkal, térsége csekély az iza folyó mellett az alsó és felső sik – oláhu Siesulu fordulói also és felső forduló, a' Bájku völgy déli része [77b] mely pe Izvorunak nevezetik, örökös tilalmasul használtatik gazdag széna termő helyekkel.
- Szántói a kaszálokkal vegyesen vagynak, legelőül az ugar nyomás és a cserés erdőségek használatnak a' Czibles havason kívül.
- c) Vannak Dohot – földi zsir-Kutjai, vannak a határban sok kőszén telep vagy bűdös, kőves forrása (pekure) van arany ezüst és ólom bányája a' Czibles tetőn mi azonban nem miveltek.
- d) Csárdai majorjai zuhatagjai barlangjai ősvényei tavai nintsenek, Dragomirfalva határos keletről Szelistye, délről Erdély nyugotról Jood és Konyha, éjszakról Kis Bocsko határával.

Kelt Dragomirban 1864 Julius 22.

Braun Vilmos mk
szbiro

[79a]

Helynevek Dulfalva Községből Maramaros Megyéből

A' Kérdő Pontok

Elsőre. Máramaros Megye, Talaborvízi szolgabiroi járásába tartozó Község Dulfalva

Másodikra. Ezen községnek neve jelenleg ország szerte Dulfalva név alatt ismeretes s, a' mostani nép emlékezete, és hallomása szerént mindég ezen a neven fordult elő.

Harmadikra: A' mostani nép nem emlékezik, hogy más név alatt ezen község előfordult volna.

Negyedikre: A' község idősebb lakosai oda nyilatkoztak, hogy ezen község igen régi

Ötödikre: Ezt nem tudja senki, 's nem is emlékezik réá, denem halotta, hogy honnan népesitetett.

Hatodikra: Dulfalva község lakosai nem tudják, honnan vette ezen nevet.

Hetedikre: A' Dulfalvi határon Sik lapály téréen lévő szántó földeket Talabor vize nagyba mossa, a' község határa e' következő dülőkre van osztva, – Dohé Szerednya motsár, – Velike pole. – Klini kala Hresztá. Krivenyka poprêhorode, – Ná Motsárke. Harbistse. Ná mozoli Horovetz. Kala musztká. Ná Szelistách. Ná vovisich Jámách. Zápatakom. Kátova. – Hrábnik. Pud grunjom. Dubniki. Motsár. Pud velikim Oszojam. Páparaticse. Pud Berdom. – Grunitska Bukovina. Látkovesz. – Gruny pizskovati. Bereznik. Kabolina. Szutika. – Tatárszkia a' nép monda szerént ezen a' helyen egy tatárt agyon verett. – Borsa. Kvászníkova. Hnilij Zvur. Poloninka. – Krivenykej. Kámjanetz. Szerednya motsár. Horb. Kóbáts. Pud priborom. Zsolup. Toszté. – Hlubokij Zvur. Za rika ná Hlubokum Zvori. Teplítza. Gyilnisza. Ú Machu. Mliniscse. Rakavinetz. [79b] Dárvajuszka. Kolo Koszitzi. Kolo Mlina. Kola Hrusi. Pud Dohim. Kapány. kola Matsila. Kola Dubá.

Kelt Dulfalván Aprilis 24^k napján 1864.

Nyegre László mk
Szolgabíró

Papp István mk
Jegyző

[81a]

Helynevek

FaluSugatag községből, Máramaros megyéből.

[82a] Sugatag falu, más neven sem okiratokban sem pedig a nép nyelvén nem fordul elő.

A 17^{ik} században már mint falusugatag fordul elő és pedig mint jobbágy község 's román lakókkal. –

E község a Rednik család tulajdona volt, – és ez által a 18^{ik} század elején a magas kincstárnak elzálogosított. –

Nevezetes helyek a határban „piatra mare”, „piatra mike”, „in horzsa”. – Régi okiratok szerint ezen két nevezett Kőhát közelében esett Horzsa nevű falu, de mikor pusztult el e falu nem tudatik.

A Határ délnyugadti és ésszák felőli szélén léteznek nyarlok, mellyeken 1717^{ik} évben a tatárok táboroztak. – Itt fekszik Bródzs, Obersi niegru, nevű legelő mely a Gyulafalviakkal közösen használtatik. a keleti részen van Deszka pataka, a hol Daroczfalva állott. –

A falun keresztül foly a Horzsa pataka, mely a Márába szakad, van a Sugatagi, Deszei, Sugatagi és Hernécsi határokat elválasztja helyén egy tengerszem mely korszakonként megmaradván nágy károkat okoz.

Mint például történt 1792^{ik} évben és e nyáron is hogy a határakban megbecsülhetetlen károkat okozott. –

A' düllők nevezetessei: batrená, – gyálu ognei, – szurda, – maitrics mare, pohána preluca. –

[82b] E község lakoi 1848^{ik} évig a magas kincstár jobbágyai voltak. –

Kelt Falusugatagon 1864 Junius ho 27^{én}

Kosztin Vaszalú biró k × v
Grácie Karoly mk
jegyző.

[83a]

Helynevek

Falu Szlatina községből, Máramoros megyéből.

[84a] Máramoros Megye Falu Szlatina község tartozik a' Szigethjárasi fő szolgabiroshoz.

Ezen község eredete az Alsó Apsára vezető főút mellett Volga Kaszelor (házak patakja) lévő helytől eredt, itt egy néhány ház volt építve, 's hol jelenleg a' falu fenn áll, tölgyes erdő volt, és később ez kivágatván – az előbb említett helyről a' házakat ide tették át 's a' napról napra történt építkezések után faluvá lőn – nevét e' község a' nép monda szerint onnan vette – miszerént 2 pásztor a' határban sos vizet lelt közel a' mostani falu helyiségéhez – 's innen nevezzék Szlatinának (vagyis Románul Szlátyina)

Ezen községet Nemesség lakja – Barcz és Nán – kiknek nemesi okmányuk f Szlatinára szol – van még egy Nyegre család ki Vántsfalváról származott ide – és a' nemesi okmányuk is onnan szól. –

E' községet lakja 1150 Román Görög Cath. 36 R. C. 420 héber vallásu – a' Román nép egy része só fuvarozásból más része kiknek igavonó marháik nincsenek – napszámból élnek – és só tutajozással foglalkoznak – a' földmivelést a' miá nagyon elhanyagolják – a' Rom Cath lakosok nagyobb részt mesterséget űznek a' héber vallásuak – kik könyü élethez szokva ital mérés és uzsoráskodással tartják fenn családokat. –

Van a' községben egy tölgyfából épített G. C. régi Ima ház – mely meg lehetős elhanyagolt állapotban volt – mig nem Fő tisztelendő Pável Mihály Püspöki helyettes ur sok fáradozása által javított és ki festetett – ezen templom egy igen szép dombon épült 's másfél mértföldnyi távolságra belátni –

Nevezetes még e' község – hogy határában 1753 évben só találtatván – 's ott a' Magas Kir. Kintstár egy kunyhót építtetett 's később a' só ásás elrendeltetett – a' mikor több só kamarák és több lakó épületek építtetek – 's végre több só aknák méjeztettek alá [84b] minek folytán sok sovágó munkások telepíttetek nagyobb részt Rohnaszékről – s így ezek számára ismét több lakó házak só kamarák építetvén – handallá alakult – 's falu Szlatinától vévén nevet – Akna Szlatinának neveztetett. –

Ezen község határa a' lakossághoz képeest igen csekely – nagyobb része szántó az is igen kőves – kaszállója majd semmi – 's csak 100 szekérnyi szénát terem. –

Nevezetesebb düllőji Kuratura (tisztás) elnevezését vette onnan, hogy ezen község alakulása alkalmával ezen düllő használhatónak találtatott 's szép térség volt. –

Lázu Bábí – (vén asszony kaszállója) ez egy asszony kaszállója volt – 's később több aprora felosztatván szántová alakíttatott –

Lázu Szátuluj (falu lázza v kaszálloja)

In polyánna (társég)

In pásztornyik (Legelő hely) ezt régen legelőnek használták de most szántó földnek használtatik. –

In prelucs (irtás) ezen düllő régen bokrokkal benőtt használhatlan hely volt – de ki irtatván már most szántó földek –

Curatura Baronuluj (Báró irtássza) elnevezését vette hogy ezen hely Kemény Báró tulajdona volt – ’s az egész düllő bokrokkal benőtt helyből irtatott ki ’s jelenben szántó –

Pa mál (pallagos) in Gropa Maluluj (gödrös hely)

In Zetonye (tiszta hagyás) szántó és szénát termő hely –

Piátra Zevojuluj (kőmósó hely)

Szupt Láz (Láz alatt) elnevezését¹⁰ a’ düllő egy nagy Láz alatti fekvésétől vette –

In Zevoj (viz mosó hely) régen használhatlan de mostmár a’ Tisza vize kiáradása alkalmával beiszapoltatván használható szántókká alakult.

[85a] Szupt czermure (part alatt)

Ezen községnek van egy Legelője, mely magában véve, – dacára hogy jó kiterjedésű – és mocsáros – alig 100 drb szarvas marhát képes ellátni nyári legelővel –

Van még e’ községnek határán egy tölgyes erdő csekély térnagyságu kiterjedéssel – ’s a’ tölgyfákat csak a’ zárlat és erős felügyelet mellett tartja fel a’ közbirtokosság – minthogy az egész községnek semmi más erdeje nincs – honnan tűzi fát hozhasson. –

E’ község határos Alsó Apsa Közép Apsa Fejér egyháza Szarvaszó és Szigeth községek határával – Szigeth város határát Szlatinától a’ Tisza folyó választja el – melyen jelenben egy igen szép nagy hidat építettett a’ közbirtokosság ’s mely hid Szigethet f Szlatinával ösze köti. –

Csics János
fő szbiró

¹⁰ Az eredeti *megnevezését* szót írta át.

[87a]

Farkasrév Küzség

1. Magyar Ország,, Marmaros Megye,, Kaszoi Járás,, Rona Kerületi Szolgabiro-ság,, Munkacsi CsKir. Hadfogado Parancsnokság,, Munkacsi CsKir. Pénz-ügyi Directio,, Sugatagi CsKir. ado Hivatal,, Izai Kerületi GC: Egyhazi Espereség
2. Farkasrév romanul Wádu = rutenül Brodu.
3. „ eredetetől kezdve mindég jelen Névet bira.
4. „ Község létre jötenek bizonyos évkora meg nem határozható, miután ara szolgáló Okmányok hiányzannak.
5. „ Népesítése hasonlag bizonytalan miután az egész község mint volt Jobágyaság s’ Orosz Ruten, Erdély s’ Magyar Országí Román ajku lakossokbol létezík.
6. Farkasrév község nevét nyeré onnan, – hogy a község ezelőtt mint 200 évekkel az ugy nevezet falu domb a Sugo patak mellett, egy akkoriban létezö Tot malma mellett létezet ezen tot malma delnyugoti oldalon hömpölgöt a Sugo patak mi is a Malmot hajtá, ezen Malomba lakot egy Vadász mely is a Sugo partján több farkasokat lelöjt, mi is hirbe jöve, és így több időkig a Vadászok a Sugopatak partjához farkaslövési célból gyülekezének, honan is az akkoriban ott letezö község mi is kesöbi idökben a jelenlegi helyére átszármozot, Farkasrév jelenlegi Nevét nyeré
7. Farkasrév Község Határa hataros Keletti oldalán (la funtina Krailui) vagy is [87b] a Császár forásnál) Vancsfalva Községével.

Nyugoti részén az Egresnél (la Áriný) az also s’ felsö Malom részén Sziget Városi határa, Eszaki részén a Mára vize s’ Erdélybe vezetö Ország utt mellett fekvö Bártfalva község határával, – Délkeletti oldalon Also Rona Község, s’ Eszak Keletti oldalon Disznopatak község hataraival – Dülöi következök

1. az Egresnél az also Malomnal hol is a Sugopatak letezík (la more gýin gýosz la áriný) III. osztály
2. az felsö Malomnal (la moare din szusz) hol is a tölgyes patak, az Örzse patak s a Sugopatakok öszve jönnek s’ a Sugopatak név alatt az Egreses nevü helyett az also Malomnál az Mára folyoba befoly. II^{od} osztályu földjével
3. az Örzse patak egész a babonyi forásig, ezen dülöbe a Csonkás a babonyi jóivü Vizü forások léteznek
4. a Ptyikuj dülö terméketlen cserelambal elepet földje
5. az also Mocsár (vagy Mocsira gýin gýosz) dülö feketten terméketlen agyagos földje, ebbe létezík az Arbenyi csorgoja,, a Karpin Patakja s’ forása, ezen dülöbe vezet az Erdely országba vezetö Ország utt. III^{ad} osztályu földjével,
6. a felsö Mocsár (vagy Mocsira gýin szusz) a Bilicsoi hegytetö, a határ patakjával mi is az Mare nevü folyoba befoly II^{od} osztályu földje

7. a Kerek Domb (vagy is Kimpu retundi) jó szántó földjeivel II^{od} osztályu semmi némü forás „Kut” s’ folyo vize nincsen
- [88a]** 8. la leszerie in Lunka nevu dülöbe II osztalyu szánto s kaszáló földje arpa, zab, tatárka termő, a Mara folyo vize hasítja keresztül, ezen dülöbe létezik a Luncsipatak mely a Mare folyoba befoly.
9. La resztocs gyin szusz és gyin gyoysz dülöbe II^{od} osztalyu szanto s’ kaszáló földjével, Male, árpa, zab és tatárkat megterem, a Mare folyo vize foly rajta keresztül. –
10. la Krutse cse botrine (az öreg keresztnél) dülő III^{ad} osztalyu Zab és tatarka termő szántó földje az ország ut meletti.
11. La glod dupe Kurtye (a Palota mögöt a Glod dülöbe) I^{sö} osztályu Male termő jó földje a Mare folyo mellett.
12. La Zavoj gyin gyosz s gyin szusz dülő I^{sö} osztalyu szánto s’ kaszáló földje Male, buza, arpa, krumple, zab és széna termő földje, a Mare Vize folyik rajta. –
13. In Szerbaj la puntye dülő I^{so} osztalyu szánto s’ kaszáló földje, a Mare folyoval, mely is egy kétt köre járo lisztelő Malmothajt.
14. Pe Dumbrava gyin Szusz s’ gyosz egész a funtina Kraiuluj, Legelő földje III osztalyu, a Luncsi patak mi is a Mare folyoba foly – a funtina Kraiului forás miis az Iza folyamba foly.
15. Pe Iza gyin Szusz es gyin gyosz la Kerülő dülő I^{sö} osztalyu szánto földje, az Iza folyo megy rajta s’ a Disznopatak mi is az Iza folyamba foly.
16. In Kimpu Izü si pe Pojane dülő I^{so} Osztályu szánto földje melyen is Disznopatak foly.
17. La Prilogyse in ásty dülöbe III^{ad} osztályu szánto föld, zab és Krumple termés, tölgyes erdővel az Iza kerületbe vezetett ország utt mellett
- [88b]** 18. in Zevoju Ilyenyi dülöbe I^{sö} osztalyu szántó földje, az Iza folyo melett.
19. Pe valye Porkului, la veratyecs, pe valye határuui dülő III^{ad} osztályu szánto s’ kaszáló földje, tölgyes erdővel, Határpatak s Disznopatak, patakokkal mi is az Iza folyoba foly – itt van a fekete forás úgy Kerek to., picsoru veratyecs hegyel.
20. Szelistye pe dosz Virvu Szeketuri dülő I^{sö} osztályu kaszáló földje, Nagy Labpatak = Szarazpatak vizével Gruju perisori hegy csucs = a Cserkezi Patak = Szeketura hegy csucs = Tügy s’ bikes Erdővel,
21. Pe Szeketura dülő gyin szusz s gyin gyuzsz = III^{ad} osztalyu szánto s’ kaszáló földje, Nagy lábatak vize, a Szeketura nevü kuttal, tölgyes Erdővel
22. In Osoj nevü hegy tettön létezik egy Epület omladék melyről a Néprege azt mondja hogy a törökök birtokába lévő Vár létezet volna ott, ezen omladékba van egy rendkívül melységü üreg hova is ha egy darab követ beloknek több perczekig halható sülyedése, ugyan ezen üregből ha levegő hideg igen melleg nagy Göz jön fel

Farkasrév

23. Farkasrév községe 170 lakházal, Román ajku 1000. lakossággal bir, kereset forások a földművelés Marhatenyésztés, és a községtől egy és fél mértföld távolsagra eső Akna Sugatagrol Szigeti Kamára fuvarozando Sobol álo = Görög catholica valásu, a községben létezik, egy fabol épült Templom, GC: Lelkész = a Kincstár egyedüli földös ur, kinek is Erdőfelügyelője van, s' mint földös ur Elelmezésből fizetendő Haszonbért kizarolagossan egyedül szedi, – a templomi Patro[89a]natus a Kincstár, létezik továbbá Néposkola, a községen keresztül vezetű ország utt, az Iza folyamon keresztül vezetű jo karban álo, álando fahid, Sziget Városa a községtől egy mértföld távolságra van.

Felvetetett Farkasréven Majusho 2^a 864.

Gergelifi Josef mk
Kjegyző által

[91a] Helynevek
Fejéregyháza községből, Máramoros megyéből.

[92a] Máramoros Megye Fejéregyháza község!

Fejéregyháza községe Máramoros Megye Szigeth járásához tartozik –

A községnek ezen egy neve van Fejéregyháza (románul Beszerika Álba) 's más neve nem esmeretes hogy lett volna –

A községbeli lakosság elbeszélése szerint Fejéregyháza községe 1460^{ban} alakult de erről semmi okmány nincs írásbelileg. –

Máramoros Megyéből több Román ajku községekből népesített. –

Nép hagyományilag úgy beszélnek hogy a' Tisza folyója által lerombolt partján volt fejerre meszelt Imaháztól vette nevét mely Románul Beszerika álbának mondatik határbeli düllője Dupa Grind lapályos szántó föld név eredete nem tudatik –

In Lázur: motsáros kaszálok és szántók – régen egy nagy kaszálló lévén a többi része Erdővel benőtt hely volt 's ezen nagy kaszállótól vette nevet mely Románul Láz ~ vagy kaszálló –

Kálya Máre egymagos domb, melynek alja lapályos része szántó oldala és teteje Tölgyes erdővel benőtt – nevét az Alsó Apsára menő szekér uttol vette mely románul (Kálya Máre nevet tesz).

Dupe Kásza la Mestecsiny szántó és tserés helyek régebben igen sok nyirfa lévén ezen düllőben attól neveztetett el – mely magyarul anyit tesz – a' hegyoldal után a Nyiresbe. –

Pesztye Kimp lapályos szántó földekből ál – nevét lapályos tiszta síkságától vette mely Románul – Kimp – hivatik – ezen düllőben van egy dombotska melyen régibb időben Klastrom volt és 1776^{ik} évben a' Máramorosi Vicariusok lakhelye volt – kik közzül az utolsó Bolykó nevű [92b] itt halt el – és temettetett el – melyről egy Bazilovits nevű egy latin könyvet adott ki – mely Máramoros több helységeiben található – ezen Klastromban Bazilita szerzetesek laktak kik Jósef Császár alatt töröltettek el – ezen Klastrom romjai máig is látható – a' Klastromot szobeli hagyomány szerint valamint az elenyészett kö templomot 1^ő Rákoczy Ferencz fejedelemnek egyik nő rokona alapította –

In Kornyéti Dombos hely mely sok somfával volt benöve – 's attól vette nevét –

In tresztie dombos hely szántó és kaszálló földekből áll – ezen düllőben egy mocsáros hely volt hol hajdan sok nád termet attól vette nevét.

In füzes a' Tisza folyó déli oldalán van füzessel benöve – 's attól vette elnevezését –

Fejéregyháza

A községnek igen szép fekvése van Eszaktól mérsékelt magasságuombok zárják – Délre a' helység alatt foly a' Tisza folyam – határos Karátsonfalva – Veresmart – Szigeth K. Város faluszlatina és Közép Apsa községekkel.

Csics János
fő szbíró

[93a]

Helynevek

Felső Apsa községből, Máramoros megyéből.

[94a]

Máramoros Megye Felső Apsa község –

Felső Apsa község Marmoros Megye Szigethjárási fő szolgabíróshoz tartozik – 's mindég ezen név alatt volt ismeretes ehez tartozik még Apsicza és Sztrimba telepítvények –

Egy templomi irat szerint 360 év olta áll a' község – régibb időkről semmi hiteles adatt nincs –

A község részint Erdély országból – de legnagyobb részt Lengyel országból népesítettet – a Lengyelből kivándoroltak ott letelepedése által – nép monda szerint Apsitza telepítvényt egy Vatralla nevű Lengyel rabló alapította és ennek utodjai lakják most is a leg nagyobb számmal – Sztrimba ezelőtt mintegy 30. évekkel telepítettett a' felső Apsai lakosokból –

Felső Apsa község nevét hagyomány szerint az Apeczka havasból eredő Apsa folyotól vette Apsitza telepítvényel együtt mely mind kettőt keresztül folya. –

Sztrimba pedig egy kanyargos folyótól mely szintén azon nevet viseli és az Apsa vizébe foly –

Mencsur magas hegység szántó és kaszálókból áll – Sztrimba – szintén magas hegység több apróbb dombokkal – ezen alantabb eső dombokon van szét szorva a' lakosság háza egy negyed ora járásra egyik a másiktól.

Prehud – részint erdős, részint kaszáló és szántó föld – külömben meglehetősen meredek hegység. –

Válkán – hegység – nagy kiterjedésű – többnyire kaszálókból áll – egy része fiatal bükkes erdőség –

Tiszin magas hegység mely ős bikk erdővel van be növe – név eredete nem tudatik –

[94b] Velicha Apsitza – (nagy apsa) hegység – és völgy kaszálókkal és nagy bikkes erdőséggel benöve – nevét az apeczka havasból e' völgyön keresztül futó Apsa vizetől vette –

Tyiuság Dombokból áll kaszálókkal és ős bik erdővel név eredete nem tudatik –

Kitsera magas hegység egy részén bikk – másrészén Tölgy erdőséggel – név eredete nem tudatik – Branistye szintén magas hegység kősziklás tetővel – egyrésze kaszálókul más része szántoul használtatik –

Felső Apsa község körös körül hegyekkel körítve egy szűk völgyben fekszik – nagyobb részt szét szort rendetlen kunyhokkal – népe igen buta – 's a

Felsőapsa

község határa is meg lehetős vad és nagyon silány terméketlen földel bír –
kivéve kaszálloit melyek valamivel jobbak –

határos Közép Apsa Alsó Apsa Kabolapolyánna NagyBotskó és Karátson-
faluvál. –

Csics János
fő szbiró

[95a]

Helynevek

Fejérfalva községből, Máramaros megyéből. ²⁶/₃ 864

[96a] e falú határát keresztül hasítja éjszakról az igen mély mederbe gördülő patak (Valye Dobritzi) a honan Váncsfalva felé kanyaruló ut vezet észak keletnek (Kaszté mare) ezután következnek kisebb nagyobb düllő földek a' melyek magot termők (Dobricele mare) ezután délre nyulékony hegyvonalt képezve vannak (Dobricele mnyicse) köztök több patak folyik a. m. (Valye beszericsi) az az onan vette eredetét hogy a' hol a templom áll mostan az alatt folyt és folyik mostis az említett patak, inen nyulik egy szőlő hegyet képző hegy oldal mely fekszik az ország ut és gyula és Bártfalvának déli oldalán (Csundzs) innét két ágra szakad a' hegy egyik sarka a' melynek egyik oldala mely fekszik váncsfalva felé (Phicsorágu) ettől jobbra az ország utat látszó hegy sark (kaszta intre vas) ezután Bártfalvára lenyuló hegy oldalon több kisebb nagyobb gödrös és egyenes helyek közt, nevezetes (Binye) inén a határt féld hold formára osztva látszik (Phicsoru Priduluj) ennek irányában az Akna Sugatagrol jövő ország ut bal részén esik egy igen igénytelen mocsáros hely (la hastóuluj) melyonan vette nevét, hogy miután a' mára, és a' kaszó vize többször kiáradt ezen medregbe igen sok hal maradt a' hol egykoron Gara nádornak dolga volt a neves arisztokrácia közt a' konczot megosztani – [96b] ettől távolabb eső helyen Gyulafalvához Délre eső egy kis szoros ut mutatkozik a' hol később az ország ut csináltatott (Strimture) inen egy bújt lejtő szép rona sikság vonul a' mara vize fele (Cimpu lavadutz) a' Bártfalvi hidat mely a' mára vizin keresztül van készült fa hid jelenlegis áll (sub Lunka) név alatt nyulik az említett vizen tul (sub Dumbrava) közt van egy kis folyám Valye petrilor) ez onan vette eredetét hogy egy Péter nevű pásztor hoszas ideig e' határon többször legelteté fehér falva helység marháit a falú tulsó részét mely váncs falvára vezet éjszakra és télbe sose fagy be gördül (Valye izvore) inén Somfalva felé mely szintén a' határos a' két falu közt, Nyugotra (Valye ráduluj) ösze van kötve a' falu felsőbb részeivel határos egy szép siksággal (Cimputus gye sét) a' falut és kerteket környező kaszáló rét (mocsire) vízenyős helyzetéről nevezetes, ezután ismét egy két kicsi domb környezetét fejlő (Cimpu la mocsire) nevet visel végre a' mi a' határt e' két falutól elválasztja (Cimpu la moriza) foglalja, az akna Sugatagra vezető ösvény ut Délnyugotra (Valye socca) mely többször nyáron egészen kiszárad, ennek szomszédságában Dél keletre többszöri írtás alkalmával (Valye arinyoluj) mely a' leg szárazab nyáron is foly, inén nyulik egy kis hegyet képző düllő szántó föld (Grivu gyalu mare) hogy honan kapta igaz eredeti nevét Fejér falu nem tudatik, szintén e' falutis a' kaszó vize hasítja –

[99a] Helynevek
Fehértisza-Bogdán községből, Máramaros megyéből.

[100a] Helynevek.
Fehértisza-Bogdány községből Máramaros megyéből 1864.

Bogdán helység fekszik Máramaros vármegyében, Tisza-völgy rahói kerületben a Fehértisza mellett, melyhez tartoznak Vidricska, Paulik, Novoszelicza, Vovcsi, Kvászni Breboja, Luhi, Hoverla, Tiszcsora. Ezek lakosai általában ruthen orosz ajku gör. katolikusok, de vannak mintegy 200 német ajku rom. kat., kik, minthogy nagyobb részt elszorva vannak egymás közt is a többség nyelvét az oroszot beszélik. Ezeken kívül vannak kisebb helyek szinte a Fehértisza mentében u. m. Usztyirik, Mezserik, Mroszlik, Medvedicza, Berendej, Meresír. Ide számítandók a Fehértisza legfelsőbb völgyei és patakjai, melyekben a kir. kincstári fenyűfa – vágások léteznek 's e következők: Scsául, Muncsétul, Kámenecz, Lyesulecz, Lyesul, Sztohovecz, Bálczátul, Sztrundzsin, Vászku. E nevezett helyek közül hat helyen találtatik a magas kincstár költségén épült 's a rahói erdőtiszttség felügyelete alatt létező, remek szerkezetű 's egy egy mintegy 20, 30 ezer [100b] ftba kerülő vízfogó-gát, u. m. Kvaszni, – Bogdánó (most épül), Scsáuli, Hoverlai, Sztohovecz, Bálczátuli gát (clausura aquae).

A telepeknek a völgygyel, melyben feküsznek 's az onnan folyó patakokkal egy nevek van, mint: Bogdán községe, Bogdán völgye, Bogdán patakja, Bogdán vízfogó-gátja 's a t. 's a szláv orosz nyelven bizonyos jelentésűek. Így

Bogdán származik Bog, Boh, Isten és dánej adta orosz szavakból tehát magyarul Isten által adott. E nevet kedvező fekvésénél fogva meg is érdemli, a mennyiben keletről nyugotra folyó Fehértisza partján fekvén a nap melegét keltétől nyugtáig semmi hegy el nem fogja tőle, mi által azon kedvező helyzetben van hogy a gyümölcs, még az ugynevezett besztercei szilva is megéri. De vizei miatt is megérdemli ez elnevezést, mert ezek jósága felülmulja Máramaros valamennyi vizeinek jó ízét.

Kvászni savanyú vizétől nyerte nevét, minthogy több savanyúvíz forrása van; kvászni orosz szó, magyarul savanyú.

Vidricska számos vidráitól veszi eredetét, mely a hason nevű völgyben és folyó mellett tartozkodik a pisztrágok miatt; vidra oroszul védra.

Vovcsi a farkasok sokaságától vette nevezetét, minthogy e völgyben és a sűrű fenyves erdőkben nagy számmal találtattak; vovk orosz nyelven, magyarul farkas, vovcsi farkas hely.

Paulik völgye és patakja Paulo nevű híres és ügyes gazdától neveztetett el.

Bogdán

Medvezsi a benne található medvéktől neveződött el, mert részint medvebarlangok találtak benne, részint a bikmak bötermése miatt egész a tél beálltáig itt tanyaznak [101a] a medvék.

Luhi oroszul, magyarul hegyek és folyók melletti tisztás kaszállókat jelent.

Bogdán Fehértisza nevezett alatt is ismeretes (Bilá tésza oroszul). Legrégibb elnevezése Felső-Akna-Rahó. Jelenlegi Bogdán nevét mintegy 50 év óta bírja.

Bogdán község legelőször 1786^{ik} évben említettik, a mikor az Akna-Rahói lelkész e községnek anyakönyveit külön kezdette vezetni felső-Akna-Rahó név alatt.

E helységek népessége Akna- és Bocskó-Rahóról származott az említett helyekre; de kiválsólag népesítették a szomszéd Gács országnak közelben fekvő falvaiból; különösen Rahóról, 1770 és 1777 évek közt Mária Theresia Magyarország királya által, a maramarosi rengeteg fenyves erdők vágatása, kezelése és az erdőkből ki- és leszállítása végett behozatván felső-Ausztriából Gmunden és Ischl hegyes tájékokból a német lakosok családaiokkal valamint Német-Mokrára, Körösmezőre, Vissóra ugy Rahóra is, ezek részére a volt orosz lakosoktól a házhelyek, telkek és kaszállóföldek elvétetvén, az így kimozdított oroszok Rahóról a Fehértisza mentében részint az általok már eddig is birt tanyáikra, részint a magas kincstár által számukra engedményezett, és kijelölt általok kiirtandó új földjeikre költöztek ki, és települtek le. De ezen lakaikból való kizaklatásuk eléggé kárpótolva van a kincstárnak azon intézkedése által, hogy ezen helységek lakói által szállíttatja le a fákat, melyért évenként több ezer forint dijt kapnak. – Hasonlókép Gácsországból számtalan [101b] család jött át kenyérkeresett végett 's hosszabb ittmulatás és esmeretség következtében végkép meg is telepedett; ennek valósága kitetszik abból is, hogy több élő család valamely helység nevét viseli, melyből származott; így vannak Sztrutiniék Sztrutin helységből, Dorinszki Doráról, Misinszkiék Missinből; Jablinszkiek Jábloniczáról, Koszmáczki Koszmácsból, Javorivki Javorovból 's a t.

P. H.¹¹

Láner György
Jegyző mk

láttam
Krutsay mk
Szbíro

¹¹ A pecsét felirata: *NOTARIAT RAHO.*

[103a]

[Felsőbisztra]

Máramaros Megye – Nagygávizi foszbirói kerület.

Verchovinai elnevezés vidék

Felső Bisztra Telepítvény. – Bisztrának neveztetik a falun keresztül folyó sebes és hideg pataktól, mely patak a Toronyától lefolyó és a Telepítvényt egy harmadik részre átvágó Nagygávizébe ömlik, a felső elnevezetett később nyéré, miután Berezna mellett is egy Bisztra alakult, 's az – alsó Bisztra elnevezést, – ez pedig felső Bisztra elnevezést nyéré.

Hajdan is ezen elnevezéssel birt.

Legkorábban említettik az utolsó tatár járás alkalmából.

Mint Ripinye Majdán határához tartozó Telepítvény Ripinye község lakóitól népesítették az utolsó Tatár járás alkalmával, mert anép az itt lévő rengeteg erdőségekbe vonult, 's később ott is maradt.

7te Háska nevű patak, mely a Nagy ágba ömlik elnevezését egy Hásza nevű asszonytól mondják ki állítólag bele fult volna, különben kisded.

Borszuk völgy vagy Borz völgy veszi eredetét egykősziklától, mellybe Borzok költenek, e völgyből kifolyó patakotska a Bisztra patakába foly.

Jávorovecz völgy a Jávör vagy is a Juhar fáktól miután ezen völgyben valaha sok Juhar favolt.

Krivéj Zvür vagy is Görbe patak, a Bisztra patakába ömlik.

[103b] Románovecz völgy vagy Chrománovecz egy sánta embertől mely oroszul chromijnak mondatik ki azt birta, – később a ch: betűt el hatták lett belőle Románovecz kis szerű patakja, a Nagy ágvizébe ömlik.

Rih hegy mely a Ruh szarv, miután oly formájú neveztetik.

Hramavej hegy meredekség.

Küzé Kámíny egy roppant kőszikla mellyről egy kecske lezuhant s össze törte magát ezen kő a Szmerék hegy tető alatt van mely hegy havas inkább Legeelő, és erdőség.

Mincsül havas, legeelő, egy Mincsül nevű embertől amonda szerint neveztetik így ki egy állítólagos Pestistül menekülni óhajtván családjával, itt töltött pár havat, marháival együtt.

Huk, a Nagy ág viz mentin egy kő sziklákbul ki álló kanyarulat, hol afa usztatás igen veszelyes.

Csellenéj obláz veresobláz egy kifolyó forrástól, mellynek vize az egész földet beveresítette.

Kvász savanyu viz forrás a falu közepén.

Kelt f. Bisztra 1864^{ik} év April hó 16-án

Varga János
fő szbró

[105a]

[Felsőkálinalva]

Felső Kálinalva (románul Calinesci) Községből Mármáros Megyében.

1re E Község Mármaros Megyének Sugatag Kerületéhez tartozik fekszik Kaszó Járásában. Az elnevezés eredetét veszi „Calina” nevű gyümölcsből, – mely románul ekként neveztetik, ’s mely veres színű apró szemű gyümölcs – magyarul „vad berekenye.

2ra A Községnek csak ezen egy nevezete van, t. i. románul „Calinesci” magyarul „Kálinalva”.

3ra E’ Községnek más elnevezése soha nem volt, és a’ magyar elnevezésben is csak annyi változást szenved, hogy a „Calina” román szóhoz, a magyar szó „falva” van hozzáragasztva.

4re E’ Község már 1405^{ik} évben emlittetik egy Visegrádon kelt, és ’Sigmund Király által kiadott Oklevélben, melyben Mihály presbyter, ki küldetik metallis reambulatióra több helységek részére u. m. Kálinalva, Bárdfalva, Váncsfalva, Fejérfalva, Budfalva, Balotafalva (románul Sirbi) és Patak való színűleg Mikolapatak, mely községek mind „Kassa az az Kaszó Keneziatushoz tartoztak.

5re Ezen pontra a’ Historia felel, – népesíthetett t: i: vagy Tráján Római Császár előtt, – mennyiben a’ Romaiak Mármaros havasain nyaralták marháikat, – mellyeknek pásztorkodását való színűleg nem idegenekre, hanem Római pasztorokra bízták, – vagy pedig népesíthetett éppen Tráján Császár idejében, midőn [105b] Dáciát colonizálta. És mind a’ két állítás igen való színű azért, mert a’ község mely egészen, és tisztán román, igen régi, és nincs Cronika, mely nem létezését tanusitaná.

6ra Ezen pontra megfelel az 1° és 4 pontok alatti előadás.

7re Az egész határ a’ felmérés alkalmával dűlőkre van felosztva, azon megjegyzéssel: hogy minden dűlő megtartotta azon tájék ősi régi elnevezését, mely szerint azon dűlőben eső szántó földek, és Kaszállók nevezettek u. m.

Alsó-Fordulóban – Lá határ – dűlő Szerfalvával határos. – Lá Gruiu – mely ormot jelent, – ebben benne foglaltatik Akna Sugatak sobányának egy része is, és Gyulafalvával határos. – Lá rogyie, – vad roszt földet jelent, és ezen dűlő Somfalvával határos. – Mocsira, – lapályos vizes hely, mely szintén Somfalvával határos. – Poduri hidakat jelent; – e’ hely több apró dombokból ál, földje agyagos, és több apró patakocskák folyván le, rajta keresztül, azokon hidak szükségeltetnek, a honnan vette nevezetét. – Valea Ursuluj, – medve pataka, – minthogy az ősi időkben nagy erdőség lévén itten, a patak medvék tanyája volt; – ezen dűlő Somfalva és Mikolapatakával határos.

Felső-Forduló: Jänsenu, – (mint alább látható) extente nagyobb kiterjedésű erdőséget jelent, – egész a községig benyuló hegy, mellyen a helybéliek szép tölgyest neveltek – egyébre nem való lévén a’ hely, – és attól vette elnevezését. – Räntunise föld szakadást jelent egyedül csak Mikolapatakával határos. – Bälesci, – hajdanában colonia lehetett mivel nemrégiben a földművelés alkalmával ércz olvasztáshoz meg kívántató szén, – és olvasztott ércz maradványok találtattak a földben. – Petrariu, – nagy kiterjedésű haszonvehetetlen [106a] követses hely, a’ honnat is elnevezését kölcsönözte. – La Spinu. – tóvises hely, ettől vette elnevezését is. – Gruiu pe Sesu ormot jelent. – Lunka, a mogyoróستól vette nevezetét. – Campia – sík mezőséget jelent, Budfalvával határos. – Fatia, – a határ résznek déli oldalát jelenti. – Runku, kaszálló helyt jelent Budfalvával határos. – Magura, külömbféle külömbféle faneműeknek termü helye, – magyarul farügyet jelent, – a’ mugur román szótól vette nevezetét Mikolapatakával határos.

Fordulók: – az egész határ két fordulóra van osztva u. m. alsó, és Felső fordulora.

Erdő – románul „padure” nevezett alatt van, és fekszik távol a községtől a kaszállók végében, tul az erdőn nem terjed a község határa, – az erdő határos Mikolapatak, Glood, és Budfalvával.

Hegy, – Jänsenu, – éppen a község mellett fekszik, és nagyobb kiterjedésű erdőséget jelent.

Folyó, van Kaszó, – hajdan „Cassa” név alatt, mely keresztül foly a községen, és azt ketté választja, – rajta a községben hid van építve, ezen folyótól vette elnevezését a járás, – Kaszó járása. – a folyó valószínűleg nevezetét vette „Cassa” román szótól mely házat jelent, azon egyszerű okból: mert „e’ acasa” – ide haza van, mennyiben a község házai mellett foly le a víz; – továbbá ezen folyó eredetét veszi ugyan ezen járásban a Budfalvi hegyekből, mely község Kálinfalvától az folytán harmadik román helység, – és Bárdfalvánál össze foly a Mára folyóval, – végre Farkasrév románul Vadunál beomlik mind kettő az Iza folyóban.

Patakok: Valea rogózeloru, – ez „rogoz, sás, – nevü fütől neveztetett el, mely a szélein, és a területen, mellyen le foly bőven terem. – Valea runkului, – mely „runku” román szótól [106b] neveztetett el, ez pedig kaszállot jelent, és csak ugyan a’ községi összes kaszállók közepette folyale.

Utak: a községen keresztül huzódik Mármaros Sziget felé vezető uj jó karba hozott ut „Calea Szigetului” név alatt; – Calea Saretii „Cale calcare” utot jelent saretii „sóst, – mind kettő román szótól ered. Ezen utóbbi azért neveztetett ugy, mert hajdan is a sós tóhoz vezetett, és vezet jelenleg is, hól most Akna Sugatag Sóbánya fekszik. – Calea valeniloru Mikolapatak község fele vezető ut. – Calea Izánilor Iza folyó mentében fekvő községekhöz vezető ut.

Felsőkálinalva

Nevezetes ezen község a tatár járás idejétől is, mennyiben 1717^{ik} évben Szathmár megyéből Budfalván és Szerfalván által Kálinalván is keresztül huzodtak.

Megjegyeztetik, hogy F: Kálinalva község mindég Curialis Nemes község volt.

Elöttem
Jurka György
Jegyző

Foma Grigore +
Felső Kalinalvi biro
Papp Nyikora +
kis biró
Papp Román +
Serba Tódor +
hütösök
P. H.

[109a]

Helynevek

Maramaros megye

Felső Neresznicze

Felső Neresznicze (oroszul Novoszeliczá) fekszik Lonka vize job partján a hegy alján, a leg újabbi felosztás szerint Királyvölgyi szolgabírói kerületben.

Novoszelicza magyarul annyit tesz mint újfalu: mikor keletkezett sem hagyományból sem más hitelt érdemlő iratokból ki tudni nem lehet csak annyi bizonyos hogy e községet a Dzsugán család alapította, mely család jelenleg több mint 26 családot számol.

Felső Neresznicze nevét a Maria Teréziai urbárium készítesekkor kapta, mert e néven csak itt fordul elő először 's azokon neveztetetett Felső Nereszniczének, mert alig félórányi távolságra eső község, mely jelenleg alsó nereszniczének mondatik a nép ajkán csak Nereszniczének neveztetik. –

E község határában nevezetesebb düllők Scsob, mely völgy gazdag sósviz forrással bir.

Susminecz. Polyánszke. Pohár.

Susminecz nevét veszi a rajta keresztül folyó pataktól valamint a Polyánszki is.

Pohár oroszszó 's annyit jelent mint elhagyott irtás.

Eközség határában igen jó minőségű mész és vas kö van, ugy hogy a lakosság egyik kereseti ága a mészégetés, avaskő ellenben a szomszéd községek által a Szatmár megyei ugy nevezett Huta vasgyárba nagy mennyiségben szállítatik.

Találtatik továbbá e határban kőszén és márványkő, mely azonban kutatásnak nem volt alá vetve.

A lakosság, mely 1287. lelket számol földművelés és marha tenyésztéssel foglalkozik leginkább.

Felső Neresznicze August 17 864.

Bacsinszky János
Szbiro

[111a] Felső Róna községből Marmaros Megyéből. –

Felső Róna Marmaros megye Ronavizi kerület, Kaszó járás Szigethi székhez. – Ország szerte csak is e név alatt ismeretes. – E Község számítása szerint Mária Terezia idejétől vette a legnagyobb eredetét. Felső Róna községében előforduló dülök, Preczarinok szép termő hely e határba a legjobb földekkel terem itt buza, kukoricza, és mindenféle vetemény féle, szép lapályos hely kaszálokkal, Medvesgye mocsáros hely, – Láló, nevét a rajta átt folyó pataktól veszi, e hegy oldalból a mész követ ásák, mely a ház fejeztésére használtatik, Megura hegy igen szép tölgy és bik fa erdővel, Ronapolyána a tiszta és a visó vize közt fekszik szép lapályos hely, – mint egy 18 házzal, felső Ronához három órányi járásra esik, – Hluhej, nevét a mély 's sötét nagy gyorsasággal folyó pataktól veszi, nagy hegy, – Tosztej Gruny magas hely oldalain a legszébb bükkes [111b] Sztezseret cserjékkel benőtt kaszáló hely, Dubrovicza tölgyes. – Felső Róna határoltatik, Ronaszék, Vánczfalva, Disznópatak, Alsó Róna, Lonka, Trebusa, Fejér patak és Petrovay Helységek határai által. –

Kelt felső Ronán Junius 7. 864.

Grigásy Latz
 biro
Hámor Elek
Cs. Kir. Erdő véd
Csics Vincze mk
 Jegyző.

[113a]

[Felsőszelistye]

1re. Marmaros megye Izai kerület Vissoi vagy régibb névvel Felső járásban esik

Felső Szelistye

2.]

3.] Felső Szelistye régebben Zeliste – most csak felső Szelistye oláh nyelven Salistie de susa névvel ösmeretes.

4. 1408^k évben említették e' falu Zeliste névvel

5. Népesítették a' Dákok uralkodása korában a Dakok közzül

6. Szelistye oláh nyelven pusztát jelent.

7. a) Nagyobb folyója az Iza mely a helységet ketté metzi, – patakjai válya furuluj régi névvel Orpatakja, mely a' falu határának déli részén eredt és a' Dragomirfalva és Szelistye közti határvonalt képezi, és az Izába szakad, Bulyásza pataka hasonloul a határ déli részén ered és a falu egy részen keresztül menve az Izába szakad. – Válya Dregujeszi (szerelem pataka) mely a falu határa közepe táján eredve a határ legszebb széna termő völgyön keresztül folyva Alsó Visso határán a Visso vizébe szakad.

b) mezősége az also és felső mező mely ily névvel neveztetik is Sies din Susa sies din diosu hol van az also és felső forduló,

c) szántói kaszálóival vegyesen vagynak legelőül az ugari föld és a cserés helyek használatnak – a Dragujásza (szerelem völgye) örökös tilalmasul használatik.

d) Magasabb hegyei a Setrev mely erdély és [113b] és f. szelistye közt a határ vonalt teszi, a Ruszka a' helység hatara dél nyugotti részén.

Nevezetesebb tanyái, csárdái, majorjai, szállóssei, magaslati, sziklai, berczei, bányai, barlangjai, zuhatagjai, őrvényei, kutai, fensikjai, tavai nintsenek.

Felső Szelistye falu határos keletről Szacsal helységével, délről Erdélyi Sztrimba vagy Romuli helységgel nyugotrol Dragomir falva helységével, éjszakrol alsó és közép Visso helységével

Felső Szelistye határában a nyugot éjszaki oldalon van egy sós viz kut, mely e vidéket sós vízzel látja el, van még egy magasabb hegye Cseteczává, vagy váratska név alatt, hol a régi monda szerint valaha vár volt, de rom falairol nyoma sintsen.

Kelt F. Szelistyén 1864 Julius 19^{en}

Braun Vilmos mk
Szbiro

[115a]

Helynevek

Gánya – Pudplesa községből, Máramaros megyéből.

[116a] Máramaros megyében kebelezett Taraczvölgyében hasonló nevű folyó balpartján fekszik Gánya község. Gánya (ruthenül Ganiczzi) csak ezen néven ismeretes országszerte és ezen neve a legidősebb emberek emlékezetét meghaladó idők óta áll fenn. – E község alapítási ideje, minthogy az sem hitelt érdemlő irattal, sem hagyomány által nem igazoltathatik – nem tudatik, hasonlólag a népesedést illetőleg semmi bizonyos adat ki nem tudathatott.

Gánya község a község vénei előadása szerint ezen nevét illetőleg, következő népmondára alapítja u. is: –

Midőn a község alapítatott természetesen csak néhány egyén által birtokoltatott az eleinte ezen birtoklók egyike, mivel a leggazdagabb volt igen félre vágva hordotta kalapját, miért is a többi társai őt gunyolták, 's mivel e szó gunyolni köznyelven annyit jelent mint gániti, hihetőleg tehát innen vette volna nevét Gánya község. – Ezen monda azonban semmi alappal nem bír.

Gánya község átellenében fekszik Pudplesa. Taraczfolyó jobb partján – e község alig 30. ház számot számlál, miért is Gánya községnek csak kiegészítő része, ez utóbbival egy adóközséget képezvén – 's minthogy határa közti helynevei nem említetnek külön. –

Nevét a hegytől, melynek tövében fekszik, vette – Plesa (ruthenül lejtős hegy). –

Mezői: Hluboki (völgy), Podina (fentebb hely) Dikej (vadhely, puszt) Za Verch (hegyen tuli mező), [116b] Szumarin (szomoru hely) Dánilka (hihetőleg e mezőség egykori birtokosától ki Daniel névvel birt veszi nevét) Dvoriscse, Mocsár, Poszics (irtás) Dolisnye pole (alsó mező)

Dülői: Vuzura, Nizsnye Plesa (hegyes köves dülő) Dolina (lejtő) Horb (domb) Csetecza, Hlodina, Jaszenik (kőrösfával benőtt hely) Szálásel, Tarnycza Plaik, Burgyuch, Olenics, Prihodok, Polyanicza (tisztás) Podi (lejtős) Cseresni (cseresznye fákkal ellátott dülő) Szolonum (régén sóakna)

Hegyei Zserada, Kozel (Gerincz) Geubin, Pud Tiszovov (zúg) Dárolya, Szerinu Csertyiz, Szerednya, Szavcsin, Sztremba, Bojkuvszke, Kovályova, Romanuv, Opalenik (egykor leégett) Katricsu, Roszusne, Czaparu, Kaminy (kőmagaslat) Cseresnyá (cseresznyés hegy) Rakovecz, Vereczke, Bolotiscsa, Starzics, Dubiscse, Szokolovecz, Csellenej (veres hegy) Tosztej, Kraszna Kicsera (gunyból neveztek el szép hegynek) Polyanszke (helyenkint kaszálókkal) Luzsku (berkes hely) Koszova Kicsera, Prihudnej, Somóka, Konyu, Sztenka, Karmovat (legmagasabb hegy) Perechreszt (a rajta lévő keresztutról neveztetik így) Ivánu Gyil, Grehoté, Roszosi, Kukovicza, Mencsela (havas)

Gánya, Pudpleša

Priszlop (meredek havas) Veliki Chrabuszt, [117a] Porkulecz (vad sertések tanyája), Jaszenova (kőrősfás) Kéji (zúg) Kabela, Potucsok, Delucz, Ripilyu (meredek) Jaszenenkovati, Laven, Tenzsul, Kicsera (valamennyinél a legmagasabb)

Folyói: Taraczfolyó, Teresely patak, Szolonej (vize sós) Csellenej Potuk (a fent nevezett veres hegyből ered 's vize a veres agyagtól vereses), Rakovecz és Szremba (a faluhoz közeledvén egymásba ömlenek) Veliki Potuk (Gánya és Kalinfalva községek között határt jelöl) Hluboki (Kökényes községgel határt képez) Hladik (vasat 's más asványt tartalmazó víz) –

Gánya – Pudpleša 864 Aug 3^{án}

Seján Antal mk
jegyző

Dekucs Mihály Ivánu + bíró
Szub Péter + hütös

[119a]

Helynevek

Máramaros Vármegyébe kebelezett Gernyés községből. –

1. – Máramaros megye Patak völgyi szolgabírói kerület, melyhez Gernyés helysége tartozik. –
2. – A község Gernyés (ruthenul Kopácsnovo) néven ősmertes, lakosságának száma 699. lélekből áll ezek között van 635. gör: kat: és 64 héber vallásu. –
3. Hogy a község régi időkben más névvel neveztetett volna ki nem puhatolható. –
4. A község hogy mikor említették leg korábban azt homály fedí. –
5. Hogy honnan népesítették meg a község ki nem puhatolható.
6. A község név eredetéről bizonyos adatok nem lévén, a nép hagyomány úgy származtatja hogy az a 2^{ik} pont alatt említett ruthen elnevezésétől vehette, 's így házai irtott földön épülhettek. –
7. Gernyés község határa következő dűllökből áll:
 - a.) Szkredij dűllő vegyesen szántó és kaszálló földek bik és tölgy fa erdőséggel.
 - b.) Csartaréj ál vegyesen szántó és kaszálló földekből cserés helyen.

[119b] c.) Klapet – növekvő fíjatal erdőség, és többnyire kiirtott kaszállókból áll.

 - d.) Glád ugyan azon minőségű mint a c., betű alatt meg jegyzet hely. –
 - e.) Lunka bükkes erdőség és kaszállók.
 - f.) Husztétz (Husztptataka) nevét Huszt koronai városni át folyásától vette fekvése bükkes erdőséggel benőt hegyekből áll. –
 - g.) Dostsára éger fával benőt dombos helyekből áll, tisztását kaszállóul használják. –
 - h.) Dvoristye ez a községnek leg jobb szántó földjeit foglalja magába. –
8. Gernyés községe határos Alsó Szelistye, Ötvös falva, Kövesliget, Berezna és Herintse községekkel. –

Kelt Gernyésen Mártius 29^{ke} 1864

[121a]

Helynevek Glóód községből, Máramaros megyéből.

Felvételét Glóódon Marcius hó 25^{én} 1864.
Mihálka Gábor Sajó kerületi szolgabíró által
Jelenlevők

Gyenge Bazil GC, lelkész.	}	Dunká Nuczu.	} választmányi tagok.
		Márkis Urszu.	
Mengyá Gyergye Biró.		Illei Gyergye.	
		Rák Guricsa	

[123a]

Adatgyűjtések:

1. Glóód községe tartozik Máramaros Megye Felső Járása Sajó kerületi Szolgabírósághoz, környéke Iza név alatt ösmeretes – kerület székhelye Rozávlya.
2. E községnek csak egy neve él, Magyarul, románul 's minden nyelven Glood név alatt, 's ezen neven ösmerős országszerte.
3. Más elnevezése nem volt –
4. Hagyomány szerint, azonban adatok hiányában a XIV^k században keletkezett.
5. Ezen községbeli összes határ Máram. Megye Sajon lakott Dunka birtok lévén, hagyományból annyi tudatik, hogy ezen Dunkák által valami oroszok küldettek az erdő kiirtására 's majorok építésére – ezen oroszok később azután leis telepedtek házakat építvén – Sajon lako Dunka földbirtokosok közül egyik család ide költözködvén – az oroszokat zsellerei 's napszámossai gyanánt alkalmaztatta – ezen Dunka maradékai jelenleg is élnek Gloodon mint nemesek, az oroszok maradékai elrománosodván – jelenleg mint urbéres jobbágyok ösmeretesek. –
6. Glood községe nevét hagyomány szerint a község felső részén lévő mocsáros nagy tótol, melly még most is kiapadhatlan iszappal, sárral teli vette nevét – miután az iszapos mocsárok román nyelven Glodnak neveztetnek. –
7. Topografiai nevek:
 - I. Szátu (falú Belsőség) – Dzoszány (alvég), Szuszány (felvég) Megureny (fensík alattiak) a Magura hegy alatt fekszik ezen falú rész. pe Velcselye (a patakocskák között) két kis patakocska közötti falú rész – Pe keczin (Kiczu dombján) mellyen vagy 3. ház van – pe Sesz (a Sikságon) sima domb nélküli falú rész – NB. az egész falú ezen részét kivéve mind dombon fekszik. –

- II. Szub Magura (Magura) fen sikos hegy alatt – Fundatura (Zug) a helynek zug formája miatt, – la Priszlop (Az emelkedés) [123b] Bolgyisty (Babos) nevét bö buza termésétől vette, miután a nép dicsekvőleg ezen helyen termő valóban szép buzájának szemét a babbol használtatja – Maguricsa (kis fensikocska) hegy – m. á. Szántó, részben kaszálló 's Erdő –
- III. Gruju Borkutului (Savanyu viz orma) nevét az ezen orom alatt lévő igen kellemes izü Savanyu víztől vett – mely viz miután az a nők által különösen kedveltetik Damen Vasernek is neveztetik. Obscina (magaslat) – egy hegy – nevét a hegy magaságától, 's simaságától vette, miután Oblu (Sima) Obscina (Sima magaslat) – Kályá poenyi (Pojána utja) ezen ut vezetett a szomszéd Sajó v Jeles pojánna községben miért nevét is vette – lá pod (a hídnál) egy mély patakon épült 3. ölnyi hoszu híd – mitől a hely is nevét vette – in Pogverej (az emelkedésben) emelkedett domb sik – in Turs (a Cserjés) nevét ottan volt, de már kiirtót cserjéstől vette – m. á. Szántó, kevés cserjés erdő. –
- IV. Jezuriny (Borz hegy) az ezen helyen ez előtt volt számos borzoktól – miiket a nép az ottan lévő mész kövek között fogott – vette nevét – Virvu Mlácseor (posványos csucsa) hegy nevét az ezen hegy alatt lévő posványos helytől vette – lá Piátrá Jezurului (a Borz kövénél) nevét az ezen kö alatt tartozkodott számos borz miatt – lá liváda (a Teleknél) egy régenten ottan volt majortól neveztetik – Virvu Jezuinyilor (Borzhegy orom) Preluka lupoe (Farkasnő írtás tisztása) nevét Farkas tulajdonosától vette – Zsgyáburilye (völgyek) Lázu lui Dunka Stéfán (Dunka Stéfán láza) nevét tulajdonosától – Izvoru álb (Fehér forrás) nevét a benne lévő számos fehér kövecskék miatt vette – mely köveket a nép meszelésre használ, és pedig ollyformán – ezen köveket a tűzben meg égetik, azokat azután lisztte törík 's vízzel fel eresztik [124a] az ezekből kikerült fehér festék vakító fehérségü, csak hogy szine nem tartos, 's a falakrol rövid időn leporlik – Pe vályá luj Piátrá álba fehér könéli patak – egy nagy fehér kö alatti forrásbol ered – m. a. Szántó 's kevés Erdő. –
- V. Kályá Szlátynie nevét vette az ezen dülön végig vezető Glood, és Szlatinca község közötti közlekedési ut-tól – Szupt Keczin (a Szikla alatt) – ezen helyen lévő sziklától neveztetik – mellyszikla építkezésre finom homok köből van alkotva, 's pedig ollyszép renddel, hogy kézzel építtetnek gondolhatni – Virvu Keczinului (Szikla orma) Kályá Szlátynie (Sóós víz ösvénye) ezen ösvény vezetett a határban lévő sóós vízhez, mit a nép só gyanánt használ – lá Szletyinuca (Sóós vizecske) sóós forrás – mi fábol kivájott oduk által tartatik fent – Vályá Mori (Sóós víz pataka) a soos kutbol leszi-várgó sóós vizes patakocska – miben a nép marháit itatja, mikor sót v sóós vizet akar adni – Szupt Ripty (Szakadások alatt) számos omladvány, 's szakadások miatt neveztetik, in Tyikleu – domb – Virvu Gyálului (Hegy csucsa) m. á. Szántó, részben kaszálló. –

- VI. Vályá Runkului (Málnás völgy) ezen helyen termő sok 's szép málnák miatt neveztetik – Tyikleu Nyepotyenyilor (Unokák helye) Pe hotáre (határoknál) miután Glood, Szlatinka és Mikola patak községek közötti határ ezen helyen vann – azért határnak neveztetik – in Kotrape (az Örvényben) Örvényes mélységű helyei miatt neveztetik – Virvu Runkului (Málnás orma) hegy m. á. kaszálló és szép Erdő, részben szántó. –
- VII. Kályá Bugyestyilor (Budfalviak utja) nevét az ezen helyhez közel birt Budfalviak birtokától vette – kik utjokat rendszeren ezen helyen keresztül vették. – Szeketurilye (Soványságok) kopár terméket [124b] len helyek – Preluká Urszului (Urszu tisztása) nevét Urszu tulajdonosától vette – Virvu Grázgyului (Istálló orma) egy istálló formájú hegyecske – Obsina (csucs) in Szocse (Bodzásban) ezen helyen most is lévő számos bodza fák miatt neveztetik – la funtina (a Kutnál) az ottan lévő bő forrásról melynek kerülete kut formára vann készítve – neveztetik – Kosztá funtinyi (Kut oldala) az említett kut felet lévő hegy oldal – lá Bélcz (az áztatoknál) az említett kutból eredő patak – melyet több helyeken elzárnak 's kender ásztatásra használnak – Pojána (Fensik) Dunko Nuczu Gloodi lakos birtoka hol fából épült szép major háza vann – Szupt Koszta (oldal alatt) lejtős domb alatti sima tér – lá ponora (Sülyedéseknél) nevét vette számos szakadásos sülyedésektől mik némely helyen 2–3. ölnyi mélységet is tesznek – Bálta mosului (Nagy apa tava) eredete ñ tudatik – dupa Borkut (Savanyu víz háta) az ezen hegynek déli oldalában lévő savanyu víz miatt – lá Árinj (Az Égresnél) Égres fákkal vegyített bükkes erdő – Fáczá lui Márkis (Markis dél oldala) nevét Márkis fő név – tulajdonosától vette – Szupt Miglye (Miglya alatt) Miglya (Miglya) hegy Erdővel boritva – Virvu Miglyi (Miglya orma) kaszálló hely – Zsgyábu Máre (Nagy völgy) Ársicze (hegy gerincz) irtás Szurupatura (omladvány) vizmosásos omladvány partok – m. á. kaszálló, és Erdő – részben szántó
- VIII. Tejeturilye (vágások) az ezen helyen még most is lévő hatalmas lábas erdőbőli irtások, vágások – Pe Sesz (Sikságon) Prelucsilye lui Bolkis (Bolkis tisztásai) nevét Bolkis tulajdonosától vette – pe Gruj (az ormon) Fáczá Komárnyicselor (Tanyák dél oldala) [125a] az ezen helyen volt, 's jelen is vann számos juh tanya helyektől – Lázu lungului (lungu Hoszu láza) nevét Hoszu birtokosától vette mely név elrománosodván Lungu név alatt ösmerős – Buzá liliákului (Denevér ajka) liliák, denevér – eredete ösmeretlen – Zsgyábu Pesztajetye (Hüvelykes völgye) nevét az ezen völgyben termő durva természetű kóros fütől vette – Intre Jzvora (Források között) több apro forrásokkal borított hely – Mocsiriczá (Mocsárocska) mocsáros iszapos hely – Verátyeku (nyaraló) domb – ezen helyet régenten nyári legeltetésül használta a község – most már kaszálló 's részben szántó – Preluka luj Lánczos (Lánczos tisztása) ezen helyen tartozkodott Lán-

czos nevü hires rabló – mely helynek a tömör erdőben csak egyetlen nyílása lévén – hozzá férhető csak ezen helyen volt – Peltyinyisu (Juharos) még most is lévő szép juhar fáitól neveztetik. Preluká Mnyelului (Mnyélu tisztása) nevét tulajdonosától Mnyél főnév vette) Szupt Szkerisora (Lajtorjácska alatt) nevét az ezen hegynek lajtorja formájától vette – Erdő rész – ezen helyen vannak a malom kö bányák – mik az ide való lakosok által szorgalmasan miveltetnek, 's ezekkel kereskedés és szállítás által Szigettől Borsáig a megyét ellátják – helyben a bányánál egy egy malom könek az ára 10–12 fl. o. b. – Virvu Szkerisori (Lajtorjácska csucsá) nagy lábas erdő – Doszu Szkerisori (Lajtorjácska háta) nagy lábas erdő ép – Preluká Iuj Joszip (Jozsef tisztása), **[125b]** nevét Jozsef tulajdonosától – Lá Tufe (Mogyorosnál) nagy területű mogyoros Erdőske – honnan a nép kerítéseinek való veszöt fuvaroz – m. á. szántó, kaszálló és ép bükkes és Fenyves Erdő – cserjés

Jegyzések – Ezen községnek $\frac{1}{2}$ része nemesi $\frac{1}{2}$ része urbéres – földes ur Dunka – a számokkal jegyzett nevek dülök – a többiek mellék nevek az m. á). művelési ágak.

K. m. f.

Mihálka Gábor mk
alszolgabíró

[127a]

Helynevek

Gyulafalva községből, Máramaros megyéből.

[128a] Gyulafalva helységénél kezdődik a tulajdonképpen így nevezett „Mára vidék”, mely a „Gutin” hegy-ig a bányi és avasi határokig terjedő nagy plágát teszi, hol ered ’s mintegy elenyészik a Kaszó vizébe folyó Mára vize. –

Gyulafalva volt ab initio Máravidéknek főpontja, mintegy tűzhelye; Gyulafalva volt a hatalmas, már 1342^{ikben} nemeséget kapott Redník nemzetségnek lakhelye, Curiája, mellynek kezdetben allodiaturáját képezte az egész Mára vidék meglévő és már elenyészett falvaival, mellyek tanyák, majorok lehettek.

Hogy a megye a Mára vizeitől vette nevét, minden kétségen kívül van, ezt bizonyítják Timon Samuelnek „Imago novae Hungariae” czimű munkájában elő forduló szavai „Mutuatus nomen a castello quondam ad Maram amnem Selo”.

Hol lehetett azonban az említett vár? nem tudhatni, bár a gyulafalvi határ avasfelőlli oldalán a falutól meszebb olly hely nevezések fordulnak elő mellyek tellyes valosínúséggel gyanítják, hogy ha vár nem is volt a gyulafalvi határban, de ott hol mesze kaszálok vannak most, falunak, telepítvényeknek kellett lenni.

Illy elnevezések: Balázs Csüre (Surá lui Bálás) – Balint Kutja (fontina lui Balint) Vusa temploma; (Beszerika vuszi) Garsa lába (Ptyicsoru Gársi) Tatáru; (melly híhetőleg azért is kapott illy nevet, mert midőn a Tatárok a fekete erdőn és Bodfaluba jöttek, Felsőfaluból az avasból, alkalmával a Gyulafalvi határban is portyáztak, (Dragus alja; Onyicsa kertje; Droboș orma; Templom fensík; (Gruju beszericsi) Bartis vize, Halastó, s. a. t.

Gyulafalva községe nevét a Redník család nemeséget impetrált őstől Gyulától vette, így fordul elő 1342. óta mindég, magyar nyelven gyulafalva, románul genuinas fordításban „Giulesti” más neve nem volt. –

A Gyulafalvi határban, a falu déli határ részében a falutól mint egy $\frac{3}{4}$ óra járásnyira volt hajdan, az okiratokban annyiszor említett nyiresfalva, mellynek világos nyomai [128b] vannak ma is, egy malom romjaiban: a malom kő a patakban most is felismerhető, valamint az árok malom hely. s. a. t.

Mikor pusztult el légyen, ezen bizonyosan létezett falu? meg nem mondhatom, hanem azt gyanítom, hogy a civilisatio növekedése és ország csendesség gyarapodásával eo ipso, a vadabb helyről és tavolabrol – lassan lassan a Mára alkalmasb partjaira szivárgot át a nyiresfalvi lakosság.

A nép őregebjei közt van még egy monda szerű emlékezet arról is, hogy valaha az úgy nevezett „pojána Stefánului” fennsíkon az avas felőll falu lett volna a gyulafalvi határban: tekintve a hely szép, erdők és szikláktól övedzett síkságot képező fekvését: alkalmas voltátt arra, hogy zajos időkben menedékkül szolgáljon,

Gyulafalva

valamint azon körülményt, hogy a „Pojáná Stefánului”-bol igen könnyen közlekedhetni, a Szathmár megye avassa, Bányák, Sziget, Szaplancza vidékével, nagyon valószínűvé válik, hogy ott hajdan falu, telepítvény lehetett.

Honnét népesített Gyulafalva? bajos meghatározni; nagyon régi időben volt ez falu, mert már Nagy Lajos idejében, e királyt a lázadó Bogdán ellen folytatott hadjáratában dicsőségesen követett Rednik testvéreknek hatalmas residentiájok volt itt, és okiratilag bebizonyítható, hogy még több testvér Nagy Lajossal hadban távol volt, az oláh párt, a Bogdánhoz szító emberek, Gyulafalván és vidékén a Rednik házait, tanyáit, épületeit felperzselték; következőleg már Nagy Lajos idejében itt jolvoltak elhelyezkedve, és berendezve.

Meg jegyzendő körölmény, hogy ugy a falu mostani lakosainak, mint a határban elő fordulo helyeknek legtöbb nevei vagy magyarok, vagy magyar hangzásuak. – A Családok nevei ezek: Rednik (valoszinüleg valamikor „Eretnek”) Fejér, fekete, Papp, Tivadár, Pirzsa (előbb Tícze) Beres, Beszi, onyicza, Bad, Kodra, Jura, vncz s. a. t.

A határban egyes helyek nevei azokon kívül, miket fentebb emlitettem, Dumb-ráva, Kimpu máré, Sospatak (szerátá), *Felpap*, Zaharú, Fertályos, Beleagya, Csi-csirlo, Sípot, Szekajászka, Meling, Horsa, Bolt, Tisza Kő, Mlánka, Prelukák, Retyica, Nyegrü, Pripor, Bráz, valja pojenyi s. a. t.

A Gyulafalvi határban van a „monostor” nevü telepítvény is melly most egy kis falut képez: és II. József Csaszár koráig klastrom volt, de míféle barátok voltak? (görög catholicus szerzet volt bizonyosan, s így bazíliták lehettek) és mikor fundáltatott a Klastrom? nem tudni.

Kelt Gyulafalván 864 Julius 27^{én}

Rednik Nutzu biro ×
Datzter Antal jegyzö

[130a]

Helynevek

Hernécs községből, Máramaros megyéből.

[131a] Hernécs községe más néven nem ösmertetik.

E község telepítvény a szomszéd községekből.

Határa szakatt a hajdanta Redník családnak adott földből.

Historicus multtal nem bír, – mert lakoi a szomszéd vidékről jöttek 's jobbára jobbágyok. –

Kelt Hernécsen 864 Junius 29^{én}

Hotya Juon k × v bíro

Grácie Károly mk

Jegyző.

[132a]

Helynevek

Máramaros Vármegyébe kebeleezett Heríntse és
Monostor közös határu községeinek. –

Heríntse (Horincsovo) Máramaros megye Patak völgyi Szolgabiroi járásban nagy ág folyó bal partján cserjével benőtt domboktól körül vett kijés völgyben fekszik, ruthen lakói a héberekkel együtt 1802. lelket tesznek, magának a községnek eredete bizonytalan, nevét felülről bevándorolt (Horinetzki magyarul felöldi) lakostól nyerte, a Huszti Református egyház irattárába találtató okmányban említették elsőbben, hol is Vicarius Margit 1479^{ik} évben a Huszti akkor R: Cat. Egyháznak 10 jobbágyos ajándékozott. Az 1774^{ik} évi összevevőírás szerint még csak 129. ház volt benne, holott az 1852^{ik} évi összevevőírás 398. házat 409. lakrészrel említ. ugyan az 1852^{ik} évi felmérés szerint határába találhatók 1330. h. szántó, 2111. h. rét és kaszálló, 2496 h. legelő, 6824 h. erdő és 333. hold terméketlen föld, 7933. fr. 33. xr pp. tiszta jövedelemre becsülve. Az összes határ 26. düllőre osztatik u: m: 1. Belsőség. 2. Pud Hurka. 3. Járíci, víz mellett. 4. Veléki névi nagy földek. [132b] 5. Lázovetzi. 6. Hurka, kesernyés savanyúsága miatt. 7. Mocsár, vizenyős. 8. Mocsárka. 9. Krivulya. 10. Perekup. 11. Záverbi, 12. Monostor. 13. felső Záverbi. 14. Za Csehitzom. 15. Pulcza. 16. volovetz. 17. Topolin. 18. Jásztrábits. 19. Jáhodicsin. 20. Roszusni. 21. Plik. 22. Csehovetz. 23. Tóvszti. 24. Horbistsa. 25. Blizsni Gyilok. 26. Szerednij, földje közép szerű, lakossai leginkább márlét természetnek. Hajdani földes uraik – B. Sztojka, Majos családok és a Huszti egyház valamint több kisebb birtokos, leg nagyobb helye Jászinyivka. A jelenlegi fa templom 1735. épült, anya könyve 1792 évről szól a falusi iskola 1858. évben nyitattott meg ezen helységhez tartozik:

Monostor egész vidéken legrégebb falu, hajdanta egy zárda is létezett benne melyben egy Sz: Bazil rendű szerzetes az Isten igéit a vidékre árasztotta és az egyházi ügyekben kiszolgált, templomának építése valamint a zárda elpusztulása bizonytalan, temploma ajtaján 1717. évi tatár rablánczoknak nyomai [133a] még látzanak, maga a falu Nagy ág vizének jobb partján fekszik, s többiben Herincsevel van összekapcsolva. –

Kelt Herintsén 1864^{ik} évi Mártius 27^{kén}

[134a]

[Hidegpatak]

15. szám

Hidegpatak, falu, Máramaros Megyéében, felvidéki Ökörmezei járásában helyezt. Tiszta ruthen nép – vagyis orosz ajku, csinos viseletü, jómaga mérsékelt visetü nép – lakja. –

Eredetéről enyit tudhatni: Hidegpatak – Sztudenoje – a hogy a köznyelven neveztetik, onnan eredt: hogy pompás forrás hideg vízzel – oroszul – Sztudenoje – (hideg) látta el a még Árpádok ide jövetele előtti időkbén, már ide szokott hegyi népet. – Hogy már az első tatárjárás alatt itt keresztények lettek légyen onnan bizonyos: mert magában Hidegpatakon 7. katolikus görög szertartású pap volt. – Régi okmány nincs sem eredetéről, sem elnevezéséről. – A nép már vagy 1000. évtől honos, szokása, nyelve, viselete mutatja hajdan úgy mint jelenleg, hogy kinem vetközött őseredeti viseletéből – mint első alapítónak állítja magát e helység lakossága Máramaros megyei felvidéknek – mert a völgy, melyben fekszik e helység legalkalmasb volt a telepedésre más oldalagos völgyekben, miket az ős rengeteg fedett.

Határa: kirnicski – hegy – kútfő – Lapincez Hegy, mely onnan veszi nevét – hozzá férhetlen, mert egy szikla oly iramodott fekvésű, hogy ahhoz ekével, vagy vonó marhával fézni nem lehet – Zapodrina vegyes szántó föld – azt jelenti: magaslat – Krivlyát görbőletes hegy, szántásra ’s legelőre – Láz. Hegy. Kohutka be nőtt patak felett. Horb szántó föld = magaslat – Láz pedig tiszta kaszálló. – Oszony = napfényes – Pohár, hajdan elégetett fenyves erdő helje. – Zátyin napárnyékos helyiség – szántó föld. – Szobolyivka eredete nincs tudva. – Kicsera = nagy hegy, szántóföld, mely alól sok kispatak [134b] ered. Tiszovecz patak völgy öléből a paplak mellett a falút két részre osztó úgy nevezett Nagy ág, mely Husztra, onnan Tiszába foly le – egyik erét képezi. – Perekresztni – kereszt uti hegy – Hamoviscse, – Zsitiscsa – Sztini: nagy falazat – felfelé vonuló szántó kaszálló. – Beszkid – mely elválasztja a folyókat, és a Kárpátok hegyei egyike. – Kijovecz – mely hely mint szántó föld mit jelent senki sem tudja. – Ez kelet felől.

Eddig alsó Hidegpatak –

Most a felső Hidegpatak

keletről: Beszkid: mint fentebb. – Hnila kaszálló – mocsáros hely – Mlaki szántó s kaszálló – vizenyős. Javirnik. Hegy, melyen hajdan juharfa volt, és a Catastrális mérnöki fő csáva. – ez képezi a gallicziai határt felső végkörül, mint a kárpát egyik ága. – holis 1707^{ből} magán a Beszkid vannak melvéd sánczok, melyeket az említett században állítottak a Rákóczi féle általvonuló

Alsóhidegpatak, Felsőhidegpatak

csapatok, holis tanyáztak. – Eközben többen, kik oda a községből általjárván az akorri időben huzott szomorú Nótákat betanulván mai napigis Rákócziaknak neveztetnek. – Pripir. magas meredek. – Szvalyavka – értelme nincs tudva, valamint a Bereghbeni Szkozárszka, vagy magyarul talán Béresfalva községéhez tartozó Szvalyavka concontractis van. – Javornik, mint fentebb – Zámok. Szikla hegy. Jaszenova. kőrös fát, de sokat birt egy a szomszéd Rosztokai helységről, ki hajdan tán némely igényt [135a] tartott az említett földhöz, onnan veszi eredetét. – Sztromina. – szakadék – sziklás hegy –.

Alsó Hidegpatak északról határos:

Grehit = mit jelent nem tudni, úgy hívják a hegyet, mely mind atöbbsi szántatik – Kicsera. – Ilyma mely az ily nevü bokroktól vette nevét. – Kamjanka = a sok kötül ugynevezett Hegy. – A szántó földek közt vannak ugy nevezett Sziklák fenyvessel benőtt föld darabok, mikből kevés tüzelő fát, valamint kentést hordanak.

Kelt Hidegpatak Aprilis 2^{kán} 1864^{ben}

Mellettünk:

Szabad Mihály görög kath.
Lelkész.

Galamb Iván × Bíró	}	alsó
Lozán Iván × Bíró		felső
Jancsik Hricz ×.	}	Hütösök
Kopolovecz Vaszily ×.		
Scsadei András ×.		
Szutka fedor ×.		

[136a] Helynevek
Hosszúmező községből, Maramoros megyéből.

[137a] Máramoros Megye
Hosszúmező Sz: Korona M. Város

Hosszúmező Várossa Szigeth járási fő szolgabiroshoz tartozik – ’s mindég ezen nevezett alatt esmerték ország szerte – Románul Kimpulung Ruthenül Dolhopolnak neveztetik. – ’s más elnevezése soha sem is volt. – ’s leg régebben említették 1504^{ik} évben a’ városban lévő irományok szerint. – Leginkább Erdélyből és a’ szomszéd Ruthen falvakból népesítettet – A helység lakoi közt elő hit szerint helyi elnevezését fekvésétől vette – mert keletről nagy hegyek zárják ’s az alatta elterülő ezen helység határa egy hosszú vonal mezőség ’s maga a község is még jelenben is hoszában terjeszkedik – holott csak két sor házból áll – de a’ hegy alatt elterülő nagy rétség igen mocsáros – ’s a’ miá oda nem építkezhetnek a’ lakosok ’s ezen hoszu keskeny mezőségről neveztek el Hosszúmezőnek – különben a’ város 1700 előtt a’ jelenlegi helytől Eszacknak feküdt a’ Tisza vizihez közelebb – azonban 1700-ban a’ Tisza vize által egy része elsodortatott – ’s újból építettett kissé délre vonulva – 1787^{ben} pedig az egész város leégett

Itt van azügy nevezett Szidor alja „Vas” kapu, hol régen az ut északi részén a’ Tisza vize folyt, délfelől egy magas hegy rengeteg erdővel állott ’s mint ily szoros hely, hol az ellenség nemigen törhetett át – neveztetett el Vas kapunak, ottvan mindjárt a’ holt halom, a’ hol a’ nép monda szerint a’ harcban elhullott Tatárok temetettek el melynek nyomai még ma is láthatók – ez Szarvaszó helység határával szomszédos – [137b] Guja láz – Szütsláz – Zavojs – Fasára, Hoszunyl, Kohorláz, Beregi, Nagy Gernyés, Szénhely, Kis Gernyés, Dobos láz, Belső Gödör, Motsármező oldal, Mánnás liget, Szászmáte – Nestepán láz, Kádár oldal, Boszorád, Hegy gödör, Két útköz, Gyertyános, Hosszubérc, Bélmező, Nagy Szalvány, Hágó, Szénégető, Kóntós, Bórsós forrás, – Ékesi Szalvány – Nyires, Csucs, Senyeláz, Nyires alja, Aprofűzes, Kántorfűzes, Kismolnárűzes, Ketskés rét, Malomalja, Lutska, Gyöngyszem, Rekesz, Negrillo, Peres, Égető domb – a’ többiek elnevezése honnan ered nem tudatik – azonban ez utobbiról a’ nép közmonda azt tartja, hogy hajdanába a’ boszorkányokat e’ dombon égették – ’s innen mai napig is megmaradt e’ neve –

Ezenkívül van még az ügy nevezett Kőhát vagy kőhái Bércz – Legelő marhák számára – Mély patak, Czigány, és fekete nyárló név alatt itt van egy

Hosszúmező

tengerszem melynek mélységét több izbéli próbák után sem tudták meg mérni – Ronk – Mészárhát – Kalyiba – Nyáló – Brád – (vagy fenyves) Medvés – Szapinosán – Mlaka – Rotunda és Ravasza – ezen helyeken igen szép rengeteg erdők bikkes és fenyvessel vegyesen vannak – és sok szép Legelők –

A Tisza folyon kívül van még a' határban az ugynevezett Határpatak, Csucspatak, Köntös patak, Sziki patak, Mogyorosi patak és Kohorlázi patak –

Csics János
fő szbiro

[138a]

Helynevek

Hottinka községből, Maramaros megyéből.

1864 évi Mártius 23^{án} Királyi Biztos ur Ő Méltósága dtt^o Martius 6^{án} 1864–1867 szamu magas rendelet folytán Hottinka községében Hottye Onucz Kisznéku 69, – Tepeo Tánászie 61. Hottye Szimjon a Manaszteratuluj 70. – Hottye Onucz Diáku 70. – Hottye Kosztán 60 éves kora egyének, mind e község legidősbjei elő hivattatván, a község alakulása, most és régebbeni megnevezése, fekvése, annak határában létező patakok, hegyek és minden nevezetesebb helyeinek leírata; – Szoval e község és határnak történelmei kipuhatólására vonatkozólag, e következőket adtak elő.

[139a]

Hottinka Községe.

- ad 1. Hottinka Maramaros Megyében, Kaszójárási főkerületben létezik, és Szigeth város közigazgatási és törvénykezési fő Székhelyhez tartozik.
- ad 2. A fent kijelelt Hottinka vénei által adott nyilatkozatok szerint, e községnek eredét határozottan nem lehet kimondani, de mégis mind a mellett említett községnek vénei nyilvánítják a dédek által reájok maradt hagyománybol, hogy utobbiak azelőtt határozottan kimondható számos évek előtt Bréb – Desze, – Hernécs, – Falu Sugatag és Szerfalva össze pontosult határ széleken megtelepedtek; – a honnan és e nép telepítvénye ezelőtt Oltyén (magyarul Czigányok telepítvénye) jelenleg e kérdéses község egész Magyarhonban csak Hottinka név alatt ismertetik –
- ad 3. Mint már a 2^{ik} pontban említett Oltyén (magyarul Czigány telepítvény) nevet viselt. –
- ad 4. Hogy Oltyén illetőleg most Hottinka községe eredetének korszaka melyik év századból származik, legkevésbbé sem tudhatni, a mennyiben a lakosok véneinek eziránt sem írásbeli, sem hagyományos (Traditio) adatai nintsenek.
- ad 5. Hogy ezen község honnan népesitetett légyen, erre nézve biztos adatok nem léteznek, de hallomásbol tudva előttök, hogy e nemzedék, illetőleg e község népe azon ditsőséges és hirneves harczfiakbol származik, melyet a hajdankori Romai nagy uralom a terjeszkedő ma [139b] gyar nép ellen mint ellen harczosokat Magyarhon keleti, illetőleg Erdély-ország részeiben, hová akkoriban Maramaros Megye is tartozott – felhasználta. –
- ad. 6. Ezen kérdés már a 2^{ik} pontban megoldatot. –
- ad 7. Nevezett község határának szomszéd határai a következők: – Keletről Szerfalva, délről Bréb nyugatrol Desze és Hernécs, északrol Falu Sugatag községek határai körvonalozák. –

Az összes határnak szántóföld mennyisége térszen 593 fertály $7\frac{1}{2}$ rudat (Katasztrális mérték szerint 161 holdat 680 \square ölet) a rétek vagy kaszállok tesznek 2189 fertály $3\frac{1}{2}$ rud (Katasztr: mérték szerint 595 holdat 367 \square ölet) terméketlen tér 348 fertály 8 rud (Katasztr: mér: szerint 94 hold 1328 \square ölet – Erdeje nintsen. –

Ezen fentebb említett határbeli földek állanak a következendökép megnevezendö dülökbül; ugy mint: Pa Kemp, – Bálta, – Pojana, – Hulpe, – Derászka, – Seszu, – Fagumáre. –

E község semmi kiemelendö nevezetességgel nem ditsekekedhetik; – de mint amellet és végül megjegyzendö, hogy a községben egy Görög Kath Anna Szentegyház létezik, de e Egyház felépítésérül bizonyos adatok nintsenek, és a község vénei sem tudnak bizonyos adatokat előállítani. – Említett község mint filiális Akna Sugatag handalhoz tartozik. – E község lakoi Román ajkuak.

[142a]

Helynevek

Máramaros Vármegyébe kebelezett Huszköz
községből.

1. Máramaros Megye Patakvölgyi szolgabírói kerület melyhez Huszköz helyisége tartozik.
2. A község egyedül csak Huszköz (ruthen nyelven Nánkova) néven ősmertes, lakosságának száma 889. lélek, ezek közül 824. gör: kat: és 65 héber vallású.
3. Hogy hajdan a község más néven neveztetett volna ki nem puhatolható.
4. A község leg korábbi említése ki nem nyomozható.
5. A község honnan népesített meg, azt homály fedi.
6. Huszköz községe magyarosan nevezetét Huszt koronai várossától vehető mennyiben az ezen várossal határos, 's némely föld birtokokat közösen használnak. – Nánkova ruthen elnevezését pedig egy Nán nevű hajdan ottani lakosról származtatják. –
- 7es Huszköz községe következő nevű dűllőkből áll:
 - a.) Ná Szleukum vegyesen szántó és kaszálló földek
 - b.) Márintzu csertyis vegyesen kaszálló és szántó földekből áll. –
 - [142b] c.) Ná-Turtela ezen dűllő neve hajdan a rajta fekvő Török tábortól vette, földje kaszálló és benőt égres bölgi cseréből áll. –
 - d.) Dubrovetza vegyesen szántó és kaszálló földekből áll,
 - e.) Hlubocej Potuk, mély völgyben fekvő dűllő áll vegyesen szántó és kaszálló földekből. –
Erdeje nints, csak cserés helyek. –
7. A község határos Huszt város, Soó falva, Szelistye, Liptse, és Iza helységekkel. –

Kelt Huszközön Mártius 28^{ka} 864.

[144a] Huszt Korona Város Máramoros Megyében.

1^{öre} Huszt Város Máramoros Megye Alsó járásának fő szolgabirói kerületében fekszik, melyhez a' következő telepítvények tartoznak, ugymint:

1^{ör} Kotzszeg, a' régi 's most már romban álló várral, mint a' közelebbi években a' Vasárnapi egyik ujságban rajzban látható, és olvasható Aba Sámuel Magyar ország III^k Királya által kezdődött építeni, 's az építés az idő viszontagságai miatt két izben szakítatott félben, és csak a' 100^k évben fejeztetett be.

2^{or} Huszt-Baranya, a' Leleszi Káptalantól kiadott 's az 1482^k évről határájáról szóló levél értelmében Huszt Város határához tartozó pusztá, 's a' Szerderjes mezővel van említve. Már rég időtől fogva Szent Bazil rendin lévő szerzeteseknek van ott zárdájuk egy kis szerű Templommal, maga a' halom mellyen Baranya fekszik úgy az ezt környező halmok gazdag só bányákat tartalmaznak, mellyek a' legrégebb időkben már monda szerént használtattak – azonban ez idő szerént a' só itten – bár ez könnyen eszközölhetőnek, és előnyösnek mutatkozik – nem aknáztatik.

A Város Huszt nevű folyamtól, mely a' vár alatt folyik, Baranya pedig a' Baranya [144b] vizétől kölcsönözte a' nevét.

3^{or} Csebreny melly 25. házas zsellérekből áll, 's a' magas kincstár által vágatni szokott tűzi őlfák vágásával, a' helyről leeresztéssel, és a' tiszá parthoz kihordással, mint pénzes napszámosok vannak egész éven át elfoglalva. A külső földbirtokosok, mondhatni igen csekély. A telepítvény fekszik a' tiszá bal partján egy magas rengeteg bükkös erdő hegy alatt.

Huszt 1329^k évi Majus 5^{én} Róbert Károly Magyar ország Királyától nagy szabadalmokat nyert, mikor még csak mint falu említetik, Visk, Técső, és Hosszmező helységekkel. Azon szabadalmakat mind élvezte egész 1849^k év végéig.

II. Huszt Városnak más neve nem volt.

III. Mindég csak Husztnak említetik semmi régi okmányokban nem fordul más néven elő.

IV. A felhozott 1329^k évben kiadott szabadalom levél után a' Leleszi káptalani határlevél kiadásában 1389^k évről van Husztról emlékezet először; de csak mint faluról.

V. Az érintett Privilegiumban említetik: „a mi kedves Szász nemzetbeli [145a] vendégeinknek, és Magyarainknak adjuk mind ezen szabadalmakat”. Honnan következtenni lehet, hogy akkor a' helységnek csak Magyarok, és Szászok voltak a' lakósai.

VI. Mint már említve van, a' Város eredeti nevezete a' Huszt folyamától eredt, melly szláv nyelven sűrűt, és zavarost jelent.

VII. Huszt Város kőzség határában előforduló topographiai nevek közt

a.) Első helyet érdemel az ősz tiszta folyama, melyly e' vármegyének felső részén lévő rengeteg erdők, és magaslatok közt veszi eredetét

b.) A nagy ág sebes zuhanó vize, melyly a' megye éjszaki végén a' Lengyel határ szélén kézdődik, 's Huszt Város nyugoti végén szakad a' tiszába.

Ezen sebes rohamu folyó, mint a' szó hagyomány tanusítja, sok izben a' városiaknak nagy rémülést, és kárt idézett elő; még boldog emlékü II^k József Császár a' víznek kelet felül egy nagy gátot nem hányatott, melyly máig is Josephinum töltésnek neveztetik, melyly a' városnak jelenleg jelentékeny véd fala.

Abból a' folyamból csatorna által [145b] vezettedik a viz, melyly 3. kincstári malomban 8. követ forgat.

c.) Huszt vize, melyly a' megyei keleti havasok alyán veszi kezdetét, 's mint már említvék zavarosága miatt hivatik Husztnak.

d.) A Csonca pataka a' város ejszaki részén kis szerű árkokból folyik, 's csoportozik ösze, 's a' városon keresztül folyva, a' Tiszába halad.

e.) A Lakotz folyama, ez a' megyei éjszak felüli helységek határa alatt veszi kezdetét, és az egész várost keresztül följa.

f.) A' Baranya pataka, a' Baranyai telepítvény napkeleti részén a' kincstári szencsi erdő alatt ered, 's Huszt Város határát keresztül folyva, a' Tiszába ömlik.

Megjegyzendő: mi szerént a' VII^k számhoz irandók a' Város felső és Alsó Tiszai réve 2 komppal, hol nyáron a' nagy szárazságkor gázlóba, télen pedig a' tartos hidegben, a' jegen szoktak átkelni az utasok.

A Városnak a' következő utszái vannak

1° A fő utsza, melyly a' város napkeleti végétől a' nyugoti végéig a' kövezett ország út mentin terjed el.

2^{or} A Csillag utsza 3^k Izai utsza, 4^k a' réti [146a] utsza, 5^k a' Lakócz utsza, 6^k a' Kőrösösi utsza, 7^k az iskola utsza, 8^k a' templom utsza, 9^k a' Sáros vég utsza, 10^k a Koczsegési utsza, 11^k a' Német utsza, 12^k a' Magtár utsza, 13^k Magosligeti utsza, 14^k a' Sórház utsza, 15^k a' Csinsca utsza.

Fordulója 3. van, név szerént: az alsó felső, és az Izai forduló.

Nagyobb része a' határnak követes és vizenyős: azért nem igen termékeny.

A nagy terjedelmű hegyes és sziklás erdejében medvék, őzek, szarvasok, farkasok, rókák, és egyéb vadak nem csekély számban találhatók.

A tiszá medrében több féle halak bőségben vagynak.

A királyi kincstári erdészeti személyzet a' következő tagokból áll jelesül.

1. Erdő tisztből.

5. Erdő védből, és 2. csöszből.

A dülők, Erdők, Hegyek, Völgyek, és Apróbb csermelyek megnevezése.

aa.) Huszt Város, és Baranya határa keleti részén, a' Nagy és kis Bukovina nevű erdős völgyek fekszenek.

bb.) Felső és alsó pengő nevű dülő a' vizenyősége miatt csak kaszálónak használtatik fel.

cc.) A szencsi erdőtől, a' kővezett ország utig van az ugy nevezett Szencsi dülő, melly kizárólag csak a' magas kincstár birtoka, mellyet a' Szeklenczei malom vize választja el, a' Szeklencze helység határától. A felső és

dd.) Alsó Krivulya, és alsó és felső Kotor, mel[146b]lyen egy kis patakocska foly keresztül.

ee.) Győri mocsár dülő, Réz vagy máskép akasztófa domb, melly alatt a' Baranya vize folyik a' tiszába.

ff.) Várnyak dülő, egres dülő, és a' Dubrova magyarul tölgyes erdő, felső Krivulya dülő, a' Szeklenczei Malom víztől kezdődik, 's a' tiszta jobb partján a' Város felé nyulik.

Tul a' Tiszán.

gg.) Morigun fűzes, és Bachrik nevű dülő, a' tiszta szakadék közt fekszik.

hh.) A felső és alsó Hangaléta, melly dülő Visk város és Veléthe határával rug össze.

ii.) A' felső és alsó Petes nevű dülő, mellyet a' Csebrény nevű dültől a' Velétei malom vize választ el egymástól.

kk.) A' Felső Kőrösös, melly dülő Szelistye, Husztköz és Iza helységekkel határos 's dombos hol több tanyákon télen át szarvas marhák teleltetnek. Alsó Kőrösös, mellyen az említett Huszt vize foly keresztül, melly részint dombos, részint lapályos 's egyedül csak kaszálló kép használtatik.

ll.) A cserés erdő, melly a' város éjszaki részén fekszik, és csupán csak legelőül szolgál.

mm.) Izai mező dülő, melly Iza helység határára nyulik. A Sáros patak dülő, mellyen keresztül forrásokból, a' mondott Sáros patak eredt, 's azt keresztül folya.

nn.) A Bartus nevű dülő, melly a' malom vize és a' nagy ág folyama közt terjed el.

oo.) A Várpataki nyak, ruthénul Horodilovo a' Rákóczi Ferencz hadjárásakor az érintett [147a] vár földig leromboltatott, – 's ez más vár nem az 1^ő szám alatt említett Várom a' vár omladéka egy nagy rengeteg erdővel a' Nagyág jobb partjára néz le.

pp.) A Makovicza erdős dülő, Koleszarovo, és Vinnicsk nevű dülő, a' nagyág vize jobb oldalán meredek, és kősziklás helyen fekszik.

qq.) A Hosszu háti dülő, mely a' Hosszuhát és Vinnicska völgyek közt van, hol a' Vinnicska kis pataka folyik.

rr.) A piros domb mező kősziklás, és domboru, melly alatt a' kővezett ország ut terjed el.

ss.) A Nagy Nyires pataka, ez a Rakócz helység határa szélitől forrásból ered.

tt.) A középső domb, melly a' Nyires patakának nyugoti részén fekszik

uu.) A Sztupa, és Toszti nevű hegyes erdő rész, melly helyen 2. völgy közti forrásból egy kis csermely folyik ki. Kis Nyires, ez a' Nagy Nyires patakába ömlik.

vv.) Paprádás völgy, ez véggel a' Sikságra nyulik. Tolnai Völgy, és Darvajka dűlő, mellyek közt ismét forrásból eredt kis patak folyik a' Nagy Nyires vizibe.

ww.) Kopasz domb, oroszul Kopaszisza völgy, melly a' sőtét völgyel nyulik le a' Kis Solyomkő patakáig. A kis Solyom kőnek magas, és tölgyes [147b] erdő terjed körülette el. Valamint a' Nagy Solyomkő nagy magaslatu hegy, és egészen kősziklás, melly két Solyom közti völgyben, ismét egy kis patakocska folyik, – ezen kősziklás nagy hegy járhatatlan, – ejszaki részén Imsicze, és Rákócz helységgel határos, a' nyugoti részén Rakaszi helységgeli erdővel, és határpatakokkal határos, melly a' Huszti és Rakaszi határt választja el egymástól. A hegy csucsa nyulik a' fehér kő bányához, honnan a' fehér lágú kővek a' Város építésére vágatnak, és hordatnak ki.

xx.) A Csertezs nevű dűlő, melly csak cseprentes erdőből áll, 's kaszálónak használtatik. Nyires mező dűlő, a' Kápolna nevű dűlővel, mellyeken keresztül a' Nyires pataka folyik a' Rakaszi helység határáig. Sorompó és Uray Szug nevű dűlők, mellyek a kövezett ország út hosszába nyugotnak a' határig terjednek. Lázok nevű dűlő egészen a' Rakaszi határral vétetik körül Botos nevű, melly dél felül az ország utnak a' dél keleti részén, a' Kirvai és Rakaszi határokkal határos, 's a' Huszti határ legalsó végire esik.

yy.) A telek, és Kőkényes nevű dűlő a' tizza folyamának jobb oldalán a' Tizza, és ország út közt nyulik el. Bor kötő nevű dűlő az ország út mentén a Nagy ág vizig nyulik. A Nagy ág és András [148a] füzesse dűlő, melyeket a' Nagy ág és a' tizza folyamai szoktak elsodorni, 's csonkitani, néha pedig a folyamok az elsodrott földeket vissza adják. A Vápa nevű dűlő, melly a' városnak a' nyugoti részén a' tiszáig nyulik. A réth nevezetű dűlő, melly az elébbi dűlőnek nyugoti részén a' Malom és a' Huszt vize folyik keresztül a' Tiszába. A Kozári nevű dűlő, melly dűlőt egy hináros posvány választja el, a' rét nevű dűlőtől.

zz.) Az említett Csebrényi erdő határos nyugott felül Ugocsa megyebeli helységekkel név szerint: Tizza – Kirva – Ujfalú, és Sósfalú helység határaival, mely erdő részekből, Csebrényi patak, Kabolapatak, Pintye Patak, és Michéj pataka, az Ugocsa megye határai hegy ormokból eredő forrásokból folynak le, az ejszaki hegy oldalon a' tiszába. Bencze nevű patak, és erdő mely Huszt Város tulajdonához tartozik, és a' Csebrényi erdő választja el a' fentebb érintett erdőtől, s' kezdetét veszi az ujfalusi Hegy ormától, a' Bencze pataka befoly a' Velétei malom vizébe, melly malom vize a' hegy alatt ömlik a' tiszába, határa pedig keleti részén Veléte, déli részén az Ujfalusi határral rug össze. Fekszik az egész erdő rész a' tizza bal oldalán.

Az egész Huszt Város határa a' kincstári felmérés szerint 28,000 holdat tartalmaz.

[148b] Técső Koronai Városból Máramoros
Vármegyéből

1^{ör} E' város Máramoros Vármegyének ugy nevezett Alsó járásához tartozik, melly járásnak székhelye a' legujjabb politicalai felosztás szerint Huszt koronai Város; – továbbá pénz ügyi igazgatóság tekintetében tartozik e' város a' munkácsi pénzügy igazgatósági kerülethez; mint szintén katonai tekintetben a' Munkácsi hadfogadó kerülethez.

2^{ör} E' Városnak egy neve él, t. i. Técső, de a' vidéken lakó orosz ajkuak ezt orosz nyelven Tyacsovecznek is nevezik, azonban ezen orosz ajku elnevezés csak e' vidék orosz ajku községei között bir helybeli elterjedéssel az országban e' neve ismeretes „Técső”.

3^{ör} Hogy volt é e' Városnak hajdan más elnevezése? azt bizonyosan tudni nem lehet; azonban a' Városnak most is használatba lévő 1608^k évbe metszetett ezüst pecsét nyomóján e' Város „Técsőnek” van nevezve, valamint több régi iratokban is ezen nevezet van használva.

Ezen nevezetnek megfejtéseül [149a] semmi okmány nincs, némelyek állítják, de nem elég alaposan, – hogy hajdan e' Városnak telepítői meglepetve e' megye bércei között terjedő azon ronaszág szépségétől, hol a' város a' tiszta jobb partjára telepítették mondatták volna azt, hogy ez tetsző vidék, és a' megtelepített Város innen nyerte volna a' Técső nevet, – de valószínűbb az, hogy e' város nevének akkénti leírása a magyar nyelvnek és írásnak a' régi időkből ismert kifejeletlenségéből származik.

4^{ör} E' községnek legkorábbi említésére nézve elébbi adat nincs, mint ez néhai Felséges 1^ő Károly Romai Császár, és Magyar Királynak az 1329^k évi Aprilis 26^{ról} ki adott szabadalmi oklevelében már mint Város említetik, 's ez oklevélben mint Város némely szabadalmakkal megajándékoztatik.

Megjegyeztetik, hogy ezen Máramoros Vármegyébe fekvő öt koronai Város név szerint: Sziget, Hosszumező, Visk, Técső, és Huszt ennek előtte mint most is egy jogu lévén, az érintett okirat ugy az öt városra együtt, mint mind egyik Városra külön külön kiterjesztetik.

5^{ör} Hogy honnan népesített e' Város? annak igazolására sem okirat, sem ha [149b]gyomány nincs.

6^{ör} A' név eredetéről 's értelméről semmi mást sem hagyományból, sem irott vagy nyomtatott emlékből tudni nem lehet, mint mi a' 3. szám alatt megjegyzésben elmondattott.

7^{ör} A város a' legegyszerűbb utszái el nevezésekkel bir, – név szerint a' tiszta folyó felőli utza „tiszta sorosi” az éjszaki erdőség felőli utza „erdő sorosi” ut-

szának, továbbá: a' többi Város részek „felső Városvég” – „orosz vég” és „also városvég”nek neveztetnek; a' város határában pedig a' többi topographiai következő nevek fordulnak elő, ugy mint:

A, Szilas

B, Kertalya

C, Kereszt tájéka itt hajdan kereszt volt felállitva, de már nincs.

D, Malom domb régen malom volt rajta de az 1811^k évbe egy zivatar által a' malom e' dombról leseperetvén, ez után a' malom a' domb aljába épitetett fel.

E. Szőkődi

F. Bodadomb

G. Rákos domb Rákos nevü folyocskáról melybe sok rák lévén onnan neveztetett ennek – veszi nevezetét.

[150a] H., Eleven rákos tájéka, itt van egy ki apadhatatlan forrás, melly a' legnagyobb szárazságba is még soha ki nem apadt, 's az e' kőrüli posványos tóban ez előtt rákok találtattak.

I. Fejér föld égresse ezen égresnek olly fehér földje van, hogy a' lakóság szegényebb osztálya által, házaik kimeszelésére is használtatik.

J. Tekeres patak és melléke a' patak tekervényes folyásáról.

K., Benkő forrás, és tájéka itt van egy ásványos forrás, mellynek vize fürdőül használva sok kőszvényes embert kigyógyított a' nyavajából, – valószínű, hogy ennek gyógyító hatását Benkő nevü ember fedezte fel onnét vette nevét.

L., Malom égres.

M. Csipkés hát.

N. Hosszutó köz.

O. Lapos köz.

P. Répás szer.

Q. Máléskert.

R. Nagyszeg fűzes.

[150b] S, Martos

T, Horgastó

U, Soványszer a' föl Sovány természetétől vette nevét

X, Szurdék

Y, Csernez

V, Fodorszug

Z. Sinka és Sinka alja

AA.) Fekete tó tájéka e' tó igen mély, és tiszta vizü, de a tó mellett lévő forrásnak ennek előtte feketés színü vize volt, – mert ez már megváltozott. –

BB) Derék mező

CC) Kőrödi zatonya ott hol a' Técső folyó, melyről utóbb lesz említés – a' tiszába beszakad, ennek előtte több mint száz évvel bizonyos Korodi nevű ember haláskor közbe a' vízbe fult, 's erről neveztetik e' tájék.

DD) Régi ország ut tája a' mostani ország út építése előtt az ország ut ott vonult el.

EE) Csont patak tájéka.

FF) Micsó.

GG) Sugatag, és Sugatag hát. Sugatag nevű patakról, mely a' bércek között nagy zuhogással jő ki, és soha be nem fagy, neveztetik.

HH) Diós hát

II) Ferencz völgy. Ezen völgyön b. e. Felső Ferencz Császár és Magyar Király uralkodása alatt kincstári kamarai üveggyár építettett, 's telepített, 's nevét az uralkodóról vette.

[151a] JJ, Barabás gödőr

KK) Kövesláz. Rendkívüli köves természetű földéről neveztetik.

LL) Szénéégető patak. E tájon ennek előtte a' kovácsok szenet égettek.

M,M,) Tivadár

NN) Rákos mező

OO) Borkut. Ásványos víz forrás.

P.P) Kakukmező és tájéka

QQ) Szélkő, és szélmező. A' Técsői és Szaplóczai határvonalon lévő magánosan álló nagy kőszirtől ered az elnevezés.

RR.) Nyires, és tájéka.

SS,) Fenyő hegy. A határon legnagyobb bérce, legmagasabb hegy, hol azonban fenyő fa nincs, csak mert tavasszal legtávolabb van rajta hó, ezért neveztetik így.

TT.) Nagy evező patak.

UU.) Kis evező patak. itt kísértettek meg ércz kutatások.

V.V.) Szilvás szugoly

X.X.) Tiszelve

YY) Nagy Nereszen. Egy a' többi hegységektől [151b] ki való gömböjű hegyes csucsba végződő magas hegy, a' vidék lakosai által tréfásan papasztagjának is neveztetik.

ZZ) Baracsin

a) Bongász

b) Kis nereszen és alja

c) Kicze köz.

d) Nádistó és tájéka. Lappos és nádat termő tóról veszi nevezetét.

e) Bujdusó

f.) Veres fűzes.

g.) Két árok köz.

- h.) Nagy ág fűzes.
- i) Csárda. Egy régebben ott volt csárdáról
- k) Bársony patak
- l) Kánya patak.
- m) Metéllő.
- n) Andókláza. Andók nevű volt birtokosáról neveztetik.
- o) Liget üstök
- p) Kerekmocsár és tájéka. Egy mocsáros kerek tóról neveztetik.
- q) Técső Szádak
- r) Holdák környéke. Egy bizonyos tóról, melynek a tájról kifolyása nincs, és így holtágnak mondatott, – vette nevét.
- s) Láb domb.
- t) Kőszörű.
- u) Déda és Déda alja
- x) Libány
- y) Majos csere. Majos nevű volt [152a] birtokosáról neveztetik.
- z) Laczko háza.
- y) Ács patak.
- v) Riskó patak.
- aa) Hosszu domb.
- bb) Heczelypatak.
- cc) Imre patak.
- dd) Farkas hát és völgy.
- ee) Markó patak és völgye.
- ff) Bábova patak és Alja.
- gg) Szunyogova.
- hh) Kertinováti.
- ii.) Faluhely. A határnak éjszaki szélén hegyek által körül fogott völgy, – elneveztetéséről a' hagyomány az, hogy a' Tatár járás idejében sokan azon völgybe vonultak, ott építettek magoknak házikókat, és ott laktak, míg a' tatárok el nem üzettek.
- kk) Técső folyó. A határnak egy részén keresztül, és a' városon végig húzódó kis szerű folyó viz, árviz idején azonba gyakran a' városba károkat is tesz, – a' város alsó végétől jó távól a' tiszába folyik, a' városon való végig folyása miatt lehet ugyan ezzel egy neve.
- ll) Száldobos.
- mm) Pátópatak
- nn) Kerek hegy. Telepítvény, egy mellette lévő gömbölyű hegytől veszi eredetét, – ennek előtte só Akna volt, de az ennek előtte mintegy 60. évvel elsüllyedt; ma már leginkább csak kiszolgált sóvágók laknak ott.
- [152b] oo) Bálint tető.

- pp) Katona oldal.
- qq) Hályogos.
- rr) Oroszló, és Oroszló fő.
- ss) Nagy patak.
- tt) Gyiráva.
- uu) Gyertyános.
- xx) Nagy és Kis Martos.
- yy) Rozsályi.
- zz) Méheshát.
- jj) Libány, és Libányi lázak.

vv) Libány sűrűje.

1 a) Sánta mocsár.

2 a) Fajdos alja.

3 a) Balog láz.

4 a) Vész oldal.

5 a) Szöllő hát.

6 a) Tetemes Mocsár. Ez onnan vette nevezetét mert ha csak rendes esőzés van is, azon tájakra rendkívüli ingóványosága miatt sem ember, sem marha be nem mehet.

7 a) Veres lórincz láz

8 a) Alsó Mocsár

9 a) Tábor hely. Erről az a' hagyomány, hogy itt hajdan táborozás, sőt az ott lévő dombócskáról következtetve harc is történt volna, de ezen szó hagyomány igazolásául semmi nemű hiteles adat nincs.

10 a) Pétertója. Erről következő hagyomány van, régen mikor még rendes or[153a]szág út volt a' még akkor csak nem mindenütt erdővel fedett határon egy huszár gyalog utazván télbe, – midőn ezen tónak jegére érkezett, ott 12 farkas állotta utját, a' huszár köpönyegét a' jégre terítvén azon ált, és az ötet megtámadt vadakat kardjával öldöste lefelé, már 11. egyett leölt, 's midőn a' 12^{ket} le ölni készült, a' köpönyegéről lelépett, 's a' jegen elsikamodván elesett, a' mikor a' farkas hirtelen rá ugrott, és megölte, 's ekkor érkeztek oda emberek 's látták az esemény szín helyét. Ezen huszárt Péternek hívták, 's a' tó erről neveztetett.

11 a) Bongászi patak. Ennek elnevezéséről semmi meg nem jegyeztethetik, ezen patak onnan nevezetes, hogy ez a' legnagyobb bérczek között eredvén, – ennek medrébe még a' hegyek között ennek előtte egy rendkívüli nagy kulcs találtatott; melly kulcsra vonatkozólag a' nép között azon hagyomány vagy rege él, – hogy az S. S. alatti Fenyő hegy alatt Rákóczinak egy rendkívüli gazdag érczbányája volt, ez pedig megbukván, a' bányát melybe temérdek kész pénz harangokba töltve és temérdek drága ércz volt – bezárta, 's vagy 20. öl hosszúságban köművesekkel a' bejárást olly formán berakatta,

hogy arra soha senki reá ne akadjon, ezen patak tehát azon fenyő hegy közzül eredvén az ennek medrébe talált rendki[153b]vüli kulcsot a' találok azon bánya kulcsának szerették hinni; – ugyan azért még nem nagyon régen, és a' könnyen hívók azon regélt bányára kutatásokat tettek.

Visk Korona Várasából Máramoros Megyéből,

1^{ör} Kiváltságos Koronai Visk Városa Máramoros Megye dél nyugoti szegletébe a' Tisza bal (déli) partján fekszik, – 's a' Megyének alsó járásához tartozik.

2^{ör} A Váras csak ezen egy név alatt ismeretes, ugy a' környékbe mint ország szerte.

3^{ör} Más elnevezéséről e' Városnak senki sem emlékezik.

4er Mikor keletkezett, mikor 's honnan kezdett népesedni e' város, adatok hiánya miatt keveset tudhatunk. Annyi igaz, hogy 1^ő Károly a' Viski hospiteseknek adta először – későbbben a' testvér négy városra (Hosszumező, Sziget, Técső, Huszt) kiterjesztette szabadság levelét.

5^{ör} Hogy régi lakosai a' Magyarok mellet Szász eredetű Németek is voltak Bél Mátyás után – ki a' Viskieket jó szövő fonó németeknek mondja, – 's nép hagyományból tudjuk, – és hogy ezek Ugocsa megyén keresztül bányászat kedvéért jöttek ide [154a] Fejér „Codex Diplomaticus” című munkájában találtató 13^k századból kelt oklevélből tudjuk, melybe a' Királyházi vár környéke pratum de Visk-nek neveztetik, honnan még az Árpádok alatt az akkor rengeteg erdőségek által fedett Visk földet irtogatván, a' már akkor állott Város körül letelepedtek, 's később a' Városba szivárogván ennek Magyar lakósaival össze elegyedtek, egy néppé lettek. – Hogy már a' 16^k század előtt e' Város lakosai nem csak Német Szászok voltak bizonyítja az, hogy e' Városnak legrégibb időtől oltá rendezett tanácsa lévén ennek tagjai leginkább Magyarok voltak, 's a' tanácsból kelt határozatok, és az azon korból kelt oklevelek, végrendeletek, köt és osztálylevelek is a' legtisztább magyar nyelven irattak.

A hagyomány azt tartja, hogy Visk határába még két telepedés volt, egyik a' „Szilvás”, másik a' „Hadimező” nevű határ részbe, 's bár ezeknek itt ott még nyomai is találhatóak, nevökre és lakósaikra senki sem emlékezik, 's azokat régiebb okiratokba sem találhattuk.

6^{ör} A Város neve eredetiről semmi bizonyosat nem tudunk. A Paulikovits Lajos által irt, 's 1854^{kbe} Müller Gyula bizományába megjelent „Hét vár” című regény 129. lapján olvashatólag [154b] (Kun- vagy tán Szent-) László ezt mondja „viselje az egész környék. Viske a' szép szövő leány nevét.

7er A határba következő elnevezések fordulnak elő.

A, ' Szántók és Rétek.

Papszen fűzes	Vár hegy melletti lázak
Rév fűzes	Répás láz.
Innenső gődnen	Orbán rét
Peres rét.	Nagy técsi völgy
Farkas vápa	Felső borkut völgy
Reketyés.	Rakanik.
Fekete tó	Zsigó rét.
Hideg forrás vápa	Kelő vápa
Hánka fűzes	Kópalló környéke
Lutska fűzes	Innenső hangyás
Berecz fűzes	Kotlok Vápa
Matska fűzes	Bakats Szállás
Szilvás	Marangos Völgy
Pusztult ólak környéke	Marangosi lázak
Zugó (malom) környéke	Fényes hát.
Sólyomkő Alja.	Fenes Alja
Grengyes Alja	Sós Csonkás.
Törés	Fenesi lázak
Kis Técsi völgy.	Micsó hát
	Micsó Alja

A Tisza éjszaki (jobb) oldalon a' Város többi határáról elszakítva feküsznek

Sinka (tul a' tiszán a' Técsői határral rug őszve

1/1

Sár fűzes
Bodzás
Tulsó hangyas
Lázak fája
Arzsát fűzes } az urmezei határral
Lőke fűzes } rug őszve

[155b] 2/2

Török engerszike
Nagy fűzes (a' Bustyaházi határral rug őszve.
Tulsó Gődnen (a' Bustyaházi és Száldobosi határral rug őszve.
Gődnen Fűzes
Gődnen Szugja
Palkó fűzes
Tamás mező

Vessző fűzes

Parlag fűzes } A Szeklenczei
Rákos Mező } határral rug
Szász Szugoly } őszve
Szeklenczei Szállások
Czébel fűzes
Száráz német fűzes
Belső német fűzes
Engerszike
Sziget
Saján mező
Hadimező (az 1657. Boldogasszonyhava 14^{én} Rákoczi serege Lengyel honba indulása előtt itt volt ősz pontosítva.
Rohadi
Rohadi fűzes
Katona fűzes

Dohányos
Csarak füzes
Juhos füzes
Kis füzes
Krúzsely füzes
Kőles mező

3/3

Buzamező (ezen dülő régebben boszorkány égető és akasztó vápa név alatt is fordult elő, 's a' hagyomány azt tartja, hogy itt égették a' boszorkányokat.

Bujdosó (a' hagyomány szerint az első tatár járás alkalmával a' lakosság egy része, mint akkor még sűrű erdős helyen, itt vonta meg magát.

Két Rákos közt

Két út közt.

Temetők alja

Gonosz idő forrás.

Husztli láz (a' Város határától a' közbe jövő Veléti határ által egészen elkülönítve a' Husztli és Veléti határ közt fekszik.

Kis Mocsár

Tögyin Szugja

Kőrös rét

Mogyoros

Szabó láz

Ernyei láz

Kőblen völgyi rétek

Saján Völgy

Saján rét

Betske láz

Munkás láz

Rábláz

Vágó völgy

Laposi lázak

[156a] 4/4

Tűneháti lázak

Villa völgy
Szén égető
Bacsinlász
Nagy Rákos völgy
Éger hát
Koró hát
Kis Rákos völgy

Lapos hát

Kováts völgy

Fejér föld domb alja (ez a határba a' legterméketlenebb tér)

Kraczalin

Alsó Borkut völgy

Fodor Csonkás

Ország láz

Lágyas láz

Szöllőhegyi kaszálók (e' téren még jelenleg élő emberek szőlőt műveltek, azon ban egy pár évi rosz termés és egyenetlenség miatt fen hagytak a' műveléssel)

Bürgüsi (a' hagyomány azt tartja, hogy e' téren régebben erőség volt, azonban nyomai hiányzanak.

Lúczy (ennek hegyre nyúló részén szőlő műveltetett, 's a szőlő hegybe plántált nemes gyümölcs fák még most is termő állapotba vannak

5/5

B) Hegyek

Micsó hát

Fénes

Polyán

Marangos bükk

Marangos büngész

Kő hát

Kőrösös

Csákai bürgisz

Szélhegy

Vár hegy (régli vár helyel és a' hegy oldalon, látogatott fürdővel,

melly ujjá születését 's jelenlegi díszes épületeit kincstári Igazgató Meltóságos Szepessy Mihály Urnak köszöni

Ösztövér hát és Nagy él

Fekete hegy (igen magos lévén a' távolból sötétnek látszik)

Kis Tétsi hát

Kis–Nagy Grengyes

Törés hegy (alsó vagy Nyugoti részébe régibb bánya művelet mutatkozik, 's mellette a' jelen időben új bánya miveltetik)

Felső hegyes hegy (keleti és nyugoti részén, mélyen benyuló régibb bánya műveletek találhatók

[156b] 6/6

sőt a' nyugoti részén a patak mentibe érc olvasztó is volt, mit igazol az ott nagy mennyiségbe találtató olvasztott kő.

Két ösvény közti hegy (a' Bikszádra és Tartolczra vezető utak közt)

Kő lom

Magos hát

Halom a' Fejér föld dombal (honnan a' környékbeli lakosok által meszelésre használtatni szokott fejér föld hordatik.

Lapos hát (erdő)

Zsendelyes

Kőves csucskó

Fejes csucskó

Alsó hegyes hegy

Lapos hegy

Farkas hát

Túne hát

Kis cserép hegy

Nagy Cserép hegy

Szadacos

Nagy Kübler

Veléti hegy (a' veléti határral rug öszve)

Kis Kübler

Belső első Saján hegy

Ezen egy lánczolatba folyó hegyek Szatmár és Ugocsa

7/7

Megyétől Választják el e' Várost, 's illetőleg Máramoros Megyét

C) Édes vizű források.

A Csatornás (a' büngüszzi domb alján szikla kövek közzül)

A Sznőke forrás (a' Farkas hát alján ered, porlos fejér kövek közzül.

D) Ásványos források.

A Várhegyi (a' hegy dél keleti oldalán csinos és sokaktól látogatott fürdővel.

A Várhegy megetti (a' nagy él tővén.

A' Lőke Pál borkutya (illy nevű föld tulajdonostól vette nevezetét)

Vadász } az ország láz éjszaki
Nyulász } aljába.

Első } borkut az Ország láz
Második } nyugoti aljába.

Kováts völgyi $\frac{\text{első}}{\text{második}}$ } borkut

Sajáni első (Gizella) }
Sajáni második (bugyogos) } mind

kettő borral ajánlólag pezseg, 's fürdésre sok bajokban előnyösen használtatik.

Sajáni (a' völgy déli részén megkülömböztető név nélkül)

Kőrös réti

[157a]

É., Folyók

A' Tisza, mely a' Técsői határtól a' Huszti határig mintegy három mertföld hosszan foly el, a' határ északi oldalán.

F.) Patakok.

Fenes patak }
Kőszörű völgyi patak } mind kettő külön külön a' tiszába
Marangos patak } ömlik
Borkut völgyi „ }
Nagy técsi völgyi „ } ezek a' térre ki esve egyesülnek és zugó
Kis técsi völgyi „ } patak név alatt jönnek be a' Városba a'
Sütő „ } Kandikó és Velence uca között.

Bánya völgyi patak } a' dombok között a' lágyas lázi dűlőbe
Csórszi patak } egyesülnek 's utóbbi név alatt délről
éjszakra a' városba jön, és itt a' kandikó utsza éjszak nyugoti szegletén a' zugó patakkal egyesül, 's tovább már kis tiszá név alatt fut éjszakra a' városon keresztül az ó tiszá medrébe, 's majd a tiszába ömlik.

Borkut patak } a' kis mocsari dűlőbe egyesül 's a' kölesmező és
Kováts völgyi patak } bujdosó közt egyesülvén a' tiszába ömlik.

A Kis }
A Nagy } Rákos völgyi patak a' két völgy }
torkolatánál egyesül }
A Sznöke forrás ere és a' } a' Ráblázi dűlőbe }
völgyi patak } egyesülnek }
A Villa völgyi patak – }
A Vágó völgyi patak } a' Saján réten }
A Saján patak } egyesülnek }
Mogyoros patak – – – }

A Magyaros és Munkás-lázi dűlők között mind egyesülnek, és innen a' Viski határon.

[157b] Malom vize, később Velétei viz név alatt a' Veléti, Visk Huszti lázi, és a' Huszti határon folyva a' tiszába ömlik.

G) Kertek.

Említést érdemel a' Bürgüszzi, és Szőlő hegy oldalán szép mivelés alatt lévő két gyümölcsös kert.

Kisobb kiterjedésű gyümölcsös kertek a' határba nagyobb számba találhatók.

H. Bányák

A Hegyek sorába fel említett bánya miveleteken kívül több helyeken lehet régi bánya kutatásokat, és miveleteket találni.

I. Rév.

A Tiszán. – A' Város tulajdona

Iza községből Máramoros Megyéből.

Iza község Máramoros Megye déli szegletébe a' Nagy ág bal partján fekszik, és a' megyének Alsó járásához tartozik.

A Község csak ezen egy név alatt ismeretes, úgy a' környékbe mint ország szerte, – más elnevezéséről a' községnek senki sem emlékezik.

Mikor keletkezett, mikor 's honnan kezdett népesedni e' község adatok hiánya miatt keveset tudhatni. Teszler történet író a' maga munkájában annyit említ **[158a]** hogy a' Máramorosi tiszta melléki oroszok Kijovnál Árpád vezér csapatajához mint önkéntesek csatlakozván seregének mint útmutatói lévén, – midőn Árpád Bodrog és Tisza közt hadi seregével letelepedett volna az Oroszokat, mint szűts mesterségben és bányászatban jártasokat a' Máramorosi havasokra juhok és ketskék tenyésztésére és Bunda készítésére kiküldte; – ezek egyszersmind a' Máramorosi só bányákat is kezelték – és hihető hogy az akkori Oroszok közzül egy része a' mostani Iza községében is letelepedett, kik azon időtől fogva egészen a' Huszti vár elpusztulásáig mint vár őrók a' várban szolgáltattak.

A' lakócai kezdetétől fogva egészen mostanig Görög Catholica vallásuak voltak, 's jelenleg is azok.

Hagyomány szerint a' Husztiak mivel mint későbbi lakósnak templomjuk nem lévén a' templomba Izára jártak.

Kemény nevű család a' mellynek mellék neve a' mai napig is a' községben Halász név alatt létezik, a' vár **[158b]** Parancsnokot naponta hallal ellátni köteles volt, következőleg innen kapta a' nevét.

Fazakas nevű család pedig a' várba kályhákat készíteni tartozott.

Megjegyzendő azon felől, hogy Iza felső fordulójában a' Cserében közel a' faluhoz téglá égető szinnek az alapja ez ideig is látható a' honnan a' kész téglá a' Huszti várba szolgáltattak be.

Bores nevezetű család tagjai pedig a' vár parancsnoktól kiadott levelek és parancsok át szolgáltatására mint posta legények szolgáltak.

Iza községe hajdani időkben többnyire az erdélyi fejedelmekhez tartozott, – későbbben az osztrák uralkodás beáltával a' magas magyar kincstára szállott. – Az Izai Nemesek szinte nemesi okleveleiket erdélyi fejedelmektől nyerték nevezetesen.

Izai alias Orosz család nemességét Báthori Zsigmondtól, ki akkoriban Erdély Moldva és Oláh ország fejedelme volt, és későbbben Lengyel Királynak is megválasztatott.

Az izai vár öröknek, és a' nemeségnek, kik az erdélyi fejedelmeket igen hiven szolgálták a' vár első **[159a]** elpusztulása alkalmával hiv szolgáltajuk némű megjutalmazásául jelenleg is az Izai felső Görög Catholica templomnak tornyában

látható nagyobb harangot kaptak a' várból ajándékú, de ezen harangon semmi-féle irás, és év szám nincsen.

A Rege szerént Iza községében a' nagy pestis előtt 700. ház volt.

Az Izai határba következő következő elnevezések fordulnak elő:

A.) Szántó földek és Rétek

1^{ör} Ná gyalu vagy szeniczu hát, mely dülő Szenicza családtól, mellynek itten tetemes földbirtoka volt kapta nevezetét.

2^{ör} pud derenom za ilmokon mely nevét a' Szilfától, mely oroszul „ilmának” nevezetik, és mellynek tövei mai napig is láthatók, kapta nevezetét.

3^{ör} „Kapuszniki” vagyis káposztás földek za tepliczom, kolo tepliczi, mely a' meleg forrástól ered, nyerte nevezetét.

4^{ör} „Scsucsuje balató” ezen [159b] tóban csuka halak tartozkodtak, és a' dülő innen kapta nevét.

5^{ör} Hauriskovo valeló ezen dülő a' Kálótól nyerte nevét, mely a' Hauriskó családnak tulajdona volt.

6^{ör} „Mlinistya” – itten a' nagy ágnak egy mellék ága létezett, mellyen őrlő malmok voltak.

7^{ör} „Kis Metyovó” – ezen dülő a' nagy ágnak mind a' két partján fekszik, és miután többnyire porondba feküdt és árviz alkalmával a' porond beiszapoltatott, vagy is behányatott, mely oroszul „za metati” térszen a' dülő a' maga nevét ezen orosz szótól kapta.

8^{ör} Za ternovoczom. Ternovecz nevű patakocskán túl fekvő földek nevüket innen kapták.

9^{ör} „Velike Metyovo” Lipcse alatt a' Nagy ág vizének mind a' két partján fekszik, hajdanában ezen földeket Hajdu Matyi elfoglalta, és ennek kereszt nevével a' dülő nevét kapta.

10^{ör} Za szürükom. Szürük nevű patakocskán felül fekvő [160a] földek eredeti nevüket innen kapták.

11^{ör} u Vulsniku, mely magyarul annyit tesz mint égres és nevét az Orosz ki fejezéstől nyerte.

12^{ör} Kolo Kologyaza (kút mellett) az Orosz névtől kapta elnevezését miután a' földek a' kút körül fekszenek.

13^{ör} Kolo Sztareho Kreszta (o kereszt) a' földek az Orosz névtől kapták nevüket.

14^{ör} Csuristye (Csurik helye) itten az Izai gazdag nemeseknek majorsági csüreik voltak a' honnan a' dülő nevét is kapta.

15^{ör} Hlinyánka (agyag szedő hely) ezen helyről Fazekos nevű család, mint kályhákra legalkalmasabb agyagot vájt, és innen a' vár parancsnokának elkészített kályhákat át szolgáltatta.

16^{ör} Pod dubrovom, (tölgyes alatt) az itten fekvő földek nevezetüket innen veszik.

17er Dubrovo (tölgyes) mellyben fekvő földek az Orosz kifejezéstől veszik eredetüket.

[160b] 18er Ternovecz. – ternovecz pataka mellett fekvő földek így nevezetnek.

19er Pod gyilniszáni (partolat) az itteni földek ezen Orosz névtől nevezetnek.

20er Na Krizsovati (jég darabok) miután a' lakósok télnek idejében szénájukat a' megdagadt jég miatt a' Nagy ágon át csak a' jégnek megdarabolása után hozhatják innen át, ugyan azért az itt fekvő kaszállók „Za Krizsovati” orosz szóról veszik elnevezésüket.

21. Horbi (dombok) az itteni kaszállók dombos helyről, és orosz kifejezéstől így nevezetnek.

22er Poloninki (havasocskák) ezen hely az előbbeninél magasabban fekszik, és innen mint orosz eredeti szótól veszi elnevezését.

23er Pud Pliszkovim horbom az itt lévő kaszállók a' Pliszka család tulajdonához tartozó dombtól nevezetnek.

24er Kokosnya (pattogó) ezen a' helyen minthogy természeténél fogva vize nyős a' föld menetelnél a' szekér kerekei alatt az agyag rendesen pattog, miért is a' dülő így nevezetik.

[161a] 25^{ör} „Lázi” itten találtató kaszállók, sima helyen fekszenek, melly természetes fekvéstől, így nevezetnek.

26er Szlotvina és Jaszenovetz ezen dülő a (sós víz forrás és Kőrösös erdőtől orosz néven így nevezetik.

27er Kádob, egy odvos fával kibélelt forrástól, melly oroszul Kádobnak nevezetik nyerte a' maga nevét.

28er na tarcsinyi (tarka) ezen lázak egy tarka tulokért megvétettek, és innen így nevezetnek.

29er Bilá mlaka (fehér mocsár) ezen a' kaszállokon fehér moh vagyon, és innen így nevezetnek.

30er Csere természetes csere bokroktól, mellyek közt létezik, így nevezetik.

31. Kolo temetovo (temető mellett) a' mellette fekvő földek ezen név alatt ismeretesek.

32er Pud horbom, Pod Sirokom cseratyom (domb vagy széles csere alatt) az itten találtató szántó földek a' fentebbi orosz szó után így nevezetnek.

33er Vutskanovi valéta és Bártus a' malom vizénél hajdanában Vutskán nevű családnak kallója (valelo) és [161b] nevű családnak földbirtoka lévén ezen két névtől a' dülő is nevét nyerte.

34er Horodilova ezen a' helyen a' közép században a' rablóknak egy vár formájú dombotskában zsvány tanyájuk lévén, melly oroszul az itteni orosz lakósok által horodilovának nevezetik.

35^{ör} Pud veretinami alias Bubnyuszki (ezen a' helyen lévő orsó formájú kő – és Bubnyuk nevű családtól, mellynek itten legnagyobb földbirtoka vagyon, nevezetik.

36^{or} Veliki láz és Szpuru kamíny (nagy láz és szpura nevű kő) ezektől a' dülő is neveztetik.

37er Za rosztucskami (több ágazatra eloszló vizek között) a' dülő maga ezen orosz elnevezéstől neveztetik.

38^{or} Voluszkij (Ökörmezői) a' dülő egy ökörmezőről ide származott ember által tett írtásról így neveztetik.

39er Za Megyánczom az így nevezett patakról a' dülő is a' maga nevét kapta.

40er Kolo nyizsnehó mlícsa (Alsó malomnál) ezen malom a' Nagy ág viz jobb partján fekszik, mely a' Keselymezői lakosok tulajdona, a' dülő is [162a] ezen középső malom eredeti nevét bírja.

41er Za dohov hatyó (hosszu gáton túl) itten egy hosszú kincstári – a' Nagy ágból a' malom vizéhez vezető gát van, a' honnan a' dülő is orosz kifejezés szerint így neveztetik.

B.) Hegyek.

Goron.

C.) Folyók.

A Nagy ág, Herincse és Lipcse közt Huszt alatt a' tiszába befoly.

D.) Patakok.

1^{ör} Szűrűk. Herincsei határból eredt és a' Nagy ágba ömlik.

2^{or} Ternovecz. Izai határban eredvén a' Nagy ágba befoly.

3^{or} Lipovetz alias Lakócz – az Izai határból veszi eredetét, és a' Huszti legfelsőbb kert alatt a' malom vizébe ömlik.

4er Jaszenovecz, az izai határban ered, és a' Huszt vizébe csak ugyan az Izai határban ömlik.

5^{ör} Megyanevez, az izai határból ered, és ugyan abba a' Nagy ágba szakadoz.

6^{or} Szlatvina, az izai határban ered, Jaszenovetz patakával egyesülvén [162b] csak ugyan az Izai határban a' Huszt vizébe befoly.

7er Horodilova, az izai határban ered, és ugyan abban a' Nagy ágba jobbról ömlik.

E.) Hegycsúcs.

1^{ör} Osztri vrch (éles csúcs) Keselymezői határtól Nagy ág felé Iza községe közelében.

2^{or} Doscsaté. a' Rákoczi lázaktól az Izai határba bevág.

3^{or} Poloné. Huszti határtól izai Horodilova nevű dülő felé nyulik.

F.) Erdő.

1. Kuzlik, kincstári tölgyes.

2^{or} Jaszenovecz – a' kincstár, és község közös bükös erdője.

3^{or} Ploszka d^{to} d^{to}

Iza, Szeklence

Megjegyzendő:

ad 1) A község határán belől fekszik.

ad 2) Huszt közzel határos

ad 3) Alsó Szelistye és Lipcse helységekkel határos.

G. Utsza.

1^{ör} A csinált út utszája a' falu [163a] derekán Husztról Herincse felé.

2^{ör} Közép utsza Husztról Keselymező és Lipcse felé a' Nagy ágon keresztül.

3^{ör} Német utsza igen csekély kiterjedésű szinte a' Nagy ágon keresztül Keselymező és Lipcse felé.

H. Rév

A' Nagy ágon Iza, és Keselymező közt.

Végtere a' Nagy ág bal partjától Iza község felső végétől ez előtt egy néhány száz évvel az országos Kormány egy kanálist egészen a' tizsáig vájatott, melyen jelenleg Izának egy örlő és Huszt korona Városának három malma, mint kincstári tulajdon vagyton, ezen malmokhoz, a' víz fentartása tekintetéből a' kincstár a' gátokat tulajdon költségén fentartja, mellynél az Izai szegény nép sokszor minden napi kenyerét megkeresni szerencsétetik.

Szeklence községből Máramoros Megyéből

1. Szeklence község Máramoros megye déli szegletébe a' tizsa jobb partján fekszik és a' Megye alsó járásához tartozik, melly [163b] járásnak székhelye a' legujjabb politicai felosztás szerint Huszt koronai Város.

2^{ör} E' községnek egy neve él t: i: Szeklence, de az itten lakó Oroszok ezt orosz nyelvén „Szkernicza” nevezik, azonban ezen orosz ajku elnevezés csak e' vidék orosz ajku községei között bir helybeli elterjedéssel, – az országba ezen név alatt „Szeklence” ismeretes.

3^{ör} Mikor keletkezett, mikor és honnan kezdett népesedni e' község, adatok hiánya miatt nem tudható.

A' Szeklencei határba következő elnevezések fordulnak elő.

A.) Szántó és Rétek.

Pud Szárhegyem.

„ hurkámi.

Cserleni bolota.

Széla nizsnyu kraj

Horbistye

Na kologyu

Mezsi tizsamé

Szeklence

Za ochabom nizse czerkve
zsiduszke
u hotu
Szarhegy

B) édes vizi források

Pud hurkami
„ Szárhegyem
„ Horbistyami
Za achábam.

[164a]

C) Folyók

A tiszta, melly a' viski határtól a' Huszti határig mintegy 1. mértföld hosszan foly el a' határ déli oldalán.

D) Patakok

1. Bajlova – Miháلكáról foly, és a' tiszába ömlik.
2. Petrasovits – Ujbárdról eredt a' községen keresztül foly és a' tiszába ömlik
3. Szelisnyák } a' Bajlovába ömlik
4. Sztrimba }

E) Erdők.

Szarhegy – község tulajdona.

Szenes	}	Királyi kincstárnak tulajdona
Hluboka		
Hurki		
Paulovecz		
Szummi		

F. Útsza

1. Nagy útsza – az ország utról bal oldalról Szeklence községnek közepén Mihálka felé.

2. Kis útsza – az ország utról Baranya felé.

Ezen községhez még az Ország utón lévő alsó és felső szándák tartoznak, – az alsó szándát is fogadónak nevezik. – ezen szándákon csupán izraeliták laknak.

[164b] Száldobos Község Máramoros Megyében.

1. Száldobos falu, Máramoros megye Alsó járásához tartozó község székhelye Huszt hova Száldobos tartozik.

2.) E község „Száldobos” magyar nevezetén kívül más nyelven elő forduló elnevezése nincs, ezt egyébb iránt ruthen népesség lakja.

3^{or} E’ községnek a’ legrégebb időktől ólta, más elnevezése nem volt, mint Száldobos, vagy ódonkori kiirással „Záldoboszi”.

4.er Egy 1558. évről kelt oklevél szerint Komlosy, Mircse és Jánosó Nemesek között 3. részre osztatván Vajneg helysége az őszve hivatott határosok között Herebel Filep, és Záldobosi Ferencz Záldobosról mint a’ Királynék jobbágyai nevezetnek, tehát ez az első okmány levél, melyben Száldobos mint község legkorábban emeltetik elő.

5.) Nép hagyomány szerint e’ helység is az egykoron 1359^{ben} Munkáts tájékán letelepedett, és Oroszhonból jött Herczeg Korjatovits Todor idejében beköltözött 40.000 ruthen nép fajjal megnépesítetvén, nyert lételt.

6.) Száldobos név eredetétől értelméről sem köz tudomásból sem hagyományból semmi ki nem puhatolható, annyi igaz, hogy neve eredeti magyar elnevezés „Szál” és „dobos” szóból tétetett őszve.

7. Száldobos községének határa két részre osztatik, a’ mellynek egyik része minden évben tavaszi vetés alá használtatik, másik fele pedig ugarba marad.

Szomszédoltatik pedig Száldobos [165a] községe keletről: Ujbárd helység, délről Bustyaháza helységgel, Nyugotrol Visk korona Városal éjszakról: Mihálka, és Szeklencze községek határával rug őszve.

Bustyaháza község Máramoros Megyében

1. Tartozik Máramoros Megye alsó járásához, melynek székhelye Huszt

2. Bustyaháza községének elő magyar neve vagy e’ szótól Bus-atyaháza, vagy talán ettől „Pusztaháza” vehette, eredetét mind két esetben eredeti magyar név. Elő fordul még orosz nyelven is a’ ruthen népnél szokásos „Bustin” elnevezés alatt, melly azonba e’ nyelven semmi értelemmel nem bir. Ezen községet ruthen ajku nép faj lakja.

3. E’ községnek más elnevezéséről nép monda vagy hagyományból semmi bizonyos ki nem puhatolható.

4. E’ községről mint felyebb Száldobosról adott felvilágosításnál az 1558^k évben először említetik „Buchnyeze” jobban Bustyaháza mint Királynék jobbá-

gyai nevezettel címzett község – ezen említés egyszersmind a' legkorábbi e' községről.

5. A nép hagyomány szerint, miként Száldobos község meg népesítésére [165b] ugy Bustyaházára nézve is áll az előbbi megjegyzés, hogy e' helység is 1359.^k évben – Nagy Lajos Magyar Király idejében Herczeg korjatovits Tódor bevándorlásával népesített meg.

6^{or} Felyebb elő adatott, miként e' szó „Bustyaháza” vagy „bus-atya-háza” szótól vagy pedig „pusztaházától” vette eredetét, sajátlag pedig írásbeli vagy szóbeli hagyomány erre vonatkozva nem létezik.

7er Bustyaháza község szinte valamint Száldobos határját minden évben két dűlőre osztya, mellynek egyik részét tavaszi vetésnek, másikat pedig ugarnak használya, határos pedig Bustyaháza keletről Vajnág és Urmező községekkel, nyugatról Visk Várossal éjszokról Ujbárd, és Száldobossal, délről Bustyaháza Handallal.

Bustyaháza Handal Máramoros Megyében.

1° Tartozik Máramoros Megye Alsó járásához mellynek széke Huszt. E' helyen királyi kincstári, só tárnoki hivatal létezik, hol ezen hivatalhoz tartozó szolgák, 's más manipularis telepítvényesek laknak.

2^{ik} Ezen Handal csak mint egy 185½ táján emelkedett községi az előtt Bustyaháza Közönségéhez számított, az említett években nyert külön pecsétet bírót és községi előljárokot.¹²

3. Mig Bustyaházához tartozott ettől csak Handal szó elnevezéssel különbözött, melly munkások telepítvényét jelezi.

4. Ezen helységben a' cs. k. Só pénztárnoki hivatal [166a] 's illetőleg a' Bustyaházi Handali só raktári hivatal 1763^k évben jött először létre.

5^{ör} A Só raktári Tiszt Urak hivatal szolgák, 's több telepítvényesek, és munkások tévén a' Bustyaházi Handalt azok 1763^k évben a' Máramorosi Só bányákat mivelő nép osztályából szállitathattak be Bustyaháza Handalba.

6. Maga a „Handal” elnevezés forgalmi gyáros helyet jelentvén a' hason minőségű kincstári munkás telepítvények a' Máramorosi cs. k. kincstári Uradalomban Handaloknak neveztetnek, a' hagyomány vagy nép monda erről mit sem jegyezvén fel.

7. Bel telki illetményen kívül hova a' cs. k. Hivatal tisztí egyénei számára, ugy nem különbben hivatal szolgák és egyéb munkás telepítvényesek javára tete mes számú házak állitattak, többiben az egész Handal kül illetményekkel nem bir.

¹² A település neve *Bustyaháza-Handal*, majd *Handalbustyaháza* (*Handal-Buštinský, Гандал-Буштѣгаза*), 1946-tól *Тополівка* volt. Egybeépült Bustyaházával, ma annak része.

Ferenc völgy, üveg gyár telep Máramoros Megyében.

Ez üveg gyári telepitvény vonatkozva nevére és eredetére erről környűlményesebben olvasni lehet a' Vasárnapi Ujság 1863^k évi 44^k számában Szathmáry Károly Úr által a' „Tisza bölcsője” czim alatt kiadott értekezésben.

[166b] Mihálka község Máramoros Megyében.

1.^{or} Mihálka község Máramoros Megye déli szegletébe fekszik, 's a' megyének Alsó járásához tartozik.

2.^{or} E' községnek egy neve él, t. i. Mihálka, de azt itten lakó Oroszok ezt „Krajnikovo” nevezik, azonban ezen Orosz ajku elnevezés csak e' vidék Orosz ajku községei között bir, helybeli elterjedéssel az Országba e' név alatt „Mihálka” ismeretes.

3. Mikor keletkezett, mikor és honnan kezdet népesedni a' község, adatok hiánya miatt nem tudathatik.

A' Mihálkai határba következő elnevezések fordulnak elő:

A) Szántó, és Kaszálló

1. Polonyina
2. Mlása
3. Szorokuszka
4. Kis és Nagy Aszajk.
5. Verch.
6. Bereznik.
7. Bajlova.
8. Dubrova
9. Horb.
10. Banyaszova.

B) Patakok.

1. Kernisnyi patak a' Mihálkai templomnál ered, és a' Szeklencze felé Bajlovába ömlik.

2. Krajnikuszki patak, Priszlop községében ered és Bajlovába Szeklenczei határba ömlik.

3. Bajlova – Sófalváról, Mihálka alsó végén foly, Szeklenczén keresztül a' tiszába ömlik.

Mihálka

[167a]

C. Erdő.

1. Oszuj – a' község és a Pogány család tulajdona.
2. Dubrova – Pogány család tulajdona.

D. Utsza.

1. Kotova – csinált út a' falu közepén Száldobosról Sófalva felé.
2. Közép utsza Mihálka község Ujbárd felé.

Kelt Huszton 1864. April 23^{án}

Ekkal György mk
főszolgabíró

[168a] Helynevek Imsád és Negrovecz községből
Máramoros megyéből.
hajdan egy község

[169a] Imsád község Máramaros Megyében, Kassai kerületben, Szinevéri szolgabírói járásba kebeleztetik, székhelye Szinevér, G. Kath vallásu orosz ajku (ruthen) lakossággal bir, – mintegy 1000 lelkes falu a szomszéd s testvér Negroveczel.

Nevezetére nézve bizonyosnak tartatik, hogy sem német, sem román, sem magyar az elnevezése – nem is származtathatik semmi idegen szólás módtól, hanem egy igen természetes s egyszerű körülmény vetette meg elnevezésének eredetét. – Ugyanis „Imsád” községnek egész határa vadvizes természetű, sőt még emeltebb száraz helyei is bizonyos fenyves helyeken tenyészni szokott földmohával bevannak növe; mely föld-moha, orosz nyelven: „Imcha” s innét „imságy”, Imsád, magyarul annyit teszen, mint csupa egy mohaság. E hely egy nem nagy kiterjedésű, gyönyörű, de igen haszonvehetetlen síkságon fekszik, hasznavehetlen azért; mert a rónaság nagyobb része ingovány, süppedékes rétek, melyek nyáron zöld bozóttal bénóvén szilárd talajt színlelnek, ez által a marhák legelési ösztön oda édesgetvén, egyszerre csak süppedni kezd, hova tovább vergődik, annál mélyebben lehatol, míg végre segítség után kiáltozik a pásztor gyerek, s így az elősiető lakók karók segedelmével kiemelik. –

Azon ingoványos rétek saját tapasztalatom, s vizsgálódásom szerint helyenkint 1. s helyenkint $\frac{1}{2}$ ölnyi mélységűek, – mélységükig a szó teljes értelmében nincs semmi agyagjuk, sem egyéb faju földjük, csupa egy zsinórosszálas mohának lerakódása igen sűrű rétegekben, melyek magukban szivacsok módjára igen sok vizet tartalmaznak, – feljebb mondott mélységben talál az ember csupa tiszta földnélküli kavics rétegre, melynek belsejéből szivárog azon tiszta víz, mely a felsőbb rétegű vastag mohát olyatottan tartja, – ezen ingoványos rétek, pusztán kisértetnének meg árkok vezetésével száraz földde alakittatni; mert csupa moha lévén a tenyészetre képtelen, azután meg az alsó kavicsréteg apadhatatlan a víz szivárogtatásában – a mellett a felső rétegű moha igen sűrűn takar igen sok dült fát, s pedig fenyőfát, mely körül belől egy századon tul nagy szerű „Orkán” által ledöntetvén [169b] még most is arasznyira eltakarva a zöld fenyő mohától az ingoványokban hever, elfeketedett, s még romlatlan állapotban.

Azon ős erdőnek mely hajdanában a nem nagy rónáját „Imsád” helységnek fődte, hagyomány szerint még mostanában is több lakóház vagyon, – mely azon erdő fájából építettett. – E községnek mellék neve is vagyon: Kalocsa. – Minthogy e völgy melyen a falu fekszik Kalocsa (Kolocsáva) völgy-

nek neveztetik. – E völgy körül belől 1 mfdnyi hosszúságban „Imsádon” kívül még más 4 falut tart színén, melyek névszerint: „Negrovecz” mely Imsáddal egy s csak „Talabor” vize által választatik el egy lelki pásztorság alatt áll, – „Horb” „Ófalu” (Sztároje szelo) Láz, s mindannyinak ezen közös melléknevek van: Kalocsa, s így neveztetnek: „Kalocsa Imsad, Negrovecz, Kalocsa Horb, – Kalocsa Ófalu, Láz”. –

E völgy szélessége helyenkint igen jelentéktelen. – Imsádon a falu felett legnagyobb egész Kalocsákon mintegy 200 ölnyi szélességü. –

Imsádnak s így az összes „Kalocsa” vidéknek nyári évszakban valami magasztos, nagyszerű tekintet vagon.

Az egész völgy, mintegy Havasoktól minden részről kerített nagyobbyszerű kertet képez. – Junius elején a havas alatti erdőségben a tenyészet zöldebbé borul. – Junius közepe táján a felhajtott juhnyájak gyönyörű lágyságu még igen zsenge ifju füvet legelhetnek, – s még is itt ott a havasok éjszaki részén még Julius másik felén is találatnak hófoltok, tehát e vidék hidegebb éghajlatok egyike, hol a málé, paszuly, s uborka a kora derek áltak elfagyasztatik, s így ez utóbbiak zöldjében használhatók. –

E községek között legifjabb Imsád és Negrovecz, eredetök legfeljebb alig a 17^{ik} századig vihető. – A völgynek azon rónája, hol „Imsád” áll még egy század előtt egy sötét erdők által borított vadon volt, – melynek egy tisztásos pontján egy alig 10 [□] öln egy zarándok lengyel honi Lelkész [170a] telepedett meg. Ki ugyan azon tisztáson saját költségén s erejével egy kised imaházat alkotott, a hol a Nagy Istennek, teljes csöndben minden tanuk nélkül mutatott be tetsző áldozatot. – Imaháza körül nem volt egyéb mint az ő szerény viskója, melyben családjával lakott, – azon kegyes áldozárnak még mai napig is vannak utódai Imsádon, Popovics név alatt egyszerű gazda emberek. – Hogyan telepítettett meg Imsád? s hogyan szaporodott a lengyel zarándok lelkész viskója körül az épületek száma? arra egy nagyszerű „catastrophá” szolgált alkalmul, ugyanis „Imsád” mostani határánál „Jászenovecz” nevű patak szell ketté zajos robajával a havas tövéből egy keskeny völgyet, mely ugyan azon pataktól Jászenovecznek neveztetik, s a havastól mintegy ¼ mfdet tesz, míg a „Talabor” folyóba omlik. E völgyecskében még a 16^k század vége felé fenállott egy „Jászenovecz” nevű falu, mely eredetére igen régi volt, – egy földrengés következtében a havasnak éjszaki oldalán egy jelentékeny rész leszakadt, s azon falut eltemette, egyedül a templom maradt sérelem nélkül. A lakosságnak nagy része oda temettetett, – de nappal történvén az esemény, sokan távolabb helyeken avagy utban voltak, – a haláltól megmenekültek. –

Ezen, havasrész leomlása után a „Jászenovecz” patak vize majdnem esztendeig igen zavaros lévén, a Kalocsa elnevezés is innét eredett; mert oroszul Kolocsa, v. Kolotna-voda annyit tesz mint: zavaros viz. – ennek következté-

Imsád, Negrovec

ben a zavaros víz-től lett Kalocsa. – „Jászenovecz” orosz szó, magyarul tenne Körösös (jásziny „körösfá”) – menekvők által telepítettett. –

Más egyébbb historiai nevezetességet Imsád felől éppen nem tudunk előadni. – Negrovecz fiók, – hajdanában egy falu lévén Imsáddal, – a mi Imsádról mondatott az áll Negroveczre is.

Ezen két helység határában elő forduló dülök nevei: Mocsárna, – Koszu verch, – Plántes, – Hrebenyová, – Szaucsák verch, – Buskó és Mikulecz, azonban **[170b]** ezen elnevezések eredetéről felvilágosítást nem nyerhettem, mert a dülőkben nincs olyan helyiség melytől következtetni lehetne legalább a dülő elnevezését. –

Kelt Imsádon Martius hó 29^{én} 864.

Lángfi László
alszolgabíró

[171a]

Helynevek.

Maramaros megye

Irhólcz községe

Irholecz – oroszul Vulyhoviczi: fekszik király völgyi szolga birói járásban. Enéven neveztetett hajdan és nevezetik mostanis.

Irholecz községe mikor és honnan népesített se hagyomány, se történelmileg kimutatni nem lehet. A 17 század közepétől kezdődő Anya könyvei tisztán orosznyelven irattak.

A Hunyadiak kora Gróf Teleki Jozsef által kiadott munkának második kötetében ez olvasható: Nos Johannes de Hunyad Gubernator Regni Hungaria fratribus Michaeli et Arnoldi de Irholecz donavimus duos vicos Lonka et Kracsfalva.

Mikor szünt meg e család itten nem tudatik, közvélemény, hogy a most élő mintegy 25 Csonka név alatt élő nemes ama Irholecz két testvér egyikének csonkaságától kapta a nevezetét. Tenyek, hogy eme csonkák egyikénél a család ősi nemes levele egy másiknál az ősi kard a legszigorubb kegyelettel anynyira őriztetik, hogy hat év alatt lelkészük rá nem vehette ezek előmutatására. Van még e községben mintegy 9 nemesi családtörzs, kiknek sem öltözete sem polgári viselete, sem földbirtoka a régi urbéres jobbágyaktól meg nem különböztett.

A név eredetét illetőleg se hagyományi se történelmi csak hozzá vetőleg lehet szólani annyit, hogy a határ északi részén kezdődő Vulchuvcsik magyarul égerfás nevéül Irholecz pataktul neveztetik:

Határos e község keletről északra Alsó Neresznicze, Felső Neresznicze, Ejszakról Széles Lonka, Uglya, Kerekhegy és Técső, – Délről Nyágova és Kökényes határaival.

A községtől kezdve napkeletészaknak szántóföldek terülnek a határ nagyságához mérve kis mennyiségben Vuly

[171b]hócsik nevezett alatt. Erészen felül ezen patak partján halmok között mintegy óra járásnyira cserjés közötti kaszálók vannak e nevezett alatt u Vulyhuvcsiki az az magyarul az égerfa patakban, Ezentul mész sziklák mutatkoznak a patakban ugy mint mindég magasadva a szük völgy két oldalán bük erdővel fedve mig elérni kis kanyarulatnál a Ropa mi magyarul sós vizet jelent, azon-tul jó fél órányira juthatni a Manasztereczhez mi magyarul klastromkát jelent. Itt a lelkési jegyzőkönyvek szerint Sz. Bazilról nevezett orosz szerzetesek laktak mig József Császár idejében szét nem oszlatattak. Fa kis templomuk ma is fenn áll Técsőn, a leg közelebbi időben roskatagsága miatt bezárva bár az átvitési évet meghatározni nem lehet.

E helyen tul rengeteg erdő keletkezik, melynek jelentékeny helye Kotilecz, magyarul Kölykőző hely, onnan származik, hogy a Borzok, Farkasok s. t. b. ott szaporodnak, míg végre a hegyek magaslatainál e pataknak bő forrását érzük. Vulyhócsikból e düllők felett kiválik és folyik nyugotnak Técső határ felé az ugy nevezett Tyacsovecz pataka azért e néven mert a határos Técső – Tyácsova város felett a Tiszába ömlik, partján a helységtől félórányra minden oldalról halmokkal kerített völgykatlanban mint óriás koporsó – magán álló szikla hegy emelkedik e néven Haradiscse = magyarul őz vár.

Tetején romok alapja és kut láthatók; birtokosának neve 's elpusztultságának kora nem tudatik, csak hozzá vetés, hogy az Irholczi nemes családnak fészke lehetett.

E helytől nyugotnak egyenes irányban kezdetben irtások, tovább magas bükkes között négyóra járásnyira terjed felfele a Luh – magyarul Liget nevű patak.

Nyugotdélnek Técső határ, kerekhegy erdei a nyágovai határhoz kanyarodik, a terület dombos irtások között, mely közöl csak a Szászova ered orosz névtől Zaszuv = Szakadék és Mohili magyarul sir hantok – hagyományilag

[172a] az 1717 tatárjárásból – említésre méltók.

Innen Nyágova falu felet Taraczvizeig a kökényesi határ felé ná Dolinách magyarul Lapályon és verch Dolinách düllők zárja be a határt a falu alsó végéig.

Kelt.

Irholec Aug. 20. 864. –

Bacsinszky János
Szbiró

[173a]

[Iszka]

Iszka falu fekszik Máramaros vármegyében Hidegpataki szolgabírói kerületben, ehez tartozik Matacsó nevű telepítvény 25 házzal, e községnek egyetlen neve van, mellyel a község jelenleg is bír, a községnek más elnevezése soha nem volt, a község eredetét homály fedi, a nép közt meg levő hagyomány szerint a szomszédba fekvő Gács országból népesítettett.

E helység fekszik a nagy ág vizének mindkét partján a víz már itt usztattható, is és malmokat hajt, a nagy ág folyón mely itt Ríka név alatt ösmeretes még a következő patakok vannak: Matacsó patak ered a Borzsova havas s Zsid alól, Pláik patak szinte a havasból ered Megyániczka nevű helyről, Steleny patak Kecsirka nevű düllöbe ered, Veliki potok – velikij nevű düllöbe ered, Zozulyüszki patak, pikuj poharj düllöböl eredt, – Roszticsok patak Holicza düllöbül ered, –

Iszka falu határos Keletről Rekitt és Kelecseny községekkel, délről Bukócz községgel, nyugatról Beregmegyei Borzsova nevű havassal (mely méltóságos Gf. Teleky család tulajdona) északról Pilipecz és Hidegpatak községekkel.

A községben a következő nevű düllök vannak: Holicza, magyarul tesz: Kopár erdőtlen hely. Horb-Kicsirka, magyarul dombos hely. Habrova [173b] Kicsera magyarul ormos hegy. Kirnicski magyarul főrásocska, minthogy e düllöben több apró főrások vannak. Pohárj, magyarul égvény. Kozáj, magyarul kecskés, hihetőleg régibb időben, midőn még erdőségek voltak kecske legelő lehetett. Hólóná Kicséra jelentősege nincs, Pikuj v. Medvedik magyarul medvés hely.

E községnek csak egyetlen nagy hegye van Borzsova nevű havas és ennek Zsid és mígyánicza nevű csucsai, – a dombok melyek ugyan meglehetősen magasságuak és meredekesek mind művelés alatt vannak, egyetlen természetmánya a zab, mivel a zordon éghajlat miatt nemesebb életneműeket leg nagyobb igyekezet mellett sem lehet tenyészteni, – gyümölcs általában nincs, régibb időtől fogva az erdőségek annyira elpusztítvák, hogy a lakosság alig képes magát tüzi fával ellátni.

E községnek lakossai mindnyájan orosz ajkuak, és görög katolikusok, általában e községnek semmi nevezetes történeti adatai nincsenek.

Iszka Április 1^{én} 1864

Meleny Danilo bíró
Zubanits fedor
Svecz Míter
Iszkai lakosok

Volosin Miklós
Kr. jegyző

[175a]

[Jood]

1° Marmaros Megye Iza kerület Vissoi vagy régibb névvel Felső Járásban esik

Jood falu

2.]

3.] Jood csak e' néven ősméretes

4. A 16^k században említették Jood név alatt

5. Népesítették a Dákok uralkodása alatt a Dákok közzül.

6. Jood nevét onnét vette, mivel a helység határa keleti részén egy pecura nevű büdösköves forrás van, mely sok Jod részt is tartalmaz.

7. a.) Nagyobb folyója a Jodisior jood pataka, mely a' helység határának keleti déli részén ered Stinisoru hegy alatt és a' helységen is végig folyva éjszak felé, az Iza folyóval egyesül, patakjai a Girbova, mely görbe folyásától vette nevét. Vália Szlatini, mely nevét onnét vette mivel azon völgyén esik a konyhai határban a Sós kut vagy forrás.

b) Mezősege kevés van a Jood, és Jood is Iza folyó mellett.

c. Szántói és kaszállói vegyesen vagynak, legelőül az ugar földek és cserék és erdők használatnak.

d) Magasabb hegyei a Magura, Muncsel mely oláh nyelven havaskát jelent, Priszets, Stenisoru, mely nevét onnét vette, mivel ott igen jó vadász állás van, őzre, – ezen [176b] hegyek közzül Magura Dragomirfalva határa felé, Stenisoru Priszets és Muncsel pedig – erdély határa felé esik, a kelet déli részeken –

e) Tava az Izer mely feneketlen tavat jelent, a határ keleti részén, nevezetesebb forrása a Pekura mint az a 6^k szám alatt leíratott.

Nevezetességgel, csárdái, majorjai, szőlősei, magaslati, sziklái, Bérczei, bányái, barlangjai, zuhatagjai, ősvényei nintsenek.

Jood helység határai keletről Konyha, és Dragomérfalva, – délről Erdély, nyugotrol Batiza és Sajó éjszakrol Rozavlya és Konyha.

Kelt Joodon 1864. Julius 24ⁿ

Braun Vilmos mk
Szbiró

[177a]

Helynevek

Kabolapatak községből, Máramoros megyéből.

[178a] Máramoros Megye Kabolapatak község tartozik Szigeth járási fő Szolga birosághoz

A községnek egy neve él Kabolapatak – románul Jápá – mely magyarul anyit tesz – Kancza – Kabola – oroszul Kabela – anyit tesz Kancza – a' nép között azon hagyomány él hogy hajdanába egy ember házat építvén ott hol most e község létezik – kinek egy Kancza – vagy anya lova volt – 's erről nevezték el – valya Jápá – szlávul Kabela – 's innen Kabola pataka –

A község mikor kezdődött létre jönni nem tudatik

Népesített Marmoros Megye több Román községeiből –

Nevezetesebb düllői Sesz – lapály – szántó földekből ál szép lapályos terület 's nevét innen vette – ezen düllőben van Kabola csárda mely 30 házból álló héber telepítvény az ország ut mentibe 's mindnyájan ital méréssel keresik élelmöket – leg először egy korcsmaház építettvén – így később egész telepítvényé nőtte ki magát,

Szurupatu – szakadásos hely – magos hegy oldal csak kapával miveltetik – nevét is szakadásos helyiségétől vette –

Dupa Gyál – hegyen tul – magos hegy domb szántó földek 's keves kaszállóból áll

Válye csirésuluj – cseresznyés völgy – régibb időkben ezen völgyben sok cseresznye fa volt e' düllőben arról neveztetett el e' düllő – többnyire kaszállóból áll –

Szeketur – sovány természetű helyiségétül neveztetett el – kaszállókból áll –

Secs – név eredete nem tudatik – kaszálló földekből áll –

Intre ariny – az égerfák közt – kaszálló földekből áll – nevét a sok éger fáktól vette mely e' düllőben nagy számmal létezik

[178b] Csuroj – kaszállók nevét egy kősziklából omlo szép forrás víztől vette – Ptyátre – Nagykö – mintegy 3000 lépés hoszuságu és 25 öl magasságu kősziklától vette mely kősziklának egyik oldala meredek – puszta

Válya Pestyilor – halak pataka – ezen düllön keresztül folyó szintén e' nevet viselő pataktól neveztetett el – minthogy ezen patakban igen sok pisztrang hal van. –

Kabola patak községe határos Szigeth város határával – Keletről –Szarvaszó község határával nyugotfelől – falu Szlatina község határával Északról – végre Délről a' nagy kő hát név alatt ismeretes Kőháttal – mely Szigeth város Szaplunca Szarvaszó Hosszumező községek közös Legelője – 's ezen kő hát – mely Keletről Nyugotnak huzodik – 's elzárja Kabola községét Déltől közel fekvő he-

Kabolapatak

lyisége miá e' vidék határát vaddá 's külömben is egészen dombokból álló agyagos földel bíró határát, soványá 's terméketlenné teszi – maga a' község egy szép völgyben fekszik – 's védve Észáktól egyedül gyümölcs tenyésztésre alkalmas – mit a' lakosság hasznosan felis használ – és sok gyümölcsöt termel. –

Csics János
fő szbiró

[179a]

Helynevek

Kabolapolyána községből, Máramaros megyéből.

[180a] 1. Máramaros Megye. Szigeti járás. Bocskói kerület. Kabolapolyána helysége.

2. 3. 4., 5. 6. A helységnek csak egy neve volt és van. Ezen pontokra nézve sem okiratokból sem a hagyományból nem lehetett csak némi adatot is szerezni.

7. A községben előforduló helyrajzi nevek:

Laszki, Czarena, Borkut, Turcsén, Kvászni, Pászitnye, Pereszlup, Kobila, Zsérebetz, Mlásin, Bánszki, Maléj Prim, Hlászku, Szerednya Rika, Pláj, Krajna Rika, Kecsera, Mláki, Pásznyák, Hrábniki, Szuchi, Prehud, Jurácskova, Veliki Luhi, Dresnyem, ~~Mensul Velekej~~,

A község határához tartozó havasok:

Mensul Velekej, Vedenyászka, Dogyászka, Vorotyászka, Ungurjászka, Kurtyászka Veleka, Mala Kurtyászka, Sztári, Sánta, Opriksa, Dzsámer, Kurpen.

A Sopurka patak. Ennek egy ága a Vorotyászka, másik ága a Kurtyászka nevű havasról ered. Az elsőnek neve Krajna rika, a másodiknak Szerednya rika, mindkettő Sopurka név alatt egyesül a helység alatt, és Bocskón a Tiszába szakad.

[181a]

Helynevek

Kalocsa Horb községből, Máramaros megyéből.

[182a] Kalocsa Horb helység Máramaros Megyében Kassai kerületben, Szinevéri Szolgabirói Járásban kebelezett, székhelye Szinevér. G. Kath. vallásu, orosz ajku (ruthen) lakossággal bir mintegy 890 lelkes falu.

Nevezetére nem származtatik semmi idegen szolás módtól; mert ez is ugy mint Imsád község leírásában felemlítettett a Kalocsa nevet, beszakadt havas rész által okozott zavaros vitzől vette nevét, – „Horb”-nak pedig azért hívják, mivel dombos helyeken épülvén – oroszról horb, – (domb) vette nevezetét.

A tatár futások alkalmával népesítettett menekültekből, minthogy szük völgyben lévén s nagy erdőségekkel benőve, – bár mily veszélyes időkben menedékkal szolgálhatot több ezer embernek, – jelenleg azonban igen szép tiszta térei vannak. –

Határában lévő dülők nevei következők:

Popovecz, – Tomes, Bujarinszka és Hrábovoho – ezen dülők neveinek eredetét azonban kipuhatolni nem lehetett.

Kelt Kalocsa Horbon Ápríl ho 6^{án} 864

Lángfi László
alszolgabiró

[183a]

Helynevek

Kalocsa Ófalú Láz községből Máramaros Megyéből.

Kalocsa Láz helység Máramaros Megye, Kassai kerület, Szinevéri Szolgabírói Járásba kebeleztetik, székhelye Szinevér. – G. Kath. vallásu, orosz ajku (ruthen) lakossággal bir, mintegy 1130 lelkes falu – a Kalocsa Horbi Anya egyházhoz tartozik lelki pásztorság alá.

Nevezetére nézve semmi idegen szólásmódtól nem származtatik; mert a „Kalocsa” nevet ez is mint a többi három helység (Kolocsa, v. Kolotna: orosz szótól) zavaros – nyerte. – Láz-nak pedig azért neveztetik; mert (a 14^k században midőn települt a lakossága (mint a szóbeli hagyományok után kivehető) – „Láz” orosz szó, magyarul anyit tesz: mint rét – v. a hely is a hol fekszik egy szűk völgyben mintegy a havasoktól bekerített kertet képez.

Határjában levő dülői, név szerint:

Siroki. – egy tér mező – siroki orosz szó – magyarul „széles” vagy is nagy tér. – Jávorova. – eredete, – „jávör” orosz szótól, – magyarul juharfa; mert a hol eredetét veszi nagy juharfa erdők voltak. – Koselyuszka. – ennek eredete kinem puhatoltatható, – Budzáva. – Sztremba. – Tiszák. – itt megemlítendő, hogy a Sztremba és ezen utóbbi dülők felett elnyulo „Sztremba” nevü havasnak ez előtt valami 2 századdal – egy nagy része leomlott volt, s az alatta levő „Tiszák” völgy patakjának folyását elzárta s egy nagy tavat képezett a havas alatt, – mely most [184b] „Ozera” név alatt ismeretes, – a jelen időkben azonban szabad kifolyása van, – mintegy 100 [□] ölnyi a területe. – „Polyánszka” ez „pole” orosz szótól neveztetik, mi annyit tesz: mező. – „Kvászova” ezen dülő a benne levő savanyuviztől veszi eredetét; mert „Kvásznoe” orosz szó. – magyarul annyit tesz: mint savanyu. Megemlítendő még a Kalocsa völgy bal oldalán elnyuló havasok nevei is melyek a következők:

Verch Jávorovecz, – „Verch Negrovecz” – „Kreszt” Széhla „Pinyácsok”. – „Dárvájka”. – „Sztremenusz”. – „Sztremba” „Ruzsa” „Krászna” és a völgy jobb oldalán Tyápes, – ezen havasok neveinek eredete azonban nem tudatik. –

Kelt Kalocsa Lázon Ápríl hó 4^{én} 864

Lángfi László
alszolgabíró

[185a]

Helynevek

Kaszópolyána községből, Máramaros megyéből.

[186a] 1. Máramaros Megye. Szigeti járás. Bocskói kerület.

2. 3. 4. 5. 6. A helység neve magyarul Kaszópolyána, oroszul Polyána Kaszuszka. Az orosz elnevezés „Koszva” (rigó) nevű madártól vette monda szerint eredetét, melly madárnak faja (a havasi rigó) nagy sokaságban van még most is az erdőkön. Polyana pedig onnan származik mert a lakosok állítólag Galicziából származtak ide, és így Polyákoknak neveztettek. A többi pontokra nézve szó- és írásbeli adatok hiányában kellő felvilágosítást adni nem lehet.

7. A községben előforduló helyrajzi nevek:

Petleka (Lapos kő) gyil Krajna (szélső hegy) Petlo grun (lapos hegy) Halványakova, Mekalek gruny – Patik (patak) Bubescsova, fedorika, Kolo Arsítzki, Topolnek, gyil, Pud Brechlyiáven, Apoza, Polonenka (Kis havas) Vesnyej patak (felső patak) Sztavescse, Kobela, Lesznyitza (vadalmás) Kádova, Konecz Polonena (havasalja, Kudrévi Magurétsén, Zápészka, Jalenka (fenyves) Kámíny (Kőhát) Tósztej – Csertyiz, Kamárnek, Poderej, Krulyko, Pestenyivszki, Mencsilszki, Bánszki pud Jalenkovka (fenyves alatt).

Havasok: Peletza, Pereszlop, Flántusz, Urda.

Patak: Kiszva melly Lonkánál a Tiszába szakad.

[187a]

Helynév

Kelecseny Község: Máramoros megyébül.

Nevezett Község mostani helyzet szerint Beregh megye határátul viz mentibe negyedik = Rika az az folyam nevezet mellett, mely folyam – mig Kelecseny határon megy átt Kelecsenyi Rika vagy folyamnak neveztetik: Nagy-ág¹³ – ezen község hagyomány után – de 1462^{ik} okmányba is látható, hogy leg régibb Verchovinai völgyben, sőt hagyomány következtében határába eső dülők elnevezései is régiségét tanusítják: és pedig következőleg:

1^{ső} Dülő Pikuj = mely dülő tövibe Tatárokat svedi el nevezés alatt pikákkal lövőket befulasztottak = pénzök Liberdaki elnevezés alatt volt, található nép közt.

2^{ik} Dülő: Ruszkij verch: az az oroszok hegye – Az mind két tatár Járáskor ezen helyet véd helyül foglalák el az it lakók:

3^{ik} Dülő = Pohár: kiirtott erdőség

4^{ik} Kicsera: az az: csucs = vagy szemlélő hely.

5^{ik} Busnyát verch = Tünödő hegy.

6^{ik} Hlubokij: mélység, vagy rejtő hely

7^{ik} Dikoje pole: vad mező.

8^{ik} Klivka: kis fenyves

9^{ik} Gyilok: kisebb erdőség.

10^{ik} Csornej verch = pricsil = vagyis toldalék. –

11: Szplina. Biztosító hegy. –

12: oblyázka: pereniz horb = körülfogó hely.

13. pláik: Térésék

14. polyánki: Tisztás – Kaszaló hely. –

[187b] 15^{ik} Dülő = Boriszovecz: az az Birkozó hely.

Hagyomány után

Ezen Község kétszer pusztított mult századokba – és pedig egyszer Tatár svéd elnevezés alatt, kiket az első Dülő Pikuj elnevezés tüve mellett nagyaná bé fulasztattak halmaikkal.

Másodszor: Ruszkij nevü Düllő hegyen bé ütöttek a Tatárok, mely beütesőkkor Templomot felgyújtották, népét szétrijasztották s Lelkészüket Dikoepole 7^{ik} szám alatt jegyzet Düllőbe egy Hauris nevü gazdával s egy asszonnyal hurczolták, hol, ezen egyik egyén Hauris kenyér bélbe rejté Kaczalját Tatárok álom bé áltakor említett Kaczallát északa valamint magát ugy a Lelkeszt s több lekötött Tatárok által vidéki személyeket feloldott: honan kapta elnevezését e helység kel é? csin

¹³ A Nagy-ág név csillaggal jelölt kiegészítésként áll a lap szélén.

Kelecseny

– lett belőle – Kelecseny: Nép monda szerint e községet Ruthen, oláh, s Magyar Atyafiak vegyesen lakozák. régiségit a fa szüke is bizonyítja. továbbá említett 1462^{ik} évi okmány az Orsz: Leleszi levéltárbul – melyben Dicső Mátyás Király adományozza e helységet következőleg: Illustr. Domine Elizabethe genetricis nostrae Carissime: Bilke, Rabolts, Miszticza, Lukova, Doborka et predio komorov in de Bereg, item Lipche, Herinche, Berezna, Ekermezew [188a] Vizkez (az az mostona szolyma falu mert Vizközt fekszik) et Kelecheny vocatis in Maramorosiensis Comitatus: e: c: t: a Leleszi orszá: Levél tárba Latható. Tehat ezen okmánybul is régisége látható, sőt szabadalmazása is – a többi szomszéd községek valamennyiek mind 15 s 16 századba, meg 17 s 18^{ba} kelletkeztek, mert a Lleszi országos level tárba is nincs, semmi megnevezésök

Népe jelenleg Ruthen az az Gk: jeleme jó szivüseg, jártassága csekély minden fákban. Test alkata kitartó – élleme a leg soványabb. Jövőjét uzsora meggátálása, s gazdálkodásra serkentése előmozdíthatja.

Hatarába találtatnak ~~nek~~ jó izü vasérczes forások, mész, üveg vas vegyetékü kövek s máramorosy gémánt.

Nemesebb szarvas marha, ló, juh, sertés, s méh tenyésztés czélszerű lenne a népre.

Kelecseny April 4^{én} 864

Elöttünk
Taczinecz Vaszily × Biró
Vcsur Fedor × Hütös
Poplyak Mihál d^{to}
Jancsik András d^{to}
Kovaly Fedor d^{to}
Szekeres Fedor d^{to}.

Demjanovits József mk
Kelecseny Gk. Lelkész
P. H. P. H.

[189a]

Helynevek

Kereczke községből, Máramoros megyéből.

1. Kassai kerületben, Dolhai Szolgabirói Járásban, Szigethi székhez tartozó Kereczke községben, soha a' helységnek más elnevezése nem volt, hanem ezen községnek határában van egy hegyecske, mellyet Csónoknak hívják. Ezen helyen vannak némi épületek Gróf Bobrovszka Theréz tulajdonképen Uradalmat képzendők, honnét Kereczke helységbe, és Bereznik helységbe szabad szemmel a' kilátás élvezhető, míután ezen két helység uradalma alá tartozik. Csónoknak neveztetik azért: mert azon hegyecske a' sik mezőn felemelkedetten, valósággal Csónok alakkal bir.
2. Örök időktől mindég csak egy nevet viselt.
3. Hajdan sem volt más neve.
4. Elsőben is itten említettnek ezen családok: Peczka, Kalanits, Demcselya, Titi-netz, Motily, Stefka, Barnits, Karapa, Nitka, Szlepkó, Száj. Később pedig nagyobb részt Verchovinából ide jöttek és letelepedtek sokan.
5. Világos a' 4^{ik} pontból, hogy nagyobbára jöttek Verchovinából, de miképpen a' lakosok közül sokan Magyar hangzású elnevezéssel birnak, nem lehet másként következtetni csak úgy: [189b] hogy Tatárjáráskor sokan e vadon erdőkbe, magyarok közül menekülés véget bevandorolván, talán itt is maradtak későbbben, mert, mikint fordulna másként elő a lakosok között sok magyar elnevezés úgy mint: Maródi, Szakály, Szakács, Kovács, Csomonyi. – de arról, a' nép hagyományból mit sem tud mondani, mert csak annyit tud: hogy tatár járás itt is Kereczkén volt, és rabokat vitt el innét is.
6. Köztudomásból csak lehet tudni, hogy Kereczkének neveztetik azért, mert egy hegy Kusniczai határtól elvalasztván Kereczkét, Kerecsankának neveztetik, vagy is nevezték Kórcsánka, a' mi magyar néven annyit jelent, mint bokros hely, és valójában a' nép monda szerint, egész lapálya Kereczkei határnak régenten bokros volt. Így tehát Kereczke eredetétől oroszokkal benépesedet volt.
7. Hogy eredetétől oroszok laktak itt kiviláglik a' hegyek elnevezésétől, melyekkel ezen helység körül foglaltatik, úgy mint: Polüm, Szova, Gyákova, Voronova, Borszucsina, és kiváltképpen Beregh megyével lévén határos e helység, azon völgy melly Bereghbe utat képez, Prochudnyának neveztetik (magyarúl: átmenetelnek)

[190a]

Helynevek.

Bereznik községből. Máramoros megyéből.

1. Bereznik helység Máramoros Vármegyében Dolhai szolgabírói járásban mindég csak Berezniknek neveztetett. (Bereznik magyarra átt változtatva annyit jelent mint nyírfás) A' neve tehat elárulja hogy Oroszok voltak az első letelepedők ezen helységben.
2. Mindég, és most is az a' neve.
3. A' nép mondájából tudni lehet, hogy első ember, a' ki Berezniken letelepedett, valami Ilyásevits nevezetű volt, a' ki minekutánna Gács országból vagyis Galliciából megszököt, Kereczkei határban, nevezetesen Prohudnya völgyben egy kunyhót készített magának, a' holl családjával egy ideig éldegélt, – de miután számtalanszor Kereczkeiek által haborittatott, nagyobb vadonba vonta magát, Havasok közelébe, mostani Bereznikre; a' hol, bátorságba vélvén lenni, – házat is épített magának, az az első házat, 's így Ilyasevits lett Bereznik helységnek első lakója. Mondhatni első lakója, mert még 1853^{ik} évben is látni lehetett azon házat a' hol lakot az első letelepedő, látni lehetett még azon tölgyfa törzsöt, a' ház közepén, mely asztal gyanánt nekie szolgált. Nem a' legrégebb falú tehát Bereznik, miután a' nép is eredetéről emlékszik.
4. Ezen Ilyasevits család elszaporodván Berezniken, többeket is holl Lengyel Országból, hol Verchovinából magához letelepedés végett Bereznikre csalt, úgy mint: Andrela, Mitinykánits, Procz, Koselya sat családokat.
5. Nevezetességre mutat ezen községben előforduló Kurucz nevű több lakos. Ezek talán kurucz időben ide vándoroltak bolyongva az erdőkön, de eredetökről nem lehet tudni, mert nincs okmány reája.
6. Soha más néven nem neveztetett.
7. Hegységei ezek: első a' nagy havas melly Borzsáva név alatt esmerős, ezen hegyből ered Borzsa vize. Azután másik csucs Zsid, 3^{ik} Ivolova, 4^{ik} Bileczki, 5^{ik} Gimba. 6^{ik} Hráb. Mind ekkoráig Orosz hangzással birnak, ugy szinte kisebb hegyei Orosz hangzásuak, ugy mint Medova, Javornik, Tyiny. sat. sat.

[191a]

Helynevek

Maramaros megye

Kerekhegy. —

Kerekhegy községe fekszik Tecső korona város határában. E község helyesebben telepítvény a magas koronai kincstár által ezelőtt 70 évvel létesített egy kősó aknának meg nyitásával.

E község nevét vette a közvetlenül felette elnyúló Kerek hegytől.

A lakosság a só aknának beszakadása után egy részben a többi maramarosi só aknába elszéledt a bent maradt lakosság férfiai ellenben jelenleg is az akna-szlatinai só bányában dolgoznak és kizárólag ezen bányaművelésből veszi élelmét.

E községnek tulajdon határa nincsen egyedül az elől hivatott földesurasság által részökre egykis legelő s ház helyek adattak.

Kelt

Kerekhegyen Aug 24^{én} 864.

Bacsinszky János

Szbiro

[193a]

[Keselymező]

Tekintetes Márámaros Megyében helyezett és a Dolhai Szolgabirói járáshoz tartozó Keselymező Községe „hely nevek” jegyzéke.

E Helység honnan vette nevét, biztosan meghatározni nem lehet, azonban közvélemény szerint mintegy 500 évektől óta létezik, fekszik a nagyág folyónál, mely Magyar ország Gácsországgali határánál veszi kezdetét, 's a nevezett folyó gyakori áradásaitól sok károkat szenved, lakossága megszorodván csekély erdejét végképp kipusztítván, erdő helyeken irtás földeket magának készített a hol is jelenleg már 60 ház szám létezik, honnan népesített bizonyosan meghatározni nem lehet.

Nevezetes patakjai következők:

Lipovetz patak veszi kezdetét tenger szemből (ozero) melly Lipcse Helysége határában létezik, e patak választja e Helység határát Lipcse Helysége határától, és a Helység hosszában lefolyván végre több kisebb patakokkal együtt nagy ág folyóba beömlik.

Almás ered e Helység és Kis-Rakótz közti hegy völgyéből mely egyszersmind határ mezsdjeül szolgál a két nevezett Községnek, onnan a kaszások közt lefolyván Oszava patakba esik – ez ismét a Helységen keresztül a nagy ág folyóba, melyis Huszt városa alatt Tisza folyóba beömlik.

Toczilnéj. ered a határ szélétől és Oszava patakba a Helységnél szakad.

Prolamanij Iza Helysége határ szélétől ered, és a Helység alatt a többször nevezett Oszava patakba befoly.

Hlubocej e Helység Határát Iza Helysége határától elválasztja és szinte Oszava patakba beömlik onnan pedig a nagyág folyóba szakad.

Oszava ered Lipcse helysége határából 's e Helységen keresztül hosszában lefolyván a fenn nevezett kisebb patakokkal együtt Nagy ág folyóba, ez ismét Huszt városánál a Tisza folyóba beömlik.

E Helység legközelebbi határfelmérése alkalmával következő Dülökre felosztott.

Dülök nevei

Kamnyunka, Lipovcsanya, Scsufanyuv, ez utóbbi Scsufan [193b] nevű helybéli lakos kaszálójától vette nevét, és kiterjed Lipcse Helysége határáig.

Ivankova a Helység felett mocsáros kaszálókból álló hely, kiterjed Lipovecz patakig.

Pud dolinami Lipcse Helysége határától kezdődik és a nagy ág folyóig kiterjed a hol összejön Iza Helysége határával.

Keselymező

Hucsavka pud dolinami dülötöl kezdődik és a Helység alá kiterjed.

Za berezicsi Helység alatt kezdődik és Izai határaig terjedt e Dülő a nagy ág folyó gyakori áradásaitól sok károkat szenved.

E Helység a nagy ág vízi uradalomhoz tartozik, és közvélemény szerint hajdanában a Huszti Kincstári Várhoz tartozott.

Egyébb nevezetésegekkel e Helység nem bír.

[195a]

Helynevek

Királymező községből, Máramaros megyéből.

[196a] Királymező Handal – ezen helyiség hajdanta erdőséggel benőtt völgy volt – de később A Magas Kincstár által kiirtattván 's lett Handal, – és innét neveztetett el Királymezőnek, M: Szigeti járáshoz tartozik Székhelye M. Szigett. –

Fráj. Duló., szabad legelő. –

Lerchen. Gärten. ültetett veres fenyővel diszlik.

Csarni. Gráben. – fekete patak.

Hajduken. Gráben – miután a' patak a' hajdu kert felé foly így neveztetik.

Sás. Gráben. az ottan Termő sok sástól kapta nevét.

Polyánészte. Patak 's völgy e néven lett elnevezésének oka nem tudatik.

Grosz Vulsán. Düllő. d^{to} d^{to} d^{to}

Klein Vulsán. Düllő. d^{to} d^{to} d^{to}

Grosz Szverdlyik patak. d^{to} d^{to} d^{to}

Zegmüle. d^{to} d^{to} d^{to}

Stefel Gráben. d^{to} d^{to} d^{to}

Zányova. Düllő d^{to} d^{to} d^{to}

Bóbrúka. Völgy. bobruka pataktól kölcsönözte nevét

Sztupi. Völgy. Ilyen néven lett elnevezésének oka nem tudatik.

Királymezőn 1864 Julius 5.^{én}

Riskó István mk
Ker Jegyző.

[199a]

Hely nevek

Maramaros Megye ~~Nyágova~~ Kis-Kirva község

Kis-Kirva, – oroszul Krive mále fekszik Taracz vizétől nevezett Taracz völgyi Szolgabirói járásban, – e néven neveztetett hajdan és mostan is.

Kis-Kirva községe mikor és honnan népesített se hagyományilag se történelmileg kimutatni nem lehet, – régi anyakönyve elveszett 's csak 1832^{lk} évtől bir anyakönyvel.

Határos e helység Éjszakrol Nyágova, – Keletről Nagy-Kirva, – délről Bedő, – Nyugotrol Técső várossa határaival.

A községtől kezdve nap kelet éjszaknak viz mosta szántó földek területnek ell Nyágovai határig. Nyugot délnek Técsői határ, 's annak erdeje.

Dülői elnevezése ejszakrol Obláze és Kicsera, – Keletről Taracz vizétől Bulina, délről Za Mohilka, és berda, – nyugotrol Roszosi nevü irtásos helyek. Innen Bedő felé Za Mohilkov nevü helyen levő hidacskánál végződik be a határ.

Kelt Nyágován Auguszt 25^{én} 864

Csernek Sándor mk
Nyágovai 's K. Kirvai
GK. Lelkész

[200a]

[Konyha, Kisbocskó]

1. Marmaros Megye Izai kerület Vissoi vagy régibb nevén felső Járásban esik

Konyha falu Kis Bocskoval

2.}

3.} Konyha oláh nyelven Cuhea csak e néven esmeretes.

4. a 15^k századba említettik Konyha név alatt.

5.}

6.} Népesítettett Petrovárol e volt a' hajdan virágzó Dolhai Petrovay családnak konyha helye honnén nevét is vette.

7. a) Nagyobb folyója az Iza mely kelet felől át jöve a falu határán végig folyik, patakjai a Valye Sztatini Jood felől folyik ruzsinosze mely a mellette lévő rozsdás színű földtől veszi eredetét, Valya Szatuluj falu patakja éjszak felől folyik az Izába.

b) hegyei a Burna, és virvu Bocicoluj kis Bocskó hegye, Kis Bocsko és Konyha határai közt, síkja kevés de termékeny a Dragomiri Jood és Rozávlya felé,

c) Forduloi az also és felső forduló mely felváltva használtatik a Dülök neveiket a hegyektől völgyektől kapják, hosszabb völgye Valea Kuhi Konyha völgye alsó Visso felé, legelőül a nyomás földek, és cserék használtatnak, szántoi vegyesen vagynak kaszálóival.

d) Nevezetes forrása a falutól délfelé a valea Sztatini völgyön Jood felé eső sós forrás, mely több szomszéd helységet lát el sós vízzel – [200b] zuhatagjai, szőlői magaslatai s a t nintsenek.

Konyha helységének melynek határába esik az aláb leirandó Kis Bocsko helysége határai keletről Dragomirfalva és Szelistye, délről Jood nyugotról Sajo és Rozávlya éjszakról alsó Visso.

Kis Bocskó egy határ és egy adóközség Konyhával éjszak kelet fele Konyhá-tól also Visso határáig nyuló Kis Bocskó völgyén fekszik, Konyhának urbéri telepítvénye nevét honnét vette nem tudatik, ugy telepítésének és népesítésének ide-je sem.

Folyója nints egyetlen patakotskájá a Kis Bocsko pataka mely közép száraz nyárba is kiapad, kutjai nem lévén jók a' helység lakossága a Visso vagy Iza folyóra 1–1½ ora távolságra kéntelen marháit hajtani itatás véget.

Síkja semmi, dombalján vegyesen van szántó és kaszáló föld, forduloi az alsó és felső forduló, legelője a nyomás föld, határa Konyhával együtt iratnak le.

Kelt Konyhán 1864 Julius 12

Braun Vilmos mk
szbiri

[202a]

Helynevek.

Kőrösmező Községből Máramaros megyéből.

Kőrösmező (Jászinya, Frászin, Keresmező) Fekszik Máramaros Vármegyének a Tiszavölgyi járásban a legszélsőbb határ pontján: Határos Gallicianak Sztaniszlaj kerületével; – habár is egy községi elnevezése van, de többféle telepekből áll, u: m: keletről Láziscsána; délről Lopusánka; Ejszakrol Fekete Tisza; és Sztebna.

2ra A legis legelső elnevezés az Oroszoktól származott, neve Jászinya, – ezek után Frászin az Oláhok előtt ismeretes, és Kőrösmezőnek magyarul nevezik, melyből a Galliciai Lengyel, és Német nép Keresmező elferdített nevezetett képviselt.

3ra Mindég ezen nevek alatt ismertetett.

4. és 5te Az 1859–1615 évek között régibb okmányok nyomán hozzá vetőleg állíthatni, hogy a Település a szomszéd Galliciának Zelena és Pásziacsnej helységeiből eredett. A Lengyel földbirtokos Nemesség és azok haszonbérelőinek a Zsidoknak kikeresett zaklatásait el nem szenvedhetve, az akkor rengetek erdők, és magas ormu havasok közzé kibujdostak, mely hely a lengyel izgalmas lázongások alatt sok szegény gazda fiának menedékkül előbb, és utobb állandó lakásul szolgált, 's meg telepedett.

6ra A helység alsó végén a Tisza folyó jobb partján azon a környéken hól ugy nevezett Sztrov Kúiszka nevű fiok Egyház kellemetes halmon emelkedik, e helyre telepedtek először azon juhászok, kiket a korai őszi hó esés ide reszített, és minthogy Galliciába nyájaikkal nem volt mod többé visszatérni, itt hagyván őket, [202b] magok visszatértek, és csak a kikelet fordultával felkeresték elhagyott ön magokra nyájaikat, melyet épen, és vídoran meg ellett bárányaikkal együtt saját magukban táplálkozva találván meg, – örömmükből mint szerentsés helyen a fennevezett környéken terebélyes kőrösfák alján tanyát ütöttek, 's idővel a leg első Sztruk nevű gazdáktól többek is lassan oda édesgetettvén, már sokkan lehettek, hogy 1600 elején, mint az Egyházi irott könyvek némely jegyzeteiből kivehetni Kápolnát azon a helyen építettek, és a Moldovai Putelova helyütt pásztorkodó Orosz Püspöktől felszentelt Lelkészeket Gállíciában a Vásárokon kialkudott bér szerint meg fogadták. – 1642-ben már a második Egyházat, de nagyobbat, és mostan is habár kijavítatva állot, átalememben a leg elsőnek építették fából keleti modorban. 1750 tájáig mindég Gállíciából hoztak Lelkészeket maguknak, de azután Zserkey Máramarosi Vicarius jo modjával a Munkácsi Püspökséghez csatolta.

A kőrösfák körül, és között letelepültektől átszármazott az elnevezés is oroszul, az oláh elnevezés onnan származik; mert Rákoczy Fejedelem, és en-

nek utodai alatt sok oláh család a Tiszavölgyön adományozás, részint pedig foglalás útján havasokat birtak, és saját nyelvükön elnevezgették is, mint Pietrosz, Sássá, Mentsul, Tátujeszká, Tátul, Krácsunyászká etc. de idővel át származtak, a kincstári uradalomra mind ezen említett havasok.

7te Kőrösmező helység két fő pontbol dicsekszik a Tisza forás, mely éjszakon Okola nevű nem ugyan havas, de elég magas orom oldalon fakad, a másik fő pont keleten a Gálliciai határdomb a Repegői völgyben, amannak a központ a Helységtől elérése három mértföldnyire esik, emennek pedig egy, és egy fertály mértföldnyi a távolsága. – le innét keletkeztek a főbb Völgyek u: m: a Tiszai (Tiszá csorna, fekete Tisza, vagy rövidítve Tiscsora, és Láziscsána azonos nevű patak mentében elterül, mely a legmagasabb hegy Hoverla [203a] alatt fakadt, neve a Lázi (kaszáló rétek) mint hajdanta külső, és távol eső irtásos földbirtokoktól származott. Lakik a nép el szorva, részint egy fertály mértföldnyi és távolságra egyik a másikatól, nagyobb része hegyoldalokon, völgyekben, és az ország ut mellett, mely Gácshonba vezet. – Áll a központi fő utzábol, – azután az ugy nevezett Mándzok utca, és felső, meg alsó végi utca.

A völgyek szerint pedig a Tisza forrásától kezdve, a Tiszai (az az Tichá csendes, nyugalmas) vagy a sok tiszafa miatt hajdanta így elneveztetett, éjszak, és kelet felé jön a Sztebnai; ezután a Repegői – keletnek, a Zimiri, keletdélnek, a felső Láziscsánai, délnek a Pletováti, és Lopusánka, dél nyugott felé az alsó végi, vagy Szevidovetzi, másképp fürészi (melynek also részén egy Fürész malom a magas kincstárt illető vagyon) – Contractiokbol, vagy is egymással folytonos kapcsolatban álló helységi telepekből. – –

Mária Therezia idejében egy Kuty örmény kereskedő nagy ügyel, bajjal a vizmentében Szigetig lemenvén felfedezte a Kormánynak – az ut meg nyithatását, és kezdetbe vétetett 1840 körül járhatóbb szekérut nyitott Galliciába a Repegői völgyön keresztül, és 1854.–1855ik évben már a legrendesebb állami ország ut lett.

1772 és 1774. évben a magas Kincstár erdő művelő Tiztséget, és munkásokat tellepitett, mely jelenben is virágzásban fen tartatik, és kezeltetik. – József Császártól, mint Trónörökös átutaztában, és ittlétében a község, mint nagy kegyelmet kért magának Malom köveket, mert ahoz meg kívánt országut hiányában nem tsak nehéz volt hozzá juthatni, de nem is volt képes azt semi erő ide szállítani. – –

A meg boldogult József Nádor, és Fő Herczeg 1820 táján meg mászta Pietroza csucsát, de ennek emlékét mi sem tartja fent.

[203b] A községet keletről Láziscsána patak, éjszakrol a Tisza folyó, a bel központban pedig mind a kettő egyesülvén Gálliciából jövő állam uttal kettészelik, azonban nevezetes jó részint már kő részint pedig fa hídakkal van el-

látva, a lakosok leg nagyobb részben csak a marha tenyésztést szép Réteinken, és a magas Kincstártól kibérelt havasokon úzik, igen csekély Zab, Arpa, Krumple, vagy földi alma és Lóbab veteményezés mellett, – élelmők ezen hegyi lakoságnak nagyobb részt, avagy többnyire Kukuritzza (Tengeri) liszt főt vagy süített készítményből áll, – egyedül két gazdán, vagy földművelőn kívül ki maga termesztett Árpa, és Zab után elélni képes, mindjában veszik a szükséges ételmet Gátshonban, vagy munkájok, és keresetök után a magas kincstárnál, az illető Magtárból. – Keresetök áll leg nagyobb részt az Erdei munkák, és Tutajozásból, mely munkák után 80.000 forintig kereshetnek, – 70000 Szálfa, 10000 fűrésztoke, egy fél millió zsendely, – 600. öl kemény tűzifa, 10.–15000. arobb épületifa, u: m: Szarufa, Létz, etc: leszállításával a Bocskoi Szálfa kezelő hivatalhoz.

A helység 50.000 holdnyi területű, Lutzfenyves erdővel vagyon átővezve, melyen tul a havasok 10.000, hold területtel nevezetes magosságig emelkednek, melyek közül az ugy nevezett Hoverla havasi tsucs 1082 öl magosan fekszik a Tenger szín felől, a Gácsshoni határ dombot képezve, nem küllömben Pietroz 1063 ölnyi magas, Kukul 810 öl, Ploszka 711 öl, Csorna Kleva 905 öl, Bliznitza 984 öl, maga Kőrösmező Helység pedig 352 öl magas, mint a a Tenger szín felől. – Ejszak keletnek határos Gácsországgal, nugotnak Bruszturával, Kabalapolyána, és Kaszapolyánával, dél felé pedig Billin, Bogdan, és Luh helységekkel. – A területe 7 ½ négy szeg mértföld. –

Végre egy hegyorom Bili-Kreszti név alatt jön elő, elnevezése hitelesen nem tudatik, de hajdanta mint egyik kitünő határdomb **[204a]** Magyarország és Galícia között öszvejevetelül szolgált. – Szummarin, és Bubnej, magas, és elnyult terjedelme miatt így neveztetik. Wóvküika sok farkas lakta, és lakja most is Klyücsi nevű kaszálo szögszeges patakocskája miatt, mely keresztül folyik. Klefás orom, meredek, és nehéz hozzá jutás miatt Vájdeminetz nevű patak az eltévedett, és Váj gye minye – kiabáló oláhtól. – Horiskoiv – emelkedett, és önállóan fekvő határ csucs. Mláki vizenyős földjén a régi Gálliaciaba vezető ut átmenvén esős időben kivált, sok nyomornak volt okozója. Borkán egy vér letépült de igen dulakodo, és birkozodó embertől vette elnevezését etc. Tatárivka havas azért neveztetik így, mert a Tatár csordák a mint dulásaikat a Magyar földön elvégezték, a havasok ormain térve visza Gálícia felé, azon a havason eltévesztve az utat, a nyomor, és éhségtől sokan elhalván, ottan el is temetkeztek, a még látható sír halmok ezt jelenben is igazolják.

A nyelv orosz általánosan, a rom. kat. beszélnek magyarul és németül. – Van két orosz Anyaegyház, felső, és Alsó, és négy fiok fa egyháza, két orosz anya iskola, és három leendo fiok iskola, tanitoja, – egy rom. kat. Egyház, iskola, és tanitoja, egy zsinagoga, holott 1848 előtt csak egy Izraelita család 25.–30. lélek számban tartozkodhatott, – az öszves lélek száma jelenleg

Kőrösmező

mintegy körül belől 6200 meg haladja, ado köteles mintegy 1400. körül a ház száma ezen helységnek 1250. fel megyen.

Kelt Kőrösmezőn 1864. évi Junius hó 12.

P. H.

Szachey János
közs. jegyző

láttam
Krutsay mk
Szbiró

[206a]

Helynevek

Kökényes községből, Maramaros megyéből.

[207a] Kökényes községe Máramaros megyében Dombó ker. Szolgabírószákhöz tartozik.

Kökényes (ruthenül Ternovo) a legrégebb idő óta neveztetik e néven. –

E község már 1200^{ik} évben korán már említették csak hogy nem jelenlegi helyén. hanem mintegy 500. ölnyire északkeletre a most Szelistye (falu helye) nevű helyen, honnan a Taraczvize. mint hegyi folyam és különben is szabálytalan medrű viz az ottan letelepedett lakókat kiszorítá, 's körülbelől 170. événél alig több, hogy a most levő helyen áll. – Nyugalmat mind a mellett itt sem találhattak a lakosok, minthogy vannak egyének, kik emlékeznek, hogy a Taraczvize itt is megháborította őket még pedig úgy, hogy az folyását majd nem a falu közepén vette, 's ugy szintén igen emlékeznek arra, hogy jelenleg csaknem falú közepének mondható helyen volt a rév.

A mi e község népesedését illeti biztos adatok nyomán, az, Máramaros megyében csaknem a legrégebb községekhez tartozó Uglya községből népesítettett. –

Kökényes (ruthenül Ternovo) nevét ezen ruthen szótól tern – kökény – vette: – mert e község helye egykor csupa kökény bokrokkal volt benőve.

Düllői: Horbiscse (hegy alatti róna, 's maga a hegy is neveztetik) Bolotiscse, Vepu, Szemenczovo, Kicsera, Rőtyi (szántó, egykor kincstári kaszállók) Mocvár, Pasztovnyik (egykor közlegelő most szántó)

[207b] Dubrova (nevét – ezen szótól Dub: – mely tölgyfát jelent – vette, hajdan nagy tölgyes) – Batrena, dombos hely, Talasava (egykor marhatanyákkal el látott hely) Horbok (dombos dülő), Lupejka (viz által átszakított hely) Panyku Verch (valami Panyko nevű egyéntől kinek birtokában lehetett – vehette nevét) Pisa Hora (gyalog hegy) mivel csak gyalog ut vezet rajta keresztül. –

Minthogy az itt említett dülők dombokon és hegyeken, vagy pedig dombok és hegyek alatt fekszenek, a dombok és hegyek is kivétel nélkül így neveztetnek, p. s. Kitsera dülő egyszersmind hegy, Panyku Verch hasonloul stb.

Vizei: Taraczvize érinti a község bal oldalát. –

Hluboki (mély völgyben folydogáló csermely) Szokolu, ezen patak, mint állítják onnan vette nevét, mivel hajdan körülötte füzes volt, hol is fülemülék szerettek tartozkodni, – emadár pedig orosz nyelven – Szokol-nak neveztetik – 's innen származtatják Szokolu patak nevét – Vosovati hasonnevű hegyről jövő patakcsa. –

Hluboki Visnyij, magas hegyről rohanó patakocska. –

„Bilyu” áradásnál vize fehér (bilej) honnan így neveztetik –

Kökényes 864 Aug 2^{án}

Seján Antal mk
jegyző

Lauruk Vaszily × bíró
Havrilyuk Vaszily × hittes

[210a]

Helynevek

Körtvélyes községből, Mármaros megyéből.

[211a]

Körtvélyes község (ruthenül Hrusova)

Maramoros Megyébe Szigeth járási fő Szolgabiroshoz tartozik – nevét vette Körtve-gyümölcstől – melyel most is fekvésénél fogva vad körtvével bővülködik –

A község vagy a' falu régi mert a 14^{ik} századba Körtvélyesi G.C. Bazilita szerzetes klastroma emlittetik – melynek még romja látható – 's a' klastrom a' falutól vette nevét –

Mely helyen volt régenten a' falu nem tudatik de hogy azon a' helyen melyen most van – bizonyosan nem lehetett mert ott a' Tisza folyónak nyomai vagynak – a' községet Ruthen nép lakja – mellék községekből – de leginkább Taracz völgyről népesült – mit a' családi név és eredet eléggé bizonyít. – a' faluba van egy ucca mely Cigány uccának neveztetik, hol a' mult század közepe körül Cigányok laktak – kik a' Magas Kir: Kincstár részére aranyat mostak a' Tisza folyó mentén nagy menyiségben lévő homokból – azonban 2^{ik} József Császár alatt mint mondják meg szöktek – 's azota ezen utszát ruthenek lakják 's a' később visza tért Cigányok másutt kaptak lakó helyet a' Kir Kintstártól – 's egész 1850^{ik} évig mostak aranyat. –

létezett még a' községben hajdinába egy Kápolna – mit bizonyít a' most nem régiben is talált sok szép faragású kő – de erről biztos tudomás nincsen. –

A G.C. Bazilita szerzett Apátsága zárda romjai még most is láthatók, gyümölcsös kertel mely majd nem egészen elhagyatott – mos [211b] mostanába a' Kir: Kintstár birtoka. –

A község Délnek fekszik – a' Tisza folyó partján a' hegyoldalba – igen szép fekvése van – a' község határa majd egészen hegy és dombokból álván kevés szántó – annál több kászálló földje és szép Tölgyes Erdeje van –

Ezen egész község a' M. Kir: Kintstáré volt Urbéresek által lakva –

Határa. Obtsina – határ hegy – hol öt határ jön össze – Taraczköz, Nagy Kirva – Kökényes, Körtvélyes és Alsó Apsa –

Dvoristye (udvarhely) nagy tölgyes erdővel benőtt hegy – helyel helyel kaszálloval – e' mellett foly Drahövka nevű patak, melynek elnevezése hagyomány szerint, e' patak mellett volt forrástól vette nevét – minthogy hajdanába e' forrás igen jó vizéért drága viznek neveztetett – de a' hegyoldal leomlásával a' forrás eltemtetett –

Csorna Kozsina – kaszálló erdő – eredete nem tudatik –

Körtvélyes

Manasztirszki – tölgyes erdő – a' Klastrom szomszédságában fekszik 's onnan vette elnevezését – oda tartozván –

Vinnicsne – tölgyes erdővel benőtt hegy – azt mondják hogy hajdan a' barátok ott szőlőt műveltek – fekvése délnek fekszik –

Horodistye (vár hely) erdős orom és kösziklás hely – azonban eredeti elnevezése esméretlen –

Bereznik – ennek mezőségén három hant hármasszegletbe látható mintegy 30 öltre egymástól – azonban mit jelent nem tudatik – mert a' határ szélétől távol van –

Csics János
fő szbiró

[212a]

Helynevek

Köveslíget Helységből Máramaros Megyéből

A' kérdő pontok

Elsőjére Máramaros Megye Talaborvizi Szolgabiroi járásba tartozó Helység
Kövesliget

Másodikra. Ezen községnek neve jelenleg magyarul Köveslíget oroszul Dráhava, oláhul Drágujest név alatt isméretes, és a mostani nép emlékezete, és tudomása szerint mindig ezen a' néven fordult elő a' község neve.

Harmadikra. A' mostani nép nem emlékezik, hogy más név alatt ezen község előfordult volna.

Negyedikre. A' község igen régi, mert a' Donationalis okmányok a' 16^k századról szólnak, 's már azon időben más e' községet Nemesek birtoka volt.

Ötödikre: Ezt nem tudja senki, és nem is emlékezik réá, de nem halotta hogy honnan népesített.

Hatodikra. Miután a község körül vizekkel van be kerítve, de majd az egész területe igen köves innen kaphatta magyar nevét Kövesliget – de ezen község két hegy közti terségen nyulik szláv nyelven elnevezhették Dráhova, melly magyarul annyit tesz drága; – de mivel szép fekvése van az oláh Drágest-nek elnevezte, – melly annyit tesz kedves hely, és községnek van 3. utzája, és emlékezettől olta állomási hely.

Hetedikre Kövesliget határa két hegy közön lapálya 3. mért földnyire terjed, és áll jelenleg e' következő dülőkbl: Párdasz, Velike pole: Dubnik: Pelliva: Szakérnitza: ezen dülő Szakérnitza patak folyásától kapta a' nevet, – Garzsin kut, – Horbistse, – Kaszira, – Sztánovetz szinte Sztánovetz patak folyásától veszi a' nevét – Blédár, Kuté, Dubrovitza ezen dülő régi időkbe tölgyes erdő volt, de el pusztult az orosz szorol Dub – dubrovitza nevet kapott, Darvajava, – Broduszkéj ez erős patak folyásától kapja nevét, – Botzára, – Vulsana, [212b] Vulsánka, Jászenovetz körös erdőből eredő patak folyásától, melly orosz nyelven Jászin-nak hívják. – Toszti, – ez dülön nagy patak foly, és Tágos hely, – ezen a' helyen régi időkbe Klastrom volt építve Barátok tanyája lévén, melly Josef Császár végképpen el törölte, és Kicserela, ezen dülőben van egy patak, melly tátárszki szvurnak neveztetik, – a' nép monda szerint arról kapta a' nevét, mert tatár futás ideje alatt ezen völgy tatárok tanyája lévén, a' hol a nép által agyon verettek.

Ezen község határán négy Telepítvény van mint nemesek ösi birtoka úgy mint – Zábrod, azért kapta azt a' nevet, mert Talabor folyo vizen tul van a'

Kövesliget

vizet gázolni kel, – a' gázlot oroszul Brud-nak hívják, és így Zábrudnak neveztek – Hliszna, ezen helyly keskeny mint giliszta – oroszul Hlízta – Hlisznának el neveztek – Botzára a' nép monda szerint Rákotzi futásában ezen a' helylyen meg pihent, melly oroszul bévczár: – itt volt a Király – Bótzárának el neveztek. – Vulsána, ezen telepítvény égerfától mivel ezen lapály tsak éger fa erdővel be volt növe oroszul vulyhának hívják, és így a Telepítvényt Vulsánának el neveztek.

Kövesliget határával a' következő községek határai össze jönnek Keletről Szeles Lonka, Uglya és Krisfalva, Délről Csománfalva, és Ötvesfalva. Nyugotrol Gernyes, Berezna, és alsó Bisztra, – ejszakrol a' Kalotsák határai körvonalozák.

Kelt Kövesligethen Aprilis 25^k napján 1864

Nyegre László mk
Szolgabiró

Papp István mk
Jegyző

[214a]

Helynevek

Közép Apsa községből, Máramoros megyéből.

[215a]

Máramoros Megye Közép Apsa község –

Közép Apsa községe tartozik Máramoros Megye Szigethjárási fő szolgabíró-sághoz – 's a' község mindég ezen név alatt volt esmeretes (Románul Apsa de Mizslok) 's más neve nem esmeretes. –

Közép Apsa helysége már 1390 előtt létezett mit igazol a' Balk és Drág részére Máramoros Megye által készített határjárás – 1390ről – a' mely okmányban Közép Apsa mint Alsó Apsával határos község emlittetik – néphagyomány szerint felső Apsa Karátson falva és Veresmarth régi időkben Közép Apsához tartoztak 's jobbágyi viszony alatt állottak azonban erről semmi hiteles okmány nem létezik

Közép Apsa Román ajku népből áll – honnan népesítettett nem tudatik – a' Mihály család innen ered. – 's az egész község nemes családokból áll. –

Nép hagyomány szerint a' község nevét – Apecka nevü havastól és abból eredő Apsa nevü folyótól vette mely a' helység alatt foly el – de ezen patak és az Apecka nevü havas honnan vette nevét nem tudatik –

Határában van a Besikura – nevü magas kő bércz melynek keleti oldala Közép Apsai határ 1390^{ben} köztudomás szerint Hogyagosnak hívták – kaszállok és szántó földekből áll –

Virvu Meguri – ős erdőből irtott kaszállok – magos hegység – 1390^{ben} Kunes hegynek hívták –

Virvu Sztrimbi nagy hegy kösziklás helyekkel név eredete nem tudatik – (magyarul görbe tető)

[215b] Remeczel hegy – melyből ered a' Remecel pataka – mely közt Közép Apsa falu alatt az Apsicza vizébe ömlik – cserés hegység – név eredete esmeretlen. –

Oszoju magas gömbölyü hegység nagy bikkes erdőséggel név eredete esmeretlen –

Dumbráva egy hosszú domb lánczolat tölgyes erdővel benőtt hely – nevét a' tölgyes erdőtől vette –

Kremenyicza tölgy fával benőtt hegység – itt van a' Valya Kremenyicza (Kremenyicza pataka) név ered ezen a' patakban található fejtér kova kőtől vette –

Mocsire – (motsár-) Kaszállok és szántokból áll nevét a' hely vizenyős voltától vette. –

Közéapsa

Zenods – egy magas Kopár hegység, melyet a' nép kapával mivel – igen silány sovány föld minőségű –

Dobrik hegy – az allya motsáros kaszállokból áll az oldala kapával mivelhető meredeksége miá 's egy része haszon vehetetlen. –

Közép Apsa község egy szűk völgyben fekszik két oldalról hosszan nyuló hegy láncolatok között – Alsó Apsa – felső Apsa – Kis Bótskó – Karátsonfalu – Fejéregyháza, és falu szlatinával szomszédos. –

Csics János
fő szbiró

[216a]

Helynevek

Krácsfalva községből, Máramaros megyéből.

[217a] 1. Krácsfalva községe Máramaros megyében, Kaszó járásában, a Márvizi szolgabiroi kerületben fekszik, – Megyei székhelye: Máramaros Sziget korona városa.

E községi helynév ösmeretes Nagypatak nevű puszta helyről is, mely az utó korbán a román ajku kerületbeli lakóságok által Vályámáre-nak elneveztetett. Ezen hely ez előtt mint 200 évvel a hagyományok szerint egy Nagypatak nével bíró helység „Vályámáre” létezett, mely az illető földes uraság közre működése által – a közelébe fekvő Krácsfalva községgel egyesítetett össze.

A Krácsfalva községében létező görög katolika egyház épülete (mely szerkezeténél fogva tiszta szilfából épült) régi idők maradványa, ezen egyházi épület a’ hagyományok szerint ez előtt mint 200 évvel, midőn a’ nagypataki (vályámáre) helység Krácsfalvával egyesüle, Nagypatakrol hozatott által Krácsfalvára, ennek régiségét igazolandja – még József Császár idejében az egyházra vezetett, s még mostan is tisztán olvasható 253 szám. – a templom a falu közepén van fölállítva, belseje csinos, – Sugár tornya 3 közép nagyságu harangokkal van ellátva. – a templom védura a’ császári kir: magas kincstár.

Krácsfalva községében rendezet népiskola van föl állítva, ’s ez – mint 50 évek óta kiképezet román tanítókkal van (a magas kincstár kegyuraságának pártfogásával) ellátva, az iskolához a’ templom közelében fekszik, jelenleg a helységbeli gkath lelkésznek tulajdonitható, hogy iskolai igazgatói erélyes – ’s kifáradhatlan működése alatt naponta 60–70 gyermek nyerend neveltetést, és oktatást.

[217b] Krácsfalva határ területe keletről cserével benőtt dombokkal, délről – és nyugotrol az ugy nevezet Gutiny havastol kezdve több sziklás – és rengeteg erdős bérczekkel van körül lánczolva, éjszakrol a Márafolyó völgye környezi. – határ területte a Catesztralis mérnöki munkálat eredménye szerint következő mennyiséget tartalmaz:

130 hold és	1148	□	öll	szántóföldet.		
3.022	„	„	435	„	„	Rétett.
1.544	„	„	75	„	„	legelőt.
15.590	„	„	466	„	„	erdőt.
1.290	„	„	741	„	„	terméketlenséget

Összesen 21.577 hold és 1265 □ öll területet tartalmaz

Krácsfalva határ területe határos:

Keletről – és délkeletről Bréb község határával, délről Szathmár megyében kebelezet FelsőBánya városa határával, – Nyugotrol Szathmár megyébe kebelezet NagyBánya városának, és Máramaros megyei Gyulafalva – és Desze községei határaival. – éjszakrol szinte Desze községével határos.

2. E község jelenleg Kracsfalva nével bír 's ezen név alatt országszerte ősméretes.

3. Mint az okmányokból kivehető, e község a hajdan kórbán Karák nével birt, 's csak későbbben neveztetett el Krácsfalvának.

4. A nemeség adományozási okmányok szerint Karák – vagy ujjab idő nevezet szerint Krácsfalva név alatt már 1345^{ik} évben említetik.

5. Ezen község a hagyományok szerint a megye külömbféle községeiből népesítetett, de az utó kórbán a' Nagypataki pusztán volt – 's vályámárénak is el nevezett helységgel őszve kapcsoltatván, – népesítetett.

6. A Helynév eredetéről, a leirtakon kívül semmi tudomás nincs.

[218a] 7. A község határában több nevezetes helyek léteznek:

A Nagypataki (Vályemarei) terület, a Gutiny aljáról kifakadozó több forások egybe folyásaik által eredt Nagypatak nevű folyocskától veszi el nevezését, ezen folyó határ vonalul szolgál: Keletről Bréb és Desze határok között, melly Desze községénél a' mára folyoba szakad.

A Gutiny sziklája: melly alatt kisebb emelkedésű dombok belsejében Gipszes tartalma mészkő nagy mennyiségben találtatik.

A Gutiny sziklás magaslata, melly a tenger színétől mint egy 786 ölre emelkedik – 's melly Trachyt (aszkö) tartalmu sziklából álland, a Geologusok kutatasa – és buvárkodásuk szerint Vulkánikus kitorések maradványa, ezen szikla tetőzette – mely három szöget képez, Sivatag, – 's egyedül gyalog fenő bokrokkal, és ugy nevezett havasi eper növényekkel van besűrjedve. – A fensík éjszaki oldalán legtöbbször Junius végéig is itt-ott foltonkint havat találhatni. – A szikla csucsáról három megyének több részei szabad szemel is láthatolag visgáltathatnak, és pedig: Máramaros keleti – és délkeleti része, Szathmármegye keleti része, és Erdély honi Kovár vidéke északi része szemlélhetők.

A Gutiny szikla magaslatának rengeteg erdőséggel benöt alja, jelen kórbán is – az 1745^k év utani időkből a Pínty Gregor volt híres rabló tanyázásairól fentartják el nevezésüket, mint p. o. Székek (Scaune) hol társzínkosaival őszve jöveveleket – és tanácskozmányokat tartott. – továbbá: A tolvaj szökölő meredek melly Pínty Gregor rablónak – az üldözők előlli menekvő helyül szolgál, hol aczél patkokkal magát ellátva – egy aczél nyársal 50–60 ölnyi mélységű meredeken le bocsajtkozva menekült meg. hiteles iratok szerint meg nevezett [218b] híres rabló ezen területen – az elfogatására kirendelt üldözők által agyon is lövetett – és ugyan ott elis temetett.

A Gutiny szikla magaslattól eredő – és éjszakknak nyuló hegy lánczolat egyik Iszkut nevű pontján a hagyományok szerint ez előtt mint egy 100 évekkel ma-

gány egyének által titokban nemes érczü Bányák míveltettek, mely bányák nyomaira minden szorgalmas kutatások daczára is – az utó kór nem akadhat.

Ezen hegyláncz egyik magaslatán nyugotnak fekszik az ugy nevezett Izvorai tágos kopár legelő, hol 3.–4000 szarvas – és másfajú marhák évenként nyaraltatási legelőt nyerendek.

A Gutiny havas nyugoti hegy lánczolata ormán fekszik a' NagyBányával határos ugy nevezett Krikína nevű terjedelmes kaszáló, mellynek környezetében fekvő nagy Bükkes test erdőségben még sóha – semmiféle anyag nem vagatatott ki.

A Mára folyója több forásokból veszi eredetét a' község határának bérczes déli – és délnyugoti területében Szathmár megye határ szélén, a hagyományok szerint e megye – a' Mára folyójától vette elnevezését (máramaros) ezen folyó két nevezetesebb ágazatból – az ugy nevezet Reusora és Riumáre folyokból eredend, ezen két külön nevezettel bíró folyok Krácshalva községének nyugoti oldalán egyesülve alkotják az ugynevezet Mára folyóját, melly a kertületen végig Bártfalva keletti részén Kaszó folyójával egyesülend.

A Reusora – és Riumáre folyokban Pisztráng nevű Nemesfajú hallak közép mennyiségben, a Mára folyójában pedig: Galocza, Lazac, és Pisztráng nevű halak találatnak.

A Dragus család nemeségi, adományozási okmány szerint ezen község határ területe – más hat községekkel [219a] 1345^{ik} évben a Dragus nemes család birtoka volt, mely későbbben a' nemes Redník családra szállott, ez utobb meg nevezet család azomban Krácshalva községét a határ területtel együtt a' magas királyi kincstárnak bizonyos pénz mennyiségért zálogba adta (melly a magas királyi kincstár birtokában mint urbéries állomány létezvén, Krácshalva község lakosága a magas kincstár földes kegyuraságának telyesített urbéries szolgálatokat) 1852 évben a nemes Redník család Krácshalvi zálog birtokot a' magas királyi kincstárnak örök áron birtokába adta.

Krácshalva határ területében, a fentebb meg nevezett helyeken kívül még következő nevezetű helyek léteznek: Lunke, Báltá tomi, Rígó, Tecele Grape, „Szakadasok” (Secetura) Téréség; (Seszurile), Magura Dávidószke, Szállás, (Szellásu) Borz helyek, (Jezurisca) Pogor, Príszáke, Prelucá Szculului, Sugó, Árinny, Poje-nícze, Jezunyii, és Pojáná máre.

Krácshalva helység közönsége a földművelést nagy szorgalommal gyakorolja, de a határ területnek silány vadsága miatt – mivel a földműveltetés szorgalma igen csekélyül jutalmaztatik, azért e közönség nagyobb része – csak is a' magas kincstár részére szükségelt fa anyagok vágása – és fuvarozása általi érdem díjjak élvezete által tartja fen magát.

Krácshalván Május hó 30^{án} 1864.

Szabados József
K. Jegyző által

[222a]

[Kricsfalva]

Marmaros megyében Talabor vizi kerülethez tartozó Kricsfalva községe honnét vette eredetét ara semmi adat nem található, csak a korosabb lakosok által állítatik miszerint sz: István király előtt már fen állott volna, van benne egy fő vagy nagy utza és kettő kisebb, melyekből egyik sváb utzának neveztetik, azért hogy sorozatban állanak a házak benne, másik Sztojkuszká, mint hogy Sztojkaék lakták és lakják is, nevezetesebb családja Kricsfalusi ki a községtől veszi nevét, Sztojka, és Bencze három nemes családok.

Nevezeteseb dülök

Velike puszte pole, nevezetét veszi mi után nem hogy kenyér termő hely lenne, de még legelő sints rajta, mely magyarul nagy puszta mező.

Kirnitséstse, onnét veszi eredetét, mint hogy forásos hely Ruthenül Kirnitz.

Mezsi teplitzámi, nevezetét veszi mint hogy teplitze meleg víz forások és patakok között van.

Sztojákova mint hogy a víz közelében a marhák azon helyeken délelnék a nyomáson, és magyarul álló helynek el neveztetett.

Élyku Kut, régentén sok jéger fával el tenyészve volt és Vulychová Kut volt először, később pedig élyku kutnak el neveztetett.

Za daunitzés, itt több ideig Talabor folyó ága a községtől el zárta volt, mely ágot régi ágának neveztek, jelenleg pedig víztől mentve van és használható.

Szaladavá, ez egy édes víz forástul vette eredetét mely azon helyen jelenleg is meg van, de édeségtől nem használható.

Pud dubutzom, ez egy tölgyes hegy alatti hely, mely dub vagy magyarul tölgy fa nevet kapta meg.

[222b] Mezsi darahámi szereg polya, ez községből ki menő két felé ut közti hely, honnét nevét úgy kapta.

Pud matsáro, nevezetét veszi, mint hogy azon hely motsáros természetű.

Ná zádvoru, az okbul neveztetik mint hogy a község udvar és kertek alján esik.

Puszte párela, ez egy kapár legelő egyébre nem használható.

Adárava, kaszáló völgy hegyekkel és erdőkel körül véve eredetét onnét veszi mint hogy ez patak igen görbén foly először vadáréjnak neveztetett.

Krivetz, ugyantsak völgy kaszáló, melynek fele oldala a folyóig Kricsfalva-hoz tartozik, a görbületek miatt Krivétz nevet nyerte.

Hátná, onnét veszi eredetét, miszerint ez egy hegy a szomszéd Kövesligeth határtól és hátnak neveztetet el.

Kricsfalva

Horávka és Kotava, ez egy motsáros puszta természetes domb, mely Darva szomszéd község felé nyúlik, név eredetét hogy nyerte nem tudni.

Van az határban töb nevezetes hegy, mely közöl Kitsérela, a Kövesligethi és Uglyai határt képezi, Lozovetz, melyből fejér agyag a házok fejírtésére szomszéd községekbe is használtatik.

A község közelében mész kü igen jo természetü. el van látva tölgy, bik mogyoros fával, itten találatnak szarvasok medvék vaddisznok özek az erdőségben. de semmi ásvány vagy értz nemel nem bir.

Kelt Kricsfalván April 26. 864

Nyegre László mk
Szolgabiró

[224a]

Helynevek

ad 1. Kusnitza községből, Máramaros megyéből.

Dolhavizi Szolgabirói kerület
Dolhavizi Uradalomhoz tartozó.

[225a]

Kusnitza

ad 2. Más neve nem ösmertetik

ad 3. Nem tudni, mert

ad 4. Már az 1464^{ki} határjárás alkalmával e' név alatt említettik.

ad 5. A' lakosok oroszok és a' Dolhaiakkal egy időben származhattak ide.

ad 6. Nem tudni semmit.

ad 7. Rókamező – Szuha-Bronyka és Keretzke között fekszik, a' határt a' Liszitzei patak és Borsa folyó ketté metszi. Az előbbeni patak a' falun alól a' hegy alatt ömlik a' Borsába. Azonkívül szakadnak a' Borsába jobb partján a' Bisztra (Sebes) Krivi (görbe) és Kovatsüszi (kovács) pataka.

Dülői:

Borsa folyó jobb partján:

Utiáth kösziklás erdős hegygerincz Beregh megyével határos.

Kovatsüszi erdős hegy sok kaszállókkal

Krivi a' völgyben szép kaszállók, a' lejtőségek erdővel borítva.

Bisztra szinte úgy.

Liszitzki jobb partján:

Csernaküka erdős lejtőség

bal partján:

Jászenovo (körösös) erdős hegy lapos kő és köszörű kő bányakkal.

Perechüd (átjáró) Szuchárol Kusnitzára vezet egy gyalog út

[226a]

Helynevek Leurdina községből, Marmaros megyéből.

[226b]

Leordina Község Helyneveinek le írása.

1. Leordina nemes román Község a Rusz vizi járásban (1848. felső járás) Marmaros megyében.

2. Leordina román helység egyedüli hely neve

3. Nem volt 's jelenleg sincs.

4. Hagyomány szerint 900. esztendő lehet miolta alakult, magát a' fa alkotásu templomot 800. évesnek lenni áalityák.

5. A' mi illeti magát a' népet eredetileg: Traján Román Imperator alapítványa Apafi idejétől legtöbb nemesi oklevelekkel vannak ellátva, származásra nézve pediglen ez álitatik, hogy: bizonyos konyhai ember háziosodván Petrova nemes községben nemesi birtokot kapott nejével az jelenlegi Leordina községben a' kitől is folytatolag alakul[227a]tatott a' jelenlegi 800–900. lélekre menő község.

6^{or} Leurdina község neve a' Lá urygire román szotol kaphata eredetét természetesen sok juh sorát gyűjthetvén ezen község helyén a' régi nemes gazdag Petrovaiak: maducu la urdirea később Leurdina lett, az a betüt e betüre változtatván. – egyéb írásbeli adat nem lévén ide vonatkozolag, a' hagyománybol ennyi világos.

7. Az Leurdinai, határt kétfelé szakitya maga a' község a' közepén álván az határának, az határon végig folyik a' visso vize, – az Also fordulo Petrova felé terjed hoszában. nyugotrol a Visso vize dél keletről pedig Rozávlya és Szurdok helységekkel szomszédoltatik. – Topografiai nevei ezen also fordulonak ezek: Cămpu lapos és sima területtül így neveztetik – az visso vize meletti határ terület pedig Zevoju apro füzestől így neveztetik – az Rozávlyai és Szurdoki felüli emelkedő hegy és dombos határ része pedig Horának neveztetik v. Horá román pártütötől, vagy pediglen a' magaslatokon dalolva szokot munka közbeni nép szokástol románul Horie neveztetik. Rozávlya felyől Kruhla dülő – Válea Sztuptyinilor hihetőleg farkasok össze seregléséről neveztetik. – Szvinej düllő – Pleska düllő hegy magaság illetőleg Szurdoki határvonal. Dohi puti düllő, – Csalla düllő mind hegyes szánto és cserés kaszálo földek.

Felső fordulo Cămpu lapos szánto földek. – keresztül le felé a' hegyekről át folyo Vályá Kreminyeszi a' honnan is kapta nevét a' patak kova köveket tartalmaz – Hora düllő mint az also forduloban említettik az 6^k pont alatt hora név alatt, – Obrezse hajdani viz járásnak partjai: Hodor pojenicza düllő hegyes szánto és kaszálo földek – Rippa köves szánto föld – In Ritu hajdan kaszálo he-

lyek jelenleg szántó földek. – Lá májdán düllő, Májdán régi birtokostól neveztek. –

A Visso viz hidon felül, also visso felé Dólina düllő kaszáló, Tirnovecz düllő kászáló és szántó földek dombos hely – Zevoju füzes Gruju luj Hodor düllő régi birtokosától ezen neven így neveztek, dombos és cserés kaszások – Dealu magas hegy és kaszások Czimpura düllő erdős és magas hegyekeni kaszások. Motsira motsáros kaszások – Pe oblázu visso vizének partján szűk és keskeny utak, felülről köves szántó földek **[227b]** – válljá bráduluj régi fenyves erdő miatt így neveztek – jelenleg gyéren láthatni egy egy fenyő fátskát, cserés kaszások és magas dombok. – vályá szpinuluj a' viso vizében folyik le, Rozávlya felől jobbról balra magas dombokon és hegyeken szántó kaszáló földek és a' tetőkön bikkes erdők.

[228a]

[Lipcse]

Tekintetes Márámaros Megyében helyezett és a Dolhai Szolgabiroi Járáshoz tartozó Lipcse Községe „Helynevek jegyzéke.”

E helység nevét vette Lipcse pataktól melly orosz nyelven Lipcsanak neveztetik, magyarul jó ezen patak Lipcse-polyana Helysége hegyeiből ered, és Lipcsénél a nagy ág folyóba beömlik, honnan és mikor népesített bizonyosan meghatározni nem lehet azomban köz vélemény szerint a lakossága Magyar országba bevándorlott többi orosz néppel jöhetett mintegy 500 és több évvel ez előtt Koriatovits orosz Herczeg idejében.

Folyó és nevezetesebb patakok nevei:

1. A Nagy ág folyó melly országunk Gátsországal Toronya Helységi határával veszi kezdetét, onnan Megyénk felvidéki több Helységek határain keresztül lefolyván Huszt Koron. Városánál a Tisza folyóba beömlik, ezen folyótól veszi az Uradalom nevét és Nagy ág vizi Uradalomnak neveztetik.

2. Lipcse patak oroszul Lipcsa, veszi kezdetét Lipcse Polyana Helysége hegy ormaiból a honnan is az ugy nevezett Lipcse völgyön keresztül lefolyván, a Helység alatt Nagy Ág vizibe beömlik.

3. Lipovetz patak tenger szentől oroszul Ozero veszi kezdetét és e Helység határát Keselymezei határtól elválasztja.

4. Ozurnéj Miszticze Helysége határáról veszi kezdetét és Lipovetz patakba beszakad.

5. Krivéj. pod horba nevü helytől ered és kaszálókon keresztül Oszava patakba esik.

6. Oszava Velika Lipcse Polyanai és Dolhai határ széletől ered és e Helység határra lefolyván Keselymező Helysége alatt Nagy ág folyóba beömlik.

7. Kálluv Lipcse-polyana helysége határszéletől kezdődik, és e Helység alatt Nagy ág vizébe esik.

[228b] 7. Ternovetz patak a nagy ág folyó tulsó részén, veszi kezdetét Szelistse határtól és az ugy nevezett Csere erdőn keresztül lefolyván Sziruk nevü patakba szakad.

8. Kobiletz patak egy része Herincse más része pedig Szelistse Helységek határ széleitől jönn, és Sziruk patakba esik.

Dülök nevei.

1. Pud Dolinami e Helység alsó végétől kezdődik és ki terjed egész Keselymező Helysége határáig, és Nagy ág folyóig.

2. Berech nad chutarjom veszi kezdetét a Helység alatt és Keselymező határáig ki terjed, nevét veszi a dombtól mely orosz nyelven berech a melyen ki terjed.
3. Lipovetz nevét veszi hason nevü pataktól.
4. Hlivisnej.
5. Kriva nevét veszi hasonnevü pataktól.
6. Oszava Velika és mala nevét veszi hason nevü patakoktól.
7. Lipsa szint a pataktól annak neveztetik.
8. Kálló hason nevü pataktól neveztetik kászalokból áll.
9. Popeliczi szántó foldekből áll tul a nagy ág folyón.
10. Horisnyoe pole – magyarul felső mező – a Helység felső végén szántó foldektől ál.
11. Piscsanya.
12. Cseráth magyarul csere.

Nevezetes hegyek.

Klobuk, Hrábova, Cselenej Kaminy, Plitnej – Roszusnéj.

E Helység határa össze jön Herincse, Herincse Monostor, Szelistse, Iza, Keselymező, Miszticze, Dolha és Zadnya Helységek hataraival.

Lipcsepolyána községből
Helynevek.

Lipcsepolyána (oroszul Lipeczka polyána) A régi iratokba Polyánka nevezett alat fordul elő, nevét eredetétől véve, a menyiben e nevezett helység a sokkal régib eredetű Lipcse nemes község területén keletkezett honnét elő nevét is vette a polyánka pedig oroszul lapálykát jelent a mellyen fekszik Lipcse nevű patak lefolytában.

Lipcsepolyána mint ön álló helység a 15^{ik} században említetik leg korában. Népesítését nagyobb részt a környekből nyerte – lehet azomban következtetni hogy a menyiben részint még élő, részint már kihalt családok tös gyökeres magyar neven említettek és említetnek u: m: Petroczi – Márfi – Turzo – Asztalos Bogárdi – Kondor – Szakál világos, hogy ezek nem lehettek valami Gács honból el származottak nevei.

A község határában elő fordulo helyneveket egész terjedelmökben irám le:

Bohás meredek domb a hely-
ség felett
Szlopovi domb.
Klenova hegyek 's kaszallok
Kablecz d^{to}
Toszti
Turicsni
Jaszeno
Zubro
Kicseráni
Kunicsni
Vodicza
Hrabova
Borszucsina
Medvezsi
Jasztrábli
Temlü
Bolotecska
Pereluki
Licsánecz

Kálló-patak – 's ennek kerülete
Roszüsni hegyek
Kárácsonüszka
Jáhodicsni
Obüska
Voronü
Pereniz
Czápkó
Makovicza
Pricsül hegy domb
Sztinni
Ozsü verch
Janko
Csonicsni lapály
Mincselik d^{to}
Knázká d^{to}
Verbics
Rudavecz
Lipa
Benyovecz

Lipcsepolyána

Sztobi domb

Vezsa d^{to}

Pikuj d^{to}

Szilágy ság 4 holdnyi lapály

Bogardi telke szántó föld

Kicsürke dombos cserje

Lipova mocsaras rét

Oszava patak rét

Váskoviczá

Sroticsná

Borodkó domb

Metyova lapály

Romanov

Grehodecz hegy

Klobuk d^{to}

Huszákö

Plitná

Záalom

Verbicsov

[231a]

Helynevek

Lonka községből, Máramaros megyéből.

- [232a] 1. Máramaros Megye. Szigeti járás. Bocskói kerület. Lonka helysége.
2. 3. 4. 5. 6. A helység neve magyarul Lonka oroszul „Luha”. Az orosz elnevezést a monda szerint onnan kapta, mert valaha az egész helység a Tisza folyam képezte szigetben volt, Luh pedig annyit tesz mint sziget. A többi pontokra nézve okiratok hiányában adatokat szerezni nem lehetett. Hagyomány szerint a lonkai lakosok Galicziából vándoroltak át ide.
7. A községben előforduló helyrajzi nevek:
„Hori vesnyi” (felső dombok) Velekohá terna (nagy tövis) Zleanké (agyagos) Zves velekohá terna (a nagy tövisen felül) Toloka (nyomás) Jaszapuszkej. Kruchli, pud brescsámé, Mocsári (mocsár) Lászki, Pliszaka, Pud Maguro, Plesztse, Zányoga, Kuzi, Bánszki, Arsetza, Pereszlop, Duplestye, Szvinye, Tempa, Ulhi (égres) Pud Kaminy (a kő alatt) Bolotestye, Lázi, Priszocze, Polyánké, Voronczé, Kuzva, Roszusnye, Vulsányá.

[233a]

[Lopusnya]

Máramaros Megye Nagyágvizi főszolgabírói kerület
Verchovinai elnevezés

Lopusnya Telepítvény Majdánka községhez tartozik elnevezését nyerte a Lopuch vagy is Laputol, mi után azon patak mentében melyben Lopusnya fekszik Lopusánkának neveztetik ezen patak folybe a Toruncsák vizébe s ezen össze folyásnál kezdődvén neve a Nagy ág viznek. mikor népesített homály fedi, anép monda állítása szerint legelső lakossa Trebusánból való Mihalinecz nevű volt. –

7te Grigán havas legelőül használtatik legmagasabb a Ripinye Majdánkai határban.

Ozirnya havas legelő az alatta lévő Szinevér Polyánai tenger szemtül, melly orosz nyelven ozerának neveztetik.

Plávucz kaszálló apatak által, sok össze hordott fáktól – oroszul Plavle vette elnevezését hogy Plávucz.

Brániscse. ingoványos hely mellyen se marhának sem embernek járnai nem lehet mert a moha közt süpped lefele – innen hogy bere azaz veszi vagy szijja magához –

Bégávka mely a Juh bögéstül beee neveztetik különben kaszálló egy kis visszhangot ad.

Jáblúnüv kaszálló az almától Jáblikó vagy almafa Jáblonyá

Plesiva vagy Plecsiva, Erdő hegy azért neveztetik így mert a Nap fenynek mintegy hátat [233b] fordítva amiért anap késő tavaszig kora Ősztül, nem süt be a telepítvénybe.

Zubrovecz Patak melly egy fű nemtül Zubrova mi benne legtöbb terem neveztetvén el, ezen patakocska a Lopusánkába ömlik.

Szakályü vérch, kaszálló nevezetét egy szakál nevű embertül nyerte.

Baár álló víz egy rengeteg erdőben hova avadak össze gyülekeznek.

Sztudeni kirniczi hideg forrás vizek, télben benem fagyók.

Ezen telepítvény fenyves rengeteg erdőben tanáznak a Medvék vad Disznok Őzek, néha szarvasok is található ritkán hiuzt is, a Szárnyas állatokból a siket fajd és Császár madár vizeiben a pisztráng hal. –

Kelt Lopusnyán 1864^{ik} év April hó 17^{én}

Varga János
főszbró

[235a]

[Lyáhovec]

Lyáhovecz község fekszik Máramaros megye Hidegpataki szolgabírói kerületben, a Verchovinának – magyarul Felvidéknek – északi részén, a Gácsországi határ szél alatt, határos ezen község keletről Uj Holyatin, délről Rekita, nyugotról Hidegpatak községekkel.

A község elnevezését hagyomány szerint Lyách – Gácsországból bevándorolt családtól nyerte, ki a község első lakosságának mondatik.

A község fekvése hegyes, csak a patak mentében van egy kis lapály, melyen a patak mindkét részén a házak építvék – a patak neve Lyáhovecz több patakkal nem bír a község –

Ezen község határja igen sovány zabtermő földekkel bír, a gyümölcs a zordon égalj miatt nem tenyészhető – a határ következő düllőkre van osztva um: Keletről Petrücsi düllő kevés szántóföldekkel, nagyobb része igen köves haszonvehetetlen. Migla – máglya – csuppa köből áll 's a kövek úgy fekszenek egy máson, mint ha azt valaki kész akarva máglya formába rakta volna. Paszak düllő, magyarul száj. Delről Rih düllő szarv mért a hogy szarv alaku. Horb verecsánki magyarul vereczkei domb, szántó földekkel, Horb Korosztévá magyarul rühes domb – terméketlen, Nyugatra Lomécsát Kolyinácsovát: magyarul térd törő – szántó és kaszálló foldekkel Stina, szántó s' kaszálló földekkel, északra Beszkid magyarul határ szél szántó s' kaszálló földekkel és egy kis fenyves erdővel.

[235b] A községet GC ruthen ajku nép lakja és valamint hogy Gács országból népesített – semmi történeti adatokkal nem bír. Hogy mikor keletkezett ezen helység nem tudatik.

Lyáhovecz Aprilis hó 4^{en} 1864

Hurdrás Fedor × bíró
Masskály Mihály ×
Hurdrás Iván ×
Lyáhoveczy lakosok

Volosin Miklós
Krjegyző

[237a]

[Majdánka]

Máramaros Megye

Nagyágvízi fő szbirói kerület

Verchovinai vidék

Majdánka község orosz nyelven Májdan áll felső Bisztra Lopusnya és Rudávecz Telepítvényekből. –

Ország szertei elterjedése Majdánka helybeli el terjedése Májdan.

3ra Régibb elnevezése volt orosz nyelven Nász Hólyátin mit a köz monda szerint onnan nyeré, hogy OHolyátin község béliekből össze házasodván 's a Nász nép menetből lett Náz Holyátin adatok ugyan hiányozván de magyar kiejtése bizonyítja

4re Ripinnye O Holyátin és Lengyelországbul lévő lakossai adatok hiányában keletkezését meg határozni nehéz mind az által a 15^k században már a mondaszerint fen állott.

6ra Májdan orosz nyelven elnevezését nyerhette a hamu zsir égetéstül (Májdan) menyiben Ripinnye község határában keletkezett 's első lakossai amonda szerint hamu zsir égetéssel foglalkoztak.

7re Felső Bisztra lásd külön leírását

Lopusnya – – d^{to} d^{to} d^{to}

Rudavecz Telepítvény egy veres Ripacsos kötül melly a Ragyához hasonló Ragya orosz nyelven (Ruda) 's miután a kis szerü patak mellybe ezen veres Köszikla van Rudávecznek mondatik a Telepítvény is annak neveztetvén el, – ezen patak az Ó Holyátinka nevü folyoba ömlik, melly Holyátinka folyó Majdankánál a Nagy ág vizével [237b] egyesül.

Hlubicska patak miután egy mélydedéből ered onnan neveztetvén el az OHolyatin vizébe ömlik.

Tálápkü patak egy Tálápkó nevü embertül ki a térséget mentibe birta. s Holyátinkába foly –

Csorná Zvorina patak, a benne találtató fekete kővektül, mitül a víz is majdnemfekete a Nagy ágba ömlik.

Popú Zsolobb völgy mellyben egy Pap Juhait őrzette 's legeltette.

Csortorij egy régibb omladvány, – melly a nép monda szerint leomlása alkalmával több sertést eltemetvén, 's a bal hit szerint az ördögök (Csortok) kergették volna a sertéseket utol nem érhetvén őket ahegy oldalt rájuk omasztották.

Kvász. Savanyu víz forrásos Mocsár

Czapová Kicsera = lásd a Ripinyei leírásban

Majdánka

Szokolovecz egy kötül mellyen igen szép tollu és szavu madarak költöttek és énekeltek, ezen madarakat (Szokol)nak nevezték – innen Szokolovecz.

Voronovecz hegy. onnan neveztetvén így mert a Varjuk (Voron) az itteni kis erdőbe költenek.

Mincsül kis domb. ezen helyen gyönyörű kis fenyő erdő közepében Temploma van a községnek. –

Kelt Majdankán 1864^{ik} év April hó 17^{én}.

Varga János
Főszbró

[239a] Mikolapatak (románul „Valeni) Községből Mármaros Megyéből

1.re Mármaros megyének Sugatag Kerületéhez tartozik, – fekszik pedig Kaszó Járásában. Az elnevezés eredetét veszi a helységen keresztül folyó pataktól, – a’ Vale, – mely patakot jelent román szótól.

2.^a E’ Községnek csak ezen egy nevezete van, t. i. románul „Valeni” magyarul Mikolapatak.

3.ra E’ Községnek más elnevezése soha sem volt, – és a’ román – mely eredeti egyedül, – elnevezésben semmi változást nem szenved; – a’ magyarban azonban honnan, ’s miért ragadt reá a „Mikola szó – nem tudatik – 1405^{ik} évben ’Sigmund Király által Visegrádon ki adott Oklevélben melyben latinul is csak pataknak emlittetik, nem pedig Mikola- elő-szó ragasztással.

4.re E’ Község, – mint a’ 3^{ik} pont alatt érintve van, – holott 1405^{ik} évben ’Sigmund Király által Visegrádon kelt Okmányban, mint „Patak” emlittetik a’ többi helységek között, u. m. Kálinfalva, Bárdfalva, Váncsfalva, Fejérfalva, Budfalva, Balotafalva (Sirbi) és Patak, – az az Mikolapatak, – mely Községek mind „Kassa az az Kaszó Keneziatushoz tartoztak.

5.re Mikor népesített e’ Község nem bizonyos, – [239b] annyi azonban világosan ki tetszik egy 1440^{ik} évbéli oklevélből, melynek erejénél fogvást Gara László Palatinus, és Kunok Birája megrendeli, hogy egyforma határ föld osztály tétessék: Barczán,- Mikola,- Kálin, és Fejér-falvak között.

Hagyományilag pedig tartatik, miszerint Kálinfalva, Barczánfalvával lévén határos, – a’ Patak mely később azután községgé nőt, Kálinfalvának majorsága volt, – hanem részenként később a Kálinfalvi, és Barczánfalvi birtokosokból, és más román helybéliekből megnépesített, míg azután a fentebb 1440^{ik} évben önnálló Községgé lett; – minél fogvást e’ Község 800 évesnél idősbb nem lehet.

6.^a Ezen pontra megfelel az 1° – és 4^{ik} pontok alatti előadás.

7.^c Az egész határ két fordulóra oszlik fel t. i: alsó, és Felső fordulóra, – ezen kívül az egész határ a felmérés alkalmával dülökre van felosztva, azon megjegyzéssel: hogy mindenik dülő megtartotta azon tájék régi elnevezését, mely szerint azon dülőben eső szántó földek, és Kaszálok nevezettek u. m.

Alsó-Forduló: „Cuctura” dülő, – magyarul kést jelent nevezetét veszi egy kés formájú hegytől, mely e’ dülőben foglaltatik, Barczánfalvával határos. Málu – dülő pallag földet jelent magyarul nevezetett így az ott lévő pallagos földtől, szintén Barczánfalvával határos. – Secielu: – Secu – szótól veszi elnevezését, minthogy itt a föld sovány, Kálinfalvával határos. – Mijlocia. nevezetét veszi mijlocu [240a] magyarul közép román szótól mennyiben a’ határ közepén fek-

Mikolapatak

szik; Barczánfalvával határos. Macarlaole Maguri, – mely omlásokat jelent Kálinfalvával határos. – Dealu ounkuluj; – Kaszálló helyeket jelent. – Runcusoru dülő így nevezetett eltöbb apró kaszállóktól.

Felső Forduló: Picioru Grópei – dülő, – „picioru” román szótól, így nevezetik egy láb forma hegytől, Kálinfalvával határos. – Ponorelle dülő: – huppodást jelent, mennyiben a föld itt huppados, – Campu máre: dülő: – Nagy mezőséget jelent Kálinfalvával határos. – Pojana dülő: – irtás helyt jelent – Petrariu dülő: így nevezetett el a köves helyektől Kálinfalvával határos, – Secatura dülő: száraz sovány földet jelent, amint valóban az is. – Runcuri dülő; – Kaszállókat jelent, – Kálinfalva és Gloóddal határos. – Mocsira dülő: vizenyős földet jelent, Sztatinka községgel határos. – Dealu Secaturi dülő: sovány dombos helyt jelent, – Sztatinkával határos. – Calea Slatini dülő: nevezetét veszi azon uttól, mely a Sztatinkai sos vízhez vezet Barczánfalvával határos.

Erdő: padure, – fekszik távol a Községtől a kaszállók végében, – az erdön tul nem terjed a község határa, határos az erdő Kálinfalva Gloód, és Budfalva községekkel.

Hegyek: „Deálu babelor” a Község mellett fekszik, és benyulik a helységben, – az asszonyok által itt tartatni szokott gyülekezetektől vette elnevezését. – Cucurielu: – a Községtől kissé távolabb esik, a Kálinfalvi határ szélén nevezetét vette a „cucu” román szótól, mivel a’ Kakuk jobbadán itt szólamlík meg tavaszunkint először.

Patakok: Valea caseloru: ezen pataktól veszi [240b] nevezetét a Község „caseloru” nevezetik, pedig azért, mert keresztül folytán a Községen, a’ Casa, az az házok mellett foly le. –

Valea mijlocii: mely közép folyó lévén, – mijlocu középet tesz – szótól nevezetett el.

Valea Sacaruri: veszi elnevezését a „Sacaru” az az kiszáradt, szótól, – mivel szárazság idején kiszokott száradni.

Valea Sacielului: ugyan csak azt jelenti, mint „valea sacaruri” mennyiben néha ez is kiszárad.

Ezen patakok mind a Mikolapataki, és Barczánfalvi határokon átt, befolynak az Iza folyóba.

Utak: A Községen keresztül megy azon jo korban hozott csinált ut, mely Kálinfalváról Mikolapatakon átt szabatott, és készített el, és vonul Barczánfalva fele, – „Calea Slatini” mely Sztatinka község fele vezet, de ez nem csinált ut. – Ezeken kívül vannak még gyalog utak: Somfalva fele „Calea Cornestilor” – Budfalva fele „Calea Budestilor” nevezetek alatt.

Mikolapatak

Kelt Mikolapatakán Aprilhó 7^{én} 1864

Elöttem
Jurka Gyögy
Jegyzö

Drimentz Nyekita ×
Mikolapataki bíró
Utánn Gavrilla ×
kis bíró
Utánn Togyer ×
Prálya Gavrilla ×
hütösök
P. H.

[243a]

Helynevek

N: Kirva községből, Maramaros megyéből.

[244a] Nagykirva község Máramaros megyében Dombói alszolgabirói kerületben Taracz nevű völgyben fekszik.

E község mindig Nagy Kirva (ruthenül Veliki Krive) nevezet alatt fordult elő 's csak e neve ismeretes országszerte, más névvel soha sem birt: –

Nagykirva a hagyomány szerint körülbelül 600. éve áll fenn – a körülötte fekvő régibb községekből népesített. –

Nevét rendetlen 's tekervényes fekvésétől veszi ezt eléggé igazolja e ruthen szó „Krive” = görbe. –

Mezői. „Pud berehom” (hegy alatti lapály). „Pod Dubinka” (tölgyes alatti mezőség). „Ploscsa” (silány mező hasztalan – agyagos föld) – „Malinicsa” (málnát termő rétek) – „Hluboki” (mélyedés, ezen völgy képez határt Kőkényes és N. Kirva között)

Hegyei: „Obscina” (magaslat, ez határt képez N. Kirva és Körtvélyes között) – itt fekszik

„Boluticsa” nevű kaszálló, nevét ez orosz szótól „boloto” – (pocsolya) vette, mivel egy helyen soha ki nem száradó láp van.

erdő: Bukovina, nevét ezen orosz szótól „buk” magyaritva „bükk” vette, – tehát valódi magyar értelme Bükkös. –

„Za mosztok” – hegy, nevét ezen szótól moszt (hid) vette, mivel reá egy hidon keresztül kell menni. –

[244b] „Oszu” cserjés. – „Kuzberg” (kecske hegy) a lakosok itt szokták kecskéiket legeltetni –

folyói: Taraczfolyó N. Kirva határát a nyugoti oldalon végig metszi. –

„Malenzki potok, malenicsa nevű hegytől melyből ered, veszi nevét. –

Hluboki potok, Kőkényes községgel határt képez –

forrás: Hluboki völgyben van egy fekete színű ásvány forrás, melyet fordóül is használnak. –

Nagykirva község hajdan nagy nevezetességű volt, mivel itt lakott a Gf. Kornis család, mely Máramarosban, Taracz, Tisza és Dolha völgyök úgy szintén Királyvölgy kizárólagos tulajdonosa volt, – egykori lakjának romjai jelenleg is láthatók, – a nagyszerű kut és a hegyalatti pincze kevés javítással még jelenleg is használhatók lehetnének. –

Nagykirva Aug. 10^{én} 1864

Seján Antal mk
jegyző

Palinkas Iván Dumitru × biró
Palinkás Vasziy × hütös

[247a]

Helynevek

Német Mokra községből, Máramaros megyéből.

[248a] Német Mokra Handal ezen helység, Mária Terezia uralkodása alatt keletkezett és ősi oroszmokrai nevet visel, a határais egy. –

Szehlyánszki: völgy, fenyvessel benőtt rész. –

Albul. völgy; neve ösmeretlen. –

Prészlup, hegy lánczolat; a preszlupni Patakkal, a patak nevét viseli.

Mirnij. völgy mirnij patakkal. – – d^{to} d^{to} d^{to}

Szumisznij: patak, völgy, enéven lett elnevezése nem tudatik.

Szaténna völgy. – d^{to} d^{to} d^{to}

Brádulcsik málij patak d^{to} d^{to}

Bradul Velikij, patak. Bradul hegy orom alól fakad.

Vulypén, völgy patak. – enéven let elnevezése nem tudatik

Pladésztak, völgy; a kaszállókon sok mogyoró hagyma terem tehát inet (Pladésztak) – mogyoro hagymás) nevet visel. –

Zádnya. Havas legelő. –

Chreszti. havas legelő. –

Dárovroszus. patak völgy, enéven lett elnevezésének oka nem tudatik.

Dárov. patak völgy d^{to} d^{to} d^{to} d^{to}

Dárov malij patak völgy d^{to} d^{to} d^{to} d^{to}

Dárov veliki patak d^{to} d^{to} d^{to} d^{to}

Bustul. patak völgy d^{to} d^{to} d^{to} d^{to}

Malasni. havas legelő d^{to} d^{to} d^{to} d^{to}

Malasni. patak völgy – – – –

[248b] Sztránczul. patak völgy enéven lett elnevezésének oka nem tudatik. –

Jávorov. patak völgy. d^{to} d^{to} d^{to} d^{to}

Robu. patak völgy. – Robu havas legelő alól fakad. –

Robu. Havas legelő. –

Groplyánecz. patak. enéven lett elnevezési oka nem tudatik

Gropa. Havas legelő. d^{to} d^{to}

Bobrovinszkij. völgy patak. d^{to} d^{to} d^{to}

Járku. patak völgy d^{to} d^{to} d^{to}

Krászna. Havas legelő. miután igen szép tehát ezert kapta ez elnevezését.

Lussánszka. Havas legelő.

Ruzsa v. Rózsa. Havas legelő. –

Sztrimenusz. Havas legelő. –

Jészava. Havas legelő. –

Németmokra

Sztényák. havas legelő. –

Popágya. havas legelő. –

Báhna. Havas legelő. –

Prepuj. Havas legelő. –

Preszlup. Havas legelő. –

Kelt Német Mokrán 1864. Junius 3.^{an}

Riskó István mk
ker. jegyző

[251a]

Hely nevek Maramaros megye Nyágova Község

Nyágova – Oroszul is Nyágova fekszik Taracz vízétől nevezett Taracz völgyi Szolgabirói járásban, – e néven neveztetett hajdanta, ’s így nevezetik mostanáig.

Nyágova községe mikor ’s honnan népesített se hagyományilag se történelmileg kimutatni nem lehet. 1779^{ik} évtől kezdődő Anyakönyvei tisztán Orosz nyelven irattak.

Határos e helység Éjszakrol Irholcz, – keletről Kókényes, – délről Kis-Kirva, – ’s Nyugotrol Técső, és Kerékhegy határaival.

A Községtől kezdve Napkelet ejszaknak szántó földek terület ell kis mennyiségben egész az Irholczi határig.

Nyugot délnek Técsői határ és Kerékhegy Erdei, a terület kanyarodik dombos irtások között, mellyek között Szászova csergedező patak folyik ez orosz névtől Zászuv – szakadék neveztetik így, itt vannak Dubrova és Lázki nevü kis kaszálló rétek a hol az ugy nevezett Ropa oroszul sósvízes forrás találatik.

A Dülök nevei: Ejszakrol Lomsora és Vortup, – Keletről Roviny és Ricsisca, – Délről Dolina dülő, és Cserteszovéj

[251b] Cserteszovéj völgy Kis-Kirvától, – Nyugotrol Szeketura, és Lázkovéj völgy.

Innen Kis-Kirva felé na Dolinách ugy nevezett lapály ’s Cserteszovéj völgy zárják be a határt a helység alsó végéig.

Kelt Nyágován Aug: 24^{én} 864.

Csernek Sándor mk
Nyágovai Lelkész

[253a]

Helynevek

Petrova községből, Marmaros megyéből.

[253b] Petrova község helyneveinek leírása

Marmaros Vármegye Szigeti (1862 előtt Vissoi) járás ruszvízi (1862 előtt petrovai) kerület egyik falva Petrova melly nemes román község lévén beszél még ruthenül és sokan magyarul is.

Hogy hány száz évek olta álhat fenn e' község bizonyost nem tudhatni – de mint a' nép közt uralkodó hit, és meg most is létező nemesi okmányok tanusityák mint egy 900. éves lehet – származását pedig és maga a' község el nevezését nyerte bizonyos Dolha Péter nevü egyéntől kit a' történet elsöt említ petrován letelepedetnek (Petru Dolha Petrova lett rövidítve)

Petrova nemes község származásáról a' nép hite ez: Szt. István 1^{ső} magyar király még fejedelem volt csak, midön Kupa vagy Kolpán somogyi vezérrel a' tartomány hite miatt harcza egyeledett, a' harcز mérges és sokáig bizonytalan kimenetelü volt, mintegy 150. haramia tartozkodott a' hol most Szigeth városa áll, még akkor létezett roppant erdőségben, kik Szent István táborá [254a] hoz álván elszántan csatáztak olly annyira az ellen féllal, miként a' harcز be végeztével a' 150. közzül csak három maradt életbe. – egy magyar egy ruthen Dolha nevü és egy román mika nevü – kiket Szent István meg jutalmazandó szabadságot adott ki hol marmaros vármegyében letelepedni, – miért az egyik mint inkább a' sikságot kedvelő magyar hol most Sziget városa áll telepedett le – Dolha feljebb ment és a' petrovai völgyet választá lakásul – mika pedig még feljebb ment, és Közép vissoi vizen állapotodott meg – a' szinten le telepedett birta egészen a' hol a' vissó vize a' tiszába ömlik; De Dolha és mika folytonos versengésben éltek, míg egymás között akként agyarkodtak ki, miszerint Dolha száljon le Petrovárol a' válye nyágre (fekete patak torkolatáig, hol most jelenleg Bisztra contractio van – mika pedig menjen fel az ugy nevezett izvoru nyegru (fekete forásig) a' mojszényi határba, és éppen nap fel jöttekor mind a' kettő induljon és közelitsen lépést egymáshoz, és a hely hol találkoznának legyen közöttök a' határ vonal. – Dolha mint orosz származásánál fogva ravasz nem várta be a' nap feljötétt és meg indult, Mika pedig a' szó szentségére adván sokat a' pontra várva éppen nap fel jöttekor indult meg, és még alig volt hol most alsó vissó középe áll midön Dolhát érkezni meg pillantja, ekkor lovát meg szoritya és a' kezébe lévő ostorral Dolhát vissza veri egész a' бүдös kutig (fintina putsasze) eddig a' tiéd ezen szavakkal vissza ment Közép Vissoig – Petru Dolha pedig le szállott a' petrovai sikra hol most áll Petrova községe. –

Petrova nemes község mintegy 250. családot táplál, – kik közül zsidó jelenleg van 32. család, – van hét havasa u. m. a Muntsel, Poloninka, Serban, Papp Iván, Pláj, Holováts, Tomnátyek. Jelesebb Dülői: Páltyin a rajta lévő juhar fáiról a' honan kapta románul (paltyin) nevét – Kitsurka jeles búza termő földjével, Hrihoretz hrihor nevezetű egyéntől kapta nevezetét kaszáló és szántó földek. – Dumbráva tölgyes erdejével Válye nyágre Tokárnya kup idomm csucsal ellátott erdőség – szántó és kaszáló földekkel, Hoda, posa, vijvodin, Dubrutz, Gyálu mori ez utobb alatt hihetőleg malom állott honan románul kapta gyálu mori nevezetét. –

Petrova község határán a' Papp Iván, és Poloninka havasok aljából származó Frumusora, és Bisztri folyók partjain [254b] van le telepedve mintegy 170. család orosz (ruszin) kik 1790^k évtől jöttek be a' szomszédos Galicziából egyenként mint a' petrovai havasok aljában hajdanta igen szép fenyves erdő vágatására felhasznált napszámosokat. – 1790^k évbe csak négy orosz család volt. – Határos a' petrovai határ Ruszpolyána, Ruszkova, Leordina, Rozávlyia, Szurdok (strimtura) Barczánfalva (Barszána) Ronaszék (Kostyuj) és a' Trebusai határokkal, – a' határon keresztül foly a' visso vize és a' Bukovinába vezető ország ut melly 1861^k évben nyílt meg. –

Említést érdemel, miszerint e' község mindig elsőnek tartotta magát Marmaros vármegyében és jelenleg is az a' rög eszméje: kebeléből származott tizenegy alispán és egy püspök.

Petrova ura volt egykor Ruszpolyána, Ruszkova, Leordina, Rozávlyia, Batiza, Sajopolyána, Szurdok községeknek.

[255a]

Helynevek Pilipecz községből, Maramaros megyéből.

½ melléklet.

[256a] Pilipecz, helység, Maramaros Varmegyének legejszakibb Hidegpataki Szolgabirói nevű Járásban. Lakói orosz–ruthen–ajkuak, görög kath. – fekszik Kárpát hegységnek egyik ágából, mely itten Borzsava–Polonina nak nevezte-tik, kifakadó, és nyugatról keletnek folyó Pilipecz nevű patak mellett, annak hosszaba mind két parton vannak építve a lakok. E község e szerint Pilipecz pataktól vette nevét.

Hagyományok után a nép nyelvén van monda, hogy eme községnek első lakója volt Fegyko, másképp Duliskovics család. Ez először is e határban levő Chisiscsi nevű hegynek ejszaki oldalán építette a házat, később e hegynek déli oldalain atmenve ottan találtak Pilipecz folyót rengetek erdőkben, miután e folyónak a vize igen tiszta, könnyű és sok pisztránghal volt benne, a lakaikat ide áttettek, így származott e község, és lassan benépesedett. Az időt, mikor lehetett ez, nem lehet meghatározni. Azóta azon hegynek ejszaki része, hol először lakházak voltak, a hol jelenleg semmi épület nincsen, hanem a föld szántatik és dülönek egy részét teszi, itten orosz nyelven „Chisiscsi”-nek nevezetik, mi magyarul anyit tesz, mint házhelyek.

Fekszik tehát e helység havas aljában, és vize a havasi kösziklaktól számtalan forrás alakban bugyug, és Pilipecz folyót képez, melynek azért, hogy közel van eredeti fórasokhoz az a tulajdonsága, hogy a legszárazabb időkben is mmok voltak 1861, 1862 1863. evekben ki nem fagy, ki nem apad anyira, valamint a legkeményebb telekben sem fagy ki anyira, hogy malmot ne hajtson, ezért a faluban van 13 malom – az egész vidékre nagy áldás – mert midőn masutt a vizek nagy szárazság, v fagyok miatt megapadnak, és malmot örteni megszűnnek akkor három mért [256b] földnyiről is ide hordják az éle-tet malmokba. A malmoknal vannak ványolók gubákon, és a havas aljában kalló, hol harisnyanak való szörposztó kallóztatik.

Más néprege szerint az itt először letelepült családnak főnöke Pilipnek hi-vattatott, és ettől valamint a folyó, úgy a község is Pilipecz nevet kapott, és ez legvalószínűbbnek látszik.

Ejszакnak eső fordulóban következő helynevek vannak: dülök: Chisiscsi, első hazhelyek, mint már fentebb van említve. – Chóp, anyit tesz, mit Sipka, mert a csucsá sipka alaku. – Járkadzi, folyó, anyit jelent, hogy több árokból származik a vize. – Kis, és nagy Rubacsin, vagyis vagdalóhely, ez onnan eredt, mintha ide erdőkbe menekült népet a Tatárok körül fogták, és kivag-

daltak, rubati, tesz vagdalni, innen Rubacsni, később Rabacsin. – Holicza dülö, jelent „meztelen” miért így neveztetik, nem tudni. – Kut dülö jelent szeglet, mert ez az alakja. – Krivját dülö, mert görbén kidomborodott. – Dólinki, tesz mélyedés, mert egyenetlen dülö, több kisebb nagyobb mélyedéssel.

Délen eső dülök: Irtsakivszka Kicsera, egy itteni családnak a neve Irtsak, ettől kapta elnevezését.

Kicsera, jelent csucs – mert e dülőnek legmagasabb csuca van.

Hrabniki – tesz gyertyánfa – mert itt valaha legtöbb gyertyánfa volt, most már ki van irtva.

Zapotjicskom, az az tul a patakon.

Lupsát, dülö, eredetét nem tudni e szónak.

Siroka chascsa – jelent „széles erdő” mely itten volt.

Chamniki – bokrok – mert most is számtalan mogyorófa bokrok itten vannak.

Migyancsik – migy jelent veresrész, és miután a föld [257a] veres agyagos, azért ezt a nevet kapta.

Lipivki – lipa: hársfa – monda szerint, mikor még üserdők voltak, itten legtöbb hársfa termett, most ki van irtva az erdő, és többé hársfa nem található.

A dülökben több apró résznek ismét más elnevezési vannak, de ezek többnyire azon családok neveit magokon viselik, kik itt legtöbb földet bírnak, vagy valaha birtak.

Mikor keletkezett ezen község, az időt meghatározni nem lehet, anyit hozávetőleg lehet alítani, hogy ezen vidék már Magyarok bejövetele előtt volt benépesítve, mert e nép a szomszéd Galicziai néppel nyelvre, szokásokra, viseletre, és vallásra nézve egy, már pedig a Gácshon 8 században előfordul a Historiában.

Pilipecz $\frac{3}{4}$ 864

Musztyanovits Leva

GC Esperest

[259a]

[Podobóc]

Podobócz helység fekszik Máramaros vármegyének legészakibb részén Borzsova nevű havas aljában az onnan lefolyó patak mentében, határos északról Bereg vármegyével kelet és délről Rosztoka és Pilipecz Máramaros megyei községekkel és nyugotról Borzsova havassal.

Lakosai orosz ajkúak és GC-ok a község nevét onnan vette hogy a hegy alatt fekszik Podobócz orosz nyelven – magyar nyelven – hegy alatti, mely azonban nem használtatik – a községnek egyéb más neve soha nem volt, hogy mikor keletkezett légyen Podobócz azt homány fedi, valamint azt is hogy lakosai mikor és honnan telepedtek ide, régiségét egyébiránt gyanítja azon körülmény hogy csuppa kopár hegyekkel van körülveve, lakosai a Gács honi ruthenekkel mint diálectusra, mind viseletre és szokásokra azonosak valószínű tehát, hogy a Gács honi ruthenekkel egy időben telepedtek le.

A patak melynek mentében a falu fekszik hó olvadáskor és esőzések alkalmával elég erős malmot is hajtani, de a nyáron – által főkébb ha az száraz, alig van benne annyi víz, hogy a lakosoknak a nélkülözhetlen víz szükségét pótolhassa.

A kí folyót mely a falun végikhalad – négy patakocska szaporítja és pedig kettő ömlet a havas aljáról, az egyik neve Blínl...¹⁴, a másik Podobovecz. [259b] Két patakocska pedig a Beregi határ alóli hegyből jön, az egyik neve Miskárü a másik Geczü patak.

Legmagosabb hegye a Borzsova havas annak kinyuló része mely Podobócz felé hajlik neve Rjápiczka egyéb magasabb hegyei nincsenek, csak csuppa kopár dombjai, melyek a lakosok által – minthogy lapályok általában nincsen – szántóföldeknek használtak, a kemény éghajlat miatt a lakosok csak zsabot és kolompért természetnek, csak nagy szorgalom mellett képesek a jobbára őszi és tavaszi gabonát termesztetni.

Északra eső dülök a következők:

Oszóny holicza annyit tesz mint kopár.

Lílik tyisznína annyit tesz minthogy a völgy szűk, a nevét onnan kölcsönözte.

Krimnyánka, annyit tesz mint köves.

Nyugotról Horb Rjaboczka, domb.

Nítribuszké ráczín vérch – tető, Keletről

Csupuvszké chóp, annyit tesz mint sapka, mert csucsapapka alakú, délről Elymá rábácsín – annyit tesz mint gyertyánfa, valaha gyertyánfa erdő lehetett most kopár.

¹⁴ A név vége olvashatatlan.

Podobóc

Vannak még a most említett dülök között más kisebb szerü düllök is, de ezek csekélységök miatt említésre nem érdemesek.

Mártius 28^a 864

Jánosik Jáczo bíró
Zsabo Pável
Ress Ivan
Podobóczi lakosok

Volosin Miklós
Kr: jegyző

[261a]

[Priszlop]

Máramaros Megye Nagy ágvízi kerület

Priszlop község – jelen elnevezéssel forog egész Magyarországon. – Elnevezését nyerte a pri – mellette, és szlup – vagy szlopecz Tör nevű csaljeltül – mellyért anép még mais használ, lő fegyver hiányában Medvék farkasok és rókák megöletésére. Ily csal jeleket a hegy gerinczeken szoktak állítani, kinyomozván előbb avadnak szokott utját. –

3ra más elnevezéssel soha sem birt.

4re állítólag a 13^k században már fent állott

5re honnan népesítettett azt homály fedi, annyit azonba anép monda állit hogy Kis Oroszországból 's Litvaniából származtak eleik.

Van aközségnek két Telepitvénye, egyike Závějka név alatt elnevezését nyerte egy Lengyel országból Závějka nevű közsigbül származott egyéntül ki először oda letelepedett de mikor azt homály fedi. – nep monda szerint ezen helyen orosz szerzet volt kik Lengyel honból Závějki nevű községből származtak ide. de a klastrom helye elenyészet.

Másika Tyitkovecz leg föllebb 40–50 évtül alfen miért neveztetik így homály fedi

7re Kálinovecz hegyszántó föld egy Kálina nevű asszonytól kinek jusba adatott Toczelné Zsolobb azon kövektül mellyek ott találtatnak fejszék küszürölésére Szuhėj Zsolobb völgy mellybe víz nincsen Tepliczi azon vitzül melly soha benem fagy.

[261b] Pészók vagy magyarul marha száj – melly hegy természetes száj formájáru neveztetvén így

Uhrinüszki bizonyos embertül kit uhrin vagy is magyarnak neveztek.

Koritistse egy teknő formájú forrás mellyet a nép monda szerént rablók ástak ki 's mellette rablott kincseiket elrejték ezen nép mondát bizonyítja a sok föld kiturás is mit anép a kincset keresendő tesz.

Kelt Priszlopon 864 Martius hó 28^{án}

Varga János
főszbró

[263a] Helynevek
Remete községből, Mármoros megyéből

[264a] Máramoros Megye Remete község.

Remete község tartozik Szigeth járáshoz. ezen községnek jelenben csak e' neve esmeretes – azonban hajdanába Ó vagy Nagy Tecsőnek neveztetett – 's az Ó vagy nagy nevet onnan vette, mert vele szomszédos Tecső korona város szintén azon nevet viselte – 's alkalmasint régibb 's terjedelmesebb számu lakossága is volt – 's mint mondják hajdan Reformatusok lakták kik azonban mi ókból elköltöztek nemtudatik – a' meg telepedés ideje nem tudatik – de halomás után Robert Károly alatt szabad királyi város volt – de hogy mikor pusztult el semmi nyoma – azonban hogy e' község már századok oltá fenn áll igazolja a G. C. Szentegyháznak építési modora – és régisége –

Remete nevet kaphatott a' hajdan itt lakott szerzetes barátoktól, kiknek kolostorjok a' jelenlegi G. C. Ima ház mellett állott –

Jelenlegi lakossai ruthenek – a' Megye több részeiből oda költöztek mint Jobbagyok –

Remete község fekszik északról a' Tisza folyam és délről erdős hegyek között – Keletről Szaplonca – Délről Szaplonca és Tecső – Nyugotrol szinte Tecső Eszakraól Bedő községek határaival szomszédoltatva –

Van 90 ház száma 550 lakossal melyből 120 héber vallásu –

[264b] A lakosság foglalkozása földmivelés – a' 'sidok pálinka mérést és marhávali kereskedést űznek – határa igen kicsi összes területe 3336 Catastralis hold – melyből 2035 hold erdőség. –

Hegyei melyek a' falutól Délre – Kelettől Nyugotnak nyulnak meg lehető's meredekségűek 's mintegy körben fogodzva egy űst forma nagy üreget zárnak – a' mellett vad zordon erdőséggel benöttek kősziklások – miért is medvék farkasok is – de leginkább vaddisznó és öz nagyszámmal találtatik 's kedves vadászó hely –

Kis fenyő hegy melyből ered a' kisfenyő patak

Nagy fenyő hegy ebből jön a' nagy fenyő patak

Kerekhegy melyből jön a' kerekhegyi patak ezen kis patakok egyesülve a' falu közepén folynak keresztül 's egy malmot hajtának – mely malom a' falu népek szükséges életet őri – hogy ezen hegyek honnan vették magyar nevöket nem tudatik – mindig ezen név alatt lévén esmeretes.

Csics János
fő szbiró

[265a]

[Rekita]

Rekita község fekszik Maramaros vármegye Hidegpataki szolgabirói kerületben mint egy $\frac{1}{2}$ mért földnyire a Gács országi határ szélétől délre, honnan nyerte elnevezését és honnan népesített homány fedi, határos ezen község keletről Uj és O Holyátin délről Oblyázka, nyugotról Hidegpatak és északról Lyáhovecz. A közseget GC ruthen ajku nép lakja, fekvése igen hegyes, csak a patak mentében mely a község határában Dóhej csertyis düllöbol fakad vannak a házak két oldalt elhelyezve, a patak neve Lozinszké, földje igen sovány zabtermő, gyümölcs egy atalában a hideg égaj miatt nem teremhet.

A határ következő düllökből ál ugy mind:

Keletről Szvinarka terméketlen földekkel. Kicsirka magyarul magaslat. Délről Tejnek düllő, Melejova Kutt szántó földekkel. Rekita düllő szántó földekkel, Kicsára düllő, nyugotra dóhij csertyis magyarul hosszu irtás, Mátránka dullő, Lyeszok –, magyarul erdőcske, Éjszakra Oszony düllő szántó és kaszálló földekkel. Hogy mikor keletkezett ezen helység nem tudhatni

Rekita Aprilis hó 3^a 1864

Hulátkás Fedor bíró
Markovits Luka
Markovits Vaszily
Rekitai lakosok

Volosin Miklós
ker: jegyző

[267a]

Helynevek

Ricska községből Maramoros megyéből –

Ricska helysége Máramoros megye Ökörmezői Járás Hidegpataki alszolgabíró-sághoz tartozik, régi elnevezésén a Verchovinán, vagy is magyarul felvidék – fekszik, mintegy $2\frac{1}{2}$ mértföldnyire a Gallicziai határ szélétől délre, honnan nyerte elnevezését, és honnan népesítettett homály fedi, határos ezen helység keletről: Kelecsény, és Ripinye, délről Ripinye, és Tyuska, naplementről: Rókamező és Gróf Sonberg havasi legelőivel, éjszokról: Bukovecz és Kelecsény helységekkel. – Fekvése hegyes csak a patakok mentében vagynak kevés laplóságok, mellyek többnyire mivel vizenyősök kaszálók, és meglehetősen mennyiségű szénát termenek, kivált száraz nyárban. – Négy főbb patakjai vannak, mellyek a Borzsova havas egyik ágából – mely ezen helységnek naplementi oldalán végződik havas lenni – erednek: 1° Körvavcsát patak, mely Bukovecz helység Körvavecz nevű része felett ered és Körvaveczben dél keletnek fordul, és így foly Ricska helysége felső végébe, hol hason nagyságu Kácsurka patakal egyesül, és ezen irányban foly egész a helység közepéig, hol találkozáván Zvoszitnava patakal, megfordul, és keletnek veszi útját és a helység alsó végén felfogván magába Neszte[267b]rovecz patakot, az előbb említett irányban foly, egy negyed óra tavolyságra pedig a helységtől, Tyuscánka patakot is magába fogadván, kaszálók között és Sztremtura kősziklás nevű szoroson keresztül Ricsánka magyarul Ricskai – folyó nevezett alatt a Kelecsényi folyóba esik. – A házak nagyobb részt azon arányban mint a két első patakok fognak két oldalról, vannak elhelyezve, egész a negyedik patak befolyásáig, mintegy $\frac{3}{4}$ óranyi kiterjedésben. – Vagynak ezen helység határában öt savanyuvíz források nem a legjobbak. Határja ezen helységnek kivált a havas alatti részén igen sovány és semmit nem termő sarga agyagos földből áll, – újabb időben felosztatott a határ tiz dűlőre, a régiebb hely elnevezései a földeknek következők, ugymint: a napkeleti oldal: Szplina zabtermő földek, – Ripinszki: haszon vehetlen földek. – Zapádní: kevés szántó, és kaszáló a többi fenyves, és éger fás meredek helyek. Gyilok mogyorófa égerfa köves helyek többnyire legeltetik. – Zhári: szántó, kaszáló, és mogyoró fás. – Szálásik: kevés szántó, és kaszáló a többi mogyoró fás. Köcserá: Mogyorós, égerfás mellyek között kaszáltatik és kevés fenyves. – Dávidhavak: silány vakondok turásu fenyő és mogyorófa bokrokkal. – Velikij Gyil: meglehetősen zab termő földek. – Máloj Gyil: szántó kaszáló tuskós bokros földek. Versak [268a] nem használható sovány szántó földek. – Naplementről: Sztrizsákiv: erdős többnyire legeltetik. – Harb: szántó földek.

Ricska

– Mezsi harbi: töbnyire erdőség. – Opolonak: hegy erdőséggel, és kevés kaszálóval. – Pereniz: sovány szántó, kaszáló, és bokros hely. – Verchneszterevczi: kevés kaszáló a többi erdőség. – Verchzvora: erdő, és kaszálók az határ szélenn. – Pohárj: kaszálók, és tüskös bokros hely. – Sztópka pod kiszniczami: erdő. – Kruhlyá: kaszálók a határ szélén. – Kosári: cserjes néhol kaszáltatik. – Köcserká: egy gömbölyü hegyecske szántó föld. – Rivnyi, az az egyenlő, szántó földek. – Rivnyánszki: szántó és kaszáló, és kevés fenyves. – Zákutya: község legelője a havason. – Sztópka: erdő. – Ejszakról Osztrozsuk: sovány szántó és fenyő mag termő bokrokal. – Osztrich: hosszas hegyecske sovány szántó földekel. – Hogy mikor keletkezett ezen helység nem tudhatni.

Kelt Tyuskán Aprilis 5^{én} 864.

Kiadta
Németh András mk
Tyuskai, és Ricskai Lelk.

[269a]

[Ripinye]

Máramaros megye Nagy ágvízi főszbirói kerület
Verchovinai vidék

A Ripinnye község – orosz nyelven Ripinnoje – ál Szucha, Gyil, és Lednej Telepitvényekből – ország szertei elterjedése Ripinnye, köz elnevezése Ripinnoje.

3ra másként nem neveztetett

4re homály fedi mind azon által a 14^{ik} század körül már fen álhatott

5re honnan népesitetett homály fedi hihetőleg azonban Kis orosz országból és Litvániából származtak lakói

6ra Elnevezését egy nép monda szerint Riplyág badács mert a lapályon igen sok badács terem, mások szerint Répáktól az az hely omladványok kőszikláktól, mellyek a keresztül folyó víz mentében vannak neveztetik, – ’s hihetőleg ez utobbi álván menyiben akeresztül folyó vizet is az alsobbeli községek Répénkának nevezik. ezen folyó felső hideg pataknál eredvén Szolyma községe alatt egy örvényt formálva egyesül a nagyág vízzel.

7re Hluboki patak melly mélységétül az az hogy mély árokban foly neveztetik, a Ripinkába omlik

Volyár vadenéj patak eredetét vette, hogy kénye kedve szerint foly rontva a földeket ’s regulázni bajos. a Ripinkaba ömlik.

Csertezsovej patak a Ripinkaba ömlik

Járemková patak a Ripinkába omlik egy Járemkó nevü embertül ki először itt kezdte aföldetmivelní,

Zsálobovij patak a vályukrol millyeket formált atermészet

Holovne patak a föktől (holová) mennyiben [269b] benne több marha fejét veszté

Kopányovij patak a kapalástol mi után régebb is a körülötte hegyeken fekvő szántókat kapa után mivelték.

Belyüvczová patak –

Babovecz patak, egy Bábecz nevü halaktól mik benne tenyésztek, ezen patakok mind a nagy Ripinkába omlanak,

Proczüv patakocska mely a Szuchéj nagyob patakba foly,

Szuchéj Telepitvény a keresztül folyó pataktól, melly száraz években kiszáradni szokott

Gyil Telepitvény, magoslatárol neveztetik így mert magos hegyen fekszik mind kettő egy idejünek mondatik Ripinnye községével

Zsihan egy 18 házbul álló telepitvény, melly egy Zsivántól kiott tartozkodott neveztetvén el, a v betü h betürei változtatással.

Ripinye

Kicsera nagy hegy cserjés erdővel benőve

Rokozáta hegy Legelő

Lednej Telepítvény egy hegyen egy Lednej nevű embertől ki ott először telepedvén le.

Czápová Kicsera hegy legelő, egy Czáp nevű embertől ki ezen hegyen először juhait telelte.

Pud Lednejámi nevű helyen, anép monda szerint orosz Bazilita Szerzetbeliek Kápolnája állott egy kis szerű Colostorral és még az épületek helye és a sirok helyei látszanak, de hány éve türeltetvén el, azt homály fedi.

Zseliszkovecz egy haszon vehetetlen zsombekos mocsár föld mellyen vaskövet kerestek.

Kelt Ripinyén 864^{ik} év April hó 12^{én}

Varga János
főszbró

[272a]

Helynevek
Rókamező (oroszúl Liszitze) községből,
Máramaros megyéből.

Dolhavizi Szolgabirói kerület
Dolhavizi Uradalomhoz tartozó.

[271a] ad 2.

Rókamező (oroszúl Liszitze) tartozik a' Méh. Gróf Teleki Család Dolhavizi uradalomhoz, és fekszik az uradalom legfelsőbb Éjszak-keleti részén, már határos a' Vrchovinai kerülettel. E' helység Ravaszmezőnek is nevezetik, és minthogy erdős, alkalmasint a' sok rókáktól nyerhette elnevezését.

ad 3. Szokásos elnevezése Rókamező (Liszitze) de az előtt igen gyakran Ravaszmező elnevezés alatt fordult elő, most már ritkábban használtatik e' név.

ad 4. 1463^{dikban} tartott határjárás alkalmával e' helységről említés még nem tétetik, és valószínűleg

ad 5. a' Dolhavizi Uradalom többi helységekből és Vrchovináról későbbben letelepedtek oda az emberek, kik akkor időben leginkább marhatenyésztők lehettek.

ad 6. már a' 2^{dik} pontban érintetett, honnan nyerhette elnevezését.

ad 7. Rókamezőnek csekély lapályos tére van, még pedig a' falun felül és alól, az utóbbi Horobrovistse az előbbeni Lucsini név alatt.

Azonkívül nevezetesebb dűlői:

Velika – Mala Liszitka szép kaszállókból (Nagy, kitsiny Liszitza).

Szova lapos kő bányával; itt keresztül vezet egy gyalog ut Keretzkére és Bereznikre.

Dubova, falu feletti erdős hegygerincz

Hluboka (mély völgy) ős bikkes erdővel

Kitsera erdővel kaszállókkal vegyes hegy.

Chastsovánszki Zabük (magyarul erdős oldal) rengeteg ős bikkes erdő, Bereznikkel határos hegy gerincz

Sztoszok erdős hegy lánczolat, a' Berezniki u. n. Szolyvai havassal határos.

Priszlop, mély nyereg a' Borsa és a Nagyág víz közötti vizválasztékú hegygerinczen, melyen egy sze[271b]kér út a' Dolhavizi Uradalomból a' Vrchovinára keresztül viszen.

Sirokoje Pole (széles föld) felül kaszállók, alatta ős bikkes erdő.

Kuk havas szép havasi legelővel, Rókamezőnek legmagasabb része.

Rókamező

Dúmsin és Csauszki, havas alatti mély erdős völgyek

Lublyána lapos hegy gerinczén szép irtás kaszállókkal.

Koszárszka, Sztemnej, Kepkény, Zsubrü szép uradalmi kaszállókkal.

Peregyl egy szoros, melyen át a Vrchovinai út vezet, néhány favágó épületekkel 's kerülői lakással.

Számos patak hasítja keresztül e' határt, 's ezek a' falu felső végén összefolyván Liszitzki patak nevét veszik fel; két fő patakja van: a' Putni és Lazüli patak; az első mentében vezet a' Vrchovinai út, 's abba szakadnak a' Veresül és Ripinyei patak; a' Lazüli patakba pedig a' Dúmsin, Csauszki és Lublyáni patak; – A' falu felső végén Liszitzki patakban a' Trasznai patak, falun alól pedig Kusnitza és Rókamező közötti határt képező Liszitzkai patak.

[273a]

Helynevek

Rona szék községéből Máramaros megyéből.

Rónaszék fekszik Máramaros megyében, Rónavizi kerületben Szigettől e megye székhelyétől 2½ mértföldnyi távolságban délkeletre egy elrejtett völgy kebelén, Alsó és Felső Róna szomszédságában. E völgyben ered az ugy nevezett Rona folyocska, melytől e kerület nevét nyéré.

E község a legrégibb időtől fogva mindig Ronaszék névvel jön elő.

E község neve történetileg legelőször 1489^k évben említetik egy, II. Ulászló király által a sóvágóság részére kiadott szabadalmi oklevélben; mely a máramarosi só tisztség és a rónaszéki sóvágók közötti ügyeket rendező a sóvágókat minden neven nevezendő adoktól örök időre felmenti.

E községnek Máramaros megye valamenyi községe nagyon kevés kivétellel, – és a nevek után ítélve Lengyelhon és az osztrák örökös tartományok is adtak lakosokat.

Rónaszék hihetőleg onnan kapta nevét, hogy a két Róna falu közelében fekszik, és a legrégibb időtől fogva e század elejéig székhelye volt a máramarosi katonai jószágok Igazgatóságának. Román nyelven Kostujnak, Ruthen nyelven pedig Kostyilnak nevezik mi magyar nyelven Kastélt jelent, hihetőleg az 1720^k évben épült és még mai napig is fenálló emeletes kamarai épülettől. Ronaszék jelenleg 6. művelhető aknával bir u. m. Ferdinand, Ferenc, Pál, Károly, Teresia és Ántal akna, víztől elborított aknai ezek: u: m: Apafi, Rákoczi, Szentháromság és Miklos egyesített aknak, viz akna, Kis. Janos, 2^k Josef és Maria akna, Kurucz akna 1812^k évben elsúlyedt, vannak ezen kívül több elsúlyedt aknák, melyek egészen ismeretlenek, de [273b] gyakori beömléseik által tudatják, hogy ott a helyen akna létezett. Ronaszék gyönyörű tölgyfákkal be nőtt hegyekkel van körülvéve; határa kevés kivétellel mind erdőségből áll, 's mondhatni Máramaros megye egyik a legszebb és leggazdagabb tölgy és bik erdei közül való. Helynevei következők. Apogya jelentőség nélküli név, – Kucsumnyik ruthen nyelven kutyafát jelent: e helyen nagy mennyiségben tenyésztett kutyafától, – Vadalmás, – sok vadalma fáról, Riczkova, Hricza nevű tulajdonosáról, – Kolnyik ruthen nyelven hegyecskét, – Kosztyina – szinte e nyelven csucsocskát, Hidzsa román nyelven csucsot jelent, jelentőségükről. Hideg kut, e helyen levő igen hideg és jó forrástól, – Szenes régibb időben e helyen a magas kincstár részére tett szénégetésről, – fenyves, e helyen lévő fenyőfakról, – Borzicsinya ruthen nyelven Borzjukat tesz, e jelentőségtől, – Zálom. ruthen nyelven öszvetört lombot, – Kriva. görbület ruthen nyelven, – Pikujáta szinte e nyelven sziklás csúcs, – Kornet pe-

Rónaszék

dig somot jelent, – Stizeret tölgyfát jelent, – ezek jelentőségük után neveztek el.

Összeira Ronaszéken Majus 11ⁿ 864

Kozma
jegyző

[275a]

Helynevek

Roszucska községből, Máramoros Megyéből.

Az adat gyűjtés a következő kérdő pontokra terjed ki:

1^{ör} A megyének, kerületnek, járásnak, széknak neve, hová a helység tartozik.

A terület ezen politikai felosztásán kívül némelykor vidék, környék, táj is bír külön elnevezéssel, vagy több falvak csoportozata közös név alatt ismertetik. A hol ilyesmi elő fordul az összeírásban figyelembe veendő és ha lehet magyarázandó. –

2^{ör} A községnek, városnak, hány féle neve él most, melyik neve bír csak helybeli elterjedéssel, melyik ismeretes ország szerte. Sajátos jelenség, hogy a magyar és román falvak a körülfekvő szász falvak által Erdély ben német elnevezést nyernek, mely elnevezéseiről az illető magyar és román falvak lakosainak sejtelmök sincs, és mely név különben is csak kis elterjedéssel bír. Viszont sok szász és román falu magyar névvel is bír, miről az illető szász és román falvoknak tudomásuk nincs. – Ily viszonyok az ország minden részeiben foroghatnak fenn, hol több ajku a lakosság, azért felemlitendők. –

3^{ör} Volt é hajdan a községnek más elnevezése? vagy tán csak különfélekép iratott a mostani helynév?

4^{ör} A község mikor említették legkorábban?

5 Honnan népesítettett?

6. Mit lehet tudni köztudomásból, hagyományból, irott vagy nyomtatott emlékekből a név eredetéről, értelméről, mindegyik nyelvű helynévre nézve?

[275b] 7: A község határában elő forduló többi topographiai nevek. –

1. Máramoros Megye Szigeti járás, Bocskói kerület. Roszucska helysége.

ad 2. 3. 4. 5. 6. A helységnek csak ezen elnevezése volt és van, Többet ezen pontokra vonatkozólag kinyomozni nem lehetett.

7. A helység határában két dülő van, Zарvach és Bozsényi gyil. Van egy patakja „Roszusnya”

[277a]

[Rosztoka]

Rosztoka falu fekszik Máramaros megyének legészakibb oldalán beszögellik Bereg és Galíciai dombok közzé, a falun végig egy kisebb szerű patak folyik melynek mind a két oldalán házak vannak építve, e patak neve rosztoka, magyarul víz szétágazást jelent és a község is innen vette nevét, az egész határban oly csekély a lapály hogy a legszélesebb helyén is alag haladja meg a 200. ölet a lakosok oda szorítvák hogy csak meredek dombokon természetnek valamit, de minthogy a dombok oly meredek, hogy a zápor eső nem csak nagy kinnal felvontatott trágyát, hanem még a felszántott földet is elsepri, azért a lakosok bár mennyire igyekezők is soha nem képesek annyit természetni hogy egy évi szükségletre elegendő legyen.

E községben a lakosság mind orosz ajku GC: us semmi történeti nevezetességgel nem bír, legalább ilyenről senki nem emlékezik – a községnek eredetét homály fedi, abból gyanítható hogy régi község, mert erdei régibb évekről annyira elpusztulvák, hogy jelenleg a tüzi fát is nélkülözik jobbára, némelyek saját földjeiken tenyésztenek fenyő fa erdőcskéket, hogy evvel az épületi fákat pótolhassák.

A község lakossai szokásra, viseletre, vallásra, nyelvre azonosak a Gács honi Ruthenekkel [277b] azért hihetőleg azokkal egy időben telepedtek ide, e községnek más neve nem volt soha.

E község tartozik a Hidegpataki szolgabírói kerülethez, határai keletről Hidegpatak község északról és nyugotról Bereg vármegye, Délről Podobócz és Pilipecz község

Keletnek eső fordulóban következő düllők vannak, névszerint: Javürnek gyílnicza, annyit tesz juhar – valaha juharfa lehetett benne, most kopár szántó föld csak zabot és azt is silányat termeszt. – Klíмова jelentősége nincsen. Dóhé harb magyarul hosszú hegy. Bóczü versok, magyarul mint tető mert a hegy ormosan végződik, – Nyugotról düllők: Hranica magyarul határ, mivel Bereg és Marmaros közti határt képezi. Mlacski magyarul mocsáros mert egy része igen vízenyős. Délre Voreta magyarul kapu semmi jelentőséggel nem bír.

Rosztoka Martius 29^{én} 1864.

Dzjátni Iván biro
Berega Vaszily
Vozaretinecz Vaszily
Rosztokai lakosok

Volosin Miklós
kr. jegyző

[279a]

Helynevek

Ruszkovai községből, Maramaros megyéből.

[279b]

Ruszkova

Máramaros Varmegyében Ruszvizi Szolgabiroi kerületben kelet déli részén fekszik, határai észak-keletről, Ruszkapolyána, keletdélről, Alsó Visó, Delnyugotról, Leordinai és Petrovai községek határai, Ruszkovai határt északkeleti részről, Ruszpolyanáról eredő Rusz nevű vize ketfele osztja, mely viz az elnevezést Ruszkovatól nyerte, és ettől a Szolgabiroi kerület, Ruszvizi kerületnek neveztetik. Rusz vize alkalmas a fa anyagok szállítására, a mellyen evenkint több ezerekre menő fenyoszalfa és deszka szalittatik.

[280a] A község elnevezésről biztos tudomásunk nincsen. A nép eredetére nézve, Gacs honban Karpatok alatti jelenleg talalkozó néppel egy forma, beszédü egy szokasu, egyviseletű, ugy latszik mint kissebb számu tollök ide szármozott, az az Lengyel orszag azon részéből, melly hajdanban (Russianak) neveztetett, a mellyett Ruszkovai nép jelenleg Rusz-nak nevezi, és igy innen szarmozott Ruszvizi nép a falu innét nyerte el nevét –

Ruszkovai határ töbnyire hegyes, eddig semmi féle banyak felnem fedeztettek, mint egy 4. quadrát földet foglal magában, melly föld hatalmas bikkes erdöt tartalmaz, nagyobb dülöi következök: Vócsi, – Kámenisztej, Kicsera, ezekből eredő patakok Ruszvízbe folynak be, és ismet Pidviszokij patak, Jaszpedja, Horiplaikom és ismét Bilij patak, és Jalinka, ezen felemlített patakoktól a dülök neveiket nyertek.

Kelt Ruszkován, Junius ho 16. 1864.

Grigossy Péter mk
ruszkovai gk pap által

[281a]

Helynevek

Ruszpolyána községből, Marmaros megyéből.

[282a] Ruszpolyána Marmaros Megyében, ruszvizi kerületben fekszik – Magyar ország végső pontja Galiczia és Bukovina felé, melyektől roppant erdők és havasok által választatik el. Vásárokrai ki váltságát 1845^k évben nyerte. Korábban Ruszkopolyánának nevezetett, hihetőleg a' miatt, hogy mint a' hagyomány tartja: a' szomszéd Ruszkovának telepítvénye lehetett; jelenleg pedig Ruszpolyána név alatt ismeretes ország szerte. Hagyomány szerint a' 14.^k században létezett, és bevándorlások által népesített.

Határos: Felső – Közép – Also-Visoval; Galicziával, Bogdányal, Petrovával, és Ruszkovával. A' községet kelet- és északról a' következő havasok veszik körül: Mintsur, Báicza, Petsálo, Bukovinka, Lutosza, Pelesátá, két Budeszko, Kaminecz, Bosotin, Gropa Szerbászká, Mustyet, Táryisni, Herstul, Jurtseszka, Kopilas, Bokul, Rekita, Plyiska, Rugató, két Vértop, Sztenyisora, Nagy Gropa, Groppa Dzsuli, Berszenyászko, Riketyászka, Jávur vagy Pályin, Gropsora, Szutaját, Ptyicsoru Dánkulu, Preluka vagy Obuts, Venderel, Kamintsán vagy Ptyetricsna, Lába, Szihyáni, Tomnátin, Kapu Grosi, Holováts, Bandrászka, Prelukára, Beraszka, Leseten, és Kirligetura. – Ezen havasok nevei többnyire oláh nevezettel bírnak mivel ezen havasok az ő tulajdonaik, – Ruszpolyána mint volt urbéreseks tsak fajzásai 's nem havas legeltetési joggal bírtak, – 's mint orosz ajku népektől ered hogy némely havas oláh és orosz nevezettel bír. – Ezen havasok közt leg magasabb csucs nem tsak Ruszpolyánán de egész Marmaros megyében a' mérnökök állítása szerint az ugy nevezett Jarko; melly onnan vehette nevezetét, mivel 7 havas pontosul benne össze, nevezetesen Pályin vagy Jávur, Groppá Dzsuli, Venderel, Preluka vagy Obuts, Ptyicsoru Dánkulu, Szutnyát és Gropsora. Ezen havasok forrásai nagyobb folyót alkotnak, melly itten az orosz ajku nép nyelvén a' község keleti oldalán a' havasok alján fakadozó patakok alkotyák a' nép által ugy nevezett Rika folyót, melly le felé haladtában, több, tavaszkor fa usztatásra alkalmas patakot vesz fel; nevezetesen: Szokolo, Bárgyi, Kvásznicza; melyeknek beömlésén tul Rusz vízének nevezettik.

A' községhez tartozó részek (contractio) priszila, hason nevü pataknál, Kvasznicza; savanyu viz forásal és onnan veszi ne[282b]vét, Luhi (lapályföld) Szolotyán; Pintáj, hason nevü pataktól; – Ruszkirva: Politikailag ugyan elkülönített község, de ugyan azon határban fekszik Ruszpolyánával. nevét vette a' görbén folyó (oroszul görbe) Krivi pataktól, melly tavaszal szályozható.

A' község határában nagyban üzetik a' fa kereskedés, fenyő fával, melly a' fent nevezett havasok aljain terem.

[283a]

[Óholyátin]

Mármaros vármegye

Nagyág vízi kerület

Helynevek

Ó holyátin kösségbül ezen egész terület a Nagyág vizen „Verchovina” hegy vidék név alatt ösmeretes. – A nevezett kösség áll Pohár – Brácsako patak és Holicza nevü telepítvényekbül, régi neve Sztároje szelo öreg vagy O falu. Nevezetét e község kapta hegyeitül mellyeken fekszik, nyerte, a menyiben Holátin orosz szo kopárságot jelent.

Keletkezési idejét e kösségnek nehez meg határozni adatok hijányában feltehető hogy ez még az árpád korszaka királyok idejére esik mi nevet egyrészt „O falu” igazolni látszik más részt pedig az hogy a szomszéd helységek; név szerint Uj holyátin (Novoszelicza) Nász holyátin Majdán – innen telepítettek.

Népesítését kis orosz országboli Litvaniabol nyerte nagyobb részt hogy idővel a hon bal és jo sorsába osztova magyar nemesek is voltak közöttük a szo hagyomány álitja.

1. Van a község határába Tiszovecz nevü düllő melly az ugy nevezett becses értékü Tisza fatol mellyet oroszul Tészénanak nevezik vehette.
2. Szécsike düllő bizonyos Szécs vagy Szecsitől kinek birtoka volt hajdanába így neveztetik.
3. Klivki magyarosítva klivák szinte dülő meredek hegy magoslatok deak neve Cliva mi ezt jelenti, ezen duloben egy Lyachüvka nevő hely is talaltatik nép monda szerint eredete következő. A korábbi Tatár járás alkalmával a tatarok sorai között sok lengyel nemes is talalkozot ezek elől a nép menekulendő rengetegekke vette magát, (illy menedék helyvolt Lyachovka is) egy illy lengyel rablo – nemes „Lyách” a menekvők közé jutott s éppen egy tehenét fejő asszonynyal talalkozott ki fel ösmerve a rablot fejőkepével vegezte ezt ki innét neveztetik a Lyachovka is
4. Pohárj dülő ’s telepítvény, melly hely az egetés által irtott munkatol így neveztetik.
5. Bisztra zvorina sebes patakot jelent.
6. Popova klivá pap magaslat nevét onnan vehette mert ez a pap birtoka lehetett.
7. Brácsákü patak Hadfi vagy vivó nevet jelent kinek birtoka lehetett.
8. Ilykü potok Illyés patakot jelent
9. Végre Vezsok nevü hegy magoslat onnan nevezetes a menyiben rablo tanya lévén hová a rablok orzott kincseiket rejték ezt igazolni látszik a nép

Óholyátin

azon tette hogy mai napig is keresik a régi rablok kincseit mit bizonyít e helyen a sok föld ásás

Kelt Ó Holyátin 864^{ik} év April hó 13^{án}

Varga János
főszbró

[284a]

[Ökörmező]

Maramaros Megye Nagy ágvízi fő szbiroi kerület
Verchovinai vidék

Ökörmező község orosz nyelven Volovoje ál Lozánszka, Sztrihálnya, Záperegylá, Potocsina, Prochudnya, és Volovecz Telepítvényekből – a Nagy ágvízi fő szbiró szék helye.

2ra Ország szertei elterjedéssel Ökörmező helybeli elterjedéssel Volovoje

3ra másképp nem neveztetett

4re azt homály fedi adatok hiányában, mind az által a 14^k században már fen állott

5re Honnan népesítettett homály fedi mint a többi községek ez is kis orosz országból Litvániából és az alsobb falvakból származhattak lakossai miután a nép monda szerint volt Magyar lakója is.

6ra Volovecz nevű pataktól mely a Nagy ág vizébe ömlik vehette eredetét, miután régibb időkbe ezen patakba az ökrök részére legelő volt, 's a Medve egypár ökröt megölvén a patak elneveztetett (vol) Volovecz nek, később a község népesedvén a Volovéj nevet vette fel, honnét Ökörmezőnek neveztetik.

7re Lozánszka Telepítvény mely majd nem külön álló községet képez, a Loznik vagy [284b] is Lozá, magyarul Rekettye, mi után a patak mentében mellyben fekszik tisztán Rekettyés nő, – ezen patak a Nagy ág vizibe ömlik –

Sztrihálnya Telepítvény régibb időkben tisztán Juh tanyák voltak itt, 's tavasszal itt nyiradván a Juhok, onnan (Sztrizse) nyirmi, Sztrihálnyának elneveztetvén.

Zaperegylá. Telepítvény miután azon Telepítvényt melly egy Szűk völgybe a Nagy ág mentében egy hegy választja el a községtől innen (Peregylét ∴: el választja) neveztetik így.

Potocsina Telepítvény régibb időkbe Kremenját Patak volt – neve miután azon patakban mellynek mentében fekszik igen sok tüzkő találtatott neveztetett el a Kremeny az az tüz köztől, ujjabb időben Potocsinának az az Pataknak neveztetik, – ezen patak a Nagy ágvízébe ömlik

Prochudnya patak és Telepítvény onnan neveztetvén így, – miután a Talabor vizére vagy is Szinevér községébe ezen patakon fel lehet hatolni, innen prochud. vagy perechodét. át menetel. –

Volovecz a 6^k pont alatt megemlítetvén.

Torsola hegy, köves és omladványos tiltol fenyővel benőtt.

Hrábová hegy 's Erdő, régegen tén sok – [285a] Gyertyánfa azaz (Hráb) volt benne.

Hrábovecz patak a nagy ág vizébe ömlik
Hromová, hegy meredekségerül neveztetik így
Gimba, hegy Erdőség.
Kintsova, havas Legelő

Kámnyánká, igen kőves hegy különben havas alja jobbra fenyő erdővel be-
nőtt találtatik benne Medve, Híuz, Farkas, Őz néha Szarvas is, de ez utobbi rit-
kább; a' Madarakból a Siket fajt nagy faja fordul elő.

Mersa havas onnan neveztetett el annak miután sok dög van benne éven át, –
mert a ragadozó állatok nyáron át a Legelésző szarvas marhákból temérdekelt el-
pusztítanak.

Koritiscsa. havas tetején lévő Teknő formájú Gödörtül mellyen az eső viz sok
ideig tart.

Mincsül havas szépségétül, s bő termő Legelőjétül neveztetik. –

Kozáj patak melly a Tyisnya, – vagyis Hegy szorulat mellett a Nagy ágba
ömlik elnevezését attól nyerte, mert aköz nép kecskéit (Kozéj) jobbra ezen bik-
kes erdőségekbe szokta terelni; – e roppant patakon terjedő rengeteg erdőségek-
ben tartozkodnak és tenyésznek Medvék, vaddisznók, Őzők, néha szarvasok is.

Zseliszkovecz patak mely a falu irányában ömlik a nagy ág vizébe, abenne kis
mértékbe található vas anyagrol (Zselyizo) neveztetik.

Gyivcsej patak melly a voloveczbe ömlik eredeti elnevezését sokféle kép be-
szélik, de hitelt érdemlő adatok hiányában nem fejtegethető, –

Obnózsánszky patak a Voloveczbe ömlik **[285b]** Sztudenéj patuk, patak, hi-
deg viz melly a Záperegyla Telepitvénynél a Nagy ágba ömlik

Tyisnya hegy szorulat, – mellyen át a Nagy ág roppant ki álló kő sziklák közt
foly. – a fenyő fa usztatás alkalmával, nem egy családapa it életét vesztette. – je-
lenleg e helyen egy új ország ut épülő félben van mi hihetőleg még ez évben
elkészülend.

Kelt Ökörmezőn 864 April hó 20^{án}

Varga János
főszbró

[286a]

Helynevek

Orosz Mokra községből, Máramaros megyéből.

[287a] Orosz Mokra helység, miután e helyiség eleinte posványos hely lévén tehát e vizenyösségétől költsönözhetette nevet (vizenyős) Ruthen nyelven

Mokra. Máramaros Szigeti Járáshoz tartozik. Székhelye Sziget. –

Szkoruchovate. Völgy rajta termő Szkorucha fanemtől vette nevezetét.

Klemovetz. patak e néven lett elnevezésének oka nem tudatik.

Ilyma patak d^{to} d^{to} d^{to}

Roszusni. Völgy, hosszában a patak kétféle szakadva foly a két ágon (roszusni). –

Czerkunij. patak enéven lett elnevezésének oka nem tudatik. –

Medvesi. patak völgy ottan sok medve elfajzott volt ettől kapta nevét. –

Pánevecse. patak völgy enéven honnan lett elnevezésének oka nem tudatik.

Jánovecz. völgy a hosszában folyó Jánovecz víztől kapta nevét. –

Zálunczaváti. patak elnevezési oka nem tudatik.

Széhlyánszke. patak a hosszában lévő fenyő erdőtől kapta nevét. –

Szehlyáncsek. patak d^{to} d^{to} d^{to}

Voloszkij. patak elnevezési oka nem tudatik.

Andriuszkij. patak d^{to} d^{to} d^{to}

Temnij. patak d^{to} d^{to} d^{to}

Scsávnéczki. patak d^{to} d^{to} d^{to}

Báhnáncsok. patak Báhna havas alól fakad innét kapta elnevezését. –

Argyilszka. patak. – nevének oka nem tudatik. –

[287b] Kirnécsna. Patak forrástól kapta nevét. –

Plájék. patak. –

Zvur veliki. patak két hegy közti szoroson foly (zvur veliki) nagy völgy. –

Derenekaváte. patak völgy enéven lett elnevezési oka nem tudatik. –

Komárneszki. völgy patak nevének oka nem tudatik. –

Voroteczkéj. völgy patak d^{to} d^{to} d^{to}

Gyil. hegy orom. –

Kelt Orosz Mokrán 1864. Julius 4^{én}

Riskó István mk

Ker Jegyző

[290a]

Helynevek

Máramaros Vármegyébe kebelezett Ötvösfalva községből. –

1. Máramaros megye Patak völgyi szolgabírói kerület, melyhez Ötvösfalva helysége tartozik.
2. A község magyar nyelven Ötvösfalva (ruthen kifejezésben Zolotárjevo) nevet visel lakossainak száma 1120. lélek, vallásukra nézve 1089 gör: kat. 31. héber. –
3. A község emlékezet és nép hagyomány szerint jelen nevét viselte.
4. A községnek leg korábbi elnevezése ki nem puhatolható.
5. A község honnani meg népesítését homály fedi, annyi azonban kivehetőnek látszik hogy ezen ruthen nép faj sem Korjátovits ivadéka, sem Gáts honi ruthen faj beliek, a nyelv és szó különböző kiejtéséből úgy származtatják – hogy ők Ötvösfalván Máramaros megyébe jött Magyarokkal egy időben telepedtek meg. – A község mind két nembeli ruthen népe erőteljes testalkatu, munkás azért többnyire jó birtoku. –
6. Ötvösfalva község név eredetéről a nép hagyomány azt regéli, hogy nevét az úgy nevezett arany főrástól (ruthen nyelven Zolotá Kernitza) vette volna.
7. Ötvösfalva község következő dűllőkéből áll név szerint:
[290b] a.) Priszlop csupa kaszálló.
b.) Szkredéj cserés kaszállók
c.) Pányu verch cserés kaszálló
d.) Luh cserés kaszálló
e.) Berech cserés kaszálló
f.) Zálum vegyítve szántó, kaszálló és cserés földekkel. –
g.) Voszuhát, dusan növekedő tölgy erdő.

Jegyzet. Ötvösfalva községnek szántó földjei leg inkább az igen szét szórt házak között, juh tanyáin 's irtásokon léteznek, szorgalommal műveltetvén többnyire jó terméssel jutalmaznak, almája, szilvája ha jó éve van bőven terem. Folyói nincsenek csak a halmok között eredt csermelyek egyesülvén – képeznek egy patakot, de az is szárazság idején többnyire ki szokott száradni. –

8. Ötvösfalva határos Soófalva, Alsó Szelistye, Gernyés, Kővesliget, Csománfalva, és Sándorfalva községekkel.

Kelt Ötvösfalván Mártius 25^{ke} 864.

[292a]

Helynevek Sajó községből, Máramaros megyéből.

Felvétetett Sajon Aprilis hó 8^{án} 1864.

Mihálka Gábor Sajo kerületi szolgabíró által

<u>Jelen levők</u>				
<p>Balás Lajos birtokos Mojszin Vászilye Marin Stefán Dunko János Biró</p>	<table style="border: none; width: 100%;"> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px; vertical-align: top;"> <p>Nánn Vászilye Szász Juon Papp Stéfán Cziple Gyorgye</p> </td> <td style="font-size: 3em; padding: 0 10px; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">választmányi tagok</td> </tr> </table>	<p>Nánn Vászilye Szász Juon Papp Stéfán Cziple Gyorgye</p>	}	választmányi tagok
<p>Nánn Vászilye Szász Juon Papp Stéfán Cziple Gyorgye</p>	}	választmányi tagok		

[293a]

Adat gyűjtések

1. Sajo községe tartozik Máramaros Megye Felső Járása Sajoi szolgabírói kerülethez. tájéka Iza név alatt ösmeretes. kerület székhelye Rozávlya.
- 2^{ik} E községnek csak egy neve él Sejeu (Sajó) 's ugyan ezen név alatt ösmeretes országszerte.
- 3^{ik} E községnek hajdan más elnevezése nem volt –
- 4^{ik} Sajó községe legkorábban mikor említetik nem tudatik: azomban hagyomány szerint a XII^k században már Sajó említettik. –
- 5^k Hagyományból – vagy emlékezetből a népesítésre nem tudni semmit csak anyit hogy Sajón lakos Szász Dolhaj által a 14^k században a mai Batiza helyén telepítvény tétetett – ezen Szász Dolhaj Román ns lévén – így a népesítése is Románok általiaknak kellett lenni –
- 6^k A név eredetéről mit sem lehet tudni –
- 7^k Topografiai nevek – 1. Szátu (Belsőség, falu) melléknevek Szuszányi (felvégiek) Zsoszányi (alvégiek) Szupt Riptyi (szakadások alatt) Prunduri (porondbeliek) Riurenyi (folyomellettiek) 2. Intre Sajoa (Sajok között Batiza, és Sajopojanna felől folyó két viznek ösze folyásánál. Szánto kaszálló helyek ezen két folyoktól vette nevét is a dülő – doszu intre Saioa (Sajok közötti éjszaki rész) Fáczá intre Sajoa (Sajok közötti dél rész) Batiza és Sajo közötti határ mesde – Doszu Lazurilor (Lázak háta) Sajo és Sajopojanna közötti határ mesde – kaszálló helyek – 3. Vályá Andreánului (Andreán völgye) kaszálló és Erdő) Velcsoa Andreánului (Andreán pataka) itten kezdődik a Sajó és Sajopojanna közötti határ mesde – 4. Fáczá Lazurilor (Lázak dél része) kaszálló és Erdő terjedve a Sajopojannai határig. 5. Virvu Andreánului (Andreán orma) hegy csucs, alatta szép völgy erdővel; mesdét képez Sajo, Sajopojanna, és Rozávlya határok között – Opcsiná gyalului (Hegy gerincze) Virvu Goru-

nyilor (Ös Erdők orma) [293b] nevét vette a még most is találtató ösi Tölgyfáktól, Kornu Dumbrevi (cserjés szöge) Virvu Dolinyi (Lejtő orma) nevét vette ezen helynek lejtős hegyormától – 6. Doliná (Lejtő) kaszálló ’s szántó; nevét vette szép sima lejtős alkatától Vályá Dolinye (Lejtő pataka) 7. Vályá Morozovi (Mord v. durva völgye) szántó ’s kaszálló, nevét vette az igen mord, és kellemetlen fekvésétől, Velcsoa Morozovi (mord pataka) Gyálu Morozovi (Mord hegye) 8. Vályá Mihálkovilor (Mihálka völgye) nevét tulajdonosától Mihálkától vette, szántó, kaszálló, ’s cserje – Velcsoa Mihálkovi (Mihálka pataka) – Zsgyábu (völgy v vápa) 9. Podu lui Szeliczki (Szeliczki emelkedése) szántó szép sima emelkedett hely – Vályá lui Szeliczki (Szeliczki völgye) Válcsoa lui Szeliczki (Szeliczki pataka) Fundu lui Szeliczki (Szeliczki Zuga) 10. Huglistye: hegy szántó, Vályá huglistyi (völgy) Fundu Huglistyi (Zug) neveinek eredete ösmeretlen – 11. Dumbráva (Cserje) növendék lomos cserjés erdő – szántó és cserje – Kornu Dumbrevi (cserjés szöge) 12. Mláka (posványos) nevét vette az ezen helyen ez előtt használható, mostan haszonvehetetlen sós vizes forrástól eredő posványos helyének minőségétől – szántók – ezen helyen van egy pompás ’s nagy gonddal fenntartott forrás, melly is az egész területen dolgozó munkásokat iható vízzel látja el – Mocsira (mocsáros) dupa mocsira (mocsáros háta) ezen helyen vann a községi zsidó temető – Virvu Riptyilor (szakadások gerincze) – 13. Zsgyir (nyestes hegy, szántó s Erdő – nevét vette ezen helyen hajdan volt ösi erdőségben található ’s régen számos nyestek miatt – Szupt Zsgyir (a nyestes alatt) Virvu Zsgyirului (Nyestes csucsa) hegy – 14. Alálániszuszuri (Kaptatók) szántók nevét vette mivel ezen helyen lévő földek mind fel felé szántatnak ’s kaptatokra osztatnak – Kosztá cse máre (Nagy oldal) hegy domb oldal szántók – lá funtunyelye (a Kutacskáknál) az ezen helyen lévő Számos kutacskák miatt, mik forrásokból erednek, és télen által a nép által marhájok ittatására használtatnak – vette nevét. 15. Podurilye lá Mocsira (mocsárok emelkedései) szántók. Zepogyile [294a] (hegy magaslat) Gruecsoru (halmocska) mesde Sajó és Rozávlya közötti határok között, hol a Sajó vize az Iza vizébe folybe. 16. Lá Szpinzuratore (az akasztónál) Szántók – nevét vette, mert a Statáriális eljárások esetében az akasztó fa ezen helyen szokott volt fel állíttatni (jelenleg Isteni gondviselésből erre nincsen szükség) Virvu Szpinzurátorilor (akasztók csucsa) egy ezen különben sik helyen lévő kis dombocska csucs – 17. lá Kruca (a Keresztnél) ezen helyen vann a megváltó kereszt jelképe – sima sikság – szántók – lá Suknye (a Réteknél) ezen hely mocsáros alkata miatt csak rétnak használható – 18. Podu popi (Pap Dombja) nevét vette mert ezen domb alatt vann a papi Ecclesialis lak – a dombon a temetkezési hely – általában az egész domb mi szántó Ecclesialis papi birtok. 19. Vályá lui Czikála (Czikála völgye) szántók nevét Czikála tulajdonosától vette – Velcsoa lui Czikála (Czikála pataka) ezen patakocska a községen keresztül

foly 's a Sajo vizébe szakad sokszor iszappal töltvén el a mellette lévő szomszéd gazdák telkeit – 20. Dupá Sztirka (Sztirka hegyháta) szántó, cserjes) Virvu Sztirki (Sztirka orma) Listyilye (Les helyek) nevét vette mert ezen helyen szoktak régen sőt most is a vadászok les helyeket vadlőhetésre készíteni. 21. Jálovecz – szántó 's cserjés nevének eredete ösmeretlen – 22. Doszu Jáloveczuluj 23. Fáczá Jáloveczuluj – mind szántók 's cserjések – 24. Vályá Kirsztyi (Kirsztya völgye) szántók – Válcsoa Kirsztyi (patakocska) 25. Pogyisore (Emelkedések) nevét vette számos dombocskákbuli emelkedései miatt – szántók – Szupt Csetecze (váracska alatt) nevét vette ezen helyen lévő egy pupos vár formájú hegyecskétől – 26. Lá Girbova (Görbülések) völgy, szántó, 's kaszálló – nevét vette az ezen helyen végig folyó roppant girbe görbe folyásu patakocskától – lá funtuná nyágra (Fekete kutnál) nevét vette az ezen kutacsában lévő fekete iszap miatt – Lázu csel Szászeszk (Szász Láza) nevét tulajdonosától. Vályá Opri (Opra pataka) Vályá Groptyile (örvények völgye) nevét vette a benne lévő számos örvényes mélyedésektől – Gropa dudí (dudás völgye) nevét vette az ezen helyen rendszeren téli szakokban öszve gyülekezni [294b] szokott farkasoktól – kik isszonyu ordításokat, dudálásokat tesznek – Szoricza (déli oldal) Virvu Szoricze (dél oldal orma) Vályá Floranului (Flora völgye) szántó, nevét tulajdonosától vette. – 27. Lá Temesoi (Tamás dombja) szántó, 's kaszálló nevét Tamás Temás tulajdonosától vette. – 28. Vályá popenyilor (Popános völgye) Szántó – Kaszálló, nevét popán tulajdonosától vette – Velcsoa Popenyiloru Popánok pataka – 29. Vályá Lezukului (Lázacska völgye) szép területű kaszállók – 30. Kápu Gyálului (Hegy feje) szántó 's kaszálló, ezen helyen vann a Jood, Batiza, és Sajó közötti határ hallom – 31. Fundu Girbovi (Görbülések zuga) kaszállók 32. Gropa Simonyesze (Simonné völgye) kaszálló 's szántó, nevét hajdani tulajdonosától Simon nejtől vette – 33. In Féczi (dél oldalban) szántó 's kaszálló – Vályá Féczi (déli oldal völgye) – Valecsoa Féczi (Déli oldal pataka – 34. Dupa Burloja (Burloja háta) hegy éjszaki oldala – szántó, kaszálló, 's Erdő – Burloja (Burloja hegy) Vályá Burloi (Burloja pataka). – 35. Málnyistye (Pálás) nevét vette ezen helyen levő sok pataka 's fehér föld miatt – szántó 's részben kaszálló – 36. Podu Hilbocsi (Hilboka emelkedése) kaszálló 's szántó, Lázu lui Boile (Boila láza) nevét tulajdonosától vette – 37. Kápu Bredeczelului (fenyves feje) nevét vette ezen helyen hajdan létezett fenyves Erdőtől – Bredeczelu fenyves Vályá Bredeczelului fenyves pataka. 38. Vályá Nyetyitiesze (Nekita völgye) nevét tulajdonosától vette – szántók – 39. Korosztye (Dombos) nevét vette egyenletes területű 's magaságú dombocskák miatt – kaszálló 's cserjés erdő – 40. Ritu (Rét) kaszálló nevét vette ezen helyeni réteken finom minőségű széna termései miatt Ritu Máriska (Máriska rétje) eredeti tulajdona Szász volt – mai napon $\frac{3}{4}$ részt bir Sztán Mária $\frac{1}{4}$ részt Konyhán lako Mihálka [295a] Fülöpnő Szász anna – ezen rét teszi a Sa-

jó és Batiza határok közötti mesdét – 41. Pleskucz (magaslat) hegy kaszáló és cserjés erdő – Vályá Pleskuczului (magaslat völgye – Velcsoa Pleskuczului (magaslat pataka) 42. Intre peroa (árkok között) nevét vette, mert ezen hely mi különben csekély területű három természetes sáncz között fekszik – szántók – 43. Vályá cse máre (Nagy patak) ezen patak egy termékeny ugyan ezen nevű völgyen foly le – melly a völgyet sokszor hegyi kövekkel borítja be – művelési ágak, Szántók. 44. Vályá mika (kis patak) ezen patakocska egy termékeny lapályon foly keresztül a Sajó vizéig – melly sokszor csekélységé daczára is áradások alkalmával e völgyet iszappal 's kövekkel lepi el.

Jegyzések – Ezen község egészen nemesi birtok. –

a Számokkal jegyzett nevek a dülök nevei – a többiek a dülökben lévő mellék nevek. –

Kelt mint fent

Mihálka Gábor mk
alszolgabiró

[298a]

Helynevek

Sajópojanna községből, Máramaros megyéből.

Felvétetett Sajópojannán Martius hó 26^{án} 1864
Mihálka Gábor Sajó kerületi Szolgabíró által.

Jelenlevők.

Muntyán János GC. Ielkész	} választmányi tagok
Szabó János Jegyző	
Flora Juon bírő	

[299a]

Adatgyűjtések.

1. Sajópojanna községe tartozik Máramaros Megye Felső Járás Sajoi Szolgabírói kerülethez, tájéka Iza név alatt ösmeretes. Kerület székhelye Rozávlya.
 2. E községnek két neve él. Poenyi (Sajópojanna) és Poenyile lui Illés (Illés pojanna) az első név alatt ösmeretes országszerte.
 3. E községnek hajdan más elnevezése nem volt. –
 4. A község legkorábban említettik 1393^{ik} évtől. írott emlékből – nevét vette, az ezen községen 's határán végig folyó Sajó vizétől – mely viz mellett lévén ezen Pojanna, vagyis fensiki irtás – mely irtás egyéb ként Illés nevű tulajdonosé volt – így lett Sajópojanna – Illéspojanna. –
 5. A község népesített hagyomány szerint Erdélyből bevándorlott tiszta Román nép által – kik közül még ma is terjedelmes család a Szász – kiknek emléken feletti öse mint Vajda (Szász Voda) telepedett le Sajópojannán – mely községnek nagyobb részét mint Nemes 's földes ur birta 's mai napon bír. –
- 6^k Név eredete mint a 4. pont alatt –
7. Topográfiai nevek. 1. Szátu (Falv Belsőség) Szuszány (félvég) Zsoszány (alvég) Vályá dubului (Dubpatakiak) nevét vette a falv ezen részén folyó kis úgynevezett Dub patakától – 2. Bucsumu (Csonkás) nevét vette az ezen helyen volt Erdő kiirtása után maradt csonka fáktól – m. á. kaszállo, Szántó nagyobb részt cserje – 3. Vályá funtynyi (Források völgye) nevét vette az ezen völgyben lévő számos kut formájú forrásoktól. m. á. kaszállo, cserje – 4. Sze-ketura (Soványság) nevét vette igen sovány 's terméketlen alkatától Vályá re (rosz pataka) nevét vette igen mély völgye 's magas partjaitól – m. á. szántó 's cserje – 5. Priszlopás (Emelvényecske) nevét vette sima, de emelvényes fekvésétől – Vályá Bgyiki (Bika völgye) nevét tulajdonosától vette, kit guny neven Bikának neveztek – Szupt Gyelnicze (Porgolát alatt) nevét vette az ezen helyen lévő Sajópojanna és Batiza határok közötti porgolát mesdétől –

Zsgyábu ku árinyi (Égresekkel völgy) nevét vette számos éger fái miatt, m. á. szántó, kaszálló; 's kis területű cserje. – 7. Mojnye (Ugaros) nevét [299b] vette szép sima fekvésű előbb szántó – jelenleg kaszálló földje miatt m. á. kaszálló. 8. Rupturilye (szakadások) nevét vette számos szakadásos helyeitől, m. á. kaszálló – 9. Vályá Borojki (Borojka völgye) nevét vette Borojka hajdani tulajdonosától – Velcsoa Borojki (Borojka pataka) m. a. kaszálló, szántó 's cserjés – 10. Plái (Ut) nevét vette az ezen helyen vezető gyalog ösvénytől – mellyen Bajuczára Erdélyhonba mennek – m. a. szántó. – 11. Vályá Tiszeloru (Tiszák völgye) nevét vette az ezen völgyben ez előtt volt Tisza fák miatt – ezen völgy Szász tulajdon – Fácza Szkerisori (Lajtorjácska dél része) nevét vette az ezen hegynek lajtorja formája 's meredekségétől – Szkerisora (Lajtorjácska) hegy – igen magas meredek – ezen dülő Szász tulajdon, m. á. Kaszálló s kevésben szántó – cserje. – 12. Gruju Szecsului (Szárzak orma) nevét vette az ezen ormon volt bő ivó víz forrásnak kiapadása, kiszáradása miatt – lá Turs (a Cserjésnél) kiirtot erdőnek cserje maradványa – m. a. Szántó 's cserje. – 13. Lá Okalye (majoroknál) nevét vette az ezen helyen régen volt Szász majorjaitól – mai napon is Szász birtok m. á. szántó 's kaszálló 14. Intre válye priszlopului (az emelvényes patakai között) – Obscina (Hegy csucs) magas hegy orom, m. a. Szántó – 15. Piátrá Korbului (Holló köve) nevét vette az ezen helyen lévő igen magas fekete színű vas tartalmú kötől – Magura (Fensik) magas hegy – Zsgyábu Maguri (fensik völgye) Gyá szuprá Riptyilor (patak felett) igen magas part szakadások – m. a. Szántó – 16. Szupt Ripty (Partok alatt) m. a. Szántó – 17. Lá Bolovány (a Köveknél) igen köves alkatu hely – Szupt pripor (Bércz alatt) Gyászupra priporului (Bércz felett) Zsgyábu Maguri (Magura fensik völgye) Háská Maguri (Magura hasa) Magura hegyben lévő mélyedés – Zepogyie (domb sík) szép fekvésű – m. á. Szántók – 18. Vályá Teului (Tó pataka) nevét egy mély tótol vette, honnan ezen patak ered – m. a. szántó – 19. Ruinyis (Büdös füves) kellemetlen szagu büdös fű természetétől neveztetik (NB. Ruen fűvet jelent) mit semmi álat meg nem eszik – m. á. szántó – 20. Lunka (Berek) szép fekvésű hely egy patakocská hoszában – m. á. kaszálló 's cserjés. [300a] 21. Kimpu gye mizslok (Közép mező) m. a. szántó. 22. Álbiori (Fehéres) domb – nevét számos fehér kövei miatt vette – dupe álbiori (feketés háta) m. a. szántó – 23. Dupe Petris (Köves háta) Petris (Köves) igen köves hegy – m. a. szántó – Kosztá Petrisului (Köves oldala) Pe Gyal (a hegyen) kis hegy – 24. Mojnelye Virtyoje (Bartolomei ugarjai) nevét vette Bartolomei – Vertolomej – rövidítéssel Vertyik nevű volt tulajdonosától. Vályá Dubului (Dub pataka) Lázu Hirbului (Hirb láza) nevét tulajdonosától Hirb főnév vette – m. a. szántó – 25. Gruju Singyilor (Zsendelyek orma) nevét vette az ezen ormon volt nagy fenyvestől hol zsendelyeket készítettek – m. a. szántó – 26. Pojanna (pojanna tisztás) község nevének eredete – Pedurá Gyelniczi (porgolát erdeje) ezen erdőcske

tisztán a tilalmas, és nyomás közötti porgolát fenntarthatására vann rendelve – Fundu vei Magure (Magura völgy Zuga) Válya Maguri (Magura pataka) nevét vette mert a Magura hegyből foly eredete – m. a. Szántó 's részben Kaszálló – Erdő – 27. Kályá Szlátyini (Szlalinka útja) nevét vette a közelben eső Szlalinka községtől – melyly ut ezen községben vezet – m. a. szántó – 28. Vályá Styubeelor (Kutak völgye) nevét az ezen völgyben lévő több kutacsok miatt vette – mik fa oduk által tartatnak fent – 29. Sztányistya (delelő) ezen helyen deleetetnek a marhák – Fácza Sztányistyi (Delelő dél oldala) Funicse (Kötél dombja) nevét Sugár magasága miatt vette – m. a. Szántó, részben kaszálló – 30. Dupa Grujecz (domb háta) Gloodisor (pocsolyás) iszapos sáros alkatu hely – Vályá Gloodosze (Pocsolyás völgye) Fácza vei Gloodosze (pocsolyás dél oldala) Fundu vei Gloodosze (pocsolyás völgy zuga) m. a. szántó – 31. Piátrá Álba (Fehér kö) mészköves hegy – Kosztá Griguczi (Grigucza lejtője) Griga tulajdonosától neveztetik – Gloodosza (Posványos tó) nevét vette igen mély, 's eddig fenekét meg nem határozott tótol – m. a. szántó – 32. Gruju Ku árinyi (Égreses orom) Égres cserjével borított orom) Dupa gruju Ku árinyi (Égreses orom háta) In Faczá (Égreses dél oldala, m. a. kaszálló 's részben szántó cserje – 33. Virvu Runkului (Málnás orma) **[300b]** hegy – Funtiná Tyiri (Tyira Kutja) nevét a kutat magában foglaló birtok tulajdonosától Tyiratól vette – m. a. szántó – 34. Luzsászka (Szederjes) Ezen helyen lévő Erdöcskében termő szeder miatt – m. a. kaszálló, cserje – 35. Kosztá Máre (Nagy domb oldal) hegy lejtő – intre velcselye leng a Kosztá máre (Nagy domboldal meletti patakok között – Gyá Szuprá Kosztá Máre (Nagy domb oldal fen sikkja) m. a. szántó 36. Fácza petricselyi (Kövecske dél oldala) ezen helyen lévő Nagykötől vette nevét melykö kövecskének neveztetik – m. a. szántó 37. Kotroape (Örvények) ezen helyen lévő számos örvényes mélyedések miatt – Virvu Lázului (Láz orma) Pogyerei (Fensik) m. a. kaszálló – 38. Szupt Perileszka (Perileszka alatt) hegy – Perileszka (Perileszka hegye) Vályá Lázului (Láz pataka) m. a. kaszálló – 39. Vályá Szekeristye (Rozs völgye) bö rozst termő földjei miat – Válcsoa Szekeristye (Rozs pataka) m. a. szántó, Podu Szekeristye (Rozs emelkedése) egy emelkedettebb dombocska – 40. Lunka (Lonka) gurá vei bobului (Babos völgy szája) velcsoa bobului (Babos pataka) Vályá bobului (Babosvölgye) – nevét az ezen dülőben természetni szokott bab miatt vette – m. a. szántó 41. Zepogyie (Emelkedés) pelá borkut (Savanyu viznél) ezen helyen lévő kellemes izü vas tartalmu savanyu vitzől vette nevét, melyly savanyu viz bö forrásbol ered mi kitünő felügyelettel kezeltetik, – m. a. kaszálló – 42. Arsicze (Csucs) egy kopár hegy – nevét természetlensége miatt vette – mivel ezen hegy mintha ellett volna égve veres színü – azért Ársz – elégett – Ársicze – égett hegy – neveztetik – Pe Szupt petricse (Kövecske alatt) nevét az ezen hely felett lévő magas sugár oszlop formájú kötől vette – m. a. szántó. 43. Vályá Brádzilor (Fenyvesek völgye)

ezen helyen kiirtott fenyves erdő miatt – Gurá vei Brádzilor (Fenyvesek völgy szája) a völgy kezdete Vályá Brádzilor (Fenyvesek pataka) egy kiszáradt de mély patak helye, m. a. szántó [301a] 44. Dumbráva (Növendék Tölgyes) szép haszonvehető Tölgyes Erdő Peltága vályá Andreánului (András pataka mellett) ezen hely 's patak teszi a Sajó és Sajópojanna közötti határ mesdét – Pelá Sztrimtori (a Szorosoknál) nevét vette két hegynek csak 10. öl átmérőjü szorosa miatt hol egyszersmint a közlekedési Sajó felé vezet őt vezet – m. a. szántó és Erdő – 45. Pleskucz (Magaslat) nevü hoszúkás, és meredek lejtőségétől vette – Vályá Andrékuczoje (Andréka völgye) nevét tulajdonosától vette. – 46. Picsoru Berboszului (Szakálás hegy lába) de ászuprá borkutului (Savanyu víz felet) Szupt Borkut (Savanyuviz alatt) m. a. szántó – 47. Vályá Blidárului (Tálas völgy) az ezen völgyben találtató szép alabastrom faju kövektől – mit egymástól finom át látszó lemezekben választhatók – vette nevét – m. a. kaszálló – 48. Gyálu Bujului (Buju hegye) nevét Buja más-kép Muntyán most is élő birtokosától vette – kik több 20. gazdánál álló családot képeznek, m. a. szántó 's kaszálló. 49. Gyálu Krucsi (Kereszt hegye) nevét ezen helyen régenten létezett kereszt miatt vette – m. a. szántó. 50. Vályá Zsiredzilor (Kazalok völgye) ezen helyen régenten ösze gyűjtött mező-beli termények – 's szénák rakhelyétől neveztetik – lá Csurojes (a forrásnál) nevét a most is so válukon vezető forrásától vette – m. a. szántó – 51. Doszu Tomi (Toma háta) hegy – nevét tulajdonosától vette – linga Vályá Zsiredzilor (Kazalok völgye mellett). 52. Gruju Glodului (Glood hegy orma) Sajopojanna és Glood községek közötti határ mesdét teszi – nevét Glood községétől vette – Vályá Lupului (Farkas völgye) ezen völgyben tartozkodott 's most is találtató számos farkasok miatt – elrejtett cserjés hely – Gruju Borkutului (Savanyu víz orma) ezen orom alatt egy savanyu víz forrás vann iható bor nélkül, – m. a. szántó 's cserje – 53. Dupa Tyina (Sár háta) ezen helyen lévő mély soha kinem száradó Saraktól neveztetik – Preluka luj Urdás (Urda irtása) nevét [301b] Urda volt tulajdonosától vette –. 54. Zevoi (Füzes) – f m. a. szántó 55. Vályá lontosze (Csolnak völgye) az ezen völgyben lévő számos csolnak alaku mélyedésektől vette nevét – velcsoa lontosze (Csolnak pataka) m. a. szántó – 56. Szupt Glímeje (a halom alatt) Batiza, és Sajopojanna határosok közötti halom dombtól neveztetik. –

Jegyzések – Ezen község nagyobb része nemesi – 1/3 része urbéres – legnagyobb földes ur Szász –, a Számokkal jegyzettek dülök nevei – többiek mel-lék nevek az m) a) jegyüek, művelési ágak –

K. m. f.

Mihálka Gábor mk
alszolgabíró

[304a]

Helynevek

Máramaros Vármegyébe kebeleztet Sándorfalva községből.

1. Máramaros megye Patak völgyi Szolgabírói kerület, melyhez Sándorfalva helysége tartozik. –
 2. A község kézárolagosan Sándorfalva (ruthen nyelven Sándrovo) hely névvel ösmeretes, lakossainak száma 780. lélek, ezek közzül 674. gör. kat: 106 héber vallásu. –
 3. Hogy a községnek hajdan más neve lett volna ki nem nyomozható.
 4. A község legkorábbi említése ki nem puhatolható – mert azt a mostani lakosság hagyományilag sem birja. –
 5. A község honnani meg népesítése bizonytalan, de a nép szokásából, beszédéből azon körülmény fejlik ki hogy Sándorfalva lakossága sem Korjátovits ivadékai sem a Gátshoni ruthen fajbeliek, sött ugy látzik hogy nevezett község Máramaros Megyébe letelepült magyarsággal egy időbe vándorolt be 's telepedett le Sándorfalva helyiségben.
 6. Sándorfalva község név eredetéről a hagyomány azt beszéli hogy nevezett községben hajdani időben egy Sándor nevű egyén földjén só aknát kezdet mivelní, mi azonban el [304b] enyészet, innen eredt a Sándorfalva (ruthenül Sándrovo) helyiségnek nevezete. A Sándorfalvi határban II^{ik} Rákótzí Ferencz idejében is nyitattak sóbányák, de miután azok is elenyésztek – ez előtt mint egy 70. évekkel a magas kir: kintstár nyitattott bent a községben só aknát, 's azt 1832^{ik} évig miveltette, a midőn azt abba hagyván behányatta.
 7. Sándorfalva határa következő düllőkből áll, név szerint:
 - a.) Gruny Velcság, vegyesen kaszálló, szántóföldek és cserék. –
 - b.) Csotoréj, ezen düllő áll szántó kaszálló és irtás földekből cserés téren. –
 - c.) Szkorodováté, cserés kaszállók.
 - d.) Sztyinka, erdővel benőtt kaszállók.
 - e.) Iváneku Verch, magaslat cserés, kaszálló és irtás földekkel. –
 - f.) Megora, magas hegylet és Hora, Kaszálló szántóföldek és csere, 's a Megorai Kintstári erdőség. –
 - g.) Brestsa, szántó kaszálló és irtás földek vegyesen cserés területen. –
 - h.) Nád ropó, ezen düllő nevezetét vette a rajta lévő igen sós vízű kuttól, rajta többnyire szántóföldek fekszenek, széle cserével benőtt.
- [305a] i.) Váraleri szántó és irtás földekből álló cserés düllő.
- k.) Popudhore házak végiben lévő kertek vegyesen kaszálló földekkel és cserével. –

Sándorfalva

Folyói egy a völgyekből összegyűlt jelentéktelen patak mely nyáron át többnyire kiszokott száradni, –

8.) Sándorfalva községe határos, Soófalva, Ötvösfalva, Csománfalva, Dulfalva, Talaborfalva, Ujbárd és Mihálka községekkel. –

Kelt Sándorfalván Mártius 25^{kén} 1864.

[306a]

Helynevek

Som falva közséből, Marmaros megyéből. 26/3 864

[307a] Somfalva (Kornesti) tulajdonképeni nevét a' határán lévő somról, mely igen bő számmal termett hajdan neveztetik, most is találtik ugyan keves számú somfa, de oly rideg hogy egy jóra való ostor nyelet sem lehet belőle ki válogatni, igen regényes tájú falu, középen folyik a' kaszó vize, mely több falvakat keresztül hasítva gördül e falu határán keresztül nevezetesebb hegyei a' Templom megett egy kup idomu kis hegy mely csupa kárpai homokkőből áll semmi erdő rajta egyébb, mint egy néhány som is mogyorofabokoral és tövissel körül övezve eredeti neve románul (Dupa custure) utána egy három szöget képző hegy láncz vonul (Kasta mare) közte egy kicsi szép rona hely nyulik (Lázu onuluj) inen éjszakra nyulik egy serpentes ut mely vezet Váncsfalvára az ugy nevezett (Korni de sus) hegy ormon, és ezt felyebb muló (Korni de dzsos) mely egy nagy viz parthoz hasonlít homok kövel telve ezen felül egy poltz forma hely látszik (Prilaga) délre kanyaruló hegy sarokhoz csatolva (Prilage gyaluluj) keletre fekvő kis völgy (Pojeicele) honan hirtelen kö fal idomu hegy emelkedik (gyalu) név alatt inen nyugotra többfele hináros vizenyős helyek (Zepodele) fejlődnek a' hová több nagy darabokra legördült kövek fekszenek, minthogy köszörű köveknek igen alkalmasok tehát inen kapta nevét e' hely (Tocsille) e nevezet hegy lánczok közt gördül lefele a kaszó vizibe egy kis patak (Valye urszuluj) mely keresztül hasít egy szép mezőt (lacsare) inen büszkén nézte hajdan Szodoray mint szalad a' tatár had Nán és Barczán falva felé az iza völgyén, inen vezet az utazot egy labirintushoz hasonló tekervényes útle fele az iza medrehez Nán falva felé (oszojul) hegyormon honan egy szép rona sikságra igazitya az utast (Láz) az ut, inen Délkeletnek fekszenek holmi kisebb nagyobb domb élek (Huminele) ezen felül Barczán falva nyugoti részén fekvő határ szélen az irtásrol nevezet (seceturele) mely völgy alatt gördül el a' le száló patak (Vale coboruluj) [307b] Kálin falva és Barczán falva közt nyulik egy hegy láncz keletnek (Phicsoru ofrin) a' honan emelkedik egy tornyot képző hegy (virvu gyaluluj) ezt szintén egy sarló forma hegy orom kanyargolag megkerüli (ripa condura) a' hol két völgy képződik egyik Barczán falvának nyulik, a' másik Kálin falvának a' melyik Barczán hoz közelebb egy igen csendes patak folyám van közte (Valye bouluj) mely inkább iszapos mint sebesen gördülő hegyi patak, Kálin falva felé (valye pentre valcse) azaz több patak folyámon keresztül hasít. – inen Délnyugotra Fejér és Gyulafalva helységek felé nyulékony ronaszág itt, ott egy kis dombocskával fedve (Cimpurele) honan egy kis ösvény ut vezet Kálinfalvára (Kálye Hotyi) ezután Akna Sugatag felé Dél nyugotra fekszik egy igen sok tövis csipke bokrokkal tömött völgy és hegy orom (obredzse) a' honan egy kicsi alig észre

vehető folyamú patak nyulik (Valye cornyilor) az az Somok pataka, a' nép szokásaként töb helyen a' hol forrás vizek léteznek, több féle neveket adnak az ily vizeknek, mint nevezetesen miután bődönbe helyezet ívó viz forás létezik (La stubéi) nevet kapot mely máig is a' nép ajkán e' képpen maradt, a' falu határának nyugoti részén a' mely akna Sugatag felé fekszik egy igen igénytelen dülő forduló mutatkozik, mely minden jó termő esztendő dacára is csak zabot bír teremni (Stanista de cete ogne) a' falunak tulsó része mely fekszik Kálinfalvának éjszak nyugotra egy egész historikus völgy látszik a' melynek közepén nagy lármával gördülő patak folyik (Valye Cserbuluj) az az szarvas patak onan kapta eredetét, mert ennek előte négy vagy öt századdal igen híres szarvas vadászóhely volt, most jelenleg csak igen silány kis hosszú völgyöt képez erdő és gyepp nélküli, a' honan máig is a' falu pecsétje egy szarvassal szerkeszti. [308a] csupa kárpáti homok kőből álló völgy, ennek át ellenében nán falva felé mint határ vonal (Dumbráva szerbasti) cseralja hely hol egykoron ős tölgy erdő létezett most csak csere. ezután következik alább mint egy elrejtett hely a' természetől (sub Dumb-ravá) név alatt a' honan egy igen néma új ut vezet ki az erdő széléig (Vadu Carelor) inen keresztül hatolva Somfalva községén Akna Sugatagra vonuló gyalog ősvény mellett folyik (Valye matyicsi) mintegy ezer lépésnyi távolságra, nyugotra folyik (Válye gloduluj) mely folyó vagy is igéntelen patak onan kapta eredetét, miután igen sáros helyen gördül le – a' mi pedig a határt illeti egy kicsi de néha károkat okozó patak választja a két falut egy más határáról azaz Fejér és Somfalva közt folyó (Válye határuj) mely inen kapta eredeti nevét, – egyébránt minő régen áll fen a' falu ezalatt a név alatt Somfalva tudni világosan nem lehet mert: anyi bizonyos hogy a' magyaroktól vették eredetüket, a' mely onan is kitetszik, hogy régi nemesi ok levelekben mind magyar eredeti néviratok találtnak, így például Somfalván Rád Fülöp volt az első lakos, ki ez előtt 800 évvel őszve veszet testvéreivel, Barczán falvát oda hagyva somfalvára jött, elszakította testvérei, a kicsi határt (majoresco) lett, és úgy nevezteti a' falut eredeti nevén a' mely máig is létezik.

Kelt Somfalván 1864 Martius 26^{an}

[310a]

Helynevek.

Máramaros Vármegyébe kebeleztet Soófalva községből.

1. Máramaros Megye, Patak völgyi szolgabírói kerület, melyhez Soófalva helysége tartozik. Szenes pusztával egyetemben mely azonban egy községet képez.
2. A község neve magyar nyelven Soófalva (ruthen nyelven Dánelovo) nevet visel, lakossainak száma Szenes pusztával egyetemben 614. lélek, ezek közül 25. r. k. 526. g. k. 2. Reform. és 61. héber. –
3. A község leg idősb lakossainak emlékezete és nép hagyomány szerint jelen nevét viselte.
4. A községnek leg korábbi elnevezése ki nem puhatolható.
5. Soófalva község honnani meg népesítése alaposan kinem nyomozható ugyan, annyi igaz hogy igen régi község, azonban a nép viselet – nyelv és szójárásból következhető, hogy ők sem Korjatovits ivadékai sem Gátshoni ruthen fajbeliek, 's minden körülmény oda mutat, hogy a község népe a Marmarosba letelepült magyarokkal egy időben 's egyszerre vándorolt be.
6. Soófalva község név eredetéről a nép hagyomány szerint annyi puhatolható ki, hogy régi ős időkben benne sót vágtak, innen eredhetett magyar elnevezése Soófalva hogy pedig azt ruthen nyelven Danelovának hívják, azt [310b] állítják mert a só aknát azon korban egy Dánelo nevű lakos földjén kezdték mivelni, mi régen elenyésztet ugyan, de volt helyein jelenleg a nép használatára két sós kut fenmaradt.
Szenespuszta leg első eredetét és nevét mint kintstári ős erdővel bíró, az ottan nagy mennyiségben égetett széntől vehette. Későbbben Szenesen II^{ik} Rákótzai Ferencz idejében két só akna műveltetett, de abba hagyódot, 's helyein jelenleg is kesernyés 's használhatlan vízű mondhatni feneketlen tavak léteznek – mellyekben különböző fajú, kissebb nagyobb szerű de izetlen halak bőven találtattnak. – Ezen Rákótzai féle só aknák elenyésztével a magas kir: kintstár ez előtt mint egy 60–65 évvel más két sóaknát kezdet műveltetni szép sikerrel – azonban azt 1832^{ik} évben abba hagyva behányatta, 's az olta a Szenesen számosan meg telepített bányászok szét oszlottak. –
7. Soófalva következő dúllókból ál névszerint:
 - a.) Tökéspatak cserés kaszállók.
 - b.) Oszóhát ritka 's kihasznált tölgyes erdő és mogyorós.
 - c.) Bájlovo kaszállók és mogyorós, egy a köszvény ellen igen kereset salétromos vizű fürdővel. –
 - d.) Runya meg ritkult tölgy és bik erdő.
 - e.) Kispatak, vgyesen szántó, kaszálló földek és csere. –

- [311a] f.) Horodestse terméketlen kőves és sziklás hegy, haszonvehetetlen csere, a hagyomány azt tartja, hogy ottan hajdan a tatárok várat akartak volna építeni, mit igazol a hegy tetőn lévő romlott kut, – ’s az ottan lévő térségnek Tatármező elnevezése. –
- g.) Nyilas szántóföldek vegyesen kaszállókkal – cserés területen. –
- h.) Szumnéj kaszállók és kints tári tölgy, bük, gyertyán ’s más nemű fákból álló vegyes de jó állapotú erdőség. –
- i.) Nagyhát és Paulovetz kints tári tölgy és bük fákból álló sűrű ős erdőség. – Folyói nintsenek, csupán a völgyekből össze folyó patak, mely nyárba többnyire ki szokott száradni.
8. Soófalva községe határos Mihálka, Husztbaranya, Husztköz, Alsó Szelistye, Ötvősfalva és Sándorfalva községekkel. –

Kelt Soófalván Mártius 26^{an} 1864.

[312a] 1. Maramaros Megye Izai kerület – Vissoi vagy régibb névvel Felső Járásban esik

Szacsal falu

2. Szacsal régi irással Szaczal – olahul Sacielu
3. más név alatt nem esmertetik.
4. 1408 évben említették a' falu Zaczal név alatt
5. Népesítettett felső Szelistyéről melynek határához tartozott valaha, a most elkülönített Szacsali határ is
6. Szacsal nevét a Sec oláh szótól vette mely „soványt” jelent, – a mint is Szacsali föld sovány és csak zabot terem.
7. a). Nagyobb folyója az Iza mely a helység határába ered, és a helységen is végig folyik – Izvoruluj Dragus, mely a Batrina havas alatt ered és éjszak fele folyva a Mojszini határban a Vissoi vizébe szakad, Vályá Bistriczi mely nevét onnan vette, hogy arra megy az Erdélyben vezető ut – jelentékeny egyéb patakjai nintsenek.
- b) Havassai a Magura melynek része a preluka Izi és Opcsiara a határnak dél keleti részén fenyves erdőségekkel a' tetőkön pusztákkal melyek nyári legeltetésekül használtak. Sikja csak a' határ nyugotti részén felső Szelistye fele van kevés – forduloi az alsó és felső forduló, a' Fundu Izi nevű térség örökös tilalmasként használtatik legelőül a nomás földek és az erdei cserék használtak szántói kaszáloi vegyesen vagynak

[312b] c.) Nagyobb hegyei a havasokon kívül a Magura és Gyálu Fraszinuluj mely feső Vissoval határos

d) Nevezetes Szacsal határában az izvoru Dragus nevű völgyöni barlang, mely helyen az Iza forrása ered; de 8 ölnyi fordulatu folyás után egy pincze alaku barlangba megy, és abba három havast megkerülve a Fundu Izi nevű helyen ki folyik.

e) Csárdái, majorjai, szőlősei, bányai, barlangjai, őrvényei, kutjai, fensikjai tavai nintsenek.

Szacsal határos keletről Mojszin határával, délről Erdély országgal, nyugotrol Felső Szelistyével, éjszakrol felső Visso és Közép Visso határával.

Kelt Szacsalon 1864 Junius 20^a

Braun Vilmos mk
szbiro

[314a]

Helynevek

Szarvaszó községből, Máramoros megyéből.

[315a]

Máramoros Megye Szarvaszó község

Szarvaszó helysége fekszik Máramoros Megyében Szigethi szőlőgabiroi járásban – ’s ezen községet mindég ezen név alatt ismerték, – azonban régibb időkben Szarvaszónak is hívták – a’ községben lévő nemes levelek szerint 1625^{ben} említették leg először ’s leg régebben – Népeességét a’ földes urak által be hozott Orosz és legnagyobbszámba oláh ajku lakosok teszik – kik Máramaros Megye egyes községeiből költöztek át e’ helységbe –

A nép monda szerint e’ község határában egy sósvizes forrás volt – ’s határa nagy erdőség lévén sok szarvas volt benne – ’s ezen sósvizes forrásnál tanyáztak – ’s onnan előbb Szarvaszónak – később Szarvaszónak nevezték –

Határában eső düllök elnevezései Román nyelven Dupa Kesztoke (a’ víz ág mellett) Kota Drumuluj (az utgörbülés), In Ritu la Zenoga (A réten az iszapnál) minthogy ezen düllött a’ tiszta vize gyakran beiszapolya – Lázu Bánkuluj Surupatu (Bank láza a domboldalon) Gruju luj Ignáth in Muncsėj (Ignátz láza a’ hegytetőn) Kale tyine (sár ut) lapájos sáros helyisége miá – La mocsire (a’ Mocsárba) szintén mocsáros vizenyös helyiségénél fogva – Dupa Csetecze (Várhegy) azonban hogy ezen helyen valaha vár lett volna nem tudatik – csak hegyes meredek hegysége miá neveztetett el – Szeketur Kapri (Vadketské oldal) In gura veje (A hegy szájába) [315b] Obrezsa Mare (nagy vizhagyás).

Határos Délről és Keletről Kabolapatak Nyugotrol Hosszumező Északrol Szlatina és Alsó Apsa községekkel – fekvése a községnek szép kis lapájon van a’ nagy ország ut mellett a’ Tisza folyó Déli oldalán – mely folyó már anyira meg közelítette hogy több telket le mosott – bár két öl magosságu partot mos ’s folytonosan veszélyel fenyegeti a’ tiszta partján lakó lakosokat –

E’ község Maim Josef Mihály Gábor és Jurka János földbirtokosok és földes urak tulajdona – ’s e’ község már az urbéri rendezésen is keresztül esett – ’s határa tagosított. –

Csics János
fő szbiro

[316a]

Helynevek

Szaplonca községből, Maramaros megyéből.

[317a]

Máramoros Megye Szaploncza községe.

Szaplonca község tartozik Szigeth járás vagy kerülethez 's ember emlékezet oltá mindég Szaplonca nevezett alatt esmeretes. –

Mint Ladomér vagy Radomér Maramaros Megye örökös ura, két fia – Sztán és Annána részére Lajos király által 1360. évben – meg erősített bekebelezési okmányból kitünik, e' helység már ennek előtte mintegy 800 évvel említettett, – ezen okmány jelenleg a' Papp nemes család kezei közt létezik – ezen hiteles okmányból kitünik az is hogy Ladomér vagy Radomér Román fejedelemnek négy fia lévén Petre Ladislaus Anána és Tivadar – e' község területét – mely akkoron rengeteg fenyves erdőségből állott – Petre és Ladislaus kapta – Petre pappá lévén – magának a' Papp vezeték nevet meg tartotta kinek is ivadéka a' jelenlegi terjedelmes nemes Papp család – Ladislaus pedig Sztán nevet vévén fel – 's ennek ivadéka az igen terjedelmes nemes Sztán család – később nagy részt Erdélyhonból bevándorolt Turda – Brajkó – Holdis Mailla – Szteczka és Györgyei román ajku nemes családok által népesítettett a' község. – de hogy honnan vette a' falu Szaploncza nevét nem tudatik. –

E' helység a' Délre emelkedett magas hegyek alatt fekszik, Eszakra a' falu alatt foly a' Tisza vize szomszéd határok Keletről Hoszumező Korona Város – Délre Nagy: Bánya Királyi Város Nyugotra Remete és Szathmár Megye Avas újfalu község – határai – Eszakrol a' Tisza folyám. –

A község bir 347. házzszámmal. 1400 G. C. román ajku nemes születésű – és 280 héber ajku lakossal. –

Van benne egy fából épült Román G. C. egyház vagy Imaház – fatoronyal – mely az utolsó tatárjáráskor fenn állott, ajtaján jelenleg is látható a' tatárok által ejtett két bárd vágás – ugyancsak a' tatárjáráskor a' falubeli ifjonczok a' tatár táborból 7 darab lovat [317b] erőszakosan elvittek – melynek egyike tisztí lólévén – azon volt veres bársony takaróbol később készített papi öltöny örök emlékül ezen Imaházba tartatik –

E' község lakossága földmiveléssel is – de leg inkább juh és szarvasmarha tenyésztéssel foglalkozik – a' héber lakosság többnyire pálinka mérésből 's egy pár földmivelésből él. –

Területe 44378. catastralis hold – melyből szántó, kaszálló és Legelő 25160. hold – a' terméketlen 568 hold erdeje 18650 hold –

Földje általánosan véve kavicsos – vad-vizenyös – 's annál fogva a' gazda fáradságát leg kevésbé sem jutalmazza –

Erdősége igen nagy rengeteg – csak nem meg mászhatatlan veszedelmes sziklás meredek magas hegyeken fekszik nagy részét az erdőségnek az idők viszontagságai emésztik fel – több helyekről a' fát kihordani lehetetlen 's vannak oly erdei mely még vágás alatt nem volt – ős erdő –

Az erdőségek legnagyobb része bikkés kevés fenyves alacsonyabb hegyei 's lapajosabb helyei marha legeltetés és kaszállokul szolgál. –

Határa megterem rozstot tengerit zabot és Kolompért –

1. Ptyátra Soimuluj (Sojmos hegy) kősziklás és rengeteg bikkés erdő hegy magassága 400. öl. Sajátságos elbeszélés után ezen hegynek egy részében egy megmászhatatlan kőszikla tövében tartozkodott azon híres Pintye Gregor nevű román rabló 70^{ed} magával – kiről még most is él azon szájról szájra került hagyomány hogy ezen veszedelmes kőszikla tövében nevezett rabló 2 berbenche arany és ezüst pénzt ásott el – 's azok felébe két felől két fát ültetvén galyait ösze fogta hogy bokrosan nőjjenek – mai napig is keresik ezen elásott kincset – azon iszonyu veszedelmes meredek kőszikla oldalán – életökkel játszva a' hely veszedelmes volta miá. –

[318a] 2. Kusztur 500 öl magasságu kősziklás rengeteg –

3. Fácza csei táre – erős oldal – kősziklás rengeteg erdőség

4. Ptyátra Szaplonci – Szaplonca kö – vad kősziklás hegy mintegy 600 öl magasságu alig néhány fa van rajta ezen – minden hegyek felett mely e határba van – uralkodó magas kőszikla meszire látható – 's egyik oldala mely északnak esik iszonyu járhatlan meredek – Medvék farkasok és nyestek barlangja –

5. fehinnyü csel máre – nagyfenyő hegy – rengeteg bikkés erdővel –

6. Vervu krucsisoruluj – Vervu Tripsoruluj bikkés erdővel benőtt hegyek –

7. Rásza – Ravasz mező – nevét honnan vette nem tudatik – rengeteg bikkés erdővel benőtt magas hegy – Medvék farkasok vaddisznok – Nyest és özek lakhelye – magassága 400 ölnyi – ezen hegyből fakad a' Déli oldalon azon patak, mely Szathmár és Ugocsa Megyén keresztül folyva Tur. név alatt ismeretes – Északi oldalán fakad ki azon Szaplonca név alatt ismeretes patak – mely a' falu derekán keresztül folyva 9 vizi malmot folytonosan képes vízzel ellátni – ezen víz kifakadásánál egy kőszikla magaslaton keresztül mintegy 20 ölnyre zuhan le – 's a' víz a' szikla alatt – a' kősziklába mintegy 4 öl mélységű medret vájt – mely mélységben a' legszebb 's legjobb pisztrang név alatt ismeretes halat fogják –

8. Rotunda mintegy 600 öl magas hegy – bikk erdővel benöve, biztos és jó vadászó hely – Ezen hegynek a' tövéből fakad ki egy szép nagy forrás mely a Rásza hegyből fakadó Szaplonca nevű patakkal La Szkáre (Lajtorja) nevű kősziklánál mely kőszikla 100 öl magasságu – ösze foly – ezen kőszikla Lajtorja nevét onnan vette mert a' természet lajtorja formába alkotta [318b] 's a' kőszikla meredek oldalán egyes garádsok vannak ter-

Szaplonca

mészetes kinővésbe – 's azokon keresztül lehet a' hegyet meg mászni 's ezért nevét onnan kapta

9. Vurvu brádilor – fenyves erdőség – ebből is egy szép patakotska fakad
10. Vurvu Maguri bikkes erdős hegy – ebből is szinte patak fakad
11. Vurvu Nyegrilui bikkes erdős hegy Vurvu cziganuluj – cigány hegy – mind kettőből szép patak ered – 's ezen patakok mind a La Szkare nevű kösziklánál ösze folyva – futnak be a faluba.
12. Vurvu Leszpedz – lapos tető – Virvu varacesuluj – Kriva berzsovánuluj – Virvu Vakáruluj (Tehenész tető) Virvu Ptyetricseli (kis kő teteje) ebből ered a' Rákos név alatt esmeretes patak – mely azonban honnan kapta ezen elnevezését nem tudatik – ezen hegyek alól mindenikből egy egy szép nagy forrás foly 's a' Szaplonca nevű nagy patakba ömlik –
13. Kliva vad kösziklás hegy – mely meredek köszikla oldalbol ál – ugy anyira meredek hogy alig meg mászható magossága mintegy 400 öl – medvék farkasok és nyestek lakohelye és barlangja 's özek is szép számmal találtnak benne – ezen hegy egyorányira fekszik a' községtől 's egy kis lapájján nevezetes két savanyu viz forrása van – mely borhoz igen alkalmas 's erős gyógy erővel bir – 's a' megyében nagymenyiségben használtatik –

Csics János
fő szbiro

[320a]

Helynevek Szerfalva községből, Máramaros megyéből.

[321a]

Szerfalva községe

- ad 1. Szerfalva községe létezik Máramaros Megye Kaszó járásának főkerületében, és valamint közigazgatási ügy törvénykezési szempontból is a' Szigeth korona várossában székelte Megyei Kormányzósághoz tartozik. –
- ad 2. Ezen községnek ország szerte ismeretes neve Szerfalva, az azt körül vevő vidék román ajkú népei előtt azonban Szirb nevet visel
- ad 3. Más nevet ezen község soha nem viselt.
- ad 4. Mint egy 400 évvel ez előtt telepítvényezettett
- ad 5. Miként a' szomszéd Kalínfalva és Budfalva községek népei ugy az itteni lakosok is a' Romai harcosokból hátra maradván, az akkor még Erdélyhez tartozott Máramaros Megyének egyes részeit is elfoglalván azokon megtelepedet, 's a lassankénti szaporodás által előtérbe szorult uj nemzedék részéről ezen község határa is colonisáltatott 's fenn áll a mai napig is.
- ad 6. Nem lehet a' név eredetét kipuhatolni.
- ad 7. Wirv la szocs (a' Bodza tetőn), – Sztrizserej (Tölgyes), – valya a din katye Strizserej (a' tölgyesek mély pataka), – Pa hán, Doraszka, Arínás (Egres), – Gruju maluluj (Fejér föld dombja), – Dombrava, (nagy tölgyes), – Lonka (Ronaság) Wrtope (mélyedések), Fraszín (körös) La kuri (Tavasi) Kvaszta on selye lor (Csontok dombja) Mocsorücze (mocsarós hely), – Huts (bozot), – Pu csosza (Szagos), – Bolovan (Sziklás), – Poduri (Lapajos), – Nesztaken (Nyires), – Priladie (Kaptato), – Sub piatre (Köves alatt),

[321b] Folyó vizei és patakai következők:

- a fő folyó a Budfalvi hatarban eredő Kaszó vize mely magán a' falu közepén hosszába keresztül folyik és honnan a' Járás is elnevezését vette, neveztetven Kaszói járásnak. –
- 1° patak. Valya popi (pap pataka) a' Bolován dűlőből folyását veszi dél felől éjszak fele és befolyik a' Kaszóba. –
- 2^{ik} „ Valya Naricze, – ered a' Nestyaken dűlőből, és jön keletről nyugotnak szinte bele folyván a' Kaszóba. –
- 3^{ik} „ Válya a den kate (mély patak) ered a' Strizsesej dűlőből dél nyugotról jöve éjszak kelet felé 's befoly a' Kaszoba.
- 4^{ik} „ Válya daraszki, származik a Valya den Katyetyen keresztül folyva a' határ széléből Bréb községének és befolyik határunkot tul haladva a' mára vízébe. – Feltűnő nevezetességek ezen községben nincsenek. –

[324a]

Helynevek

Maramaros megye

Széles Lonka községe

Széles Lonka Luh sirokij (fekszik Széles Lonka vizének keleti és nyugoti partjain, mely folyó eredetét veszi e község határában eső Scsauva nevű havasban és egy másik forrástul, mely Sztanisora nevű havasban taláztatik, ezen folyó azonban még több bele folyó patakok által nagyobbittatik úgy mint Mincsul havasból eredő Tersavatij, Scserbán, Pogányszky, Brádul, Kopincz és Zevur Ivánó havasról eredő hasonnevű patak, mely nevét a nép monda szerint onnan nyerte volna, hogy egy eltévedt 16 éves juhász legény a rengetegben egy megve áltúl megtámadtatván nagy küzdés után a vadtul meg öletett és ehelyett bele vettetett: végre Tisznikovátej hol 1863^{ik} évben a lakosok által felfedezett legjobb mész égettetik.

Eredetét honnan vette bizton nem tudatik, de nép hagyomány szerint ezelőtt mintegy 350 évvel Lengyelből valami rabló banda üzetett ki, kik Grindzela nevű vezér alatt a havasokon barangolván e helyen leg nagyobb tért találtak és telepedtek le itten mire a helység neve is utasít Sirokij Luch vagy is magyarul Széles Lonka; helyesebben Széles Liget

E helység lakosai mint egy 850 lélek Gr. k. – Anép marhatenyésztéssel foglalkozik, melyre szoritva is vagyon, mi után földje oly silány, hogy málén és zabon kívül mást alig terem meg.

E helység lakosai Grof Betlen Jozsef maramaros megye főispánjától Legelőnek nyéré a Mincsul nevű havast mit mostis mint közöst használ, mi után az említett fő urnak tulajdona volt.

Taláztatik a Scsaura havas aljában ásvány forrás és állítólag kutatás által vas-köre is lehetne akadni.

A határ négy dülőre oszlik Zaberezs, Horbi, Prihodi és Luhej.

Széles Lonka Aug 25. 864.

Bacsinszky János
Szbiro

[326a]

[Sziget]

Adatok kimutatása

Szigeth Város fekvése 's helyneveire nézve Pesti Frigyes akadémiai tag használatára.

^{1^{ör}} Szigeth rendezett tanácsu korona Város, székvárossa Máramaros megyének és központja a róla elnevezett Szigethi járásnak, és Székhelye a' Máramarosi Kir. Kintstári Igazgatóságának, lakossága mintegy 7300, melyly őszvegből 2460 a Romai, 1600 a' görög egy. Catholicusokra, 1600 a helvét, 150 az ágostai vallásuakra 25 az unitáriusokra és 1500 az izráelitákra esik. A lakosság 1009 házban lakik és mintegy 1250 családot képez a nyelv kevés kivétellel magyar, 's a' nem magyar lakosság által is beszéltetik. Szigeth egyszersmind köz, és egyesülési pontja a magyar alföld, Erdély, Galliczia és Bukovinába vezető országutvonaloknak.

^{2^{szor}} A Városnak csak Szigeth neve van, 's mind Németül mind más nemzetiségek által így neveztetik – sőt

^{3^{szor}} Hajdan sem volt más neve, noha némely régi okmányokban, akkori írásmóddal Zigeth, sőt Zygeth néven emlittetik.

^{4^{szor}} A város eredetét még eddigelé homály fedi. Hiteles adatok csak odáig terjednek miként 1352^k évben szabadalmazott koronai várossá emeltetett Lajos Király által [326b] melyly szabadalom majd minden Magyar Király által megerősítettett egész 1^{ső} Lipótig –

^{5^{te}} Hiteles adatok hiányoznak, s a' hagyományok is, tekintettel a Város 's határa dülőinek magyar elnevezésére, annyit mutatnak, hogy települői magyarok voltak.

^{6^{or}} E Város, nevét onnan vette, mivel mintegy – egy négy szög mértföldnyi lapályát, melynek közepe táján a Város fekszik, az eszakrol délnek futó, és az Izába beszakadó Rona, továbbá a nyugotnak futó, később északnak kanyarodva a Tiszába szakadó Iza, 's a szintén nyugotnak folyo Tisza folyamok, egy szeglet kivételével egészen körülövezvén szinte Szigetté alakitják

^{7^{te}} A Város határa elég nagy kiterjedésű, déli részen az ugy nevezett kőháton egy bikkes erdeje őszveszölgellik a Nagybányai határral, határai továbbá Kabola Szlatina, Fejéregyháza, Róna, Farkasrév, Bárdfalu, Gyulafalva, községekkel, mik mind az oláh nyelvet beszélík. A határ felosztalik főleg

A) az ugy nevezett lapályra melyly nagyob részt mint szántó föld miveltetik

B) Hegyi kaszálókra mik „láz”aknak neveztetnek.

C. Erdőkre

D. a kőháti nyarló legelőkre Vévén tehát először a lapály dülőket, ezek elnevezései kevés jelentőséggel bírnak mind [327a] az által elősoroltatnak

a) Izai alsó mező, az Iza és az alsó országot közt. Ezt hosszába metszi az úgy nevezett „meleg tó”, a’ Város alsó részéni kertek közt földalatti forrásokból ered, és be szakad az Izába. Csak igen kemény hidegbe fagy be.

b) Tiszai also mező a Tisza és az also országot közt. Hozzába metszi a hideg to, tiszta kis erecske, befoly a Tiszába

c) Gardány. A Tisza, továbbá a szlatinai és gallicziai országot közt. Ebben ered a fentebb említett hideg tó – több apró forrásokból. –

d) örökös tilalmas. A gallicziai országot, és az úgy nevezett porgolat (gyepü) közt ez ismét több aldülőket foglal magában um.

Keresztut, a szétágazó utakrol.

kis és nagy csere, a mult században itt kiirtott cserjés. –

Czejtedomb, alatta régi vizmeder, valaha az usztatott fenyő szálak kikötő helye, – (Czejte = fiatal fenyő szálból készült guzs, mivel a fenyőbokrok ki-pányvázatnak

e) Dobonyos – vadvízes dobogós, süpedekes táj

f) Izai csere, – felső része sovány cserjés

g) Lyukas domb, középén egy hosszas dombhát, régebbi vízáradások által több helyt át vágva.

[327b] h) Geraszeg – a Sos izú Rona pataknak Izába beszakadásánál (Géra, táj szállássos)

B. Hegyek és ezekeni kaszások

A Szigethi határban a’ kevés lapály többnyire mind szántás alá vétetvén, a természetes kaszások leginkább a hegyekre szorultak, ’s dülő szerint nevezetvén el a’ leg több hegynek saját neve nints. – A mellyeknek önálló neveik vannak alább következnek.

a) Szalaván – erdős hegy, épületi kőveket szolgáltat

b) Várhegy, a monda szerint régi vár helye, ma már romjai sincsenek, a hegy oldalában levő igen szűk pincze üregen kívül mellybe csuszva is alig pár ölnyre lehet hatolni.

c) Hegyes hegy – magas hegy orom hova több szomszéd falu belátható –

d) Szőlő hegy délnek fekvő – valaha sikeretlenül készített szőlő ültetmény. Egyes tőkék még pár évtized előtt találtattak rajta.

A több hegyi kaszások részint az alattok elfolyó hegyi patak, részint egyes családok vezetéik neveiről költsönözték neveiket, mellyek közt olly családok nevei is fordulnak elő, mellyeknek mikori itt lakásáról még a’ hagyomány is alig emlékezik, – p. o.

Bajki láz

Duranszki láz

[328a] Hegedűs láz

Bába láz

Budai láz

Bartos láz

Czégényi láz

Szegedi láz

Koja láz

Mik láz

Técsi láz

Poncz láz

Bátsi láz mik közül ma csak az egy Bartoslázi dülő egy kis része van a Bartos család birtokában.

Vannak keresztnevekről nevezett kaszálók is mint p. o.

Gábris láz

Bogdán mező

A többi önálló nevek e' következők

e) Mocsár, két hegy közti mocsáros kaszálló.

f) Nagypatak, a hasonnevű, 's a' Ronába szakadó érről elnevezve

g) Láppatak tölgyes, erdős, részben vizenyős hely. –

h) Határpatak, tölgyes erdős kaszálók, nevét nyeré az ezen dülő határát tevő száraz érről

i) Padmező, magasán fekvő hegyi kaszáló

k) Gurdaly, tövises izékes szenát termő cserjés kaszáló

l) Körtvélyes. Északi és déli, elválasztva **[328b]** a Sugó = Zugo hegyi zuhatag által, nevét nyeré a' rajta levő sok vad körtve 's alma fáktól.

m) Hosszuliget erdős kaszálók.

n) Efás és Faludomb, fás és dombos hely faludomb egy elpusztult falu némelyek szerint Farkasrév régi helye

o) Birlány alatta folyik a Sugó egyik ága, 's mig nem egyesülnek ez birlány, amaz körtvélyesi ságónak neveztetik.

p) Örzse patak a sugó mellett

r) Kajtár és peres láz, többnyire Bárdfalvával villongás alatti terület.

s) Fekete földő, nevét vette a benne levő gyógyhatású forrásról, mi régebben igen látogatott volt. Ezen területen fekszik egy mélyület, mi „avarok szállása”nak neveztetik. Eredete nem tudható.

t) Egrés, sovány, éger fákkal benőtt terület.

u) Magyarpatak elválasztó vonalt képző hegyi patak, Sziget és Kabola határa közt

z) Cserbán mező, egy része már mint lapályba hanyatló, szántókép használtatik

aa) Lapátz hegy oldal

bb) Szerelem láz neve keletkezte ismeretlen. –

cc) Szén hely. – Szénégetéssel kiirtatott, 's most kaszáloul használt erdő-rész

[329a] dd) Kőkénymező, tövises, kőkény bokros terület

ee) Bányász föld, régi kihasznált kőbányák helye

ff) Kenyérhordó láz, magas fensik egyetlen meredek uttal, mely minden kis esőzéskor járhatatlaná válván, az ott szorult szekerek ottan élelmezendők.

Megjegyeztetik, hogy ezen dülők, a vidék oláh népe által is mind így neveztetnek.

C. Erdőségek részint a fentebbi kaszások dülők közé ékelve, főképp Láppatak, Birlán és Egresben találtnak, ezeken kívül van még

a) Gyertyános, bikkes és gyertyános erdő

b) Sorompó nagy bikkes erdő

D. Kőháti legelők név alatt értetnek, a már szinte havasnak tekinthető, 's havasi növényzettel biró magas nyári legelők, mik az előadott dülőkön felül szerével hozzá ferhetlenek, 's részint ős erdőkből, részint tiszta fensikokból állanak, ezek

1. Tiszakő kősziklás meredek hegy oldal, őserdőkkel és legelőkkel.

2. Czigánd, magos fensik, területén egy tó, partja több őltre süppedékes

[329b] lévén meg nem közelíthető, Tenger szemnek neveztetik, természetbúvárok azonban ezen minőségét tagadják. –

A Város utszái csak közelebb lévén elnevezve, jellemzőbb elnevezése a régiebb időkből csak a Város délnyugoti részéről a mezőségbe hosszan benyúló görbe úgy nevezett „Bandzságó utzának van.

Marm Szigeth 1864. Aprilis 5^{én}

Kovátsi
polgárnagy

[331a]

Helynevek

Szinevér községből, Máramaros megyéből.

[332a] Szinevér község Máramaros Megyében kassai kerületben, Szinevéri szolgabírói Járásban kebeleztetik színhelye Szinevér – G. kath. vallásu orosz ajku (ruthen) lakossággal bir, – mintegy 1732 lelkes falu. –

Nevezetére nézve csupán csak orosz szótól származtatik, – ugyan is e község alsó része alatt a Talabor folyóban mintegy 6 öl hosszóságban egy szikla alatt iszonyu nagy mélység lévén, mely, felette nagy mélysége, s örvénye miatt oroszul Színyivér-nek nevezett; mert Szényi magyarul annyi: mint kék és vér – magyarul: örvény – egybe kimondva Szényi vér – kék örvény – innét maradt fent maig is Szinevér nevezete. –

Ezen község eredetét veszi a 14 század elejétől mert, mint az anyakönyv s más iratokból kivehető a 16^k század végefelé már rendes Lelkésze volt. Népeességét illetőleg, népesíttetését érdeklőleg annyit tudni, miszerint vegyes ajku és fajú menekültekből népesített, – t. i. Lengyel, szlav, oláh és magyarokból, ez utóbbira nézve szóbeli hagyomány után állitva, megjegyzendő – Komáromból a 14^d 15^{ik} században, 3 testvér szökött volt meg Csapa nevezetű, s egyik ezek közül Talabor falván, másik a Mokrai vidéken és a 3^{ik} itt Szinevéren telepedett meg, – az orosz nép azonban Csapa helyett könnyebb s rövidebb kiejtés miatt – Csupnak nevezte, – Szinevér községben igen számosan vannak ily név alatt ismeretesek. –

Megemlítendő, hogy II^k Rákóczi Ferencz midőn 1705ben Lengyelországból átjött a Szinevér és Szinevér Polyánával határos „Popágya” havason (melynek oldalán még most is látható az akkor rögtönzött szekér ut) Szinevéri tócskán egy Szvatinya Vaszily – nevezetű paraszt embernél ebédelt, – s azon ház falán vésvé azon idő óta ezen szavak valának olvashatók: hic fuit Rákóczi – Anno 1705 – több betű is volt vésvé; de az idő viszontagságai miatt annyira összeváltak rongálva, hogy nem lehetett kivenni micsoda [332b] betűk voltak légyen hát azok? – az említett ház ez előtt 45 évvel összeomolván szélyel hanyatott, – az említett s most is a nép által ismeretes Rákóczi-féle uton a Popágya havas aljában, ez előtt néhány évvel egy juhász, egy öt küllővel ellátott, kerék falfát talált megvasalva, – mely hihetőleg, valamely összetört könnyű ágyu kerék maradéka lehetett, – azonban ezen talált kerek töredék hová lett nem tudatik; mert találója elhalt, – s az ez előtti években az ily talált régiség töredékekre nem sokat adtak, – az illető ház tulajdonos is kinek őseinél II^k Rákóczi Ferencz ebédelt a mult évben elhalálozván bővebb felvilágosítást e tárgyban, – mely talán őseitől reá is maradt volt – nem nyerhettem. –

Szinevér község határának dülői:

Zvorinka, – Tócska, – ezen völgytől vette nevét a Szinevérhez tartozó – 36 házból álló kis helység is – mely azonban külön soha nem számítottak. – Plosznina, – ezen orosz szótól ploszkoje magyarul lapos- v. plosznina lapály neveztetik. – Jászenovecz, ez – az Imsád leírásánál felemlített s szakadás által eltemetett falutól veszi nevét s ugyancsak Imsáddal határos, – említett Jászenovecz falu hajdan fiók Egyháza volt Szinevérnek, – a szakadástól eltemetéstől ment, egyházból képek még most is láthatók Szinevér Egyházában. – Námuti – orosz szótól ered, – mely magyarul annyi: mint: iszap v. iszapos. – Csertezs és Tirszováti, ezen két dülő név oláh eredetű, – Szokolovecz, Verch ozera, Klyucs, – itt megemlítendő, hogy ezen dülőben hol a „Gropa” havas leszakadt s a „peszcza rika és csornorika” patakok kifolyását akadályozván egy nagy tó támadt, mely később a szakadás által előidézett gáton keresztül furta magát s a jelenleg is szabad és igen tág ki folyása van, a tó azonban Ozera név alatt ismeretes e vidéken, mely ha magyarul értelmezzük, mintegy feneketlen mélységet tenne, – [333a] a fentebb említett egy dülő Tirszováti-ba van egy hely, mely Osztrikának neveztetik, mi magyarul tenne találkozás, – ezen orosz szótól Osztrik, – ez annyiból nevezetes, mert az érintett Ozerából kifolyó nagyobb szerű patak és a Szinevér Polyánáról alá rohanó sebes folyó e helyen jön össze és a Talabor itt veszi eredetét.

Megemlítendőek a Szinevér határában lévő havasok is, melyek a következők:

Jászenovecz, – Verch Piskiny – ez oláh név, – Rozsok – ezen havas hegyes mintegy szarv idomu csucsáról vette elnevezését; mert roh, vagy rozsok orosz szó lévén, magyarul tesz: szarv v. szarvacska, – Málá Gropa, Velika Gropa, – ezek oláh eredetű nevek, – Szokolovecz, – Horb, – „Verch ozera” – „Verch Javorovecz” – Jávurnik. – Dedina. – „oláh név” Plái. – Dinyászka. – „oláh név” – Zánoga – „Kreszt” Zádnya, – Káncs, – Runi, – Minczul, „oláh név” – Kámjonka – Mersa ez is oláh név.

Szinevér községről v. határáról több nevezetesség nem tudathatott ki. –

Kelt Szinevéren Martius 24^{én} 864

Lángfi László
alszolgabíró

[334a]

Helynevek

Szinevér Polyána községből, Máramaros megyéből.

fiók egyháza Szinevérenek

[335a] Szinevér Polyána község Máramaros Megyében kassai kerületben, Szinevéri Szolgabirói Járásban kebeleztetik, – székhelye Szinevér, – G. Kath vallásu, orosz ajku (ruthen) lakossággal bir 625 lelkes falu. –

Nevezetére nézve csak is egyedül orosz szótól származtatik; – mert melléknevét – Szinevér, – nyerte Szinevértől, mint hogy határait egybevágók és a szinevéri lelki pásztorlás alá tartozik, – Polyána pedig orosz szó léven magyarul annyit tesz mint: mező, tér; mert a völgy melyben fekszik igen szép természetű, – telepített pedig legtöbbször Lengyel menekültekből, mint hogy Lengyelország szomszédságában van. – Eredete a 15^k századig vihető, – mint a szóbeli hagyomány után kipuhathatott.

Historiai nevezetessége csak annyi: hogy határában van azon Popágya nevű havas, melyen keresztül jött II^k Rákóczi Ferencz Lengyelországból 1705^k évben, – az ut melyen jött most is meg van, s „Rákóczióra doroha” név alatt ismeretes, – mi annyit tesz: Rákóczi útja. –

Határában levő dülők és helynevek: –

Chomina pohárj, – Mlácska, – Prépir, – Ozirna, – Sztencsur, – Ozirnyánszki, – Obnohi, – Bereh, – Krászni zvor, – Zári, – Ná sztroha, – Velika pohárj, – Szloboda, – Kicsera, – Hicsa, – Perechresztia, – Sztrunga, – Vorinya, – Bukovinka, – Siroki luh, – Hámmnikováta, – Moszira, – Nizsnyánszki verch.

Ezen dülők és helynevek semmi historiai adatra anyagot nem szolgáltathatnak; mert eredetők ki nem puhathatottak. –

Havasok: Mincsulik, – Ozirna, – Krászna, – Szekul, – Káncs, – Popágya, – Kanis birovecz [335b] és Mincsul. –

Ezen havasok neveinek eredete nem tudatik. –

Megemliténdő még, hogy Ozirna havas aljában van – egy, – havasrész leszakadás által előidézet tó, mely szintegy Ozera név alatt ismeretes, – azonban ennek szabad ki folyása nincs, – miért is vize ihatatlan s valami keserű izü, – halat sem rákot sem semmiféle használható állatot nem táplál; – több ízben kísérlet tétel: hogy halat és rákot dobtak beléje, – de legfeljebb 2 óra mulva a bedobott hall v. rák a víz színén uszott dögölve, – ezen úgy nevezett Ozerától valami 200 ölnyre szakad egy kis patak a hegyből – mely hihetőleg belőle szivárog – említett tó területe mintegy 100 □ ölnyi. –

Kelt Szinevir polyánán April hó 9^{én} 864

Lángfi László
alszolgabiró

[336a]

Helynevek Szlatinka községből, Máramaros megyéből.

Felvétetett Szlatinkán Martius hó 24^{kén} 1864
Mihálka Gábor Sajó kerületi szolgabíró által.

Jelenlevők

Gyenge Bazil GC. lelkész.

Márkis Grigore Biró –

Godza Mihály	} választmányi tagok
Román Mikuláj	
Dzsurdzs Vászália	
Gyezsek Ánányie	
Román Vászália	

[337a]

Adatgyűjtések

1. Szlatinka községe tartozik Máramaros Megye Felső Járása Sajó Kerületi szolgabíróshoz, tájéka Iza név alatt ösmeretes szolgabírói székhelye Rozávlya.
2. E községnek csak egy neve él Szlatyiora (Szlatinka) ezen név alatt ösmeretes ország szerte –
3. E községnek más elnevezése nem volt –
4. Szlatinka községe legkorábban szóbeli hagyomány szerint a XIII.^k században említetik. –
5. Hagyományból annyit tudhatni, hogy a Tatároknak első dulása után néhány család az akkoron rengeteg Erdőségben vette lakását ottan letelepedett az erdőt kiirtva – ’s ezek által népesített meg – hogy első lakói minő ajkuak voltak románok v. Ruthének bizonyost nem tudni – mostan tiszta román ajku. –
6. A község elnevezését számtalan sóos vizes forrás ’s patakocskáitól nyerte mivel Szlatyina – Sóos vizet jelent –
7. Topografiai nevek

I. Szátu (Falú Belsőség) Szuszány (felvég) Zsoszány (alvég) vályá mori (malom pataka) Vályá perului (Körte fa pataka) ezen patak forrásánál egy roppant körte fa vann – nevét ettől vette – Vályá Brádului (Fenyő pataka) ezen patak forrásánál szintén két nagy fenyő van – ettől neveztetik – Velcsoa Beszericsi (Templom patakocskája) ezen patakon vezet a dombon épült Templomhozi ut –

II. Pleskucz (Kopár hegy) Gruju lui Jákob (Jákob orma) nevét tulajdonosától vette – Vályá Surgyi (Sürge völgye) nevét tulajdonosától vette kit szorgalma miatt guny neven Sürgének neveztek – Velcsoa Surgyi (Sürge pata-

kocskája) Kosztá petricselyi (Kis kö oldala) a rajta lévő számos kövek miatt egy hegy oldal – Preluka (Irtás, tisztás) egy kiirtott egy erdő hely – Pedura (Erdő) Tölgyes 's Bükkes lábas szép ép erdő – Kasztá Luncsi [337b] (Berek oldala) pe lunka (a ligeten) Doszu Szkrágyelor (Szkrágya háta) Erdő rész éjszaki része – nevét vette az ezen erdőben lévő sok örök zöld fütől Szkrágye – örökzöldet jelentvén – Szkrágyele – völgy szép szántó 's kaszálló helyek – Picsoru Jezurului (Borz hegy lába) – Szekeristyilye (Kopárságok) igen kopár sovány helyek (Szek - sovány) Vályá Berszenyi (Barcán pataka) ezen patakon vezet az ut a szomszéd Barcánfalvára – Vályá Tyei (Hárs pataka) sok hárs fák miatt mik ma is ottan vannak vette nevét – lá Csuroje (a Forrásoknál) tiszta izü víz források miatt – in Ferecsi – Egy erdő rész – in Frásziny (Köröseknél) az ottan lévő sok körös fák miatt – in preluka lui Buzsála (Buzsála tisztása) nevét tulajdonosától Buzsa fő név vette – Vályá Gárdului (Kertelés pataka) ezen patakon van építve a tilalmast a nyomástól elválasztó kerítés, miért is nevét innen vette – Virvu hucsului (Hucusu orma) kopár hegy m. a. Szántó, részben kaszálló 1/3 rész Erdő. –

III. Pojána gyin szusz (Felső Sik tisztás) az ős erdőnek kiirtása 's kaszállóva alakítása miatt nevezetetik – Virvu Klostyeszk (Kotló teteje) hegy a régebben ezen helyen található volt sok fajd tyukok miatt vette nevét még most is ritkán található – Csundzsi (Gyűrűzések) az ős erdőnek gyűrűzések általi kiirtása miatt – Gropa (Lyuk) a bent találtató mintegy 5. ölnyi mélységű föld sülyedéstől nevezetetik – Fácza (Déli rész) Kirligatura (Görbeség) domb – görbe alkatától nevezetetik – doszu hucsului (Hucusu háta) hegy éjszaki része – Mocsiricza (Mocsárocska) tavas, mocsáros hely – Pojenyiczá (Tisztás fensik) lá Ovesze (Zaboknál) ezen helyen terem a vidéki leg jobb 's sulyosabb zab – lá murje (a Soosnál) számos soos kutacsák – Lunká Pojenyi [338a] (Tisztás Berke) kaszálló hely – Prelucsi (Tisztás, irtások) kaszálló helyek – Mocsira (Mocsár) iszapos hely – m. a. kaszálló, részben szántó 's kis részben Tölgyes erdő –

IV. Runku (málnás) új irtás málnát termő hely – Kosztá Mocsiri (mocsár domb oldala) – Mocsiriczá (Mocsárocska) posványos hely. Hotárelje (határok) Glood, Mikolapatak és Szlatinka közötti határ mesde – Tyikleu – hegy kis erdővel – Vályá Ungyului (Zugvölgye) két hegy közötti zug szántók – Válcsoá Ungyului (Zugpataka) Bucsum (Tőkés) kiirtott hely – Pogverejelye (domb fen sikok) szép fekvésű szántó 's kaszálló helyek – m. a. kaszálló kis része Szántó 's kevés erdő –

V. Zsgyábu (völgy) Pe velcselye (Patakocskákon) számos apró patakocskák közötti szántók – Gruju Szelistyei (Pusztá tető) terméketlen hegy – Kotroptyistyilje (szakadások) vízmosásos helyek, m. á. Szántó. –

VI. Tyicserá (magaslat). Jezurinyi (Borz hegye) nevét az ezen hegyen lévő teménytelen kö 's ezek között tartozkodó számos Borzok miatt vette – Lázu (Láz) kaszálló hely – Pupezoje (Büdös banka hegye) nevét a бүдös banka

kontya formájától vette – a hegy gerincze is taréjos – Kolnyicse (ösvény) számos gyalog utacsók – Picsoru Rományeszok (Románok lába) hegy láb, nevét Román tulajdonosától vette Rupturilye (Szakadások) számos haszonvehetetlen szakadások. – Teu (Tó) nevét a mélységét még eddig meg nem határozott Tótól vette, mely tó soha sem apad ki, bene mindég tiszta, de csak állatok által iható víz vann – bene számos csiga héjakat láttak – de tartalmuk ösmeretlen, mert hozzá férhetlen – körülette 40 ölnyi – körülete ingovány – dupa Tyicserá (magaslat háta) Gruju bernyelor (Berenák orma) nevét az ezen oromra kivontatni szokott berenák miatt vette – Pe podúri (Tömpe dombocskák) Pojenyicza (Tisztásocská) Gyálu filipeszk (Fülöp hegye) nevét Fülep volt tulajdonosától vette – Lázukuri (irtások) [338b] Tunszeszku (Nyírott) kopár hegy – nevét nyírott – Tunszu előbbi tulajdonosától vette – jelenleg Vergyes nemzetségé Szlatinkán – m. á. Szantó.

VII. Pojána de Zsosz (alsó Sik tisztás) lá Sopruri (aboráknál) kaszálló hely – Gyálu lui Metyei (Mátyás hegye) nevét Mátyás tulajdonosától vette – szantók – Szeketurilye (Terméketlenségek) sovány terméketlen szantók kevés Erdővel – Lezukurilye (Lázacsokák) több apró irtás – lá liváda (Teleknél) egy major helye – Doszu (hát) hegynek éjszakai része Erdőresz jelenleg tiltott Tölgyes – Intrevelcselye (patakocskák között) számos apro patakocskákkal borított szantó tér – Leszpedzi (Lapos kövek) számos lapos építkezésre alkalmas kövek egy hegy oldalban – Magura (Fensik) szantó és Erdő – Zepogyie (magaslati lapály) szantók – Kosztá luncsi prelucsi (liget oldala) ezen helyen vann a községtől ½ orányi távolban egyház és lisztelő egypár köven járó malom – egyszersmint a Szlatinka és Szurdok községek közötti határ mesde, m. a. szantó, kís része kaszálló, 's növendék erdő. –

Jegyzések – Ezen község az egész urbéres – több földes urak alatt. – a számokkal jegyzett nevek dülök neve – a többiek mellék nevek az m.) á.) müvelési ágak.

K. m. f.

Mihálka Gábor mk
alszolgabiró

[340a]

Helynevek Szolyma községből Máramaros Megye.

az 1^{őre} Máramaros Megye Nagy ág vízi kerület, Verchovina, vagyis felvidéki elnevezés

a 2ra Szolyma ország szerinte ismeretes neve, orosz nyelven Szojmi, és helybeli elterjedéssel is azzal bír.

3ra Mindég így neveztetvén

4re Emléket felülhaladó időtől ál fent és a Verchovinán legidősb községnek mondatik.

5re homály fedi. –

6ra A' nép monda szerint egy Szojma nevű Embertől ki mint egy legelsőbben, Máramaros Megye Mokra vidékéről származván itt telepedett le nevezetét nyiri

Dénész Telepítvény Lengyel országból bevándorlott és itt letelepedett Dénisz nevű családtól neveztetvén el,

Hrabóva havasi legelő, mellyből ered a Bánnéj patak mely a Nagyág vizibe ömlik, S:

Lánovecz völgy és patak a Nagy ág vizibe ömlik

Kvászovecz Patak, miután a Kvász vagy is a Savanyu viz forrásoknál ömlik a Nagy ág vizibe

Glotkova, Lapály Kőves és vad föld tisztán legelőül használtatik ezen helyen régibb időkhöz egy Ruthen szertartású Bazilita Zárda állott mellynek alapja meg más kivétel, – iránybani Szkala – vagy is kő szirtről egy kis cser 10 ölnyi magaslattól zuhan le a Nagy ág vizibe

Kvász. rét, mellyen többféle savanyu viz forrás buzog.

[340b] Torsola kőves kösziklás hegy tiltol egy egy fenyő szállal, összel és kora tavasszal az Özek szeretnek tanyázni itt.

Okrádj igen meredek hegy.

Chitárjecz egy meredek kőves kis hegy a Ripinye Majdantól átvágó és elválasztó határ jel.

Kusbej Telepítvény, egy Lengyel országból ide származott Kusbej nevű egyéntől neveztetvén így el.

Kelt Szolymán 864^{ik} év April hó 12^{én}

Varga János mk
főszbró

[342a]

Helynevek

Rozávlya községből, Máramaros megyéből.

Felvétetett Mihálka Gábor Sajó kerületi Szolgabíró által 1864-ik év April hó 6^k
napján –

Jelenlevők

Uglyari Záhárie –	} Kája Stefán	} választmányi tagok
Murzá Pétra –		
Kondrás Grigore.		

Rozávlyai lakosok.

[343a]

Adat gyűjtések.

- 1.) Rozávlya községe tartozik Máramaros Megye Felső Járása Sajó kerületi Szolgabíróshoz, tájéka Iza név alatt ösmeretes; melly eredetét Márm: megyében a Szacsali határban Magura havas zugban – ’s ezen folyó az egész völgyet Rozávlyának déli oldalát metszve – a Szigeti csárdáig hasítja – innen a tiszába ömlik. Kerületnek székhelye ezen község. –
- 2.) A községnek csak egy neve él, Magyar, román, ’s minden nyelven Rozávlya, ’s ugyan ezen név alatt ösmeretes ország szerte –
- 3.) A községnek hajdan más elnevezése Rozsaalja. a hajdan In priszlop hegy ormon állott Rozsa várától –.
- 4.) Hagyomány szerint Szent István király idejében már ezen község létezett ’s Bizonyos Rozsa hűbéresnek – kinek in Priszlop nevü magas hegyen vára volt ajándékozott – ezen Vártol mint a várnak alja Rozsa alja vette nevezetét – a vár elpusztult mikor nem tudható – de abból különösen az alap fundamentoma mi téglákból volt építve – mai napon is látható – az azon helyen sokszor az eke vassal kiásó számos téglá ’s ujnyi vastagságu égett cserepekből. – Ezen község már Nagy Lajos király idejében több száz családnál birt – és időben a pusztító Tatár csordák által Templomával együtt nagyobb részben elpusztított tűz által, ’s lakosai részben ki is pusztítottak –
- 5.) Első népesitetése nem tudható – hagyománybol annyit tudhatni, hogy a községnek kiirtása után itten orosz ajku nép telepedett le – azomban ezen népfaj Dragus fejedelem által ismét elűzetett – ezen Dragus hűbéresének Dolhajnak ki ennek kenéze kapitánya volt ajándékozta a községnek fele részét – ezen Dolhaj azt hatalommal bírta is – azomban maradéka Szuhai felség sértésben esvén – az egész birtok tölle propter infidelitatem elkoboztatott a magas kincstár részére –. Ezen Szuhairól regélik miszerint hatalmában a kormányal daczolván – kastélyának melly a község kellő közepén volt építve bevételére 600. katonának 30. napi [343b] ostromlási idejébe került – ezen kastélybol épült illetőleg

annak romjaiból Máramaros Megyének Felső Megye háza Rozávlya községében melly Megye házában a gyűlések és restauratiók tartattak, míg a központi Megyeháza Szigeth városában épített fel – az ezen helyeni megyei gyűlések megszűntése után a megye háza mi mai napig a Megye tulajdona – katonai lak-tanyául szolgált – lakván benne egy őrnagy mint a vidéken állomásozó katonai parancsnok, későbbben megyei orvosi laknak fordítottatott – 1850^{től} 1860^{ig} bezárolag cs. kir. csendőrségi laktanya – jelenleg orvosi ’s szülésznői lak – teljesen ép. ’s szorgos felügyelet alatt még századokat elérhet. –

6. Hagyományból a Rozsa várától – mint ennek alja Rozsa alja – Rozs alja – ’s derivatiók folytán könnyebb kiejtés végett Rozávlya. –

7. Topográfiai nevek. –

1. Szátu (Belsőség. falu) mellék nevek – Szuszáni (felvég) Zsoszáni (alvég) In Koszta (oldaliak) pe Válye (patak melletti) szupt Poloniczki (Poloniczki; havasocska alattiak) Szupt Hurki (hurki; ingoványos alattiak) pa prund (porondiak) Tyerturi (Kertek beliek) jelenleg cs. kir. fiscusi telkek – ezen telkek együtt véve képezik a Szuhai kastély melletti kertet – onnan marad az elnevezés – in Popenyi (Popániak) Popán nevű terjedelmes család lakja – Szupt Riptyi (szakadások alattiak) ezen falu rész és a fő falu között foly az Iza vize, melly egyszersmind Sajó községét Rozávlyától elválasztja. –

2. La Mora lui Kotyecz (Kotyecz malmánál) szántó többnyire haszonvehetetlen porond – egyszersmind Sajó és Rozávlya közötti határ mesdét teszi – nevét Kotyecztől a mostan is egypár köven járó lisztelő malom tulajdonosától vette – Prundurilye lá Mora (malomnál porondok) **[344a]** prund (porond) haszonvehetetlen tér, melly két az egyik egy, a másik két pár köre járó lisztelő malom vann építve – mivel az Iza vize ezt ketté metszi –.

3. Szupt Piátra (a Kö alatt) szántók, nevét vette az ezen terület felett lévő magas homok kö sziklától – Zsgyábu Csutenyiloru (Csutó völgye) nevét tulajdonosától – lá Bélczí (az ásztatokrol) ezen helyen vannak a kender ásztató tavak – in Seszu (a Sikon) lá Krucse in Seszu (a Sikoni keresztnél) Vályá Beresztyi (patak).

4. Kobili (Kancza) szántó, nevét vette hihetőleg ottan feltalált v elveszet kancza lótol – orosz elnevezés –. Ezen dülő déli oldala hosszában teszi Rozávlya, Sajó és Jóód közötti határ mezsdét – keresztben Rozávlya és Konyha között – mellék nevek Lá Spinzurátore (az akasztónál) nevét vette a Statárialis időkben ezen helyen felállított akasztó fától – mert jelenleg Isten jóvoltából szükség nincsen – Kete Krucsá Sajoului (Sajói kereszt felé) Lá Girbova Sajoului (Sajói görbüetnél) orosz elnevezés egy völgy és patak melly girbe görbe formája ’s folyása miatt neveztetik így – lá Girbova Jooduluj (Joodi görbüetnél) Jood és Rozávlya közötti valamint Konyha közötti határ mesdén folyó patakocská – az országutat keresztül metszven az Iza folyóba siet. –

5. Melián (melián) szántó, kaszálló és cserjés) eredete ösmeretlen – Szupt Lárove (Lárove alatt) omladványos szántó helyek – In Gurá Meliánuluj (Me-

lián szája) ez a dülő kezdete közvetlenül az Iza folyó mellett – In Zevoje (Füzeseekben) az Iza folyó által képzett kis szigetek apró füzésekkel – haszonvehetetlen hely – Vályá luj dudás (Dudás völgye) szántó helyek – Velcsoa luj dudás (dudás pataka) melly patak Konyha és Rozávlya között teszi a határmesdét –

6. Gyerenyeu (Rostáló) nevét hihetőleg az ezen helyen volt majortol [344b] vette, hová a tulajdonos gabonáját ösze hordatván, azt kicsépelgetvén – és kicsit megrostáltatta – mert Gyeredzse (rostál) Gyeredzseu, vagy Gyerenyeu (Rostáló) – Pálova (Pollyvás) hihetőleg a kirostált gabona polyvájának gyűjtő helye – mert Plyáva, palve (anyi mint polyva – Popá Zina (Papp völgye) nevét az ottan lévő Ecclesialis birtok miatt – orosz elnevezés – Gurá Gyerenyeului (Rostáló szája) – Hugyina (emelkedett völgy) orosz elnevezés – Vályá Gyerenyeului (Rostáló pataka).

7. Dubistyle (Tölgyes) orosz elnevezés hajdan ezen helyen szép tölgyes létezett, most csak tőke maradványai, és egy kis cserje – szántók – m. n. Czántyes (Czánt hegye) doszu Czantyeului (Czánt háta) Vályá dubistyloru (Tölgyes pataka) Vályá Czántyeolui (Czánt pataka)

8. Triku (Trik völgye) szántó és cserje – m. név In Butányi (a tőkénél) nevét vette a még mostan is lévő korhad Tölgyfa tőke maradványoktól – In Máles (Ingoványosban) ingoványos mocsáros hely – in Gyiduri in Fácze (gyiduri déli része) hegy oldal – Valcselyelya Trikuluj négy apró patakocská, mellyek a Dubistye Tölgyes patakába folynak, onnan az Iza folyójában – Virvu Pleski (Pleska orma) ezen ormon vann a Rozávlya és Konyha közötti határ halom. –

9. Szpinu (kökényes) mert Szpin kökényfát jelent – nevét ezen dülőben lévő modfeletti sok kökény fák miatt – szántó nagyob részt kaszálló és cserje erdő – ezen hely keleti rész teszi a Rozávlyával Alsó vissó, részben Leordina, és kistrészben Konyha közötti határ vonalt – m. nevek Doszu Szpinuluj (Kökényes háta) Fundu Szpinuluj (Kökényes zuga) Lá Báltye (Iszapoknál) nevét iszapos alkatárol – Gyálu lui Czelmán (Czelmán hegye) nevét Czelmán most is elő nevü tulajdonosától – Zsgyábu forrásuluj (Forrás völgye) ezen helyen levő hideg forrástól – a munkások munka idejében tiszta vízzel látják el magokat. [345a] Máliszki (Ingoványos) nevét a számtalan apró forások miatt vette – Korosztyele (Oldalos) hegy oldal – Vályá Marcsáska (Márku völgye) nevét tulajdonosától – Preluka (tisztás) Szupt Runk (málnás alatt) Fáczá Szpinuluj (Kökényes dél része) Zsgyábu Csonki (Csonka völgye) Vályá Szpinuluj (Kökényes pataka) a Konyhai Báltye határ vonaltól ered 's ezen egész dülöt dél és éjszaki részekre ketté hasítván a Vissó vizében szakad – ezen patak hoszában vezet a Rozávlyától Vissora vezető közlekedési ut vonal –

10. Beresztye (Nyires) orosz elnevezés szántó legnagyobb része csak kapával művelhető – igen lejtős fekvésénél fogva – nevét vette az ezen helyen hajdan

ta nagy nyírfa erdőtől – mostan nyires cserjés – m. nevek – Vályá Besztyi (Nyires völgye) ilyen nevű patak is van – Simonu (Simon völgye) nevét tulajdonosától – Zepogyilye (Emelkedések) szántó hely – Purcsu igen csunya völgy két magas hegyközött – Vályá Purcsului – patak, Vályá Gogosi (Gogoso vagy magaslat pataka) a vissora vezető utat keresztül metszvéen a Dubisnya Tölgyes patakába foly – Huflája egy völgy mellyen szép növendék Tölgyes cserjés erdő van – Vályá hufloi (patak) Gruju intre Vei (patakok közötti orom) domb töbnyire haszonvehetetlen külömben szántó, és cserje, Mátyáuca – mélyedések apró völgyecskék mély űst alakban – szántók –

11. Gogosá (magaslat) hegy az egész szántó és cserjés – Jáková (János völgye) orosz elnevezés – nevét tulajdonosától – Vászokuláz (László Láza) orosz név – Fácza Gogosi (Gogosa déli része) Fundu Jákosului (János zuga) Lár Péri (Körtvélyesnél) nevét ezen helyen hajdanta sok jelenleg néhány körte fák miatt vette – Vályá Jákosului (János pataka) ezen patak a Gogosa hegyből eredvén éppén a falu fél végén keresztül az Iza folyoba szakad – melly sokszor annyi iszapot hord le – hogy a közlekedést teljesen meg akasztja – Lá Grope (a vágásoknál) ezen helyen van a föld vagy agyak bánya, mellyben sok halál és szerencsétlen esetek történtek –
12. Vályá Szátului (Faluk patakja) ezen patak egy terjedelmes völgy kellő közepén folyde – mitől a völgy is neveztetik – ’s a falut keresztül metszvéen az Iza folyoba ömlik – ezen patak áradás esetében sokszor olly veszedelmes hogy házakat is elseper – fekvésétől fogva más felé nem vezethető. – [345b] művelési ágak tisztán szántó – mellék nevek – Csernyá (Fekete völgy) orosz név, nevét fekete agyaga miatt – Váncsinu (Vánca völgye) orosz név nevét tulajdonosától – Gyerenyeu Zsoszenyeszku (alsó Gyerenyeu v. Rostáló) Fácza vei (patak déli része) szántók, ezen déli oldalon vezet a közlekedési ut az ugy nevezett Kruhla hegyen keresztül Rozávlyától Leordinára menő szomszéd községben – Burzuk (Borzjuk) nevét ezen helyen hajdan volt Borzok miatt kapta – Fodorovicza (Fodor helye) orosz név, nevét tulajdonosától vette – in Lázuri (a Lázokban) Mocserelye (vizenyőcskék) a helynek mocsáros vizenyős alkata miatt – ilyen nevezetű patakocska is van. –
13. Poloniszki (Havasocska) orosz név eredetét vette az ezen völgy felett lévő kopár hegytől, melly leg inkább csak is legelésre használtatik, ugy szintén a Rusz vizén lévő havasok miatt mellyekhezi menő ut ezen hegy ormon vezet, művelési ágak – szántó, ’s legelő – Vályá Poloniszki (Havasocska völgye). Kárpiny (Gyertyános) nevét ezen helyen volt Gyertyános Erdőtől vette, mostan csak néhány illy fajú fa cserjéje van. Dubruka orosz név eredete ösmeretlen. –
14. Bráno (Szoros) két hegy között fekvő termékeny völgy, szántó, kaszáló ’s növendék Tölgyes erdő jelenleg zár alatt – mellék nevek Lá Ponore (az

örvényeknél) nevét az ezen helyen lévő mélyedések miatt vette – Valyá csere (Rosz patak) veszedelmes 's igeny mély partjai miatt – Zsgyábu Férulei (Féru völgye) nevét tulajdonosától G. Argyelánnak guny néven Ferúnak neveztetett – Kályá Porcsiloru (disznok útja) nevét ez ezen dűlőben hajdan volt ősi erdőben tartozkodott vaddisznoktól – mellyek ezen uton fedeztetek fel leg először – Paullázu (Pál Láza) orosz név nevet tulajdonosától – Seszu Bránoului (Szoros sikkja) in Sesz la Kruese (a Sikon keresztnél) – Vályá Bránoului (Szoros patak) melly patak a Leordinai határszéltől az Iza folyóig terjed az ország utat át metszve.

15. Sztoronyikó (Örhegy) orosz név magas hegy ezen hegyen állott a Rozsa várnak Ör tornya, vagy is ör tanyája – Rozávlya és Leordina közötti határ szél – [346a] mivelési ágak Szántó, kaszálló, és Erdő – mellék nevek – Priszlop (orom) hegy ezen ormon állott a Rozsa vára, melly az Iza és a Vissó völgyek között egyszersmint a legmagasabb hegy csucs – ezen várból jelenleg téglák, és ujnyi vastagságu cserép darabok bőven talátnak ezen helyen – Doszu Sztoronyikoului (ör hegy háta) Fáczá Sztoronyikoului (örhegy dél része) Doszu Zsgyábului Branoului (Szoros völgy háta) Zsgyábu Brábenului (Bráben völgye) Gropa Boti (Bota mélyedése) szántó hely nevét tulajdonosától – Vályá Sztoronyikuluj (Örhegy pataka) – a Szpin kökényes patakjába esik – onnan a Vissó vizében.
16. Voronyics (Varju v. Hollócska) orosz név voron varju v. holló, Voronics varju v. holló fit jelentvén – nevét vette hihetőleg az ezen helyen fogott varju v. holló fiak miatt – mivelési ágak Szántó, kaszálló, és cserje erdő tilalmasi zár alatt – Doszu voronyicsului (holló v. varju hegy háta) Fáczá voronyicsuluj (Holló v. varju hegy dél része) Fáczá oszojuluj (Szajkó hegy dél része) oszój szajkot jelentvén orosz név – Vályá voronyicsului (patak).
17. Birhometye eredete ösmeretlen mivelési ágak Szántó – m. nevek – Seszu Birhometyi (lapály, sikkág) Kosztá Birhometyi (domb oldal) ezen domb oldalszélén végeztetett ki törvényes ítélet alapján Groimiller Vilmos, a köznép nyelvén Villi, rabló, ki születésére nézve Rozávlyán lakott Groimiller Jozsefnek megyei orvosnak fia – a Marmaros Szigeti tanodákban a Grammaticalis iskolákat elvégezvén – azomban szülei eránti tiszteletlenség miatt apja által katonának adatván, a katonaságból megszökött; és czimboráival, kik között a leghiresebbek szintén szökött katonák Bárba rásze – Drongos, és Lánzos – ezen 's a körül fekvő vidékeket rablásaik által pusztították – tanyájokat leg inkább a Barczánfalvi, és Szurdok közötti Piátrá czigánuluj czigányok sírhalma magas kösziklán 's akkoron még ép erdővel borított [346b] hegy ormon tartották; honnan az utasokat kedvök szerint rabolták – a megye által ellenök rendelt persecutio folytán ezen rabló 1811^k évben elfogattott, és Születése helyének határában a Birhome-

- tye hegy oldalban az ország ut közelében kötél által kivégeztetett – ezen rabló testvére Groimiller Gábor jelenleg is élő Felső Visson derék becsületes asztalos mester ember, és a RCath. Egyháznak egyházfia. –
18. Hilboka (mély völgy, orosz név két hegy között mély de terjedelmes völgy, mivelesi ágak szántó, kaszálló, szép növendék Tölgyes erdő, hiv zár alatt – m. nevek Zepogyile magaslatok – szántó és kaszállók – Doszu oszojului (Szajko hegyháta) Fundu Hilbocsi (mély völgy zuga) Fácza Hilbocsi (mély völgy dél része) Czermurilyema (Nagy part) ezen part felet vezetett a közlekedési ország ut, mit a víz mosások szinten haszonvehetlenné tettek. – Vályá Hilbocsi (mély völgy pataka) melly egyszersmind Szurdok és Rozávlya közötti határ mesdét is képezi –
19. Humena (Humen v. Hegumen) orosz név a mi barátot szerzetes főnököt jelent; nevét az ezen helyen közvetlenül a Szurdoki határ szélén volt szerzetes kolostortól 's annak főnökétől vette – melly kolostor dicsős: uralkodott Jozsef Császár által töröltetett el. – mai napon csak emléke maradt fenn – mivelési ágak Szántó, és Erdő – mellék nevek. Lá Obláze (Útpartoknál) Seszu Monaszteri (Kolostor Sikja) Sik hely szántó Kásztyle Monaszteri (Kolostor oldalai) domb oldalak – Gyálu Kálugeruluj (Szerzetes hegye) Szurdoki határ szél – Vályá Humeni – patak. –
- [347a] 20. Luhurilye (Lonkások) orosz név – mivelési ágak. szántó, kaszálló és Erdő – m. nevek Vályá peruluj Körtvés pataka) Dupa vád (a Gárton tul) sik hely szántó – Gyálu Irészlk (Irik hegye) szurdoki határ vonalban –
21. Szilcza (vágás) orosz név ezen helyen volt 's mai napon is vann a leg-szebb tölgyes Erdőség – 's nevét is az Erdőségnek vágásokrai felosztásától vette – jelenleg fiatóstól Erdő örökkel ellátott tiltot Erdőség – mivelési ágak benne legnagyobb része kaszálló – Erdő 's kevés szántók – mellék nevek – Gurá Szilczi (vágás Szája) ezen dülő kender Fenyő láz (magyarul is Fenyőláz) nevét az ezen helyen volt néhány fenyő fától vette. Zsgyábu Dumitreszk (Demeter völgye) nevét tulajdonosától vette Demetertől – Czigányláz (magyarul is Czigány láz) nevét az ezen helyen a Czigányok által kovács műhelyeik részére égetett szén miatt vette – Vászoki (László völgye) orosz név nevét tulajdonosától vette – mivel Vazul, Vászol – Lászlót jelent. Gyálu Boszuluj (Bosz hegye) Fácza Szilczi (Vágás dél része) Szurdok, és Rozávlya közötti határ szél – Vályá Szilczi (vágás pataka) Káleá Szilczi (vágás utja) egy mindenüt a hegy ormon vezető ut – illyen ut vann végig a patak mentében is –
22. Fundu Szilczi (vágás zuga) mivelési ágak, mint 21. alatt Szilczában – m. nevek – Lá Piatra (a Könél) ezen kö Rozávlya és Sajopojanna községek közötti határ halmot teszi – Doszu Szilczi (vágás háta) Virvu Andreánuluj (András hegy gerincze) Andreánu (András hegye) Doszu Andreánuluj (András hegy háta) Sajó és Rozávlya közötti határ mesde. Zsgyábu

- Fáorásului (Kovács völgye) Fáor kovácsot jelentvén – Szeketuri (Irtások) Doszu Szeketuri (irtások háta) Pogyerei (Magaslat) kaszálló helyek – Lázu Rekului (Reku Láza) nevét tulajdonosától vette ki gyuny neven Rekunak neveztetett – Rupturilye (Szakadások) Tyina lui Lázár (Lázár sara) nevét vette Lázár vadásztól, ki az Özek löhetése végett sós vizek vegyített sarat készített, mely sarat az özek különösen szeretvén oda mentek, és így e mellett készített les helyből könyü szerrel löhető. – Vályea Ptyiszkorászka (partok) Lázu Rostyoszk (Rokák Láza) [347b] kaszálló; nevét Roska tulajdonosától vette – Lázu Lupului (Farkas láza) nevét tulajdonosától Lupus Farkastól vette – kereszt név –
23. Váncsiko (Váncsa völgye) orosz név nevét Váncsa tulajdonosától vette, – mivelési ágak szántó, kaszálló és Erdő – Vályea Váncsikoului (Váncsa pataka) –
24. Bindáko (eredete ösmeretlen – egy dülő. mivelési ágak – szántó, kaszálló és cserjés erdő –
25. Vistyág (Figyelő) orosz név magas partu síkság – mivelési ágak szántó – nevét vette a magas parton hajdan volt figyelő ör ház miatt
26. Podurilye (Emelkedések) szántók és cserjés erdő – mellék nevek Kályá Mlecsi (ingoványos utja) Vályea Mlecsi (ingoványos patak) melly Sajó és Rozávlya közötti határ mesdét teszi –
27. Intre Resztocs (patakok között) egyenes sima lapály mit 3. patakocska hasít keresztül és vesz körül – mivelési ág – szántó, ezektől eredvén elnevezése is. –
28. Teu Bogyului (Bogya Tava) kis terület sima lapály, közepén ezen nevezett tóval – hihetőleg Bogyának ezen terület tulajdonosától nevezetvén – mivelési ág szántó –
29. Szupt Vistyág (Figyelő alatt) orosz elnevezés sima síkság – nevét az ezen síkság felett álló magas parttól vette – mivelési ág – szántó – mellék nevek Románye (Románok) Szupt Románye (Románok alatt) szántó kis térecekék – nevét Román nevű volt tulajdonosától vette – tulajdon név –
30. Sesz (Lapály) sima szántók az Iza folyó mentében, és az országut mellett – mellék nevek Zevoju Szurd (Siket füzes) [348a] nevének eredete ösmeretlen –
- ¾Jegyzés. Ezen község nagyobb részben Nemesi birtok – ’s mintegy ¼ részben urbéres miben a fő földes ur a magas cs. kir. kincstár –

Kelt Rozávlyán April hó 6^{kán} 1864.

Mihálka Gábor mk
alszolgaBíró

[351a]

Helynevek

Szucha bronyka községből, Máramoros megyéből

[350a] Szuha Bronyka politikailag egyesített két külön helység Szucha (magyarul száraz) mintegy 150 évvel ez előtt, holmi pásztorokból kik itten telelték marháikat – veszi eredetét és Kusnicza helysége által melynek eredeti határján épült alig ismertetik el jelenleg is községnek. Külön birája pedig alig 4 esztendő óta van. –

Bronyka melyhez politikailag és egyházilag csatoltatott az előbbeni – a Dolha vizén legrégebb község, már Mátyás király idejében fenállott, és annak parancsolatjára kellett a bronykai várat szétrombolni, alkalmasint azért mivel itt is mint sok más helyüt rablók fészkeltek be magokat. A bronykai várrom egy gyönyörű szorosban csúcsos hegy tetején áll, majd nem elrejtve; – a bronykai lakosok hagyományképen azt beszélnek hogy itten valami király lakot, ki az egész vidéknek parancsolt, de későbbben szöknie kellett a királynak, mivel egy hatalmasabb jött, őtet innen kikergette és a várat elpusztította. – Valószínűleg a képzelt király valami rabló főnök lehetet, kit Mátyás király parancsolatjából ki ugrasztottak volt. A község lakosai tisztán oroszok, és még talán a magyarokkal bejöttek elődjeik, – más név alatt nem fordul elő sehol. – Bronyka etimologice boroniti védeni orosz szótól származik, e szerint Bronyka védő hely. –

A Borzsa folyó a helység nyugoti oldalán foly és így Szuhabronyka községek e folyó bal partján fekszenek; a Borzsától vagy Borzsovától a község északi részén kezdve következő patakok és helyek következnek sorban. –

1) Kutaluhi rétság vizenyős hely

2) Runy amattól keletnek kavicsos mintegy 100 lábnyi magosságu kis fensik.

3) Paulyuczúv magyarul: Páloké. –

4) Krusnik cserjés hely, krusiti = morzsolni. – rossz föld kavicsos és száraz, – e helytől délkeletnek fekszik az előbb említett várrom – itten 5.) Horod-nak nevezik mi várat jelent, a krusnik és a várrom közt foly a rjika nevű jó nagy patak (rjika orosz szó, magyarul: folyó) e pataktól pedig vette nevét az egész völgy is mely mintegy 2 mértföldnyi hosszú és egész a Kuk nevű havasig terjed, e völgyben lakott mintegy 30 évvel ez előtt Bátor Sztoyka, kit nem egyszer a nagy hó úgy oda zárt hogy nem is szabadulhatott ki onnan ha nem jönnek emberek kik a havat eltisztították

[350b] 6. Dikij (vad) a rjikának mind két oldalról erdőség

7.) Lokoty (könyök)

8) Szinevér (kék hegy)

Szuhabronyka

9) Gimba (a szélső rész valamin). – A rjika nevü patak Bronyka felett egyesülve a Szuchij nevü Szucháról jövő patakkal keletről nyugottnak folyva és Bronykát két részre vágva a Borzsába ömlik –

A rjikának felső része Szkütyának magyarul Szittyavölgynek neveztetik – honnét vette e nevét azt nem tudni.

[352a]

Helynevek Szurdok községből, Máramaros megyéből.

Felvétettek Mihálka Gábor Sajo kerületi szolgabiro által –
1864^k év Martius hó 23^{ik} napján –

Jelenlevők. –

Fő tisztelendő Karácsonyi Bazil	} választmá- nyok –
lelkész 's Iza kerületi Alesperess –	
Kozsara Györgye Biró –	
Hoder Demeter Jegyző	

Ordzá Juon luj hórbej –
Léhor Jelés gernyi –
Bejász Grigore –
Bejász Dumcsin

[353a]

Adat gyűjtés

1re Szurdok községe tartozik – Máramaros Megye Felső Járása Sajoi szolgabirói kerülethez – Tájéka Iza név alatt ösmeretes, melly nevezetét veszi a Szacsali határban – (Máramaros Megye) Magura hegy zugban eredő 's az egész völgyet a Szigeti csárdáig keresztül hasító Iza folyójától – melly folyó nevezett helyen a Tiszába ömlik – kerület székhelye Rozávlya. –

2^{ikra} E községnek csak egy neve él – Szurdok (románul Sztramtura) 's ugyan ezen név alatt ösmerős országszerte. –

3^{ikra} E községnek hajdan más elnevezése Szurdok (Sztrimiturán) kívül – nem volt –

4^{kre} Szurdok (Sztemtura) község mikor emlittetik legkorábban adatok hiányában nem tudatik. –

5^{kre} Szurdok (Sztremtura)¹⁵ község – traditio folytán népesített többnyire a lengyel vidékekről bevándorlott lengyel oroszokból; 's pedig miután ezen bírtok földes uri lévén – az illető földes uraságok általi befogadás által – mikor? emléken felüli dolog – adatok hanyzanak – ezen nép később elrománosodván eredeti jellegét végkép elvesztett – 's jelenleg sótt századok olta az egész község tiszta románajku –

6^{kra} Hagyománybol anyit tudhatni, hogy eredeti neve Stremtura (Szurdok) ezen elnevezés a Barczánfalva és Szurdok között éppen a határ mesdén lévő szorulattól vétetett – melly szorulat a déli oldalrol – a magura – az északi oldalon a Piátra cziganuluj magas csucsos hegyek által tétetik, melly két hegy között vezetett a közlekedési ut alig harmadfél ölnyi szélességben – mellette az Iza folyója – az egész szoros az után és inét együtt véve 40.

¹⁵ Az Sz utáni betűket ráírással javította a lejegyző, eredetileg valószínűleg Sztemtura-t írt.

ölnyi széleségü – és így Sztrimture, Sztrimture – anyit tevén mint szoros, szorulat –

7^{kre} Topografiai nevek, következők I. Szátu (Belsőség – falu) ebben a mellék nevek – Szuszány (Felvég) Zsoszány (Alvég) – Vályenyi (Patakbeliek) – livedzi (Telekköziek) –

[353b] II. Fontani (kutak) nevét vette az ezen dülőben levő számos hidek víz forrásoktól – művelési ágak benne – Szántó, kaszálló és Cserje Erdő – melléknevei – Szurduku (Szorulat) doszu szurdukuluj (Szorulat háta) pojána korbuluj (holló Sikja) purkerez (Makkoló) Piátra czigánuluj (Czigányok sírhalma – köve) nevét az 1717^k évben erre át vonuló Tatárokból; a román nép által sokakat meg ölt és ezen kö alá temetett – Tatárok tetemei miatt vette – ’s miután a Tatárok barnák feketék voltak – a nép által cigányoknak neveztetvén el – innen eredt a cigányok sírhalma – ezen hely különben egy nagy területű függőleges tömör szikla – alatta közlekedési ország ut, és az Iza víze – át ellenben pedig a Magura hegye 40. ölnyi távolban. Szeszu popi (Papp Sikja) nevét vette mivel ezen egész mintegy 24 fertályi szántó hely papi járulék – Seszu luj Bodrán (Bodrán Sikja) nevét Bodrán tulajdonosától vette – Vályá Bárbore (Bárbore patak) nevének eredete ösmeretlen – Lázu Lucseszk (Luka Láza) nevét tulajdonosától – Fontini (Források) Virvu Boi (Boja hegy tető) – Kosztá re (rosz omladvány) – Doszu Frumosz (Szép hegy háta) –

III. Lázu Petrovenyeszk (Petrovaiak Láza) nevét vette hajdan Petrovai tulajdonosaitól – kik traditio folytán Szurdok tulajdonosai voltak – mellék nevei – Virvu leznikuluj (Leznik orma) hegy – Doszu Boi (Boja háta) hegy – művelési ágak – Szántó, kaszálló, cserje erdő –

IV. Obersijá Boi (Boja Lejtője) művelési ágak – szántó, kaszálló – Velcsoa leznikuluj (Leznik pataka) Velcsoa Boi (Boja pataka)

V. Szulitzá (Lándzsa) elnevezését a hely Lándzsa formájú hegyesége adta – művelési ágak – kaszállók, és Erdő – mellék nevek – Doszu Szulitzeloru (Lándzsák háta) Vályá Szulitzeloru (Lándzsák völgye) Vályá Szulitzeloru (Lándzsák pataka)

[354a] VI. Lazúrilye Andreesty (Andrásiak lázai) nevét volt birtokosaitól vette – művelési ágak benne (szántó, és Erdő) – Vályá Lázuriloru ándrestyi (Andrásiak lázai völgye) Vályá Andreaszka (Andrásiak patakja) Prihode (Ut lejtő). –

VII. Virvu Máre (Nagy csucs) hegy nevét ezen dülőben lévő hegynek magas csucsától vette – művelési ágak Szántó – melléknevek –

VIII. Boja (Boja hegye) művelési ágak Szántó Erdő – mellék nevek doszu Boi (Boja háta) Vályá Boi (Boja völgye) Vályá Boi (Boja pataka) Podu Boi (Boja hidja) melly hid éppen a közlekedési ország utban esik.

- IX. Szinetora – mivélési ágak Szántó – melléknevek – Vályá luj Ándrás (András völgye) Vályá luj Andrej (Andrej pataka) Vályá Csontuluj (Csontu völgye) nevét tulajdonosától vette – Vályá Csontuluj (Csontu patakja) Zsgyábu Gligánuluj (Vadkan völgye) nevét egy vadkan elejtésétől vette – Lázi Tani (Tana Láza) nevét birtokosától – Vályá Szinetori (patak)
- X. Szupt Doszu (Hát alatt) mivélési ágak kaszálló, és Cserje Erdő – nevét a hegynek éjszakai fekvésétől vette – melléknevek – Kosztá Dányászka (Dánok oldala) nevét tulajdonosától. Vályá Berczászka (Bercza völgye) nevét tulajdonosától – Vályá Berczi (Bercza pataka) Vályá Kordisászka (Kordisiak völgye) nevét tulajdonosától – Vályá Greblyi (Gereblye patak) nevét gereblye formájától vette –
- XI. Mocsiriczá (Mocsárocska) nevét mocsáros alapjától vette – mivélési ágak – Szántó kaszálló, ’s részben Erdő – melléknevek – Vályá Mocsiriczeloru (Mocsárok pataka) Velcsoa Csirésuluj (Cseresznyés pataka) nevét az ezen helyen lévő cseresznye vad fáktól vette –
- XII. Vályá Gloduluj (Sár völgye – nevét vette az igen sáros alapjától – mivélési ágak – szántó, kaszálló, részben cserjés Erdő – melléknevek – Gyálu Melárik (Melárika Hegye) lá Kolibgy (Kalibáknál) Vályá Kolibgyilor (Kalibák völgye) Vályá Kolibgyiloru (Kalibák patakja) [354b] in Sztizserai (Tölgyecske) nevét fiatal Tölgyesétől vett –
- XIII. Vályá Petrovi (Petrova völgye) nevét a szomszéd Petrova községétől vette – miután ezen völgy egyenesen ezen községben vezet – mivélési ágai – szántó, kaszálló és Cserje Erdő – melléknevek – Usoru Tani (Tana Saraniza) – hegy nevét vette egy ezen hegyen lévő szina magas kőszáltól vette – Vályá Petrovi (Petrova patakja) Fontáná Borzászka (Borza kutja), nevét iszonyu mélységétől, és az abból halakat fogott Borza nevétől vette – ez kutban lévő halak a tengerből jöttek fel, miután ezen kut mélysége a tenger színével azonos.
- XIV. Vályá Runkuluj (Málnás völgye – nevét az igen sok málna termősége miatt vette – mivélési ágak kaszálló és Erdő – melléknevek – Gyálu Morareszku (Morár hegye) nevét tulajdonosától Morár (főnév) vette – Lázu Soági (Soága Láza) Soága (gunynév) tulajdonosától vette nevét – Gyálu luj Denyis (Dánis orma) Vályá luj Dán Togyer (Dán Togyer völgye) nevét tulajdonosától vette – illy nevü patakocska is vann. –
- XV. Vályá Dumbreviczeloru (Nővendékesek völgye) nevét vette ezen helyen lévő fiatal tölgyes és bükkes erdőségtől – mivélési ágak – kaszálló ’s nővendék erdő – melléknevek – Gorunyi (Goron hegye) nevét vette a mai napon is rajta található goron vagy is ősi tölgyfáktól – la Petricse (Kővecske) Vályá Stájereloru (patak) nevének eredete ösmeretlen –
- XVI. Vályá lihetyászka (Liheték völgye) nevét vette tulajdonosától – Lihet családtól – mivélési ágak – kaszálló – melléknevek – lá pomnyi (Gyö-

- mölcösösnél) Szupt ripa (szakadás alatt) Szeketura (irtás) Doszu Lihetyeszku (Lihet hegy háta) Doszu Kikicsi (Kikicsa völgy háta) –
- [355a] XVII. Válya Urszuluj (Medve völgye) mívelési ágak kaszálló és bokros erdő – melléknevek – Gyálu Urszuluj (Medve hegye) Doszu Urszuluj (Medve háta) –
- XVIII. Válya Sztuptyini (Méhések völgye) nevét vette az ezen völgyben alkalmas fekvésénél sok méhések léte miatt – mívelési ágak kaszálló 's cserjés – mellék nevek – Gruju popoligi (popoligu orma) hegyorom – Lazu Kirsztyné (Krisztina Láza) nevét tulajdonosától –
- XIX. Vályá Frászinuluj (Körös völgye) nevét sok körös fáitól – mívelési ágak kaszálló, részben szántó 's Cserjés – mellék nevek – Doszu Frászinuluj (Körös háta) Vályá Frászinuluj (Körös pataka) –
- XX. Hucsi (Cserjék) mívelési ága kaszálló és Cserjés erdő – nevét vette az egész dülönök cserjéveli elborítása miatt mellék név – Gruju poduluj (hid hegyorma) –
- XXI. Szkejász (Bojtorjános) nevét termékenységtől vette – mívelési ágak – tiszta szántó – mellék nevek – Lázu perczi (Percza irtása) nevét tulajdonosától – Ripá luj Sustyik (Sustyik ronái) Fundu Szkejeszi (Bojtorjános zuga) Preluká Sztjopuluj (Sánta irtványa) Kotyeczu giduluj (Kecske ol) Vályá Szkejeszi (Bojtorjános pataka) Doszu Szkejeszi (Bojtorjános háta) –
- XXII. Pojenile Greblesztyi – (Gereblyés tisztása) fensik szép szántó – mellék nevek Velcsoa Tyei (kulcs pataka) Tyejá (Kulcs) nevét vett kulcs forma lejtőségétől hol éppen a közlekedési országút vezetted veszedelmes lejtő – alatta a magas cs. kir. kincstárnak két pár köves örlőmalma vann – Podurilye (hidak) az országútban lévő számos apro hidak miatt – Vályá rosie (veres patak) nevét vereses rozsdás vizétől melly vaskövet tartalmazó Szkejásza hegyből ered –
- XXIII. Csiresiá (Cseresznyés) nevét vette ezen hegy oldalon levő cseresznye fáktól [355b] mívelési ágak szántó, 's tövis bokrok – mellék nevek – Fáczá Csireszi (cseresznyés dél oldala) velcsoa lupsi (Lupsa pataka) Zsgyábu luj Bekenyi (Bőkényi völgye) Virvu Vevericzi (Mokus orma) hegy csucs – Zsgyábu csel popeszk (Papp féle völgye) ottan lévő Ecclesiális bírtoktól vette nevét – Freszinyis (Körös) az ezen helyen volt körös erdőtől tartja nevét – Fundu Csiréssi (Cseresznyés zuga) Doszu Csiréssi (Cseresznyés háta) hegy hát –
- XXIV. Gyálu Kelugáruuluj (Szerzetes hegye) mívelési ágak – Szántó – hihetőleg valami szerzetes zárda létezett 's onnan maradt fent neve. –
- XXV. Luncsi (Ligetek) mívelési ágak kaszálló 's Cserjék – mellék nevek – podu Csiressi (Cseresznyés hidja) Vályá Csiressi (Cseresznyés patak)
- XXVI. Sesz (Síkság) mívelési ág, tiszta szántó – közepén hasítja az Iza folyó.

- XXVII. Vályá Mori (Malom völgye) mívelési ágak szántó 's Erdő – nevét vette az ezen völgyben fekvő egy puszta malomtól – mellék nevek – Fácza vei mori (malom dél része) doszu veji mori (malom háta) vályá mori (malom pataka) –
- XXVIII. Czermuri mári (Nagy partok) mívelési ágak – szántó – nevét vette az ezen síkon keresztül folyó Iza vizének magas partjaitól – mellék nevek – Mocsirá (Mocsár) Furnyikári (Hangya bolyok) –
- XXIX. Gyálu Czili (Czili hegye) mívelési ágak szántó, erdő – mellék nevek – Vályá fontányi (Kut völgye) velcsoa Gyálului Czili (Czili hegy pataka) Vályá Sztjupászka (Sánta völgye) nevét tulajdonosától ki sánta volt vette – Doszu veli Sztjupestyi (Sánta völgy háta) Fácza vei Sztjupestyi (Sánta völgy dél része) Doszu Teuczuluj (Tócska háta) Vályá Czili (Czili pataka) –
- XXX. Vályá Luncsi (Liget völgye) mívelési ágak kaszálló és Erdő – mellék nevek – Gyálu Pétri (Péter hegye) velcsoa luncsi (liget pataka) Fácza vei luncsi (liget völgy dél része) doszu vei luncsi (liget völgy háta) **[356a]** Zsgyábu Bejászuluj (Bejász völgye) nevét tulajdonosától Bejásztól vette – lá péri (Körtvélyesnél) Zsgyábu moruluj (Alma völgye) Zsgyábu Kosuluj (Kosár völgye) nevét kosár alkatától – Virvu Siltzi (Silcza orma) szép bük és tölgy erdővel borított hegy orom – Fácza hebgyisiloru (Cserjék déli része) Runk (Málnás) Doszu luj Rota (Kerek hegy háta) –
- XXXI. Vályá luj Sándor (Sándor völgye) nevét vette tulajdonosától, mívelési ágak – szántó, részben kaszálló – első osztályu Bükkes erdő – mellék nevek Fácza luj Sándor (Sándor dél része) doszu luj Sándor (Sándor háta) Magura (Magura hegye) fensik – in Verátyecs (Nyaraló) nevét legelő minőségétől mint kopárságától vette – Fácza Ferecsi (Paprány dél része) hegy oldal, sok páprány fű termése miatt – Fornoja – fundu vei luj Sándor (Sándor völgy zuga) Vályá luj Sándor (Sándor pataka)
- XXXII. Fundu lyeszi (Kerítések zuga) mívelési ágak – kaszálló és ősi bikkes erdő – nevét vette – a Gloodi határ mesdejétől – mellék nevek – Priszlop (magaslat) Fácza Jezurinyi (Ürgés déli része vagy Borzás) Doszu Jezurinyi (Borzás háta) velcsoa Jezurinyi (Borzás pataka) ezen három hely nevét vett a Gyálu Jezurinyi (Borzás hegytől) mellyben számtalan borz tartozkodott söt mai napon is találatnak – Lazu Máncsi (Mánca Láza) nevét Mánca (tulajdon név) birtokosától vette – Gruju gyintre lestyire (a kerítések közötti orom) Vályá Girli (Girlea völgye) bükkes Erdő rész –
- XXXIII. Lyásza (Sövény) mívelési ágak – szántó, Cserjés és Tömör Erdő bükkes – mellék nevek – PreLucsi (irtványok) lá Ripa (Szakadásnál) in Girlyeni doszu (Girlye erdő háta) Gyálu Koptyiluluj (fattyu hegye) nevét hihetőleg valami ottan talált elvetett fatyu gyermek miatt vette – in pojána gye fácza (déli Sík) dupe Gruju málului **[356b]** (Palla kő orom) velcsoa

Moldovánuluj (Moldován pataka) Lázu lung (hoszu láz) Doszu popi (papp háta) hegy – Szturnyiko (Seregély hegye) Rupturilye (Szakadások) Leskuczu (ingovány) Kályá Szlatyine (Szlalinkai ut) nevét a szomszéd Szlatinka községetől hová ezen gyalog ut vezet –

XXXIV. Doszu Mori (Malom háta) Sik hely – művelési ágak szántó és Cserjés ezen helyen vann a Mgos Gf. Teleky család 2 pár köven járó lisztelő malma melléknevek – Maguro Bejászuluj (Bejász fensikja) nevét tulajdonosátul velcsosa Csurojului (forrás pataka) árinyi vinetori (vadász Égres)

XXXV. Priszáka (Porgolát) nevét vette ezen helyen futó porgolát kerítéstől – művelési ágak – Erdő – és kaszáló – mellék nevek – Preluka Botjánului (Bota sikja) nevét Bota tulajdonosától – Pojána Andreászka (András tisztása) nevét András tulajdonosától –

XXXVI. Intre ogredzi (Telkek között) sik hely – egészen szántó I^{ső} osztályu – mellék nevek – in Resztocsi (a Zsilipeknél) in seszu mori (a malom sikja) szupt rupturi (partok alatt) in pojenyicze (a fensikban) prund (porond) Iza (Iza folyó) lá mora lenga ográde (a telek melletti malomnál) nevét vette mivel ezen malom tulajdonosa Mgos Gf. Teleky Család Szurdokon lévo nagy Curialis telke végében melly egészen a vizig nyulik vann építve. –

Jegyzés. Az egész határban különös nevezetességü helyek nincsenek. A község egészen urbéres – a magas cs. kir kincstár, és a Mgos Gf. Teleky Család tulajdona. –

K. m. f.

Mihálka Gábor mk
alszolgabiró

[358a]

Helynevek

Talaborfalva községből Máramaros megyéből

A kérdő pontok.

Elsőjére. Máramaros Megye. Talabor vizi szolgabiroi járásba tartozó község Talaborfalva.

Másodikra. Ezen községnek neve jelenleg országszerte Talaborfalva név alatt ismeretes, és a mostani nép emlékezete és hallása szerint mindég ezen a néven fordult elő a község neve. –

Harmadikra. A mostani nép nem emlékszik, hogy más név alatt ezen község előfordult volna.

Negyedikre. A község idősb lakossai oda nyilatkoztak, hogy ezen község igen régi, mert a Talabor folyam vize miatt, már harmadik helyen építettett fel, ugyan azért a vidéken lévő lakosok között az is ismeretes, hogy Talaborfalva két faluból áll u: m: Ujfalú (Novaszelicza) és O falu (Sztara Szela) de ezen nevezett sehol nem fordul írásba elő, csak a nép között. –

Ötödikre. Ezt sem tudja senki és nem is emlékezik reá hogy hallotta volna hogy honnan népesítettett. –

Hatodikra. A nép monda szerint a folyam mely Verchovináról ered és Talaborfalva községe alatt foly, onnét vette volna eredetét, hogy több századokkal ezelőtt, ezen folyamban egy híres Talabér nevű vitéz bele fult, 's innét vette a folyam eredeti nevét Talabor vize, úgy szinte a falu minthogy a' folyam partján fekszik Talaborfalva nevet kapott.

Hetedikre. A talaborfalvai határban sík lapály téren lévő szántó földek dülőinek neve, Mezse szele, Moholicze, Pcselenok, Pud Mocsár, Horbiscse, Szeliscse a hol a nép monda szerint az első falu létezett, hol még most is található egy kút a honnét vizet ittak, Velike pole, Csernyecz, Ugolszki brud, Za Bucháلكó, Kolo patatocske, Kolo Sztudenaj Teplicze, Kolo Bugává, Pud Szelom, Pud hosztinecz, Pud Záberezs, Pud Dubrovoh, Pánszké Láz, ez onnét veszi eredeti nevét, minthogy az urmezői földbirtokosok kaszáloival határba esik, Na Rinyoch, Za Vodu, továbbá a hegyek és erdők nevei ahol egyszersmind a lakosságnak [358b] kaszáloi vannak, Nesnye Roszul kolo Rope, ez onnét veszi nevét, hogy ott egy sosvizes kut van és használják is, a nép rege szerint ott hajdan só akna v. bánya volt, Vesnye roszul kolo Ozera, itt szinte a nép monda szerint só bánya lehetet hajdan, mert egy mélységes beszakadás van, mintegy száz öl mélységű, tele vízzel, Trencsályova Sztremtura, Batinszki, Petro Patak, ez a hajdani birtokossárol vette nevét, mert azt a nép monda szerint – kinek ez birtokába volt Petrának hívták, Pud Tyápisom, Tomina Dubrova, Kulinah, és Hora, a meg nem magyarázott nevek az ősökrol jöttek átt a mos-

Talaborfalva

tani emberi korra, eredetét nem tudják hogy honnét vették a dülő nevek, – az utzáknak ezen községbe semmi neveik nincsenek, csak O és uj falu név alatt fordulnak elő.

Kelt Talaborfalván 1864. Aprilis 10^é

Nyegre László mk
Szolgabíró

Ki irta
Toperczer Tobiás mk
Ker. jegyző.

[360a]

Helynevek

Taracköz községből, Máramaros megyéből.

[361a] Taracköz községe Máramaros megyében Dombó ker. szolgabírószákhöz tartozó Taracz völgyében fekszik. –

Taracköz (ruthenül Tereszvo) ember emlékezetet felülhaladó idők óta mindig ezen néven fordult elő. –

A község alapítási ideje nem tudatik, annyi azonban a hagyomány szerint bizonyos, hogy ezen község a Taracz völgyében fekvő községek között a legrégibb, csakhogy jelenlegi fekvésétől mintegy 300 öllel északra „Rétki” nevű helyen feküdt, mivel a jelenlegi helyén Taracz vize mint féktelen hegyi folyó szabálytalanul barangolt, minek nyomai máig is láthatók. –

A mi Taracköz népesedését illeti, erről bizonyos nem mondhatik, a valószínűleg azonban tanuskodni látszik, hogy a tarackközi lakosok legnagyobb része Galicziából származott át. –

Taracköz nevét Taracz folyótól, – mely által egykor körülfollyatott, – vette, ezen folyó Taracköz határának nyugati oldalán ömlik a Tiszába. –

Mezői: Dorottyiova, nevét a monda szerint egykor e községben lakott Gf. Bethlen Dorottya nevű leányától vette, – ki ezen helyet igen kedvelte, ’s minthogy ott igen sokszor jelent meg, a nép róla nevezte el ezen mezőséget. – Ennek szomszédságában van egy „Dvoriscse” nevű hely, melynek a magyar „Udvarhely” nevezet felel meg – itt lakott a monda szerint fent említett Dorottya Grófkisasszony

[361b] „Luzska” (liget) egykor Gf. Bethlen család mulatóhelye.

„Bukovej” (magyarul Bükkös) mely hely ismét több nevezetre oszlik: u: m:

1^{or} „Pcselénecs” (méhes) egykor Tarackközön lakott Majos családnak nagy-szerű méhese volt itt. –

2^{or} „Káptolu Szállás” a népmonda szerint egy Káptola nevű rabló tartozkodási helye volt. –

„Illosváju Horod” (Illosvay kertje)

„Malenszki” (málnát termő hely)

„Rakovecz” (Rákóczy völgy) a rege szerint e vidéken vonult volna keresztül seregével Rákóczy ’s e völgyben szünetelt egy kissé, honnan róla neveztetett el a völgy. –

„Kavácsik” (kovás hely) itt található kova kő –

„Za Tiszov” (Tiszán tuli mezőség)

Ezen fentemlített helynevek Peszok és Obsina nevű düllökben fekszenek; – Peszok (magyarul száj) a domb idomától vette nevét – Obsina (hegygerincz, mely Taracköz és Körtvélyes között határt jelöl) –

Taracköz

„Za malenszky kruh” nevű dűllőben következő helynevek találhatók.

„Debecsuszki” nevét Tarackköztől nyugatra fekvő Bedő községben lakott Debics nevű családtól, mely ezt a tarackközi GC. egyháznak ajándékozta – vette.

„Kruh” (kőr) forrásoktól körülgyűrűzött tér.

„Za Oparovatom” (neve származási oka n. tudatik)

[362a] „Zatun” (Tisza folyam egykor erre folyván, e helyen zátonyt, partbeszakadást képezett) – ezen dűllőben fekszik

„Portus” egykor a sótutajok kikötőhelye. –

„Kamnyánka” (kövices és tövises dűllő) ebben van „Lánu” nevű tábla – egykor Gf Bethlen birtoka. –

„Perekope” (jelentése: víz által keresztül kasul mosott hely, – ebben van „Simonyuka” nevű malom árok, mely nevét egykori birtokosától Tomka Simontól vette – „Tábor” dűllő N. Kirván lakos Kornis család itt gyűjté össze seregét. –

Erdeje: Michovej – honnan e neve, nem tudatik –

Rév: Tarackköz és ettől délre fekvő Szaplancza nevű község között a Tisza folyón van egy rév, melyen a közlekedés hidas által történik, jelenleg Tomka Pál tarackközi földbirtokos tulajdona. –

Folyója: „Taracz” e község határának nyugati részén szakad a Tisza folyamba. –

Tarackköz, keletről Körtvélyes és Hosszumező, délről Szaplancza, nyugatról Bedő – és eszokról Nagy és Kis Kirvával határos. –

Kelt Tarackköz 864. Aug. 12^{én}

Herba Jura × biró
Mokán Petro × őrmester
Mokán Vaszilj × hütös
Névíró Seján Antal mk
jegyző

[364a]

Helynevek

Máramaros megye

Tereselypatak községe

Tereselypatak: oroszul: Teresuly: fekszik a Taracz völgyében. E község a nép ajkán forgó hagyomány szerint ezelőtt m. egy 250 évvel keletkezett a mikor bizonyos Maczola nevű rabló szomszédos Gánya községből egy földművelő leányát elrabolván avval a Teresuly völgybe meghuzódott 's évek után az elrablott leány atyától a törvényes egybe kelésre a beleegyezést kinyervén egybekelt 's ugyan azon völgyben állandóan letelepedett, a tőlle származott gyermekei laka körül folytonosan építkezvén egy kis községet állapítottak, ezen nép hagyomány egyébiránt annyiban hordja a valószínűséget mennyiben Tereselypatak községe 94 lakosa közül majdnem a fele Maczola nevet visel 's jelenleg is a falu derekát képező völgyben egy tömegben laknak.

Nevét a Teresuly forrástul nyerhette, mely forrás a havas (Moncselina) tövöböl fakadván az egész völgyet keresztül metszi mignem a Taracz vizébe szakad.

E község önálló határral nem bir, mert határja közös Gánya és Pudplesa községekkel.

Teresely völgyében, mely völgy felette zsiros szénát ad legnevezetesebb a Sténka dombalján lévő savanyu vas izü vize, mely viznek különösen a köszvényes bajok ellen nagy gyógyhatása van 's a környékbeli szegény nép által jelenleg is használtatik.

A lakosság kizárólag marha tenyésztésből él, mag termő földje felette kevés 's terméketlen.

E község ezelőtt polgári tekintetben Gánya községéhez egyházilag ellenben Széles Lonka községéhez tartozott, de 853^{ban} a világi 's 855^{ben} egyházi szentpontból ön állóvá tétetett.

Kelt Tereselypatak 864. Aug 25^{én}

Bacsinszky János
Szbiro

[366a]

[Toronya]

Mármoros vármegye

Nagyág vizi kerület

Hely nevek.

Verchovina (hegyvidék) hely csoportból Toronya község (Torun). Ezen község neve eredetét némelyek álitása szerint Toruncsák nevű pataktól vette – mások szerint valami Lengyel honi menekültől ki e községnek alapját vette meg kinek neve Torun lehetett. – de a leg valószínűbb hogy a Torony magosságú hegyektől melyek közül egy keskenyke folyamába fekszik neveztetett így – más neve e helységnek nem ismertetik.

E község álitás szerint csak 1600^{tol} kezdődik – népesítését Ungh és Zemplén magyar megyékből – valamint a szomszéd Gács honból nyerhette s nyerte.

E községben elő forduló dülő nevek:

- 1^{ör} Jálovej kopár vad terméketlen hely neve, terméketlent, magtalant jelent –
- 2^{ör} Ruszki (Orosz)
- 3^{ör} Magura illy neven több hely fordul elő az orosz tájakon nevét a lengyel Gura (hegy)-től vehette. Moja gura rövidítve Magura az én hegyem-et jelent.
4. Hluboki mélységet jelent
5. Hnila rohadásos vad vizes hely
- 7 Szmerek fenyős – mint a minő fa atalan diszlik e helyüt Szmereka fenyüt jelent.

Kelt Toronyán 864^{ik} év April hó 16^{án}

Varga János mk
főszbró

[367a]

Helynevek.

Trebusa és Fejérpatak községéből Máramaros
Megyéből.

Az 1re Trebusa községe fekszik Máramaros Vármegyének Tiszavölgyi Kerületben, e megyének székhelye Szíget Városa, e község Raho kerületbe vette Tiszavölgy székhelye Bocsko Raho, a Gácshonba vezető Országutvonal közép pontján, Máramaros Szíget, és Gácshon határ között, az Atvonulo katonaság, és az utasoknak fő állomás helye, határos saját megye Szíget és Bocsko Járás kerületeivel, – habár magába ezen község tsekély, és tsak egy községi elnevezése van, csekély lapálya miatt, két kisebb teleppel bir, u: m: Kruhlí, és Chmeli.

A 2ra E községnek neve kezdetétől Trebusa, valószínű hogy a Ruthen (Trebuju) névtől származott, miután nagyobb része Ruthen, és alig egy nyolczadrésze Rom. Kath. a magyarok által Trebusának nevezetik, mely név alatt ország szerte esmeretés, és egyéb elnevezése nintsen.

3ra Trebusa község mindég, mint az átvonulo katonaság, mint pedig az utasoknak fő állomás helye ezen név alatt esmeretes, soha semmi egyéb elnevezése nintsen, és nem is volt.

4re a régibb okmányok hiánya mián ehelység valódi eredetét kipuhatolni nem lehet, népeségét tekintve állítolag részint a szomszéd Lonka, Raho, és részint Gács honbol benépesedet, a Rom. kath. kik mint bányászok Bocsko kerület Kabalapojánárol a magas kincstár által mint szegődött munkások, Kruhli nevű telepre áttették a vas kő szükséglete meg szerzése végett.

5. és 6: Mint hogy nevezett községnek irott emlékei, és adatai nem léteznek, ezen helység eredetéről biztos adatokkal nem szolgálhatunk.

7. Az illető község nevezetesebb helyei az öreg vaskőbánya Berlák, Mentsul, és U Bolotyí nevű Bánya, a nyomás kís havas, a bili káminy, Konetz Mentsul, Teszsora, és azon Völgy Léché patak (roszpatak) ezen Völgy veszi eredetét a roppant rengeteg és sűrű kősziklás Erdeje után, hová ha Ember, szarvasmarha avagy Vadász kutya eltévedt, a ragadozo állatok predájáva lett, és ritka esett volt, hogy valaki [367b] erengeteg Erdőből életével meg menekült, és a bent tanyázo vad, s ragadozo állatok éles, és éhes szemeit elkerülhette, – továbbá Holováits nevű kősziklás hegy, melynek Völgyéből azon neven egy sebes víz folyó eredt, – Bándetzel nevű patak, mely két magas, és kősziklás, de rengeteg fenyves, és Bikfa erdő közül a Tisza folyoval öszve vegyül.

Trebusa községének második Teleppe az ugy nevezett Chmeli érdekes azért is, bár tsak néhány tsekely házából ál, – mert 1861 évben ezen telep felső részén a Tisza folyon által egy híd épitetett, és szinte azon évben egy oly közleke-

Trebusa, Fejérpatak

dő országút nyitott meg több községekkel, különösen Also, felső Visoval, és Borsával, mely az emberi erő által szinte kivihetetlennek látszott, a meredek kősziklák alatt a Viso vize folyam mentébe, mely folyam Chmeli telep alatt a Tisza habjaival ölelkezik, e szinte kivihetetlen országút eddig már a jobbakká tartozik.

Trebusa községének testvére Fejérpatak helység, e két község csak a szőke Tisza könnyen lejtő habjai által vagy egymástól elválásztva. Fejérpataka nevezete a helység keleti részéről folyó lombos patak zúgásától eredt, mert roppant magaságról rohanva alá vize hófehérségű, innen vette nevezetét Fehérpatak, ezen patak mentébe, úgy nem küllőmben a körül vett hegyek ormain és oldalain több favágások, és Szénégetők vagynak elszorva, azon felül kisebszerű szálfa manipuláció is kezeltetik, a lakosság házai e magas ormok, és hegyek alján a Tisza folyam mentébe szerte szorva vagynak építve e két község közepén a Tisza folyon át egy nagyszerű híd köti össze a közlekedést, ettől mint egy 30. ölnyire, egy csínossággal faragott kőből épült nagy Vas gyár olvaszto kementze, mely építése által is ritka, fekszik a Tisza folyamtól mintegy 25. ölnyire, különösen erre készült térségen, minden hozzá szükségelt mellék épületekkel, az öntő vas gyára vetélkedik a Munkátsival, az ahoz alkalmazó egyének, 's mester emberek Cheh országból hozatnak 1858. évben építése elkezdett, és csak 1861 évi December havában nagyszerűen felszenteltetett, vassa, készletei egész Gács honba szállítanak a felszentelés kitűnő Ünnepeyl történt meg, a hidnak szem közt Tribusai oldalon az országút vonalán egy csínosan épült Kincstári Iroda, és két első Tisztjeinek lakja, az építési költség 200000. ft körül tételeztetik.

[368a] Az átmenő utas elragadtatva, és öröm telt szível szemléli az ízléssel épült Vasgyárt, melynek homlokán „Frantz Jozsefs Hütte” van föl írva, és csudálattal bámulja e zordon, és hegyek között illyesmit láthatni. Népesége e két öszve kötött testvér községnek nagyobb része e vasgyár által készült, és ehez szükségelt anyagok hordása, avagy elfuvarozása által élelmét szerzi.

Mind két testvér község körül van véve kitűnő magas kőszirtes ormokkal, és havasokkal, nevezetesen Precsilka, Kernécska, Szeredpláj, a hol is egy igen nevezetes Vas kő bánya van, onnan Dahoebits, Csavora, Bukovetz, Obnis liszitzi, Pop Ivan, Sztrungí, Jávíri, Poloninka, és Mentsul havasok.

Kelt Trebusán 1864. Julius hó 30ⁿ

P. H.¹⁶
láttam
Krutsay mk
Szbiró.

Szemerey József
jegyző

¹⁶ A pecsét felirata: *NOTARIAT RAHO*.

[369a]

Helynevek

Tyuska községből, Máramoros megyéből.

Ezen helység Máramoros Vármegye Ökörmezői Járás Hidegpataki alszolgabiro-sághoz tartozik, közös elnevezésen a Verchovinán, – vagyis magyarul felvi-dék – fekszik, mint egy három mértföldnyire a Gallitziai határ széltől. – Ezen község mostanában csak Tyuska elnevezés alatt ösméretes, noha okmányok-ban új Tyuska is említettik, miről a nép mit sem emlékezik; honnan népesítte-tett, vagy nevezetét honnan nyerte, nem tudhatni határos ezen helység Kelet-ről: Ripinye, délről: Lozánszka, és Rókamező, naplementről Rókamező, éjszokról: Ricska és Ripinye helységekkel. A határ hegységekből áll csak a pa-takok mentében van igen igen kevés lapály, több patakok szegdelik át a határt, melyek a Borzsova havas lántzolatából, melly ezen helységnek naplementi oldalán nyulik el, erednek. – Három főbb patak van – mellyek a midőn össze folynak léteznek a Tyuska viz, melly [369b] Tyuscsánka nevezett alatt Zsihá-non, Ripinye helység részén keresztül éjszak keletnek folyva, a Ricskai vízbe esik. – A helység fekszik egyik főbb patak – melly a falu felső részétől kezd-ve déltől éjszakra tart – és a harmadik kisebb patak, – mely naplementről foly, és a falu alsó végén egyesül a másik kettővel – két oldalán szét szorva, mint egy három negyed óranyi távolságra terjed, határja kicsiny, és az egész Verchovinán legsoványabb földjei és kaszálói vannak, határjában következő hely elnevezések találtakatnak úgy mint: – Mnyákati: szántó a határban legjobb zab termő földek. – Priszlopás: a hegy teteje cseprentés erdőcskével. – Pis-csak: kaszáló és szántó földek a határ szélén mogyorófa bikfa és égerfa bok-rokkal. – Zápodrinyi: az előbbihez hasonló. – Primi: egy kevésse hosszukás hegyecske silány szántó földekkel, és haszontalan csonkított bükfakkal. Rubány: silány szántó földek. – Cserenicsa sovány kaszálók és cseprentés erdők bikfák, és mogyorófakkal. – A déli részen töbnyire erdőség csak itt ott találhatik egy kevés szántó, vagy kaszáló mint: – Ilymő: semmit sem termő szántó föld. – Javorina: kaszáló. – Sztóba: kaszálók a hegy tetején. – Káminy: a határ szélén eső kaszáló. Sirakij: kaszáló a határ szélén. – Zabo – kaszálók. A naplementi részen. Kremnyánka sovány kaszáló [370a] és cseprentés bikkes bokrok. – Köcserká: sovány szántó földek. – Verch szinte sovány zab termő földek. – Priszlop: a határ szélén vagy is a hegy gerinczen eső szántó földek mellyek ritkán szántatnak, megjegyzendő még 1^{ör} hogy csak ezen a helyen van át járható ut – de csak nyárban – Borzsova, vagy is Dolha vizére, 2^{ör} hogy itten a verchovinai nép a kis Dolhai, augusztusi és szeptemberi vásárok után, a midőn haza térnek két, sőt három napig is vásárt tartanak, – továbbá

Tyuska

Hütarszki, – Jászinniki: – Zsolob: – Pohári: – Kosáre: – a Priszloptól éjszaka-
nak a hegygerinczen eső silány kaszálócskák az erdő közt. – Novosziczki:
sovány szántó földek egy hosszukás hegyen. – Kurilova: szinte sovány szántó
földek. – Rovinczi: kevés szántó a többi fenyőfa bokros. – Szálásnéj: sovány
zab termő földek egy hosszukás hegy. – Zháre: hasonlóan silány zab termő
földek. – Ezen helynevek elnevezéséről mivel azok régiek mit sem tud a
helység lakossága. – Hogy mikor keletkezett ezen helység nem tudhatni.

Kelt Tyuskán Aprilis 5^{én} 1864.

kiadta
Németh András mk
Tyuskai lelkész

[371a]

[Uglya]

Marmaros megyében Talabor víz kerületben kebelezett Uglya községe honnét vette eredetét ara semmi adat nem található sem a korosabb lakosoktól nem tudhatni, csak annyit, hogy először Uglyai neven nevezetett nemes család lakot, de ez ki fajult 1250–1411–1447 évtől pedig Valasz, Fejér, Bakats, Sztán, Nyegre, Holubka, Papp, Bogdán, Sztojka, Nemes, Apsai, Györgyei, Selever nemes családok lakják, a községnek egy nagy és hosszú utzája van, mely nagy utzának neveztetik, több kis sikátorokkal is bir melyek említésre sem méltok tsekélységök miatt.

Nevezetesebb dülök

Adárovetz, mely Kricsfalvárol, Darván keresztül folyo patak a határon ezen dülöt el zárta, és azért is el neveztetett patak nevére.

Kirnitski, nevezetét vette a rajta lévő több forásos helyekről (Ruthenül kirnitski).

Zápuszto, mely egy igen pusztá terméketlen helyen átt folyo patakon tul esik, azért zá pusztó nevet nyert.

Polyanitzki, mint hogy az erdőbül ki irtott domb oldal, mely után az alatta lévő völgy is ugy el neveztetett.

Zá riko, az onnét vette eredetét minthogy tul a folyo vizen létezik, mely folyo alantab említésbe jön.

Ruszkova, eredetét vette, minthogy ez egy külön völgy, de igen rossz mocsáros az oldalai dombos és kovás, melytül ruszkova nevet nyerte el.

Velike pole, ez igen nagy ki terjedelmü hely volgyeinkhez képest.

Oszuszkki, onnét veszi eredetét, mint hogy a hegyekről le folyo patakon ez völgy fekszik.

Veliká Ugolyká, ez leg nagyob völgy és folyo víz mely a község havasa alol ered és napkeleti oldalon határunknak hegyek közt a helységünkbe le foly.

Málá Ugolyka, ez kiseb völgy és folyo is, ez is ugyantsak a község havasa alol ered nap nyugoti más völgy [371b] ez is községünkbe le foly hon a két ugolyka vize ösze tsatlakozik, és onnét együtt a Talabor folyoba le foly a határ szélén.

Krévetz, ez minden felé görbe patak és völgy melynek napkeleti része Uglyát illeti, melytül Krévetz nevet nyerte el.

Báltáhegy, eredetét vette a mellette lévő hegytül a völgy is, mely balta hegynek neveztetik.

Hará, mely a község közelében egy motsáros dombos hely, tsak legelőnek használható.

Uglya

Méntsul ez egy havas rész a határ északi részén de nevezetét honnét nyerte arol semmi adat nem található, bir több kösziklás hegyekkel melyek közül nevezetesebb –

Kapinetz, mely név eredetét vette, mint hogy igen délnek fekszik, és a ho korán le olvad rola.

Termaxa, két Ugolyka folyo közt, név eredetét vette, mert idővel a kösziklákon ostormén fa termet, (Ruthenül dermaxának nevezik.

Ruzsnava, ez igen meredek és hegyes köszikla és a miatt oroszul nyárshegynek neveztetett.

Urszava, nevezetét vette oláh nyelven Medve tenyésztésről, mint hogy ara alkalmas hegy volt.

Malatsné Káminy, köszikla melybül minden pertzben tej formája nedveség tsepeg és azon fejér cseppek ösze foradnak mint egy kö alakban. mely kösziklában nagy méség mint pintze alaku méség is létezik, az itt kösziklás hegyek semmi ásvány, vagy értzel nem birnak.

Az itt határ erdeiben találatnak szarvasok, vaddisznok, medvék, özek nagy menységben.

Határa kenyér termésre agyagos és nagy mértékben motsáros, széna termésre igen alkalmas és nagy, büvelkedik bik, tölgy gyertyan és magyal fákban.

Kelt Uglyán April 20^a 864.

Nyegre László mk

[373a]

Helynevek Urmező községből Maramaros Megyéből

A kérdő pontokra adott felelet

Az elsőre. Maramaros megye, Talabor vizi szolgabiroi járásba tartozó község Urmező, ehez tartozik Benecső nevű telepítvény. –

A másodikra. Ezen községnek neve, úgy jelenleg, mint több századokkal ezelőtt, országszerte Urmező név alatt volt ismeretes. Benecső telepítvény pedig ezelőtt mintegy más fél századdal alapított, az urmezői földbirtokosok birtoka, az ország ut mellett van csupán Izraeliták lakják, kik mind korcsmárosok.

A harmadikra. A községnek soha más elnevezése nem volt.

A negyedikre. Máramaros Megyében egy a legrégiebbek közül való, mi onnét is kitetszik, hogy kint a mezőségen a községtől nem messze van egy roppant nagy szilfa, mely fát több mint egy ezer évesnek tartják, – vastagsága a fának olyan, hogy négy izmos embernek kellett átkarolni hogy körül legyen övedzve, – már ezelőtt hét nyolcz századdal nagy fának neveztetett, továbbá már 1505. évben Ulászló Magyar Király által adomány levél adatott Urmező helységének 4. országos és minden heti vásárookra, mi most már nem gyakoroltatik, – 1450–60. évekbe kapta Hollós Mátyás Magyar Királytól az Urmezőn lakó Csebi Pogány család a pallos jogot, – s több ily nevezetességeket lehetne tökéletes eredeteről kifürkészni, ha a Tettes Csebi Pogány család levél tárát az ember megvizsgálhatná. –

Az ötödikre. Erről semmit nem lehet tudni, jelenleg – a földes urakat kivéve – orosz ajkuak lakják. –

A hatodikra. A nép monda szerint, minthogy ezen helyet legelőször is nagy urak lakták, innét vette volna eredeti nevét, hogy Urmező.

A hetedikre. Szántó földek lapályon, Réti dülő Za benyacsoku, Gályánka, Hrabniki, Bencsini, Kolo Szela, Kolo Vjázá a nagy szilfáról nevezett dülő, ezen szilfa a Csebi Pogány család előtt illetőleg az ösök előtt igen nagy becsbe lévén, a nép monda szerint egy igen kemény télen – mint [373b] hogy a községhez közzel volt, egy paraszt ember egy ágat a fárol levágott, ezt megtudván az embert halálra ítélték, de hogy végre hajtattott e' vagy nem arra a nép rege nem emlékezik – ezen Lapályon lévő szántó földek elnevezéseinek nyomára nem lehet jönni, hogy honnét vették a dülök elnevezésit, vannak az Urmezői község határában több hegyek és erdők nevezetesen: Oszinovate, Benyováti, Bárbó, Pohár Vunyihuszki, Sisáva, Gyiráva, és Pud Kápolna, ezeknek elnevezéséről szinte semmit nem tudnak, kivéve a kápolna hegyet, a melyről a nép rege azt mondja, hogy ott hajdan valami barát zárda és egy kis fa Templom volt a tetejébe, ezen hegy a síkságon magába áll, igen szép kerek,

Úrmező, Benecső

de semmi sem terem rajta, még csak a fa sem úgy mint másutt, csak holmi bokrok, ezen kis fa Templomról vette nevét Kápolna hegy, a fent megnevezett hegyek és erdők között igen szép és nagy kiterjedésű kaszálók léteznek, ahol a községben levő lakosok barmainak rendszeren minden évben elegendő szénájok terem, továbbá vannak még szép szántó földek a lapályon Hubinszki Za Petijku Rinovate és Szeliszkei dülöben.

Végül megemlítették hogy Úrmező név alatt ismeretes helység, két részre van oszolva, Nagy és Kis Úrmező név alatt, de ez csak a község körül közel lévő helységekbe ismeretes, Nagy Úrmező név alatt az ősi falu fordul elő, kis Úrmező név alatt pedig azon hely hol jelenleg az urbéresek laknak, és később telepítettett le, ezen két község közt jelenleg egy kis folyam van, mely a köznép között mala rékának neveztetik, – a Talabor folyam mely a Verchovínáról ered, – a nép monda szerint – a mi most Nagy Úrmező község alatt foly, az említett kis folyam helyén folyt hajdan, – Nagy Úrmező községében van Gr. C. és Reformáta Egyház, Kis Úrmezőn pedig csak Gr. Cath. Egyház, hajdan a Reformáta Egyház erősen állott és saját Lelkésze volt, most azomban csak fiok Egyház, Tércsöhöz tartozik.

Kelt Úrmezőn 1864. Aprilis 10^a

Nyegre László mk
Szolgabíró

kiírta
Toperczer Tobiás mk
ker. jegyző.

[375a]

Helynevek

Máramaros Vármegyébe kebelezett Újbárd
községből. –

1. Máramaros megye Patak völgyi szolgabírói kerület, melyhez Újbárd helysége tartozik.
2. A község kizárólagosan magyarul Újbárd (ruthen nyelven Újbárjovo) néven ösméretes, lakossága 706 lelket számlál – ezek közül 5 r: k 600 g: kat: és 101 héber. –
3. Hogy a községnek hajdan más elnevezése lett volna ki nem puhatolható. –
4. A községnek leg korábbi említése ki nem nyomozható. –
5. A község honnani meg népesítése alaposan nem bizonyítható, – hagyományból annyi vehető ki, hogy ezen ruthen nép faj sem Korjatovits ivadékai, sem pedig a Gátshoni ruthen fajbeliek, így álitatik hogy ők Máramaros megyei Técső – Hosszumező és más helyiségek magyar lakossáival egyszerre és egy időben telepedtek le Újbárd helységében. –
6. Újbárd község név eredetéről a nép hagyomány azt tartja, hogy menyenyiben a leg elébb oda telepedet ősök lakjait bárdokkal készíték, így mint bárdosoktól ragadt reá az Újbárd elnevezés. –
7. Újbárd község határa következő minőségű dűllőkből áll, név szerint:
 - a., Nápole a keresztnél, posványos lapály kukoritzás termő szántó földekből.
 - b., Rogoz cserés kaszállók. –
 - c., Polyána cserés kaszállók vegyítve szántó földekkel.
 - d., Polyánszki tölgy erdő, ez elkülönözésig a közbirtokosságal közös.
 - e., Láz vegyítve cserés kaszálló és szántó földek.
 - f., Pietrosza és Oszojek, a község urbéres szántóföldjein növesztett tölgy erdőség és kaszállók. –
 - g., Szolotyánszki ritkán növesztett erdőség, vegyítve kaszálló és szántó földekkel, ezen dűllőben létezik egy értzes víz forrás és melynek vizét sokan kőszvény ellen sikeresen használják. –
 - h., Polonenszki (magyarul havasi) dűllő, elnevezését a rajta termő havasi fűvektől nyerte, minősége kaszálló és szántó földek, 's kissebb szerű erdőség. –
 - i., Horá szántó és kaszállók, ezen dűllő [376a] három halomból áll, középsőjén – nép hagyomány szerint valaha erőd létezhetett, melynek nyomai jelenleg is sejthetők. –
 - k., Csertyis vegyesen szántó, kaszálló földek és csere. –
 - l., Mályovo, minősége mint a k., betű alatti.

Újbárd

m., Lyistsána, (mogyorós) kaszálló és szántó földekből álló dűllő, nevezetét a rajta bőven nőtt mogyoróson – dusan termő mogyorótól vette. –

n., Popovestse tisztán szántó és kaszálló földekből álló dűllő. –

Erdőségeinek legfőbb része növelkedő tölgyesből áll, és csekély bükkősből – mely azonban némely években közép szerűleg magzik. –

Folyó vize az úgy nevezett Poméjnetza a mocsárokból 's némi völgyekből ősze gyűlt bűzhódt patak, mely azonban kivált száraz nyárban tökéletesen ki szokott száradni, esőzések alkalmával hirtelen kiárad, kiönt, rétek és szántó földekre. Kárt okoz, innen nyerte fent nevezett nevét. végre:

8. Újbárd községe határos Bustyaháza – Száldobos, Mihálka, Sándorfalva, Talaborfalva és Vajnág községekkel. –

Kelt Újbárdon Martius 26^{an} 1864.

[377a]

[Újholyátin]

Máramaros Megye

Nagyágvizi kerület

Uj Holyátin község köz neven (Novoszelicza) ország szerte mind két neven ösmeretes Magyar elnevezését onnan nyerte, mert anép mondaszerint keletkezésekor az oHolyátini határrészből szakítá földjeit, orosz nyelveni elnevezését az ujjabbi keletkezésétől nyeré (novo szelő) másként uj falu.

Más elnevezése aközségnek nem volt.

4re aközség legkorábban a 14^k században alakulhatott jövevényekből.

5re Nép monda szerint Lengyelországból népesítettett, kik jobbára az erdőségekbe laktak 's később népesedvén más község lakossáival érintkezésbe jöttek,

van aközség határában Csopüszky nevű Dülő mely elnevezését egy Csűp nevű embertől vette ki azt először az erdőből kiirtván, – nép monda szerént egy rabló banda, rablot kincseit iderejté.

Vajdin, Duló tiszta kiirtot helyly.

Petrüvczi elnevezés egy Petró nevű egyéntül.

Priszlop a Priszlop községétüli elválasztó hegy anép monda szerént, itt is rablot kincs volna elrejtve.

Szidló, nyereg formájú hegy tető.

Bilej Káminy egy fehér mohával benöt kő szikla.

Szolicse. hol jobbára a juhnyajnak söt szoktak adni.

Kopicza, egy boglyához hasonló kő szirt.

[377b] Hándzsera Legelő, hol egy Juhászt tarsai meg vagdaltak

Kriványátá, elnevezés egy embertül ki Lengyel honbol Krivka nevű helységből származott ide telepedvén le, ezen Dülő területen tiszta Krivánics Család lakik.

Szovjácsi Kaminy, egy roppant kiálló kőszirt mellyen Baglyok szoktak költeni.

Szmerek teteje legelő, oldalai fenyővel benött erdőség, avadakból öz, vad disznó, és Medvék tanyája a Madarakból az ugy nevezet Gotka. – magyar neven vad páva vad pulyka. – s leg jobban Siket fajd is található.

Kelt Uj Holyatin 1864^{ik} év April hó 14^{én}

Varga János
főszbró

[379a]

Hely nevek Vajnágh községből Máramaros Megyéből.

A kérdő pontok

Elsőjére. Máramaros Megye, Talabor vizi szolgabiroi járásba tartozó község Vajnágh.

Másodikra. Ezen községnek neve jelenleg ország szerte Vajnágh név alatt ismeretes, de az 1389. évi Leleszi Káptalan irataiba Vajnágh községe több helyen Vajnok háza név alatt fordul elő, és ezen község a Talabor folyam partján fekszik, ezen folyó által, mely igen sebes és különösen tavasszal az olvadáskor veszélyes, a Vajnágh község Gr. Cath. vallásu orosz ajkuaknak Egyházát, már két évben romba döntötte, és most már a harmadik helyen építettett fel. – Harmadikra. Mint fellebb említettett a XIV századba ezen község Vajnokháza név alatt fordult elő.

Negyedikre A nép rege szerint Marmaros megyében a legrégebb községek közül való Vajnágh községe.

Ötödikre. Erről semmit nem lehet tudni, a község lakossai orosz ajkuak, a nép rege szerint hajdan tiszta nemesség lakta.

Hatodikra. A község eredeti nevének származásáról senki semmit nem tud.

Hetedikre. A községtől nem messze vannak igen szép kised erdős hegyei nevezetesen: Paporotestse, hol a nép monda szerint hajdan egy nagy kert volt, U katrinczum nevű hegy, hol régen pincze létezett, és most is mély gödör látható, 's minthogy azon helyen hajdan nagy erdő volt, a nép monda szerint azon helyen hol a pincze létezett, rablok tanyája volt, továbbá vannak több hegyei, melyek egyszersmind kaszások is, de semmi nevezetességgel, vagy elnevezésök eredetével nem bírnak u: m: Mnyál, Pláscha, Gyilok, Mályova, Oszuji, a térségen lévő szántó földeknek dülő nevezetei e' következők, Batina, Cser-tyez, Runyi, Dolína, Kulinov Rét kolo vesnyoho Kreszta, Horbiscse, Mih-luszka, Nesnye Mocsár, Vesnye Mocsár, és Dubrova nevű dülők [379b] mind lapályon vannak igen gyenge termő földek, végre a vajnághi és talaborfalvai határ között foly egy kis patak mely a község nevérol vette eredetét, és most az orosz ajkuak nevezik Vunyihukának, mint más közönséges kis orosz községben ugy itt is az utzáknak semmi elnevezésök nincsen. –

Kelt Vajnághon 1864. April 11^{én}

Kiirta

Nyegre László mk
Szolgabíró

Toperczer Tóbiás mk
Ker. jegyző

[381a]

Váncsfalva

1. Magyar Ország = Maramaros Megye = Kaszo járás = Ronavizi Szolgabiroi Kerület: Munkacsi Hadkiegészítő Parancsnokság = Izai GC: Eklesialis Kerület: Munkacsi CsKir: Pénzügyi Igazgatóság
2. Magyarul Vánccsfalva = Romanul Oancsesty =
3. Eredetétől fogva mindég jelenlegi Neve vala.
4. A község léte mikor alapított azt kipuhatolni biztoson nem lehet, miután több családok okmányai, mint Dragus, Grigor és Godzsa = de Vancsfalva 1500 rol szólnak.
5. A község megnépesítése saját Népéből legnagyobb részt terjedet, miután a Nép Monda, szerint Vancsfalva községének Godzsa – s' Grigor családnevű egyének lettek volna megalapítójok, mely kétt családi Név, jelenleg is Vánccsfalva községében leg kiterjesztöb. –
6. Vánccsfalva község nyere Nevét a község, Eszaki kelet részén, az Valye Vancsi dülő rész (pe ruptur) Omladék helyről kifakado Pataktól, mely is az község Északkeleti oldalán keresztül az Iza folyoba hömpölyög (Valye Vancsi) eredeti név alatt.
7. Vancsfalva Nánfalva s Disznópatak egy határt képeznek, miután az anya község Vánccsfalva melynek is határába Nánfalva s' Disznópatak községek reszint az anya községből, reszint jövevényökből telepített, ezen Vancsfalva község határ Dülői = I. In voi lui Kalian (vagy is Kalian patakjai) II. Valye Vancsi (vagy is Vancsa patakja)

[381b] III. Valye Baltyi (a Baltyi patak) dülő

IV. Sesz dülő (Lapos) also

V. Sesz dülő (Lapos) felső

VI. Oszoj dülő (Oszoj)

VII. Virvu Szeráte dülő (Sos csucs)

ad I In voi lui Kálian dülő

a Ezen dülőbe létezik a Dumbrava (vagy is Kerekdomb) nevű tölgyes Erdő, Erdeje fiatal tölgyes, alja vizenyös s terméketlen, h ezen dülőbe létezik az Vancsfalva s Farkasrév közti határt képező forás (funtine Krailuj) vagy is a Császár forása = név alatt nyugoti részről = c mint nem különben Nyugoti Eszakraészrol Bartfalva s' Vancsfalva közti határdomb. = d továbbá ezen dülőbe létezik egy Domb csucs (Kornu Arburírol) név alatt egész Kopár s terméketlen = e továbbá létezik, valye Korbului (vagy is Hollo patakja) f a Csung domb oldalbol hömpölyög a Kalian patakja mi is ezen dülő részt a Nyugoti oldalon Keresztül hasítva az Iza folyoba foly = g Valye lui Balint (vagy is a Balint patakja) mi is hasonló az Iza folyoba hömpölyög = h Virvu

Váncsfalva, Nánfalva, Disznópatak

Kolnyik hely (vagy is az Domb tető) természetlen semmi nevezetesség
i funtina Kotti (a Kotta Kutja) k Valye Oltoványilor (az Oltoványok patakja)
l Valye Mare (vagy is a Nagypatak) m Virvu fezczel (vagy is Bükes)

[382a] n Pojane Oancsi (vagy is Váncsfalvi Művelő föld)

o Valye Pojenyi (vagy is Pojánai művelési Patak)

p: Gruj ászlo (vagy is Laszlo Dombja)

r. Gruj lui Rad (vagy is Rád Dombja) melynek is tető pontján a Catastral jegy
kö oszlop Som s' Fejerfalva közti határt képező létezik.

ezen Dülőföldje nagyob része fiatal tölgyes Erdő, ezen dülőbe fekszik a község
Vancsfalva – további szánto vagy kasza ala valo földje Zabot es tatárkat
kevés Szenát természet.

II. Valye Vancsi dülő

a Valye Vancse (vagy a Vancsai patak mi is az Iza folyamba foly.

b Gruju lui Dann (vagy Dánn Dombja) természetlen kopasz Domb.

c Virvu Picsoru Benyi (vagy is a Benyi hegy csucs) kopár

d Hucusu Temesenyilor (vagy Tamás dombja) Zabtermő földje

e Valye Szlatyine (vagy az Sospatak) Sospatakjáról

f. Virvu Szletyior (vagy a Sos hegy Csucs) magaságáról

g. Gruju lui Petru (vagy a Peter Dombja) magasságáról

h Virvu Veratyets (a Veretyecs hegy tető) Zabtermő föld

III. Valye Baltyi

a Valye Baltyi (vagy is Baltyi Patak) mi is nyugot Eszak oldalrol, a buhata lui
Illyés (Illyés Dombja bol fakad, s az Izapatakba foly.

b Virvu Czidiri (Czidir csucs) kaszáló földjével s' Tölgyes Erdejével

c Virvu Prentului (vagy a Papphegy Csucs) Kaszáló földje s' Tölgyes erdejével,

[382b] d Válye határu lui (vagy is a határpatak) ezen Patak képezi Bartzanfalva
mi is kellett Eszagnak, Somfalva mi is Eszagnak fekszik, a határt.

IV. Also Szesz dülő

a) Szelistye Male termő szánto földjével

b) Szubt Obreze (vagy a Domb alatti) Malé termő szánto földjével

c) Szub Koszte Beszeriki (vagy a Templomi Domb alatt) mit is az Iza folyam
ketté hasít, egy kétt köre járó Lisztelő malmával, földje Malé termő szánto

V. Felső Szesz Dülő

a La Popinye „la Gyelnyitze = nevü Malé termő szánto földjeivel =

VI. Oszoj Dülő

a Valye Cserbovi (vagy is a Szarvaspatak) mi is az Opcšina Hegyből a
Vancsfalvi határból ered, és az Izafolyamba foly = ezen dülő részben eső
szánto s' kaszáló földjeivel =

b. Virvu Oszojului (vagy is az Oszoj Csucs) kopacs természetlen föld =

Váncsfalva, Nánfalva, Disznópatak

- c. Virvu Csungilor (vagy a fa törzsökök Csucsá) Male s' Zab termő földjével.
- d) Oszoi dülő hol is Nánfalva községe 120 lak házal 600 lélekszámal = GC: valasu Eklesiával „Néposkolával” Italméresi Haszon bér jövedelemel = s' a községen keresztül Sziget Varosába mi is egy háromnegyed mértföld távol [383a] ságra eső Orszaguttal bir, a Lakosság tiszta Roman ajku s' GCath. valasu.
- e Pu virvu lui Kumán vagy is a Kumán Csucsá Tölgyes Erdejével, minek is aljába, igen jég hideg viz létezik, s' kevés kaszáló: –
- f. Virvu Bogyineczkului (vagy a Bogyineczk Csucsá) melyen is Vancsfalva, Nánfalva, s' Ronaszék községek határjai öszve ütköznek, hol is a határ domb létezik, Tölgyes Erdő, s' kaszáló földje:
- g Valye Csetetyi (vagy is az Vár Patak) mely is az oszój keletti részről fakad s' Disznopataka nev alatt farkasrév község keletti oldalán az Izába foly, Legelő föld s' kaszáló földjével. –
- h. Virvu vagy Kornu Oszojului (vagyis az Oszoi Szarva) Tölgyes Erdejével, Szántó földjével, melynek is aljába nevezetes Borkut (Savanyuviz) létezik,
- i Valye Inului (vagy is a Borpatak) Male Búza es Zabtermő szántó földjével.
- k. Virvu Krutsi (Kereszthegy) ezen hegy ormon vezet Vancsfalva s' Nannfalva községekből az út Ronaszék So manipulationis Handalba.
- l Virvu Csetetye (a Vár hegy) ezen Hegy tetőn mai napig látható egy Vár ömledék mint nem különben Pinczéjenek Vasajtaja, miből is a Nép monda szerint, a Tatár futás alkalmával, egy Szerzetes egyesület kivándorolt volna, jelenleg cserés domb.
- m. Virvu Kuszturi (Kaczor hegy) széna termő s' csere erdejével.
- [383b] n Pu Valye Szenyesiilor (Szenyes Patak) Szena termő földje, és Csere erdejével.
- o Virvu Szenyesilor (a Szenyes Hegy tető) Széna termő földje, tölgyes csere Erdeje, hol is Vancs falva és Ronaszék község közötti Határdomb letezik.

VII Virvu Szerate

- a Virvu Magura (Magura tető) Tölgyes erdejével s' Kaszáló földjével.
- b. Virvu Hurgoj (a Hurgoj hegy tettő) Szép tölgyes Erdejével.
- c. Disznopatak községe mely is 72 lakházal 350 lélekszámal, néposkolával, Italméresi jog Haszonbér jövedelemmel, GC: valásu Egyházal bir, a község a farkasrévi Parochia filiálja, eredeti nevét nyeré a község keletti oldalán fekvő Válye Csetetye, vagyis az Várpaktól, mely is a községen keresztül foly ezen Patak pedig nyeré nevét onnan, hogy ezelőtt mint 100 évvel ahol jelenleg Disznopatak községe létezik Vancsfalvi lakosság Disznó tanyájok vala, s' így oda jarva, a vidék meg nyeré ezen jelenlegi Magyarul Disznopatak (Romanül: Valye Porkului) nevét, megnevesítése eredetétől megtelepedő Szolgák, s' így további Szaporodás, s' Jövevények által letesült; a lakosság Roman ajku s' GC: valasu.

Váncsfalva, Nánfalva, Disznópatak

- [384a] d. Pojana Szeratye (Sos művelő föld) nevezetes Sos vizes kutjárol, kaszálo s' kevés szanto földjei.
- e. Virvu Kolobgyi (a Kunyho teteje) itt létezik a Catastral felmérés által felalított kö oszlop, mely is Also Rona s' Vancsfalva közt a Határt képezi, földje Szena termő s' cseres erdő –
- f. Valye Hatarului (a Határ patak) az also Ronai határból kifokagva s' a Disznópataki határba befoly honan is az Iza folyoba befoly, ezen Patak also Rona, Disznópatak, s' Farkasrév községek közt képezi a Határt.
- g. Virvu Ptyikujului (a Buko Hegy) Tölgyes erdejével mely is egész fiatal.
- h. Szub Ptyikuj (a buko hegy alja) Sesz (Lapos) Male termő szánto s' kaszáló földjei, itt létezik meg egy forás b. funtine Krailui (vagy is Csaszár forása) mely is Vancsfalva és Farkasrév községek közt a határt képezi, ezen dülöt az Iza folyam locsolja

Nánfalva község megtelepítésének, mint meg telepítőjének neve homályba létezik, a népmonda szerint Vancsfalváról átszármozot Vancsa család lenne az első telepítő, mely család jelenleg is a legkiterjesztőbb.

Községi nevét egy Nán családól nyerte volna mely család ugyan jelenleg Nánfalván nem létezik, de annal szamosabbán s' virágzobban feltűnnek Marmaros [384b] Megye Közép Apsa Nemes községben.

Felvétetett Vancsfalvan Aprilho 20ⁿ 864

Gergelifi Josef mk
Kjegyző által

[387a]

Helynevek

Veresmart községből, Marmaros megyéből.

- [390a] 1. Veresmart helysége Máramaros Megye, Szigeti járás, Bocskói kerület.
2. A község országszerte „Veresmart” név alatt ösmeretes ruthen neve „Mikova”.
ad 3. 4. 5. 6. Irott emlékek hiánya miatt csak annyit lehet megjegyezni, hogy ezen község ezelőtt mintegy 2 századdal telepített be a Tekintetes Csebi Pogány család által különböző helyekről fogadott jobbágyokkal.
7. a község határában előforduló topographiai nevek:
1. Motsár kissé vizenyős. 2. Csertes allya – a felette levő cserétől veszi nevét.
3. A halastó körül ezen dülön keresztül foly egy patakocska, melly halastónak ruthenül „teplicze”nek nevezetik. 4. Huka magyarul „hab” itt állítólag valaha a Tisza folyt, mellynek habjaitól nyerte volna ezen elnevezést. 5. Móhilka nevét a közepén levő dombocskától nyerte.

[388a]

Helynevek

Karácsonfalva községből, Máramaros megyéből.

[389a] 1. Karácsonfalva helysége tartozik a Szigeti járáshoz, és a Bocskói szolgabírói Kerülethez.

2. A községnek más elnevezése nincsen, ruthenül (Krečsunova).

ad 3. 4. 5. 6. 7. A község határában előforduló topographicus nevek:

1. vesnye pole (felső mező)

2. kolo mohelke

3. na zelenom berehom (a zöld dombon)

4. pud zelenom berehom (a zöld domb alatt)

5. u szállások.

6. u retyoch (rét)

7. gruny Benyku.

8. remitké.

Erdeje hlubokinak – legelője dubrovetzának nevezetik.

Adatok hiányában egyebet ezen községről feljegyezni nem lehetett.

[391a]

[Középvissó és Felsővissó]

- I. 1. Közép Vissó helysége van Maramaros Megyében Vissó vagy felső Járási főszolgabiroi kerületében, a' szolgabiroság székhely Felső Vissó mellyel Közép Vissó egy adó községet képez és határa osztatlan.
2. 3. Közép Vissó falu régebben mint Vissó volt ősmertes már 1446^{ik} évről szolló adomány levelekben így fordul elő, hanem miután Vissóbol a' Vasser és Vissó folyók össze folyásánál egy új község Felső Vissó – régibb része Intre reur – vagy is folyók közt telepítettett, az anya község Vissó, Közép Vissó nevet kapta – Visseu de mislocu.
4. 1446^{ik} évtől ősmertes.
5. Népesítettett még a' Romaiak uralma idejében.
6. Nevét a' Vissó vizétől veszi mely határát ketté hasítja.
- II. Felső Vissó népesítettett Közép Vissórol 1448. körül – később szaporodott népessége 1780 körül a' kincstár által ide szállított Szepes megyei német ajku erdő munkások és a' galliciából át jött és meg telepedett orosz ajkuak és zsidók által.
- 7^{ik} pont Közös határok lévén együtt iratik a'
 - a) fővölgyek és egyszersmint folyoi patakuk a' Vasser völgye mely Kómán havas alyán kezdődik és a Vissó fővölgyéig nyulik, a' Vasser fő völgyébe szakad a
 - aa) a' valeu skradie Szkragyí völgye mely a' priszlop nevű hegy magoslattól kezdődik és ¼ fél mérföldnyire felső Vissón felül a Vasser fő völgyébe nyulik
 - bb) Valeu Novetz, mely a' Vasser fő völgyből felső Vissón [391b] felül 1½ mérfölddel kezdődik és nyulik kelet délnek a' Torójága havas aljig ebből nyulik
 - aaa. Valeu bouluj ökör völgye nevű völgy, mely doszu alakig nyulik délnek, nevét egy ott átolján latott bölénybikától kapta.
 - bbb. Valeu pisztuluj, mely ugy mint előbbi nyulik és nevét is a' bölény bikától vette.
 - ccc. Valeu grebin kelet északra nyulik a grebin havas alá.
 - ddd. izvoru koilor és izvoru riptyi erdő kies kaszállokkal biró völgy, itt van még egy rosu nevű patak. # e) Valeu Novetzuluj dél keletnek fenyves erdőből álló völgy kis folyoval¹⁷.

¹⁷ Kiegészítés a lap szélén.

cc. Valeu pestyi, felső Vissótól északra ¼ órányira kezdődik és tart a' ruszpojánai határ szélt képző hegylánczolat aljáig, nevét a' benne folyó patakba találtató sok apro halaktól vette.

ee. Valeu vinuluj (borpatak) Közép Vissótól egyenesen észak felé nyulik a' ruszpojánai határ szélen lévő Szkerisora hegy alyig.

ff. botoje patakba Közép Vissótól dél felé nyulik a' felső szelistei határig.

gg. Arsicza völgye felső Vissótól délnek nyulik a' szacsali határ felé.

hh. Valeu brasti felső Vissón felül ¼ órányira délfelé nyulik a' szacsali patak fele ugy a'

ii. Valeu stopuli }
kk. Valeu oszaja } mennek a' szacsali határ felé

[392a] b.) térsége igen csekély felső Vissón felül felső Vissó és Közép Vissó közt és Közép Vissón alol.

c.) nagyobb hegyei maguricse, szacsal felé, álák mojszin felé, Pláj ruszpojána felé, szkersore ruszpojána felé, havassai Muncselu meniluj, Zanoga, Muncselu lung, Muncselu mundri, Aszkunsu, Soly-mu, Bajicza, Bárdcó, Lutosza, Suligul, Borkut, Losztun, Stegiare, Komán, esik a' fent leirt rendben nyugottól kelet fele, a' ruszpolyánai és a' galliciai határ felé, képeznek egy bérczlánczolatot, továbbá Grebin fádzset mihoje és makkolo picsora gráduluj Torójága a' noveci és novissor volgyin. –

e. a' dűlők neveiket a' fentebb irt völgyektől kapták.

f. van két forduloja alsó és felső, de felső Vissó és Közép Vissó külön külön tilalmast és nyomást használnak.

h. legelője a' fent nevezett havasok 's azok alján lévő erdőségek, azon kívül a' nyomásban maradt térek.

i. szántó földjei és kászaloi a' hegyeken és térsége vegyesen vagynak.

k. fenyves erdei a' Vasser Novecz, Novicsor, Valea pesti völgyeken van, bűkössei, ugyanott ugy Uszun valea unulis valea Urszáje, valye Stopuluj, valea brasti nevezett völgyeken hasonloul cseréssei is.

l. a' Vasser, és novecz folyok szályazhatók vizfogó (Klaus) Vasser folyón van a' Komán, Stebiora botizul **[392b]** helyeken, mellyek a' kincsar tulajdonai a' novecz folyon Rosu helyen.

m. magossabb kősziklái csucsai a' pitrare, a' Vasser jobb partján, Grebin, a' grebin havas csucsai, mellyeken még most is van Zerge, Pietra Solymuluj, Soljoko, Kozie, Losztun, Pietra Buih mely utolsó alatt a' szályazás veszedelmes Glimboki

n. a' Vasser folyó a' Visso folyoval felső Vissón alol folyik össze.

o. egy régi ércz bánya hely van Mákorló havas alatt mely a' rend korába mivelletett.

p. nevezetesebb savanyu víz forrásai a Suliguli Suligul havas alján, gyálu bó forrása gyálu bo helyen, kellemetes izű savanyu viz borkut a' priszlop hegyen a' seszar helyen szkrágyi völgyben jó izű vizez ugy ugyanazon völgyen egy tul savanyu forrás hely, melyben kőzeledő apro madarok, gyilok eldőglenek, egy felső Vissón a' Vissó hidja mellett most már egy magány fürdővel 4 fürdő szobára kitűnő jó izű, egy valea vinuluj völgyén Káldáre név alatt mely nevét onnan vette mivel a' forrás egy fa kűpűből oly formán buzzog fel mint az üstbe (caldarea) a' forró viz, ezen kívül számtalan apro savanyu viz források vagynak legtöbb a valea vinuluj patakon, mely nevét is bor patak – innen vette.

q. gázloja van Közép Vissó irányában a' Vissó vizén [393a] valea vinuluj völgyben, – őrvényei, zuhatagjai, szorossai, tavai, pocsojái, lapjai, ingóványai, nádassai, szigetei nincsenek.

[394a]

[Alsóvisó]

1. Alsó Vissó helysége van maramaros Megyében Vissó vagy felső járása fő szolgabiroi kerületben, a' szolgabirosági székhely Felső Vissó. –
 2. Alsó Vissó falu csak ily nevén ősmertes vagy oláh nyelven Visseo de dsosu.
 3. A kózségnek csak ily nevére emlékeznek.
 4. 1480^{dik} évtől esmeretes a helység.
 5. Nepesitetett Vissóról, mely most Közép Vissó név alatt van
 6. A' nevét e helység a borsai határból eredő és határát ketté metsző Vissó folyótól nyeri, illetőleg közép Vissótól, mint annak tő szomszédságában lévő helység.
 7. A kózség határában vannak –
 - a. a fő völgyek Valea mori (malom völgye) valea Jepi (kancza völgye) valea kuhi (konyha völgye) valea Bocskouluj (kis Bocsko völgye) valea dregujásze (szerelem völgye) valea tinásze (sáros völgy)
 - b. térsége a felső és alsó síkság Szeszu den susa és szészu den dsosu.
 - c. nagyobb hegyei a dialu mori (malom jegye) dialu jepi (kancza hegye) gruju kuhi (konyha magaslata) dialu Rúska (Ráska hegye) dialu Borskán (Borskán hegye).
- [394b]** d. a dülők neveiket a fentebb nevezett völgyektől hegyektől és a felső és alsó síkságtól vették.
- e. van két forduloja az alsó és felső
 - f. külön legelője nincs hanem minden második évben a nyomásban maradt tér hasznaltatik legelőül
 - g. szántó földei és kaszálloi a télységen és a hegyeken vegyesen vagynak
 - h. pusztája nincs ugy sivatagja sincs.
 - i. nagy erdeje valye braduluj helyen van, rusz pojána határ szeli, a többi részen a határnak vagynak cseprentései és kevés bükkes és cserje tölgyfa erdeje.
 - k. fő folyója a Visso vize mely határban ered. patakja valea drágujeszi, valea bocskouluj, válye jepi – mind apro patakok
 - l. gazloja a vádu luj Dán, hol a Vissó vizen mennek keresztül kis bocsko felé.
 - m. nevezetes ormai, magaslatai fennsika, sziklai, berczei, bányái, barlangjai, örvénye, forrasai, zuhatagjai; tavai posványi, lapjai, ingoványai, nádassai, szigetei fokjai nincsenek.

[396a]

[Mojszin]

Hely Nevek. Statisticai Feleletek.

1. Máramoros Megye, Felső Jarása, Felső Visoi Fő Szolgabiroi Kerülethez tartozik Mojszin Helysége.
2. Ország szerzte Ósmeretes Neve Mojszin.
3. Más elnevezése soha nem volt.
4. A község kezdetétől mindég e' ~~zen~~ névenn esméretes.
5. Népesedett leginkább, Felső Szelistyéről és Közép Visorol.
6. A község neve eredetéről, hagyományból anyit lehet tudni, hogy neveződni kezdett Mójssa nevű leg elébb meg telepedett ember nevérol Mojszinnak.
7. Mojszin községe fekszik a Borsa vize jobb partyán, Keletről határos Borsa határával, mely két határokat elválasztja a Vále határuvuj nevű patak, mely ered a Petrosz nevű kősziklás Havas áloll, és a Borsa vizébe szakad. Petrosz leg magassabb Havas melyen nyárba Juhok legelnek, és Vad ketskékkel bővölködik. Izvoru Gycsézálór nevű patak ered a Petrosz Havassa aloll, és bé fojik az Izvoru Drágus nevű fojoba. Proptyele marha legelő Havas. Izvoru Proptyilor nevű patak mely ezenn Havasból ered, és bé fojik az Izvoru Drágusba. Zsnyaponu marha legelő Havas. Izvoru Zsnyáponuluj nevű patak a Zsupánya és Batrina nevű Havasokból ered és be fojik az Izvoru luj Drágusba. Batrina igen szép és nagy Havas, Juhokkal és marhákkal legelődik. Magura máre Havasi Legelő [396b] melyből ered az Izvoru Szterp nevű patak, befojik az Izvoru Drágus nevű fojoba. Magura Mnyike nevű Havasból ered az Izvoru Nyegrú nevű patak és be szakad a Helységenn aloll a borsa vizébe. A fentebb elősorolt patakok össze fojása képez egy fojót mely Izvoru Drágusnak neveződik, fűrészmalmokat hajt, 's be szakad a Borsa vizébe. Purkeretz szántó és kaszálló dűlő. Válye Szeketuri nevű patak mely ered a Petrosz Havas aloll és a Borsa vizébe szakad. Gyálo gye mnyizslok, szántó és kaszálló dűlő. Gyalo Sztepán szántó és kaszálló dűlő. Izvoru Nyégrú tágas völgyön le fojo patak, ered a Magura Máre, és Magura Mnyike nevű Havasok közzül ezenn patakonn vagy 20 lakház is van melyek Izvoru Nyégrú és Monasztér név alatt Mojszinhoz tartoznak, Monasztér nevét vette az itt lévő Zárda és Templomtól, melybe egy Sz. Bazil rendű szerzetes él. Gyelutz nevű Hegy lantz, mely Mojszin Helységét a Monasztértól elválasztja. Freszinyisu Hegy, szántó és kaszálló dűlő, határos Szatsallal. Vále re nevű patak, mely ered a Freszinyisu Hegyből és be fojik a Borsa vizébe. Hlaska szántó és kaszálló dűlő. Vále Szkurtyi nevű patak a Szatsali és Felső Visoi határ szélbe. Vale Leszpezi ne-

Mojszin

vü patak, mely ered a Felső Visoi határszélből a Vurvu Mákuluj Hegy tetőből. Regyiasza szántó és kaszáló dülő. Gyalo Pórusi Zab termő dülő. Vále pórusi nevü patak az Ársitza pórusi Hegy tetőből ered. Brád, Hegy tető, Felső Visoval határos. Priszlopu széna termő dülő a F. Visoi határ szélbe. Gyalo Bouluj, nevü szántó és kaszáló dülő a F. Visoi határszélbe. Gyalo Kokágyi szántó és kaszáló dülő. Vále Ihoszi patak Borsával határos. Fátza és Leurda szántó és kaszáló dülő. Vále Vaskoje nevü patak ered a Petruz forrásából, a borsa vizébe szakad. [397a] Gyálu Máre szántó és kaszáló dülő. Vále Plesi nevü patak ered a Gyáló Mare Hegyből. Gyálu Tunszuluj nevü hegy tető, a Viso vizével határos szántó és kaszáló dülő. Vále Urszuluj nevü patak a mely a Mojszini határt a Borsaitol elválasztja és a Vále Hatarulujjal szembe a Borsa vizébe szakad. A fentebb elősorolt Havasok teteje Ju és marha legelő az ajja rengeteg fenyves.

Kelt Mojszinba Majus 12^k 1864.

P. H.¹⁸

Hodossy Lajos mk
Községi Jegyző által.

¹⁸ A pecsét felirata: *MOJSZEN · HELYSEGENEK · PECSETIE · 1848.*

[398a]

[Borsa, Borsabánya]

Borsa, község magyar országban, maramoros megyében a felső járásban, melly vissoi kerületnek is nevezetik, borsa községe, tartozik a Föszolgabiroi biraskodasa alá, ki Felső Vison székel. –

E községet regen valamikor, kezdetkor nevezték „vale Caselor”-nak is, későbbben, a visso és a Cisla patakok medrének változásával melly két folyó a falun végig foly két felé választaték ’s az egészet Borsának nevezték, alkalmasint bizonyos dudvától melly itt Bors-nak nevezetik és különösen tenyészik

E község már Austinus Balla regis notarinye által emlitetetik, mert ez említett Borsa, az a borsa, nem a be-regi Borzsova, melly oly igen távol van a Galiciái, és bukovinai határtól, bent magyar országban a tizza mellet.

A mi népeségét illeti 4000 Román, és mint egy 1200 Zsidó lakja, a Románok majd mind Nemesek voltak, és leg inkább négy nemes családból állott [398b] u. m. a Mihaly, Timis, Steczko, és Dancs, régebben a Sandru és Grek család is a nemesekhez tartozott, de a 17 században megparancsolt predvetiokon ki maradt, nem bizonyítván be nemeségét, – van más be vandorolt család is, mint a Roman, Hancig, Alb, Ferettyan.

A Mihaly és Sandru familiakról tudatik, hogy a 14. században Juga, ki maramoros vajdája volt meg az előtt, két fiának Mihál és Sandor nevezetűeknek adta e vidéket, és e két család ide telepedett le, a Timis Család pedig a Vissoi Negrilan Dana, Hotyko családhoz tartozik, mivel 1450 be már határjárás, és elkülönítés, vagy is osztály történt ez akkori felső vissoi, most középvissoinak nevezett testvérék között, vagy is a mostani felső vissoi telep, az akkori felső, most Középvissonak nevezettől feljebb telepedvén le, fel váltotta nevét vagy is elvette adván nekie közép nevét, melly határjárás okmánya borsán oriztetik. – a Steczko család, melly akkoriban Málinának nevez [399a] tetett szinte visszorul származik a Dancsol család elterjed család magyarországban, a miért egész bizonyossal meg nem mondható honnan szarmazott ide.

Van borsa községébe 1590. ház és kert helyraizi szám, 133. dülő elnevezés mellyek következök, u. m. Vaile, dupa vąd, gura vâi hotarului, vale hatarului, kondras, Granicze, Tatu láze, Dealu lui vřemes, Prislopu, Dealu Hidsilor, la Huzile, dealu Fracsinisilui, Izvoar, Intre izvoare, Subt Obreze, Prislopu, dupa Hidsi la Teu, capu Ripti, Subt Riptii, Sdabu, Bitea, Sikorea, preluca Oiireii, runeku, funda szikoreii, virvu Ciernii, dupa Dealuca, Dealuca, Cierna, preluca senotului, runkku Gadsii, hlaszka, Gicsle, Costa pietroasa, Ciilma, Ganiu lui Danu, faca repedii, bantsur face prislopului, vale Tiisi, podu subt Pietrosu, magura batevilor, dosz repedii, podu fracsinului, fracsinul Gutearici, faca fracsinului, obrocan Negueszu gura fracsinelului, Cioceatituri, doszu rugresului, poposola delu priszailor, Padura priseri, Prisecile, la vacosia, doszu strimțuri, peste, fontana, podu strimțuri, doszu Ciorea [399b] nului, dealu pesceri, preluca rosie faca ciareanelului, foante lui széteie, doszu bireului, dealu intre bireu, fundu Bireului, dupa arsica, arsica poienü, gura bireului, seszu poieni, vale poieni, setastina Comernicele, bobeieka, intre vei, malatii, dealu intre reuni, la podani, valea Istii, Osoiu, Osoiu dealului, doszu vai rele, la Citrasi, vale Re, faca vei reale virvu bâlanului, Poiana mare, bobeitka, vale Cosai, dupa Piatre Boieci. –

Borsabanya községe, melly a borsai határban van, igen régi bányáknak latszanak nyomai meg a puskapor feltalálása előtti vízi munkalatoknak, vagy is kö repesztéseknek, régen hires volt termés aranyban, a vále Ursai patak bányái, mellyek alkalmasint betemetodtek, és anyira feledésbe mentek, hogy mar csak a régi írásokból lehet tudni hogy letezett: van egy okmány borsa banyán melly szerint borsa banya 1551 „bergstadt”nak neveztetik, 1804 ota a kincstár dolgoztatta, de most mint egy 6 éve eladattak, Maincz lovag Urnak bukovinai banya birtokos Urnak, ki most meglehetősen szor[400a]galommal dolgoztatja, most legjobb banya az ugynevezet „Barleia”, melly rézben jól test ad keves arany és ezüstöt is, melly ercz itt borsabányán, egy két kemenczés kohban olvasztatik evenként mint egy 1200 mázsa melly elvalasztás, és tisztítás vegett, a nagy banyai banya kerület, hol egyik hol más választó kohoz vitetik tengelyen, főznek, bűdös követ is, mint egy

3.–400 mázsát evenként melly Károly fejér varra szállítatik erdély országba. –

innen a dülők elnevezése tovább prislopu Ceteu, plaiu lui Ceteu, poda baiici, arcisiora, vale fataciani, kaseulie, arsica mestecanis, valea arsici, rotunda, dealu Zimbrului, doszu Dealu arsici, Colibi, Cadinocu, fruntera ormului, Viirika, Glodu, dupa osioi, pietris, gura sirci, fontenele poderei, copatu arsici, subt piatra pripor, preluca lui Andre, paltin, obcina din szusz, obcina din dsosz, valcinean, dealu mereului, Coasta oani, podu valcineszului, la vadineu, dealu Sierei, faca fuasolui, Tausu, botizi, preluca flosului, Izvoru Cailor, vacerii **[400b]** dupa virvu, vale fataciteni. –

Van a borsai hatarbán meg 65. havas név szerént ezek – Pietroszu din dsosz, Picioru mosiului, Prelucile, arcisiora, Skadia, Grohoti, Piatra alba, Cietetue, magurá, Tio-renilor, Runchu, Dealu Aranos, Dealu viriului, Gordina Prislopas, Pusdna visiovescha, Pusdna Barsianiascha, Faca meselor, Budza Dealului, Paltinis, Piatra Prestol, Izvoru Cailor, Prislopu lui Cotec, Citreanu, stina sasului, Mastacanis, Coasta plaiului, Ciffa, Birdiaba, Dealu bradului, Picioru sesului, seszerile, virvu strunsilor, Gura obcini, selesimurile, diamanu, arsicia Diamanelui, usoru, Ornetile, arsica Ciboului, Zimbroslavu, fontenelele, Riptile, Ciie-loiu, munetii asenosi, supanie, Balevinesa, Izvoru Ursului, Caterama, Sdiabu, Muncii albi Zenoagá, Stanisiora, dealu Iadzii Bucata, Izvoru boului, Prelucile Igetesi, Paltin, Capu Jilului, Picioru Cepri, Sucaciasa mare, Sucaciasa mica, Picioru gradului, Caterama, Peretele. –

Hataroztatik keletről Erdély orszaggal, delről szinte Erdély, nyugotról mojszin és visso községekkel északról Gallicia és Bukovina korona országokkal, – területi nagysága 80.000 hold vagy is 8 □ **[401a]** mérföld – termékei: leginkább zabot természetnek, kevés tavaszi buzát, tatárkát, sok krumplit, a málét, erdély, bukovina és Gallicia országokból szállítják, járatlan majdnem havas utakon lóháton, és leginkább az asszonyok, télen nyáron. – a nép öltözete: juh bőr mellény szépen karmazsia bőrrrel kifrizázva, felől fekete gyapju posztóbol, ugynevezett „szuman” fejér gyapju harizsnya, de bőven szabva, fejöken kalap, vagy télen fekete bárány bőr kucsma, az asszonyok szinte szumánt és harisnyát viselnek a hó miatt.

Borsa, Borsabánya

e határban történt 1717. évben Augusztus közepben az a híres tatár csata az akkori Sandru Lupu lelkész vezetése alatt, az úgy nevezett Strinturai dülöben, hol a fák félig meddig levagatván és az arra mennő tatarokra döntetett, hől 17.000 lelte halálát, és 8.000. keresztény rab lett szabaddá, azon helyen most is találnak sok minden **[401b]** fele fegyvert meg most is. –

1848-ban szinte tántorithatatlan hűséggel viseltettek a dicsően Uralkodó Ausztriai ház és tron iránt, anyira hogy ellen szegülvén az akkori forradalmi kormányznak 1.800 nemzetör rohammal vette be a falut, és hat polgara felakasztatott, többen fogságra ítéltettek, a miért 1851. Gróf Forgacs Antal Ö excelentiaja jelenlétében 1. keresztel, 7. pedig keresztel deszesített fel. – jelenleg van folyamatban a katastralis felmérés. –

Kelt Borsan Majus 15. 1864.

Anderko Elek
borsai lelkész

[402a]

[Vucskómező]

Máramaros Megye Nagyágvizi főszbirói kerület
Verchovinai vidék

Vucskómező község orosz nyelven Vucskovoje. Ország szertei elnevezése Vucskómező, táj elterjedése Vucskovoje.

3ra más elnevezése nem volt.

4re Evidéken a leg ifjabb község hihetőleg a 16^k századba telepítettett.

5re Kalocsa völgyébül és Lengyel ország Klímeecz nevű községbül jött két három család, és ezekbül szaporodott a község eddigelé 50 ház számra, kik közt 4 család lakván tiszta egy elnevezéssel.

6^a elnevezését anépmonda szerint Vucskó (Szemecske) vehette, – miután igen kis szerű térségen kis számú lakossággal birt – mert akösség vénei elő adása folytán ez előtt egyszázaddal csupán 17 házból állott

7^k Mersa havas legelő = lásd ökör mező község leírásában

Petrovecz Patak melly a Mersa alol keletkezve a nagy ág vizébe ömlik.

Petrovecz mező a pataktól mellynek két oldalán elterül.

Mochnáti Patak a nagy ág vizébe ömlik

Mochnati völgy kaszálló rétek a Mohoktul mi nagy mérvben találtatik.

Horbéscse Legelő

Czevelá Patak anagy ág vizébe ömlik

Czevela hegy Legelő melly alol afennebbi ered.

[402b] Csumály patak a nagy ág vizébe ömlik

Csumály hegy Legelő és Erdőség melly alol a fentebbi ered.

Répá meredek hegy Legelő és Erdő.

Vulychovej patak anagy ág vizébe ömlik

Vulychovej Hegy bükkes és Égeres Erdő

Kurnuta hegy Legelő és Erdő

Verestsü Zvür patak anagy ág vizébe ömlik

Teplicza hegy Legelő és Erdő

Teplicza patak aközségbe a Nagy ág vizibe ömlik ez soha benem fagy.

Hurká hegy legelő.

Petrüvcsik cser anagy ág vizébe ömlik

Vér Petrüfcsika Gruny Erdő és Legelő

Bolotécská Erdőség és Legelő atetejeben álló vitzül (Boloto) neveztetik.

Ezen község határában és ennek rengeteg bükkes Erdejében tanyáznak őzök, medvék, vad Disznok 's néhol szarvasok is, patakjaiban a' Pisztráng hal diszlik.

Kelt Vucskó mezőn 1864^{ik} April hó 19ⁿ

Varga János
főszbró

[404a]

Helynevek

Zádnya községből, Máramoros megyéből.

[405a] Zádnya Máramoros megye dolhai szolgabirói járás értelmében utolsót jelent mivel ez máramoros megyének Ugocsa és Beregh megyék felé eső községek közül szinte utolsó.

Némelyek állítása szerint régebben Zárnyának nevezték, mivel a megyét bezárta. –

Lakosai oroszok. A kik a dolhaiakkal egy időben jöhettek. –

A község több dombon és patakban szétszórva fekszik. – a Borzsa folyó mely Dolhától jön itten délnyugoti irányt vesz fel és a falut jobb oldalán hagyva siet Bereghmegyébe fekvő Lukova nevezetű falun keresztül Bilke alatt tovább. – Lukovától kezdve mely Zádnya község dél nyugoti irányban fekszik a következő helyek ismeretesei

1. Scharampü ez a határszélü hosszú domb mint egy soromp mely Máramorost Beregh-től választja
2. Bisztrij ez Szinyák (kék hegy) nevü roppant erdővel borított hegyből ered és a községet átmetszve a borszába siet.
3. Durdüvi patak – egy kis jelentéktelen patak
4. Temrjüszka ulicza – d^o – patak
5. Mocsárnij mocsáros vad vizes hely szinte a szinyák nevü hegytől kezdődik és az egész falu felső részén szalad a Borszába
6. Krivij görbe és kissebb szerü helyecske
7. Mezsü krivimi egy domb mely a két krivi közt van
8. Krivij Veliki, nagy görbe, nagyobbszerü völgy
9. Zsitnij = gabonásos itt érintkezik a Dolhai Zsitnével és ez a határ patak Dolha és Zádnya közt

[405b] A borzsa folyó bal partján pedig nevezetes a) Klobuk nevü hegy mely csucsot jelent és úgy néz ki mint egy piramis, ettül délkeletnek van a:

- 2) Zvisztyánik = mészhegy, melyen folytosan egetik a sok meszet, mivel egy egész hegy tömeg tiszta mészkövel van elhalmozva.
- 3) Bisztra attól feljebb, sebes kis patak, mely egyenesen a Borszába siett; – A többi helyek olyanok, hogy vagy a birtokostól vette nevét, mint például Matyjóv, Mitróv, mely anyit jelent: Demeteré, Mátyásé. vagy pedig a megnezett patakok után, például za rjikov a folyón tul, za bisztróv a bisztrán tul s. a. t.

Különben megjegyzendő, hogy a multra nézve semmiféle adatokkal az egy hagyományon kívül nem birunk; a mi eléggé sajnós, kivált miután tudjuk hogy a földesurak archivumai talán telvék a községek multját felderítő adatokkal. –

Helységnevmutató

Az alábbiakban a mai magyar, román és ukrán nyelvű megfelelőik alapján adjuk meg a kötetben közölt város- és faluneveket. Az azonosítást Sebestyén Zsolt „Kárpátalja helységnevei” (Nyíregyháza, 2020) és „Máramaros megye helységneveinek etimológiai szótára” (Nyíregyháza, Bessenyei Könyvkiadó, 2012) című művei alapján végeztük el. A mutatóba nem vettük fel az 1864 óta változatlan hivatalos formában előforduló helységneveket.

- Almáspatak → Sztrimba (l. Felsőapsa a.)
Alsókalocsa → Kalocsaófalva, Kalocsaláz
Alsószinevér → Szinevér
Băile Borșa → Borsabánya (l. Borsa a.)
Baranka → Bronyka (l. Szuhabronyka a.)
Bedőháza → Bedő
Berbești → Bárdfalva
Bereznik → Bereznik
Bîrsana → Barcánfalva
Bócárja → Bocára (egyesült Vulsánával,
l. Kövesliget a.)
Bocicoel → Kisbocskó
Bogdan Vodă → Konyha
Borșa → Borsa
Botiza → Batiza
Breb → Bréb
Budești → Budfalva
Bukóc → Bukovec
Calinești → Felsőkálinfalva
Câmpulung la Tisa → Hosszúmező
Cornești → Somfalva
Coștîui → Rónaszék
Crăciunești → Karácsonfalva
Cserjés → Lozánzka (l. Ökörmező a.)
Csuszka → Tyuska
Desești → Desze
Disznópataka → Disznópatak
Dombos → Dinisz (egyesült Szolymával,
l. ott)
Dombostelep → Kalocsahorb
Dragomirești → Dragomérfalva
Égermező → Vulsána (l. Kövesliget a.)
Felsőkalocsa → Negrovec, Imsád
Felsőszinevér → Szinevérpolyána
Fenyves(telep) → Sztrihálnya
(l. Ökörmező a.)
Ferencvölgye → Ferencvölgy
Ferești → Fejérfalva
Fülöpfalva → Pilipec
Gázló → Zábrod (l. Kövesliget a.)
Giulești → Gyulafalva + Monostor
Glod → Glód
Gombástelep → Zaperegylia
(l. Ököröző a.)
Gyertyánliget → Kabolapolyána
Gyulamostor → Monostor
(l. Gyulafalva a.)
Handalbustyaháza → Bustyaháza-Handal
(egyesült Bustyaházával)
Hărniciești → Hernécs
Határvölgy → Zavejka (l. Priszlop a.)
Havaskő → Ruszpolyána
Havasmező → Ruszpolyána
Hegyfok → Gyil (l. Ripinye a.)
Herincsemonostor → Monostor
Horb → Kalocsahorb
Hoteni → Hotinka
Husztbaranya → Baranya (l. Huszt a.)
Husztcsebrény → Csebrény (egyesült
Tiszakirvával, l. Huszt a.)
Husztzófalva → Sófalva
Hüvösvölgy → Prohudnya
(l. Ökörmező a.)
Iapa → Kabolapatak
Ieud → Jód
Irhóc → Irholc
Izakonyha → Konyha
Izasópatak → Sztatinka

Helységnévmutató

- Izaszacsal → Szacsal
Kaszómező → Kaszópolyána
Kirva → Ruskirva
Kisapsa → Apsica (l. Felsőapsa a.)
Kispatak → Ricska
Koceg (l. Huszt a.)
Kumlós → Hmeli (l. Trebusa a.)
Kovácsrét → Kusnica
Körtelep → Kruhli (l. Trebusa a.)
Kuzsbej → Kusbéj (l. Szolyma a.)
Lednej (l. Ripinye a.)
Lengyelszállás → Lyáhovec
Leurdina → Leordina
Leveles → Lopusnya
Lipcsemező → Lipcsepolyána
Majszin → Mojszin
Manastirea → Monostor (l. Gyulafalva a.)
Mara → Krácsfalva
Máragyulafalva → Gyulafalva, Monostor
Máramarossziget → Sziget
Moisei → Mojszin
Mojszén → Mojszin
Nagybocskó → Bocskó
Nănești → Nánfalva
Nyéresháza → Alsóneresznice
Ocna Șugatag → Aknasugatag
Oncești → Vánicsfalva
Oroszkő → Ruskirva
Ósándorfalva → Sándorfalva
Ökrőspatak → Volovec (l. Ökörmező a.)
Padóc → Podobóc
Pálosremete → Remete
Patakvölgy → Potocsina (l. Ökörmező a.)
Pelesalja → Pudplesa
Pereszlő → Priszlop, Tyitkovec, Zavejka
Petrova → Petrova
Piatra → Ferencvölgy
Poienile de sub Munte → Ruszpolyána
Poienile Izei → Sajópolyána
Rákócziszállás → Bocára (egyesült
Vulsánával, l. Kövesliget a.)
Rászócska → Roszucska
Ravaszmező → Rókamező
Rekettye → Rekita
Remeti → Remete
Repedea → Ruskirva
Repenye → Ripinye
Rona de Jos → Alsóróna
Rona de Sus → Felsőróna
Rozália → Rozávlya
Rozavlea → Rozávlya
Rudaspatak → Rudavec (l. Majdánka a.)
Ruscova → Ruszkova
Săcel → Szacsal
Sajómező → Sajópolyána
Sălișteea de Sus → Felsőszelistye
Săpânța → Szaplonca
Sărasău → Szarvaszó
Sârbi → Szerfalva
Sat-Șugatag → Falusugatag
Șieu → Sajó
Sighetu Marmăției → Sziget
Slătioara → Szlatinka
Somosfalva → Somfalva
Sorompó → Hliszna (egyesült Vulsánával,
l. Kövesliget a.)
Strîmtura → Szurdok
Szárzspatak → Szuhéj (l. Ripinye a.)
Szarvashegy → Kusbéj
Szentmihálykörtvélyes → Körtvélyes
Szerfalu → Szerfalva
Szuha → Szuhéj (l. Ripinye a.)
Szuha l. Szuhabronyka a.
Szuhabaranka → Bronyka (l.
Szuhabronyka a.)
Talaborfalva → Talaborfalva
Taracújfalu → Felsőneresznice
Tarfalu → Óholyátin
Terebesfejérpatak → Trebusa, Fejérpatak
Tisa → Veresmart
Tiszabogdány → Bogdán
Tiszaborkút → Borkút
Tiszafejéregyház → Fejéregyháza
Tiszakarácsonyfalu → Karácsonfalva
Tiszaveresmart → Veresmart
Titkovec → Tyitkovec (l. Priszlop a.)
Titokvölgy → Tyitkovec (l. Priszlop a.)
Vadu Izei → Farkasrév
Valea Stejarului → Disznópatak
Văleni → Mikolapatak

Helységnévmutató

Vişeu de Jos → Alsóvisó	Добрянське → Nyágova
Vişeu de Mijloc → Középvísió	Довге → Dolha
Vişeul de Sus → Felsővisó	Драгово → Kövesliget + Bocára, Hliszna, Vulsána, Zábrod
Vízköz → Szolyma	Дубове → Dombó
Zábogy → Zábrod (l. Kövesliget a.)	Дулово → Dulfalva
Zárnya → Zádnya	Забрідь → Zábrod (l. Kövesliget a.)
Zavojka → Zavejka (l. Priszlop a.)	Завийка → Zavejka (l. Priszlop a.)
Бедевля → Bedő	Запереділля → Zaperegyila (l. Ökörömező a.)
Бенечевь → Benecső (l. Úrmező a.)	Золотарьово → Ötvösfalva
Березники → Bereznik	Иза → Iza
Березове → Berezna	Изки → Iszka, Matacsó
Біла Церква → Fejéregyháza	Калини → Alsókálinfalva
Білин → Bilin	Кваси → Borkút
Біловарці → Kiskirva	Келечин → Kelecseny
Богдан → Bogdán	Керецьки → Kerecke
Боронява → Baranya (l. Huszt a.)	Кобилецька Поляна → Kabolapolyána
Бовцаря → Bocára (egyesült Vulsánával, l. Kövesliget a.)	Колодне → Darva
Бронька → Bronyka (l. Szuhabronyka a.)	Колочава → Kalocsaófalva, Kalocsaláz
Буковець → Bukovec	Копашново → Gernyés
Буштино → Bustyaháza	Косівська Поляна → Kaszópolyána
Великий Бичків → Bocskó	Кошелово → Keselymező
Верхне Водяне → Felsőapsa	Крайниково → Mihálka
Верхній Бистрий → Felsőbisztra	Красна → Krasznisora
Felsősebes → Felsőbisztra	Крива → Nagykirva
Верхній Студений → Felsőhidegpatak	Кричово → Kricsfalva
Вишково → Visk	Круглий → Kruhli (l. Trebusa a.)
Вільшани → Vulsána (l. Kövesliget a.)	Кужбий, Кужбій → Kusběj (l. Szolyma a.)
Вільхівці → Irholc	Кушниця → Kusnica
Водиця → Apsica (l. Felsőapsa a.)	Липецька Поляна → Lipcsepolyána
Вонігове → Vajnág	Липча → Lipcse
Вучкове → Vučskómező	Лисичово → Rókamező
Ганичі → Gánya	Лісковець → Lyáhovec
Глисна → Hliszna (egyesült Vulsánával, l. Kövesliget a.)	Лозянський → Lozánzska (l. Ökörömező a.)
Голятин → Óholyátin	Лопухів → Brusztura
Горб → Kalocsahorb	Лопушне → Lopusnya
Горінчово → Herincse	Луг → Lonka
Грушово → Körtvélyes	Майдан → Majdánka, Rudavec
Данилово → Sófalva	Матичів → Matacsó (l. Iszka a.)
Діл → Gyil (l. Ripinye a.)	Міжгір'я → Ökörömező, Lozánzska, Potocsina, Prohudnya, Sztrihálnya, Volovec, Zaperegyila
Ділове → Trebusa, Fejérpatak	
Динись → Dinisz (egyesült Szolymával, l. ott)	

Helységnévmutató

Монастирець → Monostor	Синевир → Szinevér
Нанково → Husztköz	Синевирська Поляна → Szinevérpolyána
Негровець → Negrovec, Imsád	Сойми → Szolyma, Dinisz, Kusbéj
Нересниця → Alsóneresznice	Сокирниця → Szeklence
Нижне Селище → Alsószelistye	Солотвино → Aknaszlatina, Faluszlatina
Нижній Бистрий → Alsóbisztra	Стеблівка → Száldobos
Нижній Студений → Alsóhidegpatak	Стримба → Sztrimba (l. Felsőapsa a.)
Нижня Апша → Alsóapsa	Стригальня → Sztrihálnya (l. Ökörmező a.)
Німецька Мокра → Németmokra	Суха → Szuha (l. Szuhabronyka a.)
Новобарово → Újbárd	Сухий → Szuhéj (l. Ripinye a.)
Новоселиця → Felsőneresznicе	Тарасівка → Tereselypatak
Новоселиця → Újholyátin	Теребля → Talaborfalva
Округла → Kerekhegy	Тересва → Taracköz
Олександрівка → Sándorfalva	Терново → Kőkényes
Пилипець → Pilipec	Тітківці → Tyitkovec (l. Priszlop a.)
Підплеша → Pudplesа	Тополівка → Bustyaháza-Handal (egyesült Bustyaházával)
Подобовець → Podobóc	Торунь → Toronya
Поточина → Potocsina (l. Ökörmező a.)	Тюшка → Tyuska
Приборжавське → Zádnya	Тячів → Técső
Присліп → Priszlop, Tyitkovec, Zavejka	Угля → Uglya
Прохідне → Prohudnya (l. Ökörmező a.)	Усть-Чорна → Királymező
Рахів → (Akna- és Bocskó-)Rahó	Хмелів → Hmeli (l. Trebusa a.)
Рекіти → Rekita	Хуст → Huszt, Baranya, Csebrény, Koceg
Репинне → Ripinye, Gyl, Lednej, Szuhéj	Чабрин → Csebrény (egyesült Tiszakirvával, l. Huszt a.)
Річка → Ricska	Чумальово → Csománfalva
Рудавець → Rudavec (l. Majdánka a.)	Широкий Луг → Széleslonka
Розтока → Rosztoka	Ясіня → Kőrösmező
Росішка → Roszucska	
Руська Мокра → Oroszmokra	
Руське Поле → Úrmező, Benecső	
Середне Водяне → Középarsa	

Helynévmutató

A mutatóban szereplő nevek írásában a mai helyesírás szabályai szerint jártunk el, annyi eltéréssel, hogy a *ch*-kat *h* betűként soroltuk be a betűrendbe. Csak ott nem változtattunk az eredeti írásmódon, ahol többféle értelmezés közül kellett volna választanunk: ilyen esetekben etimológiai állásfoglalásra nem vállakoztunk.

A mutatóban dőlt szedéssel szereplő sorok a nevek belsejében és végén található névrészekre, névelemekre utalnak. E részekben csak a magyar helynevek szerepelnek.

- Abert-akna 13
Ács-patak 110
Adalbert 10
Adárava 164
Adáro 54
Adárovec 269
ág L. Régi~
Akasztófa-domb 105
Akasztó-vápa 114
akna L. Abert~, Antal~,
Apafi~, Erzsébet~,
Ferdinand~, Ferenc~,
Ferenczi~, János~,
Károly~, Kinga~, Kis-
~, Kurucz~, Mária~,
Miklós~, Pál~, Péter-
Pál~, Rákóczi~,
Szentháromság~,
Teresia~, Terezia~, II.
József~
Aknahegy 12
aknája L. Erzsébet~,
Gábor~, Mihály~
Aknarahó 7–9, 77
Aknasugtag 10–16, 70,
75, 79, 80, 222, 223
Aknasugtag-Handal 11,
101
Aknaszlatina 17, 66, 144
Álák 284
Alálániszuszuri 213
Alberti-sóbánya 17
Álbiori 217
Albul 182
Alexandrovo 34
Alföld 61, 233
alja L. Bábova~, Csertes
~, Déda~, Fajdos~,
Fejér-föld-domb~,
Fenes~, Grengyes~,
Kis-Nereszen~, Malom
~, Micsó~, Sinka~,
Sólyomkő~, Szidor~,
Temetők~
Almás 145
almás L. Tiszai~~-mező,
Izai~~-mező
Alsóapsa 18–19, 20, 66,
67, 71, 74, 155, 159, 160,
227
Alsóbisztra 34–35, 78,
158
Alsó-Borkút-völgy 114
Alsó-Dubovec 60
Alsó-forduló 53, 63, 79,
80, 84, 104, 149, 167,
178, 226, 284, 286
Alsó-Hangaléta 105
Alsó-Hegyes-hegy 115
Alsóhidegpatak 96–97
Alsó járás 103, 107, 112,
117, 121, 123, 124, 125
Alsókálinfalva 19, 20
Alsó-Kotor 105
Alsó-Kőrösös 105
Alsó-Krivulya 105
Alsó-malom 68
Alsó-mező 84
Alsó-mocsár 68, 111
Alsóneresznice 21, 82,
130
Alsó országút 234
Alsó-Pengő 104
Alsó-Petes 105
Alsóróna 22–23, 68, 83,
200, 280
Alsó-Sesz-dűlő 277
Alsó-sík 63
Alsó-Szánda 122
Alsószelistye 24, 87, 121,
211, 225
Alsó-Szesz 278
Alsó tiszai rév 104
Alsó-városvég 108
Alsó végi utca 151
Alsó végi völgy 151
Alsóvisó 84, 149, 168,
185, 204, 205, 246, 266,
286
Alsó-Záberes 53
alszolgabírói kerület L.
Dombói~
Anányelye 28
Andók láza 110
András füzése 106
Andreánu 249
Andriková Polyaná 24
Andriuszkiy 210
Ántal-akna 200

Helynévmutató

- Apafi-akna 200
 Apecka 60, 61, 159
 Apecka-havas 18, 19, 59,
 73
 Apogya 200
 Apoza 139
 Apró-füzes 98
 Apsa 36, 73, 159
 Apsa de dzso's 18
 Apsa de Mizslok 159
 Apsica 18, 19, 73, 159
 Arbenyi csorgója 68
 Árbur 25
 Arcisiora 291
 Areáboti 42
 Argyilszka 210
 Arínás 231
 Áriny 163
 Árinyi Bulyendri 29
 Arinyis 42
 Árinyi vinetori 258
árok L. Két-~-köz
 Arseca 173
 Arsica 29
 Arsica Cibouluj 291
 Arsica mestecanis 291
 Arsica pojenü 290
 Arsica pórusi 288
 Arsica völgye 284
 Arsice 30, 90, 218
 Arsicia Diamaneluj 291
 Arsisni 46
 Arzsát-füzes 113
Aszajk L. Kis-~, Nagy-~
 Aszkunsu 284
 Ausztria 36
Ausztria L. Felső-~
 Avarok szállása 235
 Avas 92, 93
 Avasújfalu 228
 Bába-láz 234
 Babonyi-forrás 68
 Bábova alja 110
 Bábova-patak 110
 Babovec-patak 196
- Bachrik 105
 Bacsinlász 114
 Báhna 183
 Báhna-havas 210
 Báhnák 40
 Báhnáncsok 210
 Bajica 205, 284
 Bajki-láz 234
 Bájku 63
 Bájku-völgy 63
 Bajlova 122, 125
 Bájlovo 224
 Bajuc 30
 Bajuca 31, 217
 Bakats-szállás 113
 Balázs csüre 92
 Bálcatul 76
 Bálcatuli-gát 76
 Bălesci 80
 Balevinesa 291
 Bálint kútja 92
 Bálint-tető 110
 Balog-láz 111
 Balotafalva 79, 178
 Bálta 101
 Balta-hegy 269
 Báltáhegy 269
 Bálta mosuluj 90
 Báltá tomi 163
 Báltye 246
 Bancsur face prislopuluj
 290
 Bándecel 265
 Bandrászka 205
 Bandzságó utca 236
 Bánnéj-patak 243
 Bánszki 136, 173
 Bánszki pud Jalenkovka
 139
 Bánya 92
bánya L. Fehérkő-~
 Bányák 93
 Bányász-föld 236
 Banyaszova 125
 Bánya-völgyi-patak 116
- Bár 174
 Barabás-gödör 109
 Baracsin 109
 Baranya 103, 122
 Baranyai telepítvény 104
 Baranya pataka 104
 Baranya vize 103, 105
 Bárbó 271
 Barcánfalva **25–26**, 48,
 178, 179, 186, 222, 223,
 241, 248, 253, 278
 Bárdcő 284
 Bárdfalva 233
 Bárdfalva **32**, 42, 68, 75,
 79, 80, 163, 178, 235,
 277
 Bárgyi 205
 Barleia 290
 Bársony-patak 110
 Barszána 186
 Bartis vize 92
 Bartos-láz 235
 Bartos-lázi-dűlő 235
 Bartus 105
 Bártus 119
 Batina 276
 Batinszki 259
 Batiza **27–31**, 48, 49, 133,
 186, 212, 214, 216, 219
 Batizpolyána 31
 Batrena 154
 Batrená 65
 Batrina 287
 Batrina-havas 226
 Batsi-láz 235
 Baznikaványa 54
 Bedevlszke 47
 Bedevlya 33
 Bedew háza 33
 Bedő **33**, 47, 148, 192,
 262
 Bégávka 174
 Beica 30
 Beleagya 93
 Belezna 34

Helynévmutató

- Belingaria 29
Bél-mező 98
Belső-Első-Saján-hegy 115
Belső-gödör 98
Belső-Német-füzes 113
Belsőség 34, 95
Belső-Szolnok megye 49
Belyücvová-patak 196
Bence-erdő 106
Bence-patak 106
Bence pataka 106
Bencsini 271
Benecső **271–272**
Benkő-forrás 108
Benyováti 271
Benyovec 171
Beraszka 205
Berbesti 32
bérc L. Hosszú-~, Kőháti-~
Berda 148
Berec-füzes 113
Bereg 97, 142, 189, 203, 289, 294
Beregi 98
Bereg megye 132, 140, 142, 166, 294
Bereg vármegye 189, 203
Bereh 239
Berech 211
Berech nad chutarjom 170
Berendej 76
Berescsánu 20
Béresfalva 97
Beresztye 246
Berezna **34–35**, 78, 87, 141, 158
Bereznik 57, 64, 125, 142, **143**, 156, 198
Bergstadt 290
Bergyánszká 20
Bergyánszki 20
Berlák 265
Berlebás 8
Berlebáska 9
Berszáná 25
Berszenyászko 205
Berty 47
Bertyánek 47
Besikura 18, 159
Beszerika Álba 71
Beszerika vuszi 92
Beszerikuce 44
Beszkid 96, 175
Betske-láz 114
Bezémenne 47
Bezgyánka 34
Bikszád 115
Bilá mlaka 119
Bilá tésza 77
Bilecki 143
Bilej Káminy 275
Bilicsoi-hegytető 68
Bilij-patak 204
Bili káminy 265
Bili-Kreszti 152
Bilin **36–37**, 40, 152
Bilini havas 37
Bilin-patak 37
Bilinszki Gruny 40
Bilke 141, 294
Bilyu 154
Bindáko 250
Binye 75
Birdiaba 291
Birhometye 248, 249
Birlán 236
Birlány 235
Birlány-Súgó 235
Birlei 28
Birlog 25
Bisztra 35, 46, 57, 58, 78, 166, 294
Bisztra contractio 185
Bisztrai pataka 166
Bisztra-patak 34, 46
Bisztra pataka 78
Bisztra zvorina 206
Bisztri 186
Bisztrij 294
Bisztrik 46
Bitea 290
Blázsa 49
Blédár 157
Bliznica 152
Blizsni Gyilok 95
Bobanlye 23
Bobeicka 290
Bobeitka 290
Bobrovinszkij 182
Bóbrúka 147
Bocára 157, 158
Bockó 18, 19
Bockó pataka 18
Bócü versok 203
Bocskó 23, **38**, 136
Bocskói kerület 38, 136, 139, 173, 202, 281
Bocskói szolgabírói kerület 282
Bocskó járás 265
Bocskó kerület 265
Bocskórahó **7–9**, 36, 39, 77, 265
Bocskóvá 38
Boda-domb 108
Bodfalu 92
Bodogyenka 37
Bodrog 117
Bodzás 113
Bogardi telke 172
Bogdán 7, 37, **76–77**, 152, 205
Bogdán-mező 235
Bogdánó-gát 76
Bogdán patakja 76
Bogdán vízfogó gátja 76
Bogdán völgye 76
Bohás 171
Boja 254
Bojkinya 60
Bojkuvszke 85
Bokul 205
Bolezsela 34
Bolgystyi 89
Bolostyás 28

Helynévmutató

- Bolotecska 171, 293
 Bolotesty 173
 Bolotiscsa 85, 181
 Bolotiscse 53, 154
 Bolovan 231
 Bolt 93
 Bongász 109
 Bongászi-patak 111
 Bordán Pláj 47
 Boriszovec 140
 Borkán 152
 Borkötő 106
 Borkut 136, 284, 285
 Borkút 7, 37, **39–40**, 109
*borkút L. Bugyogós~,
 Első ~, Felső~-völgy,
 Gizella~, Kovács-völgyi
 első ~, Kovács-völgyi
 második ~, Kőrös-réti ~,
 Második ~, Sajáni első ~,
 Sajáni második ~,
 Sajáni~- , Lőke Pál ~-ja*
 Borkút-dűlő 44
 Borkúti kerület 37
 Borkút-patak 116
 Borkút-pataka 44
*Borkút-völgy L. Alsó~-
 Borkút-völgyi-patak 116*
 Borkutyenez-patak 37
 Borodkó 172
 Borsa 64, 91, 166, 198, 266,
 286, 287, 288, **289–292**
 Borsabánya **289–292**
 Borsa vize 287
 Bórsós-forrás 98
 Borszucsina 142, 171
 Borszukányi 20
 Borszuk-völgy 78
 Borz-helyek 163
 Borzicsinya 200
 Borz-völgy 78
 Borzsa 57, 58, 251, 252,
 294
 Borzsava 143, 187
 Borzsa vize 143
- Borzsova 57, 132, 189,
 251, 267, 289
 Borzsova-havas 51, 52,
 132, 194, 267
 Bosotin 205
 Boszorád 98
 Boszorkányégető 114
 Bót 24, 34
 Botíz 27
 Botizi 291
 Botoje-patak 284
 Botos 106
 Botyíz 27
 Botyiza 27
Bouc L. Kis~, Nagy~-
 Bozsényi gyil 202
 Brácsako-patak 206
 Brácsákü patak 206
 Brád 99, 288
 Brádul 182, 232
 Brádulcsik málij 182
 Bradul Velikij 182
 Brajivka 40
 Brániscse. 174
 Branistye 73
 Bráno 247
 Brányistye 27
 Bráz 93
 Bréb **41–45**, 49, 55, 56,
 100, 162, 231
 Brebája 44
 Brébi pataka 44
 Breboica 42, 44
 Breboja 76
 Bredecelu 214
 Brescsa 220
 Brodu 68
 Broduszkéj 157
 Bródzs 65
 Bronyka 57, 166, **251–252**
 Brusztura **46–47**, 59, 60,
 152
 Bubescsova 139
 Bubnej 152
 Bubnyuszki 120
- Bubruka 60
 Bubulek 40
 Bucata 291
 Buchnyeze 123
 Bucsum 27, 241
 Bucsumi 28
 Bucsumu 216
 Budai-láz 234
 Budesgyd 48
 Budeszko 205
 Budfalu 42, **48–50**
 Budfalva 31, 42, **48–50**, 79,
 80, 81, 90, 178, 179, 231
 Budfalvi hegyek 80
 Budza Gyáluluj 291
 Budzáva 138
 Bugyogós-borkút 115
 Buhata luj Illyés 278
 Bujarinszka 137
 Bujdosó 114, 116
 Bujdosó 109
 Bukivszki 40
 Bukóc **51–52**, 132
 Bukóci-patak 52
 Bukovec **51–52**, 194, 266
 Bukovec-patak 51
 Bukovej 261
 Bukovina 48, 181, 186,
 205, 233, 289, 290, 291
Bukovina L. Kis~, Nagy~-
 Bukovinka 205, 239
 Bulina 148
 Bulyásza pataka 84
 Burgyuch 85
 Burloja 214
 Burna 149
 Burzsuk 247
 Buskó 129
 Busnyát verch 140
 Bustin 123
 Bustul 182
 Bustyaháza 60, 113, **123–**
124, 274
 Bustyaháza-Handal **124**
 Butyíanu 27

Helynévmutató

Buzá liliákuluj 90	Citreanu 291	Cserés-erdő 105
Buzá Máluluj 31	Coasta oani 291	Cseresni 85
Búzamező 114	Coasta plajuluj 291	Cseresnyá 85
<i>bükk</i> L. <i>Marangos</i> ~	Colibi 291	Cserés-patak 33
<i>Büngész</i> L. <i>Marangos</i> ~	Copatu arsici 291	Cserkezi-patak 69
Büngüsüzi-domb 115	Corbu 55	Cserleni bolota 122
<i>Bürgisz</i> L. <i>Csákai</i> ~	Costa pietroasa 290	Csernaküka 166
Bürgüsüzi 114	Cuctura 178	Csermez 108
Bürgüsüzi-kert 116	Cucurielu 179	Csernyá 247
Cadinocu 291	Cuhea 149	Csernyec 259
calea L. kályá	Curatura Baronuluj 67	Csertes alja 281
Calinesci 79	Czével-füzes 113	Csertéz 23
Campia 80	Czégényi-láz 235	Csertezs 106, 238
Cămpu 167	Csákai-Bürgisz 114	Csertezsovej-patak 196
Campu máre 179	Csalla 167	Csertezsověj-völgy 184
Cántyes 246	Csárda 110	Csertisz 53
Caparu 85	<i>csárda</i> L. <i>Kabola</i> ~,	Csertyez 276
Cápkó 171	<i>Szigeti</i> ~	Csertyis 273
Cápvová Kicsera 176, 197	Csarna 46	Csertyiz 139
Capu Jiluluj 291	Csarni Gráben 147	Cseteca 85
Capu Ripti 290	Csarnohora 40	Csetecává 84
Cárena 136	Csartarěj 87	Csicsírló 93
Cassa 80	Császár-forrás 68	Csillag utca 104
Caterama 291	Csatornás 115	Csincsá utca 104
Cejte-domb 234	Csauszki 199	Csipkés-hát 108
Cerkunij 210	Csavora 266	Csiresiá 256
Cermurilyema 249	Csebrény 103, 105	Csománfalva 53, 158, 211,
Cermuri mári 257	Csebrényi-erdő 106	221
Cevela 293	Csebrényi-patak 106	Csoncsa pataka 104
Cibles 63	Csehország 11, 266	Csonicsni 171
Cibles-tető 63	Csehovec 95	Csonkás 26, 68
Cierna 290	Cselenej Kaminy 170	<i>csonkás</i> L. <i>Fodor</i> ~,, <i>Sós</i> ~
Cietetue 291	Csellenej 85	Csónok 142
Ciffa 291	Csellenej obláz 78	Csont-patak tájéka 109
Cigánd 236	Csellenej Potuk 86	Csopüszky 275
Cigány 98	Cserát 170	<i>csorgó</i> L. <i>Arbenyi</i> ~ja
Cigány-láz 249	Cserbán-mező 235	Csorna 59, 60
Cigány utca 155	Csere 117, 119	Csorna Kleva 152
<i>Cihánszki</i> L. <i>Kis</i> ~,, <i>Nagy</i> ~	<i>Csere</i> L. <i>Izai</i> ~,, <i>Kis</i> ~,,	Csorna Kozsina 155
Ciieloiu 291	<i>Majos</i> ~	Csorná Zvorina 176
Ciilma 290	<i>Csere</i> L. <i>Nagy</i> ~	Csornej verch 140
cimpu L. kimpu	Csere-erdő 169	Csornorika 238
Cimpura 168	Csereniscsa 267	Csortorij 176
Cioceatituri 290	<i>Cserép-hegy</i> L. <i>Kis</i> ~,,	Csotorěj 220
Cisla 289	<i>Nagy</i> ~	Csörszi-patak 116

Helynévmutató

- Csarakó-füzes 114
Csucs 98
Csucsó L. *Fejes*~,
Köves~
Csucs-patak 99
Csumály 34, 293
Csundzs 75
Csundzsi 241
Csung 277
Csupuvszké chóp 189
Csuristye 118
Csuroj 134
csűr L. *Balázs* ~*e*
Dacia 48
Dahoebics 266
Danelova 224
Dánelovo 224
Dánilka 85
Darócfalva 65
Dárolya 85
Dáro-patak 54
Dárov 182
Dárov malij 182
Dárovroszus 182
Dárov veliki 182
Darva **54**, 165, 269
Darvajava 157
Darvajka 106
Dárvájka 138
Dárvajuszka 64
Dávidhavak: 194
Deali viriuluj 291
dealu L. gyálu
De á supra Máluluj 42
De ászuprá borkutuluj 219
Debecuszki 262
Déda 110
Déda alja 110
Dedina 238
Deluc 61, 86
Dénész 243
Deráská 101
Deraszka pataka 65
Derék-mező 108
Derenekaváte 210
Desesti 55
Desze 42, **55–56**, 65, 100,
162
Dezsőháza 55
dialu L. gyálu
Diamanu 291
Dikej 85
Dikij 251
Dikoje pole 140
Dinyászka 238
Diós-hát 109
Disznópatak 23, 68, 83,
277–280
Disznó-patak 69
Disznó pataka 279
Djidovoj maloj 57
Djidovoj velikoj 57
Dobonyos 234
Doborka 141
Dobos-láz 98
Dobricele mare 75
Dobricele mnyicse 75
Dobrik-hegy 160
Dogyászka 136
Dohányos 114
Dóhé harb 203
Dóhej csertyis 193
Dohé Szerednya mocsár 64
Dóhi 37, 46
Dóhi Gruny 46
Dóhij csertyis 193
Dohi puti 167
Dolha **57–58**, 166, 169,
170, 294
Dolhai szolgabírói járás
142, 143, 145, 169, 294
Dolhavíz 57
Dolha vize 251, 267
Dolhavízi szolgabírói járás
57
Dolhavízi szolgabírói
kerület 166, 171, 198
Dolha-völgy 181
Dolhopol 98
Dolin 23
Dolina 40, 85, 168, 213,
276
Dolina-dülő 184
Dolincsek 40
Dolincsik 40
Dolinki 188
Dolisnye pole 85
domb L. *Akasztófa*~,
Boda~, *Büngüsü*~,
Cejte~, *Égető*~, *Falu*~,
Fejér-föld~, *Fejér-föld*-
~ *alja*, *Hosszú*~, *Kerek*-
~, *Kopasz*~, *Közép*~,
Láb~, *Lyukas*~, *Malom*-
~, *Piros*~-*mező*, *Rákos*-
~, *Réz*~, *Sténka*~
Dombó 19, 20, **59–62**
Dombói alszolgabírói
kerület 181
Dombói szolgabírói járás
20, 59
Dombó kerület 154, 261
Dombrava 231
Dominium 38
Dora 77
Doraszka 231
Dorduli 42
Dorottyiova 261
Doscsára 87
Doscsaté 120
Dosz repedii 290
Doszu 242
Doszu alak 283
Doszu Andreánuluj 249
Doszu bireuluj 290
Doszu Boi 254
Doszu Borkuzeluluj 29
Doszu Botyizuluj 29
Doszu Cantyeuluj 246
Doszu Cioreanuluj 290
Doszu Csiréssi 256
Doszu Frászinuluj 256
Doszu Frumosz 254
Doszu Grosánuluj 28
Doszu gurgujetuluj 30

Helynévmutató

- Doszu Gyálu arscici 291
 Doszu hucsuluj 241
 Doszu intre Saioa 212
 Doszu Jáloveculuj 214
 Doszu Jezurinyi 257
 Doszu Kikicsi 256
 Doszu Lazurilor 212
 Doszu Lihetyeszku 256
 Doszu luj Rota 257
 Doszu luj Sándor 257
 Doszu máre 25
 Doszu Mihucsoi 28
 Doszu Mori 258
 Doszu Nyíresuluj 30
 Doszu oszozuluj 28, 249
 Doszu plájuculuj 30
 Doszu popi 258
 Doszu pujuluj 30
 Doszu rugresuluj 290
 Doszu Runkuluj 30
 Doszu Seszuluj 29
 Doszu strimhuri 290
 Doszu Szeketuri 250
 Doszu Szilci 249
 Doszu Szkejeszi 256
 Doszu Szkerisori 91
 Doszu Szkrágyelor 241
 Doszu Szpinuluj 246
 Doszu Sztoronyikouluj 248
 Doszu Sztrimbe 26
 Doszu Szulitzeloru 254
 Doszu szurdukuluj 254
 Doszu Teuculuj 257
 Doszu Tomi 219
 Doszu Urszuluj 256
 Doszu vai rele 290
 Doszu vei luncsi 257
 Doszu veji mori 257
 Doszu veli Sztupestyi 257
 Doszu Virvuluj Metyejeszi 28
 Doszu voronyicsuluj 248
 Doszu Zsgyábuluj
 Branouluj 248
 Dóvhoje 57
 Dozsina 37
 Drágest 157
 Dragomérfalva 133
 Dragomir 63
 Dragomiresti 63
 Dragomirfalva **63**
 Dragomirfalva **63**, 84, 133, 149
 Dragomiri 149
 Dragujásza 84
 Drágujest 157
 Dragus alja 92
 Dráhova 157
 Drahövka 155
 Dresnyem 136
 Droboș orma 92
 Dube Horogyistye 23
 Dubiscse 85
 Dubisnya 247
 Dubistye 246
 Dubistyle 246
 Dubnek pud Dubrovo 38
 Dubnik 157
 Dubniki 53, 64
 Dubnyecsa 37
 Dubnyecsi 37
 Dubova 198
Dubovec L. Alsó~, *Felső~*
 Dubovoe 59
 Dub pataka 216
 Dubrova 38, 105, 125, 126, 154, 184, 276
 Dubrovec 102, 282
 Dubrovica 83, 157
 Dubrovo 119
 Dubruc 186
 Dubruka 247
 Dudnyecsin-patak 37
 Dulfalva 53, **64**, 221
 Dumbráva 18, 22, 25, 93, 159, 186, 213, 219, 277
 Dumbráva szerbaste 223
 Dumbravica 26
 Dúmsin 199
 Dupa arscica 290
 Dupa Borkut 90
 Dupa Burloja 214
 Dupa custure 222
 Dupa Csetece 227
 Dupa Grind 71
 Dupa Grujec 218
 Dupa gruju Ku árinyi 218
 Dupa Gyál 134
 Dupa Gyáluca 290
 Dupa Hidsi la Teu 290
 Dupa hídzsa 30
 Dupa Kesztoka 227
 Dupa mocsira 213
 Dupa Muncsel 28
 Dupa osioj 291
 Dupa Piatre Boieci 290
 Dupa Sztirka 214
 Dupa Tyicserá 242
 Dupa Tyicsere 49
 Dupa Tyina 219
 Dupa vád 249, 290
 Dupe álbiori 217
 Dupe Gruju mákuluj 257
 Dupe Kásza la Mestecsiny 71
 Dupe Lonkuce lá Hotyén 42
 Dupe Petris 217
 Dupe riu mare 55
 Dupe Tyicsera 49
 Duplestye 173
 Duranszki-láz 234
 Durdüvi 294
dülő L. Alsó-Sesz~,
Bartos-lázi~, *Borkút~*,
Dolina~, *Egres~*,
Felső-Sesz~, *Gutin~*,
Hosszú-háti~, *Kis-*
mocsári~, *Kozári~*,
Lágyas-lázi~,
Magyaros~, *Munkás-*
lázi~, *Petrüci~*,
Petsunosza~,
Polyanszki ~, *Ptyikuj~*,
Rab-lázi~, *Sáros-patak-*

Helynévmutató

- ~, *Strinturái*~, *Szelistye*~
~, *Szeliszkei*~, *Szencsi*~,
Várnyak~
Dümsin 199
Dvoriscse 85, 261
Dvoristye 87, 155
Dzoszány 88
Dzsámer 136
Efás 235
égeres L. *Fejér-föld* ~e
Éger-hát 114
Égető-domb 98
Egres 68, 236
Egrés 235
égres L. *Malom*~
Egres-dűlő 105
Egreses 68
Ekermezew 141
Ékesi-Szalvány 98
él L. *Nagy*~
Eleven-Rákos tájéka 108
első L. *Kovács-völgyi* ~
borkút, *Sajáni* ~ *borkút*
Első borkút 115
Első-Saján-hegy L. *Belső*~
Élyku Kut 164
Elymá rábácsín 189
Emsik 40
Engerszike 113
En Plopla Kászá Drakuluj
42
En Rippa la kornu Maguri
44
Erdély 7, 10, 15, 30, 31,
63, 68, 84, 98, 117, 133,
216, 226, 231, 233, 291
Erdélyhon 11, 48, 162,
217, 228
Erdélyország 41, 42, 68,
73, 100, 226, 291
erdő L. *Bence*~,
Csebrényi~, *Csere*~,
Cserés~, *Fekete*~,
Magyarláposi ~,
Szencsi~
erdőkert L. *Királyi* ~
Erdősorosi utca 108
Ernyei-láz 114
Erzsébet-akna 12
Erzsébet aknája 13
Evező-patak L. *Kis*~,
Nagy~
Fácá 241, 288
Fácá csej táre 229
Fácá Csireszi 256
Fácá csori 30
Fácá Ferecsi 257
Fácá fracsinuluj 290
Fácá fuasoluj 291
Fácá Gogosi 247
Fácá Gurgujetuluj 30
Fácá Hilbocsi 249
Fácá Hugnyi 29
Fácá intre Sajoa 212
Fácá Izvoruluj 29
Fácá Jáloveculuj 214
Fácá Jezurinyi 257
Fácá Kolburiloru 29
Fácá Komárnyicselor 90
Fácá Lázurilor 212
Fácá luj Márkis 90
Fácá luj Sándor 257
Fácá Melenyie 31
Fácá meselor 291
Fácá Metyieszi 28
Fácá Nyíresuluj 30
Fácá-Obcsinyi 27
Fácá oszojuluj 28, 248
Fácá petricselyi 218
Fácá repedii, 290
Fácá Rituluj 28
Fácá Rotyi 30
Fácá runkuluj 30
Fácá Szilci 249
Fácá Szkerisori 29, 217
Fácá Szpinuluj 246
Fácá Sztányisty 218
Fácá Sztoronyikouluj 248
Fácá Tyiri 31
Fácá vei Gloodosze 218
Fácá vei luncsi 257
Fácá vei mori 257
Fácá vei reale 290
Fácá vei Sztupestyi 257
Fácá vej 247
Fácá voronyicsuluj 248
Fácá Zicseláruluj 30
Fagumáre 101
fája L. *Lázak* ~
Fajdos alja 111
Falu-domb 68, 235
Faluhely 110
Falusugatag 11, 55, **65**,
100
Faluszlatina 19, **66–67**, 72,
134, 160
Farkas-hát 110, 115
Farkas-patak 33
Farkasrév 23, **68–70**, 80,
233, 235, 277, 279
Farkas-vápa 113
Farkas-völgy 110
Fasára 98
Fatia 80
Fecele trésztyi 26
Fedorika 139
Fehérfalva 75
Fehérkő-bánya 106
Fehér-patak 266
Fehér-Tisza 7, 37, 76, 77
Fehértiszabogdán **76–77**
Fehinyü csel máre 229
Fejéregyháza 67, **71–72**,
160, 233
Fejérfalu 75
Fejérfalva **75**, 79, 178,
222, 223, 278
Fejér-föld-domb 115
Fejér-föld-domb alja 114
Fejér-föld égrese 108
Fejérpatak 83, **265–266**
Fejér pataka 266
Fejes-Csucskó 115
Fekete-erdő 92
Fekete-forrás 69

Helynévmutató

- Fekete-fürdő 235
 Fekete-hegy 115
 Fekete-Nyárló 98
 Fekete-Tisza 7, 37, 39, 40, 150, 151
 Fekete-tó 113
 Fekete-tó tájéka 108
 Felföld 95
 Felpap 93
 Felsőaknarahó 77
 Felsőapsa 19, **73–74**, 159, 160
 Felső-Ausztria 77
 Felsőbánya 11, 162
 Felsőbisztra **78**, 176
 Felső-Borkút-völgy 113
 Felső-Dubovec 60
 Felsőfalu 92
 Felső-forduló 53, 63, 80, 84, 104, 117, 149, 167, 178, 226, 284, 286
 Felső-Hangaléta 105
 Felső-Hegyes-hegy 115
 Felsőhidegpatak **96–97**, 196
 Felső járás 27, 63, 84, 88, 133, 149, 167, 212, 216, 226, 240, 244, 253, 283, 286, 287, 289
 Felsőkálinfalva 11, **79–81**
 Felső-Kotor 105
 Felső-Kőrösös 105
 Felső-Krivulya 105
 Felső-malom 68
 Felső-mező 84
 Felső-mocsár 68
 Felsőneresznice **82**, 130
 Felső-Pengő 104
 Felső-Petes 105
 Felsőróna 23, **83**, 200
 Felső-Sesz-dűlő 277
 Felső-sík 63
 Felső-Szánda 122
 Felsőszelistye **84**, 226, 284, 287
 Felső-Szesz 278
 Felső tiszai rév 104
 Felső-városvég 108
 Felső végi utca 151
 Felsővisó 205, 226, 249, 266, **283–285**, 286, 287, 288, 289
 Felsővisói főszolgabírói kerület 287
 Felső-Záverbi 95
 Felvidék 96, 175, 194, 243, 267
 Fénes 114
 Fenes alja 113
 Fenesi lázak 113
 Fenes-patak 116
fennsík L. Templom--
 Fényes-hát 113
 Fenyő-hegy 109
Fenyő-hegy L. Kis--, *Nagy--*
 Fenyő-láz 249
Fenyő-patak L. Kis--, *Nagy--*
 Fenyves 200
 Ferdinand-akna 200
 Ferenc-akna 200
 Ferenc-völgy 109
 Ferencvölgy **125**
 Ferenczi-akna 17
 Fertályos 93
 Fintina pucaszte 185
 Flántusz 139
 Florin Kut 53
 Foante luj széteie 290
 Fodor-csonkás 114
 Fodorovica 247
 Fodorszug 108
 Fogadó 122
folyam L. Lakóc ~a
folyó L. Kelecsényi ~
 Fontana 290
 Fontáná Borzászka 255
 Fontana le horgos 49
 Fontani 254
 Fontenelele 291
 Fontenele poderei 291
 Fontina luj Balint 92
 Fontini 254
forduló L. Alsó--, *Felső--*, *Izai--*
 Fornoja 257
forrás L. Babonyi--, *Benkő--*, *Bórsós--*, *Császár--*, *Fekete--*, *Hideg--*, *vápa*, *Nyulász--*, *Sós--*, *Sznöke--*, *Sznöke--* *ere*, *Sznöke--* *ere*, *Teresuly--*, *Tisza--*, *Vadász--*, *Várhegy megetti ~*, *Várhegyi--*, *Gyálu bó ~a*, *Iza ~a*, *Karpin ~a*
fő L. Oroszló--
föld L. Bányász--, *Fejér--* *égrese*, *Fejér--domb*, *Fejér--domb alja*
főszolgabírói kerület L. Felsővisói ~, *Nagyágvízi ~*
 Fő utca 104, 151, 164
 Fracsinul Gutearici 290
 Fráj 147
 Frászin 150, 231
 Frászinyisu 30
 Freszinis 42
 Freszinyis 256
 Freszinyisu 287
 Frumusora 186
 Fruntera ormuluj 291
 Funda szikoreii 290
 Fundatura 89
 Fundu Bireuluj 290
 Fundu Csiréssi 256
 Fundu Girbovi 214
 Fundu Hilbocsi 249
 Fundu Huglistyi 213
 Fundu Izi 226
 Fundu Jákosuluj 247
 Fundu luj Szelicki 213
 Fundu lyeszi 257

Helynévmutató

- Fundu Maguri 30
 Fundu Szilci 249
 Fundu Szkejeszi 256
 Fundu Szpinuluj 246
 Fundu vei Gloodosze 218
 Fundu vei luj Sándor 257
 Fundu vei Magure 218
 Funicsel 218
 Funtina Kotti 278
 Funtina Krajuluj 69
 Funtiná Tyiri 218
 Funtine Krailuj 277, 280
 Funtuná recse 30
 Furnyikári 257
fürdő L. *Fekete*~
 Fűrészzi-völgy 151
fűzes L. *Apró-fűzes*,
Arzsát~,
Belső-Német~,
Berec~,
Czébel~,
Csra-kó~,
Gödnén~,
Hánka~,
Juhos~,
Kántor~,
Katona~,
Kis~,
Kis-Molnár~,
Krűzsely~,
Lőke~,
Lucska~,
Macska~,
Morigun~,
Nagyág~,
Nagy~,
Nagyszeg~,
Palkó~,
Papszen~,
Parlag~,
Rév~,
Rohadi~,
Sár~,
Száráz-Német~,
Veres~,
Vessző~,
András ~e
 Gábor 10
 Gábor aknája 13
 Gábris-láz 235
 Gácshon 7, 8, 9, 39, 151,
 152, 171, 188, 189, 203,
 204, 211, 220, 224, 264,
 265, 266, 273
 Gácsország 48, 77, 132,
 143, 145, 152, 169, 175,
 193
 Galícia 96, 139, 143, 150,
 151, 152, 173, 186, 188,
 203, 205, 233, 261, 267,
 283, 284, 289, 291
 Galíciai határdomb 151
 Galíciai országút 234
 Gályánka 271
 Ganici 85
 Ganiu luj Danu 290
 Gánya 19, 20, **85–86**, 263
 Gardány 234
 Garsa lába 92
 Garzsin-kút 157
gát L. *Bálcátuli*~,
Bogdán vízfogó ~ja,
Bogdánó~,
Hoverlai~,
Kvaszni~,
Scsáuli~,
Sztohoveci~
 Gecü 189
 Geraszeg 234
 Gernyés 24, **87**, 158, 211
Gernyés L. *Kis*~,
Nagy~
 Geubin 85
 Gicsle 290
 Gimba 143, 209, 252
 Girbova 133
 Giulesti 92
 Gizella-borkút 115
 Glád 87
 Glimboki 284
 Glód 48, 80, **88–91**, 179,
 219, 241, 257
 Glodu 291
 Gloodisor 218
 Gloodosza 218
 Glotkova 243
 Gmunden 77
 Gogosá 247
 Gonoszidő-forrás 114
 Gordina Prisolpas 291
 Gorganyiv 40
 Goron 120
 Gorunyi 255
Gödnén L. *Innenső*~,
Tűlső~
 Gödnén-fűzes 113
 Gödnén szugja 113
gödör L. *Barabás*~,
Belső~,
Hegy~
 Görbe-patak 78
 Granice 290
 Grebin 284
 Grebin fádzset mihoje 284
 Grebin-havas 283, 284
 Grehit 97
 Grehodec 172
 Grehoté 85
Grengyes L. *Kis*~,
Nagy~
 Grengyes alja 113
 Grigán-havas 174
 Grivu gyálu mare 75
 Gróf Széchényi
 gyógyszerár 11
 Grohoti 291
 Gropa 182, 238, 241
Gropa L. *Nagy*~
 Gropa Boti 248
 Gropa dudi 214
 Gropa Kordisz 9
 Gropa Kostyilszka 8
 Gropa Simonyesze 214
 Gropa Szerbászká 205
 Gropa Urszuluj 28
 Groplyánc 182
 Groplyánek 47
 Groppa Dzsuli 205
 Groppá Dzsuli 205
 Gropsora 205
 Grosz Szverdlyik 147
 Grosz Vulsán 147
 Gruescoru 213
 Gruiu pe Sesu 80
 Gruj ászlo 278
 Gruj luj Rad 278
 Gruju bernyelor 242
 Gruju beszericsi 92
 Gruju Borkutuluj 89, 219
 Gruju Gloduluj 219
 Gruju gyintre lestyire 257
 Gruju intre Vej 247
 Gruju Ku árinyi 218
 Gruju kuhi 286
 Gruju luj Dann 278
 Gruju luj Hodor 168
 Gruju luj Ignáth in
 Muncsáj 227

Helynévmutató

- Gruju luj Jákob 240
 Gruju luj Petru 278
 Gruju maluluj 231
 Gruju perisori 69
 Gruju poduluj 256
 Gruju popoligi 256
 Gruju Singyilor 217
 Gruju Szecsuluj 217
 Gruju Szelistyei 241
 Gruluki 42
 Gruny Benyku 282
 Gruny bezsorovi 34
 Gruny piszkovati 64
 Gruny Sztrimkaszikla 40
 Gruny Velcság 220
 Guja-láz 98
 Gura bireuluj 290
 Gura fracineluluj 290
 Gurá Gyerenyeuluj 246
 Gura obcini 291
 Gura sirci 291
 Gurá Szilci 249
 Gura vâi hotaruluj 290
 Gurá vei bobuluj 218
 Gurá vei Brádzilor 219
 Gurdaly 235
 Gutin 42, 44, 48, 55, 92, 161, 162
 Gutin-dülő 42, 44
 Gutin-havas 14, 163
 Gutin-kiskő 44
 Gutin-szikla 49, 162
 Gutin sziklája 162
 Gutin-tető 42, 49
 Gyákova 142
 Gyálo Bouluj 288
 Gyaloguszkároszus 20
 Gyálo gye mnyizslok 287
 Gyálo Kokágyi 288
 Gyálo Mare 288
 Gyalo Pórusi 288
 Gyalo Sztepán 287
 Gyálu 168, 222
 Gyálu Aranios 291
 Gyálu babelor 179
 Gyálu bo 285
 Gyálu bó forrása 285
 Gyálu Borskán 286
 Gyálu Boszuluj 249
 Gyálu braduluj 291
 Gyálu Bujuluj 219
 Gyáluca 290
 Gyálu Cili 257
 Gyálu filipeszk 242
 Gyálu Fracsinisiluj 290
 Gyálu Fraszinuluj 226
 Gyálu gye myizslok 25
 Gyálu Hidsilor 290
 Gyálu Iadzii 291
 Gyálu intre bireu 290
 Gyálu intre reuni 290
 Gyálu intre vej 18
 Gyálu Irépsz 249
 Gyálu jepi 286
 Gyálu Jezurinyi 257
 Gyálu Kálugeruluj 249
 Gyálu Kelugaruluj 256
 Gyálu Koptyiluluj 257
 Gyálu Krucsi 219
 Gyálu luj Celmán 246
 Gyálu luj Denyis 255
 Gyálu luj Metyei 242
 Gyálu luj vremes 290
 Gyálu Máre 288
 Gyálu Melárikai 255
 Gyálu mereuluj 291
 Gyálu Morareszku 255
 Gyálu mori 25, 186, 286
 Gyálu Morozovi 213
 Gyálu ognei 65
 Gyálu onkuluj 179
 Gyálu pesceri 290
 Gyálu Pétri 257
 Gyálu Rúski 286
 Gyálu Secaturi 179
 Gyálu Sierei 291
 Gyálu Tunszuluj 288
 Gyálu Urszuluj 19, 256
 Gyálu Zimbruluj 291
 Gyá Szuprá Kosztá Máre 218
 Gyászupra priporuluj 217
 Gyá szuprá Riptyilor 217
 Gyeluc 287
 Gyerenyeu 246
 Gyerenyeu Zsoszenyeszku 247
 Gyertyános 98, 111, 236
 Gyil 139, 196, 210
 Gyil Krajna 139
 Gyilnisza 64
 Gyilok 140, 194, 276
 Gyiráva 111, 271
 Gyivcsej 209
gyógyszertár L. Gróf Széchényi ~
 Gyöngyszem 98
 Győri-mocsár 105
 Gyulafalu 12
 Gyulafalva 11, 12, 14, 55, 65, 75, 79, **92–93**, 162, 222, 233
 Gyulu vírgyigyiluluj 26
 Habrova Kicsera 132
 Hadimező 112, 113
 Hágó 98
 Hajduken Gráben 147
 Hajdú-kert 147
 Halastó 92
 Halastó körül 281
 Halicja 52
 Halom 115
halom L. Holt~
 Halványakova 139
 Hályogos 111
 Chamniki 188
 Hámnikováta 239
 Hamovicse 96
 Handal 10, 38
Handal L. Aknasugatag~, Bustyaháza~, Királymező~, Németmokra~
 Hándzsera 275
Hangaléta L. Alsó~, Felső~
Hangyás L. Innenső~, Túlsó~

Helynévmutató

- Hánka-füzes 113
 Hará 269
 Haradicse 131
 Harb 194
 Harbak 47
 Harbiscse 64
 Harmanyászka 9
 Chascsovánszki Zabük 198
 Háska 78
 Háská Maguri 217
hát L. *Csipkés*~, *Diós*~, *Éger*~, *Farkas*~, *Fényes*~, *Hosszú*~, *Hosszú*~i-dűlő, *Kis-Técsi*~, *Kóró*~, *Kő*~, *Lapos*~, *Magos*~, *Méhes*~, *Mészár*~, *Micsó*~, *Nagy*~, *Nagy-Kő*~, *Ösztövré*~, *Sugatag*~, *Szőlő*~, *Tűne*~
határdomb L. *Galíciái* ~
 Határ-patak 69, 99, 235
 Hátná 164
 Hatpatak 41
 Hatpataka 41
 Haurikovo valelő 118
 Havas 287
havas L. *Apecka*~, *Báhna*~, *Batrina*~, *Bilini*~, *Borzsova*~, *Grebin*~, *Grigán*~, *Gutin*~, *Komán*~, *Kuk*~, *Magura*~, *Mákorló*~, *Osztrij*~, *Ozirnya*~, *Petrosz*~, *Pogányszky*~, *Segya*~, *Suligul*~, *Szolyvai*~, *Sztremba*~, *Torójága*~
havasok L. *Máramarosi*~, *Mencsul*~, *Petrovai*~, *Rahói*~, *Ruszkopolyáni*~, *Visói*~
háza L. *Lackó*~, *háza* L. *Vajnok* ~
 Hecely-patak 110
 Hegedüs-láz 234
 Hego 40
hegy L. *Két ösvény közti*~, *Alsó*~es~, *Balta*~, *Belső-Első-Saján*~, *Dobrik*~, *Fekete*~, *Felső*~es~, *Fenyő*~, ~es~, *Héro*~, *Kerek*~, *Kis-Cserép*~, *Kis-Fenyő*~, *Kunes*~, *Lapos*~, *Magura*~, *Nagy-Cserép*~, *Nagy-Fenyő*~, *Rásza*~, *Remecel*~, *Szél*~, *Szkejasza*~, *Szkerisora*~, *Tőrés*~, *Újfalusi*~, *Vár*~, *Vár*~ megetti forrás, *Vár*~ melletti lázak, *Veléti*~, *Budfalvi*~ek, *Vár*~i-forrás
 Hegyes-hegy 234
Hegyes-hegy L. *Alsó*~, *Felső*~
 Hegy-gödör 98
hegység L. *Kárpát*~
hegytető L. *Bilicsói*~
 Hegyvidék 264
hegyzug L. *Magura*~
helyek L. *Borz*~
 Héméj 24
 Hérávká 54
 Herinche 141
 Herincse 24, 87, **95**, 120, 121, 169, 170
 Herincsemonostor 170
 Hernécs 42, 44, 55, 65, **94**, 100
 Héro-hegy 23
 Herstul 205
 Hicsa 239
hid L. *Visó*~ja
 Hideg-forrás-vápa 113
 Hideg-kút 200
 Hidegpatak 96, 97, 132, 175, 193, 194, 203
 Hidegpataki szolgabírói járás 51, 187
 Hidegpataki szolgabírói kerület 132, 175, 193, 203
 Hideg-tó 234
 Hidzsa 200
 Hilboka 249
 Chisiscsi 187
 Chitárjecz 243
 Hladik 86
 Hládín 46
 Hláska 287
 Hlaszka 290
 Hlászskul 136
 Hlinyánka 118
 Hliszna 158
 Hlisznik 40
 Hlavisnej 170
 Hlodi 40
 Hlodina 85
 Hlubicska-patak 176
 Hluboka 122, 198
 Hlubokej 145
 Hlubokej Potuk 102
 Hluboki 40, 57, 85, 86, 154, 181, 264, 282
 Hlubokij 140
 Hlubokij Zvur 64
 Hluboki-patak 196
 Hluboki potok 181
 Hluboki Visnyij 154
 Hluboki-völgy 181
 Hluhej 83
 Chmeli 265, 266
 Hnila 96, 264
 Hnilij Zvur 64
 Hoda 186
 Hodor pojenica 167
 Hogyagos 18, 159
 Hojpa 12
 Holá 52
 Holdák 110
 Holdák környéke 110
 Hólgázsá 9

Helynévmutató

- Holica 34, 52, 132, 188, 206
Holicja 51
Hólóná Kicséra 132
Holovács 186, 205
Holovátics 265
Holovne-patak 196
Holt-halom 98
Holyátinka 176
Chomina pohárj 239
Chóp 187
Chopunécki 47
Hora 167, 220, 259
Horá 273
Horávka 165
Horb 20, 64, 85, 96, 125, 128, 238
Horbéscse 293
Horbi 119, 232
Horbiscsa 95
Horbiscese 154, 157, 259, 276
Horbistye 122
Horb-Kicsirka 132
Horb Korosztévá 175
Horbok 154
Horb Rjabocka 189
Horb verecsánki 175
Horgastó 108
Horincsovo 95
Horiplaikom 204
Horiskoiv 152
Horisnyoe pole 170
Hori vesnyi 173
Horobrovicsese 198
Horod 251
Horodescse 225
Horodilova 119, 120
Horodilovo 105
Horodiscse 58
Horodistye 156
Horsa 93
Horzsa 65
Horzsa pataka 65
Hosszú-bérc 98
Hosszú-domb 110
Hosszú-hát 105
Hosszú-háti-dűlő 105
Hosszúliget 235
Hosszúmező 19, **98–99**, 103, 107, 112, 134, 227, 228, 262, 273
Hosszutó-köz 108
Hoszunyíl 98
Hotárelye 241
Hotinka 42, 55, **100–101**
Hoverla 76, 151, 152
Hoverlai-gát 76
Hráb 143
Hrábnik 64
Hrabniki 136, 188, 271
Hrábova 170, 171, 208, 243
Hrábovec-patak 209
Hrábovoho 137
Hrábovoj 57
Hramavej 78
Hranica 203
Hrebenyová 129
Hreblya 34
Chreszti 182
Hrihorec 186
Christina 17
Hrobok 61
Chrománovec 78
Hromová, 209
Hruscsina 58
Hubinszki 272
Hucs 231
Hucsavka pud dolinami 146
Hucsi 256
Hucusu Temesenyilor 278
Hucsutyész 42
Huflája 247
Huglistye 213
Hugyina 246
Huk 61, 78
Huka 281
Hulpe 101
Humena 249
Huminele 222
Hurka 95
Hurká 293
Hurki 122
Huszákő 172
Huszt 87, 95, 96, 102, **103–106**, 107, 112, 114, 116, 117, 120, 121, 122, 123, 124, 126, 145, 146, 169
Husztbaranya 103, 225
Husztéc 87
Huszti láz 114
Huszti vár 117
Husztköz 24, **102**, 105, 121, 225
Huszt-láz 116
Huszt pataka 87
Huszt vize 104, 105, 106, 120
Huta 21
Hütarszki 268
Ignetesi 291
Illéspolyána 216
Illosváju Horod 261
Ilykü potok 206
Ilyma 97
Ilyma-patak 210
Ilymő 267
Imre-patak 110
Imsád **127–129**, 137, 238
Imsice 106
In Bajuce 50
In Butányi 246
In Dimbu formozu 42
In Facá 218
In Féc 214
In Ferecsi 241
In Frásziny 241
In füzes 71
In Girlyeni doszu 257
In Gropa Maluluj 67
In gros 42
In grujec 42

Helynévmutató

- In Gurá Meliánuluj 245
 In gura veje 227
 In Gyiduri in Fáce 246
 In horzsa 65
 In Kimpu Izü si pe Pojane 69
 In Kornyét 71
 In Koszta 245
 In Kotrape 90
 In Kráme 42
 In Láz 42
 In Lázur 71
 In Lázuri 247
 In Máles 246
 Innenső-Gödnen 113
 Innenső Hangyás 113
 In Oszoj 69
 In Págyes 42
 In pásztornyik 67
 In Podur 42
 In podurila lá Hotyen 42
 In Pogyerej 89
 In pojána gye fáca 257
 In pojenyice 258
 In polyánna 67
 Inponure 42
 In Popenyi 245
 In prelucs 67
 In preluka luj Buzsála 241
 In priszlop 244
 In Resztocsi 258
 In Ritu 167
 In Ritu la Zenoga 227
 In Sesz la Krucse 248
 In Seszu 245
 In seszu mori 258
 In Szerbaj la puntye 69
 In Szoc 42
 In Szocse 90
 In Sztizserai 255
 Intre ariny 134
 Intre izvoare 290
 Intre Izvora 90
 Intre ogredzi 258
 Intre peroa 215
 Intre Resztocs 250
 Intre Sajoa 212
 In tresztie 71
 Intre válye priszlopuluj 217
 Intre vei 290
 Intrevelcselye 242
 Intre velcselye leng a Kosztá máre 218
 In Turs 28, 89
 In Tyikleu 89
 In Verátyecs 257
 In vervu Kuszti 42
 In voi luj Kalian 277
 In voi luj Kálian 277
 In Zetonye 67
 In Zevoj 67
 In Zevoje 246
 In Zevoju Ilyenyi 69
 Irholc **130–131**, 184
 Irholc-patak 130
 Iristye 22
 Irisztinyic 23
 Iró 44
 Irtsakivszka Kicsera 188
 Ischl 77
 Iskola utca 104
 Iszka 51, 52, **132**
 Iszkut 162
 Iváneku Verch 220
 Ivankova 145
 Ivánu Gyil 85
 Ivolova 143
 Iza 23, 24, 25, 63, 69, 70, 80, 84, 102, 105, **117–121**, 133, 145, 149, 170, 179, 222, 226, 233, 234, 245, 246, 247, 248, 250, 253, 256, 258, 277, 278, 279, 280
 Iza forrása 226
 Izai-alsó-mező 234
 Izai-Csere 234
 Izai-forduló 104
 Izai kerület 63, 84, 149, 226
 Izai-mező 105
 Izai utca 104
 Iza kerület 69, 133
 Iza környéke 88
 Iza tájéka 27, 212, 216, 240, 244, 253
 Iza vize 25, 213, 245, 254, 257
 Iza-völgy 25
 Izer 133
 Izvoar 290
 Izvora 163
 Izvorelye della Stegye 49
 Izvoru ál 89
 Izvoru Beilor 49
 Izvoru bouluj 291
 Izvoru Cailor 291
 Izvoru Diculuj 49
 Izvoru Dragus 226
 Izvoru Drágus 287
 Izvoru Gycsézál 287
 Izvoru in Kelinye 49
 Izvoru in pestyi 49
 Izvoru koilor 283
 Izvoruluj Dragus 226
 Izvoru luj Drágus 287
 Izvoru Mergyisor 49
 Izvoru nyegru 185
 Izvoru Nyegru 287
 Izvoru nyegrú 49
 Izvoru Nyégru 287
 Izvoru Nyípruluj 49
 Izvoru Proptyilor 287
 Izvoru riptyi 283
 Izvoru Rossu 49
 Izvoru Szerp 287
 Izvoru Ursuluj 291
 Izvoru Vinuluj 29
 Izvoru Zsnyáponuluj 287
 Jáblonica 47, 77
 Jáblúnüv 174
 Jáfánkovátá 20
 Jáhodicsin 95
 Jáhodicsni 171
 Jáková 247

Helynévmutató

- Jalenka 139
 Jalinka 204
 Jálovec 214
 Jálovej 264
 Janko 171
 János-akna 12, 200
 Jánosé 12
 Jánovec 210
 Jánovec-víz 210
 Jánsenu 80
 Jänsenu 80
 Jápá 134
Járás L. Alsó ~, Bocskó ~, Dolhai szolgabírói ~, Dolhavízi szolgabírói ~, Dombói szolgabírói ~, Felső ~, Hidegpataki szolgabírói ~, Kaszó ~, Kaszói ~, Királyvölgyi szolgabírói ~, Máramaroszigeti ~, Ökörmezei ~, Ökörmezői ~, Patakvölgyi szolgabírói ~, Ruszvízi ~, Sziget ~, Szigeti ~, Szigeti szolgabírói ~, Szinevéri szolgabírói ~, Talaborvízi szolgabírói ~, Taracvölgyi szolgabírói ~, Tiszavölgyi ~, Tiszavölgyi szolgabírói ~, Visó ~, Visói ~
 Járemková-patak 196
 Járíci 95
 Járkadzi 187
 Jarko 205
 Járku 182
 Jaszapuszkej 173
 Jaszenik 85
 Jaszeno 171
 Jaszenova 86, 97
 Jaszenovec 119, 120, 121
 Jászenovec 128, 157, 238
 Jászenovec-patak 128
 Jaszenovec pataka 120
 Jászenovec-völgy 128
 Jászenovo 166
 Jászenu 61
 Jászinniki 268
 Jászinya 150
 Jászinyivka 95
 Jaszpedja 204
 Jásztrábics 95
 Jasztrábli 171
 Jávíri 266
 Javírník 96
 Jávör 205
 Javorina 267
 Javorník 97, 143
 Jávörövíz 77, 182
 Jávörövíz 138
 Jávörövíz 78
 Jávur 205
 Jávurník 238
 Javürnek gyílníca 203
 Jegyerelye 30
 Jeles pojánna 89
 Jészava 182
 Jezer 55
 Jezunajec 63
 Jezunyii 163
 Jezuríny 89
 Jezurinyi 241
 Jezurisca 163
 Jezurnyi 30
 Jód 63, **133**, 149, 214, 245
 Jodisior 133
 Josephi 17
 Josephinum-töltés 104
 Juhos-füzes 114
 Jurácskova 136
 Jurcseszka 205
 Kabela 86
 Kablec 171
 Kabola 60, 61, 233, 235
 Kabola csárda 134
 Kabola-patak 106
 Kabolapatak **134–135**, 227
 Kabola pataka 134
 Kabolapolyána 19, 74, **136**, 152, 265
 Kabolec 61
 Kabolina 64
 Kácsurka-patak 194
 Kádár-oldal 98
 Kádob 119
 Kádova 139
 Kajtár-láz 235
 Kakuk-mező 109
 Kaladna 54
 Kala musztká 64
 Káldáre 285
 Kaleábeji 42
 Káleá Szilci 249
 Kale tyine 227
 Kalian patakja 277
 Kálinfalva 31, 48, 49, 79, 81, 86, 178, 179, 222, 223, 231
 Kalíni 20
 Калины 20
 Kálinovec 191
 Kálló 170
 Kálló-patak 171
 Kálluv 169
 Kalocsa 127, 129
 Kalocsahorb 128, **137**, 138
 Kalocsaimsád 128
 Kalocsák 128, 158
 Kalocsaláz 128, **138**
 Kalocsaófalva 128, **138**
 Kalocsa-vidék 128
 Kalocsa-völgy 127, 138
 Kalocsa völgye 293
 Kályá Budestilor 179
 Kályá Bugyestylor 90
 Kályá Cornestilor 179
 Kályá Izánilor 80
 Kályá Máre 71
 Kályá Mlecsi 250
 Kályá mori 22
 Kályá poenyi 89
 Kályá Porcsiloru 248

Helynévmutató

- Kályá Saretii 80
 Kályá Slatini 179
 Kályá Szigetuluj 80
 Kályá Szlatyie 89
 Kályá Szlatyine 258
 Kályá Szlátynie 89
 Kályá Szlátyni 218
 Kályá valeniloru 80
 Kálye Hotyi 222
 Kalyiba 99
 Kamárnek 47, 139
 Kámenec 76
 Kámenisztej 204
 Kamincsán 205
 Kaminec 205
 Kaminy 85
 Káminy 139, 267
 Kámjanec 64
 Kamjanka 97
 Kámjonka 238
 Kamnyánka 262
 Kámnyánká 209
 Kamnyunka 145
 Káncs 238, 239
 Kandikó utca 116
 Kanís birovec 239
 Kántor-füzes 98
 Kánya-patak 110
 Kapácsfalva 55
 Kapány 64
 Kapinec 270
 Kapnikbánya 49
 Kápolna 106
 Káptolu Szállás 261
 Kápu Bredeceluluj 214
 Kápu Grosi 205
 Kápu Gyáluluj 214
 Kápuhutsuluj 44
 Kápu Kimpuluj 30
 Kapusztniki 118
 Karácsonfalu 74, 160
 Karácsonfalva 72, 159,
 282
 Kárácsonüszka 171
 Karácsonyfalva 23
- Karák 162
 Kárbunáristyi 31
 Karmovat 85
 Károly-akna 200
 Károlyfejérvár 291
 Kárpát-hegység 51, 187
 Kárpátok 96, 204
 Karpin forrása 68
 Karpin patakja 68
 Kárpiny 247
 Kaseulie 291
 Kassai kerület 127, 137,
 138, 142, 237, 239
 Kassa keneziátus 178
 Kasta mare 222
kastély L. *Szuhai*~
kaszálók L. *Szólóhegyi*~
 Kaszira 157
 Kaszó 10, 14, 32, 75, 80,
 163, 231
 Kaszói járás 68, 231
 Kaszó járás 10, 22, 25, 41,
 48, 79, 83, 100, 161, 178,
 231, 277
 Kaszó járása 80
 Kaszó keneziátus 178
 Kaszópolyána 7, 37, **139**,
 152
 Kaszó vize 49, 92, 222,
 231
 Kaszó-völgy 25
 Kaszta intre vas 75
 Kasztá Luncsi 241
 Kaszte mare 75
 Kásztyele Monaszteri 249
 Katona-füzes 113
 Katona-oldal 111
 Kátova 64
 Katricsu 85
 Kavácsik 261
 Kecsera 136
 Kecsirka 132
 Kecskés-rét 98
Kecsora L. *Nagy*~
 Kédréni-patak 47
- Kéji 86
Kékes L. *Kis*~, *Nagy*~
 Kékes pataka 18
 Kelecheny 141
 Kelecseny 132, **140–141**
 Kelecsény 194
 Kelecsényi folyó 194
 Kelecsényi Rika 140
 Kelő-vápa 113
keneziátus L. *Kassa* ~,
 Kaszó ~
 Kenyérhordó-láz 236
 Kepkény 199
 Keperistye 30
 Kerecke 57, **142**, 143, 166,
 198
 Kerecsanka 142
 Kerek-domb 69
 Kerekhegy 110, 130, 131,
 144, 184
 Kerek-hegy 144, 192
 Kerek-hegyi-patak 192
 Kerek-mocsár 110
 Kerek-mocsár tájéka 110
 Kerek-tó 69
 Keresmező 150
 Kereszt tájéka 108
 Keresztút 234
 Kernécska 266
 Kernisnyi-patak 125
kert L. *Bürgüsz*i~, *Hajdú*-
 ~, *Onyicsa* ~*je*
 Kertalja 108
 Kertinováti 110
kerület L. *Bocskó* ~,
 Bocskói ~, *Bocskói*
 szolgabírói ~, *Borkúti* ~,
 Dolhavizi szolgabírói ~,
 Dombó ~, *Dombói*
 alszolgabírói ~,
 Felsővisói főszolgabírói
 ~, *Hidegpataki*
 szolgabírói ~, *Iza* ~,
 Kassai ~, *Királyvölgyi*
 szolgabírói ~,

Helynévmutató

- Máramarosi* ~, *Máravízi*
 ~, *Máravízi szolgabírói*
 ~, *Máravölgyi* ~,
Nagyágvízi főszolgabírói
kerüle, Nagyágvízi ~,
Patak völgyi szolgabírói
 ~, *Petrovai* ~, *Rahó* ~,
Rahói ~, *Róna* ~,
Rónavízi ~, *Rónavízi*
szolgabírói ~, *Ruszvízi* ~,
Ruszvízi szolgabírói ~,
Sajó ~, *Sajói szolgabírói*
 ~, *Sugatag* ~, *Sziget* ~,
Sztaniszlai ~, *Talaborvíz*
 ~, *Talaborvízi* ~,
Tiszavölgyi ~, *Visói* ~,
Vrchovinai ~
 Keselymező 120, 121,
145–146, 169, 170
 Két-árok-köz 109
 Kete Krucsá Sajouluj 245
 Két ösvény közti hegy
 115
 Két-Rákos közt 114
 Kétútköz 98
 Két-út közt 114
 Kice-köz 109
 Kicsára 193
 Kicsera 73, 86, 96, 97,
 140, 148, 154, 188, 197,
 198, 204, 239
 Kicserá 20
 Kicsera csertéz 38
 Kicsera Dalnye 21
 Kicseráni 171
 Kicserela 157
 Kicsérela 165
 Kicsirka 40, 193
Kicsirka L. *Horb*~
 Kicsurka 186
 Kicsürke 172
 Kijov 117
 Kijovec 96
 Kimpu gye mizslok 217
 Kimpu la mocsire 75
 Kimpu la moriza 75
 Kimpu lavaduc 75
 Kimpulung 98
 Kimpu máré 93
 Kimpurele 222
 Kimpu retundi 69
 Kimputus gye sét 75
 Kincsova 209
 Kinga-akna 17
 Kipcsim 40
 Királyházi vár 112
 Királyi erdőkert 11, 14
 Királymező 59, 60, 61,
147
 Királymező-Handal 147
 Király-völgy 21, 181
 Királyvölgyi szolgabírói
 járás 130
 Királyvölgyi szolgabírói
 kerület 21, 82
 Kircsmarica 30
 Kirligatura 241
 Kirligetura 205
 Kirmécsna 210
 Kirmicski 96, 132, 269
 Kirmitséscse 164
 Kirva 106
 Kirvavec-patak 51
 Kirvavec-patak 51
 Kirvávij potúk 51
 Kis-akna 200
 Kis-Aszajk 125
 Kisbocskó 38, 63, **149**,
 160, 286
 Kisbocskó pataka 149
 Kisbocskó völgye 149
 Kis-Bouc 18
 Kis-Bukovina 104
 Kis-Cihánszki 37
 Kis-Csere 234
 Kis-Cserép-hegy 115
 Kisdolha 267
 Kis-Evező-patak 109
 Kis-Fenyő-hegy 192
 Kis-Fenyő-patak 192
 Kis-füzes 114
 Kis-Gernyés 98
 Kis-Grengyes 115
 Kis-Kékes 18
 Kiskirva **148**, 184, 262
kiskő L. *Gutin*~
 Kis-Kübler 115
 Kis-Martos 111
 Kis-Metyovó 118
 Kis-mocsár 114
 Kis-mocsári-dűlő 116
 Kis-Molnár-füzes 98
 Kis-Nereszen 109
 Kis-Nereszen alja 109
 Kis-Nyíres 105
 Kisoroszország 191, 196,
 206, 208
 Kispatak 224
 Kistrákóc 145
 Kis-Rákos-völgy 114
 Kis-Rákos-völgyi-patak
 116
 Kis-Rubacsin 187
 Kis-Sólyom-kő 106
 Kis-Sólyom-kő pataka
 106
 Kis-Técsi-hát 115
 Kis-Técsi-völgy 113
 Kis-Técsi-völgyi-patak
 116
 Kis-Tisza 116
 Kis-Úrmező 272
 Kis utca 122
 Kiszva 139
 Kiveli Peraszehirka 40
 Klapet 87
 Klefás-orum 152
 Klein Vulsán 147
 Klemovec 210
 Klenova 171
 Klife 49, 50
 Klímec 293
 Klímova 203
 Klini kala Hresztá 64
 Kliva 19, 34, 61, 230

Helynévmutató

- Klivka 140
 Klivki 206
 Klobuk 170, 172, 294
 Klodivcsik 40
 Klyucs 238
 Klyücsi 152
 Knázká 171
 Kóbács 64
 Kobela 139
 Kobeloszki Tószti
 Álásínószki 38
 Kobila 136
 Kobilec-patak 169
 Kobili 245
 Kobza 52
 Koczsegési utca 104
 Kodrisore 42
 Kohor-láz 98
 Kohor-lázi-patak 99
 Kohutka 96
 Kohutuv gruny 20
 Koja-láz 235
 Kokosnya 119
 Kola Dubá 64
 Kola Hrusi 64
 Kola Macsila 64
 Kolbásznyakok Báhnái 40
 Koleszarovo 105
 Kolnyicse 31, 242
 Kolnyik 200
 Kolo Arsícki 139
 Kolo Bugává 259
 Kolocsáva-völgy 128
 Kolo Kologyaza 118
 Kolo Koszici 64
 Kolo Mlina 64
 Kolo mohelke 282
 Kolo nyizsnehó mlícsa 120
 Kolo patatocske 259
 Kolo Szela 271
 Kolo Sztareho Kreszta
 118
 Kolo Sztudenaj Teplice
 259
 Kolo temetova 34
 Kolo temetovo 119
 Kolo teplici 118
 Kolo Vjázá 271
 Komán 284
 Komán-havas 283
 Komárnészki 210
 Komárom 237
 Kondras 290
 Konec Mencsul 265
 Konec Polonena 139
 Konec polonina 9, 37, 40
 Konyha 63, 133, **149**, 167,
 214, 245, 246
 Konyu 85
 Kopácsis 42
 Kopácsnovo 87
 Kopány 51
 Kopányovij-patak 196
 Kopasz-domb 106
 Kopasziszta 106
 Kopeltis 55
 Kopica 275
 Kopilas 205
 Kopinc 232
 Kórcsánka 142
 Koritiscsa 34, 209
 Koritiscse 191
 Kornesti 222
 Kornet 200
 Korní de dzsos 222
 Korní de sus 222
 Kornu Arburírol 277
 Kornu Dumbrevi 213
 Kornu Oszojuluj 279
 Kóró-hát 114
 Korosztu 28
 Korosztye 214
 Korosztyele 246
 Kosáre 268
 Kosári 195
 Koselyuszka 138
 Kostyil 200
 Kostyuj 186, 200
 Koszmács 77
 Koszova Kicsera 85
 Koszránszka 199
 Kósszu 61
 Kosztá Birhometyi 248
 Kosztá cse máre 213
 Koszta Dányászka 255
 Kosztá funtinyi 90
 Kosztá Griguci 218
 Kosztá Grosuluj 28
 Kosztá luncsi prelucsi 242
 Kosztá Máre 218
 Kosztá Mocsiri 241
 Koszta petricselyi 241
 Kosztá Petrisuluj 217
 Koszta re 254
 Kosztyina 200
 Kosztyis 23
 Koszu verch 129
 Kota Drumuluj 227
 Kotava 165
 Kotilec 131
 Kotlok-vápa 113
Kotor L. Alsó--, *Felső--*
 Kotova 126
 Kotroape 218
 Kotroptyistyilye 241
 Kotzszeg 103
 Kotyecu giduluj 256
 Kovacsüszi 166
 Kovacsüszi pataka 166
 Kovács-völgy 114
 Kovács-völgyi első borkút
 115
 Kovács-völgyi második
 borkút 115
 Kovács-völgyi-patak 116
 Kovályova 85
 Kozáj 132, 209
 Kozári-dülő 106
 Kozel 20, 85
 Kozie 284
kő L. Kis-Sólyom--, *Kis-*
Sólyom-- pataka, *Nagy-*
Sólyom--, *Szél--*, *Tisza--*
 Köblen-völgyi rétek 114
 Köcserá 194

Helynévmutató

- Köcserká 195, 267
 Kő-hát 114
 Kőhát 65, 98, 134, 233
Kő-hát L. Nagy~
 Kőháti-bérc 98
 Kőháti-legelők 236
 Kőkényes 19, 86, 106,
 130, 131, **154**, 155, 181,
 184, 246
 Kőkény-mező 236
 Köles-mező 114, 116
 Kő-lom 115
 Köntös 98
 Köntös-patak 99
 Kőpalló környéke 113
környéke L. Holdák ~, Iza
 ~, Kőpalló ~, Malom ~,
 Pusztult ólak ~, Zúgó ~
 Kőrödi zátonya 109
 Kőrösmező 38, 39, 77,
150–153
 Kőrösös 114
Kőrösös L. Alsó~, Felső~
 Kőrösösi utca 104
 Kőrös-rét 114
 Kőrös-réti borkút 115
 Körtvélyes 19, **155–156**,
 181, 235, 261, 262
 Körtvélyesi-Súgó 235
 Körvavcsát-patak 194
 Körvavec 194
 Kösörű 110
 Kösörű-patak 33
 Kösörű-völgyi-patak 116
 Kővár vidéke 49, 162
 Köves-Csucskó 115
 Köves-láz 109
 Kövesliget 53, 87, **157–**
158, 164, 165, 211
köz L. Hosszútó~, Két-
 árok~, Kice~, Lapos~
 Középpapsa 18, 19, 20, 60,
 67, 72, 74, **159–160**, 280
 Közép-domb 105
 Közép utca 121, 126
- Középvíró 84, 185, 205,
 226, **283–285**, 286, 287,
 289
közt L. Két-Rákos ~, Két-út
 ~Két ösvény ~i hegy
 Kracalin 114
 Krácsfalva 42, 55, 130,
161–163
 Krácsnyászká 151
 Krajna rika 136
 Krajna Rika 136
 Krajnikovo 125
 Krajnikuszki-patak 125
 Krászályonka 40
 Krászna 60, 138, 182, 239
 Kraszna Kicsera 85
 Krászni gruny 61
 Krasznisora 19
 Krásznisora 59, 60, 61
 Krászni zvor 239
 Krecsunova 282
 Kremenyát-patak 208
 Kremenyica 159
 Krémnyánc 54
 Kremnyánka 267
 Kreszt 138, 238
 Krévec 269
 Krévilazak 54
 Kricsfalva 53, 54, 158,
164–165, 269
 Krikína 163
 Krimnyánka 189
 Kriva 170, 200
 Kriva berzsovánuluj 230
 Kriványátá 275
 Krivec 164
 Krivéj 169
 Krivéj Zvür 78
 Krive mále 148
 Krivenyka poprêhorode 64
 Krivenykej 64
 Krivi 166
 Krivij 294
 Krivij Veliki 294
 Krivi-patak 205
- Krivi pataka 166
 Krivját 188
 Krivka 275
 Krivlyát 96
 Krivulya 95
Krivulya L. Alsó~, Felső~
 Kropcevistse 24
 Krucse cse botrine 69
 Kruh 262
 Kruhla 47, 167, 195, 247
 Kruhli 173, 265
 Krulyko 139
 Krusnik 251
 Krüzsely-füzes 114
 Kucsáné 54
 Kucsurnyik 200
 Kudrévi 139
 Kuk 251
 Kuk-havas 198
 Kukovica 85
 Kukul 152
 Kulinah 259
 Kulinov Rét kolo
 vesnyoho Kreszta 276
 Kuncs 19
 Kunegunda 17
 Kunes-hegy 159
 Kuniczni 171
 Kupénec 47
 Kuratorovároszus 20
 Kuratura 66
 Kurbeluszki 20
 Kurilova 268
 Kurnuta 293
 Kurpen 136
 Kurtyászka 136
 Kurucz-akna 200
 Kusbej 243
 Kusnica 57, 142, **166**, 199,
 251
 Kuszturn 229
 Kut 188
 Kút 69
kút L. Garzsin~, Hideg~,
 Bálint ~ja

Helynévmutató

Kutaluhi 251	La fontáné Máluluj 42	Láni 20
Kuté 157	La fontina dregutuske 55	Lánovec-patak 243
Kuzberg 181	La funtina 90	Lánovec-völgy 243
Kuzi 173	La funtina Krailuj 68	Lántsinyeszka 9
Kuzlik 121	Lá funtuná nyágra 214	Lánu 262
Kuzva 173	Lá funtunyelye 213	Lá Obláze 249
<i>Kübler L. Kis--</i> , <i>Nagy--</i>	Lág 34	Lá Okalye 217
Küzé Kámíny 78	Lá Girbova 214	Lá Ovesze 241
Kvasnica 205	Lá Girbova Jóduluj 245	Lapác 235
Kvász 78, 176, 243	Lá Girbova Sajouluj 245	Lá péri 257
Kvászí 39	La glod dupe Kurtye 69	La Petricse 255
Kvászni 8, 9, 76, 136	Lá Grope 247	La Petríle álbe 42
Kvásznicá 205	Lá Gruj 30	La Petrille álbe 42
Kvaszni-gát 76	Lá Gruju 79	Lá Piatra 249
Kvászńíkova 64	Lágyas-láz 114	Lá Piatrá Jezuruluj 89
Kvászova 138	Lágyas-lázi dúlő 116	La Pietra detonato 49
Kvászovec-patak 243	La Gyelnyice 278	La pietrile corbuluj 55
Kvaszta on selye lor 231	La hastóuluj 75	Lapinovec 96
La Áriný 68, 90	Lá határ 79	Lá pod 89
<i>láb L. Garsa ~a</i>	La Huzile 290	La podani 290
Lába 205	Lákápu hutsuluj 44	Lá Pogyínyi 29
La Bálte 42	Lakóc 120	Lá pomnyi 255
Lá Báltye 246	Lakóc folyama 104	Lá ponora 90
Láb-domb 110	Lakóc utca 104	Lá Ponore 247
Lá Bélc 90	Lá Kolibgy 255	La Popinye 278
Lá Bélcí 245	Lá Krucsa 213	Lapos-hát 114, 115
Lá Bolováńy 217	Lá Krucse in Seszu 245	Lapos-hegy 115
Lá Borkut 42	Lá Krúnty 30	Laposi lázak 114
<i>Lab-patak L. Nagy--</i>	La kuri 231	Lapos-köz 108
La Bulbuk 42	Lál 22	Láp-patak 235, 236
Lá Bulován 42	La leszerie in Lunka 69	La Prilogyise in ásty 69
La campuri 55	Lá liváda 89, 242	La Priszlop 89
La Citrasi 290	Láló 83	La Ptyátre 23
Lackó háza 110	La Lonkuce 42	La resztocs gyin gyoysz 69
Láckovesz 64	Lálova 53	La resztocs gyin szusz 69
Lacsare 222	Lál patakja 22	Lá Ripa 257
Lá Csundzsi 29	Lá májdán 168	Lá rogyie 79
Lá csuroj 42	La márgina mare 42	Lár Péri 247
Lá Csuroje 241	La moare din szusz 68	Lá Sopruri 242
lá Csurojes 219	La mocsire 227	La Spinu 80
La Dimburále 42	Lá mora lenga ográde 258	Lá Spinurátore 245
Lá Doszu 30	La Mora luj Kotyec 245	La stuběj 223
La fágu mare 55	La more gyin gyoysz la	Lá Suknye 213
La fágu máre 42	áriný 68	La Szkáre 229, 230
La fentína luj Grose 42	Lá murje 241	Lászki 37, 136, 173

Helynévmutató

- Lá Szletyinuca 89
 Lá Szpinzuratore 213
 Lá Temesoj 214
 Lá teu Szarát 42
 Lá Toptyile 42
 Lá Tufe 91
 Látundur 46
 Lá Turs 217
 Laurics pa Kimp sub Mál 42
 La vacosia 290
 La vadineu 291
 Lá Vádu fetyeszk 42
 Laven 86
 La veratyecs 69
 Láz 8, 96, 128, 222, 273
 láz L. *Bába*~, *Bajki*~,
Balog~, *Bartos*~,
Bátsi~, *Betske*~,
Budai~, *Cigány*~,
Czégényi~, *Dobos*~,
Ernyei~, *Fenyő*~,
Gábris~, *Guja*~,
Hegedűs~, *Huszt* ~,
Huszt~, *Kajtár*~,
Kenyérhordó~, *Kohor*~,
Koja~, *Köves*~,
Lágyas~, *Mik*~,
Munkás~, *Nestepán*~,
Ország~, *Peres*~,
Poncz~, *Ráb*~, *Répás*~
 ~, *Senye*~, *Szabó*~,
Szegedi~, *Szerelem*~,
Szüts~, *Técsi*~, *Veres*-
Lőrinc~, *Andók* ~a,
Kohor~i-patak, *Lágyas*-
 ~i dűlő, *Munkás*~i-dűlő,
Rab~i dűlő, *Fenesi* ~ak,
Laposi ~ak, *Libányi*~ak,
Marangosi ~ak,
Tűneháti ~ak, *Vár-hegy*
 melletti ~ak
 Lázak fája 113
 La Zavoj gyin gyosz 69
 La Zavoj gyin szusz 69
 Lázescsána 151
 Lázi 119, 151, 173
 Láziscsána 150, 151
 Láziscsánai-völgy 151
 Lázi Tani 255
 Lázki 184
 Lázkovéj-völgy 184
 Lázok 106
 Lázoveci 95
 Lázu 241
 Lázuányi 42
 Lázu Bábi 66
 Lázu Bánkuluj Surupatu 227
 Lázu Blegyi 28
 Lázubogyi 44
 Lázu Bogyi 42
 Lázu csel Szászeszk 214
 Lázu Hirbuluj 217
 Lazu Kirsztyiné 256
 Lázu Kosztyi 23
 Lázukuri 242
 Lázu Lucseszk 254
 Lázu luj Bgyilc 29
 Lázu luj Boile 214
 Lázu luj Dunka Stéfán 89
 Lázu lung 258
 Lázu lunguluj 90
 Lázu Lupuluj 250
 Lazu Máncsi 257
 Lázu onuluj 222
 Lázu Perczi 256
 Lázu Petrovenyeszk 254
 Lázu Rekuluj 250
 Lázurel 60
 Lazúrilye Andreesty 254
 Lázu Rostyoszk 250
 Lázu Soági 255
 Lázu Szátuluj 67
 Lázu temesésk 42
 Lazüli-patak 199
 Lednej 196, 197
legelő L. *Kőháti*~k
 Legsore 42
 Léché patak 265
 Lengyel 7, 73, 232
 Lengyelhon 11, 39, 113,
 128, 191, 200, 264, 275
 Lengyelország 36, 73, 143,
 176, 191, 204, 237, 239,
 243, 275, 293
 Leordina **167–168**, 186,
 204, 246, 247, 248
 Lerchen Garten 147
 Leseten 205
 Leskucu 258
 Lesznyica 139
 Leszpedzi 242
 Leurda 288
 Lezukurilye 242
 Libány 110, 111
 Libányi-lázak 111
 Libány sűrűje 111
 Licsánec 171
liget L. *Mánnás*~
 Liget-üstök 110
 Licha pohár 37
 Lichig-patak 37
 Lílík tyiszniná 189
 Linga Vályá Zsiredzilor 219
 Lipa 171
 Lipche 141
 Lipcsa 169
 Lipcse 24, 102, 118, 120,
 121, 145, **169–170**, 171
 Lipcse-patak 169
 Lipcsepolyána 169, **171–**
172
 Lipcse-völgy 169
 Lipecka polyáná 171
 Lipivki 188
 Lipova 172
 Lipovcsanya 145
 Lipovec 120, 170
 Lipovec-patak 145, 169
 Lipsa 170
 Liscsána 53
 Listyilye 214
 Liszice 198

Helynévmutató

- Liszicei-patak 166
 Liszickai-patak 199
 Liszicki 166
 Liszicki-patak 199
 Litvánia 191, 196, 206, 208
 Livedzi 254
 Lokoty 251
lom L. *Kő*--
 Lomécsát Kolyinácsovát 175
 Lomsora 184
 Lonka 23, 83, 130, 139, 173, 231, 265
 Lonka vize 82
 Lopusánka 150, 151, 174
 Lopusnya 174, 176
 Losztun 284
 Losztun 284
 Lozánzska 208, 267
 Lozinszké 193
 Lozovec 165
 Löke-füzes 113
 Löke Pál borkútja 115
 Lublyána 199
 Lublyáni-patak 199
 Lúci 114
 Lucsini 198
 Lucska 98
 Lucska-füzes 113
 Ludovika 17
 Lud-patak 18
 Luh 131, 211
 Luha 173
 Luhej 232
 Luhi 76, 77, 152, 205
 Luh sirokij 232
 Luhurilye 249
 Lukova 141, 294
 Luncsi 256
 Luncsi-patak 69
 Lunka 29, 80, 87, 217, 218
 Lunká Pojenyi 241
 Lunke 163
 Lupejka 154
- Lupsát 188
 Lussánzska 182
 Lutosza 205, 284
 Luzsászska 218
 Luzska 261
 Luzsku 85
 Lyáhovec 175, 193
 Lyachovka 206
 Lyachüvka 206
 Lyásza 257
 Lyátsin 9
 Lyesul 76
 Lyesulec 76
 Lyeszok 193
 Lyina 57
 Lyiscsána, 274
 Lyukas-domb 234
 Macarlaole Maguri 179
 Macska-füzes 113
 Magos-hát 115
 Magosligeti utca 104
 Magtár utca 104
 Magura 19, 42, 63, 80, 133, 217, 218, 226, 242, 253, 254, 257, 264, 291
 Magura batevilor 290
 Magura Dávidószke 163
 Magura-havas 244
 Magura-hegy 88
 Magura-hegyzug 253
 Magura máre 287
 Magura Mnyike 287
 Magurésén 139
 Maguricsa 89
 Maguricse 284
 Maguro Bejászuluj 258
 Magyarhon 25, 41, 42, 48, 100
 Magyarláros 49
 Magyarlárosi erdő 48
 Magyarország 39, 68, 77, 103, 145, 152, 169, 191, 205, 277, 289
 Magyaros-dűlő 116
 Magyar-patak 235
- Maitrics mare 65
 Majdán 78, 176, 206, 243
 Majdánka 174, 176–177
 Majos-csere 110
 Mákorló-havas 285
 Makovica 105, 171
 Malacsné Kámíny 270
 Málá Gropa 238
 Mala Kurtyászska 136
 Mala Liszicka 198
 Mala réká 272
 Malasni 182
 Malatii 290
 Málá Ugolyka 269
 Maléj Prim 136
 Maleniscsa 181
 Malenszki 261
 Malenszki potok 181
 Máléskert 108
 Maliniscsa 181
 Malinovi 58
 Máliszki 246
 Málnyistye 214
 Málój Gylil 194
malom L. *Alsó*--, *Felső*--,
Szeklencei ~ *vize*, *Velétei*
 ~ *vize*, *Tot malma*
 Malom alja 98
 Malom-domb 108
 Malom-égres 108
 Malom környéke 113
malomvíz L. *Szeklencei* ~
 Malom vize 105, 106, 116
 Málu 31, 178
 Mályova 276
 Mályovo 273
 Manászter 33
 Manaszterec 130
 Manasztirszki 156
 Mándzok utca 151
 Mánás-liget 98
 Mára 10, 32, 44, 55, 56, 65, 68, 69, 75, 80, 92, 161, 162, 163, 231
 Máramarosi havasok 117

Helynévmutató

- Máramarosi kerület 33
Máramarossziget 10, 15,
80, 147, 161, 236, 265
Máramarosszigeti járás 46,
147
Marangos-bükk 114
Marangos-Büngész 114
Marangosi lázak 113
Marangos-patak 116
Marangos-völgy 113
Mára-vidék 92
Mára vize 44, 68, 92
Máravízi kerület 32
Máravízi szolgabírói
kerület 10, 161
Máravölgyi kerület 55
Mare 68, 69
Mária-akna 200
Márincu csertyis 102
Markó-patak 110
Markó völgye 110
Martos 108
Martos L. Kis~, *Nagy~*
Maskáruszkum 20
második L. Kovács-völgyi
~ borkút, *Sajáni ~ borkút*
Második borkút 115
Mastacanis 291
Matacsó 132
Matacsó-patak 132
Mátiászcsék 47
Mátiászcsin Gruny 47
Mátiászka 46
Mátránka 193
Mátyáuka 247
Matyjíóv 294
Medova 143
Medvedica 76
Medvés 99
Medvesgye 83
Medvesi 210
Medvezsi 77, 171
Medzevodámi 53
megett L. Vár-hegy ~i
forrás
Megora 220
Megura 44, 83
Megure 19, 22
Megureny 88
Megyanec 120
Megyánicka 132
megye L. Belső-Szolnok ~,
Bereg ~, *Sáros ~*,
Szatmár ~, *Szepes ~*,
Ugocsa ~, *Ung ~*,
Zemplén ~
Méhes-hát 111
Mekalek gruny 139
Meleg-tó 234
Melejova Kutt 193
Melián 245
Meling 93
mellék L. Tisza~
mellét L. Vár-hegy ~i
lázak
Mély-patak 98
Ménchsel 60
Mencsela 85
Mencsil 40
Mencsilszki 139
Mencsul 151, 265, 270
Mencsul-havasok 266
Mencsul Velekej 136
Mencsur 73
Meniluj 284
meredek L. Tolvajszökölő~
Meresír 76
Mergyisor 49
Mersa 209, 238, 293
Mertyu 49
Mészár-hát 99
Metéllő 110
Metyova 57, 172
Metyovó L. Kis~
mező L. Alsó~, *Bél~*,
Bogdán~, *Cserbán~*,
Derék~, *Felső~*, *Izai-*
alsó~, *Izai~*, *Kakuk~*,
Kökény~, *Köles~*,
Mocsár~~*oldal*, *Nyíres-*
- ~*, *Pad~*, *Piros-domb~*,
Rákos~, *Saján~*,
Szederjes~, *Szél~*,
Tamás~, *Tiszai-alsó~*
Mezserik 76
Mezse szele 259
Mezsi darahámi szereg
polya 164
Mezsi harbi 195
Mezsi krivimi 294
Mezsi putyi 58
Mezsiriki 37
Mezsi teplicámi 164
Mezsi tiszamé 122
Micsó 109
Micsó alja 113
Micsó-hát 113, 114
Migla 175
Miglya 90
Migyancsik 188
Mígyánica 132
Mihálka 122, 123, **125**–
126, 221, 225, 274
Mihály aknája 13
Mihályi 10
Michéj pataka 106
Mihluszka 276
Michovej 262
Mijlocia 178
Mik-láz 235
Miklós-akna 200
Mikolapatak 25, 48, 79,
80, 90, **178–180**, 241
Mikolapataka 79, 80
Mikova 281
Mikulec 129
Mincul 238
Mincselik 171
Mincsul 177, 232, 239
Mincsulik 239
Mincsur 205
Mincsül 78, 209
Mirmij 182
Mirmij-patak 182
Miskártu 189

Helynévmutató

- Missin 77
 Misztica 141
 Misztice 170
 Mitróv 294
 Mlácska 239
 Mlacski 203
 Mláka 99, 125, 213
 Mláki 96, 136, 152
 Mlánka 93
 Mlásin 136
 Mliniscse 64
 Mlinistya 118
 Mnyákati 267
 Mnyál 276
 Mocsár 64, 85, 95, 154, 235, 281
mocsár L. *Alsó*~, *Dohé Szerednya* ~, *Felső*~, *Győri*~, *Kerek*~, *Kis*~, *Nesnye*~, *Sánta*~, *Szerednya* ~, *Tetemes*~, *Kis*~-*i-dűlő*
 Mocsári 173
 Mocsárka 95
 Mocsár-mező-oldal 98
 Mocsárna 129
 Mocsárnij 294
 Mocsereleye 247
 Mocsira 79, 168, 179, 213, 241, 257
 Mocsira Álbuluj 42
 Mocsira gyin gyosz 68
 Mocsira gyin szusz 68
 Mocsire 75, 159
 Mocsirica 241
 Mocsiricá 90, 241, 255
 Mocsorüce 231
 Mogyorós 114
 Mogyorósi-patak 99
 Mogyorós-patak 116
 Mohila 53
 Mohili 131
 Móhilká 281
 Mochnati 293
 Moholice 259
 Mojnye 217
 Mojnyelye Virtyoje 217
 Mojszin 185, 226, 284, **287–288**, 291
 Mokra 59, 243
 Mokrai vidék 237
 Moldavcsukova 40
 Moldva 36, 39, 117, 150
Molnár-füzes L. *Kis*~
 Monasztér 287
 Moncselina 263
 Monostor 93, **95**
 Morigun-füzes 105
 Moszira 239
 Mroszlik 76
 Muncii albi Zenoagá 291
 Muncsei 30
 Muncsel 42, 133, 186
 Muncselu 27, 284
 Muncselu lung 284
 Muncselu mundri 284
 Muncsétul 76
 Munetii asenosi 291
 Munkács 57, 68, 123, 266
 Munkás-láz 114
 Munkás-lázi-dűlő 116
 Mustyet 205
 Nádas-tó 109
 Na Dolinach 58, 131, 184
 Nád ropó 220
 Nagyág 78, 95, 96, 104, 105, 117, 118, 120, 121, 132, 140, 145, 146, 169, 174, 176, 196, 198, 206, 208, 209, 243
 Nagyág-füzes 110
 Nagyág vize 34, 35, 51, 78, 95, 106, 118, 293
 Nagyágvízi főszolgabírói kerület 78, 174, 176, 196, 208, 293
 Nagyágvízi kerület 191, 206, 243, 264, 275
 Ná gyálu 118
 Nagy-Aszajk 125
 Nagybánya 11, 162, 163, 228, 233, 290
 Nagybocksó 38, 74
 Nagy-Bouc 18
 Nagy-Bukovina 104
 Nagy-Cihánszki 37
 Nagy-Csere 234
 Nagy-Cserép-hegy 115
 Nagy-él 115
 Nagy-Evező-patak 109
 Nagy-Fenyő-hegy 192
 Nagy-Fenyő-patak 192
 Nagy-füzes 113
 Nagy-Gernyész 98
 Nagy-Grengyes 115
 Nagy-Gropa 205
 Nagy-hát 225
 Nagykároly 55
 Nagy-Kecsora 40
 Nagy-Kékes 18
 Nagykirva 148, 155, **181**, 262
 Nagy-Kő-hát 134
 Nagy-Kübler 115
 Nagy-Lab-patak 69
 Nagy-Martos 111
 Nagy-Nereszen 109
 Nagy-Nyíres pataka 105
 Nagy-Nyíres vize 106
 Nagy-patak 111, 162, 235
 Nagypatak 161, 162
 Nagypataki pusztá 162
 Nagy-Rákos-völgy 114
 Nagy-Rákos-völgyi-patak 116
 Nagy-Ripinka 196
 Nagy-Rubacsin 187
 Nagy-Sólyom-kő 106
 Nagy-Szalvány 98
 Nagyszeg-füzes 108
 Nagy-Técsi-völgy 113
 Nagy-Técsi-völgyi-patak 116
 Nagytécső 192
 Nagy-Úrmező 272

Helynévmutató

- Nagy utca 122, 164, 269
 Na kologyu 122
 Na Krizsovati 119
 Ná Mocsárke 64
 Ná mozoli Horovec 64
 Námuti 238
 Nánfalva 222, 223, **277–280**
 Nánkova 102
 Nápole 273
 Na Rinyoch 259
 Ná Szeliscsách 64
 Ná Szenicu 118
 Nászholyátin 176, 206
 Ná Szleukum 102
 Ná sztroha 239
 Na tarcsinyi 119
 Ná-Turtela 102
 Ná vovisich Jámách 64
 Ná zádvoru 164
 Na zelenom berehom 282
 Nedej 40
 Negrillo 98
 Negrovec **127–129**
Német-füzes L. Belső~,
Száraz~
 Némethon 59
 Németmokra 59, 77, **182–183**
 Németmokra-Handal 182
 Német utca 104, 121
 Neresnici 21
Nereszen L. Kis~, *Kis~*
alja, Nagy~
 Neresznice 82
 Nesnye-mocsár 276
 Nesnye Roszul kolo Rope 259
 Nestepán-láz 98
 Nestyaken 231
 Nesztaken 231
 Neszterovec-patak 194
 Nicsin 61
 Nikoláj 17
 Nisznye Pole 53
- Nítribuszké rácín vérch 189
 Nizsněj 34
 Nizsnyánszki verch 239
 Nizsnye Plesa 85
 Novaszelica 259
 Novec 284
 Novicsor 284
 Novissor 284
 Novoszselica 76, 82, 206, 275
 Novoszicki 268
 Nyágova 130, 131, 148, **184**
nyak L. Vár-pataki~
 Nyáló 99
 Nyámeszkigruny 53
Nyárló L. Fekete~
 Nyegru 93
 Nyetyityest 42
 Nyilas 225
 Nyíres 98, 109
Nyíres L. Kis~
 Nyíres alja 98
 Nyíresfalva 92
 Nyíres-mező 106
 Nyíres pataka 105, 106
Nyíres pataka L. Nagy~
 Nyíres tájéka 109
Nyíres vize L. Nagy~
 Nyomásföld 149
 Nyujcs 22, 23
 Nyulász-forrás 115
 Oancza pataka 49
 Oancsesty 277
 Obcina din dsosz 291
 Obcina din szusz 291
 Obscina 89, 90, 155, 181, 217, 261
 Obersijá Boi 254
 Obersi niegru 65
 Obláze 148
 Oblyázka 140, 193
 Obnics 9
 Obnis lizici 266
- Obnohi 239
 Obnózsánszky-patak 209
 Obredzse 222
 Obrezsa Mare 227
 Obrezse 49, 167
 Obrocán Negueszu 290
 Obucs 205
 Obüska 171
 Ófalu 128, 259, 260
 Óholyatin 176
 Óholyátin 193, **206–207**, 275
 Óholyátinka 176
 Okola 151
 Okrádj 243
ól L. Pusztult ~ak környéke
 Oláhország 7, 117
oldal L. Kádár~, *Katona~*,
Mocsár-mező~, *Vész~*
 Olenics 85
 Oleti 40
 Oltyén 100
 Onyicsa kertje 92
 Opalenik 85
 Opcina 278
 Opciná buduluj 29
 Opciná gyáluluj 212
 Opolonak 195
 Opriksa 136
 Orbán-rét 113
 Ornetile 291
orom L. Klefás~
 Oroszhon 123
 Oroszló 111
 Oroszló-fő 111
 Oroszmokra 182, **210**
 Orosz-vég 108
 Or patakja 84
 Ország-láz 114, 115
országút L. Alsó ~Galicai
~, Régi ~tája, Szlatinai ~
 Osoiu 290
 Osoiu gyáluluj 290
 Osterják 53
 Oszava 145

Helynévmutató

- Oszava mala 170
 Oszava-patak 169, 172
 Oszava Velika 169, 170
 Oszóhát 224
 Oszoj 28, 277, 278, 279
 Oszojek 273
 Oszojelyu 28
 Oszoju 159
 Oszojul 222
 Oszony 96, 193
 Oszóny holica 189
 Osztrich 195
 Osztrij-havas 57
 Osztrika 238
 Osztri vrch 120
 Osztrozsuk 195
 Oszuj 126, 181
 Oszuji 276
 Oszuszi 269
 Ótécső 192
 Ó-Tisza 116
 Ozera 138, 174, 238, 239
 Ozero 9, 145, 169
 Ozirna 239
 Ozirnya-havas 174
 Ozirnyánszki 239
 Ozurněj Misztice 169
 Oszinovate 271
 Oszü verch 171
 Ökörmezei járás 96
 Ökörmező 120, **208–209**,
 293
 Ökörmezői járás 194, 267
 Örökös-Tilalmas 234
 Örzse-patak 68, 235
ösvény L. Két ~ közti hegy
 Ösztövért-hát 115
 Ötvesfalva 53
 Ötvösfalva 24, 87, 158,
 211, 221, 225
 Padisurna 47
 Pad-mező 235
 Padura priseri 290
 Padure 80, 179
 Pá gárdu Cétinyí 42
- Pa hán 231
 Pa Kemp 101
 Pa Kémp 42
 Pa koszta Ruszenyilor 42
 Pál-akna 200
 Palkó-füzes 113
 Pálova 246
 Paltin 291
 Paltinis 291
 Páltyin 186, 205
 Pa mál 67
 Pánevécese 210
 Pánszké Láz 259
 Panyku Verch 154
 Pányova 57
 Pányu verch 211
 Papádin luh 37
 Páparaticse 64
 Papasztagia 109
 Páporodisse 58
 Paporotescse 276
 Papp Iván 186
 Paprádás-völgy 106
 Pa prund 245
 Papszen-füzes 113
 Párdasz 157
 Parlag-füzes 113
 Paszak 175
 Pászicsnej 150
 Pászicsni 60
 Pászitnye 136
 Pásznyák 136
 Pasztovnyik 154
 Patak 79, 178
*patak L. Ács-~, Bábova-~,
 Babovec-~, Bännéj-~,
 Bánya-völgyi-~,
 Bársony-~, Belyüvcová-
 ~, Bence-~, Bilij-~,
 Bilin-~, Bisztra-~,
 Bongászi-~, Borkút-~,
 Borkút-völgyi-~,
 Borkutyenez-~, Botoje-~,
 Brácsako-~, Brácsákü ~,
 Bukóci-~, Bukovec-~,
 Csebrényi-~, Cserés-~,
 Cserkezi-~,
 Csertezsovej-~, Csont-~
 tájéka, Csórszi-~, Csucs-
 ~, Dáro-~, Disznó-~,
 Dudnyecsin-~, Farkas-~,
 Fehér-~, Fenes-~,
 Görbe-~, Határ-~,
 Hecely-~, Hlubicska-~,
 Hluboki-~, Holovne-~,
 Hrábovec-~, Ilyma-~,
 Imre-~, Irholc-~,
 Járemková-~,
 Jászenovec-~, Kabola-~,
 Kácsurka-~, Kálló-~,
 Kánya-~, Kédreni-~,
 Kerek-hegyi-~,
 Kernisnyi-~, Kirvavec-~,
 Kirvavec-~, Kis-Evező-~,
 Kis-Fenyő-~, Kis-Rákos-
 völgyi-~, Kis-Técsi-
 völgyi-~, Kobilec-~,
 Kohor-lázi-~,
 Kopányovij, Kovács-
 völgyi-~, Köntös-~,
 Körvavcsát-~, Köszörü-
 ~, Köszörü-völgyi-~,
 Krajnikuszki-~,
 Kremenját-~, Krivi-~,
 Kvászovec-~, Lánovec-~,
 Láp-~, Lazüli-~, Léché ~,
 Lichig-~, Lipcse-~,
 Lipovec-~, Liszicei-~,
 Liszickai-~, Liszicki-~,
 Lublyáni-~, Lud-~,
 Luncsi-~, Magyar-~,
 Marangos-~, Markó-~,
 Matacsó-~, Mély-~,
 Mirnij-~, Mogyorósi-~,
 Mogyorós-~, Nagy-
 Evező-~, Nagy-Fenyő-~,
 Nagy-Lab-~, Nagy-~,
 Nagy-Rákos-völgyi-~,
 Nagy-Técsi-völgyi-~,
 Neszterovec-~, Obnó-*

Helynévmutató

<i>zsánszky</i> ~, <i>Oszava</i> ~, <i>Örzse</i> ~, <i>Pátó</i> ~, <i>Páulovec</i> ~, <i>Petro</i> ~, <i>Pidviszokij</i> ~, <i>Pintye</i> ~, <i>Pláik</i> ~, <i>Plávuc</i> ~, <i>Preszlupni</i> ~, <i>Procska</i> ~, <i>Putni</i> ~, <i>Ripinyei</i> ~, <i>Riskó</i> ~, <i>Róna</i> ~, <i>Roszticsok</i> ~, <i>Saján</i> ~, <i>Sáros</i> ~, <i>Sáros</i> ~- <i>dűlő</i> , <i>Sós</i> ~, <i>Steleny</i> ~, <i>Stevirszki</i> ~, <i>Sugatag</i> ~, <i>Súgó</i> ~, <i>Sütő</i> ~, <i>Szakérnica</i> ~, <i>Száráz</i> ~, <i>Szénégető</i> ~, <i>Sziki</i> ~, <i>Sziruk</i> ~, <i>Szokolu</i> ~, <i>Sztánovec</i> ~, <i>Tálápkü</i> ~, <i>Tekeres</i> ~, <i>Terentin</i> ~, <i>Terezuka</i> ~, <i>Ternovec</i> ~, <i>Tosztí</i> ~, <i>Tótos</i> ~, <i>Tölgves</i> ~, <i>Trasznai</i> ~, <i>Turbát</i> ~, <i>Tyuscsánka</i> ~, <i>Vágó-völgyi</i> ~, <i>Vár</i> ~, <i>Veresül</i> ~, <i>Vesnyej</i> ~, <i>Villa-völgyi</i> ~, <i>Vojku</i> ~, <i>Volyár vadenéj</i> ~, <i>Völgyi</i> ~, <i>Zozulyiszki</i> ~, <i>Zubrovec</i> ~, <i>Zúgó</i> ~, <i>Zvosztinava</i> ~, <i>Zsálo- bovij</i> ~, <i>Vár</i> ~- <i>i-nyak</i>	<i>patakja L. Bogdán</i> ~, <i>Kalian</i> ~, <i>Karpin</i> ~, <i>Lál</i> ~, <i>Or</i> ~, <i>Románovec</i> ~ Patakvölgyi szolgabírói járás 34, 95 Patakvölgyi szolgabírói kerület 24, 87, 102, 211, 220, 224, 273 Patik 139 Pa Tilbura 42 Pátó-patak 110 Pátyinetu 42 Paulik 76 Paullázu 248 Paulovec 122, 225 Páulovec 52 Páulovec-patak 51 Paulyucűv 251 Pa Vetsas Keceli 42 Pa vurbu Muntyeluj 49 Pcselénecs 261 Pcselenok 259 Pcselinki 53 Pecura 133 Pecsálo 205 Pe Dumbrava gyin gyosz 69 Pe Dumbrava gyin Szusz 69 Pedura 241 Pedurá Gyelnici 217 Pe Gruj 90 Pe Gyal 217 Pe hotáre 90 Pe Iza gyin gyosz la Kerülő 69 Pe Iza gyin Szusz 69 Pe Izvoru 63 Pe kecin 88 Pekura 133 Pelá borkut 218 Pelá Sztrimtori 219 Peleca 139 Pelesátá 205 Pelliva 157	Peltága vályá Ándreánuluj 219 Peltyinet 44 Peltyinyisu 91 Pe lunka 241 Pe Máluri 31 Pe Mojnys 28 <i>Pengő L. Alsó</i> ~, <i>Felső</i> ~ Pe oblázu 168 Pe podúri 242 Peregyl 199 Perechreszt 85 Perechresztia 239 Perechresztyánec 47 Perechüd 166 Perekope 262 Perekresztni 96 Perekup 95 Pereluki 171 Perelyszak 37 Pereniz 171, 195 Pereniz horb 140 Peres 98 Peres-láz 235 Peres-rét 113 Pereszehirka 40 Pereszlop 139, 173 Pereszlup 136 Peretele 291 Perileszka 218 Perudzsinosza 42 Pe ruptur 277 Pervolisce 34 Pe Sesz 88, 90 Peste 290 Pe Stejerei lá Hotyén 42 Pestyivszki 139 Peszca rika 238 Pe Szeketura 30 Pe Szeketura dülő gyin gyusz 69 Pe Szeketura dülő gyin szusz 69 Pe Szelistye 42 Peszok 261
--	---	--

Helynévmutató

- Pészók 191
 Pe Sztijáru 42
 Pesztye Kimp 71
 Pe Szupt petricse 218
 Péter-Pál-akna 12
 Péter tója 111
Petes L. Alsó--~, Felső--~
 Petleka 139
 Petlo grun 139
 Petrariu 80, 179
 Petrasovics 122
 Petrile armenyilor 49
 Petris 217
 Petro-patak 259
 Petrosz 287
 Petrosz-havas 287
 Petrova 27, 83, 167, **185–186**, 204, 205, 255
 Petrovai havasok 7
 Petrovai kerület 185
 Petrovec 293
 Petruc 288
 Petrüci-dűlő 175
 Petrüvci 275
 Petrüvcsik 293
 Petsunosza-dűlő 43
 Pe vályá luj Piátrá álba 89
 Pe Válye 245
 Pe valye határu luj 69
 Pe valye Porkuluj 69
 Pe velcselye 241
 Pe Velcselye 88
 Pe Virvu 28
 Pe Zepogyie 28
 Phicsorágu 75
 Phicsorú ofrin 222
 Phicsorú Priduluj 75
 Piatra alba 218, 291
 Piatra Buhi 284
 Piátra ciganuluj 253, 254
 Piátrá cigánuluj 248
 Piátrá Korbuluj 217
 Piatra mare 65
 Piatra mike 65
 Piatra Prestol 291
 Piatra Solymuluj 284
 Piátra Zevojuluj 67
 Picioru Cepri 291
 Picioru graduluj 291
 Picioru Grópei 179
 Picioru mosiuluj 291
 Picioru sesuluj 291
 Picsora gráduluj Torojága 284
 Picsoru Berboszuluj 219
 Picsoru Berczi 28
 Picsoru Borkutuluj 29
 Picsoru de mizslok 30
 Picsoru fáguluj 28
 Picsoru Jezuruluj 241
 Picsoru Kirzsi 29
 Picsoru Mnyízguluj 31
 Picsoru polyánuluj 44
 Picsoru Rományesz 242
 Picsoru Szekedásuluj 30
 Picsoru veratyecs 69
 Pidviszokij-patak 204
 Pietris 291
 Pietrisz gruny 9
 Pietrosúl 49
 Pietrosz 151
 Pietrosza 273
 Pietroszu din dsosz 291
 Pietroszúl 49
 Pietroz 152
 Pietroza 151
 Pikuj 140, 172
 Pikujáta 200
 Pikuj Pohári 40
 Pikuj poharj 132
 Pikuj v. Medvedík 132
 Pilipec 132, **187–188**, 189, 203
 Pintáj 205
 Pintye-patak 106
 Pinyászsok 138
 Piros-domb-mező 105
 Pisa Hora 154
 Pisesak 267
 Pisesanya 170
 Pitrare 284
 Pladésztak 182
 Pláik 85, 140
 Pláik-patak 132
 Pláj 136, 186, 217, 238, 284
 Plájék 210
 Plájszka 59
 Plaju Betrin 30
 Plaju luj Ceteu 291
 Plántes 129
 Pláscha 276
 Plávuc 47, 174
 Plávuc-patak 47
 Plecsiva 174
 Plesa 20, 85
 Plesiva 174
 Pleska 167
 Pleskuc 28, 219, 240
 Pleskucu 215
 Pleszcse 173
 Plétka 47
 Pletováti-völgy 151
 Plík 95
 Pliszaka 173
 Plitná 172
 Plitnej 170
 Plitováta 20
 Plítuszká rosusz 20
 Ploptyis 28
 Ploscsa 58, 181
 Ploszka 121, 152
 Plosznina 238
 Plyiska 205
 Poda baiici 291
 Pod Dubinka 181
 Pod dubrovom 119
 Poderej 40, 139
 Pod gyilnizáni 119
 Pod horba 169
 Podi 85
 Podina 85
 Podobóc **189–190**, 203
 Podobovec **189–190**
 Pod Sirokom cseratyom 119

Helynévmutató

- Podu Boi 254
Podu Csiressi 256
Podu fracsinuluj 290
Podu Hilbocsi 214
Podu luj Szelicki 213
Podu popi 213
Poduri 79, 231
Podurilye 250, 256
Podurilye lá Mocsira 213
Podu strimhuri 290
Podu subt Pietrosu 290
Podu Szekeristye 218
Podu valcineszuluj 291
Poenyi 216
Poenyile luj Illés 216
Pogányszky-havas 232
Pogor 163
Pogyerei 30, 218, 250
Pogyereje 30
Pogyerejelye 241
Pogyereju Szorice 28
Pogyinyéj 22
Pogyisore 214
Pohána preluka 65
Pohár 37, 82, 96, 140, 206
Pohári 40, 268
Pohárj 132, 195, 206
Pohár Vunyihuszki 271
Pojana 179
Pojana 90, 101
Pojana Andreászka 258
Pojana de Zsosz 242
Pojana Dolhi 29
Pojana gyin szusz 241
Pojana Iváska 28
Pojana korbuj 254
Pojana mare 290
Pojáná máre 163
Pojáná Stefánuluj 92, 93
Pojana Szeratye 280
PoJane Oancsi 278
Pojana 217
Pojeicele 222
Pojenile Greblesztyi 256
Pojenyica 242
Pojenyicá 241
Pojenyice 163
Polena 36
Poloné 120
Polonenka 139
Polonenszki 273
Polonina 51, 187
Poloninka 64, 186, 266
Poloninki 119
Poloniszki 247
Polonyina 125
Polüm 142
Polyán 114
Polyána 273
Polyána Kaszuszka 139
Polyána Odotyice 28
Polyánészte 147
Polyanica 85
Polyanici 269
Polyánka 171
Polyánké 173
Polyánki 140
Polyánszka 21, 138
Polyánszke 82, 85
Polyánszki 82, 273
Polyanszki dülő 21
Polyenka 40
Poméjneca 274
Poncz-láz 235
Ponorelle 179
Popágya 183, 237, 239
Popá Zina 246
Popelici 170
Poperek polya 20
Pop Ivan 266
Poposola delu prizsailor
290
Popova klivá 206
Popovec 137
Popovescse 274
Popudhore 220
Popú Zsolobb 176
Porkulec 86
Portus 262
Posa 186
Poszics 85
Poszovicsova pohár 40
Potocsina 208
Potucsok 86
Pozses 40
pratum de Visk 112
Precarinok 83
Precsilka 266
predio komorov in de
Bereg 141
Prehodístye 42
Prehud 73, 136
Prelucile 291
Prelucsi 241, 257
Prelucsilye luj Bolkis 90
Preluka 40, 205, 241, 246
Preluka Beilor 29
Preluka Botyánuluj 258
Preluka flosuluj 291
Preluka Izi 226
Prelukák 93
Preluka luj Andre 291
Preluká luj Jozsip 91
Preluka luj Lánkos 90
Preluka luj Urdás 219
Preluka lupoe 89
Preluka-Magura 9
Preluká Mnyeluluj 91
Preluka Nyekityi 29
Preluka Oiireii 290
Preluka Opcsira 226
Prelukáre 205
Preluka rosie faca
ciareaneluluj 290
Preluka runkuluj 29
Preluka senotuluj 290
Preluká Szcululuj 163
Preluká Szytopuluj 256
Preluká Urszuluj 90
Preluku 47
Prépir 239
Prepuj 183
Preszlup 182, 183
Preszlupni-patak 182
Pricárinok 34

Helynévmutató

- Pricsil 140
 Pricsul 46
 Pricsül 171
 Prihode 254
 Prihodi 232
 Prihodiste 55
 Prihodok 85
 Prihudnej 85
 Priladie 231
 Prilaga 222
 Prilage gyáluluj 222
 Primi 267
 Pripir 97
 Pripor 49, 93
 Prisecile 290
 Prислоpu 290
 Prислоpu Ceteu 291
 Prислоpu luj Cotec 291
 Priszáka 49, 258
 Priszáke 163
 Priszecs 133
 Priszila 205
 Priszlop 49, 86, 125, **191**,
 198, 211, 244, 248, 257,
 267, 268, 275, 283, 285
 Priszlopás 216, 267
 Priszlop batrín 49
 Priszlopu 288
 Prisz lopu varicelor 49
 Priszoce 173
 Prisztolu 29
 Privin 40
 Procüv 196
 Procska 46
 Procska-patak 46
 Prochudnya 142, 208
 Prohudnya-völgy 143
 Prolamanij 145
 Proptyele 287
 Protivnya 34
 Provácsi 53
 Prund 27, 245, 258
 Prunduri 212
 Prundurilye lá Mora 245
 Ptyátra Soimuluj 229
 Ptyátra Szaplonci 229
 Ptyátre 134
 Ptyetricsna 205
 Ptyicsoru Dánkuluj 205
 Ptyicsoru Gársi 92
 Ptyikuj-dűlő 68
 Pu csosza 231
 Pud Berdom 64
 Pud berehom 181
 Pud Brechlyiáven 139
 Pud brescsámé 173
 Pud derenom za ilmokon
 118
 Pud Dohim 64
 Pud Dolinami 145, 169
 Pud Dubrovoh 259
 Pud dubucom 164
 Pud grunjom 64
 Pud Holyázin 38
 Pud Horbistyami 122
 Pud horbom 119
 Pud hosztinec 259
 Pud Hurka 95
 Pud hurkái 54, 121, 122
 Pud Kaminy 173
 Pud Kápolna 271
 Pud Kernecsnem 38
 Pud Kreszán 46
 Pud Lednejámi 197
 Pudliszkovim 34
 Pud macsáro 164
 Pud Maguro 173
 Pud Mocsár 259
 Pud Plesa 20
 Pudpleša **85–86**, 263
 Pud Pliszkovim horbom
 119
 Pud priborom 64
 Pudpula 46
 Pud Szárhegyem 121, 122
 Pud Szelom 259
 Pud Tiszovov 85
 Pud turnom 34
 Pud Tyápisom 259
 Pud velikim Oszojam 64
 Pud veretinami 120
 Pud Záberezs 259
 Pud zelenom berehom 282
 Pulca 95
 Pupezoje 241
 Purcsu 247
 Purkerec 29, 254, 287
 Purkuleta Perenis 34
 Pusdna Barsianiascha 291
 Pusdna visiovescha 291
puszta L. Nagypataki ~
 Puszte párela 164
 Pusztult ólak környéke
 113
 Putelova 150
 Putni-patak 199
 Pu Valye Szenyesiilor 279
 Pu virvu luj Kumán 279
 Rabacsin 188
 Ráb-láz 114
 Rab-lázi dűlő 116
 Rabolts 141
 Radomir 9
 Ragazi 46
 Rahó **7–9**, 77, 265
 Rahói havasok 7
 Rahói kerület 76
 Rahó kerület 265
 Ráchovo 7
 Rakanik 113
 Rakasz 106
 Rakavinec 64
 Rákóc 105, 106, 120
 Rákóczi-akna 200
 Rákóczi-féle út 237
 Rákócziova doroha 239
 Rákos 108, 230
Rákos L. Eleven~ tájéka,
Két~ közt
 Rákos-domb 108
 Rákos-mező 109, 113
Rákos-völgy L. Kis~,
Nagy~
Rákos-völgyi-patak L. Kis-
~, Nagy~

Helynévmutató

- Rakovec 85, 86, 261
 Răntunise 80
 Rásza 229
 Rásza-hegy 229
 Ravasza 99
 Ravaszmező 198
 Régi-ág 164
 Régi országút tája 109
 Regyiasza 288
 Rekesz 98
 Reketyés. 113
 Rekita 175, **193**, 205
 Rekitt 132
 Remecel-hegy 159
 Remecel pataka 159
 Remete **192**, 228
 Remitké 282
 Répá 293
 Repagus 44
 Repa hotyasuluj 49
 Répás-láz 113
 Répás-szer 108
 Repegői-völgy 151
 Repegői-völgy 151
 Répénka 196
 Rét 106
*rét L. Kecskés-~, Kőrös-~,
 Orbán-~, Peres-~,
 Saján-~, Zsigó-~,
 Köblen-völgyi ~ek,
 Kőrös-~i borkút*
 Réti utca 104
 Rétki 261
 Retyica 93
 Reusora 163
*rév L. Alsó tiszai ~, Felső
 tiszai ~*
 Rév-füzes 113
 Réz-domb 105
 Rickova 200
 Ricsánka 194
 Ricsisca 184
 Ricska 51, **194–195**, 267
 Ricskai-víz 267
 Rígó 163
 Rih 78, 175
 Rika 54, 132, 140, 205
 Riketyászka 205
 Rinovate 272
 Ripa condura 222
 Ripá luj Sustyik 256
 Ripilyu 86
 Ripinka 196
Ripinka L. Nagy-~
 Ripinnoje 196
 Ripinszki 194
 Ripinye 78, 174, 176, 194,
196–197, 243, 267
 Ripinyei-patak 199
 Rippa 167
 Riptile 291
 Riskó-patak 110
 Rítu 214
 Rítu Máriska 214
 Rítur 18
 Riumáre 163
 Riu Petri 49
 Riurenyi 212
 Riu Rotyi 27
 Riu Szászuluj 27, 29
 Rivna 40
 Rivnyánszki 195
 Rivnyi 40, 195
 Rjápicka 189
 Rjika 251, 252
 Robu 182
 Rogoz 273
 Rohadi 113
 Rohadi-füzes 113
 Rohnisare 23
 Rohnyászka 9
 Rókamező 57, 166, 194,
198–199, 267
 Rokozáta 197
 Romanov 172
 Románovec patakja 78
 Románovec-völgy 78
 Romanuv 85
 Románye 250
 Romuli 84
 Róna 200, 233, 235
 Rona de gios 22
 Róna kerület 68
 Róna-patak 234
 Rónapolyána 83
 Rónaszék 11, 14, 17, 23,
 66, 83, 186, **200–201**,
 279
 Róna vize 22, 23
 Rónavízi kerület 22, 83,
 200
 Rónavízi szolgabírói
 kerület 277
 Ronk 99
 Ropa 130, 184
 Ropogos 42
 Rosu 283, 284
 Roszis 40
 Roszosi 85, 148
 Roszticsok-patak 132
 Rosztoka 97, 189, **203**
 Roszucska **202**
 Roszuscá 20
 Roszus dzapkuszká 20
 Roszusne 85
 Roszusnéj 170
 Roszusni 95, 210
 Roszusnya 202
 Roszusnye 173
 Roszüsni 171
 Rota 27
 Rotunda 99, 229, 291
 Rovinci 268
 Roviny 184
 Rozavlya 133
 Rozávlya 27, 88, 149, 167,
 168, 186, 212, 216, 240,
244–250, 253
 Rózsa 182
 Rozsaalja 244
 Rozsályi 111
 Rózsa-vár 248
 Rózsa vára 244, 245
 Rozsok 238
 Röttyi 154

Helynévmutató

- Rubacsin L. Kis--*, *Nagy--*
 Rubány 267
 Rudavec 171, 176
 Rugató 205
 Ruinyis 217
 Runcuri 179
 Runcusoru 179
 Runeku 290
 Runi 238
 Runk 257
 RunkSORU 29
 Runku 42, 80, 241, 291
 Runku Gadsii 290
 Runy 251
 Runya 224
 Runyi 276
 Rupturilye 42, 217, 242,
 250, 258
 Russia 204
 Rusz 204
 Ruszka 84
 Ruszkapolyána 204
 Ruszki 264
 Ruszkij 140
 Ruszkij verch 140
 Ruszkirva **205**
 Ruszkopolyána 205
 Ruszkopolyáni havasok 7
 Ruszkova 186, **204**, 205,
 269
 Ruszpolyána 186, 204,
205, 284, 286
 Ruszvíz 204
 Rusz vize 205, 247
 Ruszvízi járás 167
 Ruszvízi kerület 185, 204,
 205
 Ruszvízi szolgabírói
 kerület 204
 Ruzsa 138, 182
 Ruzsinosze 149
 Ruzsi nousza 49
 Ruzsnava 270
 Sacielu 226
Saján-hegy L. Belső-Első--
 Sajáni-borkút 115
 Sajáni első borkút 115
 Sajáni második borkút 115
 Saján-mező 113
 Saján-patak 116
 Saján-rét 114, 116
 Saján-völgy 114
 Sajó 27, 28, 88, 133, 149,
212–215, 219, 245, 250
 Sajói szolgabírói kerület
 27, 212, 216, 253
 Sajó kerület 27, 88, 240,
 244
 Sajópolyána 28, 29, 89,
 186, 212, **216–219**, 249
 Sajó vize 213, 215, 216
 Salistie de susa 84
 Sándorfalva 53, 211, **220–**
221, 225, 274
 Sándriászka 46
 Sándrovo 220
 Sánta 136
 Sánta-mocsár 111
 Sár-füzes 113
 Sáros megye 61
 Sáros-patak 105
 Sáros-patak-dűlő 105
 Sárosvég utca 104
 Sás Gráben 147
 Sássá 151
 Sászin Gruny 47
 Scaune 162
 Scharampü 58, 294
 Sesául 76
 Sesáuli-gát 76
 Sesaura 232
 Sesauva 232
 Sesávnécki 210
 Sceserbán 232
 Scesob 82
 Scesobinec 60
 Scesucsuje balató 118
 Scesufanyuv 145
 Sdabu 290
 Sdiabu 291
 Secielu 178
 Secs 134
 Segya-havas 49
 Sejeu 212
 Selesimurile 291
 Senye-láz 98
 Sepoja 42
 Serban 186
 Sesz 134, 250, 256, 280
 Sész 22, 23
 Sesza 40
 Seszar 285
Sesz-dűlő L. Alsó--Felső--
 Seszerile 291
 Seszu 101
 Seszu Birhometyi 248
 Seszu Bránouluj 248
 Seszul 9
 Seszu luj Bodrán 254
 Seszu Monaszteri 249
 Seszu pojeni 290
 Seszuri 29
 Seszurile 163
 Setastina Comernicele
 290
 Setrev 84
 Sies din diosu 84
 Sies din Susa 84
 Siesulu 63
sík L. Alsó--, *Felső--*
 Sikorea 290
 Simonu 247
 Simonyuka 262
 Sinetei 42
 Sinka 108, 113
 Sinka alja 108
 Sípot 93
 Sirakij 267
 Sirbi 79, 178
 Siroka chascsa 188
 Siroki 138
 Sirokij 57
 Sirokij Luch 232
 Siroki luh 239
 Sirokoje Pole 198

Helynévmutató

- Sisáva 271
 Skadia 291
sóbánya L. *Alberti*~
 Sófalva 24, 102, 125, 211, 221, **224–225**
 Soljoko 284
 Solymu 284
Sólyom-kő L. *Kis*~-, *Nagy*~
 Sólyom-kő alja 113
Sólyom-kő pataka L. *Kis*~
 Somfalva 75, 79, 179, **222–223**, 278
 Somóka 85
 Sopurka 38, 136
 Sorompó 106, 236
sorosi L. *Tisza*~ *utca*
 Sós-Csonkás 113
 Sósfalu 106
 Sós-forrás 12
 Sós-patak 12, 93
 Sovány-szer 108
 Sörház utca 104
 Sötét-völgy 106
 Spánszka 47
 Sroticsná 172
 Stanisiora 291
 Stanista de cete ogne 223
 Stára dolina 53
 Starzics 85
 Stebiora botizul 284
 Stedgya 49
 Stefél Gráben 147
 Stegiare 284
 Steleny-patak 132
 Stenimore 133
 Stenisoru 133
 Sténka-domb 263
 Stevirszki 37
 Stevirszki-patak 37
 Stevjora 37
 Stevjóra 37
 Stina 175
 Stina sasuluj 291
 Stinisore 133
 Stizeret 201
 Stremtura 253
 Striga 12
 Strimtura 186
 Strimture 75
 Strincseska 40
 Strinturái-dűlő 292
 Strizselej 49
 Strizsesej 231
 Sub Dumbrava 223
 Sub Dumbráva 75
 Sub Lunka 75
 Sub piatre 231
 Subt Obreze 290
 Subt piatra pripor 291
 Subt Riptii 290
 Sub Tyicsere 49
 Sub tyisze 55
 Sucaciasa mare 291
 Sucaciasa mica 291
 Sugatag 65, 109
 Sugatag-hát 109
 Sugatag kerület 10, 79, 178
 Sugatag-patak 109
 Sűgő 68, 163, 235
Sűgő L. *Birlány*~-, *Körtvélyesi*~
 Sűgő-patak 68
 Suligul 284
 Suligul-havas 285
 Suliguli 285
 Supanie 291
 Surá luj Bilás 92
 Susminec 82
 Sürgyefalva 42
sűrűje L. *Libány*~
 Sütő-patak 116
 Sváb utca 164
 Szabó-láz 114
 Szacsal 226
 Szacsal 84, **226**, 244, 253, 284, 287
 Szádakos 115
 Szádi 34
 Szakadasok 163
szakadék L. *Tisza*~
 Szakala 47
 Szakályü vérch 174
 Szakérnica 157
 Szakérnica-patak 157
 Szaladavá 164
 Szálásel 85
 Szálásik 194
 Szálásnéj 268
 Szalaván 234
 Száldobos 110, 113, **123**, 124, 126, 274
 Szállás 163
szállás L. *Bakats*~-, *Avarok* ~*a*, *Szекленcei* ~*ok*
Szalvány L. *Ékesi*~-, *Nagy*~
Szánda L. *Alsó*~-, *Felső*~
 Szapinosán 99
 Szaplonca 109, 134, 192, **228–230**, 262
 Szaplonca vidéke 93
 Száraz-Német-füzes 113
 Száraz-patak 69
 Szárhegy 122
 Szarvastó 227
 Szarvaszó 19, 67, 98, 134, **227**
 Szarvazó 227
 Szászmáte 98
 Szászova 131, 184
 Szász-szugoly 113
 Szászu 29
 Szaténna 182
 Szatmár 57
 Szatmár megye 10, 11, 21, 42, 81, 82, 93, 115, 162, 163, 228, 229
 Szátu 27, 88, 212, 216, 240, 245, 254
 Szaucsák verch 129
 Szavcsin 85
 Szecsel 19
 Szécsike 206
 Szecsu 42

Helynévmutató

- Szederjes-mező 103
 Szegedi-láz 235
 Széhla 138
 Széhlanszki 47
 Szehlyáncsek 210
 Széhlyánszke 210
 Szehlyánszki 182
 Szekajászka 93
 Szekatura 179
 Szekedás 30
 Székek 162
 Szekeristiyile 241
 Szeketur 134
 Szeketura 29, 42, 69, 163, 184, 216, 256
 Szeketura Bulyendri 30
 Szeketura gye dzsosz 29
 Szeketura gye Mizslok 29
 Szeketura luj Petrás 30
 Szeketurele 222
 Szeketuri 28, 250
 Szeketurilye 90, 242
 Szeketur Kapri 227
 Szeklence 105, 113, **121–122**, 123, 125
 Szeklencei malomvíz 105
 Szeklencei malom vize 105
 Szeklencei szállások 113
 Szeku 31
 Szekul 31, 239
 Széla nizsnyu kraj 122
 Széleslonka 130, 158, **232**, 263
 Széleslonka vize 232
 Szél-hegy 114
 Szeliscse 169, 170, 259
 Szelisnyák 122
 Szelistye 24, 63, 84, 102, 105, 149, 154, 278
 Szelistye-dűlő 41
 Szelistye pe dosz Virvu Szeketuri 69
 Szeliszkei-dűlő 272
 Szél-kő 109
 Szellásu 163
 Szél-mező 109
 Szemencovo 154
 Szencsi-dűlő 105
 Szencsi-erdő 104, 105
 Szénégető 98, 114
 Szénégető-patak 109
 Szenes 122, 200, 224
 Szenespuszta 224
 Szénhely 98, 235
 Szentháromság-akna 200
 Szepes megye 11, 283
 Szepesség 7
 Szer 42
 szer L. Répás~, Sovány~
 Szerata 23
 Szeratá 93
 Szeredni 61
 Szerednij 95
 Szerednya 85
 Szerednya mocsár 64
 Szerednya rika 136
 Szerednye 21
 Szeredpláj 266
 Szerelem-láz 235
 Szerfalu 100, **231**
 Szerfalva 11, 25, 31, 49, 79, 81, 100, **231**
 Szerinu Csertyiz 85
 Szermetes 49
 Szermetyesu 31
 Szesz L. Alsó~, Felső~
 Szeszivcsik 40
 Szészu den dsosu 286
 Szeszu den susa 286
 Szeszu popi 254
 Szevidoveci-völgy 151
 Szhári 40
 Szhári Gorgany 40
 Szhári Gruny 40
 Szidló 275
 Szidor alja 98
 Sziget 23, 36, 39, 41, 46, 48, 67, 68, 70, 72, 83, 91, 93, 100, 107, 112, 113, 134, 142, 151, 185, 200, 210, 231, **233–236**, 245, 265, 279
 Szigeti csárda 244, 253
 Szigeti járás 38, 136, 139, 173, 185, 202, 210, 233, 281, 282
 Szigeti szolgabírói járás 227
 Sziget járás 17, 18, 66, 71, 73, 98, 134, 155, 159, 192, 228, 265
 Sziget kerület 228
 Szihlyáni 205
 Sziki-patak 99
 szikla L. Gutin~, Gutin ~ja
 Sziklák 97
 Szilágyság 172
 Szilas 108
 Szilca 249
 Szilvás 112, 113
 Szilvás-szugoly 109
 Szinetora 255
 Szinetore 44
 Szinevér 127, 137, 138, 208, **237–238**, 239, 251
 Szinevéri szolgabírói járás 127, 137, 138, 237, 239
 Szinevéri tócska 237
 Szinevérpolyána 174, 237, 238, **239**
 Szinyák 294
 Szinyivér 237
 Szirb 231
 Szirbura 49
 Sziruk 169
 Sziruk-patak 169
 Szitni 40
 Szittyá-völgy 252
 Szkala 243
 Szkejaszá 256
 Szkejasza-hegy 256
 Szkerisora 29, 217
 Szkerisora-hegy 284
 Szkersore 284
 Szkorodováté 220

Helynévmutató

- Szkorucsenka 40
 Szkoruchovate 210
 Szkorus 49
 Szkotárszka 97
 Szkrágye 241
 Szkrágyi 18
 Szkrágyi-völgy 285
 Szkreděj 211
 Szkredij 87
 Szkunduly gruny 34
 Szkütya 252
 Szlatina 14, 17, 66, 67, 227, 233
 Szlatinai országút 234
 Szlatinka 25, 89, 90, 179, 218, **240–242**, 258
 Szlatvina 120
 Szlatyina 25
 Szlátyina 66
 Szlatyiora 240
 Szloboda 239
 Szloповi 171
 Szlotvina 119
 Szmerek 78, 264
 Szmerek teteje 275
 Sznóke-forrás 115
 Sznóke-forrás ere 116
 Szobolyivka 96
 Szojmi 243
 Szokernica 121
 Szokirnica 53
 Szokolo 205
 Szokolovec 85, 177, 238
 Szokolu 154
 Szokolu-patak 154
szolgabírói járás L. Dolhai
~, Dolhavízi ~, Dombói ~, Hidegpataki ~, Királyvölgyi ~, Patakvölgyi ~, Szigeti ~, Szinevéri ~, Talaborvízi ~, Taracvölgyi ~, Tiszavölgyi ~
szolgabírói kerület L. Bocskói ~, Dolhavízi ~,
Hidegpataki ~,
Királyvölgyi ~, Mára vízi ~, Patakvölgyi ~,
Rónavízi ~, Ruszvízi ~, Sajói ~
 Szoliscse. 275
 Szolonej 21, 86
 Szolonum 85
 Szolotyán 205
 Szolotyánszki 273
 Szolováni 42
 Szolyma 141, 196, **243**
 Szolyvai-havas 198
 Szorica 214
 Szorokuszka 125
 Szova 142, 198
 Szovjácsi Kaminy 275
 Szóködi 108
 Szőlő-hát 111
 Szőlőhegy 116, 234
 Szőlőhegyi-kaszálók 114
 Szpin 248
 Szpinu 246
 Szplina 51, 52, 140, 194
 Szpuru kaminy 120
 Szremba 86
 Sztanisora 232
 Sztaniszlai kerület 150
 Sztánovec 157
 Sztánovec-patak 157
 Sztányistya 218
 Sztara Szela 259
 Sztári 136
 Sztári Pláji 47
 Sztároje szelo 128, 206
 Sztavescse 139
 Sztebna 150
 Sztebnai-völgy 151
 Sztemnej 199
 Sztemtura 253
 Sztencsur 239
 Sztenka 85
 Sztényák 183
 Sztenyisora 205
 Szteljóra 40
 Sztezseret 83
 Szticsineska 40
 Sztimcseska 40
 Sztini 96
 Sztinni 171
 Sztóba 267
 Sztobi 172
 Sztohovec 76
 Sztohoveci-gát 76
 Sztójákova 164
 Sztojkuszka 164
 Sztópka 195
 Sztópka pod kisznicami 195
 Sztoronyikó 248
 Sztosok 198
 Sztramtura 253
 Sztráncul 182
 Sztredinoszta 49
 Sztremba 85, 138
 Sztremba-havas 138
 Sztremenusz 138
 Sztremtura 194, 253, 259
 Sztrihálynya 208
 Sztrimba 26, 73, 84, 122
 Sztrimcsescsik 40
 Sztrimenusz 182
 Sztrimturá 253
 Sztrizsákiv 194
 Sztrizserej 231
 Sztromina 97
 Sztrov Kúiszka 150
 Sztrundzsin 76
 Sztrunga 239
 Sztrungí 266
 Sztrutin 77
 Sztudeněj patuk 209
 Sztudeni kirmici 174
 Sztudenoje 96
 Sztupa 61, 105
 Sztupi 147
 Szturnyiko 258
 Sztynka 220
 Szub Koszte Beszeriki 278
 Szub Magura 89

Helynévmutató

- Szub Ptyikuj 280
 Szubt Obreze 278
 Szudováti 34
 szug L. *Gődnén ~ja*,
Tőgyin ~ja
 szugoly L. *Szász~*,
Szilvás~
 Szuha 166, **251–252**
 Szucha 57, 196
 Szuhabronyka 166, **251–252**
 Szuhai-kastély 245
 Szuchároszus 46
 Szuchéj 196
 Szuhéj Zsolobb 191
 Szuchi 20, 136
 Szuchij 252
 Szulica 254
 Szumarin 85
 Szumisznij 182
 Szummarin 152
 Szummi 122
 Szumnéj 225
 Szunyogova 110
 Szupt Berlei 28
 Szupt Borkut 219
 Szupt cermure 67
 Szupt Csetece 214
 Szupt Doszu 255
 Szupt Glímeje 219
 Szupt Gyelnice 216
 Szupt Hurki 245
 Szupt Kecin 89
 Szupt Koszta 90
 Szupt Lárove 245
 Szupt Láz 67
 Szupt Miglye 90
 Szupt Monásztira 28
 Szupt Perileszka 218
 Szupt Piátra 245
 Szupt Plái 30
 Szupt Pleskuc 25
 Szupt poduri 28
 Szupt Polonicki 245
 Szupt pripor 217
 Szupt ripa 256
 Szupt Ripty 89, 217
 Szupt Riptyi 212, 245
 Szupt Románye 250
 Szupt Runk 246
 Szupt rupturi 258
 Szupt Szkerisora 91
 Szupt Vistyág 250
 Szupt Zsgyir 213
 Szurda 65
 Szurdék 108
 Szurdok 25, 167, 186, 242,
 248, 249, **253–258**
 Szurduku 254
 Szurupatu 134
 Szurupatura 90
 Szuszáni 245
 Szuszány 27, 88, 216, 240,
 254
 Szuszányi 212
 Szutaját 205
 Szutika 64
 Szutnyát 205
 Szűrűk 118, 120
 Szüts-láz 98
 Szvallyavka 97
 Szvallyavka concractis 97
 Szvidava 46
 Szvinarka 193
 Szvinej 167
 Szvinka 57, 58
 Szvinye 173
 Tábor 262
 Táborhely 111
tája L. *Régi országút ~*
tájéka L. *Csont-patak ~*,
Eleven-Rákos ~, *Fekete-*
tó ~, *Iza ~*, *Izai ~*, *Kerek-*
mocsár ~, *Kereszt ~*,
Nyíres ~
 Talabor 53, 157, 164, 237,
 238, 259, 269, 272, 276
 Talaborfalva 221, 237,
259–260, 274, 276
 Talabor-víz 54
 Talabor vize 64, 128, 208
 Talaborvízi kerület 164
 Talaborvízi szolgabírói
 járás 53, 64, 157, 259,
 271, 276
 Talaborvíz kerület 54, 269
 Tálápkü-patak 176
 Talasava 154
 Tálpes 46
 Tamás-mező 113
 Tarac 20, 60, 61, 85, 86,
 181, 261, 262
 Taracköz 155, **261–262**
 Tarac vize 20, 21, 33, 47,
 59, 131, 148, 154, 184,
 261, 263
 Tarac-völgy 20, 59, 155,
 181
 Tarac völgye 85, 261, 263
 Taracvölgyi szolgabírói
 járás 148, 184
 Tárnica 40
 Tarnyica 85
 Tárnyisni 205
 Tartolc 115
 Tatárvka 152
 Tatármező 225
 Tatárszkia 64
 Tatórszki szvur 157
 Tatáru 92
 Tátárka 46
 Tátujeszká 151
 Tátul 151
 Tatu láze 290
 Tausu 291
 Tecele Grape 163
Técsi-hát L. *Kis~*
 Técsi-láz 235
Técsi-völgy L. *Kis~*, *Kis-*
~i-patak, *Nagy~*
Técsi-völgyi-patak L.
Nagy~
 Técső 33, 61, 103, **107–**
112, 113, 116, 130, 131,
 144, 148, 184, 192, 272,
 273

Helynévmutató

- Técsőszádak 110
 Tejeturilye 90
 Tejnek 193
 Tekerés-patak 108
 Telek 106
telepítvény L. *Baranyai* ~
telke L. *Bogardi* ~
 Temetők alja 114
 Temlü 171
 Temnij 210
 Tempa 47, 173
templom L. *Vusa* ~*a*
 Templom-fennsík 92
 Templom utca 104
 Temrjüszka ulica 294
 Tengersizem 55, 236
 Tenzsul 86
 Teplica 64, 293
 Teplice 281
 Teplicí 191
 Terentin 37
 Terentin-patak 37
 Tereselpatak 20
 Teresely 86
 Tereselypatak **263**
 Teresely völgye 263
 Teresia-akna 200
 Teresuly 263
 Teresuly-forrás 263
 Teresuly-völgy 263
 Tereszuka-patak 47
 Tereszvo 261
 Terezia-akna 12
 Termaxa 270
 Ternovec 54, 118, 119,
 120
 Ternovec-patak 169
 Ternovec pataka 119
 Ternovo 154
 Tersavatij 232
 Térség 163
 Teszcsora 265
 Tetemes-mocsár 111
tető L. *Bálint*~, *Cibles*~,
Gutin~, *Szmerek teteje*
- Tetsunosza 42
 Teu 242
 Teu Bogyuluj 250
 Thechew 33
 Tihij brüd 58
 Tichovec 59, 60
Tilalmas L. *Örökös*~
 Tílbura 44
 Tiorenilor 291
 Tirnovec 168
 Tirsza 52
 Tirszováti 238
 Tiscsora 151
 Tisza 8, 18, 19, 33, 36, 37,
 38, 60, 67, 71, 72, 83, 96,
 98, 99, 103, 104, 105,
 106, 107, 109, 110, 112,
 113, 116, 117, 120, 121,
 122, 125, 131, 136, 139,
 145, 150, 151, 155, 173,
 185, 192, 227, 228, 233,
 234, 244, 253, 261, 262,
 265, 266, 281, 289
Tisza L. *Fehér*~, *Fekete*~,
Kis~, *Ó*~
 Tiszá csorna 151
 Tisza-forrás 151
tiszai L. *Alsó* ~ *rév*, *Felső*
 ~ *rév*
 Tiszai-alsó-mező 234
 Tiszai-völgy 151
 Tiszák 138
 Tiszakirva 106
 Tisza-kő 93, 236
 Tisza-mellék 117
 Tisza-sorosi utca 107
 Tisza-szakadék 105
 Tiszaújfalu 106
 Tisza-völgy 76, 151, 181,
 265
 Tisza völgye 7
 Tiszavölgyi járás 150
 Tiszavölgyi kerület 265
 Tiszavölgyi szolgabírói
 járás 7, 36, 39
- Tiszcsora 76
 Tiszelve 109
 Tiszin 73
 Tisznikovátej 232
 Tiszovec 96, 206
 Tisza 169
 Tivadár 109
tó L. *Fekete*~, *Fekete*~
tájéka, *Hideg*~, *Kerek*~,
Meleg~, *Nádas*~, *Péter*
 ~*ja*
 Tocélné Zsolobb 191
 Tocilnéj 145
 Tocsille 222
 Tócska 238
tócska L. *Szinevéri* ~
 Tolnai-völgy 106
 Toloka 173
 Tolvajszökölő-meredek
 162
 Tomes 137
 Tomina Dubrova 259
 Tomnátyek 186
 Tomnátyin 205
 Topilnik 40
 Topolin 95
 Topolnek 139
 Topolyá 20
 Torojága-havas 283
 Toronya 78, 169, **264**
 Torsola 208, 243
 Torun 264
 Toruncsák 264
 Toruncsák vize 174
 Toszté 64
 Tosztej 85
 Tósztej 139
 Tosztej Gruny 83
 Toszti 105, 157, 171
 Toszti-patak 47
 Tot malma 68
 Tótos-patak 49
 Tóvszti 95
 Tógyin szugja 114
 Tökéspatak 224

Helynévmutató

- Tölgyes-patak 68
töltés L. Josephinum~
 Törés 113
 Törés-hegy 115
 Török engerszike 113
 Trasznai-patak 199
 Trebusa 7, 8, 83, 186,
265–266
 Trebusán 174
 Trencsályova 259
 Tresztya 49
 Tresztye 42
 Tribusa 266
 Triku 246
 Triszenka 40
 Troszna 58
 Trosztyánec 47
 Trosztyinec 40
 Trungyuj 42
 Tufelya 29
 Túlsó-Gódnén 113
 Túlsó-Hangyás 113
 Tunszeszku 242
 Túr 229
 Turbácily 47
 Turbát-patak 46
 Turcsén 136
 Turicsni 171
 Turtellá 24
 Turtyele 29
 Tűne-hát 115
 Tűneháti lázak 114
 Tyácsova 131
 Tyacsovec 107
 Tyacsovec pataka 131
 Tyápes 138
 Tyejá 256
 Tyerturi 245
 Tyetyis 18
 Tyicsera 19, 49
 Tyicserá 241
 Tyikleu 241
 Tyikleu Nyepotyenyilor 90
 Tyina luj Lázár 250
 Tyiny 143
- Tyisnya 209
 Tyitkovec 191
 Tyiuság 73
 Tyuscánka 267
 Tyuscánka-patak 194
 Tyuska 194, 195, **267–268**
 Tyuska-víz 267
 U Boloty 265
 U Dolini 53
 Uglya 130, 154, 158, 165,
269–270
 Ugocsa megye 106, 112,
 115, 229, 294
 Ugolszki brud 259
 Ugolyka 270
 U hotu 122
 Uhrinüszki 191
 Újbárd 122, 123, 124, 126,
 221, **273–274**
 Ujbárjovo 273
 Újfalu 106, 259, 260
 Újfalusi-hegy 106
 Újholyatin 175
 Újholyátin 193, 206, **275**
 Újtyuska 267
 U katrincum 276
 Ulhi 173
 Ulohi 37
 Ú Machu 64
 Ung megye 61, 264
 Ungurjászka 136
 Ungyeriu 29
 Ungyu luj Nyisztor 42
 Ungyu Pétri 28
 Uray-szug 106
 Urda 139
 U retyoch 282
 Úrmező 113, 124, 259,
271–272
Úrmező L. Kis~, *Nagy*~
 Urszava 270
 Urszulec 20
 Urzikáre 42
 Usoru 291
 Usoru Tani 255
- U szállások 282
 Usztyirik 76
 Usztyi Rika 37
 Uszun 284
út L. Két~ közt, *Rákóczi-*
féle~, *Vrchovinai* ~
utca L. Alsó végi~,
Bandzságó~, *Cigány*~,
Csillag~, *Csincsa*~,
Erdősorosi~, *Felső végi*
 ~, *Fő*~, *Iskola*~, *Izai*~,
Kandikó~, *Kis*~,
Koczsegési~, *Kőrösösi*
 ~, *Közép*~, *Lakóc*~,
Magosligeti~, *Magtár*~,
Mándzok~, *Nagy*~,
Német~, *Réti*~,
Sárosvég~, *Sörház*~,
Sváb~, *Templom*~,
Tisza-sorosi~, *Velence*~
- Utiáth 166
 U Vulniku 118
 U Vulyhuvcsiki 130
üstök L. Liget~
 Vacerii dupa virvu 291
 Vadalmás 200
 Vadász-forrás 115
 Vadu 80
 Vadu Carelor 223
 Vadu Csundzilor 29
 Vadu luj Dán 286
 Vágó-völgy 114
 Vágó-völgyi-patak 116
 Vaile 290
 Vájdeminec 152
 Vajdin 275
 Vajnág 123, 124, 274, **276**
 Vajnok háza 276
 Valcinean 291
 Valcselyelya Trikuluj 246
 Valcsoa Féci 214
 Valcsoa Kirsztyi 214
 Valcsoa luj Szeliecki 213
 Valcsoa Mihucsoi 28
 Valcsoa oszozuluj 28

Helynévmutató

- Válcsoa Szekeristye 218
Válcsoá Ungyuluj 241
Valea arsici 291
Valea Bocskouluj 286
Valea brasti 284
Valea caselor 55
Valea caseloru 179
Valea drágujeszi 286
Valea dregujásze 286
Valea hotáruluj 55
Valea Istii 290
Valea Jepi 286
Valea jezeruluj 55
Valea Kuhi 149
Valea kuhi 286
Valea luj Juon 55
Valea mare 55
Valea mijlocii 179
Valea mori 286
Valea pesti 284
Valea rogózeloru 80
Valea runkuluj 80
Valea Sacaruri 179
Valea Sacieluluj 179
Valea sglamemetuj 55
Valea Sztatini 149
Válea Sztuptyinilor 167
Valea tinásze 286
Valea unulis 284
Valea Ursuluj 79
Valea Urszáje 284
Valea vinuluj 285
Valea vinuluj völgye 285
Valebólu 24
Vale Caselor 289
Vale coboruluj 222
Vale Cosai 290
Vale fataciani 291
Vale fataciteni 291
Vale hataruluj 287, 288,
290
Vále Ihoszi 288
Vale Leszpezi 287
Valeni 178
Vale Noveculuj 283
- Vále Plesi 288
Vale pojeni 290
Vále pőrusi 288
Vale Re 290
Vále re 287
Vále Szkurtyi 287
valéta L. Vucskanovi ~
Vale Tiisi 290
Valeu bouluj 283
Valeu brasti 284
Valeu grebin 283
Valeu Novec 283
Valeu oszaja 284
Valeu pestyi 284
Valeu pisztuluj 283
Vále Ursai 290
Vále Urszuluj 288
Valeu skradie 283
Valeu stopuli 284
Valeu vinuluj 284
Vále Vaskoje 288
Vále vungyul 34
Vália Sztatini 133
Valja pojenyi 93
Válkán 73
Válya a den kate 231
Valya a din katye
Strizserej 231
Vályá Andreánuluj 212
Válya Andreaszka 254
Vályá Andrékuoje 219
Vályá áre 28
Vályá Bárbore 254
Válya Berczászka 255
Válya Berczi 255
Vályá Beresztyi 245
Vályá Berszenyi 241
Vályá Besztyi 247
Vályá Bgyiki 216
Vályá Bistrici 226
Vályá Blidáruluj 219
Vályá bobuluj 218
Vályá Boi 254
Válya borkuluj 44
Vályá Borojki 217
- Vályá Bouluj 28
Vályá Brádovi 25
Vályá bráduluj 168
Vályá Bráduluj 240
Vályá Brádzilor 218, 219
Vályá Bránouluj 248
Vályá Bredeceluluj 214
Vályá Burloj 214
Vályá Cántyeoluj 246
Vályá Cili 257
Vályá cse máre 215
Vályá Cserbovi 25
Vályá csere 248
Vályá Csiressi 256
Vályá Csontuluj 255
Válya daraszki 231
Valya den Katyetyen 231
Vályá Dolinye 213
Válya Dregujeszi 84
Válya dubistyiloru 246
Vályá dubuluj 216
Vályá Dubuluj 217
Vályá Dumbreviceloru
255
Válya fáguluj 28
Vályá fáguluj 28
Vályá Féci 214
Válya Floranuluj 214
Vályá fontányi 257
Vályá Frászinuluj 256
Vályá frumuseli 25
Vályá funtinyi 216
Válya furuluj 84
Vályá Gárduluj 241
Vályá Girli 257
Vályá Gloduluj 255
Vályá Gloodosze 218
Vályá Gogosi 247
Vályá Greblyi 255
Vályá Groptyile 214
Vályá Gyerenyeuluj 246
Vályá határuluj 25
Vályá Hilbocsi 249
Válya hotáreloru 28
Vályá hufloj 247

Helynévmutató

- Vályá huglistyi 213
Vályá Humeni 249
Vályá Jákosuluj 247
Valya Jápá 134
Vályá Kaszelor 25, 26, 44
Vályá Kirsztyi 214
Vályá Kolibgyilor 255
Vályá Kolibgyiloru 255
Válya Kordisászka 255
Valya Kremenyicá 159
Vályá Kreminyeszi 167
Vályá Lázuluj 218
Válya Lázuriloru ándrestyi 254
Vályá Lezukuluj 214
Vályá lihetvászka 255
Vályá Iontosze 219
Vályá Iuj Ándrás 255
Vályá Iuj Andrej 255
Vályá Iuj Cikála 213
Vályá Iuj Dán Togyer 255
Vályá Iuj dudás 246
Vályá Iuj Sándor 257
Vályá Iuj Szelicki 213
Vályá Iuj Vlád 42
Vályá Luncsi 257
Vályá Lupuluj 28, 219
Válya Maguri 218
Vályá Marcsáska 246
Vályá máre 44, 161, 162
Vályá Miháلكovilor 213
Vályá Mihucsoi 28
Válya mika 215
Vályá Mocsiriceloru 255
Vályá Mori 25, 89, 240, 257
Vályá Morozovi 213
Válya Muncseluluj 27
Vályá muntyeluj 25
Valya Narice 231
Vályá Nyetyityesze 214
Vályá Opri 214
Vályá oszojuluj 28
Vályá peruluj 240, 249
Válya Pestyilor 134
Vályá Petrovi 255
Vályá Pleskuculuj 215
Vályá Poloniszki 247
Vályá popenyilor 214
Valya popi 231
Vályá Purcsuluj 247
Vályá re 216
Vályá rosie 256
Vályá Runkuluj 90, 255
Válya Seszuluj 29
Vályá Stájereloru 255
Vályá Styubeelor 218
Vályá Surgyi 240
Vályá Szászuluj 27
Vályá Szátuluj 149, 247
Vályá Szekeristye 218
Vályá Szeráte 30
Vályá Szilci 249
Vályá Szinetori 255
Válya Szejeszki 256
Vályá Szlátýinyi 25
Vályá Szorice 28
Vályá Szpinuluj 168, 246
Vályá Sztoronyikuluj 248
Válya Sztuptyini 256
Vályá Sztýupászka 257
Válya Szuliceloru 254
Vályá Szurdukuluj 25
Vályá Teuluj 217
Vályá Tiszeloru 217
Vályá trésztyi 26
Vályá Tyei 241
Vályá Ungyuluj 241
Vályá Urszuluj 22, 256
Vályá Velenyilor 25
Vályá voronyicsuluj 248
Vályá Zsiredzilor 219
Vályea Mlecsi 250
Vályea Ptyiszkorászka 250
Valye arinyoluj 75
Vályea Váncsikouluj 250
Valye Baltýi 277, 278
Valye beszericsi 75
Valye bouluj 222
Valye braduluj 286
Valye cornyilor 223
Valye Cserbovi 278
Valye Cserbuluj 223
Válye Csetetye 279
Valye Csetetyi 279
Válye csirésuluj 134
Valye Dobrici 75
Válye gloduluj 223
Válye határuIuj 223, 278, 280
Valye Iinuluj 279
Valye izvore 75
Válye jepi 286
Valye Kimpsoorelor 18
Valye Korbuluj 277
Valye Iuj Balint 277
Válye Máluluj 18
Válye máre 162
Válye Máre 42, 278
Valye matýicsi 223
Válye nyágre 185
Válye nyágre Tokárnya 186
Vályenyi 254
Valye Oltoványilor 278
Valye pentre valcse 222
Valye petrilor 75
Valye Pojenyi 278
Valye Porkuluj 279
Valye ráduluj 75
Valye socca 75
Valye Stopuluj 284
Válye Szeketuri 287
Válye Szkrágyi 18
Valye Szlatini 149
Valye Szlatýine 278
Valye urszuluj 222
Valye Vancse 278
Valye Vancsi 277, 278
Váncfalva 83
Vancsfalva 68, 277–280
Váncsfalva 66, 75, 79, 178, 222, 277–280
Váncsiko 250

Helynévmutató

- Váncsinu 247
Vápa 106
vápa L. *Akasztó~*, *Farkas~*, *Hideg-forrás~*, *Kelő~*, *Kotlok~*
vár L. *Husztí ~*, *Királyházi ~*, *Rózsa~*, *Rózsa ~a*
Váracska 84
Váraleri 220
Varatyek 49
Vár-hegy 114, 234
Vár-hegyi-forrás 115
Vár-hegy megetti forrás 115
Vár-hegy melletti lázak 113
vármegye L. *Bereg ~*
Várnyak-dűlő 105
városvég L. *Alsó~*, *Felső~*
Vár-patak 279
Vár-pataki-nyak 105
Vaskapu 98
Váskovicá 172
Vasser 283, 284, 285
Vasser Novec 284
Vasser völgye 283
Vaszkul 40, 76
Vászoki 249
Vászokuláz 247
Vedenyászka 136
vég L. *Orosz~*, *Alsó ~i utcam* *Alsó ~i völgy*, *Felső ~i utca*
Velcsoa Beszericsi 240
Velcsoa bobuluj 218
Velcsoa Boi 254
Velcsoa Borojki 217
Velcsoa Csirésuluj 255
Velcsoa Csurojuluj 258
Velcsoa Gyáluluj Cili 257
Velcsoa Jezurinyi 257
Velcsoa leznikuluj 254
Velcsoa lontrosze 219
Velcsoa luj Cikála 213
Velcsoa luj dudás 246
Velcsoa luncsi 257
Velcsoa lupsi 256
Velcsoa Miháلكovi 213
Velcsoa Moldovánuluj 258
Velcsoa Morozovi 213
Velcsoa Pleskuculuj 215
Velcsoa Popenyíloru 214
Velcsoa Surgyi 240
Velcsoa Tyei 256
Veleka 136
Veléka 46
Veléki névi 95
Velekoha terny 173
Velence utca 116
Veleny 25
Veléte 105, 106, 114, 116
Velétei malom vize 105, 106
Velétei-víz 116
Veléti-hegy 115
Velicha Apsica 73
Velika Gropa 238
Velika Liszicka 198
Velika pohárj 239
Veliká Ugolyká 269
Velike Metyovo 118
Velike pole 64, 157, 259, 269
Velike puszte pole 164
Veliki 20
Veliki Chrabuszt 86
Velikij-dűlő 132
Velikij Gylí 194
Velikij potúk 57
Veliki Krive 181
Veliki láz 120
Veliki Luhi 136
Veliki potok 132
Veliki Potuk 86
Venderel 205
Vepru 154
Veratyeku 31
Verátyeku 90
Verbics 171
Verbicsov 172
Verch 21, 125, 267
Verch Dolinách 131
Verch halucér 34
Verch Javorovec 238
Verch Javorovec 138
Verch Negrovec 138
Verchneszterevci 195
Verchovina 142, 143, 174, 175, 194, 206, 243, 259, 264, 267, 272
Verchovinai vidék 78, 176, 196, 208, 293
Verchovinai völgy 140
Verch ozera 238
Verch Piskiny 238
Verch Turbát 46
Verchzvara 195
Verecke 85
Verecsán 46
Verescsü Zvür 293
Veres-füzes 109
Veres-Lőrinc-láz 111
Veresmart 23, 72, 159, **281**
Veresül-patak 199
Vér Petrűfcsíka Gruny 293
Versa 53
Versak 194
Vértop 205
Vertope 42
Vervu krucisoruluj 229
Vervu Tripsoruluj 229
Vesnyej patak 139
Vesnye Mocsár 276
Vesnye pole 282
Vesnye roszul kolo Ozera 259
Vesznárcsik 40
Vész-oldal 111
Vessző-füzes 113
Vezsa 172
Vezsok 206

Helynévmutató

- vidék* L. *Kalocsa*~, *Mára*~
 ~, *Mokrai* ~,
Verchovinai ~, *Kővár* ~e,
Szaplonca ~e
Vidricska 76
Viirika 291
Vijvodin 186
Vilchovat 8
Villa-völgy 114
Villa-völgyi-patak 116
Vinniesk 105
Vinnieska pataka 105
Vinnieska-völgy 105
Vinniesne 156
Virtope 44
Virvu Andreánuluj 212
Virvu Andreánuluj 249
Virvu árenyisilor 42
Virvu bálánuluj 290
Virvu Berleioru 28
Virvu Bocicoluj 149
Virvu Bogyineckuluj 279
Virvu Boi 254
Virvu Cidiri 278
Virvu Ciernii 290
Virvu Csetetye 279
Virvu Csungilor 279
Virvu Dolinyi 213
Virvu fezece 278
Virvu Gorunyilor 213
Virvu Grázsgyuluj 90
Virvu Gyáluluj 89, 222
Virvu hucsuluj 241
Virvu Hurgoj 279
Virvu Jezuinyilor 89
Virvu Kecinuluj 89
Virvu Klostyeszka 241
Virvu Kolnyik 278
Virvu Kolobgyi 280
Virvu Krucsi 279
Virvu Kuzsturi 279
Virvu Lázuluj 218
Virvu leznikuluj 254
Virvu Magura 279
Virvu Máre 254
Virvu Meguri 159
Virvu Miglyi 90
Virvu Mlácselor 89
Virvu Oszojuluj 278, 279
Virvu Picsoru Benyi 278
Virvu Pleski 246
Virvu Prentuluj 278
Virvu Ptyetricseli 230
Virvu Ptyikujuluj 280
Virvu Riptyilor 213
Virvu Runkuluj 90, 218
Virvu Silci 257
Virvu strunsilor 291
Virvu Szenyesilor 279
Virvu Szerate 277, 279
Virvu Szkerisori 91
Virvu Szletyior 278
Virvu Szocsilor 42
Virvu Szorice 214
Virvu Szpinzurátorilor 213
Virvu Sztirki 214
Virvu Sztrimbi 159
Virvu Vakáruluj 230
Virvu varacesuluj 230
Virvu Veratyets 278
Virvu Veverici 256
Virvu Zsgyiruluj 213
Visegrád 79, 178
Visk 103, 105, 107, **112**–
116, 122, 123, 124
Visnej Priszlop 34
Visnyi vodi 34
Visó 77, 83, 149, 167, 168,
 246, 247, 248, 283, 285,
 286, 289
Visó hídja 285
Visói havasok 7
Visói járás 63, 84, 133,
 149, 185, 226, 283, 286
Visói kerület 289
Visói vize 226
Visó községek 291
Visó vize 84, 168, 185,
 186, 266, 283, 285, 286,
 288
Visseo de dsosu 286
Visseu de mislocu 283
Vissó(i) L. *Visó(i)*
Vistyág 250
Viterna 61
víz L. *Jánovec*~, *Ricskai*~,
Talabor~, *Tyuska*~,
Velétei~
vize L. *Baranya* ~, *Bartis* ~,
Borsa ~, *Borzsa* ~,
Dolha ~, *Huszt* ~, *Iza* ~,
Kaszó ~, *Lonka* ~,
Malom ~, *Mára* ~,
Nagyág ~, *Nagy-Nyíres*
 ~, *Róna* ~, *Sajó* ~,
Szeklencei malom ~,
Széleslonka ~, *Talabor* ~,
Tarac ~, *Toruncsák* ~,
Velétei malom ~, *Visó* ~,
Visói ~
vízfogó gát L. *Bogdán* ~ja
Vizkez 141
Vócsi 204
Vodica 171
Vojku-patak 24
Volga Kaszelor 66
Volnyivcsik 40
Voloszkij 210
Volovec 47, 95, 208, 209
Volovej 208
Volovoje 208
Voluszkij 120
Volyár vadenéj-patak 196
Voreta 203
Vorinya 239
Voroncé 173
Voronova 142
Voronovec 177
Voronü 171
Voronyics 248
Vorotekéj 210
Vorotyászka 136
Vortup 184
Vosovati 154
Voszuhát 211

Helynévmutató

- Vovcsi 76
 völgy L. *Alsó végi ~, Alsó-Borkút~*, *Bájkú~*,
Borkút~i-patak,
Borszuk~, *Borz~*,
Csertezsovéj~, *Dolha~*,
Farkas~, *Felső-Borkút~*,
Ferenc~, *Fűrési~*,
Hluboki~, *Iza~*,
Jászenovec~, *Kalocsa~*,
Kaszó~, *Király~*, *Kis-Rákos~*,
Kis-Rákos~i-patak, *Kis-Técsi~*,
Kovács~, *Nagy-Rákos~*,
Lánovec~, *Láziscsánai~*,
Lázkovéj~, *Lipcse~*,
Marangos~, *Nagy-Técsi~*,
Paprádás~,
Pletováti~, *Prohudnya~*,
Repegői~, *Repegői~*,
Románovec~, *Saján~*,
Sötét~, *Szevidoveci~*,
Szittyá~, *Szkrágyi~*,
Sztebnai~, *Tarac~*,
Teresuly~, *Tiszai~*,
Tisza~, *Tolnai~*, *Vágó~*,
Verchovinai ~, *Villa~*,
Vinnicska~, *Arsica ~e*,
Bogdán ~e, *Kalocsa ~e*,
Kisbocskó ~e, *Markó ~e*,
Tarac ~e, *Teresely ~e*,
Tisza ~e, *Vasser ~e*, *Kis-Técsi~i-patak*,
Kovács~i első borkút,
Kovács~i második borkút,
Kovács~i-patak,
Köblen~i rétek,
Köszörű~i-patak, *Nagy-Rákos~i-patak*,
Nagy-Técsi~i-patak,
Vágó~i-patak,
Villa~i-patak
 Völgyi-patak 116
 Vrchovina 198, 199
 Vrchovinai kerület 198
 Vrchovinai út 199
- Vucskanovi valéta 119
 Vucskómező **293**
 Vucskovoje 293
 Vulchuvesik 130
 Vulsána 157, 158
 Vulsánka 157
 Vulsányá 173
 Vulyhócsik 130, 131
 Vulychovej 293
 Vulychové Kut 164
 Vulyhovici 130
 Vulypén 182
 Vunyhuka 276
 Vupcsina 46
 Vurja 46
 Vurvu brádilor 230
 Vurvu ciganuluj 230
 Vurvu Leszpedz 230
 Vurvu Maguri 230
 Vurvu Mákuluj 288
 Vurvu Nyegriluj 230
 Vurvu pietri 63
 Vusa temploma 92
 Vuzura 85
 Wádu 68
 Wirv la szocs 231
 Wóvkúika 152
 Wrtope 231
 Za achábam 122
 Za benyacsoku 271
 Zaberés 53
 Záberes L. *Alsó ~*
 Za berezisesi 146
 Zaberezs 232
 Za bisztróv 294
 Zabojs 267
 Zábrod 157
 Zábrud 158
 Za Buchálkó 259
 Zaczal 226
 Za Csehicom 95
 Za daunicés 164
 Zádnya 57, 170, 182, 238,
294
 Za dohov hatyó 120
- Zádvurki 53
 Zaharú 93
 Za Krizsováti 119
 Zákutya 195
 Zakvasz 57
 Zálamisztóje 51
 Záldobos 123
 Záldoboszi 123
 Záalom 172, 200
 Zálum 211
 Záluncaváti 210
 Za malenszky kruh 262
 Za Megyáncom 120
 Za Mohilka 148
 Za Mohilkov 148
 Zámok 97
 Za mosztok 181
 Zánoga 238, 284
 Zányó 60
 Zányoga 173
 Zányoka 53
 Zányova 147
 Za ochabom nizse cerkve
 122
 Za Oparovatom 262
 Zapádný 194
 Zápatakom 64
 Záperegyla 208, 209
 Zápészka 139
 Za Petijku 272
 Zapodrína 96
 Zápodriný 267
 Zapotjicskom 188
 Zápuzto 269
 Zári 239
 Zá ricsiscesam 54
 Za rika ná Hlubokum
 Zvori 64
 Zá riko, 269
 Za rjikov 294
 Zárnya 294
 Za rosztuceskami 120
 Zarvach 202
 Zászelom 34
 Zasziicsik 40

Helynévmutató

Zaszivcsik 40	Zevoj 219	Zsgyábu Csundzsiloru 29
Zá Szuchím 20	Zevoju 167, 168	Zsgyábu Csutenyiloru 245
Zászuv 184	Zevoju Szurd 250	Zsgyábu Dumitreszk 249
Za Szürükom 118	Zevur Ivánó 232	Zsgyábu Fáorásuluj 250
Za teplicom 118	Zháre 268	Zsgyábu Féruluj 248
Za Ternovocom 118	Zhári 194	Zsgyábu forrásuluj 246
Za Tiszó na berezi 38	Zigeth 233	Zsgyábu Gligánuluj 255
Za Tiszó pud berehom 38	Zimbroslavu 291	Zsgyábu Kosuluj 257
Za Tiszov 261	Zimiri-völgy 151	Zsgyábu ku árinyi 217
<i>zátony L. Kőródi ~a</i>	Zleanké 173	Zsgyábu luj Bekenyi 256
Zatun 262	Zolota 58	Zsgyábuluj Timus 28
Zátyin 96	Zolotárjevo 211	Zsgyábu Maguri 217
Závéjk 191	Zozulyüszki-patak 132	Zsgyábu Máre 90
Závéjka 191	Zubro 171	Zsgyábu moruluj 257
Závéjki 191	Zubrovec-patak 174	Zsgyábu Pesztajetye 90
Záverb 53, 58	Zúgó 235	Zsgyáburilye 89
Záverbá 34	Zúgó környéke 113	Zsgyábu Tyicseri 30
Záverbi 95	Zúgó-patak 116	Zsgyir 213
<i>Záverbi L. Felső~</i>	Zves velekohá ternya 173	Zsid 132, 143
Za Verch 85	Zvisztyánik 294	Zsiduszke 122
Zá verchom 34	Zvorinka 238	Zsigó-rét 113
Za Vodu 259	Zvoru-Alb 44	Zsihán 196, 267
Zavoj 98	Zvoszitnava-patak 194	Zsitiscsa 96
Závoj pud Dubrovo 38	Zvur 53	Zsitne 294
Zdircsa 42	Zvur veliki 210	Zsitnéj malij 58
Zegmüle 147	Zygeth 233	Zsitnej velikij 58
Zelena 150	Zsálobovij-patak 196	Zsitnij 294
Zelenénszkéj 24	Zseliszkovec 197, 209	Zsnyaponu 287
Zeliste 84	Zsendelyes 115	Zsolob 268
Zemplén megye 61, 264	Zserada 85	Zsolobi 20
Zenods 160	Zserápin Gruny 46	Zsolup 64
Zepodele 222	Zsérebec 136	Zsoszáni 245
Zepodia 42	Zsgyába luj Teráz 27	Zsoszány 27, 216, 240, 254
Zepogyie 217, 218, 242	Zsgyábu 213, 241	Zsoszányi 212
Zepogyile 213, 249	Zsgyábu Bejászuluj 257	Zsubrü 199
Zepogyile Birli 31	Zsgyábu Brábenuluj 248	Zsupánya 287
Zepogyile máluluj 31	Zsgyábu csel popeszk 256	Zsübrakóv 57
Zepogyilye 247	Zsgyábu Csonki 246	II. József-akna 200

Személynévmutató

- Aba Sámuel 103
Alb család 289
Anána, Ladomér fia 228
Anderko Elek lelkész 292
Andók birtokos 110
Andrásiak birtokosok 254
András tulajdonos 258
Andrela család 143
Annána, Ladomér fia 228
Apaí 167
Apsai család 269
Apsátzkiék 36
Árpádok 96, 112
Árpád vezér 117
Asztalos család 171
Austinus Balla 289
Bacsinszky János
szolgabíró 21, 33, 82,
131, 144, 232, 263
Bad család 93
Bái Patay József 31
Bakats család 269
Balás Lajos birtokos 212
Balk 18, 159
Bárba Rásze rabló, szökött
katona 248
Barczán Fodor jegyző 26
Barcz család 66
Barnits család 142
Bartos család 235
Báthori Zsigmond
fejedelem 117
Bazilovits 71
Bejász Dumcsin
választmányi tag 253
Bejász Grigore
választmányi tag 253
Bejász tulajdonos 257
Bél Máttyás 112
Bencze család 164
Benkő nevű ember 108
Berega Vaszily lakos 203
Beres család 93
Berezsánszky Petro hites 62
Beszi család 93
Bethlen Dorottya gróf 261
Bethlen gróf 262
Bethlen grófi család 261
Bethlen József gróf 232
Bika gúnynevű tulajdonos
216
Bilcz tulajdonos 29
Birla család 32
Birla tulajdonos 31
Blegya tulajdonos 28
Bobrovszka Teréz gróf 142
Bocskaiak 38
Bocskai család 38
Bodrán tulajdonos 254
Bogárdi család 171
Bogdán család 269
Bogdán lázadó 93
Bogoszta család 34
Bogya tulajdonos 250
Bolkis tulajdonos 90
Bolykó vikárius 71
Bores család 117
Borojka tulajdonos 217
Bota tulajdonos 258
Brajkó család 228
Braun Vilmos szolgabíró
63, 84, 133, 149, 226
Brebán Antal lelkész 23
Brumár Gyerge
választmányi tag 27
Bubnyuk család 119
Bud család 48
Buja birtokos 219
Bulyáandra tulajdonos 29
Buzsa tulajdonos 241
Corbu nevű haramia 55
Czáp nevű ember 197
Czelmán tulajdonos 246
Czikála tulajdonos 213
Cziple Gyorgye
választmányi tag 212
Csapa nevű testvérek 237
Csebi Pogány család 271,
281
Csernek Sándor lelkész
148, 184
Csics János főszolgabíró
17, 19, 67, 72, 74, 99,
135, 156, 160, 192, 227,
230
Csics Vince jegyző 23, 83
Csomonyi 142
Csonka nemes 130
Csup nevű testvérek 237
Csűp nevű ember 275
Dancs család 289
Dancsol család 289
Danelo nevű lakos 224
Daniel birtokos 85
Dán Togyer tulajdonos
255
Darvay 54
Darvay család 54
Datzer Antal jegyző 32, 93
Debics család 262
Dekucs Mihály Ivánu bíró
86
Demeselya család 142
Demeter tulajdonos 249
Demjanovits József lelkész
141
Dénisz család 243
Dolhai család 58
Dolhai kenéz 244
Dolhai Petrovay család 149

Személynévmutató

- Dolhai tulajdonos 29
Dolhai L. Szász Dolhai
Dolha nevű rutén 185
Dolha Péter 185
Dorinszki család 77
Dorottya grófkisasszony
(Bethlen) 261
Drac vajda 63
Drág 18, 159
Drágh család 33
Dragomir, Drag fia 63
Dragus család 14, 55, 163
Dragus de Vancsfalva,
család 277
Dragus fejedelem 244
Dragus Halaborensium
család 33
Drag vajda 63
Drimentz Nyekita bíró 180
Drongos rabló, szökött
katona 248
Duliskovics család 187
Dunka család 14, 43
Dunka földbirtokos 88, 91
Dunká Nuczu
választmányi tag 88
Dunka Stéfán tulajdonos
89
Dunko János bíró 212
Dunko Nuczu tulajdonos
90
Dzjátni Iván bíró 203
Dzsugán család 82
Dzsurdzs Guricsa
választmányi tag 216
Dzsurdzs Vászália
választmányi tag 240
Ekkel György főszolgabíró
126
Elizabethhe úrnő 141
Farkas (Lupus) tulajdonos
250
Farkas tulajdonos 28, 89
Fazakas család 117
Fazekos család 118
Fegyko család 187
Fejér család 93, 269
Fejérvári Dumitru 41
Fejér, a Codex Diploma-
ticus szerzője 112
Fekete család 93
Ferenc császár 109
Ferettyan család 289
Ferú, G. Árgyelán
gúnyneve 248
Flora Juon bíró 216
Foma Grigore bíró 81
Forgács Antal gróf 292
Fülep tulajdonos 242
Galamb Iván bíró 97
Gara László palatinus 178
Gara nádor 75
G. Árgyelán, gúnynéven
Ferú 248
Gergelifi József jegyző 70,
280
Gerzsa család 34
Godzsa 277
Godzsa Mihály
választmányi tag 240
Grácie Károly jegyző 56,
65, 94
Grek család 289
Grigásy Latz bíró 83
Griga tulajdonos 218
Grigor de Vancsfalva,
család 277
Grigossy Péter pap 204
Grindzela vezér 232
Groimiller Gábor 249
Groimiller József 248
Groimiller Vilmos (Vili
rabló) 248
Gyenge Bazil lelkész 88,
240
Gyezsek Ánányie
választmányi tag 240
Györgyei család 228, 269
Gyula, a Redník család őse
92
Gyula család 55
Hadzsega István kerületi
jegyző 20, 62
Hajdu Matyi 118
Halász család 117
Hámor Elek erdővéd 83
Hancig család 289
Hásza nevű asszony 78
Hauriskó család 118
Hauris nevű gazda 140
Havrilyuk Vaszily hités
154
Herba Jura bíró 262
Herebel Filep jobbágy 123
Hirb tulajdonos 217
Hoder Demeter jegyző
253
Hodossy Lajos jegyző 288
Holdis család 228
Hollós Mátyás király L.
Mátyás király
Holubka család 269
Horá román pártütő 167
Hoszu tulajdonos 90
Hotya Juon bíró 94
Hotyko család 289
Hottye Kosztán 100
Hottye Onucz Diáku 100
Hottye Onucz Kisznéku
100
Hottye Szimjon a
Manasztteratuluj 100
Hricza nevű tulajdonos
200
Hrihor nevű egyén 186
Hulátkás Fedor bíró 193
Hunyadi János kormányzó
130
Hurdrás Fedor bíró 175
Hurdrás Iván lakos 175
Illei Gyergye választmányi
tag 88
Illés Alexa választmányi
tag 216
Illés nevű tulajdonos 216

Személynévmutató

- Ilyásevits család 143
Ilyásevits nevű ember 143
I. Rákóczi Ferenc 71
Irholczi Arnold (Arnoldi de Irholcz) 130
Irholczi család 131
Irholczi Mihály (Michaeli de Irholcz) 130
Irtsak család 188
Ivásko tulajdonos 28
Izai család 117
Jablinszkiek 77
Jancsik András hites 141
Jancsik Hricz hites 97
Jánosik Jácsko bíró 190
Jánosó nemes 123
Járemkó nevű ember 196
Javorivki család 77
József nádor főherceg 151
József tulajdonos 91
Juga, Máramaros vajdája 289
Juon nevű ember 55
Jura család 93
Jurka György jegyző 81, 180
Jurka János földbirtokos 227
Kabalyék 36
Kája Stefán választmányi tag 244
Kalanits család 142
Kálina nevű asszony 191
Káptola rabló 261
Karácsonyi Bazil lelkész 253
Karapa család 142
Károly király 33
Kemény család 117
Kodra (Nobilis Kodra de Bárdfalva) 32
Kodra család 32, 93
Kolpán somogyi vezér 185
Komlosy nemes 123
Kondor család 171
Kondrás Grigore választmányi tag 244
Kopolovecz Vaszi hites 97
Korjatovics Tódor herceg 57, 123, 124, 169, 211, 220, 224, 273
Kornis család 262
Kornis grófi család 181
Korodi nevű ember 109
Koselya család 143
Koszmáczi család 77
Kosztin Vaszalú bíró 65
Kotycz malomtulajdonos 245
Kovács 142
Kovaly Fedor hites 141
Kovátsi polgárnagy 236
Kozma jegyző 201
Kozsara Györgye bíró 253
Kricsfalusi család 164
Krivánics Család 275
Krutsey szolgabíró 9, 37, 40, 77, 153, 266
Kun László 112
Kupa somogyi vezér 185
Kurucz nevű lakosok 143
Kusbej nevű egyén 243
Kuty örmény kereskedő 151
Ladislaus, Ladomér fia 228
Ladomér Máramaros örökös ura 228
Ladomér román fejedelem 228
Lajos király 228, 233
Lánczos rabló, szökött katona 91, 248
Láner György jegyző 9, 37, 40, 77
Lángfi László alszolgabíró 129, 137, 138, 238, 239
Lauruk Vaszi bíró 154
Lázár vadász 250
Lednej nevű ember 197
Léhor Jelés Gernyi választmányi tag 253
Lihet család 255
Lozán Iván bíró 97
Lőke Pál földtulajdonos 115
Lungu tulajdonos 90
Lupus (Farkas) tulajdonos 250
Lyách család 175
Lyách lengyel rabló 206
Maczola nevű lakosok 263
Maczola rabló 263
Maim József földbirtokos 227
Maincz lovag 290
Májdán birtokos 168
Majos birtokos 34, 110
Majos család 95, 261
Málna család 289
Manaila család 228
Mánca birtokos 257
Mánirila család 32
Márfi család 171
Margit vikárius 95
Mária Terézia 77, 82, 83, 151, 182
Marin Stefán 212
Márkis Grigore bíró 240
Márkis tulajdonos 90
Márkis Urszu választmányi tag 88
Markovits Luka lakos 193
Markovits Vaszi lakos 193
Maródi 142
Masskály Mihály lakos 175
Mátelesko Andri bíró 20
Mátyás király 141, 251, 271
Mátyásné tulajdonos 28
Mátyás tulajdonos 28, 242

Személynévmutató

- Melánka tulajdonos 31
Meleny Danilo bíró 132
Mengyá Gyergye bíró 88
Mesko János lelkész 52
Mihalinecz nevű lakos 174
Mihal, Juga fia 289
Mihálka Fülöpő Szász
Anna 214
Mihálka Gábor szolgabíró
27, 31, 88, 91, 212, 215,
216, 219, 240, 242, 244,
250, 253, 258
Mihálka tulajdonos 213
Mihály család 159, 289
Mihály Gábor földbirtokos
227
Mihály presbiter 79
Mika nevű román 185
Mincsül nevű ember 78
Mircse nemes 123
Misinszkiék 77
Mitinykánits család 143
Mois család 32
Mójsza nevű ember 287
Mojszin Vászilye 212
Mokán Petro ömester 262
Mokán Vaszily hites 262
Moldautsuk nevű gazdák
39
Moldautsukok 36
Moldávtsuk István lelkész 8
Morár tulajdonos 255
Motily család 142
Muntyán birtokos 219
Muntyán János lelkész
216
Muntyán Togyer
választmányi tag 216
Murzá Pétra választmányi
tag 244
Musztyanovits Leva
esperes 188
Müller Gyula 112
Nagyidai földesúr 34
Nagy Lajos 57, 93
Nagy Lajos király 32, 55,
124, 244
Nán család 22, 66
Nánn család 280
Nán nevű lakos 102
Nánn Vászilye
választmányi tag 212
Nán Togyer bíró 23
Negrilan Dana 289
Nemes család 269
Németh András lelkész
195, 268
Nitka család 142
Nosza Iván hites 62
Nyegre család 66, 269
Nyegre László szolgabíró
53, 54, 64, 158, 165, 260,
270, 272, 276
Onyicza család 93
Ordzá Juon luj hórbej
választmányi tag 253
Orosz család 117
Osváth Pál gyógyszerész
11
Palinkas Iván Dumitru bíró
181
Palinkás Vaszily hites 181
Pál nevű lakos 52
Panyko nevű személy 154
Papp család 14, 55, 93,
228, 269
Papp István jegyző 53, 64,
158
Papp Mihály 41
Papp Nyikora kisbíró 81
Papp Péter bíró 26
Papp Román hites 81
Papp Stéfán választmányi
tag 212
Papp Vászilye
választmányi tag 27
Páska Juon választmányi
tag 27
Patay József 29
Paulikovits Lajos író 112
Paulo nevű gazda 76
Pável Mihály
püspökhelyettes 66
Peczka család 142
Pesty Frigyes 233
Péter huszár 111
Péter nevű pásztor 75
Petra birtokos 259
Petrán Todor 41
Petrán Vászalie 41
Petre, Ladomér fia 228
Petroczi család 171
Petró nevű egyén 275
Petrovay Tyimok bíró 244
Petrucs Juon bíró 27
Petru Dolha 185
Pilip nevű családfeő 187
Pintye Gregor rabló 162,
229
Pirza család 93
Pliszka család 119
Pogány család 126
Popán család 245
Pop család 32
Poplyak Mihal hites 141
Popovics gazda 128
Popovicsok 36
Popovits János hites 23
Prálya Gavrilla hites 180
Procz család 143
Rád Fülöp lakos 223
Radomér Máramaros
örökös ura 228
Radomér román fejedelem
228
Rák Guricsa választmányi
tag 88
Rákóczi Zsigmond 41
Rebár Fedor Ivánu bíró 62
Redník család 14, 32, 65,
92, 93, 94, 163
Redník Marincza nevű
nemes 12
Redník Nutzu bíró 93
Redník Stefan bíró 32

Személynévmutató

- Rednik testvérek 93
 Reku (gúnynev) 250
 Ress Ivan lakos 190
 Riskó István jegyző 47, 147, 183, 210
 Róbert Károly 34, 103, 192
 Román család 55, 289
 Román Juon bíró 56
 Román Mikuláj választmányi tag 240
 Román tulajdonos 250
 Román Vászalia választmányi tag 240
 Roska tulajdonos 250
 Roska Urszu választmányi tag 27
 Rozsa hűbéres 244
 Sandor, Juga fia 289
 Sándor nevű egyén 220
 Sandru család 289
 Sandru Lupu lelkész 292
 Schlachta Lajos bíró 27
 Scsadei András hites 97
 Scsufan nevű lakos 145
 Seján Antal jegyző 86, 154, 181, 262
 Selever család 269
 Semborg gróf 51
 Serba Tódor hites 81
 Simon tulajdonos 214
 Smilyákok 36
 Soága (gúnynev) tulajdonos 255
 Sonberg gróf 194
 Steczko család 289
 Stefka család 142
 Sürge gúnynevű egyén 240
 Svecz Miter 132
 Szabad Mihály lelkész 97
 Szabados József jegyző 16, 163
 Szabó János jegyző 27, 216
 Szachey János jegyző 153
 Száj család 142
 Szakács 142
 Szakál család 171
 Szakál nevű ember 174
 Szakály 142
 Szász család 29, 216
 Szász Dolhai 27, 212
 Szász Dolhai L. Dolhai
 Szász földesúr 219
 Szász Juon választmányi tag 212
 Szász voda (vajda) 216
 Szathmáry Károly 125
 Szécs birtokos 206
 Szecsi birtokos 206
 Szekeres Fedor hites 141
 Szemerey József jegyző 266
 Szenicza család 118
 Szent Bazil 33, 95, 103, 130, 287
 Szent István király 22, 164, 185, 244
 Szent László 112
 Szepessy Mihály kincstári igazgató 115
 Szlepkó család 142
 Szmétána család 34
 Szojma nevű ember 243
 Szöllősy Balázs 44
 Sztán család 228, 269
 Sztán, Ladomér fia 228
 Sztán Mária 214
 Sztásu Ambrus lelkész 244
 Szteczka család 228
 Sztójka család 95, 164, 269
 Sztójkáék 164
 Sztójka József püspök 53
 Sztoyka báró 251
 Sztruk nevű gazda 150
 Sztrutiniék 77
 Szub Péter hites 86
 Szuhai 244
 Szutka Fedor hites 97
 Szvatinya Vaszily paraszt 237
 Taczinecz Vaszily bíró 141
 Talabér vitéz 259
 Tálápkó nevű ember 176
 Tamás család 41
 Tamás Mihály 41
 Tamás tulajdonos 214
 Tana birtokos 255
 Tegze földesúr 34
 Tegze-Huszár 34
 Telekiek, gróf 58
 Teleki grófi család 57, 132, 198, 258
 Teleki József gróf 130
 Temás tulajdonos 214
 Tepeo Tánászie 100
 Teszler történetíró 117
 Tícze család 93
 Timis család 289
 Timon Sámuel történetíró 92
 Titinetz család 142
 Tivadár család 93
 Tivadar, Ladomér fia 228
 Tivodár család 22
 Tomka Pál földbirtokos 262
 Tomka Simon birtokos 262
 Toperczer Tóbiás jegyző 260, 272, 276
 Torun lengyel menekülő 264
 Traianus császár 48, 79, 167
 Tunszu tulajdonos 242
 Turda család 228
 Turzo család 171
 Tyira tulajdonos 218
 Uchály Fedor hites 20
 Uglyai család 269
 Uglyari Záhárie választmányi tag 244
 Uhrin nevű ember 191
 Ujbárdi Simon lelkész, alesperes 8

Személynévmutató

- Ulászló király 48, 271
Urda tulajdonos 219
Urszu tulajdonos 90
Utánn Gavrilla kisbíró
180
Utánn Togyer hites 180
Valasz család 269
Vancsa család 280
Vancsa Mihály 11
Váncsa tulajdonos 250
Varga János főszolgabíró
78, 174, 177, 191, 197,
207, 209, 243, 264, 275,
293
Vászol tulajdonos 249
Vatrala lengyel rabló 73
Vazul tulajdonos 249
- Vcsur Fedor hites 141
Vergyes nemzetség 242
Vertyik tulajdonos 217
Villi rabló (Groimiller
Vilmos) 248
Víncz család 93
Viske, a szép szövőleány
112
Volosin Miklós jegyző
132, 175, 190, 193, 203
Volyáptiszki Demeter
lelkész 8
Vozaretinecz Vaszily lakos
203
Vutskán család 119
Záldobosi Ferenc jobbágy
123
- Zubanits Fedor 132
Zsabo Pável lakos 190
Zsedák Jar hites 20
Zserkey vikárius 150
Zsigmond király 79, 178
I. Ferenc József 17
I. Károly 107, 112
I. Lipót 233
II. András király 55
II. József császár 33, 71,
93, 104, 130, 151, 155,
157, 161, 249
II. Rákóczi Ferenc 12, 58,
96, 105, 111, 113, 150,
158, 220, 224, 237, 239,
261
II. Ulászló király 200

Tárgymutató

- adóhivatal 10, 11, 68
adománylevél 22, 48, 53,
271, 283
adományozási okmány
162, 163
ágostai vallásúak 233
agyagbánya 247
akasztófa 213, 245
akna 10, 14
anyaiskola 152
anyakönyv 8, 77, 95, 130,
148, 184, 237
aranybánya 50, 63
ásványosvíz-forrás 39,
108, 109, 115, 181, 232
ausztriai ház 292
bánya 14, 115, 116, 163,
265, 290
barátok 156, 157, 192
barátság 271
bazilita apátság 155
bazilita barátok 93
bazilita klastrom 155
bazilita szerzetesek 71
bazilita zárda 243
Bazilovits latin nyelvű
könyve 71
bekelezési okmány 228
Bergmilitz 14
bizantínus építési módor 56
bocskói szálfakezelő
hivatal 152
borkút 279
boszorkányok 98, 114
bronykai vár 251
büdösköves forrás 133
cigányok 100, 155, 248,
249
cirill írás 44
csárda 110
csata 58
Dácia 79
dákok 63, 84, 133
Damen Wasser
(savanyúvíz) 89
dolhavízi uradalom 166,
198
donationalis okmányok
157
dunai fejedelemségek 48
egri káptalan 33
egyesült óhitű 14
egyház (templom) 44, 150,
238, 242, 276
ekléziális birtok 213, 246,
256
elpusztult malom 22
ércbánya 50, 111, 285
ércolvasztó 115
erdélyi fejedelem 41, 117
erdészlak 39
erdőhivatal 59
erőd 273
evangélikusok 14
ezüstabánya 63
faegyház 152
fahíd 59, 70, 75, 151
falusi iskola 95
fatemplom 34, 70, 95, 130,
167, 271, 272
faúztatás 35
Fejér Codex Diplomaticus
című munkája 112
Ferenc József piramisa
sóból 17
fiókiskola 152
forradalmi kormány 292
Franz Josefs Hütte 266
fürdő 39, 49, 108, 114,
115, 181, 285
fűrészmalom 29, 59, 151,
287
gót stílus 59
görög egyesült katolikusok
233
görög katolikus egyház
(templom) 44, 101, 161,
192, 272, 279
görög katolikus imaház 66,
192
görög katolikusok 8, 24, 51,
66, 70, 76, 87, 102, 117,
127, 132, 137, 138, 141,
175, 187, 189, 193, 203,
211, 220, 224, 228, 232,
237, 239, 273, 276, 279
görög katolikus oroszok
59
görög katolikus rend 93
görög katolikus templom
33, 117
gyógyhatású forrás 235
gyógyvíz 59
hámor 57
hamuzsirégetés 176
handal 10, 38, 66, 124,
147, 279
harang 10, 111, 118, 161
határjárás 159, 166, 198
határjárás okmány 18, 289
határlevél 103
héber ajkúak 228
héberek 95, 211, 224, 228
héber vallásúak 24, 66, 87,
102, 192, 220, 273
helvét vallásúak 233
hunok 48
Hunyadiak kora 130
huta vasgyár 82
imaház 10, 71, 128, 228

Tárgymutató

- iskola 26, 59, 152
izai kerületi görög
 katolikus esperesség 68
izraelita család 152
izraeliták 122, 233, 271
kalló 119, 187
kápolna 150, 155
Kassa keneziátus 79
kastély 43, 58, 244
kaszinó 15
Kaszó keneziátus 79
kincs 22, 50
kincstári bánya-, só-, erdő-
 és uradalmi igazgatóság
 15
kincstári erdő- és
 gazdászati hivatal 8
kincstári uradalom 151
királynék 123
kloster 28, 71, 93, 156,
 157, 191
kocsma 61, 134
kohó 50, 290
kolostor 22, 33, 192, 197
kőbánya 166, 198, 236
kőhid 151
kőtemplom 33, 34, 59, 71
kúria 38, 92
kurucidó 143
laktanya 245
leleszi káptalan 103, 276
leleszi levéltár 141
lelkészi jegyzőkönyv 130
lengyelek 150, 237
lengyel határ 25, 39, 104
lengyel király 117
lengyel lázongások 150
lengyel menekültek 239
lengyel oroszok 253
lengyel vidékek 253
liberdaki 140
lisztelő malom 29, 69, 245,
 278
Magistrorum Balk Vojvoda
 et Drág comitum de Mar-
- maros de I. Maramoros A.
 Apsa apellatum 18
magtár 59, 152
magyar írás 107
magyar nemesek 206
magyar nyelv 8, 107, 185
magyarok 42, 93, 103,
 112, 141, 142, 211, 220,
 223, 224, 233, 237, 251,
 265
magyarok bejövetele 48,
 188
malom 51, 68, 92, 104,
 106, 108, 118, 119, 120,
 121, 132, 186, 187, 189,
 192, 229, 242, 256, 257,
 258
malomkőbánya 91
manipularis
 telepítvényesek 124
mellvédsánc 96
munkácsi püspökség 150
nagyágvízi uradalom 146,
 169
nemesi oklevél 117, 167
nemesi okmány 66, 185
nemeslevél 41, 130, 227
német ajkúak 76, 283
németek 13, 57, 59, 77,
 112, 150
német nyelv 8
népiskola 70, 161, 279
óhitű 10
oklevél 34, 79, 107, 112,
 123, 178
okmány 18, 34, 55, 95,
 140, 150, 159, 178, 233,
 267, 277, 290
okmánylevél 123
ókor 45
oláh ajkúak 17, 227
oláh család 151
oláh nyelv 233
oláhok 7, 34, 141, 236,
 237
- oláh párt 93
ólombánya 63
orosz ajkúak 27, 96, 107,
 121, 127, 132, 137, 138,
 187, 189, 203, 205, 227,
 237, 239, 244, 271, 276,
 283
orosz bazilita szerzetbeliek
 kápólnája 197
orosz család 186
orosz egyház (templom)
 152
orosz görög katolikusok
 20
orosz nyelv 76, 130, 152,
 184
oroszok 13, 27, 57, 61, 77,
 88, 117, 119, 121, 125,
 142, 143, 150, 166, 169,
 186, 237, 251, 294
orosz rutén ajkúak 51, 68
orosz szerzetes 191
orosz szerzetesek 130
orvosi jegyzőkönyv 15
osztrák örökös
 tartományok 200
pálinkamérés 192, 228
parasztharisnya-kalló 51
Paulikovits Lajos Hét vár
 című regénye 112
pecsét 9, 26, 37, 40, 77,
 124, 223, 266
pecsétnyomó 107
pénzügyi igazgatóság 277
per 60
pestis 78, 118
polyákok 139
porgolát (gyepű) 216, 218,
 234, 258
postahivatal 10, 15
Rákóczi (szomorú nóta)
 97
Rákóczi futása 158
református egyház
 (templom) 272

Tárgymutató

- református kápolna 58
reformátusok 14, 192, 224
régí vár 234
rómaiak 79
római harcosok 231
római katolikus egyház
(templom) 152
római katolikus egyházi
épület 10
római katolikus magyarok
59
római katolikus németek 7,
59
római katolikusok 8, 14,
66, 76, 152, 224, 233,
265, 273
római nép 25
római pásztorok 79
római uralom 42, 100, 283
román 79
román ajkúak 18, 22, 27,
68, 70, 71, 101, 159, 161,
228, 231, 240, 253, 279
román görög katolikus
egyház (templom) 228
román község 80, 134,
167, 185
románok 13, 22, 42, 48,
65, 66, 178, 212, 216,
240, 254, 289
románság 32
román templom 23
román vallásúak 25
ruszinok 186
rutén ajkúak 39, 123, 175,
187, 193
rutén emlékirat 8
rutén falvak 98
rutén görög katolikusok 7
ruténok 8, 34, 36, 95, 96,
123, 127, 137, 138, 141,
155, 189, 192, 203, 211,
220, 224, 239, 240, 265,
273
rutén orosz ajkúak 76
rutén szertartású 243
rutén nyelv 8, 185
savanyúvíz 8, 29, 31, 57,
61, 76, 89, 90, 138, 218,
219, 263, 279
savanyúvízforrás 29, 39,
76, 78, 176, 194, 205,
219, 230, 243, 285
Schacht (kútakna) 12
sóakna 11, 12, 13, 14, 17,
21, 66, 85, 110, 144, 220,
224, 259
sóaknatelep 10, 11, 14
sóbánya 10, 17, 79, 80, 103,
117, 124, 144, 220, 259
sóbányahivatal 10, 21
sóbányászati dal 15
sókamra 66
sópénytárnoki hivatal 124
sóraktári hivatal 124
sósforrás 12, 23, 30, 89,
133, 149
sósút 133, 224
sósvíz 12, 21, 84
sósvízforrás 82, 119, 184,
213, 240
sósvízút 84
sótárnoki hivatal 124
sótutaj 262
sótutajozás 66
svédi 140
szabadalmi oklevél 107,
200
szabadalomlevél 103
szász 27, 112, 214
szászok 103
szénsavas
savanyúvízforrás 37
Szent Bazil rendi szerzetes
33, 95, 103, 287
szerzetes 192, 279
szerzeteskolostor 249
szerzeteszárdá 256
szigeti kinestári uradalom
38
szlávok 237
társláda 15
tatár csata 292
tatár csordák 244
tatárfutás 137, 157, 279
tatár had 222
tatárjárás 78, 81, 96, 110,
114, 131, 140, 142, 206,
228
tatárok 64, 65, 92, 95, 98,
110, 140, 152, 157, 187,
206, 225, 228, 254, 292
tatárok első dűlése 240
tatár tábor 228
téglaegető szín 117
Teleki József
telepítvény 21, 27, 38, 59,
60, 73, 78, 92, 93, 94,
100, 103, 104, 110, 124,
125, 132, 134, 144, 149,
157, 158, 174, 176, 191,
196, 197, 205, 206, 208,
212, 243, 271
temetkezési pénztár 15
templom 10, 26, 35, 44,
45, 56, 59, 66, 75, 103,
117, 125, 128, 140, 161,
177, 222, 240, 244, 287
templomi irat 73
templomtorony 10, 56
tengerszem 43, 55, 65, 99,
145, 169, 174
testvérpénztár 15
Timon Sámuel Imago
novae Hungariae c.
munkája 92
tótok 57
török háborúk 44
törökök 23, 69
török tábor 24, 102
tutaj 43
tutajozás 152
unitáriusok 233
üveggyár 109, 125
ványoló 187

Tárgymutató

vár 23, 69, 84, 92, 103, 105, 114, 117, 118, 146, 227, 244	vasérces forrás 141	zsidók 7, 20, 22, 34, 35, 44, 59, 61, 62, 150, 186, 192, 283, 289
várkert 58	vashámor 21, 29, 59	zsidó temető 213
váromladék 279	vaskőbánya 265, 266	Zsigmond király oklevele 178
várrom 105	vasöntöde 8	zsinagóga 152
Vasárnapi Ujság 103, 125	vas tartalmú forrás 8	
	vendégfogadó 39	
	zárda 95, 103, 155, 287	

Helységnévmutató Máramaros vármegye térképéhez

A térképen megtalálhatók azok a helységek is (főleg telepítvények), amelyek önállóan nem szerepelnek Pesty Frigyes gyűjteményében, azonban valamely településnél megemlítik őket.

Aknasugatag E6	Csománfalva C3	Huszt C4
Aknaszlatina E5	Darva D4	Husztköz C3
Alsóapsa D4	Desze E6	Imsád D2
Alsóbisztra C3	Disznópatak E5	Irholc D4
Alsóhidegpatak C1	Dolha B3	Iszka C1
Alsókálinfalva E4	Dombó E4	Iza C3
Alsóneresznice D4	Dragomérfalva F6	Jód F6
Alsóróna E5	Dulfalva C4	Kabolacsárda D5
Alsószelistye C3	Falusugatag E5	Kabolapatak D5
Alsóvisó F6	Faluszlatina E5	Kabolapolyána E4
Apsica E4	Farkasrév E5	Kalocsahorb D2
Baranya C4	Fejéregyháza E5	Kalocsaláz D2
Barcánfalva E5	Fejérfalva E5	Kalocsaófalú D2
Bárdfalva E5	Fejérpatak F5	Karácsonfalva E5
Batiza F6	Feketetisza F3	Kaszópolyána E4
Bedő D4	Felsőapsa E4	Kelecseny C1
Benecső C4	Felsőbisztra C1	Kerecke B2
Berezna C3	Felsőhidegpatak C1	Kerekhegy D4
Bereznik B2	Felsőkálinfalva E5	Keselymező C3
Bilin F4	Felsőneresznic D4	Királymező E3
Bocára D3	Felsőróna E5	Királyvölgy D4
Bocskó E5	Felsőszelistye F6	Kisbocskó F6
Bogdán F4	Felsővisó G6	Kiskirva D4
Borkút F4	Ferencvölgy C4	Kocszeg C4
Borsa G6	Gánya D4	Konyha F6
Borsabánya G6	Gernyés C3	Kökényes D4
Bréb E6	Glód E6	Kőrösmező F3
Bronyka (Szuha- bronyka) B2	Gyl C2	Körtvélyes D4
Brusztura E3	Gyulafalva E5	Kövesliget C3
Budfalva E6	Herincse C3	Középpapsa E4
Bukovec C1	Hernécs E5	Középvíró F6
Bustyaháza C4	Hliszna D3	Krácsfalva D6
Bustyaháza-Handal C4	Hmeli E5	Krasznisora E3
Csebrény B4	Hosszúmező D5	Kricsfalva C4
	Hotinka E6	Kruhli F5

Helységnévmutató Máramaros vármegye térképéhez

Kusbej C2	Potocsina C2	Szlatinka E6
Kusnica B2	Priszlop C1	Szolyma C2
Láziscsána F3	Prohudnya C2	Sztebna F3
Lednej C1	Pudplesa D4	Sztrihálnya C2
Leordina F5	Rahó (Aknarahó, Bocskórahó) F4	Sztrimba E4
Lipcese C3	Rekita C1	Szuha (Szuha- bronyka) B2
Lipcsepolyána C3	Remete D5	Szuha (Szuhéj) C1
Lonka E5	Ricska C1	Szuhabronyka B2
Lopusánka F3	Ripinye C2	Szurdok E5
Lopusnya C1	Rókamező B2	Talaborfalva D4
Lozánszka C2	Rónaszék E5	Taracköz D4
Lyáhovec C1	Rosztoka B1	Técső C4
Majdánka C1	Roszucska E4	Tereselypatak D3
Matacsó C1	Rozávlya F6	Toronya C1
Mihálka C4	Rudávec C1	Trebusa F5
Mikolapatak E6	Ruszkirva F5	Tyitkovec C1
Mojszin G6	Ruszkova F5	Tyuska C2
Monostor (Herincse- monostor) C3	Ruszpolyána G5	Uglya D4
Monostor (Gyula- monostor) E5	Sajó F6	Újbárd C4
Nagykirva D4	Sajópolyána E6	Újholyátin C1
Nánfalva E5	Sándorfalva C3	Úrmező C4
Negrovec D2	Sófalva C4	Vajnág C4
Németmokra D2	Somfalva E5	Váncsfalva E5
Nyágova D4	Szacsal G6	Veresmart D4
Oblyázka C1	Száldobos C4	Visk C4
Óholyátin C1	Szaplonca D5	Vucskómező C2
Oroszmokra D3	Szarvaszó D5	Vulsána D2
Ökörmező C2	Szeklence C4	Zábrod C3
Ötvösfalva C4	Széleslonka D3	Zádnya B3
Petrova F5	Szerfalva E6	Zaperegyila C2
Pilipec C1	Sziget E5	Závějka C1
Podobóc B1	Szinevér D1	Zsihán C2
	Szinevérpolyána D1	

Tartalom

Előszó	5	Bogdán	76
Rahó (Aknarahó, Bocskórahó)	7	Felsőbisztra	78
Aknasugatag	10	Felsőkálinalva	79
Aknaszlatina	17	Felsőneresznice	82
Alsóapsa	18	Felsőróna	83
Alsókálinalva	20	Felsőszelistye	84
Alsóneresznice	21	Gánya, Pudpleša	85
Alsóróna	22	Gernyész	87
Alsószelistye	24	Glód	88
Barcánfalva	25	Gyulafalva	92
Batiza	27	Hernécs	94
Bárdfalva	32	Herincse, Monostor	95
Bedő	33	Alsóhidegpatak, Felsőhidegpatak	96
Berezna, Alsóbisztra	34	Hosszúmező	98
Bilin	36	Hotinka	100
Bocskó	38	Husztköz	102
Borkút	39	Huszt	103
Bréb	41	Técső	107
Brusztura	46	Visk	112
Budfalva	48	Iza	117
Bukovec	51	Szeklence	121
Csománfalva	53	Száldobos	123
Darva	54	Bustyaháza	123
Desze	55	Bustyaháza-Handal	124
Dolha	57	Ferencvölgy	125
Dombó	59	Mihálka	125
Dragomérfalva	63	Imsád, Negrovec	127
Dulfalva	64	Irholc	130
Falusugatag	65	Iszka	132
Faluszlatina	66	Jód	133
Farkasrév	68	Kabolapatak	134
Fejéregyháza	71	Kabolapolyána	136
Felsőapsa	73	Kalocsahorb	137
Fejérfalva	75		

Tartalom

Kalocsaófalú, Kalocsaláz	138	Rónaszék	200
Kaszópolyána	139	Roszucska	202
Kelecseny	140	Rosztoka	203
Kerecke	142	Ruszkova	204
Bereznik	143	Ruszpolyána, Ruszkirva	205
Kerekhegy	144	Óholyátin	203
Keselymező	145	Ökörmező	208
Királymező	147	Oroszmokra	210
Kiskirva	148	Ötvösfalva	211
Konyha, Kisbocskó	149	Sajó	212
Kőrösmező	150	Sajópolyána	216
Kökényes	154	Sándorfalva	220
Körtvélyes	155	Somfalva	222
Kövesliget	157	Sófalva	224
Középpapsa	159	Szacsal	226
Krácsfalva	161	Szarvaszó	227
Kricsfalva	164	Szaplonca	228
Kusnica	166	Szerfalva	231
Leordina	167	Széleslonka	232
Lipcse	169	Sziget	233
Lipcesepolyána	171	Szinevér	237
Lonka	173	Szinevérpolyána	239
Lopusnya	174	Szlatinka	240
Lyáhovec	175	Szolyma	243
Majdánka	176	Rozávlya	244
Mikolapatak	178	Szuhabronyka	251
Nagykirva	181	Szurdok	253
Németmokra	182	Talaborfalva	259
Nyágova	184	Taracköz	261
Petrova	185	Tereselypatak	263
Pilipec	187	Toronya	264
Podobóc	189	Trebusa, Fejérpatak	265
Priszlop	191	Tyuska	267
Remete	192	Uglya	269
Rekita	193	Úrmező, Benecső	271
Ricska	194	Újbárd	273
Ripinye	196	Újholyátin	275
Rókamező	198	Vajnág	276

Tartalom

Váncsfalva, Nánfalva, Disznópatak	277	Zádnya	294
Veresmart	281	Helységnévmutató	295
Karácsonfalva	282	Helynévmutató	299
Középvíró, Felsővíró	283	Személynévmutató	343
Alsóvíró	286	Tárgymutató	349
Mojszin	287	Helységnévmutató Máramaros vármegye térképéhez	353
Borsa, Borsabánya	289	Máramaros vármegye a 19. században. Térképmelléklet	
Vucskómező	293		

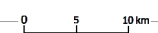
Internet: https://mnhp.unideb.hu/kiadvanyok_pesty.php

<https://dupress.unideb.hu/>

Kiadta a Debreceni Egyetemi Kiadó,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja
Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi főigazgató
Technikai szerkesztő: Kis Tamás
Készült a Kapitális Kft. nyomdájában 2023-ban

MÁRAMAROS VÁRMEGYE TELEPÜLÉSEI 1864-BEN

B
E
R
E
G

U
G
O
C
S
A

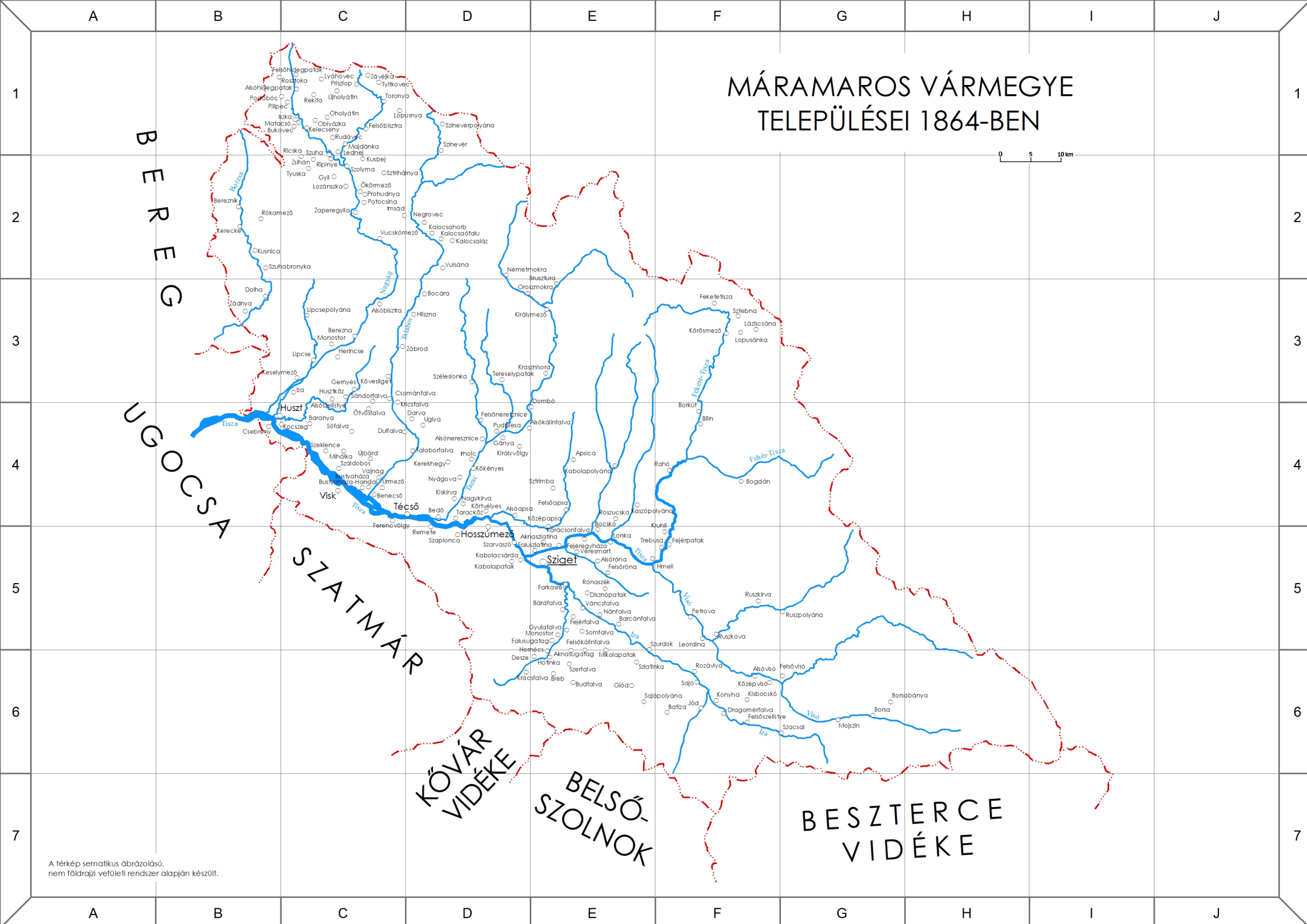
S
Z
A
T
M
Á
R

K
Ö
V
Á
R
V
I
D
É
K
E

B
E
L
S
Ő
-
S
Z
O
L
N
O
K

B
E
S
Z
T
E
R
C
E
V
I
D
É
K
E

A térkép szemantikus ábrázolású,
nem földrajzi vetületi rendszer alapján készült.

MÁRAMAROS
VÁRMEGYE

